LIETUVOS UNIVERSITETO VEIKIMO

APYSKAITA

19 16/II 22—19 15/VI 24.

KAUNAS — 1924 m.

Lietuvos Respublikos Prezidento Įsakymas Nr. 3.

Švietimo Ministerijai.

1922 metų vasario mėnesio 13 dieną Ministerių Kabinetas, vaduodamasis Vilniaus universiteto įsteigimo įstatymu ir turėdamas galvoje Steigiamajame Seime svarstomąjį Universiteto statuto projektą ir Universiteto atidengimo klausimo pribrendimą ir reikalingumą, nutarė 1922 metų vasario mėnesio 16 dieną atidengti Universitetą Kaune. Universiteto atidengimą įvykdyti paveda Švietimo Ministeriui.

Vasar. 27 d. 1922 m.
N—599

(pasirašė) **A. Stulginskis**
E. Respublikos Prezidento pareigas,
Steig. Seimo Pirmininkas.

Lietuvos Respublikos Prezidento Įsakymas Nr. 18.

Remdamos Vilniaus Universiteto Statuto 8 § tvirtinu Švietimo Ministerio pristatytus raštus š. m. vasario mėn. 15 d. 1307 Nr.:

Universiteto Rektorium Prof. Joną **Šimkų**, Teologijos fakulteto Dekanu Dr. Joną **Maculevičių**, Socialinių mokslų fakulteto Dekanu prof. Augustiną **Voldemarą**, Medicinos fakulteto Dekanu prof. D-rą Petrą **Avižonį**, Gamtos ir Matematikos fak. Dekanu matematiką Zigmą **Žemaitį**, Technikos fakulteto Dekanu prof. Praną **Jodelę**.

Kaunas, 1922 m. Vasario mėn. 16 d.

(pasirašė) **A. Stulginskis**
E. Respublikos Prezidento pareigas,
Steig. Seimo Pirmininkas.

Lietuvos Respublikos Prezidento Įsakymas Nr. 2.

Universiteto Rektoriui.

Vykdydamas Ministerių Kabineto šio vasario 13 d. nutarimą apie įkūrimą Kaune Universiteto ir remdamasis Valstybės Tarybos 1918 m. gruodžio m. 5 d. priimto Vilniaus Universiteto statuto § 7, paskyriau Universiteto mokomojo personalo branduoliui, nuo šio vasario 16 dienos:

1. Teologijos fakultetui: Dr. Joną Maculevičių, Dr. Praną Būčį, Dr. Blažiejų Čėsnį, Dr. Aleksandrą Grigaitį, Mag. Kaz. Šaulį.
2. Socialinių mokslų fakultetui: prof. Ed. Volterį, prof. Kazimierą Būgą, mag. Vincą Krėvę - Mickevičių, prof. Augustiną Voldemarą, Juristą Augustiną Janulaitį, Dr. Simoną Dubnovą.
3. Medicinos fakultetui: prof. Leoną Gogelį, Dr. med. Antaną Jurgeliūną, Dr. med. Petrą Avižonį, mag. Petrą Raudonikį, gydytoją Vladą Lašą.
4. Gamtos ir matematikos fakultetui: chemiką Vincą Čepinskį, gamt. Tadą Ivanauską, chemiką Filipą Butkevičių, matematiką Zigmą Žemaitį, gamtininką Antaną Purėną.
5. Technikos fakultetui: prof. Platoną Jankauską, prof. Praną Jodelę, prof. Joną Šimkų, inž. Joną Šimoliūną, inž. Kazimierą Vasiliauską,

Kartu prašau pranešti: 1) kurie iš išvardintųjų čionai asmenų, neturinčių Statuto reikalaujamo mokslo laipsnio, galima skirti profesoriais, kurie docentais, 2) kurie iš tarnaujančių valstybinėse įstaigose sutinka pereiti tokion pat tarnybon Universitete ir kurie, palikdami valstybinėje dabartinėje tarnyboje, gali eiti tiktai atskirų kursų dėstytojais.

Tokių pat žinių malonėsi Tamsta teikti ir apie naujai pristatomą patvirtinti Universiteto mokomąjį personalą.

pasirašė: Švietimo Ministeris **P. Juodakis**

Dep-to Direktorius: **L. Valodka** (pas.).

1922 m .Vasario 25 d.
N—1590.

Universiteto Senato sudėtis 1922 metų pavasario semestre.

1. Prof. **J. Šimkus,** Universiteto Rektorius.
2. Prof. **J. Maculevičius,** vėliau Prof. **Būčys,** Teologijos fak-to Dekanas.
3. Prof. **A. Voldemaras,** Socialinių mokslų fak-to Dekanas.
4. Prof. **Z. Žemaitis,** Matematikos - Gamtos fak-to Dekanas.
5. Prof. **P. Avižonis,** Medicinos fak-to Dekanas.
6. Prof. **P. Jodelė,** Technikos fak-to Dekanas.

Universiteto Senato sudėtis 1922—1923 mokslo metuose.

1. Prof. **J. Šimkus,** Universiteto Rektorius.
2. Prof. **V. Čepinskis,** Universiteto Prorektorius.
3. Prof. **Bl. Čėsnys,** Universiteto Sekretorius.
4. Prof. **P. Būčys,** Teologijos - Filosofijos fak-to Dekanas.
5. Prof. **M. Biržiška,** Humanitarinių mokslų fak-to Dekanas.
6. Prof. **P. Leonas,** Teisių fak-to Dekanas.
7. Prof. **Z. Žemaitis,** Matematikos-Gamtos fak-to Dekanas.
8. Prof. **P. Avižonis,** Medicinos fak-to Dekanas.
9. Prof. **P. Jodelė,** Technikos fak-to Dekanas.

Universiteto Senato sudėtis 1923—1924 mokslo metuose.

1. Prof. **V. Čepinskis,** Universiteto Rektorius.
2. Prof. **P. Būčys,** Universiteto Prorektorius.
3. E. Prof. **V. Lašas,** Universiteto Sekretorius.
4. Prof. **Bl. Čėsnys,** Teologijos-Filosofijos fak-to Dekanas.
5. Prof. **M. Biržiška,** Humanitarinių mokslų fak-to Dekanas.
6. Prof. **P .Leonas,** Teisių fak-to Dekanas.
7. Prof. **Z. Žemaitis,** Matematikos-Gamtos fak-to Dekanas.
8. Prof. **P. Avižonis,** vėliau e. prof. **J. Bagdonas,** Medicinos fak-to Dekanas.
9. Prof. **P. Jodelė,** Technikos fak-to Dekanas.

Universiteto steigimas.

1922 metų vasario 16 d. iškilmingame Un-to atidarymo akte, Valstybės Prezidentui p. **Stulginskiui,** Ministerių Kabineto pirmininkui p. **Galvanauskui,** Švietimo Ministeriui prof. **P. Juodakiui** ir kitiems valdžios atstovams dalyvaujant, paskelbiami aukščiau įdėtieji Valstybės Prezidento ir Švietimo Ministerio įsakymai ir atidaromas Lietuvos Universitetas. Čia pat iškilmingame posėdyje dalyvaujantieji įvairių organizacijų atstovai šį Vyriausybės aktą karštai remia ir sveikina.

Šis Un-to atidarymo aktas įvyko iki tos dienos veikusiųjų Aukštųjų Kursų rūmų aktų salėje.

Aukštųjų Kursų rūmai, sukurtos įstaigos, inventorius, be ypatingų vilkinimų pereina naujai atidaryto Universiteto žinion ir šiuo atžvilgiu privačia iniciatyva įkurtų ir valdžios šelpiamų Aukštųjų Kursų padarytas darbas žymiai pelengvina Universiteto kūrimąsi.

Valstybės Prezidento įsakymu paskirti pirmieji fakultetų dekanai ir Švietimo Ministerio įsakymu paskirta kiekvienam fakultetui vyresniojo mokslo personalo branduolys (po 5 asmenis).

Universiteto atidarymo aktu numatytas Teologijos, Socialinių mokslų, Mat.-Gamtos, Medicinos ir Technikos fakultetų atidarymas.

Paskirtųjų Dekanų Taryba priešakyje su pirmuoju paskirtuoju Universisteto Rektorium prof. J. Šimkum jau vasario 17 d. susirenka į pirmąjį posėdį ir pradeda sunkų atidaryto Un-to reikalų tvarkymo darbą. Universiteto statutas, Steigiamajame Seime tuo metu dar tik dviem skaitymais priimtas, buvo St. Seimo galutinoje formoje priimtas vėliau ir Valstybės Prezidento paskelbtas tiktai 1922 m. balandžio 22 d. Taigi Un-to Dekanų Taryba, iš vienos pusės, turėdama galvoje Steigiamojo Seimo svarstomojo Un-to statuto pamatan padėtus dėsnius ir, iš antros pusės, besivaduodama Valstybės Tarybos 1918 m. gruodžio mėn. 5 d. priimtu Vilniaus Un-to statutu ėmėsi atsakomingo Un-to organizavimo darbo.

Pirmiausia fakultetai turėjo pasirūpinti studijų eigos planais, studentų priėmimo taisyklėmis, savo įstaigų suorganizavimu ir joms vietos suradimu ir t.t.

Dekanų Taryba didžiausiu įtempimu dirbdama keliolikos dienų bėgyje tiek dalyką suorganizuoja, kad nuo kovo 1 d. pradeda priiminėti studentus, gi kovo 6 d. skelbia semestro pradžią.

Studentų priimama 493. Arti 350 studentų įstojo jau nebe į pirmą semestrą, nes pirmieji semestrai buvo išeiti Aukštuose Kursuose, kuriuose išeitas mokslas buvo įskaitytas stojant į Un-tą.

Aukštieji Kursai turėjo Aukštosios mokyklos programą ir kai kuriuose Aukštųjų Kursų skyriuose, kurių lektoriai buvo paskirti ar parinkti tų pačių dalykų katedrų vedėjais, mokslas nenutraukdomas ėjo jau Un-to sienose.

Kiek sunkiau buvo tvarkytis socialinių mokslų fakultetui, nes 1922 m. balandžio 22 d. paskelbtu Un-to statutu tokio vardo fak-tas nebuvo numatytas. Vieton jo buvo numatyti Humanitarinių mokslų ir Teisių fakultetai. Humanitarinių mokslų fak-to priešakyje stojo prof. M. Biržiška, gi Teisių fak-tui tiktai 1922 m. birželio 20 d. Valstybės Prezidento įsakymu N—75 paskirtas vyriausiojo mokslo personalo branduolys.

Mokslo personalas.

Nuo 1922 metų rudens semestro daugumoje fakultetų jau veikė I, III ir V semestrai. Taip sparčiai fakuletams besivystant, tas mokslo personalas, kuris buvo paskirtas atidarant Universitetą žinoma buvo permažas, kad galėtų fakultetai studijų planais numatytus kursus išeiti. Todel Fakultetų Tarybos sulig darbo reikalu kvietė ir konkurso keliu rinko vis naujas ir naujas mokslo jėgas ir tuo būdu jau 1924 metų pavasario semestro gale Un-tas turi vyresniojo mokslo personalo 112 asmenų ir jaunesniojo mkslo personalo 80 asmenų.

	1923 mokslo metų pabaigoje		1924 m. metų pabaigoje	
	Vyresn. mokslo personalo	Jaunesn. mokslo personalo	Vyresniojo mokslo personalo	Jaunesniojo mokslo personalo
Teol.-Filosofijos	17	—	22	—
Humanitar. mokslų	18	4	21	7
Teisių	14	—	16	1
Mat.-Gamtos	11	15	18	21
Medicinos	11	21	15	43
Technikos	14	4	15	8
Iš viso	85	44	107	80

Vyresniajam mokslo personalui tenka ne tik mokslo ir mokymo darbas, bet sunkia našta gula profesorių pečius ir organizacinis darbas, nes reikia iš naujo organizuoti, skaitantis su kukliomis lėšomis ir ankštais butais, įvairias įstaigas, kaip antai: laboratorijas, klinikas, seminarus, kabinetus, bibliotekas ir t.t. Visi matė, kad mokslo darbui reikia vieniems knygų, bibliotekų, į kurių organizavimo kreipiama daug dėmesio, antriems, be knygų, dar reikalingi yra instrumetai, aparatai, įvairūs įtaisymai. Šiam darbui bene daugiausia per šiuos dvejus metus mokslo personalo energijos padėta.

Užtat Un-to jau turima visa eilė mokslo padedamųjų įstaigų, kuriose dirba ir mokslo personalas ir studentai.

Lietuvos Universiteto vyresniojo mokslo personalo sąrašas.

Eil. Nr.	Pavardė ir vardas.		Eil. Nr.	Pavardė ir vardas.	
1	Aglinskas V.	Docentas	13	Brenderis Pranas	Docentas
2	Augustaitis Pranas	„	14	Boit Hansas	Ord. Prof.
3	Arcimavičienė-Rudzinskaitė Marija	„	15	Būčys Pranas	„ „
			16	Būga Kazys	„ „
4	Alekna Antanas	Ekstr. Ord. Prof.	17	Buinevičius Kazys	„ „
5	Avižonis Petras	Ord. Prof.	18	Büchleris Oskaras	Docentas
6	Bagdonas Juozas	Ekstr. Ord. Prof.	19	Butkevičius Pilypas	Ekstr. Ord. Prof.
7	Baloga Elemeras	Ord. Prof.	20	Čechavičius Povilas	E. Ord. Prof. par.
8	Beliackinas Simanas	Ekstr. Ord. Prof.	21	Čepinskis Vincas	Ord. Prof.
9	Biržiška Mykolas	Ord. Prof.	22	Čėsnys Blažiejus	„ „
10	Biržiška Vaclovas	Ekstr. Ord. Prof.	23	Dirmontas Stasys	Docentas
11	Biržiška Viktoras	Docentas	24	Dovydaitis Pranas	Ekstr. Ord. Prof.
12	Brazys Teodoras	E. Doc. par.	25	Dubas Vladas	Docentas

Eil. Nr.	Pavardė ir vardas		Eil. Nr.	Pavardė ir vardas	
26	Eretas Juozas	Ekstr. Ord. Prof.	66	Nonevičius Elijošius	Ekstr. Ord. Par.
27	Folkas Otto	Ord. Prof.	67	Paltarokas Kazys	" " "
28	Geiga Balys	E. Docento par.	68	Penkauskas Pranas	Docentas
29	Gogelis Leonas	Ord. Prof.	69	Pokrovskis Nikalojus	"
30	Gorodeckis Vasaris	E. Doc. par.	70	Purėnas Antanas	Ekstr. Ord. Prof.
31	Graurogkas Julijonas	Docentas	71	Raudonikis Petras	Ord. Prof.
32	Grigaitis Aleksandras	Ord. Prof.	72	Regelis Konstantinas	" "
33	Grinkevičius Silvestras	Docentas	73	Reinys M.	Ekstr. Ord. Prof.
34	Gronskis Povilas	Ekstr. Ord. Prof.	74	Rimka Albinas	Docentas
35	Gylys Antanas	Docentas	75	Römeris Mykolas	Ekstr. Ord. Prof.
36	Ivanauskas Tadas	Ord. Prof.	76	Skvireckis Juozas	Ord. Prof.
37	Jablonskis Jonas	Ord. Prof.	77	Sennas Alfredas	Docentas
38	Jankauskas Platonas	" "	78	Sezemanas Vasilius	Ekstr. Ord. Prof.
39	Janulaitis Augustas	E. Ord. Prof. par.	79	Sleževičius Kazys	Docentas
40	Jodelė Pranas	Ord. Prof.	80	Smetona Antanas	E. Doc. par.
41	Jonynas Ignas	E. Doc. par.	81	Smit-Sibinga J. L.	Ekstr. Ord. Prof.
42	Juodakis Petras	Ord. Prof.	82	Songaila Mykolas	" " "
43	Jurgeliūnas Antanas	" "	83	Stankevičius Vladimir.	Docentas
44	Karūža Jurgis	Ekstr. Ord. Prof.	84	Šalčius Petras	"
45	Kolupaila Steponas	Docentas	85	Šalkauskas Stasys	Ekstr. Ord. Prof.
46	Kaveckis Mykolas	"	86	Šalkauskas Kazys	Docentas
47	Krėvė-Mickevičius Vincas	Ord. Prof.	87	Šaulys K.	Ekstr. Ord. Prof.
			88	Šimkus Jonas	Ord. Prof.
48	Kriščiukaitis Antanas	" "	89	Šimoliūnas Jonas	Ekstr. Ord. Prof.
49	Kuodaitis Bernardas	E. Doc. par.	90	Šliogeris Jeronimas	Docentas
50	Kuraitis Pranas	Ekstr. Ord. Prof.	91	Štrauchas Jonas	"
51	Kvašninas-Samarinas Mikalojus	E. Doc. par.	92	Tamošaitis Izidorius	"
			93	Totoraitis Jonas	Ekstr. Ord. Prof.
52	Landau Eberas	Ord. Prof.	94	Tonkūnas Juozas	Docentas
53	Lašas Vladas	Ekstr. Ord. Prof.	95	Tumas Juozas	"
54	Leonas Petras	Ord. Prof.	96	Tumėnas Antanas	"
55	Mačys Vladas	" "	97	Vabalas-Gudaitis J.	"
56	Maironis-Mačiulis Jonas	" "	98	Vagneris Karolis	Ord. Prof.
			99	Vailionis Liudas	Docentas
57	Malakauskas Petras	Docentas	100	Vaitkevičius Juozas	"
58	Maliauskas Antanas	Ekstr. Ord. Prof.	101	Vasiliauskas Kazys	E. Ekstr. Ord. Prof. par.
59	Matulionis Povilas	Ord. Prof.			
60	Mažylis Pranas	Docentas	102	Vinteleris Emilius	Ekstr. Ord. Prof.
61	Mockus Zigmas	"	103	Voldemaras Augustin.	Ord. Prof.
62	Moravskis Alfonsas	"	104	Volteris Eduardas	" "
63	Morkelis Morkus	"	105	Yčas Jonas	" "
64	Mošinskis Vytautas	E. Ekstr. Ord. Prof. par.	106	Žemaitis Zigmas	Ekstr. Ord. Prof.
			107	Žilinskas Jurgis	" " "
65	Mykolaitis Vincas	Docentas			

Be šių savo tiesioginių pareigų Un-to profesoriai skaito viešąsias paskaitas, į kurias gali atvykti ir pašaliniai Un-tui asmenys.

1924 m. pavasario semestro metu Klaipėdos Švietimo Draugijai „Aukuras“ pasiūlius kai kurie Un-to profesoriai nuvykę į Klaipėdą daro eilę įvairių paskaitų.

1922 metų vasaros laiku Un-tas organizuoja vidurinių mokyklų mokytojams kursus, be to, dalyvauja komisijoje aukštesniųjų mokyklų mokytojams cenzui įsigyti taisyklėms nustatyti.

Vyresniojo mokslo personalo dalis yra iš svetur ir todel pirmaisiais dvejais metais gaudavo iš Un-to Tarybos leidimą savo kursą dėstyti svetima kalba (vokiečių ar rusų). Tokių leidimų Un-to Taryba yra suteikusi 21 profesoriui bei docentui. Vienų leidimų yra jau pasibaigęs laikas ir jau pradėjo kursą dėstyti lietuviškai, antri žada greit pradėti dėstyti lietuvių kalba.

Studentai.

Besiplėtojant fakultetams, didėjo ir studentų skaičius. Iš metų į metus stoja į Universitetą vis daugiau ir daugiau studentų.

Į kai kuriuos fakultetų skyrius, kur studentų skaičius yra aprėžtas, net ne visų norinčių į Un-tą įstoti prašymai būdavo patenkinami.

Į Universitetą studentų ir laisvųjų klausytojų priimta ir dabar yra:

	1922 m. pavasario semestre		1922 m. rudens semestre		1923 m. pavasario semestre		1923 m. rudens semestre		1924 m. pavasario semestre	
	Stud.	L.kl.	Stud.	L.kl.	Stud.	L.kl.	Stud.	L.kl.	Stud.	L.kl.
Teologijos-Filosofijos fak.	26	—	65	27	95	—	131	7	132	8
Humanitarių mokslų fak.	20	30	72	25	61	19	120	25	123	22
Teisių „	102	16	206	38	183	27	300	68	276	63
Mat.-Gamtos „	22	10	114	28	87	16	130	23	119	20
Medicinos „	179	22	378	53	307	45	374	50	338	44
Technikos „	50	4	155	7	107	7	139	13	121	10
Iš viso	399	82	990	178	840	114	1193	186	1109	167

Studentai priimami baigę aukštesniąją mokyklą ir moką lietuvių kalbos; del lietuvių kalbos svetimšaliams daromos išimtys Senato sprendimu. Studentas įmoka imatrikulacijos mokesnio 5 litus ir kas semestras moka po 50 litų; 20% studentų paleidžiami nuo mokesnio už mokslą.

Mokslas rudens semestre prasideda rugsėjo 15 d. ir baigiasi gruodžio 20 d., pavasario semestre prasideda sausio 7 d. ir baigiasi birželio 15 d.

Lietuvos Universiteto studentų organizacijų sąrašas.

1. Lietuvos Universiteto Studentų Savišalpos Draugija.
2. „ „ Studentų Tautin. korporac. „Neo-Lithuania“.

3. Lietuvos Universiteto Lietuvių Katalikų Studentų Ateitininkų Sąjunga.
4. „ „ Lietuvių Studentų Kraštotyros Draugija.
5. „ „ Lietuvių Studentų Draugovė.
6. „ „ Studentų Socialistų Draugija.
7. Ekonominė Lietuvos Universiteto Studentų, buv. karių, Sąjunga.
8. Lietuvos Universiteto Studentų Medikų Draugija.
9. „ „ Studentų Teisininkų Draugija.
10. Lietuvos Universiteto Technikos Fakulteto Studentų Ekonominės Savišalpos Bendrovė.
11. Lietuvos Universiteto Studentų „Kultūros“ Būrelis.
12. Lietuvos Universiteto Sporto Klubas.
13. „ „ Studentų Esperantininkų Kuopa.
14. Lietuvos Universiteto Studentų Žydų Kalbai ir Literatūrai remti Draugija.
15. Lietuvos Universiteto Studentų-Žydų Kultūrinis Susivienijimas.
16. Lietuvos U-to Studentų „Varpo“ Draugija.

Universiteto Taryba ir Senatas.

Visi tie klausimai, kurie išeina iš atskiro fakulteto kompetencijos, kurie paliečia visus fakultetus arba visų fakultetų studentus, rišami Un-to Senate arba Tarybose. Un-to valdymo darbas ir visų Un-to reikalų tvarkymas pareina nuo Un-to Tarybos, Senato ir jo prezidiumo.

Un-to Taryba susidaro iš visų Un-to vyresniojo mokslo personalo narių. Ji renka Rektorių, Prorektorių ir Sekretorių, Un-to garbės profesorius ir garbės narius, leidžia atskiriems profesoriams laikinai dėstyti savo kursą ne lietuvių kalba. Pirma arba pakeičia Un-to regulaminą ir svarsto Un-to statuto pakeitimo sumanymus. Priima bendrąją Un-to sąmatą ir reviduoja fak-tų Tarybų sprendimus, kurie išeina iš vieno fak-to ribų ūkio ir administracijos reikaluose. Un-to Taryba nustato mokslo metų pradžią ir pabaigą. Deleguoja Un-to atstovus į kitų aukštųjų mokyklų arba mokslo bei kultūros organizacijų iškilmes. Un-to Taryba nuo pradžios Un-to gyvenimo iki 1924 m. pavasario semestro pabaigos yra padariusi 23 posėdžius.

Un-to Senatas svarsto ir sprendžia visus Un-to gyvenimo klausimus, kurie neįeina į Un-to Tarybos ir Fakultetų Tarybų kompetenciją. Kadangi tokių klausimų būna labai daug, todel Un-to Senate ir posėdžių buvo padaryta žymiai daugiau, būtent 95.

Vienas svarbiausių Senato darbų buvo studentų reikalų svarstymas: Studentų priėmimo tvarkos ir laiko nustatymas, studentų atleidimas nuo mokesnio už mokslą, stipendijų, pašalpų paskirstymas ir t.t. Ne maža laiko Un-to Senatas yra sugaišinęs ir Un-to įstaigų sutalpinimo klausimą besvarstydamas.

Lietuvos Un-tas, atidarytas su 6 fakultetais, jei neskaityti mažų namelių, kuriuose tilpo anatomikumas, gavo vienus namus, kuriuose prieš karą buvo Kauno Komercijos mokykla. Nekalbant jau apie tai, kad buv. komercijos mokyklos klasės negali sutalpinti šiek tiek didesnio studentų skaičiaus, bet ir šių klasių virtusių auditorijomis negalima buvo paskir-

styti taip, kad kiekvienas fakultetas gautų pakankamai. Auditorijos užimtos nuo 8 val. ryto iki 10 val. vakaro. Eksperimentinių ir pritaikomųjų mokslų kabinetams, laboratorijoms, įstaigoms gautuose rūmuose duoti vietos nebuvo galima ir svajoti. Tuo tarpu fakultetai, pradėdami vis naujus ir naujus kursus, steigdami vis naujas ir naujas mokslo padedamąsias įstaigas, reikalaute reikalavo vietos. Ne maža pastangų Un-to administracijos organams reikėjo padėti iki buvo gauti vieni rūmai iš trijų buv. karo mokyklos rūmų. Čia buvo sutalpinta, kiek užteko vietos, trijų fakultetų po dalį įstaigų, būtent, Medicinos, Technikos ir Gamtos-Matematikos. Maža to, fakultetai iš savo pusės dėjo pastangų, kad, kur tik suras vietos, sukurtų reikiamas įstaigas, arba pasinaudotų vieta mokslo bei mokymo tikslams. Tuo būdu Teologijos - Filosofijos Fakultetas priverstas naudotis ir Žemaičių Seminarijos rūmu. Matematikos - Gamtos fak - tas yra gavęs iš Švietimo Ministerijos Gamtos Tyrimo stoties namus ir iš Žemės Ūkio ir Valstybės Turtų Ministerijos Freidos dvarą, kur įtaisė Botanikos sodą ir kabinetą. Be to, yra tam tikromis sąlygomis paėmęs Meteorologijos stotį.

Medicinos fak-tas sutarties keliu naudojasi visa eile Sveikatos Departamento ir Lietuvos Raudonojo Kryžiaus žinioje esančių gydymo įstaigų.

Technikos fakultetas taip gi naudojasi mokymo tikslams viena antra Un-tui pašaline įstaiga.

Esant tokiai sunkiai butų atžvilgiu Un-to padėčiai, buvo sumanyta rūpintis Un-to rūmų trečiojo aukšto statymu, bet nesant iki šio laiko Un-to rūmų nuosavybės klausimui išrištam, Ministerių Kabinetas rado, kad tikslingiau statyti atskiri rūmai, būtent, Fizikos-Chemijos Institutas, kuriam tikslui ir sutiko atleisti 2.000.000 litų. Un-to Administracija deda visas pastangas, kad tik ši statyba įvyktų, nes su pastatymu naujų Fizikos-Chemijos Institutui rūmų Un-tas galės bent kai kurias savo mokslo įstaigas įtaisyti patogiai.

Studentų gyvenimo sąlygos del butų stokos ir brangumo taip gi yra Kauno apystovose nepakenčiamos. Un-to Administracijai yra žinoma ne maža faktų, kad iš provincijos atvažiavęs į Un-tą priimtas studentas turi atsisakyti nuo mokslo vien del buto negavimo. Un-to Senatas yra teikęs pašalpos (8580 lt.) studentų bendrabučiams ir savo norą įsteigti bendrabutį nėra įvykdęs tik del to, kad negavo tam tikslui namų. Paskutiniame Un-to Tarybos posėdyje nutarta įnešti į Un-to sąmatą 1925 metams ir studentų bendrabučio sąmatą.

Profesūros, ypač naujai į Kauną atvykstančios, sąlygos butų atžvilgiu taip gi yra labai sunkios. Tiek yra sunkenybių, kad tenka kreiptis į Ministerių Kabinetą prašant specialių įsakymų sekvestruoti butą ir kartais noroms nenoroms naudotis sekvestruotais butais.

Un-to dažnai gauna iš kitų Universitetų arba mokslo ir kultūros organizacijų pakvietimus dalyvauti kongresuose, suvažiavimuose arba jų sukaktuvių iškilmėse. Nevisada Un-tas del lėšų stokos ar del kitų priežasčių gali pasinaudoti pakvietimais. Tačiau į svarbesniuosius kongresus ir iškilmes Un-to Taryba arba Senatas siųsdavo savo atstovus arba atstovų siuntimą pavesdavo tam ar kitam fakultetui. Padvos

Un-to sukaktuvėse Lietuvos Un-tas dalyvauja per savo atstovą prof. T. Ivanauską. Į Vokiečių gamtininkų ir gydytojų draugijos 100 metų sukaktuvių iškilmes Leipcige buvo Un-to deleguotas prof. J. Šimkus.

Pasteuro iškilmėse Paryžiuje ir Strasburge, Un-tas dalyvauja per savo atstovą prof. T. Ivanauską sykiu su Medicinos fakulteto atstovu prof. A. Jurgeliūnu. Tas pats prof. T. Ivanauskas dalyvauja nuo Lietuvos Un-to ir Neapolio Un-to 700 m. sukaktuvėse. Į Em. Kanto iškilmes Karaliaučiuje Un-tas siuntė savo atstovu prof. Kuraitį.

Ypatingai svarbių mokslo ir kultūros srityje įvykių sukaktuves Un-tas pažymėdavo darydamas iškilmingus Un-to Tarybos posėdžius, tiktai tam tikslui pašvęstus.

Taip „Aušros“ 40 metų sukaktuvėms paminėti buvo padarytas, dalyvaujant aušrininkams, iškilmingas Un-to Tarybos posėdis, kuriame buvo išklausyti Prof. M. Biržiškos ir e. doc. p. Tumo mokslo pranešimai tam tikslui pašvęsti ir vieno antro aušrininko atsiminimai. Tuo pat būdu iškilmingai paminėtos sukaktuvės ir tokių dvasios milžinų mokslininkų L. Pasteuro ir Em. Kanto.

L. Pasteuro 100 m. gimimo sukaktuvių metu darė pranešimus prof. J. Šimkus tema: „Pasteuro pirmieji mokslo darbai kristalografijos srityje, Pasteuro darbai fermentacijos srityje ir jų reikšmė pramonėje“; docent. L. Vailionis tema: „Pasteuro reikšmė biologijos moksluose“ ir prof. A Jurgeliūnas tema: „Pasteuras — profilaktinių skiepymų mokslo tverėjas“.

Em. Kanto 200 m. gimimo dieną paminint darė pranešimus doc. Tamošaitis tema: „Kantas - filosofas“, doc. Kuodaitis tema: „Kantas ir gamtos mokslas“ ir prof. Leonas tema: „Kantas teisės filosofijos istorijoje“.

Be to ir savo Un-to vidaus šventės minimos iškilmingais Un-to Tarybos posėdžiais, kuriuose be tai šventei pritaikintų darbų taipgi daromi ir mokslo pranešimai. Tokių švenčių Un-tas turi dvi: viena rugsėjo 15 d. Rektorato perdavimo ir studentų imatrikulacijos šventė ir antra vasario 16 d. Un-to atidarymo šventė.

Tokių švenčių metu yra darę pranešimus prof. Mačys tema: „Socialio teisės mokslo tikslas ir mūsų žemės reformos įstatymas tojo mokslo akivaizdoje“, prof. Čepinskis tema: „Universiteto uždaviniai“, prof. Dovydaitis tema: „Naujieji etnologijos keliai ir rezultatai“.

Universiteto Regulaminas.

Un-to Tarybos iki šio laiko yra priimta dar tik šie Regulamino skyriai: 1) Un-to Tarybos, 2) Mokslo personalo kvietimo ir promocijos taisyklės, 3) Lietuvių kalbos mokėjimo stojant į Un-tą taisyklės ir 4) Rektoriaus, Prorektoriaus ir Sekretoriaus rinkimų taisyklės.

Bet šiais jau Un-to Tarybos priimtais regulamino skyriais toli gražu ne visos tiek komplikuotos organizacijos, kaip Un-tas, pusės aptariamos. Todel buvo išskirta tam tikra komisija regulaminui suprojektuoti. Komisijos sudėtis: Pirmininkas Prorektorius Prof. P. Būčys, nariai: doc. P. Augustaitis (Human. m. fak-tas), prof. E. Baloga (Teisių fak-tas), prof. F. Butkevičius (Mat.-Gamtos fak-tas), prof. V. Lašas (Medic. fak-tas) ir prof. P. Jankauskas (Technikos fak-tas).

Ši Komisija per pastaruosius metus yra padariusi 25 posėdžius ir suprojektavusi dar tokius regulamino skyrius: 1) Taisyklės studentams, kuriomis numatyta studentų priėmimo tvarka studijų eiga, mokesnio mokėjimo bei paleidimo tvarka ir t.t., 2) Mokslo personalo skyrimas, priedermė teisės ir drausmė ir 3) Un-to ūkio apyskaitos ir raštinė. Visi šie Regulamino Komisijos suprojektuotieji Regulamino skyriai einant Un-to Tarybos numatyta tvarka įnešami į Un-to Senatą, kuris kada Regulaminą priima, Regulaminas tampa Un-to laikinuoju regulaminu turinčiu privalomos Un-tui galios iki Un-to Taryba patvirtins jį galutinai; tada Regulaminas jau laikomas galutinai priimtu.

Universiteto Ūkio Globos Taryba.

Naujai įkurto Lietuvos Universiteto ūkiui organizuoti ir turtui tvarkyti 1922 m. kovo mėnesy Universiteto Tarybos buvo išrinktas Ūkio Komitetas iš profesorių: L. Gogelio, J. Šimoliūno ir F. Butkevičiaus, pirmininkaujant jame prof. L. Gogeliui. Pagaliau buvo parinktas dar vienas narys prof. P. Jankauskas.

Nors vyriausieji Un-to rūmai prie Duonelaičio ir Daukanto gatvių kampo buvo išremontuoti dar prieš Universitetą steigiant, reikėjo visgi Un-to Ūkio Komitetui padaryti įvairių papildymų ir pagerinimų, ar tai tvarkant kiemą su asenizacijos priemonėmis, ar tai taisant kiek galima mokslo įstaigoms bei tarnatuojams butus. Buto klausimą, aplamai, Un-to Ūkio Komitetas laikė svarbiausiuoju savo rūpesnių objektu. Ir iš tikrųjų, jug anuomet Un-to žinioj buvo be aukščiau paminėtų vyriausiųjų rūmų — 2 aukštų, tik nedidelis vieno aukšto namas prie Mickevič. g-vės Nr. 7, užimtas Anatomikumo įstaigomis ir dar keletas kambarių Seimo namuose prie Vilniaus g-vės Nr. 2, užimtieji Gamtos Tyrimo Stoties įstaigomis. Todel Universiteto Ūkio Komitetas, profesoriaus rektoriaus J. Šimkaus raginamas, sumanė platų projektą pasinaudoti Un-to statybos reikalams visu kvartalu, t. y. praplečiant užimamą žemės sklypą iki Daukanto ir Kalnų gatvių. Tam tikslui pradėta buvo paruošiamasis darbas: padarytas šiam kvartalui situacijos planas, pradėta tartis su žemės sklypų savininkais del kainų, ir t.t. Deja, šis projektas, kaip pagaliau paaiškėjo, negalima buvo realizuoti del ne nuo Universiteto pareinančių priežasčių.

Gegužės mėnesį, buvo, einant Steigiamojo Seimo priimtu Un-to statutu išrinkta Un-to Ūkio Globos Taryba iš profesarių: P. Jankausko, M. Songailos, J. Žilinsko, F. Butkevičiaus, pirmininkaujant joj Rektoriui prof. J. Šimkui. U. Ū. G. Tarybos, kaip ir buvusio Un-to Ūkio Komiteto svarbiausiasis uždavinys paliko Universitetui naujų namų išgauti bei pastatyti ir esamąjį ruimą paplatinti ir sutvarkyti. Ji dėjo visas pastangas esamomis sunkiomis aplinkybėmis šį tą nuveikti toje krypty. Pavyzdžiui U. Ū. G. Tarybos sumanyta buvo pastatyti ant sargų gyvenamų namelių Un-to kieme II aukštą, kad tuo būdu būtų galima iškraustyti iš Un-to rūsies gyvenančius tenai tarnautojus ir jų butus užleisti mokslo įstaigoms; šiam tikslui smulkiai apsvarstyta ir pagaliau priimta, bet pasirodė lėšų trūkumo dėliai šis projektas negalėjo būti įvykdytas. Tačiau smulkesnieji darbai, kaip antai apšildymo sistemos ir garų katilų

sutaisymas, vandentraukiui rezervuarų sutvarkymas, chemijos laboratorijos, ventiliacijos pagerinimas, anatomikumo būtinai reikalingasis remontas ir t.t. buvo padarytas dar 1922 metais. Be remonto ir statybos reikalų buvo rūpintasi kuro, inventoriaus einamosios medžiagos įgijimu ir naudojimusi. 1922 metų gruodžio mėnesy tapo atliktas b. Karo Mokyklos 3 aukštų namų priėmimas ir tuojau iškilo gautojo trobesio pamatinio remonto klausimas.

Kalbamasis remontas buvo pradėtas 1923 m. sausio mėnesy ir jam vykdyti tapo sudaryta iš suinteresuotų Fakultetų atstovų komisija, pirmininkaujama prof. M. Songailos, ir Komisijos darbuose dalyvaujant Valst. Kontrolės ir Lietuvos Atstatymo Komisarijato atstovams.

Lėšų stokos dėliai buvo padarytas tik būtinai reikalingas ir neatidėtinas remontas. Išlaidoms sumažinti šis remontas buvo vedamas ūkio būdu t. y. beveik be darbėmių ir atiduodant atskirus remonto darbus stačiai darbininkų partijoms. Visas šis remontas kainavo 79376 l. 12 c. Be to, tais pačiais 1923 met. vasaros atostogų metu, buvo padaryti ir kiti smulkesni remonto darbai: išremontuotas Zootomijos katedros butas už 35000 litų, papildomai padarytas Anatomikumo remontas už 15000 litų, naujai pastatytas anatomijos katedros lavonynas už 35000 litų, išremontuoti sargų gyvenamieji nameliai; šiems darbams įvykdyti sudaryta buvo tam tikra komisija, prof. J. Žilinskui pirmininkaujant.

Toliau U. Ū. G. Tarybos buvo rūpintasi įvairių smulkaus remonto darbų vykdymu, kuro ir asenizacijos tiekimu ir Universiteto bendro inventoriaus įgijimu. Pažymėtinas tarp kitko 1923 m. gegužės m. užpirktasis Un-to salei epidioskopas už 615 dolerių, kuris buvo gautas ir įtaisytas gruodžio mėnesy, toliau įtaisytos koridoriuose ir tam tikrose laboratorijose pavojingose vietose priešgaisrinės priemonės.

1923 m. gruodžio mėnesy U. Ū. G. Taryba buvo nuodugniai apsvarsčiusi sumanymą III aukštui ant vyriausiųjų Un-to rūmų pastatyti ir pavedė, Senatui pritariant, architektoriui prof. M. Songailai sudaryti projekto braižinius ir sąmatą. Šis projektas Un-to Senato ir U. Ū. G. Tarybos buvo aprobuotas ir patiektas per Švietimo Ministeriją Ministerių Kabineto nuožiūrai.

1924 m. pradžioj, kaip ir praeitais 1923 metais, U. Ū. Globos Tarybos buvo paskirta metinės revizijos komisija, pirmininkaujant prof. P. Jankauskui, kuri patikrino Un-to bendro Ūkio ir buhalterijos stovį. Pagaliau U. Ū. G. Tarybos buvo nagrinėjami ir tvirtinami dar kiti statybos ir remonto planai, pavyzdžiui, Botanikos Sodo šiltnamiams pastatyti projektas.

1924 metų pavasario semestre U. Ū. G. Tarybos atsidėjus buvo apsvarstytas Un-to trobesių būtino remonto klausimas ir buvo priimta inž. Olendzkio sudarytasis projektas: bendro remonto sumoje 16345 litų ir specialio Fakultetų trobesių remonto sumoje arti 20000 litų, be to, sargų gyvenamiems namams pataisyti sumoje 755 litų. Priimta buvo taipogi inž. Olendzkio patiektasis projektas patologinės anatomijos instituto daliai šiemet pastatyti už 66854 litų.

Un-to Ūkio Globos Taryba pradedant nuo 1922 metų gegužės mėnesio toj pačioj sudėtyje, kaip ji buvo Un-to Senato išrinkta, pirmininkaujant

joje iki 1923 m. liepos mėnesio Rektoriui profesoriui J. Šimkui, toliau gi Rektoriui profesoriui V. Čepinskiui.

Lietuvos Universiteto išlaidos.

	1922 m.		1923 m.	1924 m.
	iki lapkričio m.	už lapkr. ir gruodį		
Administracijos . . .	5.730.738,86 ost. m.	190.178,61 Litų	2.510.790,75 Litų	188.414,94
Bibliotekos				118.449,65
Teologijos-Filosofijos				355.293,08
Humanitariniųmokslų				458.019,63
Teisių				277.120,14
Mat.-Gamtos				888 367,63
Medicinos				1.071.149,28
Technikos				440.792,91
			Iš viso	3.797.607,26

Lietuvos Komisija Bendram Tautų Moksliniam Darbui.

1923—1924 mokslo metais veikė Universitete Lietuvos Komisija Bendram Tautų Mokslo Darbui. Jos Pirmininkas įpročių ir vėliau sudarytuoju regulaminu buvo Universiteto prorektorius profesorius **P. Būčys**; Jos nariai buvo Fakultetų rinktieji atstovai iš visų po vieną. Sausio 10 d. buvo kooptuotas Un-to Bibliotekos vedėjas profesorius Vaclavas Biržiška. Komisija pati sau išrinko sekretorių Teisių Fakulteto atstovą profesorių **E. Balogh'ą.**

Dviejų semestrų laikotarpyje Komisija turėjo 16 posėdžių.

Komisija palaikė nuolatinius santykius su Tarptautine Bendro Mokslo Darbo Komisija prie Tautų Sąjungos. Ta tarptautinė Komisija turėjo savo suvažiavimą Paryžiuje 1923 m. gruodžio 5—8 d. Į suvažiavimą nuvyko profesorius Ivanauskas Lietuvos Komisijos atstovu. Jam kelionę apmokėjo Tarptautinė Komisija. Profesorius Baloghas buvo kviestas iš Tarptautinės Komisijos centro ekspertu. Penkiuose posėdžiuose spalių ir lapkričio mėnesiais buvo paruošta, kas mūsų delegatui reikėjo skaityti Paryžiuje, ir išrinktas pats delegatas.

Tuo pačiu laiku Komisija išdirbo savo trumpą regulaminą, kurį ji patiekė Lietuvos Užsienių Reikalų Ministeriui ir su jo padarytomis pataisomis galutinai įtraukė į savo protokolą 1923 m. lapkričio 20 d.

Sugrįžęs iš Paryžiaus prof. Baloghas davė savo kelionės raportą, pranešdamas, kad iš Prancūzų Vyriausybės išgavęs dviem Lietuvos Universiteto studentams teisę mokytis dovanai bet kuriame Prancūzijos valstybės Universitete ir dar gauti po 2000 frankų pašalpos kiekvienam kas metai. Komisijai pasiūlius, Un-to Senatas paskyrė du studentu, kuriuodu išreiškė noro pasinaudoti Prancūzijos duodamomis lengvenybėmis.

Vienas jau išvažiavo į Lyono universitetą, kitas ketina pasinaudoti įgytąja teise artimiausiame rudens semestre.

Profesorius Baloghas dar pranešė Lietuvos Komisijai, kad iš p. Dawson Johnston, Amerikos knygynų sąjungos atstovo Europoje, gavęs svarbų pažadėjimą šelpti knygomis Lietuvos Universitetą.

Posėdyje 24 sausio prof. Ivanauskas skaitė savo pranešimą iš kelionės į Tarptautinės Komisijos posėdį. Iš to pranešimo paaiškėjo, kad Station Biologique de Roscoff sutiko priimti Lietuvos studentus į mokslo darbą vedamą toje stotyje. Ta teise kol kas dar niekas nepasinaudojo.

Profesoriai Ivanauskas ir Balogas buvo įgalioti, kad suformuluotų, kokie uždaviniai išeina mūsiškei Komisijai iš Rezoliucijų, priimtų Tarptautinės Komisijos posėdyje, ypač sąryšyje su mūsiškės Komisijos pasiūlymais priimtais suvažiavime.

Žemės drebėjimui sunaikinus Japonijos sostinę ir tai nelaimei ištikus Tokijo universitetą, suvažiavimas sutarė padėti atsistatyti jo bibliotekai. Mūsiškė Komisija savo posėdžiuose 1923 m. gruodžio 20 d. ir 1924 m. sausio 10 d. tarėsi tuo dalyku. Galutinai Komisijos pirmininkas su sekretorium nuėję pas stambiųjų leidėjų firmų viršininkus ir iš atskirų asmenų išgavo 318 spaudinių, kuriuos per Tautų Sąjungą pasiuntė Tokijo universitetui ir iš Profesoriaus Nitobé gavo nuoširdų padėkos laišką.

Tarptautinė mokslinio darbo komisija, rinkdama žinių apie mokslo padėtį įvairiose šalyse, klausė taipgi Profesoriaus Balogho apie mokslo padėtį Lietuvoje. Profesorius Baloghas prie to darbo pasikvietė prof. Būčį ir abu sustatė vieną raportą, kurio viena dalis buvo bendra abiem profesoriam su abiejų parašais, kita tiktai su pr. Būčio parašu. Tas raportas tapo pasiųstas Tautų Sąjungai lapkričio mėnesyje 1923 m.

Šveicarų Tautinės Bibliotekos Vedėjas Berne ir Tautų Sąjungos Mokslinio Bendradarbiavimo Ekspertas Bibliografijos klausimais p. Marcel Godet kreipėsi į mūsų Komisiją, klausdamas, kaip eina bibliografija Lietuvoje. Profesoriai Vaclovas Biržiška ir P. Būčys, sustatę retrospektyvės ir periodinės bibliografijos sąrašus nusiuntė ponui Godet į Berną ir gavo padėkos laišką balandžio mėnesyje.

Kadangi bibliografija Lietuvoje tebėra nesutvarkyta, tai Komisija pavedė Prof. Būčiui išdirbti Bibliografijos Instituto statuto projektą. Tas projektas tapo patvirtintas Bibliotekos Komisijoje ir Universiteto Senate.

Amerikos knygynų sąjungos atstovas Europoje p. Dawson Johnton prieš teiksiant mums pagalbos knygomis norėjo žinoti, kokias lengvenybes turi studentai naudodamiesi Universiteto Biblioteka. Gavusi tą paklausimą mūsų Komisija iš vien su Bibliotekos Komisija vaikščiojo pas ministerius ir šiaip aukštų vietų žmones, kad gautų nors vieną kambarį ir galėtų jame padaryti un-to bibliotekos skaityklą. Tos pastangos nuėjo niekais. Dawson Johnstono laiškas liko be atsakymo, nes negalima buvo parašyti, kad Kaune yra vietos šokiams, o nėra vietos studentams skaityti knygas.

Tačiau kai kurios užsienio įstaigos dar nesiliovė siuntusios mums spausdinių per mūsų Komisiją. Tos įstagos yra H. M. Stationary Office, b) Department of Scientifical and Industrial Researches, c) Geological

survey: visos tos įstaigos yra Anglijoje. Jos mums atsiuntė žymų skaičių knygų ir brangių žemėlapių. Žemėlapių gavome ir iš Šveicarijos.

Prof. Ivanauskui iškėlus sumanymą, Komisija rūpinosi išgauti mokslo kelionių papiginimą tų šalių piliečiams, kurios tokį jau gerumą parodys mūsiškiems. Susisiekimo Ministeris papiginimą pripažino moksleiviams, keliaujantiems III klase. Jis negalėjo papiginti mokslininkams II ir I klasės bilietų, nes įstatymas to daryti neleidžia. Komisijos pavedami profesoriai Ivanauskas ir Kolupaila sustatė įstatymo projektą, kurį patvirtino Komisija ir per Senatą prašė Švietimo Ministerį įnešti į Seimą. Šitą klausimą Komisija svarstė posėdžiose sausio 24 ir 31 dienomis, vasario 14 ir kovo 13 dienomis.

Universiteto Senatas, gavęs Užsienių Reikalų Ministerijos Komunikatą Klaipėdos klausimu, perdavė jį mūsiškei Komisijai, kuri sausio 24 d. pavedė jį peržiūrėti profesoriams Ivanauskui, Mykolaičiui ir Kolupailai. Sausio 31 d. jie referavo, kad komunikato objektas tik labai iš tolo teliačia mūsų Komisijos darbus, ir tikslus.

Sausio 24 d. Komisija buvo gavusi iš užsienio sumanymą keistis profesoriais. Tą reikalą ji perdavė fakultetams per Senatą.

Universiteto Teismas.

Einant „Universiteto statuto" (V. Ž. Nr. 86—738) § 46 Universiteto Teismą sudaro po vieną atstovą nuo kiekvieno fakulteto Tarybos ir po vieną nuo kiekvieno fakulteto studentų. Šiam tikslui Universiteto Rektoriaus iniciatyva fakulteto Tarybų išrinktieji nariai profesoriai sudarė Teismo komisiją ir sustatė Teismo statuto pirmą projektą (1922 m.). Išrinktus ir studentų atstovus, Teimso komisija, profesoriai dabar jau bendrai su studentais, pirmininkaujant technikos fakulteto docentui S. Dirmantui, keliais posėdžiais apsvarstė, dalimis pakeitė paruoštąjį sumanymą, o 1923 m. gegužės 6 d. pasirašė „Universiteto Teismo Statutą". Tą (antrąjį) sumanymą Senatas įtraukė į Universiteto Tarybos 1923 m. spalių 7 d. posėdžio dienotvarkę svarstyti, bet Taryba, eidama Universiteto Statuto 47-uoju §-u ir pripažindama Senato kompetenciją statuti tvirtinti, jo nesvarstė. Senatas savo posėdyje 1923 m. spalių mėn. 24 d., susipažinęs su Teismo statuto sumanymu, sušaukė Steigiamąjį Teismo posėdį ir Teismui siūlė statutą kai kuriais atžvilgiais papildyti. Teismas savo posėdyje 1923 m. lapkričio 3 d. išsirinko pirmininku Teisių fakulteto docentą O. Büchlerį ir sekretorium Humanitarinių mokslų fakulteto studentą P. Butėną, ir dviem posėdžiais Senato pasiūlymus dalimis priimdamas, dalimis atmesdamas persvarstė statutą; jį kalbos atžvilgiu patobulinti pavedė prof. Smetonai, o galutinėje redakcijoje priimti pavedė trijų narių komisijai. Ištobulintas ir galutinai suredaguotas statutas (trečiasis sumanymas) 1923 m. gruodžio 1 d. buvo pristatytas Senatui tvirtinti. Senatas 1924 m. vasario 21 d. posėdyje tvirtindamas statutą visgi įvedė kai kurias pataisas, su kuriomis Teismas nerado galimu sutikti, ir todel 1924 m. balandžio 3 d. Statutą kartą pristatė Senatui tvirtinti (ketvirtasis sumanymas). Teismo statutas dabar jau Senato patvirtintas ir veikia.

Drausmės bylų nagrinėti Teismui iki šiol neteko. Be tvarkomųjų Teismo Statuto reikalu posėdžių įvyko tik vienas posėdis iškilusiems studentų tarpe nesusipratimams sutaikinti, kas ir pavyko visuose penkiuose atvejuose, kurie palietė 4 studentus.

Kaunas, 1924 m. birželio 12 d.

Universiteto Bibliotekos apyskaita 1922—1924 m.

1922 metai.

Universitetui susikūrus 1922 metais, vasario 16 dieną, tuojau pradėta rūpintis Universiteto bibliotekos reikalais. Šiam reikalui buvo sudaryta laikinoji komisija iš prof. E. Volterio, St. Šalkauskio, A. Voldemaro, K. Regelio ir K. Vasiliausko, ir ji posėdy 1922 m. balandžio 13 dieną buvo nutarusi įgyti iš karto Universitetui reikalingą biblioteką padarius atatinkamų žygių pas Švietimo Ministerį, kad esantis Kaune vadinamas Valstybinis Centralinis Knygynas būtų atiduotas Universitetui ir pavadintas Universiteto Biblioteka. Tuo reikalu buvo sustatytas platus raštas Švietimo Ministerijai, tačiau rugsėjo mėn. 9 dieną iš jos buvo gautas neigiamas atsakymas. Tuo tarpu laikinoji komisija virto Universiteto Bibliotekos komisija, kuriai pirmininkavo Univ-to prorektorius prof. Čepinskis ir nariais įėjo prof. E. Volteris, prof. Kuraitis, prof. Vasiliauskas, prof. Regelis ir doc. Žilinskas. Komisija belaukdama atsakymo iš Švietimo Ministerijos sustatė gan plačius Universiteto Bibliotekos etatus ir sąmatą 1923 m. Tačiau iš tų etatų buvo Univeristetui palikta tik Bibliotekos vedėjas ir vedėjo padėjėjas, kuriais etatais Biblioteka turėjo tenkintis iki pat 1923—1924 mokslo metų galo. Paaiškėjus, kad Valstybinis Centralinis Knygynas nebus Universitetui atiduotas, susirūpinta nuosavios bibliotekos kūrimu ir pirmų pirmiausiai bibliotekos vėdėjo ieškojimu. Komisijai pasiūlius Universiteto Senatas 1922 m. gruodžio mėn. Bibliotekos vedėju išrinko Teisių Fakulteto docentą Vaclovą Biržišką, kuris savo pareigas pradėjo eiti nuo 1923 m. sausio 1 dienos ir eina jas iki šio laiko. Toji pat data yra kartu ir Universiteto Bibliotekos kūrimo pradžia.

1923 metai.

Universiteto Bibliotekos Administracija.

Be bibliotekos vedėjo, vasario mėn. padėjėju įstojo Aleksandras Ružancovas buvęs tuomet Karo Mokslo skyriaus bibliotekos vedėjas. Šiai bibliotekai virtus Centraline Kariuomenės Biblioteka ir sąryšy su tuo padidėjus A. Ružancovo pareigoms jo vedamoj bibliotekoj, jam teko nuo liepos m. 15 d. iš Universiteto Bibliotekos pasitraukti; jo vieton nuo 1923 m. spalių 15 d. bibliotekos vedėjo padėjėja buvo priimta p. Felicija Šalkauskaitė, dirbusi prieš karą Šiaulių visuomenės bibliotekoje. Valstybės Kontrolei sutikus, kortelėms nurašinėti buvo kviečiami studentai, kuriems buvo mokamas atlyginimas nuo kortelės, po 5 centus už pagrindinę kortelę ir 2½ cent. už kortelės nuorašą. Bibliotekos komisijos

sudėtyje tuo laiku įvyko šios atmainos: nuo 1923—24 mokslo metų pradžios komisijai pirmininkavo naujas prorektorius prof. Būčys; medicinos fakulteto atstovu vieton prof. Žilinsko stojo doc. Mažilis, kurį vėl nuo 1924 m. pradžios pakeitė prof. Vinteleris. Technikos fakulteto atstovą, prof. Vasiliauską nuo 1923 metų pradžios pakeitė prof. Jankauskas; Teisių Fakulteto atstovu nuo 1922 m. rudens buvęs doc. Vac. Biržiška, nuo 1923 m. pradžios jį pakeitė prof. Balogas.

Bibliotekos Komisijos darbai.

Bibliotekos komisijai be bendrų pirktinų bibliotekai knygų sąrašų sustatymo ir didesnių bibliotekų pirkimo svarstymo, teko darbas nustatyti laikinus bibliotekos valdymo principus ir rūpintis opiausiais bibliotekai — buto, etatų ir sąmatos reikalais.

Bibliotekos valdymo principai.

Jau pavasary 1923 m. buvo nustatyti laikini bendri pirncipai, nustatant santykį tarp universiteto, Bibliotekos komisijos ir Bibliotekos vedėjo. Šie principai turės ateity sudaryti, kartu su kitais bibliotekos Statuto dėsniais, Universiteto reguliamino dalį. Kitos Statuto dalys nebuvo svarstomos, nes Biblioteka neturėjo nuosavaus buto knygoms sudėti ir skaityklai; taigi nebuvo aišku, iš ko teks išeiti nustatant pavyzd. knygų išdavinėjimo tvarką į namus; gi skaitymo tvarkos nustatymas bibliotekoj būtų buvęs visai bergždžias, kuomet nėra skaityklai vietos. Einant priimtais principais, biblioteką valdo Bibliotekos komisija su Bibliotekos vedėju, kuriam tenka atsakomybė už bibiliotekos turtą, bendrą darbo priežiūrą ir viso techniškojo darbo sutvarkymas. Bibliotekos vedėjas įeina Bibliotekos komisijon nariu.

Buto klausimas.

Nuo pat pradžios pagrindiniu klausymu, ties kuriuo nuolat tekdavo sustoti tiek bibliotekos komisijai, tiek Univeristeto Senatui, tiek galop Universiteto Tarybai, buvo Bibliotekos buto klausimas.

Bibliotekai pradėjus kurtis 1923 m. sausio mėn. su dviem spintom ir 40 knygų, ji buvo sudėta profesoriume, kur kartu buvo ir Universiteto bugalterija. Sparčiai pradėjus augti Bibliotekos turtui, teko iš bibliotekos kambario iškelti pradžioje profesoriumas, o nuo 1922—23 mokslo metų pabaigos ir bugalteriją. Tačiau ir šio buto iš karto pasidarė permaža. Nuo 1923 m. rudens sutvarkytos knygos iškeltos ir uždarytos spintose į žemutinį Universiteto koridorių, kuris iki 1923 m. galo buvo jau visas užstatytas pilnomis knygų spintomis; nuo 1924 m. pavasario semestro pradėta knygos statyti jau ir viršutiniame koridoriuje, kuris tačiau irgi į porą mėn. liko pilnas. Taigi pirmas čia kilęs klausimas buvo suieškoti tinkamą bibliotekai butą, kuriame biblioteka galėtų plėstis nebijodama gaisro pavojaus, neturėdama reikalo laikyti knygas uždarytose brangiai atseinančiose spintose, turėdama atskirą nuosavą vietą, kur galima būtų

ramiai užsiimti, kur galop knygos negestų nuo dulkių debesų, iškeliamų šimtų, tais pačiais koridoriais besinaudojančių studentų. Kitas klausimas — skaityklos klausimas. Kadangi biblioteka gali būti naudinga Universitetui tiktai tada, jei ja galės naudotis tiek profesoriai, tiek studentai, galop kiti mokslu besiverčią žmonės, tai skaityklos įtaisymas sudarė faktinai svarbiausią bibliotekos komisijos uždavinį. Tačiau šis klausimas iki 1924 m. dar patenkinamai nebuvo išpręstas. Laikinai skaityklai buvo numatyta gan erdvi odontologijos skyriaus salė, kur galėtų tilpti iki 50 skaitytojų. Tačiau reikėjo pirma to iškelti iš ten odontologijos skyrius į kitą butą. Buvo surastas tam reikalui butas Laisvės Alėja Nr. 12, gautas Butų sekvestro komisijos įsakymas perleisti jį Medicinos fakulteto odontologijos skyriui. Tačiau šį butą užimant anksčiau vienai Valstybinei įstaigai — jai gi išėjus, privatinėms žmonėms, tiktai 1924 m. gegužės mėn. odontologijos skyrius galėjo užimti jam paskirto buto porą kambarių. Jei pavyks užimti ir visas butas ir ten perkelti visą odontologijos skyrių, tai nuo 1924 m. rudens semestro laikinoji skaitykla galės veikti ir šiaip taip aptarnauti ypatingai studentų skaitytojų reikalus. Tačiau net gavus erdvesnį butą, tam pačiam Universiteto rūme, biblioteka negalės tinkamai plėstis. Nekalbant jau apie gaisro pavojų, kuris ypatingai gresia jau dabar dideliam bibliotekos turtui, šitam Universiteto rūme nebus galima įtaisyti studentams tokios skaityklos, kuri jų visus reikalavimus galėtų aptarnauti, nėra vietos profesorių skaityklai, negalima tvarkingai biblioteką plėsti iš anksto nustatytu planu; laikinas tos ar kitos auditorijos ar koridoriaus užleidimas nepasiekia tikslo, nes jis tik porai mėnesių patenkina biblioteką ir jai vėl nėra kur knygos statyti. Tų visų ir kai kurių kitų motyvų žiūrėdama, Universiteto Taryba posėdy 1924 m. birželio 1 dieną pavedė Universiteto Senatui rūpintis, kad bendrame Universiteto statybos plane pirmų pirmiausia būtų žiūrima į Universiteto Bibliotekos rūmų statymą.

Etatų klausimas.

Kol dar bibliotekos turtas buvo nežymus, Universiteto bibliotekos etatų kuklumas didelių sunkenybių sudaryti negalėjęs, užteko pradžioje ir vieno technikos darbininko. Tačiau vis sparčiau augant bibliotekos turtui, kurs iki 1923 m. galo pasiekė 24.000 tomų, vieno technikos darbininko toli neužteko netik visam bibliotekos darbui, bet net vien tik knygoms suregistruoti, sukataloguoti ir sustatyti. O apie knygų išdavinėjimą ir skaityklos aptarnavimą per ištisą dieną (nes Universitetas veikia nuo pat ryto iki vėlybam vakarui), jau, žinoma, nė kalbos negalėjo būti. Bibliotekos komisija, turėdama galvoje šiuos gyvus reikalus ir kartu žiūrėdama į reikalą skaitytis su valstybės finansine padėtim, rudens semestre 1923 m. sustatė Bibliotekos etatus, 2½ kartu mažesnius už projektuojamus 1922 m. pavasarį, tačiau bibliotekos personalui intensyviai dirbant, patenkinamus bent artimiausiems 1—2 metams. Buvo numatyta be vedėjo dar du knygininku I ir du knygininku II eilės, kurių du užsiimtų vien knygų registravimu, katalogavimui ir sustatymu, vienas tarnautų skaitykloje iš ryto, kitas po piet. Tačiau šis etatų projektas nebuvo sutikęs palankaus pritarimo vyriausybėje, kuri ne tik išbraukė tris naujai įvestus

knygininkus, bet ir likusį vieną techniškų darbininką — bib. vedėjo padėjėją pavertė į eilės knygininku. Bibliotekos komisijos nariams teko nemaža darbo padėti, kad supažindintų tiek vyriausybę, tiek Seimo atstovus su tikra bibliotekos padėtim ir vystymosi sąlygomis, kol Seime principiniai buvo pripažintas tokių padidintą etatų reikalingumas.

Sąmatos klausimas.

Biblioteka pradėjo gyventi 1923 metais sąmata, nustatyta dar bibliotekai nesusikūrus 1922 m., kur bibliotekos knygų pirkimui ir įvairiems ūkio reikalams buvo numatyta 83.270 litų. Bibliotekai didėjant ir pačiam Universitetui plečiantis, 1924 metams buvo numatyta sąmata sumoje 129.100,50 litų, kurių tik 115.300 50 lit. turėjo eiti tikriems bibliotekos reikalams, kiti algoms. Tačiau bendrai sumažinus bendrą Universiteto sąmatą, teko nukentėti ir bibliotekai, kuriai einant bendra sumažinimo proporcija teko ūkio reikalams 17.522,26 litų ir knygoms, žurnalams ir kitoms mokymo priemonėms 47.538,12 lit., taigi net daug mažiau už 1923 m. Tačiau visi Fakultetai — Teologijos Filosofijos, Gamtos-Matematikos, Humanitarinių mokslų, Technikos, Teisių ir Medicinos, nežiūrėdami to, kad ir jų sąmatos liko tiek sumažintos, kad reikėjo išsižadėti vilties patenkinti daugelį gyvų reikalų, suprasdami, kiek yra visam Universitetui ir bendrai Lietuvos mokslui svarbus vienintelės Lietuvos mokslo bibliotekos reikalas sutiko dalį jiems skirtų sumų perleisti Universiteto bibliotekai, tuo būdu jos lėšas padidindami iki tam minimumui, be kurio bibliotekai faktinai tektų visai savo darbas sustabdyti.

Bibliografijos Instituto klausimas.

Iš kitų Bibliotekos Komisijos darbų tenka paminėti spaudos įstatymo pakeitimo projekto sustatymas, kuris turėjo patenkinti tarp kitko ir Universiteto Biblioteką privalomais egzemplioriais. Iš to projekto, kuris neišėjo iš Universiteto sienų, išaugo ilgainiui Bibliografijos Instituto organizacijos klausimas. Prie Universiteto veikianti Intelektualio bendradarbiavimo komisija, šiuo klausimu susidomėjusi sąryšy su reikalu palaikyti apsimainymą spaudiniais su užsieniais sustatė Bibliografijos Instituto prie Universiteto projektą. Šis projektas, kaip pirmų pirmiausiai liečiąs biblioteką, buvo bibliotekos komisijos apsvarstytas ir įneštas Univ. Senatan. Senatas galutinai šį projektą šiaip suformulavo:

Bibliografijos Instituto statutas

1. Bibliografijos Instituto uždavinys registruoti, tvarkyti ir gaminti lietuviškų ir svetimomis kalbomis apie Lietuvą spaudinių, kurie tik pasirodo ar Lietuvoje ar svetur, bibliografiją.

2. Bibliografijos Institutas yra Valstybės laikoma ir esanti Lietuvos Un-to žinioje įstaiga.

3. Un-to Bibliotekos Vedėjas yra Bibliografijos Instituto Direktorius.

4. Kiekviena Un-to Fakulteto Taryba renka vieną Bibliografijos Instituto narį.

5. Institutas gali koopuoti savo nariais ir kitus bibliografijos srityje pasižymėjusius žmones ir rinkti narius-korespondentus užsienyje.

6. Instituto technikos darbas atliekamas Un-to Bibliotekos personalo pajėgomis.

7. Institutas savo darbe laikosi tarptautinių bibliografijos autoritetų nustatytų taisyklių ir kontakte su Tarptautine Intelektualio Bendradarbiavimo Komisija.

8. Institutas periodiškai skelbia lietuvių ir bent viena svetimųjų kalba naujai pasirodžiusių spaudinių alfabetinį sąrašą ir kasmet sitematizuotą sąrašą visų per metus pasirodžiusių spaudinių.

9. Instituto išlaidų sąmata pridedama prie Un-to Bibliotekos sąmatos.

10. Iš spaustuvių per Vidaus Reikalų Ministeriją Institutas gauna kiekvieno spaudinio po 1 egzempliorių.

Kadangi šio Instituto vykdymas tiesiog priklauso nuo to, ar bus suteiktos pradžiai lėšos bibliografijos biuleteniui spausdinti, tai pats Institutas kol kas pavasario semestre veikti dar nepradėjo, nors ir yra fakultetų išrinkti jo nariai. Reikalingos pradžiai lėšos buvo asignuotos Ministerių Kabineto tik semestro gale.

Bibliotekos turtas.

Biblioteka pradėjusi 1923 m. pradžioje savo darbą su keliomis dešimtimis knygų, 1924 m. liepos 1 d. turėjo jau 28.187 tomų, neskaitant neįregistruotų dar kelių šimtų žemėlapių; lietuviškieji rankraščiai, kurių įvairiais keliais nemaža suplaukia į biblioteką, atiduodami depozitan Kultūros Muzėjun prie Humanitarinių mokslų fakulteto mainais už tas knygas, kurios į muzėjų patenka. Toks greitas bibliotekos turto padidėjimas pasidarė galimas ne tiek del pirkimų platumo, nes lėšų kuklumas neleidžia net daugelio pagrindinių leidinių, ypatingai įvairių šaltinių nupirkti, kiek del plataus pritarimo, kurį biblioteka rado tiek visuomenės, tiek vyriausybės įstaigose, tiek pas privačius asmenis. Faktiną pradžią Universiteto Bibliotekai sudarė Karaliaučiaus Universiteto profesoriaus Adalberto Bezzenbergerio biblioteka, kurią buvo nupirkusi iš jo Švietimo Ministerija ir gavusi dalį jam gyvam dar esant, kitą dalį jam mirus. Šią biblioteką Švietimo Ministerija sutiko perleisti Universitetui. Turint galvoje, kad kaina, kuria buvo knygos Šv. Ministerijai parduotos, nesudarė nė menkos dalies šios bibliotekos tikros vertės, ją tenka faktinai skaityti prof. Bezzenbergerio auka Lietuvai. Bibliotekos Komisija ją pagerbdama, prof. Bezzenbergerio portretą iškabino Universiteto bibliotekos kambary. Ši biblioteka yra Universitetui ypatingai brangi daugeliu senų lietuviškų knygų, kurios čia yra, jų tarpe Prūsų katekizmas 1545 m. ir Bretkūno Postilla ir beveik pilnas komplektas įvairių spaudinių iš lietuvių filologijos. Tų knygų dauguma ar visai negaunama dabartinėje

Catechiſmus in preüßniſcher ſprach/ vnd da gegen das deüdſche.

1. 5. 45.

Vnsey gobuns andangon / Sin-
dats preitickray Deiuas wisimo-
singis Thawas / Stwendau per-
gubuns wirst preyleiginwey stans
geiwans bha aulauwussens.
As drowe an swintan naseilen /
Ainan swintan kriχstianiskun kir-
kin / Ainan perroniscon swintan /
Et werpsannan grecon / At skisen-
na menschon / Ba prabitsan gei-
win. Amen.

Sta Thawe nuson.

THawe nuson kas thu asse an-
dangon. Swintints wirst twais
emmens. Pergeis twais laeims.
Twais quaits audasseisin na sem-
mey key audangon. Nusan deini-

knygų rinkoje ar tik gaunama su didžiausiu vargu. Kitą didesnę auką sudarė buv. Aukštųjų Kursų biblioteka, kuri su visu šių Kursų turtu teko Universitetui ir 1923 m. birželio 1 d. buvo Universiteto bibliotekai atiduota. Iš viso čia perleista 1832 veikalų ir 22 tomų dubletų. Iš Šiaulių apskrities savivaldybės gautas gausus rinkinys senesnių prancūziškų leidinių. Karo Mokslo Skyrius, kurdamas Centrinę Kariuomenės biblioteką visas ne karinio pobūdžio knygas perleido Universiteto bibliotekai (1124 tomus); iš žinomo iletuvių veikėjo Amerikoje, o spaudos draudimo laikais ir Lietuvoje, Petro Mikolainio (rašiusio ir leidusio kadaise lietuvių knygas M. Noveskio slapyvarde); dr. K. Griniaus rupesniu gautas brangus rinkinys 348 senesnių lietuvių knygų ir laikraščių; Medicinos Fakultetas perleido Univ. bibliotekai žymesnę dalį Universiteto paaukotų Gabrielės Petkevičaitės jos mirusio tėvo daktaro Petkevičiaus, medicinos bibliotekos (242 tomų); miręs daktaras Antanas Biržiška paliko Universitetui savo medicinos biblioteką (ji nėra dar Kaunan atgabenta). Ypatinga globa Universiteto biblioteką buvo apsupusi Užsienių Reikalų Ministerija ir kiti mūsų atstovai užsieny. Užsienio R. Min. atidavė bibliotekai liekanas žinomo lietuvių bibliografo Silvestro Baltramaičio bibliotekos, dalis prof. Henzelio ir Malmgremo bibliotekų (448 tomai). Mūsų buv. atstovo Anglijoj p. Naruševičiaus rūpesniu ir įtaka buvo suruošta keletas specialių Lietuvos Universiteto naudai rinkliavų Anglijoj, kurios davė keletą tūkstančių tomų. Škotijoje mūsų bibliotekos reikalais rūpinosi ponas Bacevičius, surinkęs 3685 tomus; mūsų buv. atstovo Amerikoje, p. Čarneckio rūpesniu, Universitetą pradėjo šelpti knygomis Amerikos mokslo įstaigos (kaip Princetono Univ.., Columbia Univ.), Sąjunga Amerikos bibliotekų ir Smiths. Institut, atsiuntęs 3191 tomus turiningos mokslo medžiagos. Galop 1923—24 m., mūsų atstovas Suomijoje, p. Jurkūnas-Šeinius yaptingu atsidavimu ir pasišventimu surišo Universitetą su veik visomis Suomijos mokslo įstaigomis, kurios per jo rankas atsiuntė kuone visus savo leidinius nuo pat pradžios (514 tomų). Prof. Jablonskio kursantai atidavė 112 veikalų knygynėlį. Archeologijos komisija atidavė 288 tomus nearcheologinės literatūros. Tautų Sąjunga siunčia bibliotekai visus savo leidinius. Valstyb. Centrinis Knygynas perleidžia savo nelietuviškus dubletus, kurių jau priimta 135 tomai (vėliau dar arti 1000 tomų). Be šių stambesnių aukų susilaukta nemaža ir smulkesnių, bet brangių aukų iš įvairių privatinių asmenų, kurių sąrašas čia pridedamas.

Didesnių aukų suteikė doc. Tumas (552 t.), mokyt. Jurgis Elisonas (138 t.), prof. S. Šalkauskas (62 t.), prof. Mošinskis (40 t.), p. F. Bortkevičienė (32 t.) ir daug žurnalų ir laikraščių numerių, p. Bilevičius (38 t.), p. M. Jankus (36 t.), prof. Bagdonas (21 t.), p. J. Žilevičius (13 t.) ir daug kitų aukų. Tačiau greta to palankaus santykio su Biblioteka tiek iš privačių asmenų, tiek iš įvairių visuomenės ir valstybinių įstaigų Lietuvoje ir užsieny, tenka konstatuoti ir nepalankus. Pav., biblioteka veik negaudavo jokių leidinių, išeinančių Lietuvoje. Iš Lietuvos Valstybinių įstaigų tiktai Užsienių Reikalų Ministerija ir Žemės Ūkio Ministerija siuntė Universitetui savo leidinius. Švietimo Ministerija siuntė tiktai iki 1923 metų galo. Nuo to laiko atsisakė. Kitos Valstybinės įstaigos randa liekamų ekzempliorių siųsti pav., leidinius į S. Salvadorą, Persiją, Siamą ir kitur,

bet nerado dar kelio į Universiteto Biblioteką. Iš lietuviškų laikraščių ir žurnalų Lietuvoje einančių bibliotekoje buvo gaunami tik: Lietuvos Žinios" aptaisytais visų metų komplektais, „Teisė" ir „Seimo Darbai". Iš Amerikos vien „Vytis". Kadangi biblioteka neturi lėšų šiems leidiniams pirkti, todel ir susidaro tokia padėtis, kad bibliotekoje iki šiol nėra Būgos Žodyno, Švietimo Ministerijos išleisto, ar kad biblioteka gauna nemokamai Latvijos Vyriausybės Žinias, bet negauna Lietuvos „Vyriausybės Žinių"; gauna Suomijos ir Čekoslovakijos Statistikos Biuro Biuletenį, bet negauna Lietuvos Statistikos biul. ir pan. Kai pirktinių, tai daugiausia perkama smulkiomis partijomis; bet yra nupirkta ir ištisų bibliotekų — cheminė — Lassar-Chono, geologijos — bar. Tollio, klasinės filologijos — prof. Boyseno.

Aukų sąrašas nuo 1923 vasario 7 d. iki 1924 m. birželio 5 d.

1. Abo Univer. 18
2. kun. A. Alekna 1
3. Dr. Alseika 1
4. mok. Andruškevičius . 1
5. Archeologinė Komisija . 288
6. Aukštųjų Kursų Dr. . 1954
7. prof. Avižonis 43
8. prof. Bagdonas 21
9. prof. de Bayle 5
10. per p. Bancevičių (Škotijoj) 3685
11. dr. J. Basanavičius . . 1
12. Etkel Beacham (Amer.) . 1
13. p. Benedicktsen . . . 1
14. dr. Bergeris 1
15. dr. Bernštein (Rygoj) . 12
16. prof. Bieliackinas . . . 2
17. S. Bilevičius 38
18. prof. Myk. Biržiška . . 21
19. prof. Vac. Biržiška . . 38
20. Bordeaux Univ. . . . 1
21. F. Bartkevičienė . . . 32 ir daug laikraščių ir žurnalų
22. Myk. Brenštein (Viliuje) 1
23. Centr. Valst. Knyg. . . 135
24. Čekų-Slovakų Konsulatas (ir keletas žurnalų) 7
25. prof. Danilevskis . . . 6
26. Darbininko red. Amer. 1
27. Depart. of Scient. Research 1
28. Vyt. Didžiulis 2
29. doc. Dirmantas 4
30. p. Dolgen 1
31. Dorpato Univ. 5
32. doc. Dubas 1
33. Jurgis Elisonas 138
33. Jurgis Elisonas 138
34. Elta (ir žurnalai) . . . 19
35. prof. Eretas 1
36. Estijos a-vė Lietuvoj . 3 (ir žurnalai)
37. p. Frauenšteinas . . . 1
38. Paul. Galaunė 10
39. doc. A. Graurogkas . . 1
40. Grazo Univ. 1
41. prof. Gronskis 2
42. R. Rugis 1
43. „Gydytojo" red. žur. kompl.
44. p. Hasselström 1
45. Heidelbergo univ. . . . 1
46. Helsinkių Univ. bib. . . 1
47. Human. m. fak. . . . 4
48. prof. J. Jablonskio kursantai 112
49. K. Jablonskis 1
50. p. Jackevičaitė 4
51. kun. Jakubauskas . . . 3
52. M. Janavičienė (Aleksandrijoj) 7
53. Martynas Jankus . . . 36
54. prof. A. Janulaitis . . . 4
55. p. Jaras (Amer.) — laikraščius
56. prof. Jodelė 3
57. prof. Ivanauskis . . . 2
58. stud. V. Kamantauskis . 2

59. Karaliaučiaus Val. Bibl. 8
60. Vysk. Karevičius . . . 10
61. Karo Mokslo skyrius . . 1124
62. doc. Kolupaila 11
63. Kopenhagos univ. . . . 4
64. K. Kristutis 7
65. p. Krištinaitė 1
66. p. Krupaitis (Washington) 1
67. Akad. Krylovas . . . 1
68. p. Kupčianskis 4
69. mok. Lapinskaitė . . . 3
70. Vac. Lastauskis . . . 7
71. Latvijos A-vė 6
72. Latvijos V-nė bib. . . . 8
73. dr. Lazersonas 4
74. J. Lechavičius . . . . 1.
75. Leningrado Biuro Kraevijedienija savo leid.
76. Liet. A-vė Amer. . . . 1
77. „ „ Berlyne . . 3
78. „ „ Suomijoje . . 32
(be to daugybė žurnalų ir per ją — visos Suomijos mok. draugijos)
79. Lietuvos Kop. Bendr. Sąjunga 49
80. Lietuvos pagr. Dr. . . 1
81. „Lietuvos Žinių" red. — kompl.
82. kun. Malakauskis . . . 1
83. Manillos Univ. 1
84. Pr. Mašiotas 2
85. prof. Matulionis . . . 1
86. Medicinos fak. 5
87. P. Mikolainis (Amer.) . 348
88. kun. A. Milukas — 1000 egz. vieno leidimo
89. Minsko Univ. savo leid.
90. mok. Morkelytė . . . 3
91. prof. V. Mošinskis . . . 40
92. New Yorko Univ. . . . 2
93. p. Öller Suom. Ats. sek. 3
94. Paduos Univ. 6
95. kun. Paltarokas . . . 13
96. p. Paunet 5
97. Paryžiaus Univ. . . . 1
98. Pekino Univ. Med. Col . 1
99. dr. Petkevičiaus palikimas 242
100. mok. Petraitis 1
101. Mikas Petrauskas . . . 8
102. Prahos Univ. 1
103. Pranc. Užs. Min. . . . 4
104. Princetono Univ. . . . 82
105. inž. Putrimas 1
106. prof. Regelis 6
107. p. Reichstensten . . . 4
108. prof. Reinis 2
109. Rigos Univ. 24
110. p. Robinzonas 1
111. Rockfeller Fon. . . . 1
112. maj. Ružancovas . . . 12
113. A. P. Sannet Amer. . . 1
114. J. Savickis 17
115. Sidney Univ. 1
116. vysk. J. Skvireckas . . 1
117. „Slavia" žur.
118. Smithsonian Inst. . . . 3191
(tame skaičiuje 1399 iš Columbia Univ.)
119. Spaudos Skyriaus V. R. M. 5
120. mok. Staniulis 2
121. doc. V. Stankevičius . . 2
122. J. ir M. Strazdai . . . 6
123. Studentai žydai . . . 1
124. Suomijos Archeol. Dr. . 11
125. „ At-bė Liet. . 1
126. „ Bankas . . . 8
127. „ Geogr. draug. 72
128. „ Inst. Quaest. Forest. . . . 6
129. „ Istorinė dr. . 3
130. „ Mišk. Draug. . 15
131. „ Mokslo Akad. 187
132. „ Prekybos Kamera . . . 15
133. „ Statistikos biuras 16
134. „ Teologijos draug. . . . 15
135. „ Užsienio Min. 57
136. „ Virallin Til. . 5
137. „ Žemės Ūkio Dr. . . . 18

138. doc. P. Šalčius	3
139. „ K. Šalkauskas . .	2
140. prof. S. Šalkauskas . .	61
141. „ Šimkus	1
142. „ Šivickis (Manilla) .	1
143. Švedijos Geolog. Inst. .	55
144. Švietimo Minist. (iki 1924 I—1)	215
145. Tarpt. Navig. Kong. . .	24
146. mokyt. Tarulis	9
147. Tautų Sąjunga . . . . (ir period. elid.)	127
148. Teisių fak.	2
149. Teolog.-fil. fak.	28
150. Tiubingeno Univ. . . .	4
151. kun. J. Totoraitis . . .	3
152. doc. J. Tumas	552
153. Upsalos Univ.	2
154. Užsienio Reik. Min. . . .	454
155. doc. Vabalas Gudaitis .	5
156. Marc. de Valette . . .	2
157. Valst. Centr. Knyg. . .	835
158. Valst. Muzikos Mok. . .	46
159. M. Veitas	2
160. A. Vinteleris Zarasuos .	1
161. Inž. Vizbaras	2
162. prof. A. Voldemaras . .	4
163. prof. Zalits Rigoj . . .	5
164. Züricho Univ.	2
165. Žemės Ūkio Min. . . .	15
166. J. Žilevičius	13
167. prof. Žilinskas	23
168. pulk. Žukas	1

(parašai)

prof. Bučys
Bibliotekos Komisijos Pirmininkas

ekstr. prof. Vac. Biržiška
Univer. Bibl. Vedėjas.

Abstract.

General outline of the University.

Foundation of the University.

On the 16-th of February 1922, a solemn sitting was held for the opening of the University in the presence of the President of the Republic M. Stulginskas, the Premier M. Galvanauskas, the Minister of Public Instruction prof. P. Juodakis and other state officials and public representatives. This gathering heard the declaration of the decrees on the opening of the University and on the appointment of the deans and of the five first members of the teaching staff for each Faculty, issued by the President of the Republic, the Cabinet, and the Minister of Public Instruction. The University of Lithuania was thus opened, and was warmly welcomed by the representatives of various organizations. The Faculties opened were the following: the Theologic, the Faculty of Social Sciences, that of Mathematics and Natural Sciences, the Faculty of Medicine and the Technical Faculty.

The University had transferred to it the premises, the institutions already organized and the inventory of the „Advanced Courses", the institution which had been active until that moment, and was actually the nucleus from which the University took its origin.

Prof. Šimkus was appointed first rector of the University. The Deans' Council set to its organization work with such intensity that it was possible to proceed to the admission of students on March 1-st and to announce the beginnig of the semester on March 6-th.

The number of the admitted students was 493.

According to the University Statute published on the 22-nd of April 1922, the Faculty of Social Sciences was divided into two faculties: the Humanities and the Faculty of Law. Thus, the University has now 6 faculties.

The teaching staff.

Since the autumn semester of 1922, the I, II and V semesters were already in action at most of the faculties.

Considering such a wide and rapid development of the faculties, the teaching staff appointed at the opening of the University was by far insufficient to allow a complete execution of the programs established by the plans of instruction for each faculty. The Faculty Councils therefore, following the requirements of the work, continually invited or selected through competition new educational forces, and in this manner, towards

the end of the spring half-year of 1924, the University already possessed a senior teaching staff of 107 and a junior teaching-staff of 80 persons.

	Towards the end of 1923		Towards the end of 1924	
	Senior teaching staff.	Junior teaching staff.	Senior teaching staff.	Junior teaching staff.
Theology-Philosophy	17	—	22	—
Humanities	18	4	21	7
Law	14	—	16	1
Mathematics-Natural sciences	11	15	18	21
Medicine	11	21	15	3
Technics	14	4	15	8
Total	85	44	107	80

Besides the purely scientific and educational work that the teaching-staff had to perform as its direct duty, another heavy task fell to its lot in the shape of the required organization work, for it was necessary to organize laboratories, libraries, clinics, seminaries, cabinets, etc.

In addition to this immediate work, some of the professors held public lectures in various towns of the country, organized series of lectures for teachers of the secondary schools, etc.

Students.

The number of students attending the University grows with every year.

The growth of the number of students and free-hearers is to be seen from the following table:

	Spring half-year of 1922		Autumn half-year of 1922		Spring half-year of 1923		Autumn half-year of 1923		Spring half-year of 1924	
	Stud.	Free hear.	Stud.	Free hear.	Stud	Free hear.	Stud.	Free hear.	Stud.	Free hear.
Theologic-Philosophic Faculty . .	26	—	65	27	95	—	131	7	132	8
Humanities . . .	20	30	72	25	61	19	120	25	123	22
Faculty of Law .	102	16	206	38	183	27	300	68	276	63
Mathematics Natural Sciences . .	22	10	114	28	87	16	130	23	119	20
Medicine	179	22	378	53	307	45	374	50	338	44
Technical Faculty	50	4	155	7	107	7	139	13	121	10
Total	399	82	990	178	840	114	1193	186	1109	167

Are admitted as students persons having achieved the course of studies of secondary schools (gymnasiums) and knowing Lithuanian; in

regard to the Lithuanian language, exceptions are made for foreigners by decision of the University Senate.

Students pay 10 lits for immatriculation and 50 lits for every half-year of schooling; 20% of the students are admitted freely.

The studies of the autumn half-year begin on the 15-th of September and end on the 20-th of December; the spring semester begins on the 7-th January and ends on the 15-th of June.

The University Council and Senate.

All questions overstepping the limits of competency of the separate faculties and having relation to all the faculties or to the students of all faculties, are resolved by the University Senate or Council. All the administrative work and the transaction of all the affairs of the University are dependent of the University Council, Senate and their Presidium.

The University Council is formed of all the members of the senior teaching staff. The Council elects the University rector, prorector and secretary, honorary professors and honorary members of the University, grants to individual professors the permission to lecture on their speciality temporarily in languages other than the Lituanian; adopts or amends the University regulations, considers and proposes schemes of alterations of the University Statute; confirms the University's general estimate of expenses and revises any decisions of the Faculty Councils which go beyond the limits of a single faculty's economic or administrative affairs. The University Council fixes the dates for the beginning and termination of the academical year; apponts University delegates to soltmnities in other institutions for higher education or scientific and cultural pursuits. In the period from the opening of the University life to the end of the spring half-year of 1924 the University Council had 23 sittings.

The University Senate examines and resolves all questions of the University life not included in the competency of the University Council and of the Faculty Councils. Such questions being very numerous, the number of sittings held by the University Senate was accordingly much greater than that of the Council's, namely 95.

One of the Senate's most important tasks is the examination of business concerning the students: establishment of the order and time for the admission of students, the students' exemption from schooling-payments, the distribution of scholarships and pecuniary assistance. A considerable amount of time was also spent by the Senate on considering the question of finding oppopriate quarters for the various University institutions.

The University, numbering 6 faculties, required considerable room for its accomodation. Besides the three houses formerly occupied by the „Advanced Courses", the faculties were obliged to use the premises of some institutions outside the University. But even this was not sufficient. It has therefore been decided to build a Physical-Chemical Institute, for which purpose 2.000.000 lits have been assigned by the Cabinet.

Invitations are often received by the University from other Universities or scientific and cultural organizations, with request to take part in anniversary celebrations, congresses, assemblies, etc.

By means of sending its delegates, the University took part in the anniversary celebrations of the Universities of Padua and Naples, in the centenary solemnities of the German Naturalists and Physicians Union, L. Pasteur's and E. Kant's anniversary celebrations, etc.

Moreover, the University itself organized the celebration of several anniversaries of various scientists and of some important events, holding solemn meetings with scientific reports. Thus were celebrated the anniversaries of L. Pasteur and E. Kant, the anniversary of the first publication of a Lithuanian newspaper, the „Aušra", etc.

The University has two yearly holidays of its own, the first on the 16-th of February — date of the University's opening, the second on the 15-th of September — the day of Immatriculation and the solemn transmission of powers to the new University rector. On these days the University Council assembles in solemn meeting, sometimes followed by scientific communications.

Estimate of expenses of the University of Lithuania.

	1922		1923	1924
	up to November	November and December		
Administration . .	5.730.738,86 ost. m.	190.178,61 Lit.	2.510.790, 75 Lit.	188.414,94
Library				118.449,65
Theology - Philosophy				355.293,08
Humanities . . .				458.019,63
Law				277.120,14
Natural Sciences				888.367,63
Medicine				1.071.149,28
Technics				440.792,91
			Total	3.797.607.26

10 lits = 1 dollar.

Lithuanian Committee for International Scientific Collaboration.

A special committee has been formed by the University and is now active for the purpose of remaining in constant touch with the „International Committee for General Scientific Work" attached to the League of Nations.

The said League of Nations' Committee held its congress on the 5—8-th December 1923.

A representative of the Lithuanian Committee, prof. Ivanauskas, was delegaited to participate in this congress.

The Lithuanian Committee was informed of the French Government's proposal to allow two students of the University of Lithuania the right of free study in any one of the french State universities, granting moreover a scholarship of 2000 francs a year to each of them; this offer was communicated by the Committee to the Senate, which took the necessary steps in accordance.

The offorts of the same Committee caused the University to obtain books from different firms; 318 of these were books sent through the League of Nations to the Universities of countries devastated in wartime.

A report on the conditions of scientific work in Lithuania was laid by the Lithuanian Committee before the „League of Nations' International Committee for General Scientific Work".

The Committee also drew up the scheme of a Bibliographic Institute, and informed other countries on the conditions of bibliography in Lithuania.

Some foreign institutions, as f. i. the H. M. Stationary Office, the Department of Scientific and Industrial Researches, the Geologic Survey, have sent a considerable number of books and valuble maps to the University.

Besides, the Committee endeavoured to obtain a reduction of prices for scientific excursions to Lithuania to citizens of the countries who have manifested so much good-will towards us.

The University Library.

It is only on the 1-st of January 1923 that the General University Library opened its functions with a store of 40 books, offered by different persons.

The post of librarian was nearly from the first entrusted to M. Vaclav Biržiška, docent of the Law Faculty who supervises the library jointly with the library Committee. This latter is constituted of representatives of all the faculties, one from each faculty; it is presided by the University prorector (pro vice-chancellor) ex officio: in 1922—1923 this post was occupied by prof Čepinskis, in 1923—1924 by prof. Būčys, and in 1924—1925 — by prof. Avižonis.

The library is composed partly of donations, partly of purchases. A complete list of the donations is annexed to the catalogue, written in the Lithuanian language. Let us mention here the donations received in Lithuania: the library of prof. Bezzenberger in Königsberg, purchased by the Lithuanian Ministry of Public Instruction and given to the University; the library of the former „Advanced Courses"; several thousand volumes given by the Šiauliai self-government authorities; parts of the libraries of Silv. Baltramaitis, prof. Malmgren and prof. Henzel, offered by the Foreign Office; all dublicates of the Central Library of the State have been transferred to the University Library by permission of the Ministry of Public Instruction; the University also received the medical libraries of the deceased doctors Petkevičius and Ant. Bivirskis. From

foreign countries: donations of the Smithsonian Institute, of the Columbia University, of the Princeton University; several thousand volumes offered by the English public; the scientific institutions of Finland sent their complete works; a rich choice of old Lithuanian books sent by P. Mikolainis and J. Žilinskis from America; a complete series of the publications of the League of Nations sent by the latter, and many others.

Amog the books purchased we ought to mention the chemical library of prof. Lassar-Cohn from Königsberg; a classic philologic library of prof. Boysen from Leipzig; a geologic library of bar. Tol from Dorpat, etc.

Towards the 30-th June 1924, all the books offered to the University and bought formed a collection of 28.187 choice volumes.

At the present moment the most urgent care of the library is the finding of suitable quarters for its installation. As there is no possibility for the library to expand according to its wants in the houses of the University, a resolution was passed by the University Council in June 1924 to include in the next building scheme of the University the question of building a separate house for the University library.

University Committees.

Besides the organs already mentioned, a Regulation Committee has been appointed and is active in the University. A scheme of the University Regulations has already been worked out by the Regulation Committee, but the University Council has as yet had no time to adopt it in all its parts.

A University Tribunal has also been organized. The University's economic organization and the management of the University's property are entrusted to the University Economic Managing Committee, consisting of 4 University members; this Committee is appointed every year by the Senate and is presided by the Rector.

Teologijos-Filosofijos Fakulteto

1922—II—16 — 1924—VI—15 apyskaita.

I Fak. įkūrimas. Teologijos-Filosofijos Fakultetas yra įpėdinis Teologijos Fakulteto, kuris buvo įkurtas kartu su kitais keturiais fakultetais, bekuriant Ministerių Kabineto nutarimu 1922 m. vasario mėn. 16 d. universitetą Kaune ir prisilaikant Vilniaus universiteto steigimo Įstatymo. Švietimo Ministeriui p. P. Juodakiui pristačius e. Respublikos Prezidento par. p. A. Stulginskis vasario mėn. 16 d. patvirtino prelatą prof. D-rą Joną Mačiulį-Maironį pirmuoju Teologijos Fakulteto dekanu. Tuojau tapo paskirtas pirmasai mokslo personalo branduolys iš penkių profesorių: jau minėtasai J. Mačiulis-Maironis, Pr. Būčys, B. Čėsnys, A. Grigaitis, K. Šaulys. Fakulteto branduolys imasi darbo: jau vasario mėn. 20 d. sukviečia pirmąjį oficialų Fak. Tarybos posėdį, kuriame nusistato, jog Fakulteto mokslo darbas reikia organizuoti naujo Seime svarstomo Lietuvos Universiteto statuto pagrindais. Iš tikrųjų, kovo mėn. 24 d. Seime priimtas naujas Universiteto statutas, iš kurio sudaromas nebe Teologijos, bet Teologijos-Filosofijos Fakultetas su teologijos, filosofijos, teisių ir istorijos skyriais ir su šiomis katedromis: 1) filosofijos įžangos ir istorijos, 2) filosofijos sistemos, 3) teorijos ir eksperimentinės psichologijos, 4) pedagogijos ir jos istorijos, 5) sociologijos, 6) visuotinos istorijos ir istorijos filosofijos, 7) visuotinos literaturos, 8) fundamentalės teologijos, 9) dogminės teologijos, 10) moralės teologijos, 11) pastoralės teologijos, 12) kanonų teisės šaltinių, 13) Benedikto kodekso, 14) patrologijos, 15) Š. Rašto Senojo Įstatymo, 16) Š. Rašto Naujojo Įstatymo, 17) krikščionijos arecheologijos ir meno istorijos, 18) krikščionijos pradžios istorijos, 19) viduramžio Bažnyčios istorijos, 20) naujųjų laikų Bažnyčios istorijos, 21) tikybų istorijos Lietuvoje, 22) religijų istorijos. Be to, Universiteto statute pažymėta, jog katedros gali turėti po kelias šakas ir kelis profesorius, o Fakulteto Tarybai nutarus gali būti steigiami nauji skyriai ir naujos katedros.

Prisilaikydama artimu laiku priimtinojo Universiteto statuto Fak. Taryba jau pirmajame savo posėdyje nutarė steigti tris skyrius: 1) dogmiškai moralį, 2) filosofijos ir 3) kanonų bei istorijos, nustatė, jog dogmiškai moraliame skyriuje bus pirmajame semestre dėstoma fundamentalė teologija, Šventasis Raštas, moralė teologija ir dogminė teologija (iš viso 20 val. per sav.), kanonų bei istorijos skyriuje — Benedikto kodekso komentorius, kanonų šaltinių istorija, krikščionijos istorija ir Bažnyčios istorija Lietuvoje (iš viso 17 val. per sav.), filosofijos gi skyriuje — įžanga į filosofiją, logika, gnoseologija, ontologija, senosios filosofijos istorija ir religijų istorija.

Nustatytiems dalykams dėstyti Fak. Taryba minėtame posėdyje pakvietė naujų asmenų, būtent, Maliauskį Antaną, Šalkauskį Stasį, Kuraitį

Praną, Dovydaitį Praną, Alekną Antaną. Pirmasai semestras pradėtas kovo mėn. 6 d. ir nutarta jis tęsti iki birželio mėn. 30 d. Tikrųjų studentų į Fakultetą įsirašė 26.

Fak. Taryba pirmajame savo posėdy išreiškė pageidavimą gauti tris auditorijas lekcijoms ir tris kambarius padedamosioms Fakulteto įstaigoms. Del rūmų trūkumo Fakultetas gavo dvi auditorijas ir vieną kambarį bendruose Universiteto rūmuose. Kitais semestrais Fakultetui teko samdytis savo paskaitoms kelios auditorijos iš Žemaičių Dvasinės Seminarijos. Padėjus nemaža pastangų ir darbo Teologijos-Filosofijos Fakultetas įsikūrė ir pradėjo veikti.

II Studijos ir reguliaminas. Padėjus Fak. studijoms pagrindus reikėjo tos studijos plėsti. Teologijos studijos priklauso ir nuo Lietuvos episkopato, todel episkopato sudarytosios Komisijos vardu prof. J. Mačiulis-Maironis Fak. posėdyje gegužės mėn. 30 d. referuoja teologijos studijų eigą ir taisyklės. Projektu einanat teologijos studijos suskirstytos į Bendrąjį ir Specialį ruožą. Bendrasai ruožas išeinamas per šešis semestrus ir išlaikius baigimo egzaminus gaunamas Fakulteto teologijos mokslo baigimo diplomas. Mokslo laipsniui gauti reikia išeiti Specialis teologijos ruožas bent per keturius semestrus ir įvykti dar nustatytinos sąlygos.

Tame pat posėdyje prof. St. Šalkauskis referavo filosofijos skyriaus studijų eigą ir taisykles. Projektu filosofijos skyriuje einamieji mokslai suskirstyti į devynias grupes arba šakas, kaip antai: 1) filosofijos sistema, 2) filosofijos istorija, 3) gamtos filosofija, 4) pedagogika-psichologija, 5) sociologija, 6) religijų istorija, 7) visuotinoji istorija, 8) menas, 9) literatūra. Kiekviena minimųjų šakų turi 4—10 dalykų. Studijos trunka bent šešis semestrus; joms baigti reikia išeiti trys šakos, jų tarpe turi būti filosofijos sistema.

Teologijos ir Filosofijos skyriuose numatyti semestriniai egzaminai, mokslo baigimo diplomai, licenciato ir doktorato mokslo laipsniai. Tuodu projektu Fak. Taryba priėmė.

Kartu su Fak. studijų eigos projektu sudarytosios taisyklės arba Fakulteto reguliaminas turėjo laikinąjį pobūdį, todel prasidėjus rudens semestrui buvo sudaryta Fak. posėdyje rugsėjo mėn. 4 d. Fak. Reguliamino Komisija iš eo. prof. Pr. Dovydaičio, eo. prof. M. Reinio, vyr. asist. P. Malakauskio, padedant eo. prof. K. Paltarokui. Komisijai buvo pastatytas uždavinys suderinti Fak. reguliaminą su Universiteto statutu, kuris buvo paskelbtas kaip įstatymas baladžio mėn. 22 d. Bet kartu su Fak. reguliaminu glaudžiai jungiasi kaip jo dalis studijų eiga. Lapkričio mėn. 8 d. vėl išrenkama Komisija iš eo. prof. M. Reinio, doc. L. Bistro ir privatdoc. A. Senno, kuriai pavesta per 10 dienų sustatyti projektas pertvarkyti Filosofijos skyriuje mokslui eiti taisykles. Panaši Komisija sudaryta ir Teologijos skyriuje iš o. prof. A. Grigaičio, eo. prof. K. Paltaroko, eo. prof. K. Šaulio.

Prieš renkant Filosofijos skyriaus Komisiją jai nustatyta viena svarbi direktyva, būtent, jog Filosofijos skyriuje nėra privaloma būtinai pasiimti studijuoti filosofijos sistema, kaip viena iš trijų šakų; tuo būdu duota daugiau laisvės rinktis studentams mėgiamąsias mokslo šakas,

reikalas gi susipažinti su filosofija aprūpintas tuo būdu, jog imami į atskiras filosofijos skyriaus šakas dalykai, kurie supažindina su filosofija.

Studijų eiga, aukščiau minėtųjų Komisijų persvarstyta, buvo Fak. Tarybos priimta lapkričio mėn. 19 d. Nusistatė Fak. studijų suskirstyme tokia terminologija, jog Fakultete yra du skyriu, būtent, Teologijos ir Filosofijos, ir jog Teologijos skyriaus specialio ruožo yra trys sekcijos: teologijos, kanonų, ir istorijos.

Fak. Reguliamino Komisija, išdirbusi pataisytojo reguliamino projektą, patiekė jį Fak. Tarybai, kuri per ištisą 1923 m. pavasario semestro posėdžių eilę nagrinėjo projektą ir galų gale birželio mėn. 14 d. posėdyje reguliaminą priėmė.

Tolimesnis Fak. gyvavimas iškėlė naujų reikalų. Kadangi Teologijos ir Filosofijos skyriai turi atskirus dalykus, uždavinius, studijų eigą, reikalauja skirtingų pasitarimų, tad 1923 m. gruodžio mėn. 17 d. Fak. Taryba nutarė, jog reikia Fak. reguliaminas suskirstyti į dvi dali, kurių pirmoje būtų visa, kas liečia Teologijos skyrių, antroje — kas liečia Filosofijos skyrių. Šis darbas pavestas atlikti Komisijai iš Fak. dekano o. prof. B. Čėsnio, garbės prof. J. Mačiulio-Maironio ir eo. prof. M. Reinio. Komisija, sudariusi projektą, pristatė jį Fak. Tarybai, kuri savo posėdyje 1924 m. kovo mėn. 21 d. projektą priėmė Fak. reguliamino dalis A. liečia Teologijos skyrių, dalis B — filosofijos skyrių. Čia dar reikia pastebėti, jog Fak. Tarybos 1923 m. lapkričio mėn. 23 d. padarytasai nutarimas reikalauti Bendrajame Teologijos ruože ketverių metų studijų ir tam tinkamas teologijos dalykų pertvarkymas buvo reguliamine A pritaikintas visoje platumoje. Šioje reguliamino išvaizdoje duotas savarankumas Teologijos ir Filosofijos skyriams.

Studijų eiga Teologijos-Filosofijos Fakultete dabar taip atrodo:

Teologijos skyriuje mokslas Bendrajame ruože trunka 4 metus ir apima šiuos dalykus: 1) Teologijos enciklopediją I metais 1 val. sav., 2) fundamentalę teologiją I m. 5 val. sav., 3) dogminę teologiją II, III, IV m. 4 val. sav., 4) bendrąją moralę teologiją I m. 4 val. sav., 5) Specialę moralę teologiją II, III, IV m. 3 val. sav., 6) bendrąjį įvadą į šv. Raštą I m. 2 val. sav., 7) specialį įvadą į Sen. Įstatymą II m. 2 val. sav., 8) Sen. Įstatymo egzegezę III, IV m. 2 val. sav., 9) specialį įvadą į Nauj. Įstatymą II m. 2 val. sav., 10) Nauj. Įstatymo egzegezę III, IV m. 2 val. sav., 11 biblinę archeologiją I m. 1 val. sav., 12) Bažnyčios istoriją I, II, III m. 3 val. sav., 13) kanonų teisę I, II m. 2 val sav. ir III, IV m. 3 val. sav., 14) pastoralę teologiją ir socialį veikimą III, IV m. 3 val. sav., 15) asketinę teologiją IV m. 2 val. sav., 16) iškalbą (homiletiką) II, III, IV m. 1 val. sav., 17) patrologiją I m. 3 val. sav., 18) liturgiką I, II, III, IV m. 1 val. sav., 19) krikščionijos archeologija ir menas II m. 2 val. sav., 20) religijos metodika II m. 3 val. sav., 21) giedojimas I, II, III, IV m. 1 val. sav., 22) hebrajų kalba I m. 3 val. sav.

Specialio ruožo Teologijos sekcijoje einami šie dalykai: 1) Senojo Įstatymo Šv. Raštas — 3 val. sav. per 4 pusm.; pratybos — 1 val. sav. per 4 pusm., 2) Hebrajų kalba — 2 val. sav. per 2 pusm., 3) Naujojo Įstatymo Šv. Raštas — 3 val. sav. per 4 pusm.; pratybos — 1 val. sav. per 2 pusm.,; Graikų kalba — 2 val. sav. per 2 pusm.; Dogminė teologija —

6 val. sav. per 4 pusm., pratybos — 1 val. sav. per 4 pusm., 6) Apologetika — 3 val. sav. per 4 pusm.; pratybos — 1 val. sav. per 4 pusm., 7) Patrologija — 2 val. sav. per 4 pusm., 8) Religijų istorija — 2 val. sav. per 4 pusm., 9) Bažnyčios istorija — 3 val. sav. per 4 pusm.

Kanonų teisės sekcijoje einami šie dalykai: 1) Kanonų teisė — 6 val. sav. per 4 pusm., pratybos — 1 val. sav. per 4 pusm., 2) Romėnų teisė — 4 val. sav. 2 pusm., 3) Bažnyčios teisės šaltiniai — 2 val. sav., per 2 pusm., 4) Teisės enciklopedija — 2 val. sav. per 2 pus., 5) Teisės filosofija — 2 val. sav. per 2 pus., 6) Civilė teisė (bendra dalis) — 4 val. sav. per 2 pusm., 7) Lietuvių teisės istorija — 2 val. sav. per 2 pusm., 8) Socialogija — 2 val. sav. per 4 pusm., 9) Moralė teologija: a) pozityvioji 2 val. sav. per 4 pusm., b) spekuliatyvioji 4 val. sav. per 4 pusm., 10) Pastoralė teologija — 2 val. sav. per 4 pusm., 11) Jus naturalė — 3 val. sav. per 2 pusm., 12) Tarptautinė teisė — 2 val. sav. per 2 pusm.

Bažnyčios istorijos sekcijoje einami šie dalykai: Krikščionybės pradžios istorija — 3 val. sav. per 2 pusm., pratybos 1 val. per 2 pusm., 2) Viduramžio Bažnyčios istorija — 3 val. sav. per 2 pusm., pratybos — 1 val. sav. per 2 pusm., 3) Naujųjų laikų Bažnyčios istorija — 3 val. sav. per 4 pusm., 4) Patrologija — 2 val. sav. per 2 pusm.; pratybos — 1 val. sav. per 2 pusm., 5) Viduramžio teologijos istorija — 2 val. sav. per 2 pusm., 6) Istorijos metodika — 2 val. sav. per 2 pusm., 7) Paleografija ir kiti padedamieji mokslai — 2 val. sav. per 2 pusm., 8) Krikščioniškoji archeologija ir epigrafija — 2 val. sav. per 2 pusm., 9) Krikščioniškojo meno istorija — 2 val. sav. per 2 pusm.; pratybos — 1 val. sav. per 2 pusm., 10) Lietuvos archeologija — 2 val. sav. per 2 pusm., pratybos — 1 val. sav. per 2 pusm.

Filosofijos skyriaus šakų ir dalykų toks suskirstymas:

I. Filosofijos sistema:

1. Filosofijos įvadas —
teorijos 2 val. sav. per 2 pusm. pratybų 1 val. per 2 pusm.
2. Logika su metodologija . . . — 2 — 2 — 1 — 2
3. Gnoseologija . . . . — 4 — 1 — 1 — 1 —
4. Ontologija . . . . — 4 — 1 —
5. Gamtos filosofija . . . . — 4 — 2 — 1 — 2 —
6. Psichologija . . . . — 4 — 3 — 1 — 3 —
7. Teodicėja . . . . — 2 — 2 —
8. Etika ir teisės filosofija . . . . . — 3 — 2 — 1 — 2 —

*9. Estetika . . . . — 4 — 1 —
*10. Kultūros filosofija . . . . — 2 — 1 —

(Dalykai, pažymėtieji žvaigždute neprivalomi studentams, kurie ima filosofijos sistemą šalutine šaka.

*) Toliau žymima tarp skaitmenų sutrumpinimui vieton valandų, pusmečių, ir t. t. brūklai pav. kaip 1. Filosofijos įvadas ir t. t.

II. Filosofijos istorija:

1. Filosofijos įvadas —
   teorijos 2 val. sav. per 2 pusm. pratybų 1 val. per 2 pusm.
2. Senovės filosofijos istorija . . . . — 3 — 2 —
3. Viduramžių filosofijos istorija . . . — 3 — 2 —
4. Naujųjų laikų filosofijos istorija . . — 5 — 2 — 1 — 2 —
5. Logika (su metodologija) . . . . . — 2 — 2 — 1 — 2 —
6. Psichologija . . . . — 4 — 3 — 1 — 3 —
7. Gnoseologija . . . . — 4 — 1 — 1 — 1 —

III. Gamtos filosofija:

1. Įvadas į gamtos mokslus —
   teorijos 2 val. sav. per 2 pusm. pratybų — v. per — pusm.
2. Gamtos filosofija . . . . — 4 — 2 — 1 — 2 —
3. Filosofijos įvadas . . . . — 2 — 2 — 1 — 2 —
4. Logika su metodologija . . . . . — 2 — 2 — 1 — 2 —
5. Ontologija . . . . — 4 — 1 —

IV. Pedagogika, psichologija:

1. Pedagogika —
   teorijos 2 val. sav. per 5 pusm. pratybų 1 val. per 4 pusm.
2. Pedagogikos istorija . . . . — 2 — 2 —
3. Pedagoginė psichologija . . . . . — 4 — 1 — 1 — 1 —
4. Psichologija . . . . — 4 — 3 — 1 — 3 —
5. Eksperimentinė pedagogika . . . — 2 — 4 —
6. Eksperimentinė psichologija . . . 3 — 2 —
7. Kultūros filosofija . . . . — 2 — 1 —
8. Filosofijos įvadas . . . . — 2 — 2 — 1 — 2 —
9. Logika (su metodologija) . . . . . —2 — 2 — 1 — 2 —

V. Sociologija.

1. Sociologija —
   teorija $\left.\begin{matrix}2\\5\end{matrix}\right\}$ val. per $\left.\begin{matrix}2\\4\end{matrix}\right\}$ pusm. 1 v. per 4 pusm.
2. Etika su teisės filosofija . . . . — 3 — 2 — 1 — 2 —
3. Filosofijos įvadas . . . . — 2 — 2 — 1 — 2 —
4. Logika (su metodologija) . . . . . — 2 — 2 — 1 — 2 —

VI. Religijų istorija.

1. Religijų istorija . . . . — 2 — 6 — 1 — 4 —
2. Senovės filosofijos istorija . . . . — 3 — 2 —
3. Teodicėja . . . . — 2 — 2 —
4. Psichologija . . . . — 4 — 3 — 1 — 3 —
5. Filosofijos įvadas . . . . — 2 — 2 — 1 — 2 —
6. Logika (su metodologija) . . . . — 2 — 2 — 1 — 2 —

VII. Visuotinoji istorija.

1. Visuotinoji istorija . . . . . . — 4 — 6 — 1 — 6 —
2. Lietuvos istorija . . . . — 2 — 4 —
3. Istorijos metodologija . . . . . — 2 — 2 —
4. Padedamieji istorijos mokslai . . — 2 — 2 — 1 — 2 —
5. Kultūros filosofija . . . . — 2 — 1 —
6. Filosofijos įvadas . . . . — 2 — 2 — 1 — 2 —
7. Logika (su metodologija) . . . . — 2 — 2 — 1 — 2 —

VIII. Menas.

1. Meno istorija . . . . — 2 — 4 — 1 — 4 —
2. Estetika . . . . — 4 — 1 —
3. Psichologija . . . . — 4 — 3 — 1 — 3 —
4. Filosofijos įvadas . . . . — 2 — 2 — 1 — 2 —
5. Logika (su metodologija) . . . . — 2 — 2 — 1 — 2 —

IX. Literatūra.

1. Literatūros įvadas ir metodika — teorijos 4 val. per 1 pusm.
2. Literatūra [a) lietuvių, b) klasinė, c) germanų, d) romanų, e) slavų]— teorijos 10 val. per 6 pusm. pratimų 4 val. per 6 pusm.
3. Psichologija . . . . — 4 — 3 — 1 — 3 —
4. Estetika . . . . — 4 — 1 —
5. Filosofijos įvadas . . . . — 2 — 2 — 1 — 2 —
6. Logika (su metodologija) . . . . — 2 — 2 — 1 — 2 —

III. Mokslo personalas. 1922 m. vasario mėn. 16 d. paskirtasai Fakulteto mokomojo personalo branduolys iš J. Mačiulio-Maironio, Pr. Būčio, B. Česnio, A. Grigaičio, K. Šaulio ėmėsi organizuoti mokomąjį Fak. personalą ir pirmajame savo posėdyje nutarė kviesti dėstytojais A. Alekną, St. Šalkauskį, A. Maliauską, Pr. Dovydaitį, Pr. Kuraitį. Antrajame semestre darbas turėjo žymiai prasiplėsti, todel buvo nuo rugsėjo mėn. 1 d. pakviesti nauji dėstytojai: J. E. Vysk. J. Skvireckas, K. Paltarokas, M. Morkelis, J, Eretas, P. Malakauskis, L. Bistras, M. Reinys. Nuo 1922 m. rugsėjo mėn. 1 d. pakviesti J. Totoraitis, Pr. Penkauskas, V. Mykolaitis (Putinas) ir J. Vaitkevičius. Pagaliau nuo 1924 m. sausio mėn. 1 d. pakviestas T. Brazys. 1923 m. rudens semestre dėstė graikų kalbą ir romėnų literatūros istoriją d-ras A. Sennas, kaip privatdocentas. Be čia paminėtųjų asmenų buvo dar pakviesti į mokomąjį personalą d-ras J. Stepanavičius, Vl. Jurgutis, kun. A. Petraitis, d-rė M. Andziulytė, bet del įvairių priežasčių šie asmenys nedėsto.

Visi mokomojo personalo nariai dėsto lietuvių kalba.

Teol. Filos. Fak. tarybai pasiūlius 1922 m. rudens semestre Universiteto Taryba pakėlė garbės profesoriais prelatą A. Dambrauską ir prelatą o. prof. J. Mačiulį-Maironį.

Mokslo personalas, kuris faktinai dėstė, laipsnių atžvilgiu taip atrodė:

1922 m. pavasario semestre	4 ord. prof.,	6 ekstr. prof.			
1922 „ rudens „	5 „ „	9 „ „	1 doc.,	1 lekt.,	1 asist.
1923 „ pavasario „	„ „ „	„ „ „	„ „	„ „	„ „
1923 „ rudens „	„ „ „	10 „ „	6 „		
1924 „ pavasario „	„ „ „	„ „ „	7 „		

Kokias dėstomasai mokslo personalas turi kvalifikacijas matyti iš čia patiekiamų trumpų biografinių žinių.

1. Garbės profesorius Jonas M a č i u l i s-M a i r o n i s, gimęs 1862—X—21, baigęs teologijos studijas Dvas. R. Kat. Akademijoje 1892 m. teologijos magistro laipsniu, 1903 m. pakeltas teologijos daktaru už rašinį „Deiustitia et iure“ 1894—1909 m. moralės ir pastoralės teologijos profesorius Petrapilio Dvas. Akademijoje, nuo 1909 m. Žemaičių Dvas. Seminarijos rektorius, Žemaičių Kapitulos prelatas, nuo 1922—II—16 Lietuvos Universiteto ord. profesorius moralės teologijos katedrai, parašęs: „Moralės teologijos literatūrą“, „Draugijos“ laik., „Lietuvos Istoriją“, „Pavasario Balsus“, „Kame Išganimas“, „Jaunoji Lietuva“, „Kęstučio Mirtis“.

2. Ord. prof. Prančiškus B ū č y s, gimęs 1872—VIII—20, baigęs teologijos mokslus 1899 m. Dvas. R. Kat. Akademijoje Petrapilyje teologijos magistro laipsniu, 1899—1901 m. studijavęs fundementalę telogiją Šveicarijos Friburge, ten pat 1901 m. gavęs teologijos daktaro laipsnį už disertaciją „S. Stanislaus episcopus et martyr, 1902—1915 m. fundamentalės teologijos profesorius Petrapilio Dvasinėje Akademijoje, nuo 1922—II—16 fundamentalės teologijos profesorius Lietuvos Universitete, parašęs: „Šv. Panelės Apsireiškimai Liurdė“ 1908 m. Seinuose, „Tikėjimo dalykai“ 1913 m. Kaune, „Trumpa Apologetika“ Tilžėj 1923, „Teologijos enciklopedija“ (rankraštyje).

3. Ord. prof. Blažiejus Č ė s n y s, gimęs 1884—II1, baigęs teologijos mokslus 1908 m. Dvas. R. Kat. Akademijoje Petrapilyje teologijos magistro laipsniu, 1908—1911 studijavęs filosofiją ir teologiją Šveicarijos Friburge, 1911—1918 dogmatinės teologijos profesorius Dvas. R. Kat. Akademijoje Petrapilyje, kur yra 1917 m. teologijos daktaro laipsnį gavęs, 1918—1921 dogminės teologijos profesorius Liublino universitete, nuo 1922—II16 dogminės teologijos profesorius Lietuvos Universitete, paskelbęs: „Tractatus de gratia“ 526 p. (litograf.) 1916 Petrapily „De incarnatione Verbi Dei“ II laid. 93 p. (litogr.) 1917, „Praelectiones de Deo Trino“ 387 p. (litogr.) Liubline, 1919, yra parašęs: „De praecipuis theoriis quae cognationem inter Buddhismum et Christianismum astruunt“ 138 p., „Le Bouddha et sa légende“ 112 p., „L'avatar de Vishnu-Krishna d'après le Bhagavat-Purana 120 p. „Dievo Sūnus sinoptikų tradicijoje“ 260 p., spausdinęs „Darvinas ir Teologija“ (Kriefl) „Vadove“ V t. 242—249 347—356, VI t. 64—72 (1910), „Šv. Trejybės dogma šalip brahmanų doktrinos apieTrimurtį“, „Vadove“ 1913 m., „Del Vidūno minčių „Jaunimo“ laikr. „Ateityje“ 1911 m. 423—430, 490—498 p., „Del abejojančio klausimų apie pragarą“ „Ateityje“ 1912 m. 281—285, „Vilniškio teologijos fakulteto reikalu“ „Draugijos“ žur. 1919 m. 47—56 p.

4. Ord. prof. Aleksandras G r i g a i t i s, gimęs 1877—IX—19, baigęs teologijos mokslus 1905 m. Dvas. R. Kat. Akademijoje Petrapilyje teologijos magistro laipsniu, 1905—1907 studijavęs teologiją Šveicarijos Friburge, 1907—1909 studijavęs Š. Rašto mokslus Biblinėje Akademijoje Jeruzalėje, 1909 m. gavęs Š. Rašto licenciato laipsnį Romoje Biblinėje Komisijoje prie Apaštalų Sosto, 1909—1918 Sen. Įstatymo Š. Rašto ir hebrajų kalbos profesorius Petrapilio Dvas. Akademijoje, kur yra 1918 m. gavęs teologijos daktaro laipsnį, nuo 1922—II—16 Sen. Įstatymo ir hebrajų kalbos profesorius Lietuvos Universitete, nuo 1923 m. Seinų vyskupijos kapitulos prelatas, parašęs „Cosmogonija Biblica“.

5. Ord. prof. Juozapas S k v i r e c k a s, gimęs 1873—IX—6, baigęs teologijos mokslus 1900 m. Dvas. Akademijoje Petrapilyje teologijos magistro laipsniu. 1901—1922 Šv. Rašto profesorius Žemaičių Dvas. Seminarijoje, nuo 1919 m. Žemaičių Vyskupas sufraganas, nuo 1922—IX—1 Nauj. Įstatymo Šv. Rašto profesorius Lietuvos Universitete, parašęs „Šv. Povilas Apaštalas“, išvertęs Šv. Raštą į lietuvių kalbą.

6. Eo. prof. Kazimieras Š a u l y s, gimęs 1872 m.—I—16, baigęs teologijos mokslus 1899 m. Dvas. R. K. Akademijoje Petrapilyje teologijos magistro laipsniu, 1906—1922 kanonų teisės profesorius Žemaičių Dvas. Seminarijoje, nuo 1916 m. Žemaičių Kapitulos kanauninkas, nuo 1922—II—16 ekstraordin. profesorius Lietuvos Universitete Benedikto kodekso katedrai, parašęs „Sociologiją“.

7. Eo. prof. Antanas A l e k n a, gimęs 1872—XII—7, baigęs Žemaičių Dvas. Seminarijos mokslą, 1894—1897 studijavęs teologiją Dvas. R. Kat. Akademijoje Petrapilyje, gavęs ten teologijos kandidato laipsnį, 1917—1922 dėstęs Žemaičių Dvas. Seminarijoje Bažnyčios ir Lietuvos istoriją, nuo 1919 m. Žemaičių Kapitulos kanauninkas, nuo 1922—II—20 eo. profesorius istorijai Lietuvos Universitete, parašęs „iLetuvos istoriją“, „Bažnyčios istoriją“, „Žemaičių Vyskupą Motiejų Valančių“ ir t.t.

8. Eo. prof. Antanas M a l i a u s k i s, gimęs 1877—III—10, baigęs kunigo mokslus Žemaičių Dvas. Seminarijoje 1900 m., studijavęs 1906—1912 m. ir baigęs Belgijos Luvene filosofijos mokslus filosofijos daktaro laipsniu ir visuomenės mokslus Šveicarijos Friburge visuomenės mokslų daktaro laipsniu, nuo 1922—II—20 sociologijos ir etikos profesorius Lietuvos Universitete, parašęs: „L'union du Sud-Est des syndicats Agricoles“ 1912 Louvain, „ La coopération dans l'Agriculture en France“ 1911 Louvain, „Demokratiją“ 1921 Kaune, „Bolševizmą“ 1923 Kaune ir t.t.

9. Eo. prof. Stasys Š a l k a u s k i s, gimęs 1886—V—17, 1905—11 studijavęs ir baigęs teisių mokslus Maskvoje, 1916—20 studijavęs ir baigęs filosofijos ir pedagogikos mokslus Šveicarijos Friburge filosofijos daktaro laipsniu, dėstęs nuo 1920—VIII—19 filosofijos įvadą ir logiką Aukštuosiuose Kursuose Kaune, nuo 1922—II—20 pedagogikos profesorius Lietuvos Universitete, prašęs: „Sur les confins de deux mondes“, „L'âme du monde dans la philosophie de Vladimir Soloviev“, redagavęs „Romuvos“ leid.

10. Eo. prof. Pranas K u r a i t i s, gimęs 1883—VII—4, baigęs 1909 m. teologijos mokslus Dvas. R. Kat. Akademijoje Petrapilyje teologijos magistro laipsniu, 1909—1912 studijavęs Belgijos Luvene ir Vestfa-

lijos Miunsteryje filosofijos mokslus ir baigęs juos filosofijos daktaro laipsniu, 1912—15 redagavęs mėnesinį „Vadvo" laikr., 1914—22 profesoriavęs Seinų Vysk. Dvas. Seminarijoje, nuo 1922—II—20 gnoseologijos ir ontologijos profesorius Lietuvos Universitete, parašęs: „De limitata capasitete mentis humanae in efformanda certitudine et de eis quae inde sequuntur ad construendum systema theologiae fundamentalis", „Théorie de la connaissance chez Wilhelm Wundt", mokslo straipsniai „Vadove", „Ateities Spinduliuose", „Loge", „Ganytojuje" ir t.t.

11. Eo. prof. Pranas D o v y d a i t i s, gimęs 1886—XII—2, studijavęs 1908—1912 m. ir baigęs teisių mokslus juridiniame fakultete Maskvoje, istorijos-filosofijos fakultete 1912—13 m. ir anksčiau studijavęs istoriją, filosofiją, religijos istoriją, be to, dar studijavęs gamtos mokslus, 1915—1922 m. direktoriavęs gimnazijoje Kaune, Aukštuosiuose Kursuose Kaune dėstęs filosofijos istoriją nuo 1922—II—20 religijų istorijos profesorius Lietuvos Universitete, įkūręs „Lietuvos Mokyklos", „Kosmo", „Logo" žurnalus, parašęs: „Bibliją ir Babelį" 1911 m. Kaune, „Kristaus problemą" I d. 1914 m. Kaune, „Žmogaus išsirutuliojimą ir paleontologiją" 1914 m. Kaune, mokslo straipsnius „Draugijoje", „Ateityje", „Lietuvos mokykloje", „Kosme, „Loge", mokslo priede prie „Vilties" ir t.t.

12. Eo. prof. Kazimieras P a l t a r o k a s, gimęs 1875—II—23, baigęs teologijos mokslus 1902 m. Dvas. R. Kat. Akademijoje Petrapilyje teologijos magistro laipsniu, nuo 1911 m. Žemaičių Seminarijos profesorius, nuo 1918 m. Žemaičių Kapitulos kanauninkas, nuo 1922—IX—1 pastoralės teologijos profesorius Lietuvos Universitete, parašęs: „Sakyklai vadovą" 3tt., „Senojo Įstatymo istoriją", „Naujojo Įstatymo istoriją", „Socialį klausimą", „Visuomeninį kunigo veikimą" ir t.t.

13. Eo. prof. Juozas E r e t a s, gimęs 1896—X—26 Šveicarijos Bazelyje, 1915—18 studijavęs germanų ir romenų literatūros, estetiką, dailės istoriją, filosofiją Bazelyje, Lozanoje, Vokietijos Freiburge, Šveicarijos Friburge ir baigęs aukštuosius mokslus 1918 m. filosofijos daktaro laipsniu Šveicarijos Friburge, 1919 m. dar studijavęs Berne, 1919 m. rudenį atvykęs į Lietuvą dirbęs „Eltoje", 1920—2 dėstęs germanų literatūrą Aukštuosiuose Kursuose Kaune, nuo 1922—IX—1 germanų ir romanų literatūros profesorius Lietuvos Universitėte, parašęs: „Litauen ir Vergangenheit, Gegenwart u. Zukunft" 1919 Bern, „La Lithuanie, passé, présent, avenir" 1919 Genève, „Das Jesuitentheater zu Freiburg i. d. Schweiz. I. Teil. 1921 Herder.

14. Eo. prof. Mečislovas R e i n y s, gimęs 1884—II—5, baigęs teologijos mokslus 1909 m. Dvas. R. Kat. Akademijoje Petrapilyje teologijos magistro laipsniu, 1909—12 studijavęs ir baigęs filosofijos mokslus Belgijos Luvene filosofijos daktaro laipsniu, 1912—13 studijavęs Luvene gamtos mokslus, 1913—14 studijavęs Strasburge religijos filosofiją 1916—22 dėstęs filosofiją ir sociolgiją Vilniaus Dvas. Seminarijoje, nuo 1922—IX—1 teorinės psichologijos profesorius Lietuvos Universitete, nuo 1923—VII—14 šv. Tėvo Pijaus XI kameraras parašęs: „Apparitio christianismi multum contulit ad promovendam doctrinam morum", „Théorie de Vl. Soloviev sur le fondement de la moralité", „Tomas Akvinietis" 1916 Kaune, straip-

snius „Draugijoje“, „Ateityje“, Lietuvos Mokykloje“, „Loge“, laisvai išvertęs iš Čelpanavo „Psichologijos vadovėlį“ 1921 Vilniuje.

15. Eo. prof. Jonas T o t o r a i t i s, gimęs 1872—XII—24, išėjęs kunigo mokslus Seinuose, 1899—1904 studijavęs ir baigęs filosofijos mokslus Šveicarijos Friburge filosofijos daktaro laipsniu, 1911—15 profesoriavęs Seinų Dvas. Seminarijoje, nuo 1923—IX—1 naujųjų laikų Bažnyčios istorijos profesorius Lietuvos Universitete, parašęs: „Die Litauer unter dem Könige Mindowe“, „Jaunimo globą ir susivienijimas“, „Lietuvos atgimimą“, „Naujųjų amžių istoriją“, „Marijampolės kunigų marijonų vienuoliną“ ir kita.

16. Doc. Leonas B i s t r a s, gimęs 1890—X—20, studijavęs 1911—12 mediciną Ženevoje, 1912 m. vasar. s. filosofiją Šveicarijos Friburge, 1912—14 m. mediciną Dorpate, 1914 m. vasar. sem. Šveicarijos Friburge, 1919—21 m. filosofiją Vokietijos ir Šveicarijos Friburguose, 1921—I—19 baigęs filosofijos mokslus filosofijos daktaro laipsniu Šveic. Friburge nuo 1922—IX—1 gamtos filosofijos ir teodicėjos docentas Lietuvos Universitete, nuo 1923 m. birželio mėn. Švietimo Ministeris, parašęs: „Die Rechtfertigung des Guten oder die Moralphilosophie Solovjoff's“, str. „Ateityje“, išvertęs Leono XIII encikliką „Rerum Novarum“ į lietuvių kalbą.

17. Doc. Juozas V a i t k e v i č i u s, gimęs 1880—IX—30, studijavęs 1904—7 ir 1909—12 m. teologijos mokslus Šveicarijos Friburge ir juos baigęs teologijos daktaro laipsniu, 1915—18 m. profesoriavęs Lenkijos Vloclavko Dvas. Seminarijoje, nuo 1923—IX—1 moralės spekuliatyviosios teologijos, docentas Lietuvos Universitete, parašęs „Educationis moralis principia secundum s. Thomam“, „Tikybos dėstymo metodiką“ (lenkų k.).

18. Doc. Vincas M y k o l a i t i s (Putinas), gimęs 1894—I—24, išėjęs 1915 m. kunigo mokslus Seinų Dvas. Seminarijoje, 1915—17 m. studijavęs teologijos mokslus Dvas. R. Kat. Akademijoje Petrapilyje, 1918—1922 m. studijavęs ir baigęs filosofijos ir literatūros mokslus Šveic. Friburge filosofijos daktaro laipsniu, 1922—23 m. studijavęs vokiečių ir prancūzų literatūras Miunchene, nuo 1923—IX—1 lietuvių literatūros docentas Lietuvos Universitete, parašęs: „L'esthetique de Vladimir Soloviev“ 1923 Würzburg, „Putino Raštus“ 2 tt. 1922 Tilžėj, str. „Grožio ir meno kuriamosios dailės prasmę“ „Logo“ žurnale, kitus str. „Skaitymų“ ir „Ateities“ žurn.

19. Doc. Morkus M o r k e l i s, gimęs 1893—IV—13, baigęs teologijos mokslus Dvas. R. Kat. Akademijoje Petrapilyje 1918 m. Teologijos magistro laipsniu, 1918—1922 m. profesorius Dvas. Žemaičių Seminarijoje, nuo 1922—IX—1 dėsto patrologiją Lietuvos Universitete, yra parašęs: „Doctrina philosophica Sancti Tomae Aquinatis de Providentia Divina“.

20. Doc. Petras M a l a k a u s k a s gimęs 1888—IV—18, studijavęs ir baigęs kanonų teisės mokslus Romoje Grigaliaus universitete kanonų teisės daktaro laipsniu 1921 m., lankęs 1922 m. Concilii Kongregacijos bažnytinių teisių kursus Romoje, 1922—IX—1 pakviestas dėstyti Bažnyčios teisės šaltinių Lietuvos Universitete, parašęs: „Krikščionijos laimė-

jimą 313 m.“ 1913 Kaune straipsn. „Apie Vyskupų rinkimus“, „Taikos klausimą“, „Prigimties Įstatymą“, „Tarptautines teises“ „Draugijos“ žurn.

21. Doc. Pranas Penkauskas, gimęs 1889—II—24, baigęs teologijos mokslus 1914 m. Dvas. R. Kat. Akademijoje Petrapilyje teologijos magistro laipsniu, 1918—1922 profesoriavęs Dvas. Žemaičių Seminarijoje, 1922—23 m. studijavęs istorijos mokslus Miunchene, 1923—IX—1 pakviestas dėstyti viduramžio Bažnyčios istorijos Lietuvos Universitete, yra parašęs: „Mūsų jaunuomenės idealus“ 1919 Kaune, „Šventąją Istoriją Senojo ir Naujojo Įstatymo“ 1922 Kaune, „Josephinismi in vitam ecclesiasticam Magni Ducatus Lithuaniae saeculo XIX ineunte influxus“ ir kita.

22. Doc. Teodoras Brazys, gimęs 1870—XI—20, baigęs kunigo mokslus 1900 m. Vilniaus Dvas. Seminarijoje, 1905—7 m. studijavęs ir baigęs muzikos mokslus Vokietijos Regensburge-Ratisbonoje, dėstęs giedojimą 1907—17 m. Vilniaus Dvas. Seminarijoje ir dirigavęs chorą ir orkestrą Vilniaus katedros bažnyčioje, nuo 1924—I—1 pakviestas dėstyti bažnytinės muzikos ir muzikos istorijos Lietuvos Universitete, yra parašęs: „Die Singweisen der litauischen Dainos“, „Giedojimo mokyklą“, „Muzikos teoriją“, „Gregorijaniškojo choralo elementus“, Gregorijaniškojo choralo mokyklą“, Mūsų daineles“ dalis ir daug kitų rašinių.

23. Doc. Antanas Gylys, gimęs 1894 m. kovo mėn. 4 d. yra 1914—1915 m. ir 1917—1924 m. studijavęs medicinos ir filosofijos mokslus Maskvoje ir Bavarijos Miunchene, gavęs filosofijos daktaro laipsnį 1921 m. ir medicinos daktaro laipsnį 1924 m. Miunchene, mokytojavęs 1915—17 m. „Ryto“ gimnazijoje Vilniuje, dirbęs institute „Deutsche Forschungsanstalt“, Miunchene, 1924 m. birželio mėn. 3 d. pakviestas docentu teorinės ir eksperimentinės psichologijos katedrai, parašęs „Die psychologischen und physiologischen Anschauungen des Alfredus Anglicus nach seiner Schrift-De motu cordis—“, „Die Beeinflussung der geistigen Arbeit durch verschiedene Konzentrationen von Alkohol“ ir įdėjęs „Logo“ žurnale (1923 m. Nr. 1—2, 1—6 p.) vienos savo disertacijos santrauką lietuvių kalba „Alfredo Anglo psichologinės ir fiziologinės pažiūros pagal jo raštą — De motu cordis—“.

IV. Kursai ir pratybos. Fak. mokslas yra sutvarkytas imant pagrindu jau ankščiau minėtas 22 katedras ir eina teorijos paskaitomis ir pratybomis. Turėdamas galvoje ypatingą pratybų svarbą Fakultetas atkreipė į jas daug dėmesio. Tuo tikslu yra Fakulteto sudaryta tam tikra įstaiga, vadinamas metodologinis seminaras, kurio taisykles Fak. Taryba priėmė 1922 m. lapkričio mėn. 19 d. Seminaras turi vieną kambarį, kuriame yra ir Fakulteto knygynas (Un-to rūmuose kambary 11 Nr.). Metodologinių seminarų vedėjais buvo 1922—23 mokslo metais to laiko Fak. dekanas prof. P. Būčys, o 1923—24 metais — Fak. dekanas prof. B. Česnys. Metodologinis seminaras turi dar literatūros šaką, kurios vedėju lig šiol vis buvo renkamas prof. J. Eretas. Šios šakos klestėjimą palengvino ta aplinkybė, jog prof. Eretas savo paties bibliotekos kelis šimtus tomų iš literatūros srities padėjo metodologinio seminaro kambaryje ir leido studentams naudotis.

Atskirų dalykų pratybos supažindina studentus, kaip tyrinėti vieną ar antrą dalyką. Tuo tarpu yra gyvo reikalo, kad studentas susipažintų su bendrąja mokslinio darbo metodika; tuo tikslu ir yra įvesta visiems studentams privaloma mokslinio darbo metodika. Pratybose studentai referatais ir diskusijomis įsitraukia į mokslo darbą.

Trumpa kursų ir pratybų apžvalga, prisilaikant katedrų eilės, nušviečia, kas ligi šiol buvo daroma.

I) Filosofijos įžangos ir istorijos katedra.

Eo. prof. St. Šalkauskas skaitė filosofijos įvadą 1922—23 mokslo metais 2 val. sav.; šalia to vedė bendrosios mokslinio darbo metodikos pratybos po 1 val. sav., kur buvo išgvildenti pavyzdžiams šie referatai: stud. J. Grinius „Pedagogikos reikšmė ugdomajam menui", P. Durasevičiaus „Dorinimas ir religija", A. Tylenio „Bendrosios dorinimo taisyklės", O. Jakaitytės „Drausmė ir vaikų baudimas", M. Ruškytės „Darbo psichologija ir pedagogija", A. Liepinio „Visuomeninio auklėjimo pradžia".

Senovės filosofijos istoriją skaitė eo. prof. Pr. Dovydaitis 1923 m. rudens s. 3 val. sav., 1924 m. pavasario s. 2 val. sav.

Naujųjų laikų filosofijos istoriją skaitė eo. prof. Pr. Kuraitis 1922 m. pavasario s. 2 val. sav. įvadą ir pradžią iki Dekartui, pratybos 1 val. sav. (apie Aristotelio ir Tomo Akviniečio filosofijos atgimimą XIX amžiaus II pusėje), 1922 m. rudens sem. 2 val. sav. (nuo Dekarto iki Kantui), 1923 m. pavasario s. 4 val. sav. (nuo Kanto iki šių laikų pratybų 2 val. sav. (skaitomi ir svarstomi buvo studentų referatai apie žymesniuosius filosofus iki Kantui), 1923 m. rudens s. 1 val. sav. (apie dabarties filosofijos sroves), 1924 m. pasavario s. 1 val. sav. (apie dabarties filosofijos sroves).

II) Filosofijos sistemos k.

1922 m. pavasario s. dėstė logiką eo. prof. A. Maliauskis 5 val. sav. teor. ir 1 val. pratybų.

Logiką skaitė eo. prof. St. Šalkauskis 1923—24 mokslo metais po 2 val. sav., pratybas irgi darė po 2 val. sav., kur gvildeno referatus: O. Zaštautaitės „Logikos sąvoka ir savybės", P. Durasevičiaus „Suvokimo esmė, palyginta su jusliniu pažinimu", T. Šidiškio „Sąvoka ir jos savybės", Pr. Mantvydo „Tarslai (paedicabilia)", A. Tylenio „Sprendimo esmė ir savybės", J. Žižio „Indukcijos problema (pagal Maritin'ą).

Gnoseologiją skaitė eo. prof. Pr. Kuraitis 1922 m. pavasar. s. 3 val. sav., rudens s. 2 val. sav., davė pratybas po 2 val. sav. (referatai buvo daugiausia iš Kanto gnoseologijos srities), 1924 m. pavasar. s. 4 val. sav., pratybų 1 val. sav. (referatai apie žymesniąsias gnoseologines sroves).

Ontodogiją skaitė eo. prof. Pr. Kuraitis 1923 m. rudens s. 4 val. sav.

Gamtos filosofiją skaitė doc. L. Bistras 1922—23 mokslo metais 4 val. sav. ir darė 1 val. sav. pratybų.

Teologiją skaitė doc. L. Bistras 1923—24 mokslo metais po 2 val. sav.

Etiką ir teisės filosofiją skaitė eo. prof. A. Malakauskis 1922—23 mokslo metais po 3val. sav.; pratybų darė po 1 val. sav., kur gvildeno Tomo Akviniečio, Kanto ir Nietzschės etikos sistemas.

Kultūros filosofiją skaitė eo. prof. St. Šalkauskis 1922 m. rudens s. po 2 val. sav.

III) Teorinės ir eksperimentinės psichologijos k.

Teorinę psichologiją dėstė eo. prof. M. Reinys. 1922 m. rudens s. buvo 3 val. teorijos apie įvadą į psichologiją ir jos pagrindus, pratybų 1 val., kur buvo nagrinėjamas mokslinio darbo kritingumas ir sistemingumas. 1923 m. pavasario s. 4 val. teorijos apie pažinimo psichologiją, pratybų 1 val., kur buvo skaitomi ir nagrinėjami šie referatai: J. Leimano „Psichologijos reikšmė socialiniam veikimui", O. Zaštautaitės „Psichologijos reikšmė kultūrai", Pr. Mantvydo „Psichologijos reikšmė filosofijai", A. Liepinio „Psichologijos reikšmė spaudai", K. Čicelaitės „Psichologijos reikšmė kalbai", M. Ruškytės „Psichologijos reikšmė feminizmo klausimui", O. Jakaitytės „Psichologijos reikšmė praktikos gyvenimui", J. Steponaičio „Psichologijos reikšmė teisei", P. Durasevičiaus „Psichologijos reikšmė istorijai". Buvo dar parašyti, bet del laiko stokos viešai nenagrinėti referatai: K. Balevičiutės „Psichologijos reikšmė pedagogijai", J. Griniaus „Psichologijos reikšmė literatūrai", T. Šidiškio „Prasikaltėlio psichologija". 1923 m. rudens semestre 4 val. teorijos apie jausmų ir valios psichologiją, pratybų 1 val. sav., kur buvo nagrinėjamas Paryžiaus prof. A. D. Sertillanges'o veikalas „La vie intellectualle".

IV) Pedagogijos ir jos istorijos k.

Pedagogiką (didaktiką) dėstė eo. prof. St. Šalkauskis 1923 m. pavasar. ir rudens sem. ir 1924 m. pavasar. sem. po 2 val. sav.; pratybų buvo po 1 val. sav. Referatai, parašyti iš pedagogikos srities metodikos tikslu, bet viešai nesvarstyti 1922—23 metais yra šie: J. Steponaičio „Dorinimas namie ir mokykloje", J. Griniaus „Tvardymasis", N. N. „Įpročio reikšmė ir mažmožių gale", K. Čicelaitės „Savarankiškumo auklėjimas„' J. Mičiulio „Seksualinė pedagogija", Pr. Mantvydo „Foersterio — Jaunuomenės auklėjimas". Per didaktikos pratybas 1923—24 mok. metais išgvildenti šie referatai: A. Liepinio „Didaktikos santykiai su pedagogika", A. Kizevičiaus „Pradžios mokykla Lietuvoje", J. Griniaus „Kun. prof. Pr. Būčio pažiūros į privatinių mokyklų sistemą", I. Malinausko „Darbo principo realizavimas mokykloje", P. Pakarklio „Renesanso ir apšvietos lavinimo tipai", J. Žižio „Lavinimo turinys", V. Juronio „Etinė mokomosios medžiagos koncentracija", K. Dineikos „Pavyzdinga gimnastikos pamoka", K. Barkausko „Pavyzdinga gramatikos pamoka".

Pedagogikos istorijos kursą dėstė eo. prof. Pr. Dovydaitis 1922—23 mok. metais po 2 val. sav.

Pedagoginę psichologiją dėstė eo. prof. M. Reinys 1922 m. rudens sem. po 1 val. sav. ir 1924 m. pavasario sem. teorijos po 4 val. sav. ir pratybų po 1 val. sav. Per pratybas skaityti ir išnagrinėti šie referatai: K. Dineikos „Pedagoginė psichologija ir fizinis auklėjimas", J. Dagelio

„Vaikų žaidimų psichinė reikšmė“, M. Pauliukaitės „Vaiko religinis jausmas“, M. Kazlauskaitės „Jautrumas ir jo pletotė“, O. Karečkaitės „Vaikų vaizduotė“, A. Kolesinskaitės „Jausmų atsiradimas vaike“, A. Liepinio „Jaunimo vyriškumas (ricieriškumas)“, M. Žilinskaitės „Jaunimo religinis gyvenimas“, K. Barkausko „Veidmainingasis tipas“, J. Vosyliaus „Negabių vaikų psichika“, V. Juronio „Jaunimo psichinės ligos“; parašytieji, bet viešai, laiko trūkstant, nenagrinėti referatai: A. Tylenio „Jaunuolio ir jaunuolės psichiniai skirtumai“, D. Karečkaitės „Vaikų atmintis“, K. Čicelaitės „Temperamentai ir jų reikšmė auklėjime“, A. Česnaitės „Vaikų dėmėsys“, P. Sūdžiaus „Vaikų pamėgdžiojimai“, P. Kirvelaičio „Vaikų jutimų raida“, J. Ambrazevičiaus „Visuomeninis jaunimo jausmas“, O. Marcinkevičiutės „Vaiko valia“, J. Griniaus „Vaiko ir jaunimo estetinis gyvenimas“, J. Paukštelio „Jaunimo meilės psichologija“, T. Šidiškio „Jaunimo saužudystės“, J. Malinausko „Vaiko kalba ir jos pletotė“, A. Račiūno „Jaunimas ir darbas“, J. Steponaičio „Vaiko moralinis gyvenimas“, A. Petrauskaitės „Jaunuomenė ir savarankiškumas“,

V) Sociologijos k.

Socialogiją dėstė eo. prof. A. Maliauskis. 1922—23 mok. metais buvo teorijos 1 val. sav. ir pratybų 1 val. sav.; nagrinėjo šeimyną, jos formas, valstybę, jos skilimą ir formas. Šeimynos ir valstybės įvertinimą. 1923—24 mok metais teorijos buvo 5 val. sav. ir pratybų 1 val. sav. Teorijos paskaitose buvo nagrinėjami pagrindiniai politiškosios ekonomijos dėsniai ir konstitutyvūs koperacijos elementai. Pratybose referatų formoje buvo gvildenami šie klausimai: kokios būtų Lietuvos ekonominiame ir socialiniame gyvenime išdavos, jei emisijos bankas išleistų nepadengtų litų, jei Seimas nustatytų ūkyje 8 valandų darbo dieną; valdžios patiektasai vidurinių mokyklų sutvarkymo projektas; koperacija Lietuvoje ir t.t.

VI) Visuotinos istorijos ir istorijos filosofijos k.

Senovės visuotinąją istoriją dėstė eo. prof. Pr. Dovydaitis 1923 m. pavasario ir rudens semestr. po 2 val. sav., 1924 m. pavasar. sem. teorijos 4 val. sav. ir pratybų 1 val. sav.

Naujųjų amžių istoriją skaitė eo. prof. J. Totoraitis 1924 m. pavasario sem. 3 val. sav., nagrinėdamas XVI—XVIII amž. ir darė 1 val. sav. pratybų. Per pratybas buvo skaitoma ir aiškinama V. Kojalavičiaus „Miscelanea rerum statum ecclesiasticum Magni Ducatus Lithuaniae spectantium“. Rašto darbai buvo skaityti: 1) Vilniaus Akademija, 2) Jezuitai Lietuvoje ir Lenkijoje, 3) Lietuvos politinė padėtis Kojalavičiaus laikais, 4) Kojalavičiaus gyvenimas.

Lietuvos istoriją skaitė eo. prof. A. Alekna 1924 m. pavasario sem. 3 val. sav.

Paleografiją dėstė eo. prof. J. Totoraitis 1923 m. rudens sem. 2 val. sav. Pagrindan buvo imama lotyniškoji paleografija ir skaitomi įvairūs senovės rašto pavyzdžiai. Tą pabaigus buvo pridėta trumpa žinia apie

graikų paleografiją, rusų raštą ir skaityti pavyzdžiai Lietuvoje buvusiojo gudiškojo rašto.

Istorijos metodą skaitė eo. prof. J. Totoraitis 1924 m. pavasario sem. 2 val. sav.

Diplomatiką skaitė e. doc. p. Pr. Penkauskas 1923 m. rudens sem. ir 1924 m. pavasario sem. 1 val. sav.

VII) Visuotinos literatūros k.

Iš lietuvių literatūros skaitė 1923 m. rudens sem. ir 1924 m. pavasario sem. garbės prof. J. Mačiulis-Maironis 2 val. sav. „Duonelaičio kūryba ir lietuvių poetai pirmosios XIX amž. pusės".

Lietuvos literatūrą skaitė doc. V. Mykolaitis (Putinas) 1923 m. rudens sem. ir 1924 m. pavasario sem. 2 val. sav. ir turėjo 1 val. sav. pratybų. Pratybose buvo nagrinėjami referatai, kurių štai žymesnieji: 1) Vaičaičio poezija, 2) Mačio-Kėkšto poezija, 3) „Aušros" dailioji literatūra, 4) „Apžvalgos" dailioji literatūra, 5) „Varpo" dailioji literatūra, 6) Komizmas V. Pietario raštuose, 7) Komizmas lietuvių pasakose, 8) Drama ir vaidyba, 9) Dramos kūrinio vieningumas, 10) Tragizmas ir pasaulėžvalga, 11) Žodis ir vaizdas literatūros mene.

Įvadą į bendrąją literatūrą skaitė doc. V. Mykolaitis 1923 m. rudens sem. ir 1924 m. pavasario sem. 2 val. sav.

Vokiečių ir prancūzų literatūrų istoriją, vokiečių kalbos stilistiką ir frazeologiją, literatūrai tyrinėti metodus, kalbos ir literatūros dėstymo metodiką, literatūros ir teatro kritiką įvairiais protarpiais dėstė eo. prof. J. Eretas 1922—23 ir 1922—24 mok. metais po 6—7 val. sav. Kiekvieną semestrą pratybos irgi buvo.

VIII) Fundamentalės teologijos k.

Teologijos enciklopėdiją dėstė o. prof. Pr. Būčys 1922 m. pavasario sem. po 2 val. sav.

Fundamentalę teologiją dėstė o. prof. Pr. Būčys: a) Bendrajam teologijos ruožui 1922—23 ir 1923—24 mok. metais po 6 val. sav., iš ko susidarė hektografuotos 2 tomų knygos vardu „Fundamentalė teologija" I dal. XII + 352 p. ir II dal. VI + 456 pusl., b) Specialiam teologijos ruožui 1922 m. pavasario sem. „Apreiškimo teoriją" 4 val. sav., 1922—23 mok. metais „Apologetikos istoriją" 2 val. sav., prisilaikydamas savo litografuoto vadovėlio, 1923—24 mok. metais „Jėzus Kristus" 2 val. sav. Fundamentalės teologijos pratybų buvo 1922 m. pavasario sem. 2 val. sav., 1922—23 ir 1923—24 mok. metų semestrais po 1 val. sav. Pirmame semestre buvo analizuojami trumpesnieji mokslo raštai ir studentai susipažino su atskirų žymesniųjų naujų apologetų biografijomis. Antrame semestre dalyviai susipažino su atskiromis mokslo darbo metodikos pastabomis, trečiame ir ketvirtame sem. kiekvienas dalyvis išnagrinėjo atskirą fundamentalės teologijos traktatą, penktame sem. analizuoti kai kurie mokslo darbai ir mokslinio darbo metodikos dėsniai.

IX) Dogminės teologijos k.

Dogminę teologiją dėstė o. prof. B. Česnys 1922 m. pavasario sem. Specialiam teologijos ruožui 1) apie Šv. Trejybę iš Summa Theologica I. qq. 27—43 po 3 val. sav., 2) Kristaus sinoptikuose liūdymas apie save kaip Dievo Sūnų po 2 val. sav., 3) pratybose 1 val. sav. Šv. Dvasios asmuo Šventraščio liudymuose. 1922 m. rudens sem.: A. Spec. teol. ruožui 1) apie Įsikūnijimą Summa Theolog. III dalies komentaras, 6 val. sav. 2) pratybose 1 val. sav. Šv. Pauliaus Kristologija. B. Bendr. teolog. ruožui 1) apie įsikūnijimą ir Atpirkimą, 2) apie Dievo malonę, iš viso 4 val. sav. 1923 m. pavasario sem. A. Spec. teol. ruožui 1) Šventrasčio liudymai apie Atpirkimą ir spekuliatyvus šios dogmos aiškinimas, 6 val. sav., 2) pratybų 1 val. sav. Bažnyčios Tėvų soteriologija; B. Bendr. teologijos ruožui 4 val. sav. apie Sakramentus. 1923 m. rudens sem. A. Spec. teologijos ruožui 1) apie Dievo malonę — Summa theol. I—II, qq. 109—111 komentaras, 6 val. sav. 2) pratybų 1 val. sav. Pelagianizmo mokslas ir Šv. Augustino reikšmė; B. Bendr. teol. ruožui 4 val. sav. įvadas į dogmatiką. 1924 m. pavasario sem. A. Spec. teol. ruožui 1) 6 val. sav. apie Dievo malonę — Summa theol. I—II, qq 112—114 komentaras, 2) pratybų 1 val. sav. šv. Augustino mokslas apie predestinaciją ir Dievo malonę; B. Bendr. teol. ruožui apie Dievą ir Dievo asmenų Trejybę 4 val. sav.

X) Moralės teologijos k.

Moralę pozitivią teologiją dėstė garbės prof. J. Mačiulis-Maironis. Nuo 1922 m. pavasario sem. iki 1924 m. pavasario sem. Special. teologijos ruožui buvo dėstomi šie dalykai: įvadas į moralę teologiją, žmogaus vyriausias tikslas, nuodėmės ir moralybės ydos, pozityvios teisybės pamatai moraliai sutarčių dėsniai. Pratybų valandose buvo gyvu žodžiu sprendžiami dienos moraliai klausimai, raštu gi klausytojai buvo įteikę darbus: 1) Hermes Pastor rašinio moraliai principai, 2) studija apie rašinį Stromata, 3) Lugo kardinolo moraliai raštai, 4) šv. Tomo nuopelnai moralei teologijai, 5) kame šv. Tomas Akvinietis matė žmogaus tikslą ir kaip jį įrodinėjo, 6) šv. Alfonso Liguorio nuopelnai, 7) Leono XIII Rerum Novarum reikšmė, 8) Testamentų teisė ir jų forma. Bendrajam teologijos ruožui buvo skaityta: nuodėmės ir ydos, dieviškos ir moralės dorybės, teisybė, jos sulaužymas ir atlyginimas, sutartys, atskirų luomų ypatingos priedermės.

Moralę spekuliatyvią teologiją skaitė doc. J. Vaitevičius 1923 m. rudens s. ir 1924 m. pavasario sem. po 4 val. sav.

XI) Pastoralės teologijos k.

Pastoralę teologiją dėstė eo. prof. K. Paltarokas nuo 1922 m. rudens sem. iki 1924 m. pavasario sem. a) Bendrajam teologijos ruožui po 3 val. sav. apie bendrąją visuomenės pastoraciją per Bažnyčios sakramentus, b) Specialiam teolog. ruožui pastoralės teologijos įvadą, specialę vaikų, jaunomenės, šviesuomenės pastoraciją po 2 val. sav.

XII) Kanonų teisės šaltinių k.

Kanonų teisės šaltinius dėstė e. doc. p. P. Malakauskis 1922 m. rudens sem. 2 val. sav. ir 1922 m. pavasario sem. 2 val. sav. Pratybų buvo 1922 m. rudens s. 1 val. sav.

XIII) Benedikto kodekso k.

Benedikto kodeksą dėstė eo. prof. K. Šaulys. Bendrajam teol. ruožui: 1922 m. apie dvasininkus, sakramentalijas, moterystę, šventas vietas, 1923 m. apie beneficijas ir kontraktus, 1924 m. pavasario s. apie kanoniškąjį procesą. Spec. teol. ruožui — 1922 m. moterystės teisės mokslą, 1923 m. procesualę kanonų teisę, 1924 m. pavasario s. baudžiamąjį procesą. Spec. teol. ruožui pratybos 1922 m. dispensų raštus, moterystės teismo pavyzdžius; 1923 m. nagrinėjamos instrukcijos moterystės teismams, bažnytinis teismų sutvarkymas Lietuvoje; 1924 m. pavasr. s. nagrinėjami studentų darbai moterystės bylų reikalais.

Be eo. prof. K. Šaulio dėstė Benedikto kodeksą ir e. doc. p. P. Malakauskis 1922 m. rudens sem. apie dvasinę vyriausybę 3 val. sav. Bendr. teol. ruožui, 1923 m. pavasr. s. Spec. teol. ruožui bažnytinės oficijos ir beneficijos 2 val. sav., Bendr. teol. ruožui 3 val. sav. apie vienuolijas ir pasaulinius tikinčiuosius, 1923 m. rudens s. Spec. teol. ruožui 4 val. sav. apie nusikaltimus, Bendr. teol. ruožui 3 val. sav. bendrąsias kanonų taisykles. 1924 m. pavasar. s. Spec. teol. ruožui 4 val. sav. bažnytines bausmes, Bendr. teol. ruožui 3 val. sav. dvasininkų teises ir pareigas.

XIV) Patrologijos k.

Patrologiją dėstė e. doc. p. M. Morkelis spec. teol. ruožui 1922 m. rudens s. patrologijos įvadą po 2 val. sav., 1923 m. pavasar. s. Afrikos Bažnyčios tėvus ir rašytojus 2 val. sav., 1923 m. rudens s. ir 1924 m. pavasar. s. Aleksandrijos Bažnyčios tėvus ir rašytojus 2 val. sav., Bendr. teol. ruožui sisteminį patrologijos kursą 2 val. sav.

Bažnytinę įsaką dėstė e. doc. p. M. Morkelis. Bendr. teol. ruožui 1922 m. rudens s. 2 val. sav. katalikų Bažnyčios pamokslų medžiagos šaltinius, 1923 m. pavasar. s. 2 val. sav. katalikų pamokslijos istoriją iki viduramžio laikų, 1923 rudens s. ir 1924 m. pavasar. s. pamokslininko tareną.

XV) Šv. Rašto Senojo Įstatymo k.

Šv. Rašto Senąjį Įstatymą dėstė nuo 1922—II—16 Bendr. ir Spec. teol. ruožams o. prof. A. Grigaitis. Pradžioje aiškino egzegezės naujausiąją metodologiją, toliau, patiekęs Senojo Įstatymo planą arba Mesijinę idėją Senajame Įstatyme, dėstė naujųjų rytų iškasenų šviesoje šias problemas: kasmogoniją, rojų ir primųjų tėvų nuopolį, tvaną Babelio bokštą, Abraomą, kaip istorinį asmenį, Izraelitų buvimą Aigypte, dešimtį bausmių Aigypte, Raudonosios jūros perėjimą, maną, Jericho miesto sienas, saulės sustojimą, Jeftes įžadą ir žmonių gyvybių aukas, Samsono istoriją,

Elefantinos atrastieji dokumentai. Pratybų valandomis gvildeno su studentais parinktas problemas.

XVI) Šv. Rašto Naujojo Įstatymo k.

Naujojo Įsatymo šv. Raštą dėstė nuo 1922 m. rudens s. ord. profesorius Vysk. J. Skvireckas: Bendr. teol. ruožui skaitė įvadą į Naujojo Įstatymo knygas ir aiškino šv. Mato evangeliją, Spec. teol. ruožui aiškino pastoralius šv. Pauliaus laiškus ir šv. Jono evangeliją.

XVII) Krikščionijos archeologijos ir meno istorijos k.

Einąs bažnytinės muzikos ir muzikos istorijos docento pareigas T. Brazys nuo š. m. sausio m. 1 d. dėstė „Gregorijaniškojo choralo evoliuciją ir jo elementus“ 1 val. sav., Bendr. teol. ruožui „Gregorijaniškojo choralo solfedžijų teoriją“ 2 val. sav., „polifoninio giedojimo solfedžijų teoriją“ 2 val. sav.

XVIII) Krikščionijos pradžios istorijos k.

Krikščionijos pradžios istoriją dėstė eo. prof. A. Alekna 1922 m. per du semestru po 2 val. sav.

XIX) Viduramžio Bažnyčios istorijos k.

Viduramžio Bažnyčios istoriją dėstė e. doc. p. Pr. Penkauskas. 1923 m. rudens s. Spec. teol. ruože po 3 val. sav. buvo einama: vėlybojo viduramžio pradžios popiežijos didybė, Benifacas VIII ir jo laikai, Avioniono nelaisvė, Jono XXII kovos su pasauline valdžia; pratybose nagrinėjama: įvadas į istorijos mokslą, istorijos šaltiniai. 1924 m. pavasario sem. buvo einama: didysis Vakarų Bažnyčios suskilimas, valstybės ir Bažnyčios nuo kita kitos tolimas, didieji XV amžiaus reformų susirinkimai; pratybose buvo einama: metodologinės pastabos, veikalų recenzija, istorinė kritika, studentų rašomi ir nagrinėjami rašto darbai.

XX) Naujųjų laikų Bažnyčios istorijos k.

Naujųjų laikų Bažnyčios istoriją skaitė eo. prof. J. Totoraitis 1923 m. rudens sem. po 3 val. nuo Leono X laikų iki Tridento susirinkimo. Pratybos, 1 val. sav., buvo skaitomas ir aiškinamas Vygrių vyskupijos steigiamasis aktas ir popiežiaus steigiamoji bulė. Rašto darbai buvo šie: 1) Kamendulų vienuolija Vygriuose, 2) politinė padėtis steigiant Vygrių vyskupiją. Be to, buvo skaitoma Varšuvos metropolijos steigiamoji bulė ir Seinų vyskupijos steigiamasis aktas. Šis kursas ir pratybos buvo Spec. teol. ruožui.

XXI) Tikybų istorijos Lietuvoje k.

Tikybų istoriją Lietuvoje skaitė eo. prof. A. Alekna 1922 ir 1923 m. per keturius semestrus po 2 val. sav. ir turėjo pratybų po 1 val. sav. per 2 semestru.

XXII) Religijų istorijos k.

Religijų istoriją skaitė eo. prof. Pr. Dovydaitis nuo 1922 m. po 2 val. sav.

Be iki šiol minėtų kursų ir pratybų reikia pažymėti, jog šių metų gegužės 25 d. buvo eo. prof. J. Ereto rūpesniu surengtas Filosofijos skyriaus literatūros šakos viešas seminaro posėdis Un-to salėje Baironui paminėti, kur stud. A. Tyleniui pirmininkaujat buvo daromi moksliniai pranešimai — stud. J. Griniaus „Bairono gyvenimas ir kūryba“, prof. J. Ereto „Bairono įtaka prancūzų romantizmui“ — ir Bairono kūrybos skaitymai.

V. Organai ir kiti mokslo raštai.

Fakultetas pasirūpino turėti savo organų. Fak. Taryba 1923 m. sausio m. 20 d. sutiko leisti Filosofijos skyriaus organu „Logo“ žurnalą, kuris iki to laiko buvo leidžiamas ir redaguojamas eo. prof. Pr. Dovydaičio. 1923 m. „Logo“ išėjo 1—2 Nr. 176 pusl. m 8°. Tuo pat metu Fak. Taryba sutiko, kad iki to laiko Šv. Kazimiero Draugijos leidžiamas, praloto A. Dambrausko redaguojamas „Draugijos“ žurnalas eitų Teologijos skyriaus organu. „Draugijos“, kaip Fak. organo išėjo 8 numeriai po 80 pusl. m 8°. Tų pat metų lapkričio m. 28 d. Fakulteto Taryba atsisakė nuo „Draugijos“ ir nutarė įkurti savitą organą. 1924 m. kovo m. 14 d. Teologijos Taryba nutarė leisti žurnalą „Soter“, kaip savo organą; į redakciją pakvietė eo. prof. Pr. Dovydaitį, o. prof. B. Česnį, doc. J. Vaitkevičių.

Fakulteto dėstytojai, dirbdami Universitete, yra parašę šiuos mokslo raštus:

O. prof. B. Česnys: „Lietuvos Universiteto pirmųjų gyvenimo metų apžvalgą“ str. „Atspindžiai“ 1923 m. Nr. 4.

O. prof. Pr. Būčys: Trumpą apologetiką. II laid. 257 pusl. Tilžėj 1923 m.

„ „ „ „ Teologijos enciklopediją (rankraštyje).

„ „ „ „ „Lietuvos įžengimą į tarptautinę aukštojo mokslo organizaciją“ str. leidiny „III Lietuvių Katalikų kongreso darbai“ 82—88 p. Kaune 1924.

J. E. o. prof. Vysk. Skvireckas naujai išverstą išleidė: Naująjį Mūsų Viešpaties Jėzaus Kristaus Testamentą. 1922 Kaune.

O. prof. A. Grigaitis: „Senojo Įstatymo problemos iškasenų šviesoje“ (dar rankraštyje).

Eo. prof. K. Šaulys: Vedusiųjų dingimą ir naujas jungtuves.

Eo. prof. A. Maliauskis: „Bolševizmą“ m 8° 153 pusl. 1923 Kaune.

„ „ „ „ Katechizmo metodą 1923 Kaune.

Eo. prof. St. Šalkauskis: „Filosofijos mokslo ypatybes („Logas“, 1922 m. 129—139 p.).

„ „ „ „ „Tautinės civilizacijos problemą Lietuvoje“ (Romuva, 20—56 p. 1922).

„ „ „ „ „Pilnutinio ūgdymo gaires“ (Romuva, 66—88 pusl. 1922).

Bo. prof. St. Šalkauskis: „Mokyklų tipus ir mūsų Vyriausybės vidurinių bei aukštesniųjų mokyklų įstatymo projektą“ („Lietuvos mokykla“ 1923 m. 11-asai sąs.).

„ „ „ „ „Pasaulėžiūrą ir filosofiją“ (spausdinama „Logo“ IV metų knygoje).

Bo. prof. A. Alekna: „Žemaičių Vyskupą Motiejų Valančių“ m 8° 283 pusl. Kaune 1923.

„ „ „ „ „Bažnyčios istoriją“ III laid. m 8° 286 pusl. 1923, Tilžėj.

„ „ „ „ Lietuvos istoriją. II papl. laid. 1923.

Bo. prof. Pr. Kuraitis: Šių dienų gnoseologijos padėtį ir svarbesnius joje orijentacijos punktus (Logo, 156—163 p. 1922 m.).

„ „ „ „ Iš šių dienų filosofijos judėjimo (Logo, 165—170 p. 1923 m.).

„ „ „ „ „Katalikybę ir visuomenės pažangą“ str. „III Lietuvių Katalikų Kongreso darbų leidiny“ 59—74 p. Kaune, 1924.

„Kelis bendrosios gnoseologijos bruožus“ (Logo, 1—32 p. 1924 m.).

Bo. prof. Pr. Dovydaitis redagavo ir išleidė: „Logo“ 1922, 1923, 1924 m. po 1 knygą, „Kosmo“ 1922—23 m. 3 knygas ir 1924 m. 2 knygas, „Lietuvos Mokyklos“ 1922, 1923 m. po 12 sąsiuvinių ir 1924 m. 6 sąsiuvinius, šiuose žurnaluose yra daug straipsnių, prof. Dovydaičio rašytų.

Bo. prof. J. Eretas: „Folosofišką literatūros kritiką bekuriant“ (Logo, 120—134 p. 1923 m.).

Bo. prof. M. Reinys: „Psichologijos vadovėlį“ laisvai verstą iš prof. G. Čelpanovo II leid. m 8° 241 pusl. 1923 Kaunas.

„ „ „ „ „Fizinę ir psichinę realybę“ (Logo, 207—14 p. 1922).

„ „ „ „ „Sielos sąvoką mūsų laikų psichologijoje“ (Logo, 108—113 p. 1923 m.).

„ „ „ „ „Priežastingumo klausimu“ (Logo, 114—119 p. 1923 m.).

„ „ „ „ „Psichiškosios laisvės bruožus“ (Logo, 33—39 p. 1924).

„ „ „ „ „Katalikybę ir politiką“ III Lietuvių Katalikų Kongreso darbų“ leidinyje 74—81 p. 1924 m. Kaune.

„ „ „ „ „Vaiko religijos tyrimus“ (Liet. Mokykla, 214—219 p. 1924).

Eo. prof. J. Totoraitis: Naujųjų amžių istoriją m 8° 246 p. 1923 Marijampolėj.
„ „ „ „ Marijampolės kunigų marijonų vienuolyną m 8° 71 pusl. Marijampolėj.

Doc. J. Vaitkevičius: „Kas yra žmogus" (Draugijos 365—372 p. 1923).

Doc. M. Morkelis: „Bažnyčios Tėvus ir klasiškąją dvasios kultūrą" (Draugijcs 20—32 p. 1923).
„ „ „ „Drausmingąjį auklėjimą" („Lietuvos Mokyklos", 193—196 p., 226—231 p. 1923 m.).

Doc. P. Malakauskis: Moterystės teises. I t. I d. m 8° 114 p. 1923 Kaune.
„ „ „ „Jungtuvių laiką" (Ganytojo Nr. 3, 1922).
„ „ „ „Kodekso J. C. buveinę ir lygbuveinę" (Ganytojo, Nr. 4, 1922).
„ „ „ „Žemaičių Vyskupijos aprobatos paaiškinimą" (Ganytojo, Nr. 8, 1922).
„ „ „ „Apie konkordatus" (Draugijos Nr. 5—6, 1923).
„ „ „ „Tretininkus, brolijas" (Ganytojo Nr. 2, 1924).

Doc. T. Brazys: Harmoniją. 1924 m.

VI. Viešos Universiteto paskaitos.

Teologijos-Filosofijos Fakulteto dėstytojai skaitė šias viešas paskaitas: 1923 m. rudens sem.:
Eo. prof. St. Šalkauskis: Filosofiją ir pasaulėžiūrą.
Doc. J. Vaitkevičius: Teologiją ir pasaulėžiūrą.
Doc. L. Bistras: Filosofijos pažiūrą į materiją.
„ „ „ Filosofijos pažiūrą į gyvybę.
O. prof. Pr. Būčys: Gamtą apreiškimo šviesoje.
Eo. prof. M. Reinys: Žmogaus sielą patirties šviesoje.
„ „ „ „ Žmogaus sielą proto žinių šviesoje.
O. prof. B. Čėsnys: Žmogaus sielą Apreiškimo šviesoje.
Doc. J. Vaitkevičius: Prigimtosios teisės problemą filosofijos šviesoje.
Eo. prof. Pr. Kuraitis: Visuomenės gyvenimą ir religiją.
Eo. prof. J. Eretas: Filosofiją ir poetą (2 pask.).
Doc. V. Mykolaitis: Meną ir etiką.
Eo. prof. J. Eretas: Literatūros kritiką.
Eo. prof. Pr. Kuraitis: Religiją filosofijos šviesoje.
O. prof. Pr. Būčys: Primityvių tautų pažiūrą į Dievybę.

VII. Vykdomieji organai, posėdžiai, delegavimai, komisijos komandiruotės.

Fakulteto mokomasai personalas yra dalyvavęs Universiteto prezidiume. O. prof. B. Čėsnys yra buvęs Un-to sekretoriumi 1922—23 mok.

metais, o prof. Pr. Būčys — Un-to prorektoriumi 1923—24 ir išrinktas Un-to rektoriumi 1924—25 mok. metams.

Fakulteto prezidiumą sudarė šie asmenys: pirmasai dekanas o. prof. J. Mačiulis-Maironis, pirmasai sekretorius o. prof. B. Česnys. 1922—23 mok. metais dekanas buvo o. prof. Būčys, sekretorius — eo. prof. Kuraitis, 1923—24 mok. metais — dekanas o. prof. B. Česnys, sekretorius — eo. prof. M. Reinys. 1924—25 mok. metams išrinktas dekanas o. prof. B. Česnys, sekretorius eo. prof. Pr. Dovydaitis.

Bendriems Fak. reikalams aptarti Fak. Taryba posėdžiaudavo; tokių posėdžių buvo 42. Be to, dar buvo atskirų Filosofijos skyriaus Tarybos, Teologijos skyriaus Tarybos, Ūkio Komisijos ir kitų komisijų posėdžių.

Fak. mokomajam personalui teko atstovauti Fakultetui ar Universitetui užsieniuose. 1923 m. vasaros metu vyko Fak. deleguojamas į Romą prie Apaštalų Sosto prof. Pr. Būčys gauti canonicam erectionem Facultatis mokslo laipsnių davinėjimo reikalu. 1924 m. pavasario sem. prof. Pr. Kuraitis buvo Universiteto deleguotas į Karaliaučių į Kanto 200 metų gimimo sukaktuves, o doc. J. Vaitkevičius vyko kaip Fakulteto delegatas į Neapolį į tarptautinį filosofijos kongresą. 1924 m. vasaros laiku prof. B. Česnys deleguojamas į Romą Fak. reguliamino ir mokslo laipsnių davinėjimo reikalu.

Fakulteto ir Universiteto gyvavimas reikalavo daug darbų atlikti komisijose, todel mokamajam personalui teko žymiai dalyvauti jose, ypač gi Universiteto statuto, Fakulteto reguliamino, Bibliotekos, Ūkio, Tarptautinio Intelektualio Bendradarbiavimo, Un-to teismo, Bibliografijos Instituto, Mokytojų cenzui nustatyti komisijose.

Fakultetas daug dėmesio kreipė į tinkamą mokomojo personalo parengimą ir kvalifikacijas, todel buvo komandiravęs 1922—23 mokslo metais d-rą V. Mykolaitį į Miuncheną rengtis literatūros profesūrai ir mag. Pr. Penkauską irgi į Miuncheną rengtis istorijos profesūrai.

Fakultetas turi raštvedį. Nuo 1922—IX—22 iki 1923—III—23 buvo kun. Petras Veblauskas nuo 1923—IV—14 yra stud. Jonas Aleksa.

VIII. Mokslo baigimas ir diplomai.

Fakulteto mokslo baigimo diplomui gauti buvo studentų iš Teologijos skyriaus tik baigus 1924 m. pavasario semestrą. Į diplominius egzaminus stojo ir juos išlaikė iš Bendrojo Teologijos ruožo Lomanas Juozas, iš Specialio Teologijos ruožo Teologijos sekcijos Venckus Pranas, Grigaliūnas Antanas ir Žitkevičius Jurgis.

1922 m. lapkričio mėn. 8 d. Fak. Taryba, atsimindama, jog J. E. Vysk. Juozapas Skvireckas, teologijos magistras, yra daug patarnavęs tikybos mokslui, išversdamas lietuvių kalbon Šventąjį Raštą iš originalo kalbų ir pridėjęs komentarą, pripažino tą milžinišką darbą vertą teologijos daktaro laipsnio. Tame pat posėdyje Fak. Taryba pripažino, jog kanauninko Justino Staugaičio raštai, išspausdintieji „Vadove“ sudaro ekvivalentą reikalavimams teologijos licenciato laipsniui gauti. Be to,

Taryba pažymėjo, jog laipsnio teisėmis galima naudotis, kai Fakulteto nuosprendis turės ir kanoniškąją galią.

IX. Studentai.

Studentų ir laisvųjų klausytojų prieauglis Fakultete matomas iš šių palyginamųjų davinių einant semestrais:

1922	m.	pavasario	sem.:	26	stud.,	—	laisv. klaus.	iš viso 26.
1922	„	rudens	„	65	„	27	„ „	„ „ 92.
1923	„	pavasario	„	95	„	—	„ „	„ „ 95.
1923	„	rudens	„	131	„	7	„ „	„ „ 138.
1924	„	pavasario	„	132	„	8	„ „	„ „ 140.

Studentų ir laisvųjų klausytojų sąrašas pridedamas leidinio gale.

X. Knygynas.

Įsikūrus Fakultetui tuojau pradėta rūpintis knygynu. Jau antrame Fak. Tarybos posėdyje (III—29) buvo kviečiama, kad kiekvienas profesorius paduotų reikalingų knygų sąrašą. Branduolį Fak. knygynui sudarė kun. J. Štrimo paaukoti 95 rašiniai 189 tomais. Knygoms tvarkyti nuo 1922 m. IX—29 buvo pakviestas knygininkas stud. Pijus Juraitis. Knygyno prieauglis knygomis taip atrodė:

1922 m. pirkta Fak. pinigais 42 rašiniai 107 tomais, paaukota J. E. Vysk. J. Skvirecko 22 r. 40 t., kun. A. Petraičio iš Amerikos 1 r. 24 t., prof. St. Šalkauskio 7 r. 9 t., prof. J. Ereto 13 r. 13 t., prof. Pr. Būčio 5 r. 5 t., prof. B. Čėsnio 4 r. 4 t., prof. M. Reinio 3 r. 3 t., brol. Marijonų 1 r. 2 t., prof. Pr. Dovydaičio 1 r. 1 t. Iš viso Fak. knygynas 1922 m. turėjo 196 r. 399 tomais.

1923 metais pirkta Fak. pinigais 70 raš. 561 tomų, paaukota kun. A. Petraičio iš Amerikos 6 raš. 97 tomais, prof. K. Šaulio 6 r. 6 t., prof. K. Paltaroko 3 r. 3 t., J. E. Vysk. Pr. Karevičiaus 11 r. 16 t., J. E. Vysk. J. Skvireckio 1 r. 1 t., prof. A. Aleknos 7 r. 7 t., g. prof. A. Dambrausko 27 r. 28 t., prof. A. Maliausko 1 r. 1 t., e. doc. p. P. Malakauskio 1 r. 1 t., kanaun. J. Stakausko 11 r. 46 t., prof. Pr. Dovydaičio 2 r. 2 t., prof. J. Totoraičio 1 r. 1 t., kun. M. Jurgaičio 75 r. 148 t., prof. A. Grigaičio 1 r. 1 t. Mirus kun. Mačerniui palikta Fak. knygynui 46 r. 102 t. Iš viso Fak. knygynas 1923 m. padidėjo 286 rašiniais 1001 tomu. Iš šių rašinių pažymėtinas kapitalis rašinys yra Migne: Patrologia latina ir Graeco latina 385 tomais.

1924 m. pirkta Fak. pinigais 123 raš. 188 tomais, Paaukota prof. J. Totoraičio 1 r. 1 t. Iki 1924—VI—15 Fak. knygynas turėjo 608 raš. 1588tomais.

Fak. knygynas prenumeruoja šiuos periodinius leidinius: 1) Revue des sciences philosophiques et théologiques, 2) Revue de philosophie, 3) Revue Apologétique, 4) Revue Biblique, 5) Revue des questions historiques, 6) Revue d'Histoire des Religions, 7) Stimmen der Zeit, 8) Biblische Zeitschrift, 9) Historisches Jahrbuch, 10) Philosophisches Jahrbuch, 11) Theologie und Glaube, 12) Teologische Quartalschrift, 13) Acta s. Sedis Apostolicae, 14) Ganytojas.

XI. Studentų bažnyčia.

Teologijos-Filosofijos Fakultetas ėmėsi iniciatyvos aprūpinti studentų katalikų dvasios reikalus. Tuo tikslu nuo 1922 m. rudens sem. pradėtos šventadieniais akademinės pamaldos su pamokslais, profesorių sakomais. Iš pradžių akademinės pamaldos buvo rengiamos Tėvų Marijonų bažnytėlėje prie Laisvės Alėjos 61, paskiau perkeltos į Įgulos bažnyčią, o nuo 1923 m. rudens buv. dominінkonų bažnyčia prie Seimo rūmų paskirta akademinėms pamaldoms.

Be šventadienio pamaldų studentams katalikams buvo dar 1923 ir 1924 metais gavėnioje surengtos dvasinės rekolekcijos su konferencijomis, profesorių sakytomis.

1924 m. pavasario sem. e. doc. p. bažnytinei muzikai T. Brazio rūpesniu buvo organizuotas bažnytinis studentų choras, kuris kun. T. Braziui diriguojant gieda akademinėse pamaldose ir kitose bažnytinėse studentų iškilmėse.

XII. Konviktai.

Atsižvelgiant į kanonų reikalavimus studentams kunigams arba besirengiantiems į kunigus yra įtaisyti bendrabučiai, arba konviktai. Vienas bendrabučių yra Žemaičių dvasinės seminarijos rūmuose Vilniaus g. Nr. 38. Šio bendrabučio vedėjas yra eo. prof. K. Paltarokas, o dvasios tėvas magistras Juozas Meškauskas nuo 1922 m. rugsėjo mėn. 4 d.

Kitas bendrabutis prie Laisvės Alėjos, 61 yra įsteigtas nuo 1923 m. rudens pradžios; šio bendrabučio vedėjas yra Fak. Tarybos paskirtas nuo 1923 m. IX—23 d. doc. J. Vaitkevičius.

XII. Įvairūs dalykai.

Fakultetas Un-to statutu, gali turėti savo turto. Jis yra gavęs, kaip aukščiau buvo minėta, aukų knygomis. Be to, a. a. pralotas Daukša yra dovanojęs Fakultetui ant kaklo nešiojamą aukso grandinę.

Nors naujai įsikūręs Fakultetas galėjo plėtotis mokomojo personalo ir mokslo priemonių atžvilgiu be ypatingų kliūčių, bet visgi teko Fakultetui del visai suprantamo valstybės lėšų mažumo kiek susispausti mokomojo personalo normalių etatų atžvilgiu. Daugiau kiek trukdymo sudaro nepakankamas auditorijų ir semenarų kambarių skaičius. Fakultetas naudojasi bendruose Universiteto rūmuose dviem auditorijom paskaitoms ir vienu kambariu knygynui su metodologiniu seminaru.

Auditorijose ir knygyne švara laikyti buvo pavesta sargui Antanui Ratkevičiui.

Teologijos-filosofijos fakulteto

nuo 1922 m. pavasario sem. lig 1924 m. pavasario sem. (imamai)

Studentų sąrašas,

Nr.	Vardas, pavardė	Statusas	nuo	Metai	m.	Sem.	sem	Skyrius
1.	Aleksa Jonas	Studentas	nuo	1922	m.	rud.	sem	Bendr. teol. ruož.
2.	Ambrazevičius Juozas	„	„	„	„	„	„	Filos. skyr.
3.	Arminaitė Zofija	Laisv. kl.	„	1923	„	„	„	„ „
4.	Asevičiutė Angelė	Student.	„	„	„	„	„	„ „
5.	Audenis Kazys	„	„	1922	„	„	„	Bendr. teol. ruož.
6.	Balevičiutė Katarina	„	„	„	„	„	„	Filos. skyr.
7.	Bardišauskas Juozas	„	„	„	„	„	„	Bendr. teol. ruož.
8.	Barkauskas Kazys	„	„	1923	„	„	„	Filos. skyr.
9.	Bikinas Pranas	„	„	1922	„	„	„	Bendr. teol. ruož.
10.	Birbilas Vincas	„	„	„	„	pav.	„	Spec. teol. ruož.
11.	Blažys Romualdas	„	„	1922	„	rud.	„	Bendr. teol. ruož.
12.	Brūžikas Jonas	„	„	„	„	pav.	„	—
				1923	m.	rud.	„	Filos. skyr.
13.	Burba Vladas	„	„	1923	„	rud.	„	„ „
14.	Byla Vincas	„	„	„	„	„	„	Bendr. teol. ruož.
15.	Česnaitė Anelė	„	„	„	„	„	„	Filos. skyr.
16.	Čičelaitė Katarina	„	„	1922	„	„	„	„ „
17.	Čiplys Kazys	„	„	„	„	„	„	Bendr. teol. ruož.
18.	Dagelis Jonas	„	„	1923	„	„	„	Filos. skyr.
19.	Danys Jurgis	„	„	„	„	„	„	Bendr. teol. ruož.
20.	Dapkus Antanas	„	„	„	„	„	„	„ „ „
21.	Dargis Vincas	„	„	1922	„	pav.	„	—
				1922	m.	rud.	„	Spec. teol. ruož.
22.	Daukantas Konstantas	„	„	„	„	„	„	Bendr. teol. ruož.
23.	Dineika Karolis	Laisv. kl.	„	1923	„	„	„	Filos. skyr.
24.	Draugelis Simanas	Student.	„	1922	„	pav.	„	—
				1922	„	pav.	„	Spec. teol. ruož.
25.	Drūžilauskaitė	„	„	„	„	pav.	„	—
				1922	m.	rud.	„	Filos. skyr.
26.	Duoba Antanas	„	„	„	„	rud.	„	—
				1923	m.	rud.	„	Bendr. teol. ruož.
27.	Durasevičius Povylas	„	„	1922	„	„	„	Filos. skyr.
28.	Eidukevičius Juozas	„	„	1923	„	„	„	Bendr. teol. ruož.
29.	Elzbergaitė Ona	„	„	„	„	„	„	Filos. skyr.
30.	Gaidalionis Jonas	„	„	1922	„	„	„	—
				1923	m.	pav.	„	Bendr. teol. ruož.
31.	Gaidamavičius Pranas	„	„	„	„	„	„	„ „ „
32.	Gaižutis Bronius	„	„	„	„	rud.	„	„ „ „

33. Garla Juozas	Student.	nuo	1922 m.	rud.	sem.	Bendr. teol. ruož.
			1923 m.	pav.	„	„ „ „
34 Gasėnas Bronius	„	„	„ „	rud.	„	„ „ „
35. Gelažius Zenonas	„	„	„ „	„	„	„ „ „
36. Grauslys Alfonsas	„	„	1922 „	„	„	„ „ „
37. Grigaliūnas Antanas	„	„	„ „	„	„	Spec. teol. ruož.
38. Grigaliūnas Stasys	„	„	1923 „	„	„	Bendr. teol. ruož.
39. Grinius Jonas	„	„	1922 „	„	„	Filos. skyr.
40. Grubys Mikas	„	„	„ „	pav.	„	Spec. teol. ruož.
41. Gruodis Stasys	„	„	„ „	rud.	„	Bendr. teol. ruož.
42. Gudas Jonas	„	„	„ „	„	„	—
			1923 „	pav.	„	„ „ „
43. Insoda Petras	„	„	„ „	rud.	„	Filos. skyr.
44. Jakaitis Pranas	„	„	1922 „	„	„	Bendr. teol. ruož.
45. Jakaitytė Ona	„	„	„ „	„	„	Filos. skyr.
46. Jaunius Aloizas	„	„	„ „	pav.	„	Spec. teol. ruož.
47. Jocas Stasys	„	„	„ „	rud.	„	Bendr. teol. ruož.
48. Jononis Antanas	„	„	1923 „	rud.	„	—
			1923 „	rud.	„	Filos. skyr.
49. Juodaitis Justinas	„	„	„ „	„	„	„ „
50. Juodeika Jonas	„	„	„ „	„	„	Bendr. teol. ruož.
51. Juraitis Pijus	„	„	1922 „	pav.	„	Spec. teol. ruož.
52. Jurkaitė Juozapata	Laisv. kl.	„	1923 „	rud.	„	Filos. skyr.
53. Juronis Vincas	Student.	„	„ „	„	„	„ „
54. Juška Kazys	„	„	1922 „	„	„	Bendr. teol. ruož.
55. Kajeckas Juozas	„	„	1924 „	pav.	„	Filos. skyr.
56. Kapočius Feliksas	„	„	1922 „	rud.	„	„ „
57. Karečkaitė Ona	„	„	1923 „	„	„	„ „
58. Karečkaitė Domicė	„	„	„ „	„	„	„ „
59. Katinas Mykolas	„	„	„ „	„	„	Bendr. teol. ruož.
60. Kaunas Juozas	Laisv. kl.	„	1922 „	„	„	—
			1923 „	pav.	„	„ „ „
61. Kazakauskas Antanas	Student.	„	„ „	rud.	„	Filos. skyr.
62. Kazlauskas Mečislovas	„	„	1922 „	„	„	Bendr. teol. ruož.
63. Kazlauskaitė Monika	„	„	1923 „	„	„	Filos. skyr.
64. Keblaitis Antanas	„	„	„ „	„	„	„ „
65. Keliuotis Juozas	„	„	„ „	„	„	„ „
66. Kemzura Stasys	„	„	1922 „	„	„	—
			1923 „	pav.	„	Bendr. teol. ruož.
67. Kiela Antanas	„	„	1922 „	rud.	„	—
			1923 „	pav.	„	„ „ „
68. Kirvelaitis Pijus	„	„	„ „	rud.	„	Filos. skyr.
69. Kiškis Stasys	„	„	1922 „	„	„	Spec. teol. ruož.
70. Kizevičius Andrius	„	„	„ „	„	„	Filos. skyr.
71. Kizlaitis Vincas	„	„	„ „	„	„	Spec. teol. ruož.
72. Klasčius Romualdas	„	„	„ „	„	„	Filos. skyr.
73. Kliausis Ignas	„	„	„ „	pav.	„	Spec. teol. ruož.
74. Kolesinskaitė Aldona	„	„	1923 „	rud.	„	Filos. skyr.
75. Kruša Antanas	„	„	1922 „	„	„	Bendr. teol. ruož.
76. Kupstas Vladas	„	„	1923 „	„	„	„ „ „

77.	Kryžanauskas Povylas	„	„	1922	„	„	„	Filos. skyr.
78.	Kvederaitė Emilija	„	„	1924	„	pav.	„	„ „
79.	Latvėnas Jurgis	„	„	1922	„	„	„	Spec. teol. ruož.
80.	Liepinis Augustinas	„	„	„	„	„	„	Filos. skyr.
81.	Lomanas Juozas	„	„	„	„	rud.	„	„ „
82.	Macelis Kazys	„	„	1923	„	„	„	Bendr. teol. ruož.
83.	Mačernis Juozas	„	„	1922	„	„	„	—
				1923	„	„	„	Filos. skyr.
84.	Mačernienė Elena	Laisv. kl.	„	1924	„	pav.	„	„ „
85.	Mačys Pranas	Student.	„	1922	„	„	„	Spec. teol. ruož.
86.	Malinauskaus Ignas	„	„	1923	„	rud.	„	Filos. skyr.
87.	Mališauskas Juozas	„	„	1922	„	„	„	Spec. teol. ruož.
88.	Mantvydas Pranas	„	„	„	„	„	„	Filos. skyr.
89.	Marcinkevičius Petras	„	„	„	„	pav.	„	Spec. teol. ruož.
90.	Matulevičius Juozas	„	„	„	„	rud.	„	Bendr. teol. ruož.
91.	Matulionis Antanas	„	„	„	„	„	„	„ „ „
92.	Masilionis Pranas	„	„	1923	„	„	„	„ „ „
93.	Mazūras Kazys	„	„	1922	„	„	„	„ „ „
94.	Mažeika Stasys	„	„	„	„	„	„	„ „ „
95.	Maželis Petras	„	„	„	„	„	„	—
				1923	„	pav.	„	„ „ „
96.	Mickevičius Juozas	„	„	1922	„	rud.	„	„ „ „
97.	Mičiulis Juozas	„	„	„	„	pav.	„	Filos skyr.
98.	Miknevičaitė Izabelė	„	„	1923	„	rud.	„	„ „
99.	Mirauskas Edmundas	„	„	„	„	„	„	—
				1923	„	rud.	„	„ „
100.	Misevičius Antanas	„	„	„	„	„	„	Bendr. teol. ruož.
101.	Musteikytė Jadvyga	„	„	„	„	„	„	—
				1923	„	rud.	„	Filos. skyr.
102.	Milvydas Vladas	„	„	1922	„	„	„	—
				1923	„	pav.	„	„ „
103.	Nagulevičius Jonas	„	„	1922	„	rud.	„	—
				1923	„	pav.	„	Spec. teol. ruož.
104.	Orvydaitė Stasė	„	„	1922	„	rud.	„	—
				1923	„	pav.	„	Filos. skyr.
105.	Pakarklis Povylas	„	„	„	„	rud.	„	„ „
106.	Paukštelis Juozas	„	„	„	„	„	„	„ „
107.	Pauliukaitė Magdelena	Laisv. kl.	„	„	„	„	„	„ „
108.	Pečkaitis Jeronimas	Student.	„	1922	„	„	„	Spec. teol. ruož.
109.	Petraitis Antanas	„	„	„	„	„	„	Bendr. teol. ruož.
110.	Petrauskaitė Elena	„	„	1924	„	pav.	„	Filos. skyr.
111.	Pietczkevičius Tadas	„	„	1924	„	„	„	„ „
112.	Povylanskis Benediktas	„	„	1923	„	rud.	„	Bendr. teol. ruož.
113.	Prialgauskas Kazys	„	„	1922	„	„	„	„ „ „
114.	Pranys Jonas	„	„	„	„	„	„	„ „ „
115.	Pukenis Kazys	„	„	1923	„	„	„	„ „ „
116.	Račys Ipolitas	„	„	„	„	„	„	„ „ „
117.	Račiūnas Antanas	Laisv. kl.	„	„	„	„	„	„ „ „
118.	Rakauskaitė Juozapina	„	„	1924	„	pav.	„	„ „
119.	Ramanauskas Pranas	Student.	„	1922	„	„	„	Spec. teol. ruož.

120.	Rankelė Kazys	Student.	nuo	1923 m.	rud. sem.	Bendr. teol. ruož.
121.	Rauduvė Pranas	„	„	1922 „	„ „	„ „ „
122.	Rinkevičius Antanas	„	„	„ „	„ „	„ „ „
123.	Rudzinskas Vincas	„	„	1923 „	„ „	„ „ „
124.	Rūškytė Magdalena	„	„	1922 „	„ „	Filos. skyr.
125.	Sandanavičius Mečys	„	„	„ „	„ „	Bendr. teol. ruož.
126.	Simaška Vladas	„	„	1923 „	„ „	„ „ „
127.	Sitavičius Jonas	„	„	1922 „	„ „	Spec. teol. ruož.
128.	Spetyla Petras	Laisv. kl.	„	„ „	„ „	—
				1923 „	pav. „	Filos. skyr.
129.	Sprindys Juozas	Student.	„	„ „	„ „	„ „
130.	Stankevičius Motiejus	„	„	„ „	„ „	Spec. teol. ruož.
131.	Stasiulis Juozas	„	„	1922 „	„ „	Bendr. teol. ruož.
132.	Steponaitis Jurgis	„	„	„ „	„ „	Filos. skyr.
133.	Sūdžius Petras	„	„	1923 „	„ „	„ „
134.	Syrius Antanas	„	„	1922 „	„ „	Spec. teol. ruož.
135.	Šalkauskaitė Barbora	„	„	„ „	„ „	Filos. skyr.
136.	Šapalas Kazys	„	„	1923 „	„ „	„ „
137.	Šidiškis Tomas	„	„	„ „	„ „	„ „
138.	Šilingas Antanas	„	„	„ „	„ „	Spec. teol. ruož.
139.	Šleinys Konstantas	„	„	1922 „	„ „	Bendr. teol. ruož.
140.	Šlika Antanas	Laisv. kl.	„	1924 „	pav. „	Filos. skyr.
141.	Šmulkštytė Magdelena	Student.	„	1922 „	rud. „	—
				1923 „	pav. „	„ „
142.	Švogžlys Nikodas	„	„	1922 „	rud. „	Bendr. teol. ruož.
143.	Tamošiūnas Antanas	„	„	1923 „	„ „	Filos. skyr.
144.	Tautkus Juozas	„	„	1922 „	pav. „	Spec. teol. ruož.
145.	Teišerskis Jonas	„	„	1923 „	rud. „	Bendr. teol. ruož.
146.	Telksnys Stepas	„	„	1922 „	„ „	—
				1923 „	pav. „	Spec. teol. ruož.
147.	Tilvytis Jurgis	„	„	„ „	rud. „	„ „ „
148.	Tiškevičius Juozas	„	„	„ „	„ „	Filos. skyr.
149.	Tylenis Antanas	„	„	1922 „	„ „	„ „
150.	Unguraitytė Kristina	Laisv. kl.	„	1924 „	pav. „	„ „
151.	Urnėžiutė Emilija	Student.	„	1922 „	rud. „	„ „
152.	Vaitiekūnas Petras	„	„	„ „	pav. „	Spec. teol. ruož.
153.	Valavičius Vladas	„	„	1923 „	rud. „	„ „ „
154.	Vaišnora Jonas	„	„	1922 „	pav. „	„ „ „
155.	Vembrė Stasys	„	„	„ „	rud. „	Bendr. teol. ruož.
156.	Vembrė Mikolas	„	„	1923 „	„ „	„ „ „
157.	Venckus Pranas	„	„	1922 „	pav. „	Spec. teol. ruož.
158.	Vilutis Juozas	„	„	1923 „	rud. „	Bendr. teol. ruož.
159.	Vosylius Juozas	„	„	„ „	„ „	Filos. skyr.
160.	Zaštautaitė Ona	„	„	1922 „	„ „	„ „
161.	Želvys Juozas	„	„	„ „	„ „	Bendr. teol. ruož.
162.	Zilinskaitė Matilda	„	„	1923 „	„ „	Filos. skyr.
163.	Žitkus Kazys	„	„	1922 „	„ „	„ „
164.	Žitkevičius Jurgis	„	„	„ „	pav. „	Spec. teol. ruož.
165.	Žižis Jonas	„	„	1923 „	rud. „	Filos. skyr.

Abstract from the report of the Theologic-Philosophic Faculty of the University of Lithuania

for the period 16/II. 1922 — 15/VI. 1924.

1. The Theologic-Philosophic Faculty has been founded on February 16-th 1922 under the name of the Theologic faculty, but sections of theology, canonical law, history and philosophy being organized at the very outset of its activity, it soon assumed its present denomination and was thus sanctioned by the law, when the present Statute of the University was passed by the Constitutive Seym on March 24-th 1922. The fundamental lecturing staff consisted of 5 professors, headed by Dr. J. Mačiulis-Maironis. This staff was fully competent, for they were all men who had been for a long time professors in the Ecclesiastic Academy in Petersburg, in the University of Lublin and in other similar institutions. As new sections were opened in the course of time, new professors were invited to join the primary staff, and their number had already increased to 10 in the first half-year. The spring half-year of 1922 commenced on the 6-th of March and ended on the 30-th of April.

2. The fundamental academical plan of the Faculty comprised the following 22 branches:

1) Introduction to philosophy and history of philosophy.
2) Philosophical systems.
3) Theoretical and experimental psychology.
4) Pedagogics and history of the same.
5) Sociology.
6) Universal history and philosophy of history.
7) Universal literature.
8) Fundamental theology.
9) Dogmatic theology.
10) Moral theology and
11) Pastoral theology.
12) Principles of camon-law.
13) The Benedict code.
14) Patrology (Learning on the works and life of the Fathers of the Church).
15) Holy scripture of the Old Testament.
16) H. Scripture of the New Testament.
17) History of Christian archeology and art.
18) History of the origins of Christendom.

19) History of the Church in the Middle Ages.
20) Modern history of the Church.
21) History of religion in Lithuania.
22) History of religions.

According to the University Statute, each chair may be developed into several branches and have several professors; moreover, new professorships may be founded upon the resolution of the Faculty. The Faculty's task is alleviated by the fact that the Faculty Council is the supreme authority on all questions of teaching and on all matters concerned with it, in other words, is widely autonomic.

The instruction in theology is divided in two groups of subjects: the general and the special; the special is sub-divided in three sections: the teological, the section of canon-law and the historic.

The subjects comprised in the section of philosophy are divided in nine groups or branches, namely:

1) Philosophic systems; 2) History of philosophy; 3) Natural philosophy; 4) Pedagogics-psychology; 5) Sociology; 6) History of religions; 7) Universal history; 8) Art; 9) Literature. Some of the above branches include 4—10 subjects each.

The term of studies is of 4 years at the section of General Theology and of at least 2 years at the Special section, entered by the students after termination of the General one.

3. The order and course of the studies was established on the ground of the Faculty's Regulations, worked out by a special committee and confirmed by the Faculty; but later on some alterations were found necessary and on March 21-st 1924 the Faculty Council finally adopted the Regulations now in force. The Regulations are divided in two parts, A and B, of which the first embraces all the branches belonging to the theologic section, and the second — those belonging to the section of philosophy. Thus, the Theol. and Phil. sections are each independent in the determination of their plan of studies.

4. The enlargement and distribution of the professors's staff, also superintended by the Faculty, may be seen from the following data:

spring half-year of 1922: 4 professors in ordinary, 6 extraordinary professors

autumn „ „ „ „ 5 professors in ordinary, 9 extraordinary professors, 1 professor's substitute, 1 lecturer, 1 assistant

spring „ „ „ 1923: 5 professors in ordinary, 9 extraordinary proprofesors, 6 profesors' subtitutes 1 assistant

autumn „ „ „ „ 5 professors in ordinary, 10 extraordinary 6 professors' substitutes

spring „ „ „ 1924—25: 5 professors in ordinary, 10 extraordinary professors, 8 professors' substitutes.

Of the 23 persons belingins to the Faculty's lecturing staff, 16 have terminated their course of studies abroad, or have at least studied for some length of the time in foreign institutions.

5. The plan of studies adopted by the Faculty is laid out on the ground of the 22 chairs mentioned above, and includes theoretic lectures and practice. The purposes of practical work are served by the Methodologic Seminary, of which the Regulations were adopted by the Faculty on November 19-th 1922. The Seminary has its own premises, consisting, unfortunately, of only one room (University building, room Nr. 11). Besides exercises on separate subjects, there are some on the methodics of the general subjects of study, obligatory for all the students of the Philosophic section. The practising students read papers of their own composition and take part in debates on the same.

6. Among other matters, the Faculty's solicitude was directed upon the creation of its own organs of the press. In 1923, the section of Theology had its own bi-monthly paper „The Friends, Association"; in 1924, this publication was stopped and its place taken by the „Soter" (The Savior), a paper treating questions of Thelogy and religious history. The Philosophic section has until now issued only a non-periodical journal the „Logos", edited by prof. Pr. Dovidaitis.

The Faculty lecturers wrote essays on the study of the lithuanian language, and various scientific articles.

7. A series of public lectures have been organized in the University by the teaching staff of the Faculty with the object of popularizing the academic science. The number of such lectures in the academic year 1923—24 was sixteen. The subjects treated in them concerned poetry and philosophy, art and ethies, literary criticism, etc., examined from a philosophic and universal point of view.

8. The Faculty took part in the University's executive organs: in the academic year 1922—1923 the professor in ordinary B. Čėsnys acted as secretary to the University, in the academic year 1923—1924 the professor in ordonary Pr. Būčys was prorector of the University and was elected to the post of rector of the University for the academic year 1924—1925.

The Faculty Council assembled 42 times for the transaction of the Faculty's business, not including in this number the sittings of the Theology and Philosophy Councils and those of the Economic and other Committees.

Members of the Faculty have also been sent to foreign Universities as delegates of the Faculty or of the University, as for instance: prof. Kuraitys attended the Kant celebrations in Königsberg, doct. J. Voitkevitch — the International Philosophic Congress in Naples.

9. The increase in number of the students and foreign-hearers is shown by the following data:

Spring half-year of 1922:	students	26,	foreign hearers	0,	total —	26
Autumn „ „ „ „	„	65,	„ „	27,	„ —	92
Spring „ „ „ 1923:	„	95,	„ „	—,	„ —	95

Autumn half-year of 1923: students 131, foreign hearers 7, total — 138
Spring „ „ „ 1924: „ 132, „ „ 8, „ — 140

In the spring half-year of 1924 the complete course of theologic studies was terminated by 4 students, who recieved diploma to that effect.

10. As soon as the Faculty was formed, measures were taken to organize a Faculty library. The room destined for the Methodologic Seminary was assigned to hold the library as well. The library was first formed with books received by the Faculty as donations. Its growth was as follows:

In the end of 1922 the number of works was 196, of volumes — 399
„ „ „ „ 1923 „ „ „ „ „ 286, „ „ — 1001
Up to 15. VI 1924 „ „ „ „ „ 608, „ „ — 1588

Besides these the Fac. library gets 13 various theological and philosophical journals from foreign countries.

11. The Roman-Catholic students have their own church in the building of the Seym, where divine service is officiated every holiday and sermons pronounced by priests professors of the Faculty.

A choir formed by the students and directed by the well-know musician T. Brazys assists in the service.

12. The students in Theology have two houses adapted for their living (Vilniaus g-vė Nr. 38 and Laisvės Alėja Nr. 61). Each of these students homes has its director who superintends the interior order and watches over the moral life of the students.

13. The faculty's complete development was hindered by the want of variaus accomodations and school inventory, the insufficient number of auditories and seminary rooms: within the University buildings, the Faculty had the permanent use of only two auditories and one room used both as seminary room and as library; the other necessary lecture-rooms had to be hired in other institutions.

Humanitarinių mokslų Fakulteto apyskaita iš 1922 II. 16.—1924 VI. 1. darbo.

I. Fakulteto vystymosi istorija.

1922 m. pavasario semestras.

Humanitarinis skyrius (fakultetas), prof. Edv. Volterio vedamas, veikė dar nuo 1920 m. sausio 27 d. Aukštuosiuose Kursuose, kuriuos buvo įsteigusi Aukštųjų Mokslų Draugija Kaune, ir buvo numatytas universiteto statuto sumanyme, kurį Ministerių Kabinetas 1821 m. rudenį įnešė į Steigiamąjį Seimą. Statuto svarstymui Seime nusitęsus ir vyriausybei 1922 m. vasario 16 d. atidarius universitetą, nelaukiant Seimo nutarimo ir vaduojantis Vilniaus Universiteto 1918 m. gruodžio 5 d. įstatymu, humanitariniai mokslai kartu su teisių mokslu buvo sujungti Socialinių mokslų Fakultete. Respublikos Prezidento įsakymu vasario 16 d. Nr. 18 fakulteto dekanu buvo paskirtas prof. Aukustinas **Voldemaras,** į fakulteto branduolį, be jo, dar įėjo profesoriai-humanitarai: Kazys **Būga,** Jonas **Yčas,** Jonas **Jablonskis,** Vincas **Krėvė-Mickevičius** ir Edvardas **Volteris,** be to, dar teisininkas Augustinas **Janulaitis** ir V. Dubnovas, kuris neatvyko. Šis fakulteto humanitarinių mokslų personalas netrukus padidėjo dar prof. Mykolu **Biržiška** ir doc. Jonu **Vabalu-Gudaičiu,** išrinktais Universiteto Tarybos, ir kalbų lektoriais: Antanu Šimanskiu (lotynų ir graikų kalbos) ir Lidija Bobianskienė (prancūzų kalba); vokiečių kalbos mokė prof. Edv. Volteris. Fakultetui sekretoriavo prof. Krėvė-Mickevičius. Pradžioj antros kovo mėn. pusės prasidėjo mokslas. Fakultetui pasiūlius, Universiteto Taryba kovo 14 d. išrinko garbės profesoriais dr. Joną **Basanavičių** ir Joną Jablonskį.

Tuo tarpu St. Seimas priėmė Lietuvos Universiteto Statutą, paskelbtą tų metų balandžio 22 d. Einant šiuo statutu, jau veikęs Socialinių mokslų fakultetas virto dviem atskirais fakultetais, 1) teisių ir 2) humanitarinių mokslų. Socialinių mokslų Fakulteto dekanui prof. Aug. Voldemarui nesutikus dekanauti Humanitarinių mokslų Fakultetui ir šiaip bendradarbiauti einant naujuoju statutu, naujas fakulteto branduolys susidarė iš profesorių M. Biržiškos, K. Būgos, J. Yčo, J. Jablonskio ir V. Krėvės-Mickevičiaus, kurie (birželio 3 d.) pakvietė dar Edv. Volterį profesorium slavų kalbų mokslo ir literatūros katedrai ir buv. Aukštųjų Kursų vadovą Joną Vabalą-Gudaitį docentu pedagogijos ir jos istorijos katedrai. Fakulteto Taryba (birželio 6 d.) dekanu išrinko prof. M. Biržišką, sekretorium doc. J. Vabalą-Gudaitį, kuriam pavesta taip pat perimtoji iš Aukštųjų Kursų ir priskirtoji pedagogijos katedrai eksperimentinės pedagogijos ir psichologijos laboratorija vesti;

fakulteto seminarų knygynas vesti pavesta prof. E. Volteriui. Fakultetas priėmė (birželio 16 d.) Mokslo planus, kuriais dėstomieji dalykai paskirstyti 4 skyriais: kalbotyros, literatūros, istorijos ir filosofijos; trys pirmieji skyriai veikė jau šiame semestre, nors studentai nebuvo dar griežtai jais pasiskirstę, o filosofijos skyrius ėmė veikti 1922 m. rudens semestre. Fakultetas nustatė taip pat 6 semestrams (1922 rudeniniam, 1923 pavasariniam ir rudeniniam, 1924 pavasariniam ir rudeniniam ir 1925 pavasariniam) mokslo dalykų suskirstymą. Pagalios Fakultetas priėmė trumpą regulaminą, kuris leido fakultetui dar tik pradedant veikti tvarkyti savo darbą. Fakulteto regulaminas ir mokslo planai išspausdinti „Lietuvoje" (1922 m. Nr. 169 — liepos 30 d.) ir išleisti atskira knygele („Lietuvos Universiteto Humanitarinių Mokslų Fakulteto regulaminas ir mokslo planai, 1922 m.). Fakultetui atstovavo universiteto bibliotekos ir teismo komisijoje prof. E. Volteris ir universiteto regulamino komisijoje — doc. Vabalas-Gudaitis. Prie eksperimentinės pedagogijos ir psichologijos laboratorijos vyresniuoju asistentu išrinktas dakt. Vladas Lazersonas.

Šį semestrą teskaitė 7 profesoriai: prof. M. Biržiška senąją lietuvių literatūrą (ligi 1800 m.) ir lietuvių tautosaką (dainas), prof. K. Būga kalbotyros įvadą ir lietuvių kalbos fonetiką, prof. J. Yčas Lietuvos istoriją, prof. J. Jablonskis bendrąjį lietuvių kalbos kursą, prof. V. Krėvė-Mickevičius literatūros įvadą ir senąją rusų literatūrą, prof. A. Voldemaras (humanitarinių mokslų fakultete nebeskaitė) visuotinąją senovės istoriją, prof. E. Volteris latvių kalbą ir literatūrą, bibliografiją. Be to, kalbų mokė dar 2 lektoriu (A. Šimanskis ir L. Bobianskienė) ir prof. Volteris.

Socialinių mokslų fakultete buvo įsirašę 69 klausytojai, kurių dalį sudarė būsimojo teisių fakulteto klausytojai. Teisių fakultetui tesusiorganizavus rugsėjo mėn., pavasarį daugelis teisininkų, neturėdami savo fakulteto paskaitų, ėjo Humanitarinių mokslų fakulteto paskaitų klausytų. Sprendžiant iš likusių tame fakultete rudens semestre, pavasarį tikrų humanitarų buvo 50 (30 tikrųjų studentų ir 20 laisvųjų klausytojų), iš jų 31 vyras (20 tikr. stud., 11 laisv. klaus.) ir 19 moterų (10 tikr. stud. ir 9 laisv. klaus.). Nors paskaitos ėjo bendrojo pobūdžio ir griežto pasiskirstymo tarp skyrių dar nebuvo, bet iš rudens pasiskirstymo matyti, jog pavasarį 22 klausytoju pasirinkę literatūros dalykus savo specialybe, 22 — istorijos mokslus ir 6 — kalbotyrą.

1922 m. rudens semestras.

1922 m. rudens semestrą Fakultetas pradėjo, turėdamas mokslo personalo ordinarinius profesorius M. Biržišką, K. Būgą, J. Yčą, J. Jablonskį,V. Krevę-Mickevičių ir Edv. Volterį, docentus Mariją **Arcimavičienę** ir Praną **Augustaitį** (išrinkus 1922. VI. 13) ir J. Vabalą-Gudaitį, einantį docento pareigas Vladą **Dubą** (išr. 1922. VII. 7) ir lektorių Balį **Geigą** (išr. 1922. VII. 7 ir 1922. XI. 11 dviem mokslo metam pakeltą einančiu docento paerigas). Kiek vėliau Fakultetui ėmė bendradarbiauti kan. Juozas **Tumas,** išrinkta (1922. IX. 22) lietuvių literatūros lektorium ir paskui pakeltas (1923. I. 19) einančiu docento pareigas.

Jie skaitė šiuos kursus: ord. prof. M. Biržiška lietuvių literatūros istoriją 1801—1864 m. ir vedė lietuvių tautosakos ir senosios literatūros

proseminarą, ord. prof. K. Būga lietuvių kalbos morfologiją, ord. prof. J. Yčas Lietuvos istoriją ir istoriografiją, ord. prof. J. Jablonskis bendrąjį lietuvių kalbos kursą, ord. prof. V. Krėvė-Mickevičius naująją rusų literatūrą, ord. prof. Edv. Volteris latvių kalbą ir literatūrą, docentė M. Arcimavičienė Rytų istoriją (Universiteto Tarybai leidus skaitė rusų kalba), doc. J. Vabalas-Gudaitis psichologiją, einąs doc. pareigas Vl. Dubas romėnų literatūrą, B. Geiga senovės klasinę istoriją ir lektorius J. Tumas Maironio kūrybą. Be to, mokė prof. Volteris (vokiečių) ir lektoriai A. Šimanskis (lotynų ir graikų kalbos) ir L. Bobianskienė (prancūzų). Fakulteto pakviestasis prof. A. Meillet iš Paryžiaus turėjo Universitete viešą paskaitą iš kalbotyros srities (prancūzų kalba). Pradėtas spausdinti prie fakulteto crganas „Tauta" ir Žodis", redakciją pavedus prof. Krėvei-Mickevičiui. Atsižvelgęs į nuopelnus lietuvių kalbą tiriant, Fakultetas įnešė Universiteto Tarybon pasiūlymą išrinkti prof. Adalbertą Bezzenbergerį garbės profesorium (T. jį išrinko spalių 15 d.) ir pripažino prof. H. H. Benderiui lietuvių filologijos garbės daktaratą.

Studentų ir laisvųjų klausytojų įsiregistravo 97 (1922 m. pavasariniame semestre 50), kurių tarpe 71 tikrasis studentas ir 26 laisvieji klausytojai. 45 (35 stud. ir 10 laisv. klaus.) ėjo literatūros skyrių (35 I semestrą, 10 II), 29 (22 stud. ir 7 laisv. klaus.) istorijos skyrių (18 I sem., 10 II sem., 1 III sem.), 13 (9 stud. ir 4 laisv. klaus.) kalbotyros skyrių (10 I sem., 3 II sem.) ir 10 (5 stud. ir 5 laisv. klaus.) filosofijos skyrių (9 I sem., 1 II sem.), 45 vyrai (32 stud., 13 laisv. klaus.) ir 52 moteri (39 stud., 13 laisv. klaus.): literatūros skyriuje 19 vyrų (15 stud., 4 laisv. klaus.: I sem. 13, II—6) ir 26 moterys (20 stud., 6 laisv. klaus.: 22 I sem., 4 II sem.); istorijos skyriuje 14 vyrų (11 stud., 3 laisv. klaus.: 10 I sem., 4 II sem.) ir 15 moterų (11 stud., 4 laisv. klaus.: 8 I sem., 6—II, 1—III); kalbotyros skyriuje 4 vyrai (3 stud., 1 laisv. klaus.: 2 I sem., 2 II sem.) ir 9 moterys (6 stud., 3 laisv. klaus.: 8 I sem., 1—II); filosofijos skyriuje 8 vyrai (3 stud., 5 laisv. klaus.: 8 I sem.) ir 2 moteri (2 stud.: 1—I sem., 1—II sem.). 74 lietuviai (40 vyrų, 34 moterys), 20 žydų (4 vyrai, 16 moterų) ir 3 rusai (2 vyru, 1 moteris). Literatūros skyriuje 35 lietuviai, 10 žydų, istorijos — 24 lietuviai, 3 žydai, 2 rusai, kalbotyros — 8 lietuviai, 5 žydai, filosofijos — 7 lietuviai, 2 žydu, 1 rusas.

1923 m. pavasario semestras.

1923 m. pavasarį Fakulteto kursus skaitė 7 ordinariniai profesoriai, kalbos dėstė, be to, 2 lektoriu; 1922 m. rudenį skaitė 6 ordinariniai profesoriai, 3 docentai, 2 einačiu docentu pareigas, tad 11 vyresniojo mokslo personalo asmenų, ir 1 lektorius, be to, dar 2 lektoriu mokė kalbų. 1923 m. kurus skaitė 15 vyresniojo personalo asmenų (6 ordinariniai profesoriai, 4 docentai, 5 einą docento pareigas) ir 1 lektorius, kalbų mokė 3 lektoriai, kurių 1 tetarnavo kitiems fakultetams; be to, ord. prof. Krėvė-Mickevičius ir doc. Vabalas-Gudaitis buvo komandiruoti užsienin, pirmas pasitobulinti slavų literatūrose, o antras pedagogijoje ir psichologijoje, ir visą šį semestrą universitete neskaitė. Eksperimentinės psichologijos ir pedagogijos laboratoriją prižiūrėjo vyresn. asist. V. Lazersonas. Nauji profesoriai šie prisidėjo: 1922 m. gruodžio mėn. Fakultetan grįžo

ord. prof. A. Voldemaras, kurs 1922 m. pavasarį buvo pasitraukęs iš universiteto; doc. Alfredas **Sennas,** Fakulteto išrinktas 1922. II. 28; doc. Izidorius **Tamošaitis,** išr. 1922. XI. 25; einąs docento pareigas Jonas **Štrauchas,** išr. 1922. IX. 14, e. doc. par. Antanas **Smetona,** išr. 1922. XI. 25; be to, lektorius Petras Klimas, išr. 1922. X. 21, ir lekt. Antanas Valaitis, išr. 1922. IX. 14.

Kursai buvo šie paskaityti: ord. prof. M. Biržiškos 1) lietuvių literatūra 1864—1904, 2) ved. lietuvių literatūros proseminaras, ord. prof. K. Būgos 1) lyginamosios gramatikos elementai, 2) lietuvių kalbos šnektos, ord. prof. J. Yčo viduramžio istorija, ord. prof. J. Jablonskio bendrasis lietuvių kalbos kursas, ord. prof. A. Voldemaro graikų literatūra, ord. prof. E. Volterio ved. Lietuvos istorijos seminaras, doc. M. Arcimavičienės Rytų senovės istorija (sk. rusų kalba), doc. Pr. Augustaičio Anglų renesansas, doc. Al. Senno 1) lotynų autorius ir kalba, 2) graikų autorius ir kalba, doc. Iz. Tamošaičio logika, e. doc. p. V. Dubo 1) viduramžio literatūra, 2) romanų renesansas, e. doc. p. B. Geigos 1)ellenizmo laikai, 2) Romos istorija, e. doc. p. A. Smetonos etika, e. doc. p. J. Štraucho filosofijos įvadas (sk. vokiečių kalba), e. doc. p. J. Tumo Maironio ir Kudirkos kūryba, lekt. P. Klimo aisčių gadynė. Kalbų mokė prof. Volteris (vokiečių), lekt. L. Bobianskienė (prancūzų), lekt. A. Šimanskis (lotynų ir graikų); be to, lekt. A. Valaitis mokė nemokančius lietuviškai kitų fakultetų studentus.

Sausio mėn. Fakultetas paskyrė studentams pirmuosius egzaminus, papildytus dar birželio mėn. Mokslo planai iš naujo buvo peržiūrėti (atmainos priimta gegužės 25 d.) ir hektografu parašyti. Doc. J. Vabalui-Gudaičiui šį semestrą esant komandiruotam užsieny (jo pranešimas „Mano mokslo darbų bei įspūdžių Vokijoje nuo 20. I. iki 20 VIII. 1923" išsp. 1924 m. „Tautos ir Žodžio" II knygose, p. 487—504), jo vieton Fakulteto sekretorium išrinktas (1923. I. 5.) doc. Pr. Augustaitis, kuris taip pat ėmė Fakultetui atstovauti universiteto regulamino komisijoje; 1923—1924 mokslo metams išrinkti (birželio 17 d.) tie patys — dekanas M. Biržiška ir sekretorius Pr. Augustaitis. Prof. Voldemaras fakultetui atstovavo Tarptautiniame istorikų kongrese, kuris įvyko balandžia 8—15 d. Briusely. Be to, doc. Vabalas-Gudaitis dalyvavo (baladžio 16—20 d.) VIII psichologų kongrese Leipcige, doc. Arcimavičienė, Velykų metu suorganizavusi fakulteto studentų (20) ekskursiją Berlynan egiptologijos muzėjui pažinti, dalyvavo vokiečių orientalistų kongrese. Fakulteto nariai, prof. M. Biržiška ir e. doc. p. J. Tumas „Aušros" 40 metų sukaktuvėms kovo 1 d. iškilmingame Universiteto Tarybos posėdyje skaitė apie „Aušrą" referatus. Del tų pat sukaktuvių „aušrininkams" dr. Jonui Šliupui ir inžinieriui Petrui Vileišiui Fakultetas pripažino honoris causa daktaro titulą, Šliūpui Lietuvos istorijos ir Vileišiui lietuvių literatūros.

Balandžio men. iš spaudos išėjo Fakulteto leidžiamos „Tautos ir Žodžio" I-sios knygos, II + 448 pusl. Jose buvo daugiausia profesorių Krėvės-Mickevičiaus ir K. Būgos raštų ir jų surinktos tautosakos; straipsnį davė ir doc. Sennas.

Studentų ir laisvųjų klausytojų įsiregistravo 80 (1922 m. rudens semestro 97, iš kurių 67 įsirašė ir 1923 m. pavasariniam semestrui; 30

atkrito del Klaipėdos įvykių, neganėtino žydų prisiruošimo iš lietuvių kalbos fakulteto kursui klausyti, paaiškėjusio palinkimo kitų fakultetų mokslams, lėšų trūkumo unversiteto mokslui eiti ir kitų priežasčių), kurių 62 (1922 m. rudenį 71) studentų ir 18 (1922 m. rudenį 26) laisvųjų klausytojų. 42 (35 stud. ir 7 laisv. klaus.; 1922 m. rudenį vienų ir kitų 45) ėjo literatūros skyrių (19—I sem., 16—II, 7—III), 24 (18 stud. ir 6 laisv. klaus.; 1922 m. rudenį vienų ir kitų 29) istorijos skyrių (9—I sem., 5—II, 10—III), 8 (6 stud. ir 2 laisv. klaus.; 1922 m. rudenį vienų ir kitų 13) kalbotyros skyrių (4—I sem., 1—II, 3—III) ir 6 (3 stud. ir 3 laisv. klaus.; 1922 m. rudenį vienų ir kitų 10) filosofijos skyrių (5—I sem., 1—II). 42 vyru (34 stud. ir 8 laisv. klaus.; 1922 m. rudenį 45 v.) ir 38 moterys (28 stud. ir 10 laisv. klaus.; 1922 m. rudenį 52 m.): literatūros skyriuje 23 vyrai (20 stud., 3 laisv. klaus.: I sem. — 12, II—6, III—5) ir 19 moterų (15 stud., 4 laisv. klaus.: I sem. 7, II—10, III—2), istorijos skyriuje 10 vyrų (8 stud., 2 laisv. klaus.: I—3, II—2, III—5) ir 14 moterų (10 stud., 4 laisv. klaus.: I—6, II—3, III—5), kalbotyros skyriuje 3 vyrai (3 stud.: I—1, III—2) ir 5 moterys (3 stud., 2 laisv. klaus.: I—3, II—1, III—1) ir filosofijos skyriuje 6 vyrai (3 stud., 3 laisv. klaus.: I—4, II—2), moterų nebuvo. 63 lietuviai (1922 m. rudenį 74; 36 vyrai, 27 moterys, — 1922 m. rudenį 40 v., 34 m.), 17 žydų (1922 m. rudenį 20; 6 vyrai, 16 moterų). Literatūros skyriuje 33 lietuviai, 9 žydai (1922 m. rudenį 35 l., 10 ž.), istorijos — 21 l., 3 ž. (1922 m. rudenį 24 l., 3 ž., 2 rusų), kalbotyros — 5 l., 3 žydės (1922 m. rudenį 8 l., 5 ž.), filosofijos — 4 l., 2 ž. (1922 m. rudenį 7 l., 2 ž., 1 rusas).

1923 m. rudens semestras.

Vyresnįjį Fakulteto mokslo personalą sudarė 19 asmenų (pavasarį 17): 7 ord. prof., 2 naujai pakviestu ekstraordinar. prof. (Vladas **Sezemanas**, išr. 1923. VI. 17, ir Povylas **Gronskis**, išr. 1923. IX.28), 5 docentai ir 5 einą doc. par. Be to, 4 lektoriai (pavasarį 3). Lektorius P. Klimas nebedėstė (paskirtas Lietuvos atstovu Romon); vieton lektorių A. Šimanskio ir A. Valaičio pakviesti kan. Jurgis Narjauskas (išr. 1923. X—5) ir Kazys Kepalas (išr. 1923. V. 12), be to, dar išrinkta lekt. Darata Regelytė (1923. X. 5).

Kursai buvo skaityti: o. prof. M. Biržiškos 1) senoji lietuvių literatūra ir tautosaka, 2) ved. lietuvių literatūros seminaras, o. prof. K. Būgos 1) lietuvių dialektologija, 2) lietuvių akcentologija, o. prof. J. Yčo 1) viduramžio istorijos bendrasis kursas, 2) krikščionijos išsiplėtojimas šiaurėje, 3) ved. istorijos seminaras, o. prof. J. Jablonskio lietuvių kalbos bendrasis kursas (be to, atskiras kursas kitų fakultetų studentams), o. prof. V. Krevės-Mickevičiaus: 1) lenkų senovės literatūra, 2) ved. slavų literatūros seminaras, o. prof. A. Voldemaro graikų literatūra, o. prof. E. Volterio senovės bulgarų kalba, ekstraord. prof. P. Gronskio XIX-jo amžiaus konstituciniai judėjimai (sk. rusų kalba), ekstraord. prof. V. Sezemano estetika (sk. vokiečių kalba), doc. M. Arcimavičienės 1) Rytų istorija (sk. rusų kalba), 2) ved. egiptologijos seminaras, doc. P. Augustaičio anglų literatūrą XVII ir XVIII amž., doc. A. Senno: 1) lotynų autorius, 2) graikų autorius, 3) sanskritas, doc. I. Tamošaičio logika, doc. J. Vabalo-Gudaičio: 1) pedagogija, 2) ved. pedagogijos proseminaras, 3) ved. psichologijos seminaras, 4) eksperimentinės psichologijos ir peda-

gogijos laboratorija, padedant vyresn. asist. V. Lazersonui, e. doc. par. V. Dubo prancūzų literatūra, e. doc. p. B. Geigos 1) naujųjų amžių bendrasis kursas, 2) didžioji prancūzų revoliucija, e. doc. p. A. Smetonos senovės filosofijos istorija, e. doc. p. J. Straucho naujosios filosofijos istorija (sk. vokiečių kalba), e. doc. p. J. Tumo lietuvių literatūra kontrafakcijos metu (1864—1904 m.). Kalbų mokė prof. Volteris (vokiečių), doc. A. Sennas (graikų), lekt. J. Narjauskas (lotynų ir italų), lekt. L. Bobianskienė (prancūzų), lekt. D. Regelytė (anglų) ir lekt. K. Kepalas (lietuvių — mokė kitų fakultetų studentus — nelietuvius).

Rugsėjo mėn. Fakultetas paskyrė egzaminus studentams. Rugsėjo 28 d. pripažino Helsinkio prof. A. R. Niemi lietuvių filologijos garbės daktaratą. Universiteto teismo komisijon Fakulteto atstovu spalių 12 d. išrinko e. doc. p. Smetoną, Intelektualio Tautų Sąjungai bendradarbiavimo Komisijon spalių 19 d. — prof. Yčą, šiam vėliau atsisakius — lapkričio 22 d. doc. Pr. Augustaitį. Kai kurie fakulteto nariai, be tiesioginių savo pareigų ėjimo, dalyvavo dar Universiteto rengiamose viešose paskaitose; skaitė prof. Biržiška, e. doc. p. J. Tumas ir prof. E. Volteris. Kiti dalyvavo spaudinamose „Tautos ir Žodžio“ II knygose.

Studentų ir laisvųjų klausytojų įsiregistravo 145 (1923 pavasarį 80), kurių 120 studentų (pavasarį 62) ir 25 laisvieji klausytojai (pavas. 18). 78 (67 stud., 11 laisv. klaus.; pavas. 42) ėjo literatūros skyrių (I—50, II—7, III—18, IV—2, V—1), 50 (40 stud., 10 laisv. kl.; pavas. 24) istorijos skyrių (I—32, II—3, IIII—7, IV—7, V—1), 14 (11 stud., 3 laisv. kl.; pavas. 8) kalbotyros skyrių (I—7, II—1, IV—3, VII—1) ir 3 (2 stud., 1 laisv. kl.; pavas. 6) filosofijos skyrių (I—2, IV—1). 68 vyrai (57 stud., 11 laisv. kl.; pavas. 42 v.) ir 77 moterys (63 stud., 14 laisv. kl.; pavas. 38 m.): literatūros skyriuje 38 vyrai (32 stud., 6 laisv. kl.: I—25, II—2, III—9, IV—2; pavas. 23 v.) ir 40 moterų (35 stud., 5 laisv. klaus.: I—25, II—5, III—9, V—1; pavas. 19 m.), istorijos skyriuje 17 vyrų (14 stud., 3 laisv. kl.: I—11, II—2, III—1, IV—3; pavas. 10 v.) ir 33 moterys (26 stud., 7 laisv. kl.: I—21, II—1, III—6, IV—4, V—1; pavas. 14 m.), kalbotyros skyriuje 9 vyrai (8 stud., 1 laisv. kl.: I—5, II—1, IV—2, VII—1; pavas. 3 v.) ir 4 moterys (3 stud., 1 laisv. klaus.: I—4, III—1; pavas. 5 m.), filosofijos skyriuje 3 vyrai (2 stud., 1 laisv. klaus.: I—2, III—1; pavas. 6 v.), moterų nėra (pavas. nebuvo). 120 lietuvių (60 vyrų, 60 moterų; pavas. 36 v. + 27 m. = 63), 21 žydas (6 vyrai, 15 moterų; pavas. 6 v. + 11 m. = 17), 2 lenku (2 vyru; pavas. lenkų nebuvo), 1 rusė (pavas. nebuvo), 1 vokietis (pavas. nebuvo). Literatūros skyriuje 65 lietuviai, 11 žydų, 1 lenkas, 1 vokietis (pavas. 33 liet., 9 ž.), istorijos — 43 liet., 6 ž., 1 lenkas (pavas. 21 l., 3 ž.), kalbotyros — 10 liet., 3 žyd., 1 rusė (pavas. 5 liet., 3 ž.), filosofijos — 2 liet., 1 ž. (pavas. 4 liet. 2 ž.).

1924 m. pavasario semestras.

Be rudens semestro Fakulteto mokslų dėstytojų, prisidėjo dar doc. Pranas **Brenderis,** išrin. 1923 m. lapkričio 2 d., einąs docento pareigas Ignas **Jonynas,** išr.1924 m. sausio 11 d., lekt. Juozas Albinas Herbačiauskis išr. 1922 m. spalių 21 d. ir lekt. Gotlibas Študerus. Tuo būdu vyresnysis Fakulteto mokslo personalas susidėjo iš 21 asmens (1922 m. pava-

sarį 7, 1922 m. rudenį 11, paskaitas laikė 10, 1923 m. pavasarį 17, paskaitas laikė 15, 1923 m. rudenį 19): 7 ordinariniai, 2 ekstraordinariniu profesoriu, 6 docentai ir 6 docento pareigas einančių; be to, dar 6 lektoriai. Doc. I. Tamošaitis gegužės 30 d. pakeltas ekstraordinariniu profesorium:

Vyresnieji mokslo dėstytojai katedromis šiaip yra pasiskirstę:

1) filosofijos — e. o. prof. V. Sezemanas, doc. par. e. J. Štrauchas;

2) bendrosios ir eksperimentinės psichologijos — doc. I. Tamošaitis, vyr. asist. V. Lazersonas;

3) pedagogijos ir jos istorijos — doc. J. Vabalas-Gudaitis;

4) lyginamojo kalbų mokslo —

5) lietuvių ir gimininių tautų kalbų mokslo — o. prof. K. Būga ir o. prof. J. Jablonskis, lekt. K. Kepalas;

6) semitų kalbų mokslo ir literatūros —

7) germanų kalbų mokslo ir literatūros — doc. Pr. Augustaitis, lekt. Gotl. Študerus, lekt. D. Regelytė;

8) romanų kalbų mokslo ir literatūros — doc. p. e. V. Dubas, lekt. L. Bobianskienė;

9) slavų kalbų mokslo ir literatūros — o. prof. V. Krėvė-Mickevičius, o. prof. E. Volteris, lekt. J. A. Herbačiauskis;

10) graikų kalbos mokslo ir literatūros — doc. A. Sennas;

11) lotynų kalbos mokslo ir literatūros — doc. Pr. Brenderis, lekt. J. Narjauskas;

12) žydų kalbos (idiš) ir literatūros —

13) lietuvių ir gimininių tautų literatūros — o. prof. M. Biržiška, doc. p. e. J. Tumas;

14) Lietuvos istorijos — o. prof. J. Yčas, doc. p. e. J. Jonynas;

15) visuotinės istorijos — o. prof. A. Voldemaras, doc. M. Arcimavičienė, doc. p. e. B. Geiga;

16) žydų istorijos —

17) meno teorijos ir istorijos — doc. p. e. A. Smetona;

18) archeologijos —

19) valstybinių mokslų — e. o. prof. P. Gronskis (vėliau priskirtas istorijos katedrai).

Kursus skaitė: o. prof. M. Biržiška — lietuvių literatūros 1801—1864 m. istorija, Adomo Mickevičiaus kūryba, lietuvių literatūros seminaras, o. prof. K. Būga — lyginamoji indoeuropiečių kalbų gramatika, prūsų ir išmirusių aisčių kalbos, šnektų tyrimo technika, o. prof. J. Yčas — Lietuvos istorija (I dalis), istoriografija, istorijos seminaras, o. prof. J. Jablonskis — lietuvių kalbos bendrasis kursas (humanitarams ir kitų fakultetų studentams), o. prof. V. Krėvė-Mickevičius — naujoji lenkų literatūra, slavų literatūrų seminaras, o. prof. A. Voldemaras — klasinės senovės istorijos bendrasis kursas, o. prof. E. Volteris — senovės bulgarų kalba, Lietuvos istorijos seminaras, ekstraord. prof P. Gronskis — XIX amžiaus istorija (sk. rusų kalba), ekstraord. prof. V. Sezemanas — viduramžių filosofijos istorija (sk. vokiečių k.), viduramžių filosofijos proseminaras, estetikos seminaras, doc. M. Arcimavičienė — Rytų istorijos bendrasis kursas (sk. rusų kalba), egiptologijos seminaras, doc. Pr. Augustaitis — anglų literatūra (romantizmas), doc. Pr. Brenderis — lotynų kalbos istorinė gramatika, lotynų autorius, graikų autorius, lotynų literatūra (sk. vokiečių

kalba), doc. A. Sennas — sanskritas (II dalis), graikų kalbos istorinė gramatika, graikų kalbos proseminaras, doc. I. Tamošaitis — bendroji psichologija, filosofijos proseminaras, doc. J. Vabalas-Gudaitis — pedagogijos istorija, pedagogijos istorijos proseminaras, praktikos darbai iš pedagogijos eksperimentinės psichologijos ir pedagogijos laboratorijoje, padedamas vyr. asist. V. Lazersono, doc. p. e. V. Dubas — prancūzų literatūra (XVII a.), prancūzų literatūros proseminaras, doc. p. e. B. Geiga — naujųjų amžių istorijos bendrasis kursas, didžioji prancūzų revoliucija, doc. p. e. I. Jonynas — Lietuvos istorija (XV ir XVI amžiuje), doc. p. e. A. Smetona — senovės filosofijos istorija, doc. p. e. J. Štrauchas — naujųjų laikų filosofijos istorija, doc. p. e. J. Tumas — lietuvių kontrafakcinės literatūros istorija (II dalis), lekt. J. A. Herbačiauskis — lenkų literatūra („Jaunoji Lenkija"), lenkt G. Študerus — gotų kalba. Be to, kalbų mokė prof. Volteris ir lekt. G. Študerus — vokiečių kalbos, lekt. L. Bobianskienė — prancūzų kalbos, lekt. D. Regelytė — anglų kalbos, lekt. J. A. Herbačiauskis — lenkų kalbos, lekt. J. Narjauskas — italų, lotynų kalbos, doc. A. Sennas — graikų kalbos, lekt. K. Kepalas — kitų fakultetų studentams lietuvių kalbos elementaris kursas.

Sausio ir birželio mėn. įvyko studentų egzaminai. Visą šį semestrą Fakultetas buvo užsiėmęs regulamino svarstymu, patobulindamas rudens ir kitiems semestrams Fakulteto mokslo eigą ir nustatydamas naujus skyrius. Fakulteto nariai dalyvavo Viešose Universiteto Paskaitose (prof. M. Biržiška, doc. Sennas ir doc. p. e. Smetona ir Tumas). Fakultetas suruošė tam tikras paskaitas sukaktuvėms paminėti: lietuvių spaudos atgavimo 20 metų (gegužės 7 d. sk. prof. M. Biržiška ir doc. p. e. J. Tumas) ir Bairono mirties 100 metų (gegužės 16 d. sk. doc. Augustaitis). Balandžio mėn. prof. Voldemaras atstovavo Fakultetui tarptautiniame sociologų kongrese Romoje, Fakulteto atstovas doc. Tamošaitis ir nariai doc. p. e. Smetona ir Štrauchas dalyvavo Kanto gimimo 200 m. sukaktuvių iškilmėse Karaliaučiuje. Balandžio, gegužės ir birželio mėn. doc. Arcimavičienė dalyvavo mokslo tyrinėjimuose Palestinoje ir Egipte. Gegužės mėn. išėjo „Tautos ir Žodžio" II-sios knygos, 508 pusl., kur buvo prof. Būgos, Yčo, Krėvės-Mickevičiaus, Volterio, Gronskio, Senno, Vabalo-Gudaičio raštų, be to, dar ne Fakulteto narių prof. Gerulio, Wijko, Bulachovskio, Šmito, Serafimo, Niedermanno, Brazio mokslo straipsnių.

Studentų ir laisvųjų klausytojų įsiregistravo 145 (1923 rudenį 145), kurių 123 studentai (1923 m. rudenį 120) ir 22 laisvuoju klausytoju (1923 m. rudenį 25). 70 (62 stud., 8 laisv., — rudenį 78) ėjo literatūros skyrių (I—28, II—19, III—12, IV—9, V—2), 56 (46 stud., 10 laisv., — rudenį 50) istorijos skyrių (I—22, II—16, III—5, IV—5, V—7, VI—1), 16 (13 stud., 3 laisv., — rudenį 14) kalbotyros skyrių (I—6, II—4, III—3, V—2, VIII—1) ir 3 (2 stud., 1 laisv., — rudenį 3) filosofijos skyrių (I—2, IV—1), 67 vyrai (56 stud., 11 laisv., — rudenį 68 v.) ir 78 moterys (66 stud., 12 laisv., — rudenį 77 m.): literatūros skyriuje 35 v. (30 stud., 5 laisv., — rudenį 38, — I — 15, II — 7, III — 7, IV — 4, V — 2) ir 35 m. (32 stud., 3 laisv., — rudenį 40, — I—14, II—12, III—4, IV—5), istorijos skyriuje 21 v. (17 stud., 3 laisv., — rudenį 17, — I—10, II—6, III—2, V—3) ir 35 m. (28 stud., 7 laisv., — rudenį 33, — I—12, II—10, III—3,

IV—5, V—4, VI—1), kalbotyros skyriuje 11 v. (10 stud., 1 laisv., — rudenį 9, — I—4, II—3, III—1, V—2, VIII—1) ir 5 m. (3 stud., 2 laisv., — rudenį 4, — I—2, II—1, III—2), filosofijos skyriuje 3 v. (2 stud., 1 lasv., — rudenį 3), moterų nebuvo (ir rudenį). 114 lietuvių (55 v., 59 m., rudenį 60 v. + 60 m. = 120), 27 žydai (12 v., 15 m., rudenį 6 v. + 15 m. = 21), 2 lenku (2 v., rudenį 2), 2 vokiečiu (1 v., 1 m., rudenį 1 v.), rusų nėra (rudenį 1 rusė). Literatūros skyriuje 56 lietuviai, 12 žydų, 1 lenkas, 1 vokietis (rudenį 65 liet., 11 ž. 1 len., 1 vok.), istorijos skyriuje 47 liet., 8 ž., 1 lenkas rudenį 43 liet., 6 ž., 1 lenk.), kalbotyros skyriuje 9 liet., 6 ž., 1 vokietė (rudenį 10 liet., 3 ž., 1 rusė), filosofijos skyriuje 2 liet., 1 ž. (ir rudenį).

II. Iš seminarų darbų.[1])

O. prof. M. Biržiškos Senosios lietuvių literatūros ir tautosakos proseminaras 1922 m. rudenį buvo skiriamas 1922 m. pavasarį skaityto kurso medžiagai patikrinti ir pažinti, ypač dainų literatūrai. Lapkričio 28 d. II semestro studentas Krist. Gudaitis (vėliau perėjęs medicinos fakultetan) skaitė referatą „Neselmano 1853 m. dainynas" (spausd. „Knygų" 3 N-ryje), panagrinėtą dar studentų Z. Kuzmicko ir Šneideraičio. Gruodžio 5 d. II sem. stud. Mot. Miškinis skaitė „Istorijos atsiminimus leituvių dainose", pasirėmęs M. Biržiškos veikalu; ginčuose del referato dalyvavo stud. Kuzmickas ir Šneideraitis. Gruodžio 12 d. II sem. stud. Zigm. Kuzmickas skaitė referatą „Vestuvių drama", labiausiai iš A. Juškos „Svotbinės redos" ir „Lietuviškų svotbinių dainų"; kai ką del referato nurodė stud. Kr. Gudaitis. K. referatas išspausdintas Šiaulių „Kultūroje". Seminare dalyvavo 14—16 literatūros skyriaus klausytojų.

Lietuvių literatūros proseminaras 1923 m. pavasarį tęsė 1922 m. rudens semestro darbą, išplėsdamas jį ir į 1801—1864 m. lietuvių literatūros istorijos medžiagą. Vasario 27 d. II sem. laisv. klaus. Pov. Gaučys patiekė savo surinktąją „Dainų literatūrą", kurios veikalus jis rado Kaune, tuo tikslu peržiūrėjęs vyriausias Kauno bibliotekas ir atskirų asmenų rinkinius. G. surašytoji medžiaga padėjo studentams rašant savo referatus; ją aptariant dalyvavo stud. Z. Kuzmickis. Kovo 6 d. skaityta du referatu: III sem. stud. Paulė Lipmanavičiutė skaitė „Meilę lietuvių ir vokiečių dainose" (ginčuose dalyvavo stud. Kuzmickas, Jonas Petrauskas, Leonas Kuodys, Anelė Šaltenytė ir laisv. klaus. P. Gaučys) ir I sem. stud. Jadv. Iešmantaitė skaitė „Lietuvių ir vokiečių vestuvines dainas" (dalyv. stud. Alf. Šimėnas, Kuzmickas ir Gudaitis). Gegužės 8 d. III sem. stud. M. Jasėnaitė referavo J. Jakubovskio „Tautybių santykius Lietuvoje prieš Liublino uniją". Gegužės 29 d. III sem. stud. Z. Kuzmickas skaitė referatą: „Pan Tadeusz" ir „Anykščių šilelis". Birželio 12 d. III sem. stud. Kr. Gudaitis skaitė „Duonelaičio „Metų" teksto istoriją". Seminare dalyvavo 10—14 literatūros skyriaus klausytojų.

Lietuvių literatūros seminaras 1923 m. rudenį įtraukė savo darbo sritin ir mokyklos reikalus. Spalių 23 d. II sem. laisv. klaus. P. Gaučys patiekė Kaune esamąją „Medžiagą lietuvių literatūros istorijai", tuo

[1]) Tų seminarų, iš kurių darbo nėra čia žinių paduota, darbai bus parodyti 1924—1925 metų apyskaitoje.

baigdamas dar 1922 m. rudenį seminaro vedėjo jam pavestąjį darbą. Lapkričio 6 ir 20 d. mokslo ir pedagogijos atžvilgiu nagrinėta Miros „Lietuvių literatūros vadovėlis“; dalyvavo stud. M. Krigerytė, F. Karazija, Vl. Butkus-Butkevičius, Juozas Galvydis (literatūros skyriaus), E. Viskanta-Viskaška, F. Rogalskytė, Kalbotyros skyriaus laisv. klaus. J. Murka. Lapkričio 27 ir gruodžio 4 d. III sem. stud. Vl. Butkus-Butkevičius skaitė savo išverstą Chodźkos „Boruny“ apysaką, kuri duoda daug medžiagos Lietuvos mokyklos ir jos papročių istorijai A. Mickevičiaus metu. Vertimą narginėjo stud. Kuzmickas, laisv. klaus. V. Kasakaitis ir Murka. Seminare dalyvavo 8—15 studentų.

Lietuvių literatūros seminaras 1924 m. pavasarį. Sausio 22 d. III sem. stud. F. Karazija skaitė referatą „Pono Tado“ visuomenė ir jos tipai“; ginčuose dalyvavo stud. Kuzmickas, Sausio 29 ir vasario 5 d. V sem. stud. Kuzmickas skaitė: „Vincas Kudirka ir jo gadynė (išspausd. „Lietuvoje“); binčuose dalyvavo stud. Alf. Šimėnas ir T. Stonis. Kovo 18 ir balandžio 1 d. kalbotyros skyriaus II semestro laisv. klaus. Jonas Murka nagrinėjo Daukšos „Postilę“ kalbos ir kultūros istorijos atžvilgiu; ginčuose dalyvavo, be seminaro vedėjo, dar prof. E. Volteris, stud. Kuzmickas, J. Štuopis ir kalbotyros skyriaus laisv. klaus. O. Zenkevičiutė. Seminare dalyvavo 21—32 studentų.

O. prof. V. Krėvės-Mickevičiaus Slavų literatūros seminaras 1923 — 1924 m. m. Buvo nagrinėjami žymesnių rusų rašytojų raštai, jų kūrybos metodai, pakraipa, etinės ir estetinės pažiūros. Studentų parašyti ir paskaityti (su diskusijomis) šie referatai: 1) Nusivylusio žmogaus tipas rusų literatūroje pirmoj pusėj XIX-jo amžiaus (par. F. Karazija), 2) Lermontovo jaunystės veikalai ir audringojo romantizmo įtaka jo kūrybai (par. J. Gerulaitytė), 3) Audros žmogus — pagrindinis Lermontovo kūrybos tipas (par. M. Šaltenytė), 4) Psichologinė metodė Gogolio kūryboje (par. F. Rogalskytė), 5) Gyvenimas ir žmogus Gogolio kūryboje (par. M. Miškinis), 6) Rusų inteligentija ir Dostojevskio romanas „Biesy“ (par. Vl. Butku s-Butkevičius), 7) Kaltės problema Dostojevskio romane „Prestuplenije ir nakazanije“ (par. T. Stonis), 8) Meilės ir egoizmo tipai Dostojevskio romane „Prestuplenije i nakazanije“ (par. M. Krigerytė).

O. prof. E. Volterio Lietuvos istorijos seminaras 1923—1924 m. m. Dalyvavo 15 istorijos skyriaus studentų. Rinkta medžiaga aisčių tautų ir jų valstybių senovės istorijai, pradedant III a. po Kr. Medžiagą renkant, remtasi lingvistikos, etnologijos, archeologijos, senovės literatūros, istorijos ir mitologijos daviniais. Šiems daviniams susekti nagrinėta atatinkami rašto kūriniai, kurie buvo žodžiu ar raštu referuojami.

Ieškant archeologinių davinių, rašyta, skaityta ir aptarta šie referatai: IV sem. stud. T. Spūdaitės 1) Apulės piliakalnis, 2) Panų pilis, IV sem. stud. M. Borutaitės 3) Tautų pilis, VI sem. stud. P. Lastienės 4) „Burg, Stadt und Not bei Germanen und Griechen“, lyginant su Lietuvos piliakalniais (iš C. Schuchardto straipsnio, Jahrb. 1908, 5 knyga, ir Radžiūkyno „Piliakalnių“). Šiuo klausimu buvo, be to, archeologo akademiko A. Spicino kelios paskaitos ir jo praktikos aiškinimas Miesto Muziejuje, Tartu universiteto studento archeologo Mooro aiškinimas — paskaita miesto muziejuje apie senovės lietuvių archeologijos liekanas. Tose

paskaitose ir aiškinimuose dalyvavo istorijos ir kalbotyros skyrių studentai.

Buvo dar skaityti referatai: VI sem. stud. P. Lastienės 5) Lietuvos kelių aprašymas XIV šimtm. (iš Wygando Marburgiečio Kronikos — Scriptores rerum prussicarum, II t.), 6) Pranešimas apie senąjį ir naująjį Kauną ir vardą (iš H. Wartenbergerio Scr. rer. pruss., II), V sem. stud. P. Spūdo 7) Kuršių tauta Enriko Latvio Kronikoje („ Prip. Livoniae sacrae et civilis"), 8) Senovės lietuvių kultūra sekant mūsų praistorininkų išvadas, 9) Petro Dusburgiečio apie lietuvius („Chronicon terrae Prussiae"), V sem. stud. P. Spūdienės 10) Corneliaus Tacito Aestiorum gentes, jųjų įpročiai ir Mülenhofo išvados, 11) Lietuvių kultūros pradžia, remiantis mūsų lingvistų išvadomis, 12) Tichomirovas apie Lietuvos metraščių sąstatus ir lenkų kronikas, IV sem. stud. B. Girčytės, 13) Vikingai, 14) Gintaro reikšmė Lietuvos istorijoj, 15) Prūsų lietuvių kultūra III šimtm., einant Becenbergeriu, V sem. stud. A. Murzaitės, 16) Miežinskio aiškinimas Tacito žinios apie aisčių mitologiją, I sem. laisv. klaus. M. Kubiliutės, 17) Senovės lietuvių būdas, 18) Senovės lietuvių apeigos: švenčių, vestuvių, laidotuvių, V sem. stud. J. Norkaus 19) Kuršių tautybė ir kalba, 20) Iš kur lietuviai atėjo į šių laikų gyvenamą teritoriją, V sem. stud. O. Meškauskaitės, 21) Senovės lietuvių trobesiai, II sem. stud. Pr. Čepėno, 22) Lietuvių kalba ir mūsų senovė, III sem. stud. P. Bruzgulio, 23) Lietuvos valstybės kūrimasis, II sem. laisv. klaus. J. Radžiūno 24) Enriko Latvio senovės Livonijos kronika apie lietuvius pradžioj XIII a., IV sem. stud. J. Andriulytės 25) Apie jotvingių gyvenamas vietas ir papročius einant Sjörgiu.

Stud. J. Andriulytės, be to, buvo dar panagrinėtas istorijos metodikos veikalas: Dreimano Vestures metodika ir Švabės Latvių kultūros chrestomatija. Studentės Lastienė ir Spūdienė pranešė Lietuvos istorijos vadovėlių kritiką. Sutarta, surinkus ir sutvarkius medžiagą, išleisti Lietuvos istorijai chrestomatija.

O. prof. E. Volterio Senovės bulgarų kalbos seminaras 1923—24 m. m. Kalbotyros skyriaus III sem. stud. J. Bukota skaitė referatą „Lietuvių kalbos gen. sing. ir nom. plur. priebalsinis linksniavimas (F. de Saussure Recueil des publications scientifiques: Sur le nom. pl. et le gen. sing. de la declinaison consonantique en lituanien — Szyrwid et Dauksza), V sem. stud. P. Butėnas Sen. bulgarų likimas slavų ir lietuvių kalbose, b) Dantiniai d, t senovės bulgarų kalboje, VIII sem. stud. K. Kepalo Codex Zografensis įžanga iš Jagičo Quattuor evang. Codex glagoliticus olim Zografensis (Berlin, 1879), II sem. stud. A. Salio a) Kalbėjimo ir rašymo klaidos (Versprechen u. Verlesen sulig Mesingero ir Freudo Psychoanalise), b) Gomuriniai k, g, ch senovės bulgarų kalboje, II sem. stud. P. Skardžiaus. Nosiniai balsiai slavų ir lietuvių kalbose. III sem. laisv. klaus. O. Zenkevičiutės Kurklys ir parplis (Naumiesčio apylinkėje).

Doc. A. Senno ir doc. Pr. Brenderio Senovės kalbų proseminarai. 1923 m. pavasario semestre doc. Sennas paskyrė klausytojams rašto darbus iš Cėzario „De bello Galiico", kurie ir buvo jų padaryti. Rudenį jis paskyrė kiekvienam klausytojui tam tikrą §§ skaičių iš Ciceronio „Brutus", kuriuos jie turėjo išversti lietuvių kalbon; 15 klausytojų įteikė raštu savo

vertimus ir paskaitė jucs proseminare, tuo būdu visi klausytojai susipažino su visu veikalo turiniu. 1924 m. pavasario semestre dcc. Brenderis turėjo arti 10 klausytojų, kuriems dėstė Horacijaus gyvenimą ir kūrybą; studentai tekstą vertė ir aiškino. Doc. Brenderio paskaitoms iš lotynų kalbos istorinės gramatikos kalbotyros skyriaus V sem. stud. M. Durys-Durickis skaitė referatą (lotynų kalba) „De iis, quae Caesar et Tacitus de Germanis narrant". 1924 m. pavasario semestre graikų kalbos proseminare, doc. Sennui vedant, buvo skaitomas Herodotas (anksčiau jau buvo išaiškintas Ksenofontas ir Lysijas); stud. Durys-Durickis įteikė rašto darbą „Herodoto gyvenimas, kūryba ir kalba". Tame pat semestre doc. Brenderiui skaitant Ksenofontą, literatūros skyriaus II semestro stud. Pakula referavo „Apie Karavedžių apibūdinimą antroje Ksenofonto „Anabazės" knygoje.

1923—24 m. studentai tiek pramoko sanskritų kalbos, jog lengvesnius tekstus iš tos kalbos sugeba išversti.

Doc. Iz. Tamožaičio Logikos ir psichologijos proseminarai. 1923 m. rudens semestre klausytojai supažindinta su aukštosios mokyklos ir joje vedamų seminarų uždaviniais; jie gvildeno šiucs klausimus: 1. įvairūs logikos supratimai, 2. sąvokų supratimas, 3. pczitivistų arba empiristų ir Aristotelio universalių idėjų supratimas, 4. indekcijos problema ir jos rišimas. 1924 m. pavasario semestre studentai supažindinta su asmenybės problema ir jos rišimu. Studentai rašė šiuos darbus: 1. asmenybės reikšmė kultūrai, 2. socialinių perversmų psichologija, 3. sielos supratimas dabartinėje psichologijoje, 4. nuomonės psichologija, 5. etinių jausmų psichologija, 6. sielos substancialumas ar aktualumas.

Doc. p. e. V. Dubo Prancūzų literatūros proseminaras. 1924 m. pavasarį doc. par. e. V. Dubas vedė proseminarą iš Moliero. Išnagrinėta temos: „Préciosité ypatybės", „Donas Žuanas ir moterys", „Donas Žuanas — bedievis", „Tartiufo asmenybė", „Molieras ir medicina".

Doc. J. Vabalo-Gudaičio Pedagogijos ir jos istorijos proseminarai. 1923—24 m. Išnagrinėti 3 studentų referatai iš bendrosios pedagogijos ir keliolika jų rašto darbų iš pedagogijos istcrijos.

III. Knygynas ir muziejus.

1. H. M. F. Seminarų knygynas.

Nuo 1922 m. įsigyta knygų (atskirų pavadinimų):

1922 m. 668 (registr. 1—668)
1923 m. 1821 („ 668—2489)
1924 m. 635 („ 2489—3124).

Tad visų knygų fakulteto seminarų knygyne 1924 m. birželio 1 d. 3124 pavadinimai (6257 tomai). Sekant jų turiniu:

	istorijos	knygų	23%
	filosofijos	„	36%
	filologijos	„	28%
	dailės-literat.	„	13%
Kalbomis:	vokiečių	kalba	57%

rusų	kalba	25%
lietuvių	„	10%
latvių	„	3%
lenkų	„	1%
kitomis kalbomis		4%

Knygyną veda Fakulteto išrinktasis prof. Volteris.

2. H. M. F. Muziejus.

H. M. F. Tarybos nutarimu 1923 kovo 12 d. imta daryti tam tikras archyvas. Iš pradžių buvo jis sumanytas labai plačiai, keletu skyrių, ir pavadintas „Kultūros Muziejum". Imta kolekcijuoti. Tačiau pasitarus su bendruoju Universiteto knygynu ir su valstybės muziejum, sutarta visa spaudinių kolekcija perkelti į un. knygyną, graviūras, medalionus, indus į Val. Muziejų — archeologijos komisiją, bepasilikti pareiga kolekcijuoti bet kurią rašliavą, fotografijas ir kitokius rašytojų veikėjų paminklėlius, ir pavadinti siauriau — Humanitarinių Mokslų Fakulteto Muziejum. Tarybos nutarimu 1924 m. geg. 23 d. pirmąją muziejaus spintą pastatyti Muziejaus Konservatoriaus doc. Juozo Tumo bute Aleksoto g. N 6—4.

H. M. F. Muziejaus tikslas kaupti Lietuvos istorijos ir lietuvių literatūros rašto paminklus, idant būtų regima atskirų veikėjų ruoša ir pastangos: Autografus, literatūros ir korespondencijos raštus, nespausdintus ir spausdintus raštų variantus, korektūras, visokių pavidalų fotografijas, kiek galint pilniau sukomplektuotas. Rašytojų leidiniai, straipsniai, prakalbos, paskaitos, korespondencijos laikraščiuose. H. M. F. M. bent paminėti, kaip šaltiniai literatūros istorijai ir bibliografijai, kai laikraščių komplektai, iškarpos ar ištisi palaidi numeriai gulės Un. knygyne.

Iki šiol sukataloguota 3191 numeris atskirų dalykų ir ištisų rinkinių ir jau jais pasinaudota, dėstant ir rašant lietuvių literatūros paskaitas.

„Lietuvos" 1923 m. Nr. 249 buvo Muziejaus paskatinimas, kad visi padėtų rašliavą kolekcijuoti.

IV. Psichologinė pedagoginė laboratorija.

1. Laboratorijos kilmė ir išsivystymas. 1918 m. rudenį buvo įsteigtas prie Švietimo Ministerijos Vilniuje Atskirasis Skyrius (eksperimentinės pedagogijos). Jo vedėjo J. Vabalo-Gudaičio buvo paruoštas vaikų tyrinėjimo planas ir nupirkti kai kurie antropometriniai aparatai, bet karo įvykiai sutrukdė darbą, teleisdami 1919 m. pavasarį padaryti Vilniuje viešąsias Vabalo - Gudaičio paskaitas iš eksperimentinės psichologijos. 1919 m. vasarą Kaune vasariniuose mokytojų kursuose jam teko gausiam (iki 250) klausytojų skaičiui padaryti arti 50 paskaitų iš eksperimentinės pedagogijos ir atkreipti jų akis į eksperimentavimą ir pedagoginės laboratorijos idėją. Klausytojų padedamas, jis pagamino iš medžio ir popieriaus (papkos) įvairių aparatėlių, kurie padėjo klausytojams suprasti eksperimentavimo metodika; buvo padaryta ir daug kolektyvių turinėjimų, tekstų pavidalė.

1919 m. rudenį „Saulės“ draugija įgijo psichologinių aparatų, iš kurių susidarė psichologinis bei pedagoginis kabinetas. Vabalas-Gudaitis viešai skaitė ir demonstravo tuos aparatus, aiškindamas jų reikšmę ir gautuosius, juos pritaikinus, rezultatus. Įsisteigus Kaune 1920 metų pradžioje Aukštiesiems Kursams, minėtasis kabinetas pradėjo sistemingą darbą, atlikdamas proseminarą iš eksperimentinės psichologijos su 40 dalyvių, kurių tarpe buvo ir žymių mūsų visuomenės veikėjų; be to, prie šio kabineto susispietė klausytojų būrelis iš „Saulės“ mokytojų seminarijos, kuriems Vabalas-Gudaitis per 4½ mėnesius dėstė iš eksperimentinės psichologijos mokinių įvargimo pažinimo metodus; kiekvieną metodą klausytojai pritaikindavo sau ir patiekdavo raštu jo kritiką bei įvertinimą. Aukštųjų Kursų Tarybai 1920 m. rudenį nutarus paskirti 50.000 auksinų psichologiniams aparatams įgyti, užsakyta aparatai ir ruošta medžiaga psichologinei-pedagoginei laboratorijai; 1921 m. rudenį buvo gautas paskutinis aparatų transportas. Laboratorijos vedėjui buvo duotas nuolatinis asistentas filosofijos ir medicinos daktaras Vladas Lazersonas. Laboratorijos jėgomis buvo paruošta iki šimto įvairių brėžinių bei tabelių psichologijos ir pedagogijos dalykams demonstruoti studentams. Del tinkamo buto stokos, o vėliau del Aukštųjų Kursų likvidavimo ir jų perėjimo į naujai įsikūrusį 1922 m. Lietuvos Universitetą, iki Humanitarinių Mokslų Fakultetui susiorganizavus laboratorija negalėjo tinkamai atlikti savo darbo. Nuo 1922 m. rudens, kai Fakultetas galutinai susiorganizavo ir pradėjo savo sistemingą darbą, laboratorija įgijo patogesnių darbui sąlygų.

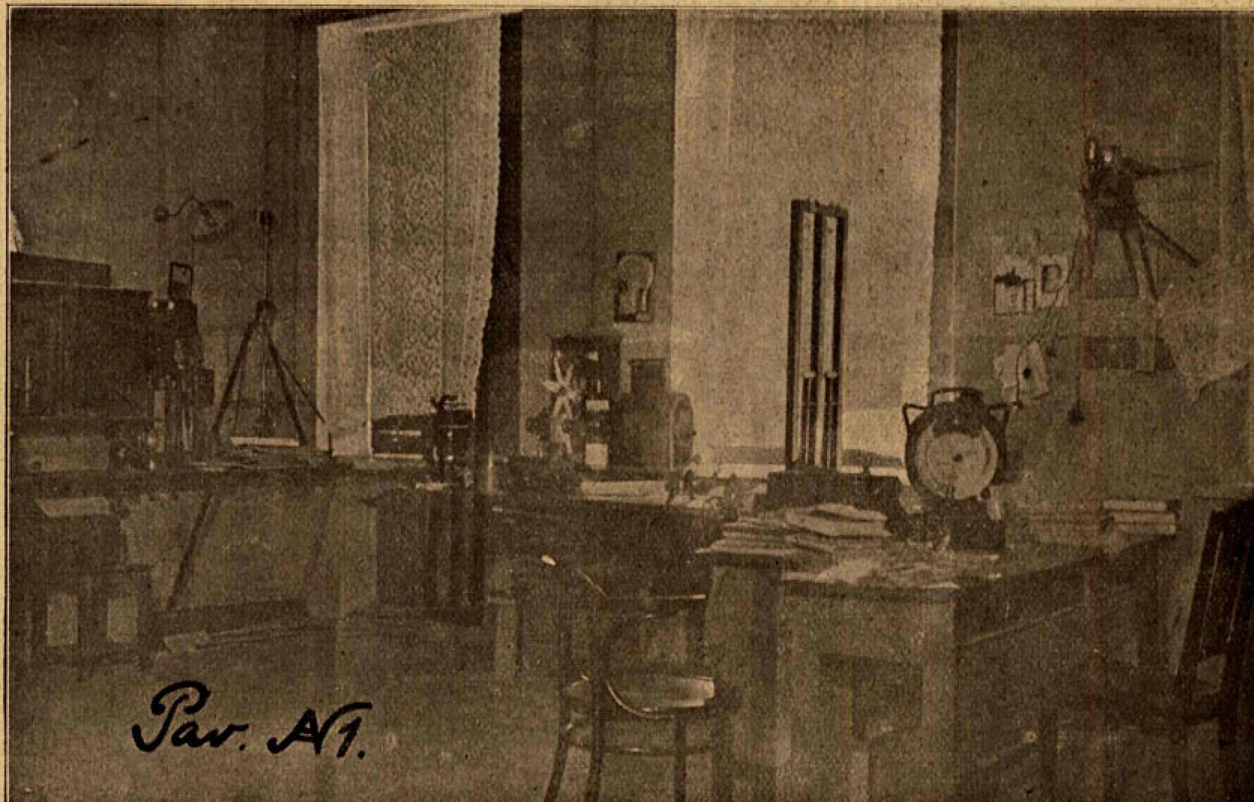
2. Laboratorijos dabartinė būklė. Laboratorija užima du dideliu kambariu, daugiau kaip šimtas ketvirtainių metrų, su 6 langais; ji turi pritaikintas psichologiniams tyrinėjimams izoliacijos kameras su telefonu ir reikalingais signalizatoriais. Paveikslas Nr. 1 rodo bendrą vieno kambario vaizdą, kurio kairiajame šone matyti Schultze Chronoskopas, Ach'o Švytuoklis ir eksperimentoriaus staklės.

Paveikslas Nr. 2 rodo vieną iš izoliacijos kamerų, kurios durys atvertos ir iš abiejų pusių matyti įvairūs aparatėliai, sustatyti tokioje tvarkoje, kaip reikalauja psichinių reakcijų eksperimentai.

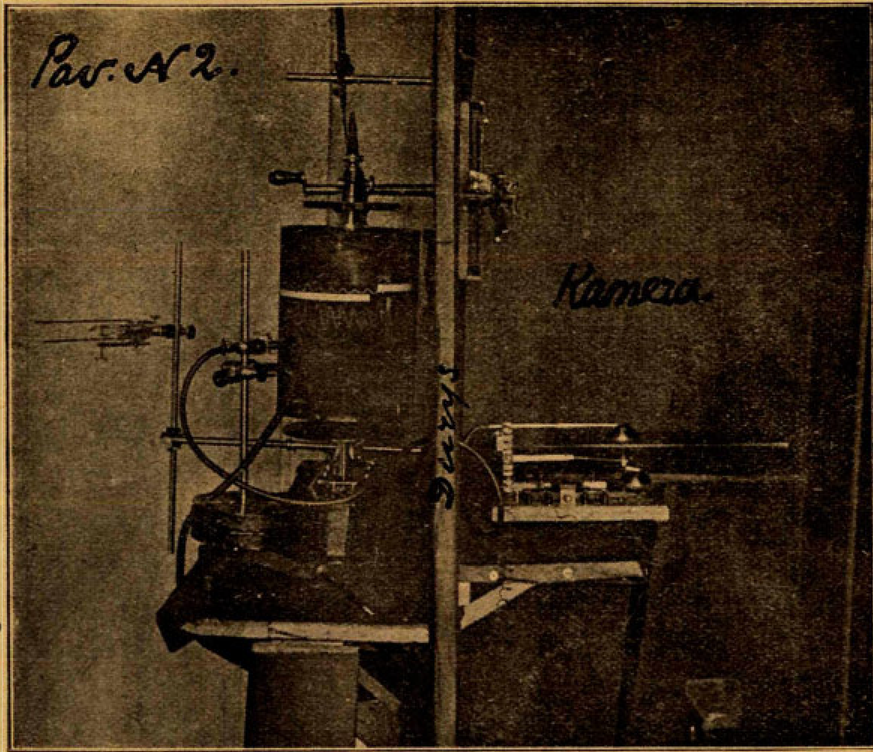
Laboratorija turi projekcijos mikroskopą, epidioskopą, globoskopą, daugiau nei 100 psichologinio pobūdžio diapozitivų, turi visą eilę vaizdingumo priemonių, labiausiai vaikų psichologijai dėstyti, Frebelio ir Montessorio žaislus, vaikų piešinius bei darbelius ir t. t. Aparatų ir mokslo įrankių yra per 200, kurių tarpe ir brangių, tinkančių tiksliems mokslo darbams, pavyzdžiui: lyginamasis Michotte tachistoskopas (arti 3000 litų), Schultze chronoskopas su polarizuotais magnetais, rodąs tūkstantines sekundos dalis (arti 3500 litų), Ranschburgo mnemonetras su episkopine dėžute (arti 2000 litų) ir t. t.

Atsižvelgiant į esamųjų aparatų psichologinę ir pedagoginę reikšmę, galima nurodyti šios jų grupės:

1. Keliolika antropometrinio pobūdžio aparatų, kurie vartojami tiriant vaikų fizinį ir psichinį brendimą, pavyzdžiui: stetometras, spirometras, galvos ir krūtinės skriestuvai, dinamometrai;
2. Keliosdešimt aparatų, reikalingų atskirų jutimo organų tyrimui ir suvokimo, pavyzdžiui: olfaktometras, esteriometrai,



Pav. N1.



tachistoskopai, episkotisteris, Marbe spalvų maišymo aparatas, Michotte spalvų suktuvėlis, tonometras, kamertonai ir t.t.;

3. Keliolika aparatų, reikalingų aukštesniems intelektualiniams procesams tirti (atminčiai, apercepcijai, dėmesiui), pavyzdžiui: Ranschburgo mnemometras, Lippmano mnemometras, metronomai su kontaktais, lūpiniai elektos srovės jungtukai, komplikuotas Wundto laikrodis ir tt.

4. Kelios dešimtys psichometrinių aparatų, vartojamų įvairios rūšies psichinių reakcijų ir asociacijų tyrinėjime, pav.: kimografai, Roemerio jungtukas, Rupo aparatas reakcijoms. chronoskopas, Piorkovskio aparatas ir t.t.

5. Keliolika aparatų jausmams tirti išreiškimo metodu, registruojant nesąmoningus judėjimus. Sommerio aparatas, plėtismografas, cardiografas, pneumografas, pulsografas, Morejo bugneliai ir t. t.

6. Keletas aparatų psichotechnikos pobūdžio, pavyzdžiui: aparatas mechanikams tirti, Moede aparatas lytėjimui tirti, aparatai akies tikslumui tirti ir t. t.

7. Kelios dešimtys aparatų ir įrankių, vartojamų kaip vaizdingumo priemonės paskaitose iš psichologijos, pedologijos

ir pedagogijos, pav.: optinių iliuzijų aparatai, Monetessori, Frebelio, Binet - Simono priemonės, spalvų derinimo prietaisai ir t. t.

8. Kelios dešimtys aparatų ir prietaisų, reikalingų darant kombinacijas su kitais aparatais, arba juos patikrinant, pavyzdžiui: Wundto Kontrolės aparatas, elektros srovės regulatoriai, elektrinis kamertonas, elektrinis vibratorius, elektros jungtukai ir eilė smulkesnių įrankių.

Be to, laboratorija turi apie šimtą stereoskopinių paveikslų iš žmogaus smegenų ir kūdikio embriologijos, nufotografuotų iš geriausių preparatų, esančių įvairiuose Vokios universitetuose, turi keliasdešimtis mikroskopinių preparatų iš smegenų histologijos ir eilę įvairių psichologinio pobūdžio paveikslų.

3. Laboratorijos uždaviniai ir darbai.

Laboratorijos uždaviniai yra trejopo pobūdžio: pedagoginio (kitus mokyti), mokslo (prisidėti prie mokslo kūrybos) ir praktinio bei visuomeninio. Laboratorijos jėgos yra nukreiptos tam, kad, dėstant studentams psichologiją, pedologiją ir pedagogiją, ne tiek kreipti jų demesį į šių mokslų davinius, kiek į patį metodą, kuriuo šie daviniai buvo gauti arba gali būti patikrinti; be to, laboratorija rūpinasi kiek galėdama psichinės ir pedagogines sąvokas aiškinti ne tiek žodžiais, kiek sukeldama klausytojų sąmonėje atatinkamų psichinių reiškinių, kad jie iš savo patirties įgytų aiškesnį supratimą apie sąmonės faktus. Tam tikslui laboratorija nusistačiusi yra įgyti net tam tikrą Edisono fonografą ir pritaikintą mokykloms kinematografą. Labiausiai proseminaruose laboratorija rūpinasi suteikti studentams galios patiems išbandyti elementarinių eksperimentų manipuliacijas, patiems įprasti sekti sąmoningai sukeltus įspūdžius, patiems patirti metodo silpnąsias ir gerąsias puses ir, apskritai, pratinti juos „eksperimentališkai" spręsti įvairius minėtųjų mokslų klausimus. Laboratorija rūpinasi atkreipti studentų dėmesį ne tiek į sudėtingus eksperimentus, kurie reikalauja daug įvairių aparatų, kiek į vadinamąjį grynai psichinį ir išvidinį eksperimentą, kuris dažnai jokių aparatų nereikalauja ir į tokius reiškinius, su kuriais dažniausiai susiduriame kasdieniniame gyvenime. Todel iš minėtų mokslo dalykų reta paskaita apseina be kokio nors demonstravimo, o proseminaruose dažnai klausytojai gražiai aprašo savistabos davinius, kokius jie gavo eksperimentuodami save; tokių aprašymų laboratorija turi ne vieną šimtą.

Vyriausias laboratorijos uždavinys yra paruošti ir įtraukti studentus į kūriamąjį mokslo darbą. Tam tikslui laboratorija pati dirba kūriamąjį mokslo darbą, griežtai prisilaikydama tos metodikos, kurią vartoja ir kitų kultūringų kraštų panašios įstaigos ir rimti mokslininkai. Eksperimentai su psichinėmis reakcijomis, tur-būt, bus pavyzdingiausi metodikos ir tikslumo atžvilgiu ir seniausi laboratoriniai darbai iš psichologijos. Čia atviras ir nuosakus kelias nuo paprasčiausių procesų pereiti prie sudėtingiausių intelekto ir valios procesų; literatūra taip pat čia kuo plačiausia; be to, šioje srityje yra užtikta ir lengvai atsiranda dar naujų smulkesnių temų, kurioms spręsti gali būti sunaudoti ir aukštesniųjų semestrų studentai.

Doc. J. Vabalas - Gudaitis nagrinėjo temą: „Pagrindinis žmogaus tipų bei jų išsivystymo pažinimas su psichinių reakcijų pagalba". Apie savo darbo metodiką ir gautus jau rezultatus jis ketina rudenį paskelbti.

Laboratorijos vedėjo asistentas D-ras Vl. Lazersonas pasirinko kitą temą, kuri turi reikšmės ir reakcijoms, nors metodikos atžvilgiu visai savarankiška ir kitos pakraipos. Prof. K. Pulfrich (Jena) 1923 m. paskelbė apie įdomius stereoskopinio pobūdžio reiškinius, pareinančius nuo nevienodo akių nušvietimo. Kiek anksčiau prof. F. Fröhlich (Bonn), pasinaudodamas akies ypatybe, nustatė regėjimo pojūčiams absoliutinį minimalį laiką. Ši problema svarbi fizikams psichologams ir filosofams ir iškėlė spaudoje didelių diskusijų. D-ras Lazersonas padarė tą patį efektą mūsų laboratorijoje, jį tiria ir nušviečia. Tam tikslui jis pritaikino reikalingus aparatus, išdirbo atatinkamą metodiką ir apie savo tyrinėjimų rezultatus padarys platesnį pranešimą šių metų Lietuvos gydytojų suvažiavime.

Vykdydama tokius grynojo mokslo darbus, laboratorija susirašinėja su atatinkamais užsienių specialistais. Tuose darbuose dalyvauja ir kai kurie mūsų Universiteto profesoriai ir daugelis studentų, tiriamųjų asmenų.

Stengdamasi jau dabar padėti Lietuvos mokyklai laboratorija rūpinasi suteikti mokytojams reikalingos medžiagos apie Lietuvos vaikų fizinį ir psichinį brendimą. Tam tikslui doc. Vabalo-Gudaičio dar 1921 m. nustatyta mokinių matavimo programa, o rudenį tų pat metų jo padarytas apie tat pranešimas pirmame Lietuvos gydytojų suvažiavime. Prisilaikydamas šios programos, laboratorijos asistentas išmatavo arti 1500 Kauno mokinių ir tą darbą jis varo toliau. Be tokios programos, kuri bent dalinai jau dabar yra gydytojų vykdoma įvairiose Lietuvos mokyklose, laboratorija baigia ruošti ir jau 70 asmenų pritaikins naują programą ir metodą kolektyviems vaikų tyrinėjimams. Ši tyrinėjimo metodika testų pavidalo nori patiekti mokytojams patogesnį būdą pažinti vyraujančias pagrindines vaiko psichikos ypatybes ir tuo būdu palengvinti išspręsti klausimą apie jo būsimąjį pašaukimą bei profesiją. Laboratorija ruošia Lietuvai psichinę skalą vaikų inteligentiškumo ir atsilikimo laipsniui įvertinti. Tam tikslui laboratorija ruošia atatinkamą programą masiniams tyrinėjimams, prisilaikydama Binet-Simont testų, bet ir įnešdama žymių pataisų iš Bobertago, Sterno ir kitų patirties.

Pagaliau laboratorija viešomis paskaitomis ir atatinkamais straipsniais spaudoje stengiasi platinti mokytojų tarpe ir bendrai visuomenėje eksperimentavimo idėją ir sąmoningo suaugusių įsikišimą į bręstančią mūsų jaunuomenės kartą. Tam tikslui doc. J. Vabalo-Gudaičio pagaminta du aparatu, pritaikintu mokytojams, labiausiai dėstantiems filosofinę propedeutiką. Jų bendras vaizdas parodytas paveiksle Nr. 3, kur aparatas Nr. 3 leidžia daryti įvairių kombinacijų su regėjimo, girdėjimo ir lytėjimo įspūdžiais, sekant dėmesnio svyravimą ir susiskaldymą.

4. Laboratorijos personalas.

Laboratorijos įsteigėjas ir vedėjas yra doc. Vabalas-Gudaitis, baigęs Petrapilio universitetą (biologijos sekciją), pedologinius 2 metų kursus (ten pat) ir Maskvos žemės ūkio akademiją. Pabaigęs universitetą, metus

darbavosi pas fiziologą N. Viedenskį iš žmogaus nervų fiziologijos ir parašė diplominį darbą tema: „sąveiksmas žmogaus aukštesniųjų smegenų centrų, erzinant juos vienu laiku per įvairius jutimo organus". 5 metus buvo psichologinės pedagoginės laboratorijos asistentu prie prof. A. Nečajavo (psichologo ir pedagogo). Klausė filosofų A. Viedenskio, J. Lapšino, fiziologų Tarchanovo, Vartanovo, Krogiaus paskaitų bendradarbiavo su prof. Lazurskiu ir Ščeglovu. Be to, 1923 m. visą semestrą klausė paskaitų filosofų Cassirer, W. Stern, Deuchler. Rusų laikraščiuose „Ježegodnik eksper. pedag.", „Ruskaja škola", I visos Rusijos eksp. pedag. suvažiavimo darbuose jis išspausdino mokslo straipsnius, kuriuose lietė dėmėsio svyravimus, psichinių reakcijų istoriją ir jos davinių matematinį sutvarkymą. Vokiečių kalba VIII psichologų Kongrese skaitė apie sensorinių bei motorinių reakcijų tyrinėjimo naują metodiką, lietuvių kalba parašė keliolika mokslo straipsnių laikraščiuose daugiausia psichologinio ir pedagoginio turinio. Be mokslo darbų, sukombinavo keliolika mokslo aparatų iš eksperimentinės psichologijos.

Vedėjo asistentas J. V. Lazersonas, baigęs medicinos fakultetą Dorpate ir įgijęs filosofijos daktaro laipsnį Frankfurte a. M. (disertacija: „Der unmittelbare Bewegungseindruck"). Jo spaudinti veikalai: 1) vokiečių kalba — Eksperimentas ir gyvulių psichologija; Telepatija ir eksperimentinė psichologija, 2) rusų kalba — Hipnozo reikšmė pedagogikai; 3) lietuvių kalba — Kanto mintys ir patarimai auklėjimo klausimais.

Laboratorijai patarnauja nusimanąs elektrotechniką tarnautojas, kuris pataiso neperdidelius aparatų pagedimus.

Socialinių mokslų Fakulteto klausytojų[1] sąrašas

1922 m. pavasario semestras.

1. Tikrieji studentai.

1. Aronsonas Markas.
2. Atlasaitė Cilė.
3. Blažytė Konstancija.
4. Bloznelis Julius.
5. Bukota Juozas.
6. Butėnas Petras.
7. Čartokas Moišas.
8. Čepėnas Pranas.
9. Daktaravičiutė Aleksandra.
10. Durickis Mykolas.
11. Endziulaitis Vaclovas.
12. Gineitytė Marija.
13. Geršteinaitė Bliuma.
14. Gudaitis Kristupas.
15. Gurevičius Ladas.
16. Jakučionis Augustinas.
17. Jankauskas Kazys.
18. Jankevičienė-Petrauskaitė Marė.
19. Jasėnaitė Marija.
20. Jasulaitis Vincas.
21. Iešmantaitė Jadvyga.
22. Juškauskas Ksaveras.
23. Karvauskas Alfonsas.
24. Kijauskas Jonas.
25. Kopeliovičius Jankelis.
26. Kuzmickas Zigmas.
27. Leibenzonas Izraelis.
28. Leimonas Juozas.
29. Leonaitė Emilė.
30. Lipmanavičiutė Paulė.
31. Mičiulis Juozas.
32. Murzaitė Agnė.
33. Norkus Jonas.
34. Petrašauskas Juozas.
35. Polovinskis Domas.
36. Pudymaitis Oskaras.
27. Puodžiukynas Antanas.
38. Rabanaitė Basė.
39. Rekašius Stasys.
40. Smilgaitė-Vabalienė-Gudaitienė Birutė.
41. Spūdas Paulius.
42. Stonis Tomas.
43. Strumila Justinas.
44. Šmerauskas Salys.
45. Šomkaitė-Spūdienė Paulina.
46. Šiuraitė Chiena.
47. Šulmanas Pinetas.
48. Urmonas Juozas.
49. Žagrabalys Kazys.

2. Laisvieji klausytojai.

50. Arnauskaitė Konstancija.
51. Dinerytė Sura (Chana).
52. Dabušis Stasys.
53. Frenkelytė Jelta.
54. Gaučys Povylas.
55. Galvydis Juozas.
56. Lačer-Ločeris Julius.
57. Meškauskaitė Ona.
58. Mileris Jurgis.
59. Miškinis Motiejus.
60. Petrauskas Jurgis.
61. Šalkauskaitė Magdalena.
62. Šneideraitis Emilius.
63. Telksnys Aleksandras.

[1]) 50 jų vėlau pasirinko Humanitarinių mokslų Faku.tetą o kiti perėjo į teisių Fakultetą.

64. Treinys Juozas.
65. Trifskinas Efrojimas.
66. Urbanavičius Ksaveras.
67. Vikonis Pranas.
68. Vymerytė Margarita.
69. Zenkevičiutė Ona.

1922 m. rudens semestro klausytojų sąrašas.

1. Tikrieji studentai.

I semestras.

1.	Andriušis Jonas	istorijos skyr.
2.	Andriulytė Ieva	„ „
3.	Borutaitė Magdalena	„ „
4.	Bruzgulis Petras	„ „
5.	Butkevičius Vladas	literatūros skyr.
6.	Cukermanaitė Rožė	kalbotyros „
7.	Čepėnas Pranas	istorijos „
8.	Daktaravičiutė Aleksandra	literatūros „
9.	Daškauskaitė Chaja	kalbotyros „
10.	Garmiutė-Nasvytienė Kotryna	istorijos „
11.	Gerulevičiutė-Gerulaitė Janina	literatūros „
12.	Geraitė Rachelė	„ „
13.	Gėraitė Šeina	„ „
14.	Gineitytė-Jackevičienė Ona	„ „
15.	Girčytė Ona	istorijos „
16.	Glikmanaitė Nesė	kalbotyros „
17.	Goldšteinaitė Šeina	„ „
18.	Janeliūnas Petras	literatūros „
19.	Iešmantaitė Jadvyga	„ „
20.	Kalnietytė Anastazija	kalbotyros „
21.	Kamantauskas Viktoras	„ „
22.	Karazija Feliksas	literatūros „
23.	Karnauskaitė Albertina-Olga	„ „
24.	Karvelis Vincas	„ „
25.	Kaunas Jonas	istorijos „
26.	Kelsonaitė Sora	kalbotyros „
27.	Kochas Jurgis	istorijos „
28.	Krigerytė Marija	literatūros „
29.	Kuodis Leonas	„ „
30.	Laurinavičiutė Jadvyga	istorijos „
31.	Levinas Moisiejus	filosofijos „
32.	Marcinkevičiutė-Lipčienė Marija	„ „
33.	Masilionis Pranas	„ „
34.	Norkus Jonas	istorijos „
35.	Pališaitytė Morta	literatūros „
36.	Perečaitė Chana	„ „
27.	Popelytė Rivka	„ „
38.	Pudymaitis Oskaras	„ „
39.	Rogalskytė Felicija	„ „

40.	Rubaževičius Vaclovas	„	„
41.	Rumševičiutė Sofija	„	„
42.	Stanulis Edvardas	filosofijos	„
43.	Stonis Tomas	literatūros	„
44.	Spūdaitė Teklė	istorijos	„
45.	Šaltenytė Anelė	literatūros	„
46.	Šapira Saulius	istorijos	„
47.	Šarkytė Kotryna	literatūros	„
48.	Šimėnas Alfonsas	„	„
49.	Šiuraitė China	„	„
50.	Turokaitė Chana	„	„
51.	Viskaška Eduardas	„	„
52.	Volbergaitė Genė	„	„
53.	Volovickaitė Esterė	istorijos	„

II semestras.

54.	Butėnas Petras	kalbotyros	„
55.	Durickis Mykolas	„	„
56.	Gudaitis Kristupas	literatūros	„
57.	Jasėnaitė Marija	„	„
58.	Karvauskas Alfonsas	istorijos	„
59.	Kuzmickas Zigmas	literatūros	„
60.	Lipmanavičiutė Paulė	„	„
61.	Meškauskaitė Ona	istorijos	„
62.	Miškinis Motiejus	literatūros	„
63.	Murzaitė Agnė	istorijos	„
64.	Smilgaitė-Vabalienė-Gudaitienė Birutė	filosofijos	„
65.	Spūdas Povilas	istorijos	„
66.	Spūdienė Paulina	„	„
67.	Šmerauskas Salys	literatūros	„
68.	Šneideraitis Emilius	„	„
69.	Urmanas Juozas	istorijos	„
70.	Žagrakalys Kazys	„	„

III semestras.

71.	Kozopolinskaitė-Jakobienė Marija	istorijos	„

Laisvieji klausytojai.

I semestras.

72.	Chmelevskis Izraelis	filosofijos	„
73.	Chverencas Stasys	„	„
74.	Eimaitytė Irena	literatūros	„
75.	Fridmanas Šmajus	istorijos	„
76.	Grabauskaitė Alida	kalbotyros	„
77.	Jackevičius Stasys	literatūros	„

78.	Jurkaitė Juozapata	kalbotyros	„
79.	Lačer-Ločeris Julius	literatūros	„
80.	Mačiokaitė Teofilė	istorijos	„
81.	Mileris Jurgis	„	„
82.	Pauliukaitė Magdalena	literatūros	„
83.	Petrauskas Jonas	kalbotyros	„
84.	Radžiūnas Juozas	istorijos	„
85.	Šachnavičius Juozas	filosofijos	„
86.	Šarka Aleksandras	„	„
87.	Šimaitė Ona	literatūros	„
88.	Telksnys Aleksandras	filosofijos	„
89.	Vikonis Pranas	literatūros	„
90.	Viskantaitė Marija	„	„

II semestros.

91.	Arnastauskaitė Konstancija	istorijos	„
92.	Blažytė Konstancija	„	„
93.	Dinerytė Chana	literatūros	„
94.	Frenkelytė Jelta	„	„
95.	Gaučys Povylas	„	„
96.	Šalkauskaitė Magdalena	istorijos	„
97.	Zenkevičiutė Ona	kalbotyros	„

1923 m. pavasario semestro klausytojų sąrašas.

1. Tikrieji studentai.

I semestras.

1.	Andriulytė Ieva	istorijos	skyr.
2.	Bagdonas Matas	literatūros	„
3.	Borutaitė Magdalena	istorijos	„
4.	Budzinskas Juozas	literatūros	„
5.	Cukermanaitė Rožė	kalbotyros	„
6.	Galvydis Juozas	literatūros	„
7.	Gėraitė Rachelė	„	„
8.	Gėraitė Šeina	„	„
9.	Giršovičiutė Zlata	„	„
10.	Glikmanaitė Nesė	kalbotyros	„
11.	Iešmantaitė Jadvyga	literatūros	„
12.	Kamantauskas Viktoras	kalbotyros	„
13.	Kelsonaitė Sora	„	„
14.	Kudirkaitė Juzė	istorijos	„
15.	Kuodis Leonas	literatūros	„
16.	Levinas Moisiejus	filosofijos	„
17.	Levitonas Ovsiejus	literatūros	„
18.	Nicevičius Izraelis	„	„
19.	Petrauskas Jonas	„	„

20. Rumševičiutė Sofija „ „
21. Stanulis Edvardas filosofijos „
22. Stakauskas Juozas literatūros „
23. Šapira Saulius istorijos „
24. Šimėnas Alfonsas literatūros „
25. Volbergaitė Genė „ „
26. Volovickaitė Esterė istorijos „
27. Vrubliauskas Leonas literatūros „
28. Zeldovas Moisiejus istorijos „

II semestras.

29. Bruzgulis Petras istorijos „
30. Butkevičius Vladas literatūros „
31. Gerulevičiutė-Gerulaitė Janina „ „
32. Gričytė Ona istorijos „
33. Janeliūnas Petras literatūros „
34. Karazija Feliksas „ „
35. Krigerytė Marija „ „
36. Masilionis Pranas filosofijos „
37. Pališaitytė Morta literatūros „
38. Rogalskytė Felicija „ „
39. Rubaževičius Vaclovas „ „
40. Spūdaitė Teklė istorijos „
41. Šaltenytė Anelė literatūros „
42. Šarkytė Kotryna „ „
43. Šiuraitė China „ „
44. Viskanta (Viškaška) Eduardas „ „

III semestras.

45. Blažytė Konstancija istorijos „
46. Butėnas Petras kalbotyros „
47. Durickis Mykolas „ „
48. Gudaitis Kristupas literatūros „
49. Jasėnaitė Spetylienė Marija „ „
50. Karvauskas Alfonsas istorijos „
51. Kuzmickas Zigmas literatūros „
52. Lipmanavičiutė Paulė „ „
53. Meškauskaitė Ona istorijos „
54. Miškinis Motiejus literatūros „
55. Murzaitė Agnė istorijos „
56. Norkus Jonas „ „
57. Spūdas Povylas „ „
58. Spūdienė Paulina „ „
59. Šmerauskas Salys literatūros „
60. Šneideraitis Emilius „ „
61. Urmanas Juozas istorijos „
62. Žagrakalys Kazys „ „

2. Laisvieji klausytojai.

I semestras.

63.	Baikštys Kazys	literatūros	„
64.	Chmelevskis Izraelis	filosofijos	„
65.	Kasakaitis Vaclovas	literatūros	„
66.	Kubiliutė Marcelė	istorijos	„
67.	Mačiokaitė Teofilė	„	„
68.	Radžiūnas Juozas	„	„
69.	Šachnavičius Juozas	filosofijos	„
70.	Viskantaitė Marija	literatūros	„

II semestras.

71.	Eimaitytė Irena	literatūros	„
72.	Frenkelytė Jelta	„	„
73.	Jurkaitė Juozapata	kalbotyros	„
74.	Gaučys Povylas	literatūros	„
75.	Mileris Jurgis	istorijos	„
76.	Paliukaitė Magdalena	literatūros	„
77.	Šarka Aleksandras	filosofijos	„

III semestras.

78.	Arnastauskaitė Konstancija	istorijos	„
79.	Zenkevičiutė Ona	kalbotyros	„

1923 m. rudens semestro klausytojų sąrašas.

1. Tikrieji studentai.

I semestras.

1.	Aleksandraitė Beilė	literatūros	skyr.
2.	Aleksandravičiutė Vanda	„	„
3.	Andrašūnas Ksaveras	literatūros	„
4.	Andriejūnas Vincas	„	„
5.	Arminaitė Marija	istorijos	„
6.	Babickas Petras	literatūros	„
7.	Balsevičius Juozapatas	filosofijos	„
8.	Bielskytė Irena	literatūros	„
9.	Biržys Petras	„	„
10.	Čepėnas Pranas	istorijos	„
11.	Gaidamavičius Juozas	literatūros	„
12.	Gaižauskaitė Ona	kalbotyros	„
13.	I Galvydis Juozas	literatūros	„
14.	II Galvydis Juozas	istorijos	„
15.	Gervaitė Albina	„	„
16.	Gervaitė Paulina	„	„
17.	Gineitytė Jadvyga	literatūros	„

18. Goniondskaitė Minna kalbotyros „
19. Grigaitytė-Grigaliūnaitė
Monika-Benigna istorijos „
20. Insodaitė Marija „ „
21. Jakobsonaitė Rosija „ „
22. Jakševičius Vytautas literatūros „
23. Jakštas Juozas istorijos „
24. Jakubėnas Vladas kalbotyros „
25. Jeruzolimskis Leizeris istorijos „
26. Jucytė Amelija literatūros „
27. Juodeika Vladas „ „
28. Karvelis Vincas istorijos „
29. Každailis Vladas literatūros „
30. Kelsonaitė Sora-Roza kalbotyros „
31. Kotleris Isakas filosofijos „
32. Krikštanaitė Anelė literatūros „
33. Krivošejevas Dovydas istorijos „
34. Kumpikevičiutė Stasė „ „
35. Kuzmaitė Genovaitė literatūros „
36. Lemchėnas Chackelis kalbotyros „
37. Lipčiutė Teklė literatūros „
38. Liutvinaitė Emilija istorijos „
39. Mackus Feliksas literatūros „
40. Maciukaitė Leonarda „ „
41. Marcinkevičiutė Ona „ „
42. Melamedaitė Cipė „ „
43. Movšovičiutė Rochlė „ „
44. Pakula Antanas „ „
45. Paliulis Stasys „ „
46. Pereščaka Viktoras istorijos „
47. Petrauskaitė Alina literatūros „
48. Petrulis Juozas „ „
49. Pietrekas Konradas „ „
50. Pinigis Domas „ „
51. Popelytė Rivka „ „
52. Povilčiutė Natalija „ „
53. Povilionis Petras istorijos „
54. Radzevičiutė Elzė literatūros „
55. Rukša Antanas „ „
56. Rumševičiutė Sofija „ „
57. Salys Antanas kalbotyros „
58. Segalis Beniaminas istorijos „
59. Senečiutė Jadvyga „ „
60. Skardžius Pranas kalbotyros „
61. Stonis Tomas literatūros „
67. Strimaitytė Agota istorijos „
63. Strukas Domas „ „
64. Šilkarskis Enrikas literatūros „
65. Štuopis Jurgis „ „

66. Švambarytė Jadvyga	istorijos	„
67. Švipaitė Bronė	literatūros	„
68. Tarvydaitė Ona	„	„
69. Trakmanaitė Dina	„	„
70. Tubinaitė Bela-Mina	istorijos	„
71. Tumaitė Anelė	„	„
72. Urnežaitė Elena	literatūros	„
73. Vaitkevičaitė Juzė	„	„
74. Vileišytė Birutė-Marė	istorijos	„
75. Vinckaitė Stasė	„	„
76. Pauliukaitė Magdalena	literatūros	„
77. Volovickaitė Esterė	istorijos	„

II semestras.

78. Budzinskas Juozas	literatūros	„
79. Bukota Juozas	kalbotyros	„
80. Daktaravičiutė Aleksandra	literatūros	„
81. Giršovičiutė Zlata	„	„
82. Kudirkaitė Juzė	istorijos	„
83. Šarkytė Kotryna	literatūros	„
84. Šimėnas Alfonsas	„	„

III semestras.

85. Andriulytė Ieva	istorijos	„
86. Borutaitė Magdalena	„	„
87. Bruzgulis Petras	„	„
88. Butkus-Butkevičius Vladas	literatūros	„
89. Gerulevičiutė-Gerulaitė Janina	„	„
90. Girčytė Ona	istorijos	„
91. Janeliūnas Petras	literatūros	„
92. Iešmantaitė Jadvyga	„	„
93. Karazija Feliksas	„	„
94. Krigerytė Marija	„	„
95. Kuodys Leonas	„	„
96. Lipmanavičiutė Perlė-Paulė	„	„
97. Pališaitytė Morta	„	„
98. Petrauskas Jonas	„	„
99. Rogalskytė Felicija	„	„
100. Rubaževičius Vaclovas	„	„
101. Spūdaitė Teklė	istorijos	„
102. Šaltenytė Anelė	literatūros	„
103. Šiuraitė Chiena	„	„
104. Šneideraitis Emilius	„	„
105. Viskanta Eduardas	„	„
106. Žiugžda Juozas	„	„

IV semestras.

107. Blažytė Konstancija-Ona	istorijos	„
108. Butėnas Petras	kalbotyros	„

109.	Durys-Durickis Mykolas	„	„
110.	Karvauskas Alfonsas	istorijos	„
111.	Kuzmickas Zigmas	literatūros	„
112.	Meškauskaitė Ona	istorijos	„
113.	Murzaitė Agnė	istorijos	„
114.	Norkus Jonas	„	„
115.	Spūdas Povylas	„	„
116.	Spūdienė Paulina	„	„
117.	Šmerauskas Salys	literatūros	„

V semestras.

118.	Daugirdaitė Vanda	literatūros	„
119.	Sirutytė-Lastienė Petronelė	istorijos	„

VII semestras.

120.	Kepalas Kazys	kalbotyros	„

2. Laisvieji klausytojai.

I semestras.

121.	Bičkaitė Antanina	istorijos	skyr.
122.	Bredikaitė-Augustauskaitė Kostė	„	„
123.	Čiurlionienė Sofija	literatūros	„
124.	Eidukas Jonas	„	„
125.	Gaurys Petras	istorijos	„
126.	Gitlicas Morduchas	literatūros	„
127.	Grabauskaitė Alida	istorijos	„
128.	Kasakaitis Vaclovas	literatūros	„
129.	Kubiliutė Marcelė	istorijos	„
130.	Majus Antanas	literatūros	„
131.	Maksimovienė Zinaida	kalbotyros	„
132.	Murka Jonas	„	„
133.	Šileikaitė Noreikienė Leontina	istorijos	„
134.	Simaitė Ona	literatūros	„
135.	Tarutis Juozas	„	„
136.	Verkietis Augustas	„	„

II semestras.

137.	Eimaitytė Irena	„	„
138.	Frenkelytė Jelta	„	„
139.	Mileris Jurgis	istorijos	„
140.	Radžiūnas Juozas	„	„

III semestras.

141.	Arnastauskaitė Konstancija	„	„
142.	Šalkauskaitė Magdalena	„	„
143.	Šarka Aleksandras	filosofijos	„

144.	Viskantaitė Marija	literatūros	„
145.	Zenkevičiutė Ona	kalbotyros	„

1924 m. pavasario semestro klausytojų sąrašas.

1. Tikrieji studentai.

I semestras.

1.	Andrašūnas Ksaveras	literatūros	skyr.
2.	Arminaitė Marija	istorijos	„
3.	Babarskis Bronius	„	„
4.	Bielskytė Irena	literatūros	„
5.	Dembo Jokūbas	kalbotyros	„
6.	Gaidamavičius Juozas	literatūros	„
7.	Gervaitė Paulina	istorijos	„
8.	Gineitytė Jadvyga	literatūros	„
9.	Goniondskytė Minna	kalbotyros	„
10.	Grigaitytė-Grigaliūnaitė Benigna-Monika	istorijos	„
11.	Insodaitė Marija	„	„
12.	Jakševičius Vytautas	literatūros	„
13.	Jeruzolimskis Leizeris	istorijos	„
14.	Jucytė Amelija	literatūros	„
15.	Judelavičius Efrojimas-Beras	istorijos	„
16.	Juodeika Vladas	literatūros	„
17.	Kotleris Izaokas	filosofijos	„
18.	Krivošejevas Dovydas	istorijos	„
19.	Krulickis Vytautas	„	„
20.	Kuklianskis Abromas-Mozė	literatūros	„
21.	Kupricas Dovydas	kalbotyros	„
22.	Lemchėnas Chackelis	„	„
23.	Mackus Feliksas	literatūros	„
24.	Melomedaitė Cipė	„	„
25.	Movšovičiutė Rochlė	„	„
26.	Povilčius Vytautas	„	„
27.	Pavilčiutė Natalija	„	„
28.	Pereščaka Viktoras	istorijos	„
29.	Pietrekas Konradas	literatūros	„
30.	Pinigis Domas	„	„
31.	Radzevičiutė Elzė	„	„
32.	Rapševičius Petras	„	„
33.	Repšys Albertas Jonas	istorijos	„
34.	Rudšteinaitė Dveira	literatūros	„
35.	Rumševičiutė Sofija	„	„
36.	Segalis Beniaminas	istorijos	„
37.	Senečiutė Jadvyga	„	„
38.	Serbenta Ladas	filosofijos	„
39.	Strimaitytė Agota	istorijos	„

40. Strukas Domas „ „
41. Šilkarskis Enrikas literatūros „
42. Švipaitė Bronė „ „
43. Vaitkevičiutė Juzė „ „
44. Vileišytė Birutė-Marė istorijos „
45. Vokietaitytė Aldona literatūros „
46. Volbergaitė Genė „ „
47. Zaksas Jokūbas kalbotyros „

II semestras.

48. Aleksandraitė Beilė literatūros „
49. Andriejūnas Vincas „ „
50. Babickas Petras „ „
51. Čepėnas Pranas istorijos „
52. Daktaravičiutė Aleksandra literatūros „
53. Gaižauskaitė Ona kalbotyros „
54. II Galvydis Juozas istorijos „
55. Gaurys Petras „ „
56. Gervaitė Albina „ „
57. Jakštas Juozas „ „
58. Krikštanaitė Anelė literatūros „
59. Kumpikevičiutė Stasė istorijos „
60. Kuzmaitė Genovaitė literatūros „
61. Lipčiutė Teklė „ „
62. Liutvinaitė Emilija istorijos „
63. Mačiukaitė Leonarda literatūros „
64. Marcinkevičiutė Ona „ „
65. Pakula Antanas „ „
66. Paliulis Stasys „ „
67. Petrauskaitė Alina „ „
68. Petrulis Juozas „ „
69. Popelytė Riva „ „
70. Povilionis Jonas istorijos „
71. Salys Antanas kalbotyros „
72. Skardžius Pranas „ „
73. Štuopis Jurgis literatūros „
74. Švambarytė Jadvyga istorijos „
75. Tarvydaitė Ona literatūros „
76. Trakmanaitė Dina „ „
77. Tubinaitė Bela-Mina istorijos „
78. Tumaitė Anelė „ „
79. Urnežaitė Elena „ „
80. Vinckaitė Stasė „ „
81. Volovickaitė Esterė „ „

III semestras.

82. Bruzgulis Petras „ „
83. Budzinskas Juozas literatūros „
84. Bukota Juozas kalbotyros „

85. I Galvydis Juozas literatūros „
86. Giršovičiutė Zlata „ „
87. Janeliūnas Petras „ „
88. Iešmantaitė Jadvyga „ „
89. Kelsonaitė Sora-Roza kalbotyros „
90. Kudirkaitė Juzė istorijos „
91. Kuodis Leonas literatūros „
92. Miškinis Motiejus „ „
93. Rogalskytė Felicija „ „
94. Stonis Tomas „ „
95. Šalkauskaitė Magdalena istorijos „
96. Žiugžda Juozas literatūros „

IV semestras.

97. Andžiulytė Ieva istorijos „
98. Borutaitė Magdalena „ „
99. Butkevičius Butkus Vladas literatūros „
100. Blažytė Konstancija Ona istorijos „
101. Gerulevičiutė Gerulaitė Janina literatūros „
102. Girčytė Ona istorijos „
103. Karazija Feliksas literatūros „
104. Krigerytė Marija „ „
105. Lipmanavičiutė Perlė-Paulė „ „
106. Pališaitytė Morta „ „
107. Rubaževičius Vaclovas „ „
108. Spūdaitė Teklė istorijos „
109. Šaltenytė Anelė literatūros „
110. Viskanta Eduardas „ „

V semestras.

111. Butėnas Petras kalbotyros „
112. Durys-Durickis Mykolas „ „
113. Karvauskas Alfonsas istorijos „
114. Kuzmickas Zigmas literatūros „
115. Meškauskaitė Ona istorijos „
116. Murzaitė Agnė „ „
117. Norkus Jonas „ „
118. Spūdas Povilas „ „
119. Spūdienė Paulina „ „
120. Šiuraitė China „ „
121. Šmerauskas Salys literatūros „

VI semestras.

122. Sirutytė Lastienė Petronėlė istorijos „

VIII semestras.

123. Kepalas Kazys kalbotyros „

2. Laisvieji klausytojai.

I semestras.

124.	Bičkiutė Antanina	istorijos	skyr.
125.	Bredikaitė-Augustauskaitė Benedikta	„	„
126.	Dulevičienė Sofija	kalbotyros	„
127.	Eidukas Jonas	literatūros	„
128.	Gitlicas Morduchas	„	„
129.	Janušauskaitė Eleonora	istorijos	„
130.	Kubiliutė Marcelė	„	„
131.	Mažeika Jonas	„	„
132.	Šileikaitė-Noreikienė Leontina	„	„
133.	Šimaitė Ona	literatūros	„
134.	Tarutis Juozas	„	„
135.	Verkietis Augustas	„	„

II semestras.

136.	Frenkelytė Jelta	„	„
137.	Grabauskaitė Alida	istorijos	„
138.	Kasakaitis Vacløvas	literatūros	„
139.	Murka Jonas	kalbotyros	„
140.	Radžiūnas Juozas	istorijos	„

III semestras.

141.	Arnastauskaitė Konstancija	„	„
142.	Mileris Jurgis	„	„
143.	Viskantaitė Marija	literatūros	„
144.	Zenkevičaitė Ona	kalbotyros	„

IV Semestras.

145.	Šarka Aleksandras	filosofijos	„

Humanitarinių mokslų Fakulteto Dekanas
M. Biržiška.

Faculty of Humanities.

(Abbreviated report).

The section of Humanities was opened in Kaunas on January 27-th 1920 in the premises of the „Superior School“ organized by the „Association for University Education“.

On February 16-th 1922, the University of Lithuania was opened in Kaunas by a special order of the President of the Republic and the Statute of the Vilna University adopted for it; according to the said Statute the Humanities jointly with the juridical sciences formed one Faculty of Social Sciences, which continued to exist as such until April 22-d 1922, when the Regulations of the Lithuanian University were passed by the Constituent Seym, establishing a separate Faculty of Humanities. The first group of lecturers for the newly-formed faculty was composed of the professors M. Biržiška, K. Būga, J. Yčas, J. Jablonskis and V. Krėvė - Mickevičius; the professors Volteris and J. Vabalas-Gudaitis were soon invited by them to enforce their staff. Prof. Biržiška was then elected to fill the post of dean, and Vabalas-Gudaitis — that of secretary to the Faculty. Prof. Volteris was entrusted with the supervision of the Faculty's books, which were transferred to the latter in great number from the library of the Superior School. Vabalas-Gudaitis was appointed chief of the psychologic laboratory Provisional Regulations for the Faculty were passed by the Faculty Council on February 16-th.

In the first half-year of the Faculty's activity lectures were given by 7 professors and 2 lecturers of languages, namely:

Prof. M. Biržiška — Lithuanian Literature.
„ K. Būga — Lithuanian language and comparative linguistics.
„ J. Yčas — History of Lithuania.
„ J. Jablonskis — General study of the Lithuanian language.
„ A. Voldemaras — Ancient History.
„ Volteris — The Lettish (latvian) language and literature.

The number of hearers in this first half-year of the Humanities was 50 (30 actual students and 20 hearers). In the autum half-year of 1922 a course of History of the East was commenced by Mrs. Arcimavičienė-Rudzinskaitė, of French literature by Vl. Dubas, and of history by Geiga; J. Tumas lectured on lithuanian literature and A. Šimonskis on the ancient languages. On June 13-th 1922 Docent P. Augustaitis was elected to deliver a course of Western European literature, and in the same half-year was commissioned abroad by the faculty for special studies in literature.

The number of hearers towards the close of this semester increased to 97 (71 students and 26 hearers).

In the spring half-year of 1923 the Faculty's staff was joined by prof. A. Voldemaras; were newly invited: Albert Sennas, for classic philolgy, J. I. Tamošaitis for logics, I. Strauchas and A. Smetona for philosophy, V. Lazerson as senior assistant and P. Klimas and. A. Valaitis as lecturers. In that half-year the number of hearers diminished to 80, for the reason of insufficient preparation in the lithuanian language of some of the students, who were thus unable to follow the lectures in lithuanian.

In the autum half-year 1923 the lecturing staff numbered 19 persons: 7 ordinary professors, two newly invited extraordinary professors V. Sezemanas (philosophy) and P. Gronsky (history), 5 docents and 5 decents-substitutes, as well as some new lecturers.

The number of hearers registered in the said half-year was 145 (120 sudents and 25 hearers).

In the spring half-year of 1924 the teaching staff was increased by docent P. Brenderis (classic philology), docent Ign. Jonynas (Lithuanian history), the lecturers Alb. Herbačiauskas (polish language) and Gotl. Studerus (german language). The number of students registered was 145 (123 students and 22 foreign); of these, 114 were lithuanians (55 men and 59 women), 27 jews, 2 poles and 2 germans.

Parallelly with the theoretic course of studies, practice and exercises on nearly all the branches heard were conducted in the shape of pro-seminaries and seminaries.

II. Library of the Faculty.

The Faculty of Humanities possesses its own seminarial library. It numbers 6257 volums. The Faculty's Sem. Library is superintended by prof. E. Volteris.

III. The Faculty Museum.

On March 12-th 1923 a resolution was passed by the Faculty Council, deciding the organization of a Museum attached to the Faculty and recommending for this purpose the research and preservation of all written memorials concerning the history of Lithaunia or its literature. Up to the present time it has been possible to collect 3191 separate objects and authentic documents. J. Tumas has been elected to act as director of the Museum.

IV. The Psychologic-pedagogic laboratory.

a) Origine and growth of the laboratory.

In autum 1918, a special section of experimental Pedagogy was organized in Vilna by the Ministry of Instruction. The director of this new section, J. Vabalas-Gudaitis, worked out a plan of examination of the children and acquired some anthropometric apparatus.

In 1919, a course of about 50 lectures on experimental pedagogy has been organized in Kaunas, and the question of creating a pedagogic laboratory was put forward. In the same year, The „Saulė" („Sun") Association provided itself with some psychological apparatus, which served to form a psychologic-pedagogic cabinet.

Towards the begining of 1920, after the foundation of the Superior School (Advanced Courses), the said cabinet was put to use for the practical instruction of its students. 50.000 auksins were assigned by the Superior School's Council for the purpose of acquiring more apparatus. A permanent assistant-profesor, in the person of Vl. Lazerson, was appointed to second the Laboratory director in his task. Since the foundation of the lithuanian University and the organization of the Faculty of Humanities, thot is since the autum half-year of 1922, the psychologic Laboratory is working systematically.

b) The Laboratory's premises and work.

The Laboratory occupies two large rooms and is provided with an isolation-cell with telephone and signalizing apparel, adopted for psychologic experiments.

The drawing Nr. 1 shows the aspect of one of the rooms.

Drawing Nr. 1.

The drawing Nr. 2. represents one of the isolation cabinets.

Drawing Nr. 2.

The laboratory has at its disposal a projective microscope, an epidiacope, a globoscope, above 100 diapositives of psychologic conditions, many descriptive (graphic) means, toys of the Froebel and Montessori system, children's drawings and handiworks, etc. The number of apparatus and scientific implements attains 200, among them are such modern contrivances as a comparative tachitoscope Michotte, a Schulze chronoscope with polarized magnets, a Rauschburg mnemometer with an episcopine box (cell), etc.

The principal purpose of the laboratory ir to prepare and instigate the students to independent scientific work. The director of the laboratory, J. Vabalas-Gudaitis investigates the question of the „Knowledge on the formation of human types and their development obtained by means of psychical reactions". The result of his labour is to be published next autumn in the University papers.

The assistant-director of the laboratory, Lazerson, has selected another subjec of investigation, also important in regard of the said reactions, although quite independent as to its method and different in its tendencies.

While working on such purely scientific lines, the laboratory is in active correspondence with foreing specialists on similar questions. Some of the University professors and numerous students also take part in this work.

Besides this, the laboratory has undertaken to provide schoolmasters with the necessary materials and information, acquainting them with the physical and psychological peculiarities of lithuanian children.

Lastly, the laboratory endeavours, by means of public lectures and suitable articles in the press, to propagate widely the idea of the experimental method and the necessity of the interference of competent elders with the development of our ripening young generation. For this purpose, Vabalas-Gudaitis has prepared two apparatus adopted for teachers, especially for those busy with the exposition of philosophic propedeutics.

V. The Faculty's organs.

The Faculty of Humanities publishes its own journal „Nation and Word". Two large books have been issued until now. Articles for this paper are provided by members of the Faculty and by foreign professors. Prof. V. Krevė-Mickevičius acts as editor of the journal.

Teisių Fakulteto apyskaita 1922-24 mokslų metų.

1. Paruošiamoji stadija.

Aukštųjų Kursų Teisių skyrius.

Lietuvos Universitėto Teisių fakultetas oficialiai pradėjo veikti tiktai nuo 1922 m. rugpiūčio 16 dienos. Tačiau faktinai jo veikimo pradžią tenka nukelti į 1920 m. sausio mėn., į Aukštųjų kursų susikūrimą, nes šie kursai tiek dėstytojams, tiek studentams leido toliau Universitete darbą plėsti ir gilinti. Aukštuose Kursuose susidarė ir pirmas dėstytojų kadras ir per dvejus darbo metus susirinko pirmieji Teisių Fakulteto studentai, kurie iš kursų buvo priimti iš karto į trečiąjį ir penktąjį Teisių Fakulteto semestrą.

Aukštiesiems kursams susikūrus 1920 m. sausio mėnesį iš karto buvo organizuotas ir teisių skyrius, pradėjęs veikti nuo 1922 m. vasario 6 dienos, kada įvyko pirmasis teisių skyriaus Tarybos posėdis. Paskaitos pradėta nuo pirmojo semestro ir pirmąją paskaitą iš teisės enciklopedijos skaitė vasario 17 dieną P. Leonas.

Pirmajam semestrui buvo nustatyta tokia programa: romėnų teisė — 6 val., teisės enciklopedija — 2 val., valstybinė teisė — 2 val., ūkio istorija — 4 val., Lietuvos teisės istorija — 4 val., Lietuvos Statuto teisė — 2 val., ūkininkų istorija — 2 val. Nuo 1920 m. rudens prasidėjo civilė teisė, nuo 1921 m. pavasario įvesta tarpvalstybinė teisė ir finansų teisė, nuo 1921 m. rudens — politinė ekonomija.

Pirmaisiais skyriaus lektoriais buvo O. Büchleris (romėnų teisė), St. Digrys (Ūkio istorija), A. Janulaitis (Lietuvos teisės istorija ir tarpvalstybinė teisė), P. Leonas (teisės enciklopedija ir civilė teisė), Vl. Mačys (ūkininkų istorija), A. Tumėnas (Lietuvos statuto teisė) A. Voldemaras (valstybinė teisė). Vl. Mačys neįvykdė savo kurso; vėliau buvo pakviesti nauji lektoriai — Vac. Biržiška (valstybinė teisė) ir Kaz. Šalkauskas (civilė teisė); skyrių vedė A. Janulaitis, sekretoriavo O. Büchleris.

Pradžioje klausytojų skaičius buvo gan žymus, tačiau tiek sunkios darbo sąlygos, tiek bendros politikos aplinkybės žymią klausytojų dalį atbaidė ir Teisių Fakultetui teko iš šio skyriaus paveldėti 13 studentų penktajam semestrui ir arti 30 studentų ir laisvųjų klausytojų trečiajam semestrui. Darbo apystovos buvo sunkios, nes skyrius neturėjo net nuolatinės paskaitoms vietos: skaityta valstybinėj gimnazijoj, pašte, vėliau Steig. Seimo komisijų kambary. Bendros gi politikos aplinkybės

sutrukdė visą 1920 m. rudens semestrą, kada veik visas kursų ir skyriaus darbas buvo sustojęs ir tik karui nurimus atgijo.

Tačiau tokių nenormalumų nežiūrint patsai darbas iš mėnesio mėnesin ėjo gilyn, dėstytojams, daugiausiai praktikams teisininkams, įsitraukiant į teorinį juridinį darbą, klausytojams gi bendrai įprantant protu dirbti, nuo kurio darbo žymi jų dalis buvo atpratusi del didžiojo karo, jų daugumos mokslą sutrukdžiusio, ir del įvairių politikos pokarinių įvykių.

Universiteto susikūrimas ir sociologijos Fak-tas.

1922 m. vasario 16 dieną universitetui susikūrus, A. K. Teisių skyriaus darbas pradžioje nebuvo sustojęs, nes Universitete Teisių Fakulteto nebuvo. Įkurtas Valstybės Tarybos dar 1918 m. gale priimtu Vilniaus Universiteto statutu. Universitetas be kitų turėjo tiktai Sociologijos Fakultetą, kuris dalinai apėmė vėlesnio Humanitarinio Fak-to dalykus ir turėjo keletą katedrų busimojo teisės Fak-to. Tiems dalykams dėstyti buvo nuo pat pradžios Socialogijos Fakulteto pakviesti prof. A. Janulaitis ir prof. A. Voldemaras, kurie ir skaitė studentams tarp kita ko Lietuvos teisės istoriją ir valstybinę teisę. Tačiau ir A. K. Teisių Skyriui teko greitu laiku likviduotis, nes dauguma jo klausytojų visgi stojo sociologijos Fakultetan, turėdami vilties, kad bus greitai St. Seimo priimtas naujas Universiteto statutas, numatąs ir teisių fakultetą; be to, studentams rūpėjo ir jų teisinė padėtis, kuri jiems aiškėjo tik įstojus universiteto studentais. Didesnė jų dalis buvo tačiau priimta Soc. Fakulteto laisvais klausytojais, del tam tikro nusistatymo Socialogijos Fakulteto ar jo Dekano, prof. Voldemaro, nepriimti tikrais studentais valstybės tarnyboje tarnaujančiųjų. Dėstymas kurį laiką ėjo paralėliai ir Sociol. Fak-te ir A. Kursuose ir paskaitas lankė tie patys klausytojai, kurie ir teisių skyriuje nenorėjo pradėto darbo nutraukti.

Universiteto statuto priėmimas ir Teisių Fakulteto legalizavimas.

Galop 1922 m. balandžio 12 d. buvo Steigiamo Seimo priimtas Universiteto Statutas. Statuto 7 str. numatė ir Teisių Fakultetą su šiomis katedromis: 1) teisės enciklopedija, 2) romėnų teisės istorija ir dogma, 3) Lietuvos teisės istorija, 4) politinė ekonomija, 5) teisės filosofijos istorija, 6) valstybinė teisė, 7) statistika, 8) finansų teorija, 9) civilė teisė, 10) civilis procesas, 11) baudžiamoji teisė, 12) baudžiamasis procesas, 13) administracinė teisė, 14) prekybinė teisė, 15) tarptautinė teisė.

Nors šis katedrų sąrašas nepilnai atatiko tiems pageidavimams, kurie buvo, statutą ruošiant, buvusių kursų lektorių išreikšti, tačiau statutui paliekant fakultetams mokslo srity autonomiją, pasidarė visai galima augti ir plėstis. Taigi ir Aukštųjų Kursų Teisių skyrius likvidavos, nors pats naujas Fakultetas ir negalėjo del suvėlinto laiko pradėti darbo tuojau pavasarį. Taigi vienas semestras dingo. Darbo pradžią teko nukelti 1922 m. rudenin. Tuo tarpu einant U-to Statutu 24 str. pastaba 1, Respublikos Prezidento įsakymu iš 1922 m. birželio 20 dienos buvo sudarytas Fakulteto Tarybos branduolys iš profesorių Petro Leono ir Augustino Janulaičio ir docentų Bieliackino, O. Büchlerio, M. Römerio, Kaz. Šalkaus-

kio ir Ant. Tumėno, kuriems ir pavesta buvo suorganizuoti Fakultetas. Augustinas Janulaitis ir Mykolas Römeris tačiau atsisakė nuo paskirtų jiems vietų.

Šios Tarybos pirmas posėdis buvo tų metų Universiteto Rektoriaus prof. J. Šimkaus sušauktas 1922 m. rugpiūčio 16 dieną; ši diena tuo būdu sudaro oficialę Teisių Fakulteto veikimo pradžią.

2. Teisių Fakulteto organizacija 1922—23 metais.

Naujųjų dėstytojų kvietimas.

Susirinkus Fakulteto branduoliui pirmiausia teko rūpintis naujų dėstytojų kvietimu, nes ir branduolio nariai ne visi iškarto galėjo dalyvauti Fakulteto darbe — pav. buvęs tuo laiku užsieny doc. Bieliackinas atvažiavo tiktai lapkričio 13 dieną. Taigi jau pirmam posėdy, 1922 m. rugpiūčio 16 d. buvo pakviesti ordinariniu profesorium Augustinas Janulaitis ir docentais Mykolas Römeris, Vaclovas Biržiška ir Juozas Papečkis. Iš šių A. Janulaitis nesutiko įeiti Fakulteto Tarybos nariu ir dirbo per dvejus metus fakultete atskira sutartimi. J. Papečkis, dalyvavęs keliuose pirmuose fakulteto posėdžiuose, del tarnybinių užsiėmimų už universiteto sienų, buvo priverstas atsisakyti dėstyti, paskaitų nepradėjęs. Taigi iš pirmųjų keturių pakviestųjų Fakulteto Tarybon įėjo tik du: doc. Mykolas Römeris ir doc. Vac. Biržiška. Rugpiūčio 29 d. posėdy buvo išrinkti ordinariu profesorium dr. Elemeras Balogas iš Vienos, ir docentais Alfonsas Moravskis ir Mykalojus Pokrovskis; rugsėjo 24 d. docentu Petras Šalčius, lapkričio 12 d. ordinariais profesoriais Antanas Kriščiukaitis ir Vladas Mačys. Galop biržeįio 12 d. posėdy 1923 m. docentu Vladimiras Stankevičius.

Dekano ir sekretoriaus rinkimai.

Šitaip sudarytoji fakulteto Taryba išrinko rugpiūčio 29 d. posėdy dekanu ordinarį profesorių Petrą Leoną ir einančiu sekretoriaus pareigas Vaclovą Biržišką. Prof. Leonas sutiko eiti pirmąjį semestrą dekano pareigas laikinai, kol susirinks pilnesnė Tarybos sudėtis ir todel 1923 m. sausio 21 dieną įvyko nauji rinkimai ir prof. Leonas buvo išrinktas vėl dekanu visiems metams. Del to fakultete dekanas ir sekretorius renkami ne pradžioje mokslo metu, bet sausio mėnesy.

1922—1923 m. mokslo planas ir katedrų paskirstymas.

Turint galvoje, kad fakultetas iš karto paveldėjo studentus, kurie jau buvo išklausę Aukštuosiuose Kursuose tai du, tai keturius semestrus ir be to, žymus studentų skaičius stojo pirman semestran, pirmais mokslo metais buvo sukurti iš karto trys semestrai. Buvo nustatytas toks fakulteto mokslo planas:

Teisės enciklopediją	I—II	sem.	2	val. savaitėje
Romėnų teisės istorija ir dogma	I—II	„	4	„ „
su seminaru	III—IV	„	3	„ „

Lietuvos teisės istorija	I—II	sem.	4	val. savaitėje
Politinė ekonomija	I—II	„	4	„ „
Svetimų valstybių valstybinė teisė (pradai)	I—II	„	4	„ „
Lietuvos valstybinė teisė	III—IV	„	2	„ „
Civilė teisė	III—IV	„	6	„ „
„ „ seminaras	III—IV	„	2	„ „
Statistika	III—IV	„	2	„ „
„ seminaras	IV	„	2	„ „
Finansų teisė	III—IV	„	4	„ „
Baudžiamoji teisė	V—VI	„	4	„ „
„ „ seminaras	VI	„	2	„ „
Administracinė teisė	V—VI	„	4	„ „
Prekybinė (su vekseline) teisė	V—VI	„	4	„ „
„ seminaras	VI	„	1	„ „
Teisės filosofijos istorija	VII—VIII	„	4	„ „
Civilis procesas	VII—VIII	„	2	„ „
„ „ seminaras	VIII	„	2	„ „
Baudžiamasis procesas	VII—VIII	„	2	„ „
„ „ seminaras	VIII	„	2	„ „
Tarpvalstybinė teisė	VII—VIII	„	4	„
Teismo medicina	VII—VIII	„	4	„ „
Lietuvių kalba				

Nuo šio plano tiek pirmais tiek antrais metais teko kiek nukrypti: padidinti iki 6 val. romėnų teisė, Lietuvos valstybinė teisė iki 4 val. savaitėje; statistika, neturint dėstytojo, 1922—23 metais nebuvo dėstoma ir įvesta tik 1923—1924 m. dviejų semestrų studentams kartu, papildžius ją dar 2 val. tikrenybės teorija; baudžiamoji teisė, J. Papečkiui atsisakius, buvo dėstoma tik VI semestre ir jos tęsinys buvo perkeltas į VII semestrą; civilis procesas pradėtas dėstyti jau nuo VI semestro; tarpvalstybinė teisė nebuvo dėstoma visus 1922—24 m., nes paskutiniojo semestro studentai ją buvo jau Aukštuose Kursuose išklausę; teismo medicinai, atsisakius dėstyti fakultetui, medicinos fakulteto buvo nuskirtas lektorius dr. Viršila tik nuo rudens 1923 m.; lietuvių kalbą studentai klausė Humanitarinių mokslų Fakultete pas prof. J. Jablonskį.

Dalykų pasiskirstymas.

Dėstomais dalykais 1922—1923 m. pasiskirstyta šitaip: prof. P. Leonas dėstė teisės enciklopediją, ir civilės teisės dalį; prof. Baloga — romėnų teisės istoriją ir dogmą, doc. Biuchleris — romėnų teisės dogmos dalį ir prekybinę teisę; prof. A. Janulaitis — Lietuvos teisės istoriją, doc. Šalčius — politinę ekonomiją, doc. A. Tumėnas — Lietuvos valstybinę teisę, doc. M. Romeris — bendrąją valstybinę teisę, doc. Myk. Pokrovskis — finansų teisę, doc. A. Moravskis — Lietuvos Finansus ir Lietuvos visuomenės ūkį, doc. Papečkis — baudžiamąją teisę (nepradėjęs skaityti atsisakė), doc. Bieliackinas — civilę teisę ir prekybinės teisės dalį, doc. Vac. Biržiška — administracinę teisę, doc. K. Šalkauskas — civilę teisę; pradėjo nuo 1923 m. pavasario semestro — prof. A. Kriščiukaitis — bau-

džiamąją teisę ir Vl. Mačys — civilinį procesą. Turint galvoje, kad ne visi dėstytojai užtenkamai mokėjo lietuvių kalbą, buvo leista, Universiteto Tarybai sutikus, dvejus metus dėstyti: prof. Balogai — vokiečių kalba, doc. Moravskiui ir Pokrovskiui rusų kalba.

Fakulteto laikinasis reguliaminas.

Susitvarkius fakulteto organizacijai teko nustatyti, einant § 28 Univ-to Statuto ir reguliaminą, santykiams fakulteto viduje sutvarkyti. Turint galvoje, kad tolimesnė praktika galėjo nurodyti daugelį priimtos praktikos trūkumų, buvo reguliaminui priduotas laikinasis pobūdis. Reguliaminas buvo priimtas 1922 m. rugsėjo 9 dieną ir lapkričio 26 dieną šio turinio:

1. Baigusieji mokytojų seminarijas priimami Teisių fakulteto studentais ar laisvais klausytojais atsižiūrint tų seminarijų kurso, atatinkamai Švietimo Ministerijos kvalifikuoto.

2. Baigusieji realines mokyklas (gimnazijas) priimami tikrais studentais, tik 4 semestrų laike turi išlaikyti egzaminą iš lotynų kalbos aukštesniosios mokyklos kurso.

3. Baigusieji dvasines seminarijas priimami tikrais studentais, tik atsižiūrint seminarijos kurso, 4 semestrų laike turi laikyti egzaminus iš tų aukštesniosios mokyklos dalykų, kurie dvasinėj seminarijoj neišeiti.

4. Baigusios 7 klasių moterų gimnazijas priimamos laisvosiomis klausytojomis; tikromis studentėmis jos užskaitomos išlaikius papildomus egzaminus iš aukštesniosios mokyklos kurso.

5. Teismo medicina skaitoma privalomu dalyku visiems VII—VIII semestro studentams.

6. Kiekvienas studentas išėjęs 4 semestrus privalo išlaikyti egzaminą iš lietuvių kalbos, išklausęs Humanitariniam Fakultete jos kursą.

7. Kiekvienas studentas, prieš baigdamas kursą privalo išlaikyti egzaminą iš vokiečių, prancūzų, ar anglų kalbos, išklausęs Humanitariniam Fakultete jos kursą.

8. Kiekvienas studentas privalo lankyti Fakulteto Tarybos nuskirtus seminarus ir gauti iš jų pažymėjimus.

9. Teisių Fakulteto studentams privalomi dalykai yra šie:

1) Teisės enciklopedija,
2) Romėnų teisės istorija ir dogma,
3) Lietuvos teisės istorija,
4) Politinė ekonomija,
5) Teisės filosofijos istorija,
6) Valstybinė teisė,
7) Statistika,
8) Finansų teorija,
9) Civilė teisė,
10) Civilis procesas,
11) Baudžiamoji teisė,
12) Baudžiamasis procesas,
13) Administracinė teisė,
14) Prekybinė teisė,

15) Tarptautinė teisė,
16) Teismo medicina.

10. Studentams patariama studijuoti dar istorija, psichologija ir logika.

11. Semestro pradžioje studentai pristato dekanui sąrašą dalykų, kuriuos užsirašo skaityti ir gauna dekano parašą studijų knygelėje.

12. Semestrui įskaityti semestro pradžioje kiekvieno lektoriaus daromi pažymėjimai studentų studijų knygelėje.

13. Dalykui įskaityti kiekvieno semestro pabaigoje studentai privalo dalyvauti kolokvijume, apie ką studentų studijų knygelėje daromi pažymėjimai lektoriui savo pavardę ir datą įrašant.

14. Be pažymėjimų apie dalyvavimą kolokvijume studentai neprileidžiami prie egzaminų. Egzaminai daromi dalyką pabaigus skaityti.

15. Studentai ir laisvieji klausytojai privalo išlaikyti egzaminus iš visų dalykų Universiteto statuto ir Teisių Fakulteto nutarimais nustatytų.

16. Egzaminas laikomas pas lektorių, kuris dalyką dėstė; jei vienam dalykui yra du ar daugiau dėstytojų, tai egzaminas laikomas tų lektorių nustatyta tvarka (pas vieną ar lektorių komisijoje).

17. Studentams prašant Fakulteto Taryba gali paskirti egzaminus komisijoje dėstytojui dalyvaujant.

18. Egzaminai skiriami rugsėjo — spalių, gruodžio — sausio ir gegužės — birželio mėnesį.

19. Egzaminų rezultatas pažymimas studijų eigos lape ir studijų knygelėje žodžiais „gerai" ir „labai gerai"*). Egzamino neišlaikusiems nedaroma jokio pažymėjimo.

20. Diplomui gauti turi būti išlaikyti visi egzaminai, atlikti lektorių reikalaujamieji seminarų darbai, kas pažymima studentų knygelėje ir studijų eigos lape, ir pristatytas rašto darbas iš teisės ar ekonomijos mokslų sričių.

21. Visiems kas išbuvo kituose Universitetuose nustatytą studijų laiką ir nėra juose gavę diplomo, diplomas gali būti išduotas Fakulteto Tarybos nutarimu išlaikius jiems visus egzaminus, kurių jie nebuvo laikę ir atlikus visus Fakulteto reikalaujamus darbus, kurių jie nėra atlikę.

22. Daktaro laipsnis atatinkamos specialybės duodamas gavusiam baigimo diplomą, jei jis išlaiko tam tikrus fakulteto nustatytus egzaminus, parašo fakulteto reikalavimams atatinkamą disertaciją ir ją viešai apgina.

Specialybę nustato Fakulteto Taryba.

Šis reguliaminas buvo ir išspausdintas, pridėjus jam studentų darbą liečiančias bendro Universiteto Statuto dalis.

Seminarai.

Be bendrų paskaitų iš karto buvo įvesti ir šie seminarai: civilės teisės, romėnų teisės, finansų teisės, baudžiamosios teisės ir civilio proceso. Seminarų darbas reiškėsi vadovaujant savarankiškam studentų darbui, ruošiant ir skaitant studentų paruoštus referatus ir jų viešą kritika.

---

*) 1924-1925 m. įkainojimas nustatytas pakankamai, gerai ir labai gerai.

Fakulteto ir Universiteto Komisijos.

Jau 1922 m. rudenį buvo pradėta rūpintis fakulteto bibliotekos sudarymu. Fakulteto bibliotekos vedėju ir fakulteto atstovu universiteto bibliotekos komisijoje buvo išrinktas doc. Vac. Biržiška. Jį išrinkus Universiteto bibliotekos vedėju ir del to jam atsisakius nuo pirmųjų pareigų, vieton jo buvo išrinktas prof. Balogas, kuris šias pareigas eina ir ligi šiol. 1923 m. sausio mėn. buvo sudaryta ir bibliotekos komisija, kurion be prof. Balogo, įėjo ir doc. A. Tumėnas, ir nuo kovo mėn. 11 d. dar doc. Vac. Biržiška, kurio vieton dar vėliau įėjo doc. Šalčius. Fakultetas neturėdamas pradžioje bibliotekai lėšų, stengėsi sudaryti jai pamatą iš aukų. Tuo reikalu buvo kreiptasi į visuomenę ir buvo duoti tam tikri įgaliojimai advokatams — lietuviams Amerikoje Bagočiui ir Bračiuliui rinkti Fakultetui aukas pinigais ir knygomis. Tačiau šis kreipimasis teigiamų rezultatų beveik nedavė.

Fakulteto Tarybos nariams be tiesioginių pareigų teko nešti ir bendros pareigos įvairiose Universiteto komisijose. Doc. Biuchleris atstovavo Fakultetą Universiteto Teismo sudarymo komisijoje ir Teismui susidarius, pačiam Teisme. Universiteto regulamino komisijoje paeiliui fakultetą atstovavo doc. K. Šalkauskis, doc. M. Römeris ir galop prof. Balogas. Universiteto bibliotekos komisijoje, doc. Vac. Biržiška ir vėliau prof. Balogas; intelektualio bendradarbiavimo komisijoje — prof. Balogas, komisijoje nustatyti lietuvių kalbos programai naujai Universitetan stojantiems studentams — doc. A. Tumėnas. Galop ne Universiteto visuotino surašymo komisijoje doc. A. Moravskis.

Dėstytojų mokslo darbai.

Svarbiausias visų dėstytojų darbas šį laiką buvo ruošti atatinkamus kursus, be kurių, trūkstant knygų ir vadovėlių, studentams labai yra sunku apseiti. Tam darbui padėti, prof. Leonui prižiūrint ir redaguojant buvo dviejų studentų išverstos ištraukos iš Gareiso „Rechtsenciklopedie“ ir doc. Šalčiaus išversta Tugan-Baranovskio politinės ekonomijos kursas, tais pačiais mokslo metais ir išleistas. Susirūpinta ir savo organo leidimu. Tačiau jo įvykdymas kiek užtruko del bandymų sujungti jį su „Teise“ ir kai kurių technikos kliūčių.

1923 m. vasario 16 d. iškilmingam Universiteto posėdy prof. Mačys skaitė pranešimą, tema; „Socialio teisės mokslo tikslas ir mūsų žemės reformos įstatymas toje mokslo akivaizdoje“.

Galop vasarai 1923 m. buvo komandiruoti, su atlyginimu iš Fakulteto, mokslo tobulintis šie dėstytojai: doc. Šalčius į Prancūziją, prof. Balogas į Vokietiją, Prancūziją ir Šveicariją, doc. Tumėnas į Vokietiją ir Šveicariją (fakulteto komandiruotės nesunaudojo), doc. Biuchleris į Vokietiją, doc. Moravskis į Suomiją (nesunaudojo); be to, prof. Römeris į Šveicariją, komandiruotas Teisingumo Ministerijos.

Dėstytojų pakėlimai.

Atsižiūrėjus seniau pagamintų mokslo darbų fakultetas posėdy 1923 m. birželio 12 dieną, pakėlė extraordinariais profesoriais doc. M. Römerį

ir doc. S. Bieliackiną, tuo būdu pirmą kart jiems nustatydamas mokslo laipsnį.

Studentai.

Kaip jau teko aukščiau minėti, 1922 m. pradžioje buvo priimti Teisių Fakultetan tiek buvę Aukštųjų Kursų klausytojai, tiek buvę Sociologijos Fakulteto studentai ir laisvieji klausytojai, tiek, galop, naujai įstoję. Aukštųjų Kursų klausytojams buvo įskaityti visi jų išeiti dalykai, išlaikyti egzaminai ir išbūtas laikas. Sociologijos fakulteto klausytojams įskaityta tiktai jų sumokėtas mokesnis. Visiems naujai stojantiems, buvusiems kituose Universitetuose teisių fakultetuose buvo įskaitomi laikas ir tie dalykai ir egzaminai, kurie atatiko mūsų Teisių Fakulteto dalykams. Iš viso buvo priimta 1922 m. rudens semestre 206 studentai ir 38 laisvi klausytojai. 1923 metų pavasario semestre 183 studentai ir 27 laisv. klausytojai. Be to, buvo prileisti laikyti diplominius egzaminus 11 žmonių ar tai baigusių Vakarų Europoje ir Amerikoje aukštasias mokyklas ir norinčių įgyti Liet. Universiteto Teisių Fakulteto diplomą, ar tai gavusių Rusijos Universitetuose išleidžiamuosius liudymus, bet nelaikusių ar nebaigusių laikyti diplominių egzaminų. Atsižiūrint sunkių darbo apystovų, kuriose jų daugumai teko dirbti, jiems buvo leista laikyti egzaminai susitarus su atatinkamo dalyko profesorium. Tačiau 1922—23 mokslo metais nė vienas jų nebuvo dar egzaminų baigęs.

3. Fakulteto vystymasis 1923—1924 mokslo metais.

Fakulteto išsiplėtimas.

1923—24 m. pasiekta pilno semestro skaičiaus, fakulteto mokslo plano numatyto: rudenį veikė I, III, V, VII semestr., pavasary 1924 m. II, IV, VI, VIII, sem. Pakviestas naujas dėstytojas doc. Stankevičius baudžiamajai teisei dėstyti, doc. A. Rimka — statistikai (pavedus matematinę statistiką gamtos-matematikos fakulteto docentui Viktorui Biržiškai); teismo mediciną laikinai dėstė Med. fak-to pakviestas gydytojas Viršila ir pakviestas asistentu prie finansų teisės katedros Veryga-Darevskis; tuo būdu pasidarė galima aprūpinti veik visos katedros nuolatiniais dėstytojais. Taigi prof. Leonas be teisės enciklopedijos apėmė dar ir teisės filosofijos katedrą, prof. Kriščiukaitis baigęs rudenį 1923 m. savo laikiną baudžiamosios teisės kursą, 1923—24 m. dėstė baudžiamąjį procesą; prof. Bieliackinas baigęs baudžiamosios teisės dalį — 1923—24 m. dėstė tik civilę teisę; prof. Mačys 1923 m. rudenį civilį procesą dėstė tik V semestrui, nes VII sem. kursą išklausė pavasarį; 1924 m. pavasarį VI ir VIII s. kartu.

Ekonominio skyriaus steigimas.

Teisių Fakultetui susiorganizavus dar 1923 metais pavasarį buvo kilęs sumanymas kurti ekonominį skyrių. Pradžioje buvo nustatyti šie principai. Ir teisių ir ekonominiam skyriuje mokslas einamas 8 semestrus; pirmi du semestrai yra bendri tiek juristams, tiek ekonomistams, kad dar

jauniems studentams būtų galima geriau susiorientuoti dėstomuose dalykuose ir sąmoningiau pasirinkti specialybę; susiskaldymą skyriais įvesti tiktai nuo III semestro. Kadangi tuo būdu ekonominis skyrius turėjo prasidėti tiktai nuo 1924 m. rudens, tai ir ekonominio skyriaus programos klausimas buvo nukeltas ir pati programa buvo priimta tik 1923 m. gruodžio 16 d. Programa nustatyta šitokia:

Teisės enciklopedija po 2 val. I—II sem. Romėnų teisės istorija po 5 val. I—II sem. Lietuvos teisės istorija po 4 val. I—II sem. Valstybinė teisė po 4 val. I—II sem. Civilė ir komercinė teisė (specialus kursas) po 4 val. III—IV sem. Finansų teisė po 6 val. III—IV sem. ir po 2 val. V—VI sem. Administracinė teisė po 4 val. V—VI sem. (su savivaldybių ūkio politika ir sociale apsauga). Tarptautinė ir konsuliarinė teisė po 4 val. VII—VIII sem. Politinė ekonomija po 4 val. I—II sem., ekonominės politikos pagrindai po 3 val. III—IV sem., pinigų, bankų, kredito ir finansų mokslas po 2 val. VII—VIII sem. Lietuvos visuomenės ūkis su seminaru po 3 val. I—II sem. Ūkio geografija po 2 val. V—VI sem. visuomenės ūkio istorija po 2 val. III—IV sem. Ekonominių teorijų istorija po 2 val. V sem. ir po 3 val. VI sem. Kooperacija su seminaru po 2 val. V—VI sem. ir po 1 val. VII—VIII sem. Bendroji statistika su seminaru po 3 val. III—IV sem., politinė aritmetika po 1 val. III—IV ir V sem. ir 2 val. VI sem., komercinė aritmetika po 2 val. III—IV sem., knygvedyba ir balansų mokslas po 1 val. III, IV, ir V sem. ir 2 val. VI sem., draudimas po 4 val. VII—VIII sem., žemės ūkio ekonomika po 2 val. V—VIII sem., privatinio ūkio mokslas po 2 val. V—VI sem. kreditų įstaigų ūkis po 2 val. VII—VIII sem., prekių mokslas po 4 val. VII—VIII sem. Be to, dvi svetimos kalbos — viena vakarų Europos kalba ir viena studentų pasirinkimu.

Kadangi tuo būdu tenka jau nuo rudens 1924 m. kurti trečias ekonominio skyriaus semestras, tai ir jam vykdyti, be tų lektorių, kurie skaitys bendrus ir teisininkams ir ekonomininkams kursus numatyta šie lektoriai: prof. Bieliackinas ir doc. Šalkauskas apsiėmė dėstyti ekonomistams civilę ir prekybinę teisę; doc. Rimka — ekonominės politikos pagrindus ir visuomenės ūkio istoriją; doc. Viktoras Biržiška — politinę aritmetiką. Knygvedybos ir komercinės aritmetikos dėstyti pakviestas Technikos Fak-to priv. docentas Jonas Mašiotas. Doc. Rimkai pasiruošti prie naujų dalykų buvo suteiktas komandiravimas į Angliją nuo gegužės 11. 1924 m. keliems mėnesiams.

Fakulteto dalyvavimas Universiteto gyvenime.

1923—24 mokslo metais fakulteto nariams, be jų tiesioginių pareigų ir tų komisijų, kuriose jie jau 1922—23 m. dalyvavo, teko dar dalyvauti šiuose Universiteto darbuose — susikūrus viešoms Universiteto paskaitoms, prof. Leonas, doc. Tumėnas, doc. Rimka ir doc. Biuchleris paskaitė keletą viešųjų paskaitų. Prof. Leonas dalyvavo Universiteto Kanto iškilmėms paruošti komisijoje ir per Kantui paminėti viešąjį Universiteto Tarybos posėdį skaitė pranešimą tema: „Kantas teisės filosofijos istorijoje“. Prof. Römeris atstovavo Universitetą Tarptautiniam Socialogų Kongrese Romoje 1924 m. balandžio mėnesy.

Kursų Ruošimas.

Per šiuos mokslo metus veik visi dėstytojai paruošė spaudai savo kursus. Fakultetas priėmė spausdinti šiuos kursus: doc. Pokrovskio — finansų teisės kursą, doc. Stankevičius — baudžiamosios teisės, prof. Mačio civilio proceso, doc. Moravskio — Lietuvos finansų. Be to, ruošiamas spaudai pirmas numeris Fakulteto Darbų. Iš spaudos išėjo prof. Gareiso Teisės Enciklopedijos vertimas, prof. Leonui vertimą suredagavus.

Reguliamino papildymas.

Atsižiūrint į iškilusį reikalą fakulteto reguliaminą papildyti, 1923 m. spalių 21 d. buvo nustatyta kiek smulkesnė įsirašymo pas lektorius ir kolokvijumų priežiūra ir nustatyta įsirašymui į III semestrą prievolė išlaikyti bent vieną egzaminą ir įsirašymui į V semestrą bent tris egzaminus iš pirmųjų keturių semestrų.

Sąryšy su nustatyta Senato, Fakulteto iniciatyva, diplomo forma — pakeistas ir egzaminų vertinimas — trimis laipsniais: pakankamai, gerai ir labai gerai.

Studentai.

1923—24 mokslo metais buvo studentų ir laisvųjų klausytojų:

1923 m. rudenį 300 studentų, 68 laisvieji klausytojai.

1924 m. pavasarį 281 studentas, 63 laisv. klausytojai.

Iš šių studentų posėdžiuose 1924 m. birželio 13 d., rugsėjo 4 d., 11 d. ir 14 d. nutarta išduoti diplomus, diplomuoto teisininko vardu šiems studentams, visus fakulteto reikalavimus atlikusiems ir pristačiusiems diplominius darbus temomis:

1. Leonui Abaravičiui — „Mūsų baudžiamasis statutas ir tikslingumo principas".
2. Juozui Bataičiui — „Atsitikimas baudžiamojoje teisėje".
3. Jurgiui Bobeliui — „Dovanojimas".
4. Povilui Budrevičiui — „Akcininkų teisės, pareigos ir atsakomybė".
5. Viktui Cimkauskui — „Apie įpėdinio atsakomybę sulig palikimo davėjo pasižadėjimų".
6. Vincui Čeplai — „Apie valstybės išdavimą".
7. Juozui Dijokui — „Tėvų su vaikais asmeniniai santykiai teisės atžvilgiu".
8. Antanui Drevinskiui — „Kreditas".
9. Antanui Endziulaičiui — „Mažamečių globa".
10. Levui Gorfunkeliui — „Čižės teisė".
11. Birutei Grigaitytei-Novickienei — „Konsulatai".
12. Antanui Jakobui — „Sindikatai, koncernai ir trestai".
13. Pranui Ysakui — „Rinkimų teisė Lietuvoje".
14. Kaziui Juknevičiui — „Prekybos sutarčių sistema".
15. Kaziui Kazlauskui — „Bendradarbiavimas".
16. Jonui Pikčilingiui — „Dingusių asmens turto globojimas".
17. Karoliui Remėzai — „Vekselis ir jo ekonominė reikšmė".
18. Abeliui Sereiskiui — „Pasų įstatimdavystė Lietuvoje".
19. Bonifacui Šemetai — „Grūdų prekyba ir jos išsivystymas".
20. Naumui-Nachimui Trifskinui — „Žydų liaudies bankai Lietuvoje".

Be jų išduoti diplomai šiems ne studentams, laikiusiems prie Fakulteto diplominius egzaminus:

1924 m. sausio 13 dieną Leizeriui Levinšteinui, užskaičius jam diplominį darbą, parašytą baigiant Universitetą Šveicarijoje.

1924 m. vasario 17 dieną Adomui Lastui-Lostovskiui, dip. darbas — „Nuožiūrinė administracijos valdžia ir visuomenė“.

1924 m. gegužės 25 dieną Antanui Sugintui — dipl. darbas „Įstatymų konstitucingumas“.

1924 m. birželio 13 dieną Boleslovui Masiuliui — dipl. darbas „Vaikų nusikaltimai ir kova su jais“.

Dėstytojų pakėlimas.

Posėdy 1924 m. gegužės 25 dieną doc. Vaclovas Biržiška pakeltas ekstraordinariu profesorium.

Fakulteto biblioteka.

Biblioteka turi 1667 veikalų, 2220 tomuose. Visos šios knygos tapo įgytos pirkimo ir dovanojimo keliu. Aukotų knygų skaičius siekia iki 1395 t. Aukojo šie asmenys ir įstaigos:

a) p. Fokas, Leipcige	1000	tomų
b) p. Dr. Griunbaumas	344	„
c) Anglų valdžia	6	„
d) Tautų Sąjunga	1	„
e) Čekoslovakijos konsulas Lietuvoje	6	„
f) Užsienių Reikalų M-ja	13	„
g) Liet. Koper. Bendrov. Sąjunga	6	„
h) Universities' Library for Central Europe, Londone	19	„
Iš viso	1395	tomus

Nupirkta 844 t. už 13018 litų 40 centų. Praeitais metais buvo padengtos sąskaitos už 12297 lit. 26 cent., šiemet gi už 1721 lit. 14 cent. Biblioteka turi tris spintas už 915 litų. Už atliktą technikos darbą buvo išmokėta 200 litų.

Fakulteto dėstytojai.

Ordinariai profesoriai.

Petras **Leonas,** Fakulteto Dekanas. Gimė 1864 m.; baigė juridinį fakultetą Maskvos universiteto, teisių kandidato laipsniu, kuriam reikalui parašė darbą „Privatinė ir draugijinė ūkio organizacija“, išspausdintą paskui lietuvių kalba „Varpe“; Lietuvos raštijoje pradėjo dalyvauti nuo 1887 metų „Šviesoj“, „Varpe“ ir kit. Besikuriant Lietuvos Valstybei buvo teisingumo ir vidaus reikalų ministeriu; jam vadovaujant buvo sustatyti įstatymų projektai: teismų ir jų darbo sutvarkymo, savivaldybių ir Steigiamojo seimo rinkimų, kurie išėjo įstatymais ir pirmuoju du ir dabar veikia.

Universitete dėsto teisės enciklopediją ir teisės filosofijos istoriją 1922—23 mokslo metais jo buvo dėstoma dar civ. teisės specialė dalis,

būtent „Pasižadėjimų teisė“. Pradėdamas dėstyti prof. Leonas turėjo viešą įžengiamąją paskaitą tema „Kollektyvumo pradas Lietuvos Respublikos civilės teisės novellose“, kuri spaudinama „Fakulteto Darbuose“.

Be darbo universitete prof. P. Leonui teko vesti I-jo ir II-jo Seimo rinkimai, enant Vyriausios Rinkimų Komisijos Pirmininko pareigas. Sprendžiant rinkimais kilusius klausimus, teko tai Komisijai aiškinti rinkimų įstatymo § 76, kuris aiškinamas buvo kritikuotas svetimų juristų-profesorių. Po to prof. P. Leonas skaitė Universiteto salėje viešąją paskaitą tema „Seimo rinkimų įstatymo § 76 ir jo aiškinimai, duotieji Vyriausios Rinkimų Komisijos ir profesorių G. de Lapradelle, Burchardto ir Trypolio“; toji paskaita buvo išspausdinta „Lietuvoje“. Teisės klausimais prof. P. Leono buvo išspausdinti straipsniai Lietuvos Teisininkų Draugijos organe „Teisė“: Nr. 1 — „Sutartinių prievolių laisvės sąvoka“, Nr. 3 — „Del gimininio (giminės) turto“ ir Nr. 5 — „Profesoriaus L. Duguit asmens subjektyvinė teisė ir valstybės valdymo teisė ir jo pažiūrų kritika“; pastarąja tema buvo skaityta paskaita Lietuvos Teisininkų suvažiavime 1924—I—13 d. Prof. P. Leono redakcija Fakulteto 1924 m. išleista prof. K. Gareiso knygos „Enciklopedie und Metodologie der Rechtwissenschaft“ ištrauka vardu „Teisės enciklopedija ir metodologija“, studentų P. Juknevičiaus ir J. Montvilos išversta.

Be to, prof. P. Leonas dalyvavo Steigiamojo Seimo Komisijose: Teisių ir Žemės reformos ekspertų ir Universiteto surengtoje 1924—V—4 d. „Kanto šventė“, kurioje jis turėjo kitų eilėje paskaitą tema: „Kantas teisės filosofijos istorijoje“.

Elemeras **Balogas.** Gimė 1883 m. Bajmoke — Vengrijoje. Gimnaziją baigė Šabodkoje, Universitetą lankė Budapešte, kur 1903 met. lapkričio 23 d. gavo teisės daktaro laipsnį. 1906 m. birželio 8 d. išlaikė advokato kvotimus. Tapo paskirtas Valstybės Garbės Gynėju, vėliau Vengrijos Teisingumo Ministerijos Kodifikacijos Komisijos nariu. Praslinkus kuriam laikui tapo Teisės profesorium Budapešte.

Valstybės lėšomis mokslo reikalais buvo komandiruojamas į Vokietiją, Angliją, Prancūziją, Italiją ir Austriją, buvo asistentu Berlyne ir Paryžiuje. Be įvairių straipsnių, išspausdintų vengrų, vokiečių ir prancūzų metraščiuose ir enciklopedijose, išspausdino šiuos veikalus vengrų kalba:

a) Beiträge zur Frage der „Litiscontestatatio“ im Formularverfahren.
b) Privatrechliche Abhandlungen mit besonderer Beruecksichtigung des roemischen Rechts.
c) Verschollenheit und Todeserklaerung.
d) Gefahrtragung beim Kauf.
e) Ueber die konstitutiven Urteile.
f) Beitraege zur Frage des Schuldnerverzugen bei Gesamtschuldverhaeltnisse.
g) Betrachtungen ueber die Rechtschaffung im Kriege.
h) Denkschrift ueber die Rechtsquellen und Grundprincipien der auslaendischen Wahlgesetzgebung.

Vokiečių kalba išspausdino:

1) Ueber das konstitutive Urteil.
2) Vescholenheit und Todeserklaerung rechtsuergleichend dargestellt.
3) Das ungarische Patentgezetz.
4) Eheformverschriften der Dekrete „Tametsi“ und „Netenere“.
5) Skitzen aus der roemischen Rechtsgeschichte“.
6) Ueber das Alter der Editskommentare des Gajus.
7) Randbemerkungen zur rechschaffung im Kriege.

Yra šių mokslo draugijų korespondentas ir narys:

a) Instituto di diritto Romano,
b) R. Instituto di storia del diritto Romano,
c) Hellenicos philologio Syllogos,
d) Sociata internacionale degli intelletuali,
e) Institut de droit compare,
g) Societede legilation comparee Acadamie de ligillation etc.

Universitete nuo 1922 m. rugsėjo mėn. skaitė Romėnų teisės istoriją ir sistemą. Dirbo Regulamino komisijoje, sekretorium Tautų Sąjungos Intelektualėje Komisijoje, Teisių Fakulteto Bibliotekos vedėju. Rengia du veikalu: apie „Actiones bonae fidei“, ir „Verzugszinsen“.

Antanas **Kriščiukaitis** gimęs 1864 m. Vilkaviškio apskr., išėjęs aukštesnįjį mokslą Mariampolės gimnazijoje, juridinius mokslus Maskvos Universitete, kurį baigė 1890 metais. 28 metus ištarnavęs Rusų teismuose, nuo 1918 metų, yra Vyr. Tribunolo Pirmininku, o nuo 1923 m. ord. profesorium Baudžiamojo proceso katedros. Yra redagavęs pirmąjį sistematizuotąjį Lietuvos Įstatymų Rinkinį ir dabar redaguoja to Rinkinio pirmąjį tęsinį. Yra teisininkų draugijos Pirmininkas ir Draugijos leidžiamo „Teisės“ žurnalo redaktorius; „Teisės“ yra jau suredagavęs penkius numerius.

Baudžiamasis procesas buvo skaitytas VII—VIII semestrų klausytojams. Kursas rengiamas spaudai.

Vladas **Mačys** — juridinį mokslą baigė Maskvos Universitete, po to kelias dešimtis metų tarnavo Rusų Teismuose ir Lietuvoje. Dabar be Universiteto darbo eina pareigas Lietuvos Banko patarėjo. Universitete dėsto civilį procesą; kursą spaudai paruoštą, Fakultetas priėmė spausdinti. Yra rašęs straipsnius civilio proceso klausimais „Teisėje“: Del 1920 metų birželio 28 d. įstatymo (1 Nr.), Skiriamasis ar renkamasis vietos teisėjas (1 Nr.). Del valdininkų traukimo atsakomybėn (2 Nr.), Teismo darbo palengv. sutv. reikalu (4 Nr.).

1923 m. II. 16 per iškilmingą univ. Tarybos posėdį skaitė tema „Socialio teismo mokslo tikslas ir mūsų žemės reformos įstatymas tojo mokslo akivaizdoje“ (spausd. Fakulteto Darbuose).

Augustinas **Janulaitis** — laisva sutartimi ėjo ordinario profesoriaus pareigas; dėstė Lietuvos teisės istoriją.

Juridinius mokslus pabaigė Maskvoje; be to, ilgus metus būdamas politinis emigrantas, lankė mokslus įvairiuose Vakarų Europos Universitetuose. Vyr. Tribunolo narys. Parašė ir išspausdino šiuos veikalus:

I Knygos ir knygelės išėjusios skyrium.

1. Airija (trumpa Irlandijos istorija) Chicago 1908 m.
2. Emilija Plioteraitė, lenkmečių karžygė (1806—1831 m.) Tilžėje 1908 m.
3. Kur lietuvių senovėje gyventa (patriotiškas istoriškas-filologiškas tyrinėjimas). Parašė dr. Gėnėjas. Išspausdintas 1903 m. 2 spaudimas Bitėnai 1906 m.
4. Valstiečiai ir 1863 m. revoliucija Lietuvoje (Iš Šiaulių ekonomijos archyvo). Vilnius 1911 m. Yra išėjęs lenkų vertimas.
5. Kun. L. A. Jucevičius. Trumpas aprašymas jo gyvenimo ir veikimo. Vilniuje 1910 m.
6. Valstiečių sukilimas XVIII amž. Lietuvoje. Vilniuje 1910 (yra lenkų kalbon išversta).
7. Simanas Daukantas. Jo gyvenimas, darbai ir vargai. Vilniuje 1913 m.
8. Žydai Lietuvoje (bruožai iš Lietuvos visuomenės istorijos XIV—XIX) 1923 m.
9. 1863—64 m. sukilimas Lietuvoje. 1921 m. (yra išverstas lenkų kalbon).
10. Kunigai ir 1831 m. revoliucija Lietuvoje. 1923 m. Kaune.
11. Lietuvos visuomenės ir teisės istorija (sekant Kutrzebą (1916 ir 1920 m.).
12. Kova del teisės (vertimas R. Jheringo) 1923 m.
13. Seimas ir demokratija (vertimas K. Kautskio) 1923 m.
14. Valstiečių sukilimas Prūsuose 1525 m. (vertimas J. Voigto).

II Išspausdinta laikraščiuose.

15. Lietuvos dvarininkų sumanymai baudžiavoms panaikinti XIX amž. („Liet. Žinios" 1911 m. Nr. Nr. 121—124).
16. Del Universiteto Vilniuje 1832—1872 m. (Liet. Žin. 1913 m. Nr. 13, 15, 17, 21, 26, 27).
17. Apie jauną poetą iš Krašino (gudų laikraštis „Molodaja Belorus") 1913 m. 1) liet. „Tauta ir žodis" I „Iš praeities vaizdelių".
18. Sim. Daukanto laiškai („Mūsų Senovė" Nr. 4—5 1922 m.).
19. M. Akelaitis („Švietimo darbas" 1920 Nr. 11—12).
20. K. Kalinauskas (ten pat 1921 m. Nr. 1—2).
21. A. Mackevičius („ „ „ „ 3—4).
22. Sierakauskis („ „ „ „ 1—2).
23. J. Rupeika („ „ „ „ 5—6).
24. Apie reformas teisingumo srityje. I Reformų reikalingumas (pranešimas Teisininkų draugijoje) 1923. X. 6 d. suglaustai išspausdinta „Vairas" 1924 m. Nr. 2.

    II Novellos sumanymas advokatūros srityje (ten pat Nr. 3).
25. Lietuvos Statutai ir jų istorija („Lietuvos Aidas" 1918 m. Nr. Nr. 95, 96, 97).

26. Lietuvos Metrika (ten pat 1918 m. Nr. 5 (išversta lenkų kalbon).
27. Apsimetęs provokatorium Kudrevičius (Epizodas iš 1831 m.) „Darbo balse“ 1918 (bet vokiečių cenzūra nepraleido).
28. Varpai-maištininkai (epizodas iš 1831 m. — Ten pat).
29. Iš Lietuvos-Lenkijos santykių istorijos — I Nėsamieji dokumentai („Lietuva“ 1921 m.). II — Nuo katedros ant bačkos (del prof. Balzaro brošiūros (ten pat).
30. Žmogžudybė ar nelaimė („Lietuva“ 1920. V. 7 d.)
32. „Litovskija sujevierija i primiety „Živaja starina“ 1906 m. III. IV) tas pats lietuv. Iš Liet. folkloro „Tauta ir žodis“ I 1922 m.
32. Malavėnų dainos (Mitteilung der Liter. Geselchaft. 1900).
33. Pasakos apie laumes (ten pat).
34. Universiteto reikalu —Dar apie Universitetą („Lietuva“ 1921 m.).
35. Del Seimo ir valdžios teisių („Lietuvos Balsas“ 1921 m. Nr. 14).
36. Iš mūsų konstitucinės teisės teorijos ir praktikos („Lietuva“ 1921).
27. Slaptasis Prūsų valstybės archyvas („Lietuva“ 1924. IV. 10).
38. Lietuvių-anglų santykiai istorijoje (pranešimas Šiauliuose „Kultūros“ Draugijoje 1923 m. ir Kaune Draugijoje Tautų Sąjungai remti 1924 V. 11 d.).
39. Sodžiaus teismas ir jo organizacija. Šiaulių Ekonomija („Lietuvių tauta“ 1911 m. kn. 11 d. I.).
40. Lietuvių papročių teisė (ten pat d. II).

Extra-ordinariniai profesoriai.

Simanas **Bieliackinas** — juridinį fakultetą baigė Odesoje, Lietuvos Universitete dėsto civilę teisę ir 1923 m. pavas. sem. baudžiamąją teisę. Prisiekusis advokatas. Prieš karą 4 metus vadovavo juridinei konferencijai prisiekusiųjų advokatų padėjėjų Peterburge. 1921 m. lektoriavo Kauno teismo kandidatams. Parašė ir išspausdino:

1. Novoje avtorskoje pravo v jego osnovnych principach, Peterburg. 1912 g.
2. Vozmieščenije moralnavo neimusčestvennavo vreda, 1913 m.
3. Graždanskij oborot i vojna, 1915 m.
4. Vojna i gosudarstvennoje voznagraždenije, 1915 m.
5. Vojna i pravosudije, 1914 m.

Be to, parašė apie dešimtį straipsnių teisės klausimais Peterburgo juridiniuose žurnaluose prieš 1917 m. ir padarė apie aštuonius pranešimus (išspausdintus) teisių draugijoje prie Peterburgo Universiteto. Padarė pranešimą „Įstatymų kodifikacija“. 1922 m. sausio 6 d. Kaune, Lietuvos Teisininkų suvažiavime santrauka išspausdinta „Lietuvoje“ 1924 m. kovo 12 d. Parašė dar neišspausdintą civilės teisės kursą.

Mykolas **Römeris** — gimė 1880 m., baigė Peterburgo Aukštąją Teisių Mokyklą (Učilišče pravoviedienija); 1902 metais klausė istorijos mokslus Krokuvos Universitete; 1905 m. baigė Paryžiuje Ecole des sciences Politiques Section économique et sociale. 1906 m. redagavo Vilniuje „Gazeta Wileńska“. 1907—8 m. rusų valdžios persekiojamas, emigravo

užsienin. 1909—1914 m. advokatavo Vilniuje. Didžiojo karo metu iki 1920 m. pradžiai buvo Lenkijoje teisėju (Lomžos Apygardos Teismo nariu). Lietuvon grįžęs buvo pakviestas Kauno Apygardos Teismo nariu, kurį laiką Viniaus Apygardos Teismo nariu ir galop Vyr. Tribunolo nariu. Nuo 1922 m. dėsto Universitete konstitucinę teisę. Be daugybės smulkesnių raštų išspausdino lenkų kalba: 1908 m. „Litwa" (lietuvių tautinio atgimimo monografija), 1906 m. „Stosunki etnograficzne-kulturalne na Litwie", 1912 m. „Litwini w Prusiech Książęcych", 1922 m. „Litewskie stronictwa polityczne" ir kit. Lietuvių kalba „Teisėje" 1922—23 m. „Lietuvos Suvereninė Valdžia Konstitucijos projektu (Nr. 1), „Luomų tvarka ir papročiai" (1 Nr.), „Vietos Savyvaldybės" (3 Nr.), „Auklėjamosios drausmės kolonijos Šveicarijoje" (4 Nr.). Yra parašęs spaudai savo kursą. 1924 m. balandžio 22—30 d. atstovavo Lietuvos Universitetą III tarptautiniam Sociologijos Kongrese Romoje.

Vaclovas **Biržiška** Fakulteto sekretorius gimė 1884 m., — 1909 metais baigė Peterburgo Universiteto Teisių Fakultetą ir 1918 m. Bibliotekininkų kursus prie Šaniavskio universiteto. Iki didžiajam karui advokatavo Vilniuje ir Šiauliuose. Nuo did. karo pradžios iki 1923 m. gruodžio su pertraukomis tarnavo kariuomenėje Rusuose ir Lietuvoje. Iš kariuomenės išėjo pulk.-leitenanto laipsniu. Dėstė valstybinę teisę Aukšt. Kursuose Vilniuje (1920) ir Kaune (1921—1922), administracinę teisę Lietuvos Universitete nuo 1922 m. rudens Nuo Aukšt. karininkų Kursų įsikūrimo dėstė tenai Lietuvos istoriją. Aukš. Koop. Kursuose dėstė „Suaugusių lavinimo organizaciją". Be administracinės teisės, praktikoj ir teorijoj dirbo suaugusių lavinimo srityje (įsteigė Kaune suaugusiems gimnaziją ir liaudies Universitetą) ir bibliografijoje ir bibliotekų srityje. 1920 metais Lietuvos vyr. buvo paskirtas Vilniaus Univer. Bibliotekos vedėju, 1921 m. buvo Centr. Valst. Knygyno Vedėjo padėjėju, nuo 1923 m. sausio 1 d. Lietuvos Universiteto Bibliotekos vedėjas, nuo 1924 m. birželio m. Bibliografinio Instituto direktorium. Išspausdino, be straipsnių iš Lietuvos karo istorijos „Mūsų žinyne" 1922—24 m. ir kitų smulkesnių: „Apie knygas ir knygynėlius" 1918 m., „Švietimo darbe" — Lietuvos mokyklos reformos bandymai 60 m. pradžioje; Lietuvių politinės Valančiaus brošiūros, Bellio-Lankasterio mokyklos Lietuvoje: „Mūsų Žinyne" — „Karo pedagogijos bruožai", „Lietuvių golgota" (spaudos uždraudimo laikais), „Mūsų Senovėje" — „Vysk. Valančiaus bylos"; „Mokykloje ir gyv." „Iš slaptųjų Lietuvos mokyklų istorijos", „Laisvosios mokyklos pagrindai"; „Sietyne" „Suaugusių švietimas ir koperacija ir kit. Suruošė ir išleido du numeriu bibl.-kirt. — žurnalo „Knygos"; trečias sąs. spaudoje. Spausdina „Lietuvių bibliografiją XVI—XVIII amž., Paruošė spaudai „ Lietuvių bibliografiją 1800—1864 m." ir specialę administracijos teisės kurso dalį.

Docentai.

Oskaras **Büchleris**, gimęs 1877 m. Kauno apskrity. Gimnaziją baigė Karaliaučiuje, aukštąjį mokslą ėjo Karaliaučiuje 1895—1898 m.; baigė Karaliaučiuje 1899 m. ir Berlyne 1903 m. 1904—1909 metais įvairiose Rytų Prūsų vietose ėjo taikos teisėjo, apygardos teismo nario, prisiekusio advokato ir notaro pareigas. Lietuvoje nuo 1919 m. Valstybės Gynėjo padė-

jėju. Dėstė romėnų teisę Aukštuosiuose Kursuose nuo Kursų įsikūrimo ir Teisių Fakultete nuo jo susikūrimo, kur be to, dėsto prekybinę su vekselino teisę. Universitete ėjo disciplinaro Teismo Pirmininko pareigas, Viešose Universiteto paskaitose dalyvavo 1923 m. XII—7 ir 21 d. Išspausdino ir parašė:

1897 m. Das negative Vertragsinterese nach dem Bügerlichen Gesetzbuche. 1898 m. Inwiefern ist ein Vergleich wegen Irrtums anfechtbar? 1902 m. Vas muss der Registerrichter bei der Aufsicht über die Aktiengesellschaft beachten? 1904 m. Kann ein Inhaberpapier auf den Namen umgeschrieben werden? 1922 m. Mūsų valiutos klausimo juridinė pusė. Vietos reikšmė prievolėse (Teisė, 3 Nr.). Bokinte, teisininkai (Teisė, 3 Nr.). Laiko reikšmė prievolėse. 1923 m. Baudžiamosios teisės bendroji dalis (100 pusl.). Schuldbewusstsein als Schuldgrund (336 pusl.). 1924 m. Šerševičiaus prekybinės teisės vadovėlis (vertimas, 480 pusl.). Pokrovskio, romėnų teisės istorija (vertimas, 142 pusl.).

Alfonsas **Moravskis** — aukštąjį ekonominį mokslą baigė Vokietijoje. Dirbo įvairiose Lietuvos ir Rusijos ekonominėse organizacijose, ypatingai 1914 m. ruošiant Rusijai naują prekybos sutartį su Vokietija. 1921 m. jo pastangomis buvo įsteigtas žurnalas „Lietuvos Ūkis", kurį redagavo iki 1923 m. rudens. Tenai buvo be kitų šie jo straipsniai: „Pabaltės valstybių ir Rusų ekonominė konferencija", „Estų ūkio būties bruožai", „Latvių užsienio prekybos atgaivinimas", „Ekonominė bei finansinė Lietuvos Resp. politika", „Sujungtos Lietuvos ekonominis atgijimas", „Tautiniai Lietuvos finansų šaltiniai", „Estijos finansai", „Lietuvos prekyba su Skandinavija", „Apie organizavimą ekonominio skyriaus", „Žemės ūkių kreditas Lietuvoje". Nemaža straipsnių įvairiais ekonominiais klausimais išspausdino be lietuvių laikraščių ir žurnalų, taip pat latvių „Ekonomist", Kopengagos „The Baltic-Skandinavian Trade Review", kur kiekvienam 1923—24 numery yra jo ekonominės apžvalgos, ir kitus. Lietuvos Universtete dėsto Lietuvos visuomenės ūkį ir Lietuvos finansus. Seminaruose prie šių katedrų studentų paskaityta 1922—24 met. daugiau kaip 100 referatų įvairiais ekonominiais klausimais. Spaudai paruošė abudu savo kursu, kurių vienas, „Lietuvos finansai" jau spausdinamas fakulteto lėšomis.

Mykalojus **Pokrovskis,** 1888 metais baigė Peterburgo Univ. Teisių Fakultetą. 1915 m. išleido monografiją apie mokesnį nuo pelno ir anglų kalboje Statesmens Handbook for Russia. Lietuvos Universitete dėsto finansų teisę; jo parašytas finansų teisės kursas yra priimtas Fakulteto spausdinti.

Albinas **Rimka,** aukštuosius ekonominius mokslus baigė Vokietijoje. Be seniau išspausdintų darbų, kaip „Socialinės politikos pagrindai" 1921 m. „Varpe" ir atskirai — „Lietuvos Ūkis prieš didįjį karą", „Smulkusis ir stambusis žemės ūkis nuosavybės ir bendrojo valdymo santykiais", „Del žemės klausimo Lietuvoje" ir kt., 1922—24 metais pagamino ir išspausdino: „Gamyba ir pelnas įvairaus didumo žemės ūkyje" (Žem. Ūkio Min-jos 1922 m. išleista), „Lietuvos karo nuostoliai" (Mūsų Žynyne" 1923

m.), „Kai kurios mintys Lietuvos visuomenės ūkio istorijai tirti“ („Lietuvos Ūkis“ 1924 m.), „Lietuvos ūkio santykiai su latviais ir Estais“ (ten pat), „Lietuvos visuomenės ūkio bruožai ligi Liublino Unijos metų“ (spausdinama Teisių Fakulteto Darbuose).

Universitete dėsto statistiką su seminaru, nuo 1924 rudens visuomenės ūkio istoriją ir ekonominę politiką; atskirą statistikos kursą dėstė Aukštuosiuose Kooperacijos kursuose ir turėjo keletą viešų paskaitų tiek Univeristete, tiek už Universiteto sienų (suaugus. gimnazijoje).

Vladimiras **Stankevičius,** gimęs Biržuose, 1884 m.; 1903 m. baigė gimnaziją, 1908 m. Peterburge Universiteto Teisių Fakultetą, 1914 m. buvo paskirtas Peterburgo Universiteto baudžiamosios teisės docentu. Lietuvos Universitete ėmė dirbti nuo 1923 mė rugšėjo m. 1 d. kur dėsto baudžiamąją teisę.

Svarbiausi raštai: „Sudby narodow Rossii“, „Vospominanija“, „K učeniju o formach vinovnosti“, „Borba s opasnym sostojanijem, kak osnovnaja zadača novovo ugalovnavo prava“. Parašė pilną materialės kriminalės teisės kursą (bendroji ir ypatingoji dalis), kuris Fakulteto lėšomis priimtas spausdinti.

Petras Šalčius, baigė Maskvos Universiteto Teisių Fakultetą ir Aukštuosius Kooperacijos Kursus prie Šaniavskio Universiteto Maskvoje. Nuo 1922 m. dėsto Universitete politinę ekonomiją. Studentams darbą palengvinti išvertė Fakulteto išleistą Tugan-Baranovskio politinės ekonomijos kursą.

Be paskaitų Universitete 1923 m. liepos-rugpiūčio mėn. skaitė „Žemės Ūkio kooperacijas“ kursą Vasaros Žemės Ūkio Kursuose mokytojams, Aukštuose Koperacijos Kursuose, kuriuos patsai vedė, „Koperacijos Įstatymai“. Universitete yra Fakulteto bibliotekos Komisijoje ir Bibliografijos Instituto narys. Maskvoje parašė ir išspausdino 1916 m. Koperacija v Litve“, sustatė ir išleido vadovėlį kredito ir vartotojų bendrovėms; populiarių brošiūrų koperacijos klausimais; išvertė Russellio „Koperaciją ir tautos uždavinius“. Parengė spaudai darbą „Svarbiausios visuomenės ūkio teorijos pradedant merkantilistais“.

Nuo 1919 m. redaguoja su maža pertrauka jo paties įkurtą Lietuvos Koperacijos Bendrovių Sąjungos organą „Talką“, kurio išėjo 110 numerių nuo pradžios (1919 m.). Užsienio spaudoje išspausdino straipsnius šiuose laikraščiuose: anglų kalba „The Baltic Review 1921 m. Nr. 9 ir 10 vol. I. „Cooperation in Lithuania“, kuris iš ten buvo perspausdintas prancūzų kalba laikraštyje „L'àction Cooperative“ į latvių „Kopdarbiba“. „Internationales Genossenschaftswesen in Litauen“, tas pats straipsnis su kai kuriomis atmainomis, esperanto kalba almanache „Litova Almanako“.

Kazys **Šalkauskas,** gimė 1885 m.; 1912 m. baigė Maskvos Universiteto Teisių Fakultetą. Advokatavo Samarkande ir Šiauliuose. Dabar yra prisiekęs advokatas ir Teisingumo Ministerijos Tarybos narys. Aukštuosiuose Kursuose dėstė civilę teisę; Universiteto Teisių Fakultetui susikūrus dėsto čia irgi civilės teisės dalį. 1920—1921 m. Koperacijos ir sąskaitybos Kursuose Šiauliuose dėstė teisės pamatus prekybos ir kopera-

cijos teisę, koperacijos bendrovių ir sąjungų įstatymus. Dalyvavo išdirbant Koperacijos įstatymą, įstatymą apie pakeitimą litais senesnių įstatymų rublių ir t.t.

1919 m. buvo prekybos ir pramonės viceministeris. Karo metu Rusijoje būdamas parašė knygą „Ssudnaja pomošč“ ir bendradarbiavo Maskvos Kop.-Bendr. Sąjungos žurnale „Prekybos skyrius“. „Teisės“ žurnale Nr. 2 tilpo straipsnis „Šis tas iš žemės nuomos politikos“. Paruošė spaudai koperacijos teisės vadovėlį ir rengia spaudai civilinės teisės kurso dalį.

Antanas **Tumėnas** gimė 1880 m. Gimnazijos kursą išėjo Vilniuje, teisių mokslą Peterburge 1909 m. Ligi 1915 m. advokatas Lietuvoje, Ežerėnuose; karo priverstas kartu su kitais lietuviais gabentis į Rusiją, ten CentrinioLietuvių nukent. nuo karo šelpti komiteto narys, 1918 m. grįžo Lietuvon prie advokatūros Ežerėnuose, su dak. D. Bukontu išgavęs iš vokiečių leidimą įsteigti Ežerėnuose progimnaziją lietuviams, metus išbuvo tos mokyklos priešaky ir kaip vedėjas ir kaip mokytojas, ligi bolševikai išgabeno į Rusus. Lietuvos Vyriausybės grąžintas Lietuvon stojo į administracijos darbą. Teisingumo Ministerijoje išbuvęs metus kalėjimų Departamento Direktorium, 1920 metais išrinktas į Steigiamąjį Seimą nariu, jame dirbdamas visą laiką išbuvo Konstitucijos komisijos ir Teisių komisijos pirmininku; 1920 metais grįžo į advokatūrą. I — Seime narys, Teisių komisijos pirmininkas; II-am Seime, Pirmininkas, ligi kabineto sudarymo.

Aukštuose Kursuose dėstė apie Lietuvos Statutą, Universitete Lietuvos valstybinę teisę.

Spaudai paruošęs: 1) Lietuvos valstybinė teisė (paskaitos), 2) Lietuvos Valstybės Konstitucijos sulyginimas su kaimynių Valstybių konstitucijomis, 3) Kas tai yra parlamento statutas ir koksai tiktų Lietuvos Seimui Statutas.

Vyr. asistentas.

Antanas **Veryga,** gimė 1884 m.; juridinį mokslą pabaigė 1909 m. Petergurgo Universitete. Tais pačiais metais išlaikė specialį Mokesnių Inspektoriaus egzaminą ir iki revoliucijai tarnavo mokesnių inspektorium. 1919 m. Lietuvoje Finansų Ministerijos juriskonsulas ir nuo 1920 m. juriskonsultų komisijos pirmininkas. Nuo spalių 1923 m. liko išrinktas Teisių Fakulteto finansų katedros asistentu, kaip toks veda seminarą su įžengiamosiomis paskaitomis iš mokesnių teorijos.

Teisių Fakulteto studentų 1922—1924 m. sąrašas

(I— reiškia 1922 m. rudens sem.; II — 1923 — pav. sem.; III — 1923 m. rudens sem.; IV — 1924 pav. sem).

1. Augulis Vincas I — II — III — IV.
2. Ambrozevičius Silvestras I.
3. Augis Kazys I — II — III — IV.
4. Abromavičius Joselis I.
5. Abramavičius Izraelis I — II — III — IV.
6. Aleksiejevas Romanas „
7. Aleknavičius Tadas „
8. Avižienas Juozas I.
9. Ars-Orova Kristina I.
10. Arminas Klemensas I — II — III — IV.
11. Abaravičius Leonas „
12. Augustauskas-Bredikis Alfonsas III — IV.
13. Adomauskas Liūdas III.
14. Akotonas Jokūbas III — IV.
15. Abramskis Lazaris III — IV.
16. Atkočaitis Petras III — IV.
17. Adomonis Antanas III — IV.
18. Aušrota Vincas III — IV.
19. Ališauskas Kazys III — IV.
20. Angenickaitė Taubė III.
21. Baltūsis Salemonas I — II — III — IV.
22. Buividas Leopoldas I.
23. Bulotaitė Aldona I — II — III — IV.
24. Baronas Jurgis „
25. Bagdonavičius Vytautas I.
26. Baltuška Martynas I — II.
27. Banaitis Vytautas I — II — III.
28. Balvočius Vladas I — II — III — IV.
29. Bobelis Jurgis „
30. Bataitis Juozas „
31. Bieliūnas Kazys I.
32. Budrevičius Povilas I — II — III — IV.
33. Buchas Efroimas „
34. Baltrušaitis Viktas „
35. Balvočius Albinas III — IV.
36. Barkauskas Pranas „
37. Baranauskas Pranas „

38. Barcevičius Bronius III — IV.
39. Budrys Dzidas „
40. Bražytė Magdalena „
41. Balčiauskas Adolfas „
42. Bliumkinas Šliomas „
43. Blažaitis Jonas „
44. Balsevičius Juozapatas „
45. Balsys Aleksandras I — II — III — IV.
46. Bobrikas Nikalojus III.
47. Cimkauskas Viktas II — III — IV.
48. Chverencas Jonas III — IV.
49. Chverencas Stasys III— IV.
50. Čiburas Juozas I — II — III — IV.
51. Černis Oskaras III.
52. Česnulis Petras III.
53. Čepla Vincas I — II — III — IV.
54. Dargis Jurgis I — II — III — IV.
55. Diskinas Giršas I.
56. Degutis Antanas I — II — III — IV.
57. Dabrila Jurgis „
58. Dijokas Juozas „
59. Daugirda Tomas-Jurgis III — IV.
60. Dilba Adolfas „
61. Drėgūnas Povilas „
62. Domaševičius Keistutis „
63. Daugirda Andrius „
64. Dulskis Romas „
65. Elpernas Chaimas-Šmuilis I — II.
66. Epšteinas Beniaminas „
67. Endziulaitis Antanas I — II — III — IV.
68. Eirošius Maksimilijonas III — IV.
69. Eidelsas Šliomas III — IV.
70. Frenkelis Faivelis I — II — III — IV.
71. Furas Beniaminas I.
72. Fortunas Mozė I — II — III — IV.
73. Fišmanas Michelis II — III — IV.
74. Fainas Ruvinas III — IV.
75. Girštautas Vladas I — II — III.
76. Genas Samuelis I.
77. Gineika Gabrielius I — II.
78. Guoga Boneventūras „
79. Gružauskas Oskoras „
80. Garbaliauskas Leonardas I.
81. Gečevskaitė Eleonora I — II — III — IV.
82. Gitelis Elijas I.
83. Gruodis Dominikas I.
84. Gvildys Juozas I — II — III — IV.
85. Glezeras Samuelis „

86. Goldbergas Jokūbas I — II — III — IV.
87. Gineitytė Teklė „
88. Gonionis Abas „
89. Gelžinis Ignas „
90. Grinkevičius Juozas „
91. Grigaitytė Birutė „
92. Gorfunkelis Levas „
93. Goldšteinas Mendelis III — IV.
94. Gaižauskas Edmundas „
95. Giedra Balys „
96. Gotlibas Jokūbas III.
97. Glovackis Pijus III.
98. Grina Kazys III — IV.
99. Gurevičius Vincas „
100. Giršavičius Nachimas „
101. Gražys Antanas „
102. Gavorskis Edvardas „
103. Gurevičius Zigmas „
104. Gelžinis Tadas „
105. Gomolickis Aleksandras „
106. Gurvičius Simcha „
107. Gorskis Antanas III.
108. Gricevičius Anatolius III — IV.
109. Giedrikas Jonas IV.
110. Ingelis Moisiejus I — II — III.
111. Įgaunis Juozas I — II — III — IV.
112. Inflianckas Vaclovas I — II — III.
113. Idelsonas Chaimas III.
114. Indrišiūnas Julius III — IV.
115. Ilgūnas Jonas IV.
116. Januška Longinas I — II — III — IV.
117. Juknevičius Petras I IV.
118. Juodelis Jurgis I — II — III — IV.
119. Joffe Moisiejus „
120. Janušonis Povilas „
121. Jočys Petras „
122. Januška Vincas „
123. Janulaitytė Birutė „
124. Jakučionis Vladas „
125. Jasiukaitis Juozas „
126. Juškytė Bronė „
127. Jankelsonaitė Taubė I — II.
128. Juškauskas Ksaveras I — II — III — IV.
129. Jakobas Antanas „
130. Juknevičius Kazys „
131. Jovaišas Edvardas III — IV.
132. Janyšis Kazys III.
133. Janilionis Mykas III — IV.

134.	Jūrašaitis Mykas	III — IV.
135.	Jankauskas Kazys	„
136.	Jonkus Petras	„
137.	Kontrimavičius Leonas	I — II — III — IV.
138.	Kaplanas Efroimas	„
139.	Krakauskaitė Leokadija	„
140.	Kijauskas Jonas	„
141.	Kopelis Naumas	„
142.	Kesiūnas Povilas	„
143.	Klečys Abromas	I.
144.	Kairiūnaitytė Birutė-Irena	I.
145.	Katiliutė Zuzana	I III.
146.	Klimavičius Vladas	I.
147.	Krakauskas Alfonsas	I — II — III — IV.
148.	Kazlauskas Henrikas	„
149.	Krulickis Vytautas	I — II.
150.	Krikštauskas Simas	„
151.	Kairys Adomas	I — II — III — IV.
152.	Krikščiūnas Juozas	„
153.	Kuktaitė Stefanija	„
154.	Kučinskas Mendelis-Chaimas	I — II — III.
155.	Katilius Juozas	I — II — III — IV.
156.	Kutnikaitė Rozalija	I — II.
157.	Kubilius Antanas (Karolio)	I — II — III — IV.
158.	Kazilionis Petras	„
159.	Kraučeliūnas Bronius	„
160.	Kolodnas Zelikas	„
161.	Kačergis Vincas	I.
162.	Kolis Mykas	I — II — III — IV.
163.	Koppas Vsevolodas	„
164.	Karečka Kazys	I — II.
165.	Kasakaitis Jurgis	I — II — III — IV.
166.	Kazlauskas Kazys	„
167.	Kelzonas Šliomas	I — II.
168.	Kubilius Povilas	III — IV.
169.	Kodešas Solomonas	„
170.	Kiseniškis Isakas	„
171.	Kuzminskas Stasys	„
172.	Kubilius Jūras	„
173.	Koncevičius Jonas	„
174.	Keraševičius Mamertas	„
175.	Katilius Albinas	„
176.	Klusis Vladas	„
177.	Kovalskis Jonas	„
178.	Kyzelis Samuelis	„
179.	Kacas Šaja	„
180.	Kolevzonas Bencelis	„
181.	Kurnevičius Raimundas	„

182.	Kukinas Mykas	III — IV.
183.	Krygeris Juozas	„
184.	Kleinšteinas Moisiejus	„
185.	Kolis Andrius	III — IV.
186.	Karpus Petras	III — IV.
187.	Karklys Juozas	„
188.	Kybartas Juozas	III.
189.	Kliumelis Zalmanas	III — IV.
190.	Kasakaitis Kazys	„
191.	Lomanas Petras	I — II — III — IV.
192.	Leonas Jurgis	„
193.	Leonaitė Emilija	I.
194.	Leimonas Juozas	I — II.
195.	Levitanas Josifas	I — II — III — IV.
196.	Lastauskas Vytautas	„
197.	Leonas Silvestras	„
198.	Laucevičius Antanas	„
199.	Lavitanas Nachimas	„
200.	Laikūnas Aleksas	I — II.
201.	Lepecas Beras	I III.
202.	Lurje Abromas	II.
203.	Linartas Juozas	III — IV.
204.	Londonas Izraelis	„
205.	Leipcigeris Leizeris	„
206.	Labutis Kazys	„
207.	Lapėnas Jonas	„
208.	Levitanas Ovsiejus	III — IV.
209.	Levinas Izraelis-Moisiejus	„
210.	Levinas Moisiejus	III.
211.	Liutermoza Martinas	I — II — III — IV.
212.	Leonaitė Ona	III.
213.	Lechelis Jonas	IV.
214.	Mičiulis Jonas	I — II — III — IV.
215.	Matulionis Jonas	„
216.	Mackevičius Nikodemas	„
217.	Minkovičaitė Riva	I.
218.	Mazurkevičius Vincas	I.
219.	Mikaila Antanas	I — II — III — IV.
220.	Mikšis Alfonsas	„
221.	Maršakas Juozas	I — II.
222.	Matulevičius Julius	I — II — III — IV.
223.	Matulevičius Kazys	I — II.
224.	Mostavičius Petras	I — II — III — IV.
225.	Masaitis Jurgis	„
226.	Markeliūnas Stasys	„
227.	Marčiūlionis Balys	I.
228.	Milis Mejeras	I — II — III — IV.
229.	Matulaitis Jurgis	I — II.

230.	Meželis Vladas	I — II — III — IV.
231.	Mickevičius Alfonsas	"
232.	Monstavičius Dionizas	"
233.	Maliukevičius Antanas	"
234.	Makauskas Aronas	"
235.	Maželis Petras	III — IV.
236.	Matulaitytė Albina	"
237.	Mariampolskas Gecelis	"
238.	Masiulytė Elena	"
239.	Mačiulaitis Jonas	"
240.	Marė Solomonas	"
241.	Mamaitis Arnoldas	"
242.	Mockus Kazys	"
243.	Mačiokas Antanas	"
244.	Montvila Jonas	IV.
245.	Mašolaitis Vincas	II.
246.	Neverdauskas Mečislovas	I — II — III — IV.
247.	Nastopka Jaroslovas	I — II.
248.	Navickas Jonas	I — II IV.
249.	Naujokas Justinas	I — II — III — IV.
250.	Nutautas Enrikas	"
251.	Nicevičius Izraelis	III — IV.
252.	Nainys Vincas	"
253.	Niuneva Petras	"
254.	Navasaitis Kazys	"
255.	Nūnas Abromas	III.
256.	Našliūnas Jonas	III — IV.
257.	Neviažskis Vulfas	"
258.	Numgaudas Vladas	"
259.	Naujelis Zigmas	II.
260.	Nasvytis Juozas	III.
261.	Okuneckis Samuelis	I — II.
262.	Ošlapas Albertas	I — II — III — IV.
263.	Okuličas Bronius	III — IV.
264.	Plečkauskas Viktas	I.
265.	Pėstininkas Antanas	I — II.
266.	Puikūnas Jonas	I — II — III — IV.
267.	Pašys Kazys	I.
268.	Pogirskis Antanas	I — II.
269.	Pukelevičius Juozas	I — II — III — IV.
270.	Penkaitis Algirdas	"
271.	Pašakarnis Silvestras	"
272.	Požela Petras	"
273.	Ptašinskas-Paukštelis Jonas	I — II.
274.	Piliponis Motiejus	I III — IV.
275.	Pečiulis Bronius	I.
276.	Poškus Stasys	I — II — III — IV.
277.	Paliokas Balys	I — II.

278.	Pikčilingis Jonas	I — II — III — IV.
279.	Pocius Vladas	III — IV.
280.	Povilaitis Pranas	"
281.	Plokštis Bronius	"
282.	Petkūnas Vladas	III.
283.	Piliponis Motiejus	III — IV.
284.	Prozorovas Jonas	"
285.	Prieskenis Rokas	"
286.	Pociūnas Laurynas	"
287.	Petrauskas Alfonsas	"
288.	Ribokas Petras	I III — IV.
289.	Rozenas Samuelis	I.
290.	Razvickas Andrius	I III — IV.
291.	Rozenbliumas Hermanas	I — II.
292.	Rymeikis Juozas	I — II — III — IV.
293.	Remezas Aldonas-Karolis	I — II — III — IV.
294.	Rubikas Antanas	I.
295.	Rachmilis Giršas	II.
296.	Rutkauskas Juozas	III — IV.
297.	Romanauskas Kazys	III — IV.
298.	Sereika Tomas	I — II — III — IV.
299.	Skrinskis Juozas	"
300.	Segalis Mendelis	I — II.
301.	Seniūnas Kazys	I — II — III — IV.
302.	Sifronas Faivušas	I — II.
303.	Sirutytė Albina	I — II — III — IV.
304.	Solcas Leonas	I — II — III.
305.	Stasaitis Jonas	I.
306.	Šklėrius Alfonsas	I — II.
307.	Sieroslavskis Kazys	I — II — III — IV.
308.	Sasnauskas Stasys	"
309.	Sereiskis Abelis	"
310.	Steponaitis Juozas	III — IV.
311.	Stanionis Juozas	"
312.	Stanulis Edvardas	"
313.	Štaras Jonas	III.
314.	Sopockas Liucijus	III.
315.	Senkus Peliksas.	III — IV.
316.	Šliogeris Tadas	"
317.	Šlenys Kazys	"
318.	Špakauskas Kazys	I — II — III — IV.
319.	Šimulionis Silvestras	"
320.	Švažas Antanas	"
321.	Špunderis Leizeris	"
322.	Šarka Vincas	I.
323.	Šteinaitė Sara	I — II.
324.	Šabanavičius Stasys	I — II — III — IV.
325.	Šalkauskas Eugenijus	I.

326. Šileika Pranas	I — II — III — IV.
327. Šmulkštys Liudvikas	„
328. Šveikauskas Antanas	I.
329. Šližys Jonas	I — II — III — IV.
330. Švarcas Abromas	„
331. Šapiras Elijas	„
332. Šmakovas Eugenijus	I.
333. Šulmanas Piuchas	I — II — III — IV.
334. Šemetas Bonifacas	„
335. Škleras Eugenijus	I.
336. Šakuras Vladas	III — IV.
337. Šapira Moisiejus	„
338. Tabariškis Beras	I — II.
339. Tamošaitis Antanas	I — II — III — IV.
340. Tatarincevas Jonas	„
341. Trifskinas Naumas	„
342. Tamošaitis Pranas	III — IV.
343. Tubianskas Mendelis	„
344. Tamulis Vincas	„
345. Teinavičius Izraelis	„
346. Užupis Antanas	I.
347. Urbelis Antanas	III — IV.
348. Ulamperlis Solomonas	„
349. Vainauskas Pranas	I — II — III — IV.
350. Volockis Emanuelis	I — II.
351. Valaitis Juozas	I.
352. Vaitiekūnas Tadas	I — II — III — IV.
353. Volpertas Giršas	„
354. Vaitkevičius Stasys	„
355. Viskantas Jurgis	„
356. Vaitiekaitis Augustinas	„
357. Valavičius Antanas	„
358. Veicas Icikas	I.
359. Vodopalas Antanas	II IV.
360. Vaiciechauskienė Julija	III — IV.
361. Variakojis Petras	I.
362. Vaitkūnas Alfonsas	III — IV.
363. Vaitulevičius Bronius	III.
364. Vosiliutė Adelė	III — IV.
365. Venclauskaitė Danutė	„
366. Vodopalas Kazys	„
367. Zilberkveitas Šapselis	I — II — III — IV.
368. Žmuidzinas Jonas	I — II.
369. Žemaitis Petras	I — II — III — IV.
370. Žalkauskaitė Irena	I.
371. Žilevičius Danielius	I — II — III — IV.
372. Žilinskaitė Izabelė	I.
373. Žilinskas Jonas	I.

374.	Žilys Povilas	I.
375.	Žalys Stasys	I — II — III — IV.
376.	Žvinys Bronius	I.
377.	Žilinskas Jonas	I — II.
378.	Zienius Stasys	I — II — III — IV.
379.	Zimanas Savelijus	III — IV.
380.	Žakas Mauša-Aronas	„
381.	Žilytė Ona	„
382.	Žilinskas, Jono s., Jonas	„
383.	Makauskas Mykolas	I — II — III — IV.

Laisvieji klausytojai.

1.	Alšauskas Ignas	I — II — III — IV.
2.	Akelaitis Vincas	III — IV.
3.	Augulis Petras	„
4.	Ambrazas Jonas	„
5.	Bokšickis Mendelis	I — II — III — IV.
6.	Baras Mejeris-Icikas	„
7.	Banaitis Justinas	III — IV.
8.	Balčiūnas Antanas	„
9.	Balzaras Petras	„
10.	Bielskus Vytautas	„
11.	Bartkaitė Eugenija	III.
12.	Drevinskas Antanas	I — II — III — IV.
13.	Diskinas Samuelis	I — II — III — IV.
14.	Edelmanaitė Chaja	III — IV.
15.	Goštautas Vytautas	I — II — III — IV.
16.	Girčys Juozas	I.
17.	Gvildienė Emilija	I — II — III — IV.
18.	Garbarskis Dovydas	I.
19.	Gudavičius Jonas	I — II — III — IV.
20.	Glezerytė Enrieta	III — IV.
21.	Gugis Romualdas	„
22.	Gurevičius Zigmas-Povilas	„
23.	Gužas Petras	„
24.	Gricevičius Jurgis	„
25.	Isakas Pranas	I — II — III — IV.
26.	Jakobas Simas	I — II.
27.	Jakševičius Leonas	III — IV.
28.	Kavoliūnas Pranas	I — II — III — IV.
29.	Kavolis Martynas-Arminas	„
30.	Kaniauskis Bencielis	I.
31.	Katinskas Juozas	III — IV.
32.	Kerpauskas Kazys	„
33.	Leibenzonas Izraelis	I — II — III — IV.
34.	Liudvinauskas Abromas	I.
35.	Laužonis Jonas	III.

36. Laugalis Antanas	III — IV.
37. Lurje Vulfas	„
38. Marčiulionis Kazys	I — II — III.
39. Morkus Pranas	I.
40. Mažeika Jonas	I.
41. Mikštas Pranas	I — II — III — IV.
42. Mačinskas Kasparas	III — IV.
43. Mašanauskas Petras	„
44. Marcinkevičius Aleksandras	„
45. Muraškaitė-Račiukaitienė Ona	I — II — III — IV.
46. Navickas Feliksas	III.
47. Poškaitis Aleksandras	III — IV.
48. Pušinskas Juozas	III — IV.
49. Ruzgytė Juzė	I — II — III — IV.
50. Radziukynas Edmundas	III — IV.
51. Ragevičius Mykas	„
52. Simonaitis Jonas	I — II — III — IV.
53. Stonis Stepas	„
54. Staniulis Juozas	I.
55. Soloveičikas Povilas	III.
56. Strimaitis Jonas	III — IV.
57. Šliosbergaitė Rachilė	I.
58. Šukevičius Edvardas	I — II — III — IV.
59. Ščepavičius Stasys	III — IV.
60. Šachnavičius Juozas	III — IV.
61. Trimakas Dionizas	I — II — III — IV.
62. Terespolskis Judelis	III — IV.
63. Vodopalas Antanas	I.
64. Vaičiulis Juozas	I — II — III — IV.
65. Vaitkevičius Leonas	I.
66. Verblauskas Icikas	I — II — III — IV.
67. Verbelinskas Natanas	„
68. Vaidyla Povilas	„
69. Vagneris Hermanas	III — IV.
70. Valaitis Simas	„
71. Vasiliūnas Pranas	I — II — III — IV.
72. Žilinskas Mamertas	III — IV.
73. Žemaitis Juozas	„
74. Žemaitis Mykas	„
75. Žilinskas Stasys	III — IV.
76. Prišgintas Vladas	„

Teisių fakulteto studentų 1922—1924 m. judėjimo lentelė.

Semestras	I sem.		II sem.		III sem.		IV sem.		V sem.		VI sem.		VII sem.		VIII sem.		Viso
Laikas / Stud. ar l. klaus.	Stud.	Lais. klaus.	Stud.	L. kl.	St.	L. kl.	St.	L. kl.	St.	L. kl.	St.	L. kl.	St.	L. kl.	St.	L. kl.	
1922 m. rudens sem.	145	30	—	—	39	3	—	—	22	5	—	—	—	—	—	—	244
1923 m. pavasario sem.	—	—	124	19	—	—	38	3	—	—	21	5	—	—	—	—	210
1923 m. rudens sem.	151	42	—	—	94	18	—	—	34	4	—	—	21	4	—	—	368
1924 m. pavasario sem.	—	—	129	38	—	—	94	18	—	—	33	4	—	—	20	3	344

The Law Faculty.

1922 — 1924.

The origine of the Law Faculty dates as early as January 1920 when a section of law was organized at the private „High School“ (Superior Courses“). When the Lithuanian University was opened on February 1922, it had at first no law faculty. But the Statute of the new University adopted by the Constituent Seym included aslo the foundation of a faculty of law. On June 20-th 1922 a special order of the President of the Republic established the first body of professors to the law faculty composed of: the professors P. Leonas and A. Janulaitis, the docents S. Bieliackinas, O. Büchleris, J. Römeris, K. Šalkauskas and A. Tumėnas. This initial body was entrusted with the task of organizing the Faculty.

The Regulations foresaw the foundation of the following chairs: 1) Encyclopedia of Law; 2) Roman law (history and dogma); 3) History of Lithuanian law; 4) Political Economy; 5) History of the Philosophy of law; 6) Statute Law; 7) Statistics; 8) Financial law; 9) Civil law; 10) Civil procedure; 11) Penal law; 12) Penal procedure; 13) Administrative law; 14) Commercial law, and 15) the Law of Nations. The Faculty was moreover empowered to create new chairs in case of need.

After inviting the required, lecturers, the professors' boby above mentioned started the work of the Faculty; professor Leonas was elected dean of the Faculty, docent V. Biržiška, later promoted to the grade of extraordinary professor, — secretary, and continued in that office for two years.

As the Superior School in the two years of its existence had prepared a contingent of students sufficiently advanced in their studies to be admitted to the higher courses, it was possible from the beginning of the first academic year to open the I, III and V-th half-year courses. In consequence of this, some of the students who had commenced their studies at the Superior School, were able to accomplish their studies before the autumn of 1924. Thus 11 students having produced their diploma compozitions, obtained theis diploma already in June 1924 (and) 12 others will do so in the beginning of the autumn. Besides these, diploma of the law-faculty have been delivered until June 1924 to four other persons, who had gone through a complete course of law-studies abroad (in Russia or in western Europe), but either did not pass the final examinations at these universities or, if even they had passed them, were not allowed to practice their profession in Lithuania on the ground of the difference between the laws and law-procedure of Lithuania and western Europe, and were obliged to pass their diploma examinations at the University of Lithuania.

The faculty availed itself of its right to add to the number of chairs established by creating anew the following chairs: Statute law, subdivided between two chairs: 1) Statute law of Lithuania and General theory of Statute Law. 2) Roman law, history and dogma, also divided between two separate chairs. 3) Political economy of the Republic of Lithuania, set apart as a branch of the general Political Economy. 4) A chair of mathematical statistics adjoined to that of general statistics. 5) Theory of lithuanian finance, set out as a branch of the Theory of finance; also separate seminaries for exescises on the theory and practice of taxation. 6) The instruction in civil law was divided in two courses. 7) A chair of forensic medicine was founded anew.

Besides these courses of studies, since the autumn half-year of 1923 the faculty introduced a separate economical section with the special branches appropriate to this section (except those common to it and to the section of law): civil and commercial law (separate for the economists); economic policy of self-governing organs and social provision (as spesial branch of the administrative law); the principles of economic policy; study of money, banking, credit and finance; economic geography; general economic history and history of economic theories; cooperation; political arithmetic, book-keeping with the theory of balance; insurance; agricultural economy; study of private economy; economy of credit institutions; knowledge in merchandise. Moreover, two foreign languages besides the Lithuanian language, obligatory both for the students of the economic and of the law-sections.

In order to allow the young students the opportunity of making their choice between the law and the economic section with better understanding, the first two half-years were made common to the students of both sections.

Besides this general system of work, the Faculty introduced seminaries for each of the chairs, also organized separately ,a library common to all, which toward the end of the academic year 1923—1924 numbered 1376 volumes, some of them purchased, others received as donations.

The Faculty teaching staff, besides their direct work as lecturers, had also to superintend the printing of their lectures; all the professors succeeded in achieving this task in the couse of the academic year; most of the courses read have been either printed or prepared for print. Above these direct duties of each professor, they had to take part in the general University work. One of them, prof. Römeris, represented the University at the International Sociologic congress in Rome in April 1924.

At the pressent time the teaching staff of the Faculty includes the following professors:

Professors in ordinary:

1. Prof. P. Leonas, dean of the Faculty from 1922 to 1924, fills the chairs of law encyclopedia, philosophic history of law, and, in the academic year 1922—1923 — a part of the civil law.

2. El. Balogas, director of the law faculty's library, member of the University Library committee, of the University regulation committee and of the Intellectual Collaboration committee — lectured on the history and dogma of the Roman law.

3. A. Kriščiukaitis, editor of the „Law faculty's work", lectured on Criminal Procedure and in 1923 on Penal law.

4. V. Mačys — Civil Procedure.

5. A. Janulaitis (acting with the rights of professor in ordinary), lectured on the History of Lithuanian law and since the beginning of the academic year 1924—1925 will lecture on the Law of nations.

Extraordinary professors:

6. S. Bieliackinas — a section of the Civil law; in the spring half-year of 1923 — Penal law; from the beginning of the academic year 1924—1925, will deliver lectures in the economic section on Civil and commercial law.

7. M. Römeris — the general section of the Statute law.

8. Vac. Biržiška, secsetary to law-faculty in 1922—1924, director of the University library, member of the Intellectual Collaboration committee and from the beginning of the academic year 1924—1925 chief of the University Bibliographic Institute — lectures on Administrative law.

Docents:

9. O. Büchleris, chairman of the University Discipline Tribunal — lectures on a section of the Roman law and on commercial law, including the regulations relating to bills of exchange.

10. Al. Moravsky — the General economy of Lithuania and Lifhuinian finance.

11. N. Pokrovsky — Financial law.

12. A. Rimka — Statistics; since the beginning of the academic year 1924—1925 will deliver lactures at ahe Economic section on Principles of economical policy and History of general economy.

13. V. Stankievich — Penal law.

14. P. Šalčius, member of the University Bibliographic Institute, Political Economy.

15. K. Šalkauskas — a section of the Civil law.

16. A. Tumėnas — Statute law of Lithuania.

Senior assistants:

17. A. Veryga — directs the seminaries for theory and practice of tax-raising.

Except those, there are:

18. Docent Vik. Biržiška, docent the Physico-Mathematical faculty, lectures on Mathematical Statistics, and in the beginning of the academic year 1924—1925 will lecture on Political arithmetic.

19. Viršila, invited as lecturer to the Medical Faculty, — forensic medicine.

For the period described, the number of students and foreign hearers.

Students of the Faculty of Law 1922—1924.

Semester	1		2		3		4		5		6		7		8		Total
Students	Regular	Special	Regular	Special	Regular	Special	Regular	Special	Regular	Special	Regular	Special	Regular	Special	Regular	Special	
Autumn 1922	145	30	—	—	39	3	—	—	22	5	—	—	—	—	—	—	244
Spring 1923	—	—	124	19	—	—	38	3	—	—	21	5	—	—	—	—	210
Autumn 1923	151	42	—	—	94	18	—	—	34	4	—	—	21	4	—	—	368
Spring 1924	—	—	129	38	—	—	94	18	—	—	38	4	—	—	20	3	344

Matematikos-gamtos Fakultetas.

1922 — 1924 metų veikimo apyskaita.

I. Fakulteto uždaviniai ir skyriai.

Lietuvos Universiteto Matematikos-Gamtos Fakultetui teko sujungti ir toliau tęsti darbas, kurį buvo pradėję įsteigtų Kaune 1920 metų sausio 27 dieną Aukštųjų Kursų Matematikos-Fizikos ir Gamtos skyriai. Tuo pačiu buvo nustatyti Fakulteto uždaviniai, būtent, jam uždėta pareiga: 1) organizuoti mokymo ir grynojo mokslo darbą matematikos ir bendrai gamtos mokslų srity ir 2) aprūpyti jais mokslo artimųjų fakultetų (medicinos ir technikos) reikalus.

Taip buvo suformuluoti Fakulteto uždaviniai įvairiose dar Aukštųjų Kursų komisijose, privačiai kviestose nusimanančių žmonių pasitarimuose, pagalios Švietimo Ministerijos prof. Juodakio organizuotoje komisijoje, kuri tolaikiniam Viceministeriui (vėliau Mat.-Gamtos Fakulteto garbės daktarui) Pranui Mašiotui pirmininkaujant, 1921 metų pabaigoje daug svarstė klausimą apie Matematikos-Gamtos ir Technikos Fakultetų organizavimą.

Jau Fakultetui pradėjus gyvuoti Vilniaus Universiteto statutu, iškilo sumanymas uždėti Fakultetui pareigą organizuoti mokymo ir mokslo darbą žemės ūkio ir miškininkystės mokslų srity. Žemės Ūkio ir Valstybės Turtų Ministerijos atstovams tą sumanymą aktingai parėmus Valstybės Seime, buvo pažymėta dabar veikiančiam Universiteto statute, jog Fakultete yra ir Agronomijos-Miškininkystės skyrius. Tuo būdu, išeinant iš statuto duotųFakultetui uždavinių ir uždėtų pareigų, Fakultetas suorganizavo pradžioje tris skyrius: Matematikos-Fizikos, Fizikos-Chemijos ir Biologijos skyrius, gi nuo 1922 m. rudens pradėjo veikti ir Agronomijos-Miškininkystės skyrius: studentams buvo leista įstoti tan skyriun, numatant, kad pirmuosius keturius semestrus jie eis bendruosius mokslus kartu su kitų skyrių ir fakultetų studentais, kai kuriuos kursus gaus atskirai klausyti, gi nuo V semestro (1924 m. rudens pusmečio) pradės eiti vien specialius mokslus su atatinkamais žemės ir miškų ūkio demonstravimais ir praktika.

II. Fakulteto personalas.

a) Vyresnysis mokslo personalas.

Respublikos Prezidento įsakymu, duotu 1922 m. vasario 16 d., Fakulteto branduoliui sudaryti buvo paskirti: Zigmas Žemaitis (ekstraord. profesorius) matematikos katedrai (jam pavesta eiti dekano pareigos iki Fakultetas suaugs), Vincas Čepinskis (ord. prof.) — fizikos katedrai,

Antanas Purėnas (ekstraord. prof.) — ir Pilypas Butkevičius (ekstraord. prof.) — chemijos katedrai ir Tadas Ivanauskas (ord. prof.) — zoologijos katedrai. Ką tik pradėjus organizuoti Fakultetą, buvo pakviestas (1922 m. vasario mėn. 20 d.): 1) Konstantinas Regelis — ord. profesorium botanikos katedrai, augalų sistematikai dėstyti ir kabinetui organizuoti ir vesti; 2) Liudas Vailionis — docentu botanikos katedrai augalų anatomijai, morfologijai ir fiziologijai dėstyti ir atatinkamam kabinetui vesti ir 3) Inžinierius Julijonas Graurokas — matematikos katedrai docentu, braižomajai geometrijai dėstyti ir braižybos darbams vesti su Technikos Fakulteto studentais, pavedant jam dėstyti laikinai ir analizinę geometriją abiejų fakultetų studentams.

Vėliau buvo pakviesti: 4) 1922—IV—25 d. — Keistutis Šliupas — fizikos katedrai docento titulu, bet vėliau jis priverstas buvo atsisakyti del silpnos sveikatos ir reikalingo jai pataisyti kelių metų gydymo; 5) 1922—X—14 d. — inž. Viktoras Biržiška, docentu matematikos katedrai; 6) 1922—XI—4 d. — Karolis Vagneris — ord. profesorium Histologijos katedrai, pavedant jam laikinai dėstyti ir lyginamąją anatomiją; 7) 1922—XII—15 d. — Petras Juodakis, ord. profesorium chemijos katedrai, pavedant jam dėstyti neorganinės ir organinės chemijų kursus studentams medikams; 8) 1923—I—15 d. — Povilas Matulionis — ord. profesorium miškininkystės katedrai; 9) 1923—VII—12 d. — Gerardas Smit-Sibinga — ekstraord. prof. Geologijos katedrai; 10) 1923—IX—26 d. — Kazys Sleževičius — doc. fizikos katedrai, pavedant jam dėstyti geofiziką ir vesti fizikos praktikos darbus su studentais; 11) 1923—IX—26 d. — Mikolas Stasys Kaveckis — doc. mineralogijos-geologijos katedrai, mineralogijos ir kristalogijos kurams dėstyti ir kartu su doc. Sleževičium fizikos praktikos darbams vesti; 12) 1923—IX—26 d. — Otto Folk — ord. profesorium matematikos katedrai; 13) 1923—IX—26 d. — Mikalojus Kvašninas-Samarinas — žemdirbystės katedros docento par. e., geognozijos kursui dėstyti; 14) 1923—IX—26 d. — Bernardas Kuodaitis — astronomijos katedros doc. par. e. ir 15) 1923—XII—5 d. — Juozas Tonkūnas — žemdirbystės katedros docentu.

Tuo būdu, 1924 m. pavasarinio pusmečio pabaigoje Matematikos-Gamtos Fakulteto vyresnysis mokomasis personalas susidėjo iš 7 ordinarių profesorių, 4 ekstraord. profesorių, 6 docentų ir 2 einančių doc. par. Be to, Fakulteto darbe dalyvavo lygiomis su kitais Fakulteto nariais teisėmis kitų fakultetų profesoriai ir docentai, kurie dėstė Mat.-Gamtos Fakulteto studentams atskirus kursus arba kurių dėstomieji kursai buvo privalomi atskiroms Fakulteto studentų grupėms. Del to visą laiką arba atskirais semestrais dalyvavo Fakulteto darbe šie profesoriai ir docentai: 1)Technikos Fakulteto ord. prof. Platonas Jankauskis, ord. prof. Pranas Juodelė ir doc. Stasys Dirmantas; 2) Medicinos Fakulteto: e. prof. Jurgis Žilinskis, doc. Zigmas Mockus ir 3) Teisių Fakulteto doc. Petras Šalčius.

Paduodame trumpas biografines žinias apie vyresniojo mokomojo personalo narius: toje eilėje, kaip jie buvo paskirti arba Fakulteto išrinkti:

1. Eksr. prof. Zigmas Žemaitis gimė Vilniaus krašte Švenčionių apskr. Tverečiaus valsč. Daktarių sodž. 1884—X—27 d. Būdamas aptie-

kos mokiniu įgijęs eksternu brandos atestatą, įstojo Odesoje matematikos-gamtos fakultetan, kurį baigęs 1908 m. rengėsi mokslo darbui universitete. Gyvenimo sąlygų verčiamas ėmė dėstyti matematiką Vilniaus aukštesnėse mokyklose. 1918—19 m. organizavo Švenčionyse gimnaziją ir buvo jos pirmuoju direktorium. Priverstas pasitraukti iš okupuotų Lietuvos Rytų, 1919 m. rudeny buvo išrinktas Kauno Komerc. Mokyklos direktorium, ėmėsi organizuoti Kaune Aukštuosius Kursus, kurie buvo atidaryti 1920—1—27 d. Buvo išrinktas jų pirmuoju vadovu, iki 1922 m. dėstė juose matem. analizį ir vedė Mat.Fizikos skyrių. 1922—II—16 d. Respublikos Przidento įsakymu paskirtas Matematikos-Gamtos Fakulteto branduolin dekanu, vėliau Fakulteto rinktas dekanu 1922,23 ir 24 metais. Baigęs universitetą parašė darbą (rusų kalba): „Begalinių mažybių metodo vartojimas kūgio piūviams tyrinėti". Darbavosi 1916—17 m. Varoneže kartu su prof. Jablonskiu nustatant lietuvių kalbos matematikos terminologiją, kuri dabar beveik visų vartojama, ir parašė: „Geometrijos ir trigonometrijos terminų žodynėlį" (1920 m.), parengė spaudai „Diferencialinės skaičiuotės kursą" (I d.).

2. Ord. prof. **Vincas Čepinskis** gimė 1873 m., baigė Petrapilio Universiteto matematikos-gamtos fakultetą 1894 m. Specializavosi fiziko-chemijoje. 1894—96 m. darbavosi prof. D. Mendelėjevo laborantu Centr. Rusijos Matų ir Svorių Rūmuose. 1896—1899 m. studijavo Züricho Politechnikoje fiziką, fiziko-chemiją, elektro-chemiją ir elektro-techniką ir tuo pačių laiku padarė moksliškus tyrinėjimus elekro-chemijos srity.

1899—1900 m. darbavosi fizikos katedros laborantu Varšuvos Politechnikoje ir tais pačiais metais turėjo progos pasidarbuoti pas profesorių W. Ostvaldą Leipcigo fiziko-chemijos Institute ir pas profesorių V. Nernstą Goettingeno fiziko-chemijos Institute. 1900—1902 m. buvo Centrinio Technikos Biuro vedėjas Tudoro akumuliatorių dirbtuvėse Petrapily. 1902—1904 m. dėstė fiziką ir chemiją Liepojaus Birž. Komerc. Mokykloje. 1904—1915 m. buvo tos mokyklos direktorius. 1915—1917 metais buvo direktorius II Komerc. mok. Vosyliaus saloje, Petrapily.

1918 metais grįžo Lietuvon, kur pirmoji Lietuvos Valdžia pirmojo Švietimo Ministerio Jono Yčo asmeny, buvo pavedusi jam organizuoti Vilniaus Universitetą, einant Valstybės Tarybos priimtu statutu.

1919 m. buvo Lietuvos atstovas Anglijoje. 1920—1922 metais buvo Steigiamojo Seimo narys ir tuo pačiu laiku skaitė fizikos paskaitas Aukštuosiuose Kursuose. 1922—II—16 d. Respublikos Prezidento įsakymu paskirtas Matematikos-Gamtos Fakulteto branduolin. Tų pačių metų kovo mėnesy Fakulteto išrinktas ord. profesorium, ir birželio mėnesy Univers. Tarybos išrinktas prorektorium 1922—3 akad. metams ir 1923—VI—3 rektorium 1923—4 met.

Yra parašęs mokslo veikalus: 1) „Über die Änderung der freien Energie bei geschmolzenen Halogenverbindungen einiger Schwermetalle", (Zeitschrift für anorg. Chemie, Bd. XIX, 1899); 2) „Einige Messungen an Gasketten" (Zeitschr. f. anorg. Ch., Bd. XXX 1902).

3) „Система инженера Викарико для освѣщенія русскихъ поѣздовъ электричествомъ", труды III Всероссійскаго съѣзда электротехниковъ въ Москвѣ 1901—1902.

4) „Біографія Вашингтона“ изд. Павленкова.

5) Fizikos paskaitas (Mechanika, Hydrodinamiką ir Šilima).

3. E. prof. **Antanas Purėnas,** gimęs 1883 metais Rokiškio apskrity. 1910 metais baigė Petrapilio universiteto chemijos skyrių. 1910—1918 m. mokytojavo Petrap. komerc. mokyklose. 1915—1918 m. buvo Lietuvių bendrojo lavinimo kursų vedėjas Petrapily. 1918 metų rudenį grįžo Lietuvon. 1919—1921 m. buvo Rokiškio gimnazijos direktorius. 1921—1922 buvo Lietuvos Aukštųjų Kursų organinės chemijos lektorius, 11922—II—16 d. Valstybės Prezidento įsakymu paskirtas į matematikos-gamtos fakulteto branduolį. Nuo to laiko désto Universitete organinę chemiją, suorganizavo kabinetą ir yra jo vedėjas. Parengė spaudai: „Organinės chemijos sintezio vadovėlį“ ir yra nemaža pasidarbavęs chemijos lietuviškai terminologijai, versdamas Holemano: „Organinės chemijos kursą“.

4. E. prof. **Pilypas Butkevičius** gimęs 1887 m. Telšių apskr. Tverų miestely baigė 1907 Šiaulių gimnaziją, 1910 m. įstojo Petrapilio u-to Matem.-Gamt. Fakultetan, kurį baigė 1915 m. 1916—1918 m. buvo mobilizuotas ir ėjo priešdujinių organizacijų prie 5 armijos štabo instrutoriaus pareigas; 1918 m. grįžo prie mokslo darbo universitetan, dirbdamas prof. L. Čugajevo laboratorijoj; už atliktus darbus osmio kompleksinių junginių srity (paskelbta referate Petrogrado chemikų Draugijoje), buvo paliktas Universitete rengtis profesūrai. Kartu su tuo vedė praktikos darbus iš Analizinės chemijos Petrapilio Medicinos Institute. 1920 metais grįžo Lietuvon ir nuo 1921 m. pradžios dėstė Aukštuosiuose kursuose chemiją. 1922—II—16 d. Respublikos Prezidento įsakymu tapo paskirtas Mat.-Gamtos F-to branduolin ir tų pačių metų birželio mėnesy Fakulteto tapo išrinktas e. prof. Neorg. ir Analiz. chemijos katedrai. Yra parengęs spaudai „Kokybinio analizio vadovėlį“.

5. Ord. prof. **Tadas Ivanauskas** gimė Vilniaus krašte Lydos apskr. Lebiodkos dvare 1881 m. 1905—09 m. studijavo biologijos mokslus Paryžiaus Sarbonoje ir gavo Certificat d'Ėtudes superieres. 1910 baigė Petrapilio universitetą. Būdamas užsieny darbavosi zoologijos stotyse Roscoff 1906 m., Bauyols š./m. 1907 m., Vimille-Wimereux — 1909. Founos tyrimo tikslais padarė dvi keliones į šiaurės Ledynuotojo vandenyno pakraščius: 1914 m. — į Varanger-Fiordą ir 1917 m. į Kolos pusiasalį. 1920—22 m. dėstė zoologiją Aukštuosiuose Kursuose, ir buvo jų Gamtos Skyriaus vedėjas. Organizavo Gamtos Tyrimo stotį ir veda ją iki šiol. 1922—II—16 d. Respublikos Prezidento įsakymu paskirtas Matem.-Gamtos Fakulteto branduolin ir kovo mėnesy to Fakulteto išrinktas ord. profesorium. Visą laiką darbavosi faunistiniais klausimais, tyrinėdamas daugiausia Lietuvos fauną ir surinko dideles kolekcijas. Gi T. Stočiai savo ankščiau suriktas brangias kolekcijas paaukojo Lietuvos Universitetui. Parašė veikalus: 1) Cothunia ligiae protistologičeskij etiud (1910); 2) Aist bielyj (Coconia alba) i jevo značenije (1911); 3) Gamtos paminklai ir jų klausimas Lietuvoje (1922); 4) Mūsų paukščiai ir mokykla (1923); 5) Vadovėlis vabzdžiams rinkti (1924) ir ištisą eilę mokslo turinio ir gamtos apsaugojimo reikalu straipsnių „Lietuvoje“, „Švietimo Darbe“, „Kosme“, „Lietuvos Mokykloje“. Šiuo laiku rašo darbą apie Lieuvos paukščių zoogeografiją.

6. Ord. prof. **Konstantinas Rėgelis,** Šveicarijos pilietis, gimė Petrapily 1890 m., baigė Petrapilio Universitetą 1912 m. Buvo komandiruotas mokslo darbams Kolos pusiasalin 1911, 1912, 1913 metais ir į Novąją Zemlią 1915 metais. Darbavosi praktikantu pritaikomosios botanikos skyriuje Rusijos Žemės Ūkio ir Valstybės Turtų Ministerijoje. 1919—1922 metais skaitė botaniką Estų Universitete Tartu. 1920 m. habilitavosi ir 1921 metais gavo fil. dr. laipsnį Würzburgo Universitete Vokietijoje 1922 m. pakviestas profesorium Lietuvos Universitetan, ir 1923 m. ėmė organizuoti A. Fredos dvare Botanikos Sodną ir pakviestas jo direktorium. Parašė veikalus: 1) Rastitelnost' bolot Sievernavo Poliesja i vlijanije na nich osuški i orošenija; 2) Zamietki k florie Sievernoj Rossii; 3) Statistische und physiognomische Studien an Wiesen; 4) Die Pflanzendecke der Halbinsel Kola I Lappoma Varsugae; 5) Assotiationen und Assotiationskomplexe der Kola-Lapp.; 6) Zur Kenntnis des Baumwuchses an der polaren Waldgrenze.

7. Doc. **Liudas Vailionis** gimė 1887. I. 13 d. Mizerų kaime Seinų apskr. Aukštuosius mokslus ėjo Krakovo universitete 1906—13 m., Karo metu mokytojavo Lenkijoje. 1920 m. grįžo Lietuvon, aktingai dalyvavo Aukštųjų Kursų organizavimo darbe ir dėstė juose botaniką. Nuo 1922 m. kovo mėn. dėstė Universitete augalų anatomiją, morfologiją, fiziologiją ir vedė praktikos darbus su studentais ir organizavo kabinetą. Dėstė botaniką „Saulės“ mok. seminarijoje ir įvairiuose mokytojų kursuose. Parašė: „Materijos keitimąsi organizmuose“ (1914) ir vėliau įvairių straipsnių biologijos klausimais „Švietimo Darbe“, „Kosmose“, „Lietuvos mokykloje“.

8. Doc. inž. **Julijonas Graurokas** gimė 1885—I—24 d. Telšiuose. Studijavo aukštuosius mokslus Petrogrado universitete, paskiau Technologijos Institute, kurį baigė 1915 m. Mokytojavo 1915—16 m. technikos mokykloje Bologoje, dalyvavo Akmolinsko apsausinimų srity. Apgynęs diplominį darbą apie garvežio konstrukciją, grįžo į Bologoje, nukrypo mokymo darban, dėstė matematiką ir special. mokslus aukštesn. techn. mok. ir buvo išrinktas jos direktorium. Grįžęs Lietuvon buvo pakviestas 1920 m. organizuoti Aukštesn. Technikos Mokyklą Kaune, suorganizavo ją ir tapo jos direktorium. Buvo pakviestas į Aukštuosius Kursus dėstė braižomąją geometriją ir 1922—II—20 d. buvo pakviestas Universitetan tam pačiam mokslo dalykui dėstyti ir vesti braižybos praktikos darbus su studentais technikais.

9. Doc. inž. **Viktoras Biržiška** gimė 1886—II—11 d. Vėkšniuose Šiaulių apskr., 1904 m. įstojo Petrapilio Un-to matematikos skyriun, bet vėliau perėjo Technolog. institutan, ir lankė laisvuoju klausytoju universitetą. Susistrukdžius mokslui institutą baigė 1914 m., tapo mobilizuotas, dirbo ginklų ir parako dirbtuvėse, tapdamas buv. Baranovskio dirbtuvių (Petrogr.) direktorium. Grįžęs Lietuvon dėstė Vilniaus lietuvių gimnazijoje matematiką ir fiziką; 1922 m. lenkų ištremtas iš Vilniaus. Kaune buvo paskirtas artilerijos tiekimo viršininku. Studentu būdamas rengė studentus egzaminams iš aukštosios matematikos, studijavo ypatingai tikimybių skaičiuotę pas prof. Markovą.

10. Ord. prof. **Karolis Vagneris** gimė 1884 m. Tukume (Latvijoje). Baigęs 1904 m. gimnaziją Carskoje Sielo, studijavo aukštuosius mokslus universitetuose: Tartu, Leipcige, Freiburge ir Bonne; filos. d-ro laipsnį gavo 1909 m. Leipcige, zoologijos magistro 1912 m. Tartu. Parašė dalinai su kitais mokslo žmonėmis 23 mokslo darbus, išspausdintus vokiečių, prancūzų ir anglų mokslo žurnaluose. Specialiai dirbo citologijos srity ir vidujinių sekretarių liaukų histologijoje.

11. Ord. prof. **Petras Juodakys** gimė 1872 m. Panevėžio apskrity. Baigęs 1900 m. Petrapilio universiteto gamtos skyrių, buvo komandiruotas mokslo studijoms Berlynan, Paryžiun, Briuselin ir Ciurichan. Grįžęs Petrapilin įstojo Pram. ir Prek. Ministerijos Technikos-Chemijos laboratorijon laborantu ir vėliau buvo jos vedėjas iki 1920 m. Kartu dėstė chemijos ir cheminės technologijos kursus įvairiuose aukšosiose Petrogrado special. mokyklose, ir organizavo Prekių Muzėjų. Išdirbo metodus greitiems prekių analiziams ir išdėstė juos žurnaluose: „Gornyj Žurnal" ir „Izviestija Geologičeskavo Komiteta"; rašė chemijos vadovėlių kritiką žurn. „Škola i Žizn"; parašė (rusų k.) spec. mokyklų studentams chemijos, cheminės technologijos ir kitus spec. mokslo šakų vadovėlius. Grįžęs Lietuvon 1921 m. buvo pakviestas į Aukštuosius Kursus chemijos technikos dėstyti, buvo išrinktas A. Kursų vedėjo padėjėju; vėliau buvo Švietimo Ministeriu ir padėjo visas partangas Lietuvos universitetui atidaryti.

12. Ord. prof. **Paulius Matulionis** gimė 1860—IX—5 d. Kupišky. 1889 m. baigė Petrapilio miškų Institutą ir įstojo valdžios miškų tarnybon. Tyrinėjo Rusijos ir Suomijos miškus nuo Archangelsko iki Kievo, vėliau — Pabaltės miškus ir 1894—1907 — Lietuvos miškus. Nuo 1897 m. rašė straipsnius spec. leidiny: „Lesnoj Žurnal". Nuo 1903 m. parašė lietuvių kalba daug straipsnių ir atskirų raštų, kaip štai: 1) Žuvų kalendorius, 2) Augalų žodynas; 3) Lietuvos medžių kalendorius; 4) Miško auklėjimas; 5) Miško ūkių sistemos ir rūšys; 6) Gintaras; 7) Miškuose galvijų ganymas; 8) Kiek girioje medžių kirstina; 9) Sumedėjusių augalų skirstymui medžiaga ir paruošė spaudai vadovėlį medžiams ir krūmams pažinti (iliustr. vertimas). Be to pasidarbavo tyrinėdamas Lietuvos geografiją, paruošė „Lietuvos žemėlapį" ir „Lietuvos ir Latvijos žemių reliefą". Nuo 1919 iki 1924 m. darbavosi Žemės Ūkio ir Valst. Turtų Ministerijoje, buvo Viceministeriu, Miškų Dep-to Direktorium.

13. E. prof. **Gerardas Smit-Sibinga**, Olandijos pilietis, gimė Soerabajos mieste (Java saloje) 1895—X—30. Aukštesnįjį mokslą ėjo Amsterdame, aukštąjį Ciuricho universitete, kurį baigė 1920 m, įgijęs daktaro laipsnį. Po to darbavosi vyresniuoju asistentu ir vėliau geologijos docentu Delfto technikos aukštojoje mokykloje (Olandijoje) ir mokslo tikslais lankė Vokietiją, Prancūziją, Ispaniją, Portugaliją ir Maroką. Parašė veikalą „Die Klippen der Mythen und Rotenfluh" ir straipsnių mokslo žurnaluose.

14. Doc. **Kazys Sleževičius** gimė 1890 m. kovo mėn. 18 d. Tauragės apskr. Eržvilko valsč. Daugėlių vienk. Baigęs gimnaziją Rygoje

1910 m. įstojo į Odesos universiteto matematikos skyrių, kurį baigęs 1916 m. pradėjo dirbti Meteorologijos srity. Parašė darbą: „Dulkių kiekis atmosferoje". Grįžęs Lietuvon stojo karininku į Lietuvos kariuomenę ir kartu lektoriavo Aukštuosiuose Kar. Kursuose, Karo Mokykloje. 1922 m. gruodžio m. 1 d. išrinktas L. M. P. S. Kauno Gimnazijos Suaugusiems direktorium, 1923 m. sausio mėn. pakviestas Fizikos katedrai Vyr. asistentu ir gavo pasiūlymą dėstyti lektoriaus teisėmis Mateorologiją. 1923 m. rudenį Universitetui prašant paleistas nuo karo tarnybos išrinktas geofizikos docentu. Veda fizikos praktikos darbus su studentais, organizavo geofizikos kabinetą ir kartu su centr. Meteorologijos stoties direktorium tvarko stotį ir visą meteorologijos tinklą Lietuvoje.

15. Doc. **Mykolas Stasys Kaveckis** gimė 1885 m. Įstojo Charkovo Univ. fizikos-chemijos skyriun ir baigęs jį 1912 m., iki 1914 m. parašė pas prof. Timofejevą spec. darbą: „Metodas patikrinti vynuogių rūkšties kiekį titravimo būdu". Patobulindamas savo žinias, studijavo chemiją 1914—16 m. Kievo Politechnikoje 1916—18 dalyvavo kare, eidamas karo techniko pareigas, 1918—1921 m. buvo laborantas analitikas Pietų Rusijos Kalnų Pramonin. Sąjungos laboratorijoje ir vėliau — jos vedėjo prof. Krimo padėjėjas. 1920—21 m. vasaros metu vedė ekspedicijas tyrinėti durpėms upių Psiol, Vorskla, Sumka ir Doniec. Grįžęs Lietuvon buvo pakviestas asistentu į Aukšt. Kursus, vėliau 1922 m. pradžioje Universitetan fizikos katedrai vyr. asistentu, pavedant dėstyti ir mineralogiją su kristalografija lektoriaus teisėmis ir nuo 1923—IX—26 d. docentu tiems mokslo dalykams dėstyti.

16. E. doc. par. **Bernardas Kuodaitis** gimė 1879—VII—18 d. Berlyne; ten ėjo vidurinį ir aukštąjį mokslą universitete iki 1910 m. Iki 1916 m. mokytojavo Vokietijoje ir darbavosi skaičiuotoju Vok. Astronom. skaičiavimo Institute. 1916—18 m. dalyvavo pasauliniame kare. Atvykęs Lietuvon 1919 m. buvo Šviet. Ministerijos paskirtas aukštesniųjų mokyklų inspektorium; vėliau buvo pakviestas į Aukštuosius Kursus ir po to Universitetan dėstyti astronomiją lektoriaus teisėmis. Nuo 1923—IX—26 eina astronomijos katedros docento par. Parašė (vok. kalba) matematiško turinio darbą: „Untersuchungen über d. unendl. Produkt. $\prod_{n=0}^{\infty} \cos\frac{v}{2^n}$ (1906). Yra paruošęs spaudai veikalus: 1) Planetų perėjimas per saulę; 2) Laiko susekimas koresponduojančiais žvaigždžių aukštumais; 3) Mažiausiųjų klaidelių kvadratų metodas, — pilna teorija ir pratimai; 4) Matematiniai mažmožiai; 5) Astronomijos kursas, skaitytas Liet. Universitete 1922—24 m. ir 6) Populiarė astronomija (I dalis).

17. Ord. prof. **Otto Folk** gimė Neuhausenė a. F (Viurtemberge) 1892—VIII—13 d. Aukštuosius mokslus ėjo Tiubingene ir Miunchene. 1918 m. gavo inžinerijos daktaro laipsnį Miuncheno Aukšt. Techn. Mokykloje, 1920 filos. daktaro laipsnį Universitete ir užėmė jame matematikos asistento ir vėliau docento vietą. Parašė veikalus: 1) Studien über einige Randwertaufgaben d. Potentialtheorie; 2) Entwicklung d. Funktionen einer kompl. Variablen nach d. Funktionen des elipt. Zilinders; 3) Ueber die Reihen von Laplace und Legendre; 4) Ueber die

Reihe $\sum^{\infty} |P_n(x)|$; 5) Ueb. d. Entwicklung d. Funktionen einer kompl. Veränd. nach Funktionen die einer linearen Differentialgleichung zweiter ordnung mit einem Parameter genügen (Math. Annaln.); 6) Ueb. d. Entwickl. v. Funktionen einer kompl. Veränd. nach den Hermitschen und Laguerrescen Funkt. (Liet. Un-to Mat. — Gamtos Fakulteto Darbai Nr. 1).

18. E. doc. p. **Mikalojus Kvašninas-Samarinas** gimė 1887 m. Vilniuje. 1906 m. įstojo Petrapilio Universitetan; baigęs jo geologijos skyrių, įstojo Agronomijos skyriun, kurį taip pat pabaigė, specializavosi dirvožemio moksle ir agronominėje chemijoje. Pasidarbavo žemės ūkio praktikoje valdydamas didelius valstybės dvarus. Darė dirvos tyrinėjimus Sibire, Rusijos pietų kraštuose ir Kaukaze. Parašė (rusų kalba) veikalus: 1) Apie užšalusius orizontus kaip dirvos susidarymo faktorių; (Petrap. Un-to leid. 1911 m.); 2) Užšalusių dirvos sluoksnių mikroreliefo reikšmė (Petr. Un-to leid. 1913); 3) Amuro gubernijos vakarinės dalies dirvų geografinė apžvalga (Rusijos Ž. Ū. ir V. T. Ministerijos leid. 1914) ir įvairių agronomijos turinio straipsnių periodinėje spaudoje.

19. Doc. **Juozas Tomkūnas,** gimė 1894 m.—III—30 dieną Pasvalio valsč., Stačiūnų kaime 1913 m. įstojo Maskvos Ž. Ū. Akademijos agronomijos skyriun, kurį baigė 1917 m. 1916 ir 1917 m. padarė Jachvonios upės (Maskvos gub.) slėnio geobotaninius tyrinėjimus. Sugrįžęs Lietuvon pradžioje dirbo savivaldybėje, vėliau įstojo Ž. Ū. ir V. T. Ministerijon, kur buvo žemės ūkio inspektorius, Žemės Reformos Komisijos Pirmininkas ir Žemės Fondo Departamento Direktorius. Parašė (rusų kalba) „Jachvonios upės dirvožemiai", paruošė pagrindines Lietuvos žemės reformai vykdyti instrukcijas ir eilę straipsnių žemės ūkio ir žemės darbo reikalais „Lietuvoje", „Talkoje" ir „Lietuvos Ūky".

b) Jaunesnysis mokslo personalas.

Įvairiais laikais buvo išrinkti į jaunesnįjį mokslo personalą, dalinai perėjo iš Aukštųjų Kursų įstaigų šie asmenys:

1. Bernardas Kuodaitis — astronomijos lektorius, vėliau išrinktas ein. doc. pareigas;
2. Kazys Sleževičius — fizikos katedros vyresn. asistentas ir meteorologijos kurso lektorius, vėliau išrinktas geofizikos docentu;
3. Mykolas Stasys Kaveckis — fizikos katedros vyresn. asistentas ir mineralogijos-kristalografijos lektorius, vėliau išrinktas docentu mineralogijos-geologijos katedrai;
4. Petras Šernas — matematikos katedros vyresn. asistentas ir lektorius;
5. Valteris Cipseris — neorganinės chemijos vyresn. asistentas;
6. Marija Buivydaitė, — neorg. chemijos vyresn. asistentė;
7. Inž. Zigmas Novickis — mineral. katedros vyresn. asistentas;
8. Inž. Marijonas Tomašauskas — geologijos katedros vyresnysis asistentas ir statybos lektorius;
9. Mykolas Bilūdžius — organinės chemijos vyresn. asistentas;
10. Stepas Olšauskas — geofizikos vyr. asistentas;

11. Proviz. Juozas Krasauskas—analiz. chemijos vyresn. laborantas;
12. Pranas Jucaitis — neorg. chemijos vyresn. laborantas;
13. Paulius Braždžiūnas — fizikos jaun. laborantas;
14. Paulius Slavėnas — astronomijos jaun. laborantas;
15. Liucina Jakovickaitė — botanikos katedros jaunesn. laborantė (vėliau išstojo);
16. Matas Niauronis — botanikos katedr. jaun. laborantas;
17. Stepas Jankauskas—botanikos, vėliau zoologijos jaun. laborantas;
18. Zosė Bubėnaitė — zoologijos jaun. laborantė (vėliau išstojo);
19. Leonas Čeraška — zoologijos katedr. jaun. laborantas;
20. Monika Sirutytė — lygin. anatomijos jaun. laborantė (vėliau išstojo);
21. Marija Janušauskaitė — lygin. anatomijos jaun. laborantė;
22. Jurgis Kuprevičius — miškamokslio jaun. laborantas;
23. Jokūbas Ošmianas — geologijos jaun. laborantas;
24. Prov. Jonas Grybauskas — laik. ein. mokslingojo sodininko par.

c) Technikos personalas.

1. Vilius Jomantas — zoologijos katedros preparatorius;
2. Kostas Dambrauskas — fizikos katedros preparatorius;
3. Juozas Kulikauskas — chemijos katedros preparatorius;
4. Pranas Martynaitis — Botanikos Sodno vyr. sodininkas;
5. Pranas Rekešius — Botanikos Sodno sodininkas;
6. Pranas Ramanauskas — Botanikos Sodno sodininkas.

Tuo būdu 1924 m. pavasario semestro pabaigoje jaunesnysis ir technikos personalas susidėjo iš 8 vyresn. asistentų; 2 vyresn. laborantų, 8 jaunesniųjų laborantų, 1-ein. mokslingojo sodininko pareigas, 3 — preparatorių, 1 vyresniojo sodininko ir 2 sodininkų.

Be to Fakulteto dekanatas turėjo vieną raštvedį, kurio vieta naujais Universiteto etatais panaikinamas; Pedėdamosios Fakulteto įstaigos turejo 8 sargus ir 1 centralinio šildymo krosnininką Botanikos Sodne.

III. Mokymo ir mokslo darbai.

Visą apyskaitos laiką Matematikos-Gamtos Fakultetas buvo organizavimo stadijoje ir esant be to labai sunkioms jam vystytis sąlygoms, ne viską galėjo padaryti tokiu pločiu, kaip buvo jo sumanyta ir suplanuota. Trūkstant mokslo priemonių, tinkamai parengto padedamojo personalo ir ypač butų įstaigoms, teko tuo tarpu pasitenkinti daugiausia mokymo darbu, kuris tiek pat negalėjo visai normaliai eiti, bent tiek kiek tai liečia praktikos darbus laboratorijose,, kabinetuose ir kitose padedamosiose įstaigose. Tačiau buvo daroma visa, kas tik buvo galima esamose sąlygose.

Paduodamoji lentelė rodo, kiek kuriame pusmety Matematikos-Gamtos Fakulteto buvo suorganizuota savaitinių paskaitų ir praktikos valandų ir kiek studentų šio ir kitų fakultetų buvo įsirašę tų mokslo dalykų klausyti ir pratybose dalyvauti:

	Semestrai ir mokslo dalykai.	Valandų savaitėje		Dėstytojas	Klausytojų skaičius
		teorij.	prakt.		
	I. 1922 m. pavas. semestras.				
1	Fizika (eksperim. dalis) . . .	4	6	V. Čepinskis	190
2	Neorganinė chemija	4	2	F. Butkevičius	48
3	Diferencialis skaičiavimas . .	4	—	Z. Žemaitis	37
4	Analizinė geometrija . . .	3	1	J. Graurokas	37
5	Braižomoji geometrija . . .	2	2	" "	37
6	Integralis skaičiavimas . . .	4	1	Z. Žemaitis	17
7	Mechanika (analizė)	2	2	P. Jankauskas	7
8	Fizika (teorinė dalis) . . .	2	—	V. Čepinskis	7
9	Organinė chemija (bendras kursas)	4	—	A. Purėnas	19
10	Organinė chemija medikams	5	—	" "	142
11	Analizinė chemija	—	4	F. Butkevičius	63
12	Botanika	5	4	L. Vailionis	27
13	Zoologija	5	4	T. Ivanauskas	169
14	Žmogaus anatomija	2	2	J. Žilinskis	9
	Vidutiniškai kiekvieno dalyko įsirašė klausyti				58
	II. 1922 m. rudens semestras.				
1	Fizika eksperiment.	4	6	V. Čepinskis	439
2	Neorg. chemija (bendr. kursas)	4	6	F. Butkevičius	194
3	Neorg. chemija medikams . .	5	—	P. Juodakys	245
4	Diferencialis skaičiavimas . .	4	2	Z. Žemaitis	108
5	Analizinė geometrija . . .	3	2	J. Graurokas	108
6	Braižomoji geometrija . . .	2	2	" "	108
7	Aukštoji algebra	4	2	P. Šernas	21
8	Integralis skaičiavimas . . .	4	—	Z. Žemaitis	26
9	" " prat. .	—	2	P. Šernas	26
10	Diferencialės lygtys	4	2	" "	27
11	Tikimybių teorija	3	—	V. Biržiška	7
12	Astronomija	6	2	B. Kuodaitis	7
13	Organinė chemija	4	—	A. Purėnas	48
14	Analizinė ehemija	2	6	F. Butkevičius	92
15	Mineralogija	2	2	Pr. Juodelė	121
16	Meteorologija	3	2	K. Sleževičius	39
17	Termodinamika	2	2	K. Šliupas	27
18	Augalų anatomija ir morfologija	3	2	L. Vailionis	86
19	Botanika (medikams) . . .	4	—	" "	245
20	Zoologija	5	3	T. Ivanauskas	144
21	Augalų sistematika	4	2	K. Regelis	28
	Vidutiniškai vieno mokslo dalyko klausė				103

	Semestrai ir mokslo dalykai	Valandų savaitėje teor.	Valandų savaitėje prakt.	Dėstytojas	Klausytojų skaičius
	III. 1923 m. pavasar. semestr.				
1	Fizika (eksperimentinė dalis) .	4	6	V. Čepinskis	410
2	Fizika (teorinė dalis) . . .	2	4	„ „	7
3	Neorganinė chemija	4	6	F. Butkevičius	228
4	Diferencialis skaičiavimas . .	4	2	Z. Žemaitis	131
5	Analizinė geometrija . . .	3	2	J. Graurogkas	131
6	Aukštoji algebra	2	2	P. Šernas	25
7	Integralis skaičiavimas . . .	4	2	Z. Žemaitis	27
8	Braižomoji geometrija . . .	2	2	J. Graurogkas	114
9	Aukštosios matem. elementai (chemikams)	2	2	P. Šernas	24
10	Diferencialės lygtys	3	2	„ „	17
11	Baigtinių skirtumų teorija . .	3	—	V. Biržiška	7
12	Tikrenybių teorija	4	—	„ „	7
13	Meteorologija	3	—	K. Sleževičius	47
14	Mineralogija ir kristalogr. . .	2	2	M. Kaveckis	131
15	Organinė chemija (bendr. kurs.)	4	—	A. Purėnas	43
16	Analizinė chemija	—	6	F. Butkevičius	68
17	Organinė chemija (medikams)	5	—	P. Juodakis	181
18	Augalų anatomija	—	4	L. Vailionis	58
19	Augalų fiziologija	3	—	„ „	23
20	Augalų sistematika	4	2	K. Regelis	81
21	Histologija	2	6	J. Žilinskis	64
22	Zoologija (biologams) . . .	5	4	T. Ivanauskas	101
23	Zoologija (medikams) . . .	4	—	„ „	181
24	Įvadas į biologiją	3	—	K. Vagneris	6
25	Lyginamoji anatomija . . .	4	2	„ „	6
26	Žmogaus anatomija	2	2	J. Žilinskis	58
27	Dendrologija	2	—	P. Matulionis	17
28	Miškamokslis	2	—	„ „	17
	Vidutiniškai vieno dalyko užsirašė klausyti studentų . .				78
	IV. 1923 m. rudens semestras				
1	Fizika (eksperim. dalis) . .	4	6	V. Čepinskis	323
2	Fizika (teorinė dalis) . . .	5	4	„ „	33
3	Neorganinė chemija (bendr. kursas)	4	6	F. Butkevičius	159
4	Įvadas į analizį	3	—	Z. Žemaitis	17
5	Diferencialis skaičiavimas . .	4	2	„ „	101
6	Analizinė geometrija . . .	3	2	J. Graurogkas	101
7	Braižomoji geometrija . . .	2	2	„ „	101
8	Sferinė trigonometrija . . .	2	—	P. Šernas	37

	Semestrai ir mokslo Dalykai	Valandų savaitėje		Dėstytojas	Klausytojų skaičius.
		teor.	prakt.		
9	Integralis skaičiavimas . . .	4	—	V. Biržiška	60
10	„ „ prat. . .	—	2	P. Šernas	60
11	Funkcijų teorija	4	2	O. Folkas	7
12	Skaičių teorija	4	2	„ „	22
13	Aukštosios matematikos elementai	4	4	P. Šernas	18
14	Variacinis skaičiavimas . . .	2	—	V. Biržiška	7
15	Matematikos istorija ir metodika	3	1	Z. Žemaitis	7
16	Astronomija	4	2	B. Kuodaitis	20
17	Geofizika (Žemės magnetizmas)	1	—	V. Čepinskis	31
18	Geofizika (I. d. — Meteorologija)	2	2	K. Sleževičius	31
19	Mineralogija su kristalografija	2	2	M. Kaveckis	122
20	Geologija	4	4	G. Smit. Sibinga	20
21	Organinė chemija	4	—	A. Purėnas	70
22	Neorganinė chemija (medikams	5	—	P. Juodakis	164
23	Analizinė chemija	2	8	F. Butkevičius	116
24	Augalų anatomija	3	4	L. Vailionis	45
25	Augalų sistematika	4	4	K. Regelis	25
26	Botanika (medikams) . . .	5	—	„ „	114
27	Zoologija	5	4	T. Ivanauskas	70
28	Įvadas į biologiją	4	—	K. Vagneris	25
29	Histologija	—	2	„ „	10
30	Žmogaus anatomija	2	2	J. Žilinskis	27
31	Gyvulių anatomija	2	2	Z. Mockus	15
32	Dendrologija	4	—	P. Matulionis	15
33	Miškamokslis	2	2	„ „	15
	Vidutiniškai įsirašė kiekvieno dalyko klausyti po				64
	V. 1924 m. Pavasario semestras.				
1	Fizika (eksperiment. dalis) .	4	6	V. Čepinskis	324
2	Fizika (teorinė dalis) . . .	2	4	„ „	25
3	Neorganinė chemija . . .	4	6	F. Butkevičius	154

	Semestrai ir mokslo dalykai	Valandų savaitėje		Dėstytojas	Klausytojų skaičius
		teor.	prakt.		
4	Diferencialis skaičiavimas . .	4	2	Z. Žemaitis	108
5	Analizinė geometrija . . .	3	2	J. Graurogkas	108
6	Braižomoji geometrija . . .	2	1	„ „	94
7	Integralis skaičiavimas . . .	4	—	V. Biržiška	55
8	Variacinis skaičiavimas . . .	2	—	„ „	8
9	Skaičių teorija	2	—	O. Folkas	8
10	Funkcijų teorija	4	2	„ „	13
11	Fourier' eilutės ir integr. skaič. papild.	4	2	„ „	28
12	Matematikos istorija ir metodika	3	1	Z. Žemaitis	7
13	Aukštos matematikos elementai	4	4	P. Šernas	102
14	Integralio skaičiavimo pratimai	—	2	„ „	55
15	Mineralogija su kristalografija	2	2	M. Kaveckis	192
16	Geofizika (žemės magnetizmas)	1	—	V. Čepinskis	20
17	Geofizika (Meteorologija) . .	3	2	K. Sleževičius	33
18	Astronomija	6	4	B. Kuodaitis	21
19	Geologija	4	4	G. Smit-Sibinga	29
20	Organinė chemija	4	2	A. Purėnas	42
21	Analizinė chemija.	—	6	F. Butkevičius	117
22	Augalų anatomija	—	4	L. Vailionis	23
23	Augalų fiziologija	3	—	„ „	43
24	Augalų sistematika	7	4	K. Rėgelis	37
25	Zoologija	9	4	T. Ivanauskas	251
26	Lyginamoji anatomija . . .	2	—	K. Vagneris	18
27	Histologija	2	6	„ „	37
28	Žmogaus anatomija	2	2	J. Žilinskis	19
29	Geognozija	4	2	M. Kvašninas-Samarinas	25
30	Dendrologija	2	2	P. Matulionis	25
31	Miškamokslis	2	—	„ „	25
32	Organinė chemija (medikams)	5	—	P. Juodakis	170
33	Bendroji žemdirbystė . . .	4	—	J. Tonkūnas	25
34	Statyba	2	1	M. Tomašauskas	25
	Kiekvieno dalyko įsirašė klausyti vidutiniškai				68

Be paminėtų šiose lentelėse kursų, skaitytų Matematikos-Gamtos Fakulteto studentams (jų klausė ir kitų fakultetų studentai), Fakulteto klausytojų atskiros grupės visą laiką klausė ištisos kursų eilės kituose fakultetuose. Taip antai:

Medicinos Fakultete klausė: žmogaus anatomijos, histologijos (I, II ir III pusmečiuose), gyvulių anatomijos, (Veterinarijos skyriuje) gyvulių fiziologijos;

Technikos Fakultete — mechanikos, geodezijos, geologijos (I, II ir III pusmečiuose), mineralogijos (I ir II pusm.);

Humanitarių mokslų Fakultete: lietuvių kalbos, vokiečių, anglų kalbų;

Teologijos-Filosofijos Fakultete — vokiečių kalbos ir Teisių Fakultete — politinės ekonomijos.

Nemaža Fakulteto studentų klausė kaip neprivalomų daugelio kitų dalykų kituose fakultetuose.

Be paskaitų, mokymo ir mokslo darbas buvo daromas įvairiose padedamosiose mokslo įstaigose, kurių 1924 m. pavasario pusmečio pabaigoje Fakultete veikė arba pradėjo veikti šios: Astronomijos kabinetas, Fizikos laboratorija, Geofizikos kabinetas, Neorganinės, Organinės ir Analizinės chemijų laboratorijos, Mineralogijos kabinetas, Geologijos kabinetas, Augalų anatomijos ir fiziologijos kabinetas, Augalų sistematikos (Botanikos) kabinetas, Botanikos sodas, Zoologijos laboratorija, Histologijos kabinetas, Lyginamosios anatomijos kabinetas, Miškamokslio kabinetas, Geognozijos kabinetas. Be to, organizuojami ir artimiausioje ateity pradės veikti: Matematikos seminaras, Fizikos-Chemijos kabinetas, Žemės darbo kabinetas, Entomologijos kabinetas.

1924 m. pradėta darbas su studentais ir Centrinėje Meteorologijos stoty (VII forte), kuri kartų su visos Lietuvos meteorologinių stočių tinklu nuo š. metų sausio mėn. įėjo į artimą kontaktą ir bendradarbiavimą su Fakultetu ir yra tvarkoma komisijos, kurion įeina Stoties Direktorius ir du Fakulteto atstovai. Daromos visos pastangos sutvarkyti Lietuvos meteorologinių stočių tinklas, įeiti į nuolatinį kontaktą su kitų kraštų stotimis, mainytis žiniomis, ir tuo būdu pastūmėti pirmyn oro spėjimų reikalą. Užmegzti artimesniems ryšiams pirmoje eilėje su Pabaltės valstybių centrinėmis stotimis ir darbo subendrinimo reikalui apsvarstyti, Fakulteto komandiruojamas į tas valstybes geofizikas doc. K. Sleževičius.

Darbas tose padedamosiose įstaigose, kurios turėjo bent šiokius tokius butus, ėjo gana sparčiai. Bet daugelis įstaigų (kabinetai: Geofizikos, Astronomijos, Mineralogijos, Geologijos, Augalų anatomijos ir fiziologijos) neturėdamos savo atskirų butų, priverstos buvo kampininkauti kitose įstaigose, tiek pat suspaustose arba varė savo darbą gana pripuolamai gautuose butuose. Taip antai — Geologijos pratyba ir paskutiniais laikais net paskaitos — ėjo Kauno miesto Muzėjuje, kame yra mineralų kolekcija, kurią geologijos profesorius su klausytojais padėjo muzėjui sutvarkyti; Histologijos ir Lyginamosios anatomijos kabinetai nesenai pradėjo darbą taip pat gana pripuolamai gautume laikinam naudojimui bute. Lengva suprasti, kad tokiose sąlygose tų įstaigų darbas negalėjo eiti normaliai. Bet yra ir tokių įstaigų, kurios net neturi kur iškraustyti jau prieš

metus ir seniau gautų mokslo priemonių. Taip antai Augalų anatomijos ir fiziologijos laboratorijai daug priemonių guli dėžėse Gamtos Tyrimo Stoties koridoriuose, genda, bet negali būti suvartotos, kadangi laboratorijai nėra vietos, nežiūrint visų pastangų, kurių kabineto vedėjas ir visas Fakultetas daro jau treti metai...

Tokiomis sąlygomis be galo daug energijos ir laiko atėmė mokomajam personalui įstaigų organizavimas ir ypač jų aprūpinimas butais. Taip pat daug teko pasidarbuoti įsigyti mokslo priemonių ir paruošti reikiamam padedamajam mokslo personalui. Nenuostabu, kad tokiomis sąlygomis mokomasis personalas nelabai tegalėjo dirbti ramų mokslo darbą. Vis delto, nežiūrint visų sunkenybių, Fakulteto nariai ėmėsi tokio darbo arba toliau jį varė, kaip matyti iš Fakulteto leidinių ir Fakulteto organo: „Matematikos-Gamtos Fakulteto Darbai“, kurio Nr. 1 išėjo 1923 m., Nr. 2 baigiam spausdinti ir Nr 3 parengtas spaudai. Daug mokslo turinio straipsnių Fakulteto nariai yra įdėję periodiniuose ir neperiodiniuose leidiniuose: „Lietuvoje“, „Švietimo Darbe“, „Lietuvos Mokykloje“, „Kosme“, „Mokykloje ir Gyvenime“, „Mūsų Žemėje“, „Lietuvos Ūky“, „Skaitimuose“ ir kit.

Svarbus uždavinys stojo iš pat pradžios prieš Fakultetą — pagaminti reikiamų vadovėlių matematikos ir gamtos mokslų sritims. Todel Fakultetas verčia savo narius pirmoje eilėje gaminti tokius vadovėlius ir jau dalis yra pagaminta arba išversta ir netrukus pasirodys spaudoje. Jų leidimą tarp ko kita trukdo ir nenusistovėjusi lietuvių kalbos mokslo terminologija: autoriai stengiasi išmėginti terminologiją paskaitose ir pasitarimuose su artimų specialybių kolegomis, kad paskiau galima būtų išleisti kursai ir vadovėliai su terminologija, kuri nereikėtų jau rytojaus dieną keisti.

IV. Fakulteto Tarybos ir Valdybos veikimas.

Fakulteto Taryba nuo Universiteto atidarymo yra padariusi 70 posėdžių, kurie eidavo po kelias valandas, dažnai iki 6 val. Svarbiausieji klausimai, kurie Tarybai tekdavo nuolatos svarstyti, buvo šie: mokomojo personalo suradimas ir kvietimas, skyrių, katedrų ir padedamųjų įstaigų steigimo ir organizavimo reikalai, studentų priėmimas mokslo planų ir mokslo eigos taisyklių nustatymas, mokslo eigos svarstymas, lėšų, butų ir statybos klausimai ir visoki kiti organizaciniai ir administraciniai reikalai.

Daugiausia darbo teko Fakultetui padėti organizuojant Agronomijos-Miškininkystės skyrių. Savo laiku, svarstant Seime Universiteto statutą Žemės Ūkio ir Valst. Turtų Ministerijos atstovai aktingai parėmė sumanymą aukštąją agronomijos miškininkystės mokyklą sujungti su Universitetu, kaip jo skyrių. Vėliau, tai pačiai Ministerijai, buv. Ministerio p. J. Aleksos asmeny, ėmus įrodinėti, kad tuo tarpu nėsą galima ir net reikalo organizuoti Lietuvoje aukštoji žemės ūkio mokykla, Vyriausybės du sykiu buvo nutariama uždaryti tas skyrius ir du sykiu buvo vėl paliekamas veikti, bet vis delto nebuvo duota normalių sąlygų jam vystytis. Pagalios, iškilęs š. m. pavasario semestro pabaigoje Žemės Ūkio Ministerijos sumanymas paversti Dotnavos aukštoji žemės ūkio mokykla

(Technikumas) atskira ištisa aukštąja mokykla, stato.Agronomijos- Miškininkystės Skyrių vėl neaiškion padėtin ir neduoda jam organizuotis ir žengti pirmyn. Kiti Fakulteto skyriai (Matematikos-Fizikos, Fizikos-Chemijos ir Biologijos) tiek rūpesnių Fakulteto Tarybai nesudarė ir vystėsi normaliau.

Beveik kiekviename Fakulteto posėdy teko svarstyti įvairių katedrų ir padedamųjų įstaigų vedėjų nusiskundimai del butų stokos įstaigoms ir personalui. Dažnai Tarybai tekdavo pasiimti net teisėjo rolė ginčuose tarp įstaigų vedėjų, kurie negalėdavo kartais pasidalyti jau ne be atskirų butų ar kambarių, bet net vieno kambario kampų!.. Pav. labai daug pastangų buvo padaryta Fakulteto Tarybos, dekanato ir suinteresuotų įstaigų vedėjų gauti Biologijos Skyriaus įstaigų reikalams butą, kuris, kad ir visai netinkamas senam paliegusiam tautos veikėjui prof. J. Jablonskiui gyventi, tačiau buvo jam paliktas. Niekais nuėjo tuo tarpu visi Fakulteto pustrečių metų daromieji aukščiausiose Valstybės institucijose žygiai gauti prof. Jablonskiui tinkamas jo amžiui ir sveikatai butas, gi jo užimamasis pavesti Biologijos skyriui, kurio mokslo priemonės dėžių iškraustytos.

Labai daug darbo Fakulteto gyvavimo pradžioje teko padėti Tarybai nustatant įvairiems skyriams mokslo planus ir mokslo eigos taisykles. Tais reikalais buvo sudaromos įvairios komisijos, kviečiami į posėdžius ir pašaliniai Fakultetui, bet nusimanantieji svarstomuose klausimuose žmonės. Ištisa eilė tokių posėdžių buvo padaryta nustatant Agronomijos -Miškininkystės skyriui mokslo planus. Kviečiami buvo visi gyvenę Kaune agronomai ir miškininkai ir Ž. Ū. ir V. T. Ministerijos atstovai. Jų apsvarstytieji ir priimtieji mokslų planai buvo paskiau Fakulteto Tarybos visiškai akceptuoti ir vykdomi. Laikydamosi p.p. agronomų-miškininkų pasiūlymų, F-to Taryba išrinko ir jų iškeltuosius ir aprobuotus kandidatus ir vyriausią mokomąjį personalą, kurie sudarė Agronomijos-Miškininkystės Skyriui organizuoti branduolį (prof. P. Matulionis, doc. J. Tonkūnas ir e. doc. p. M. Kvašninas-Samarinas). Vėliau, jau susidaręs Skyriaus branduolys ėmė nuodugniai svarstyti klausimą del mokslo planų papildymo, pertvarkymo, del padedamųjų įstaigų organizavimo, kaip pavyzdingas ūkis, kabinetai, studentų praktikos ir t.t.

Ne maža laiko suvartojo Fakulteto Taryba, svarstydama komandiruočių klausimus. Einant jos nustatytąja tvarka, visi Fakulteto bendradarbiai, norėjusieji vykti komandiruotėn mokslo tikslais, turėdavo patiekti Fakultetui komandiruotės planą ir programą. Juos Fakultetui priėmus ir komandiruotei įvykus, kiekvienas komandiruotojų sugrįžęs turėdavo duoti smulkią komandiruotės apyskaitą, kuri vėl būdavo svarstoma Fakultete. Buvo siunčiami keli vyresniojo mokomojo personalo žmonės į užsienius pasitobulinti moksluose, bet daugiausia siųsta jaunesniojo mokomojo personalo nariai: (asistentai laborantai) pasidarbuoti gerai įrengtose užsienių mokslo įstaigose. Taip antai buvo siunčiami ilgesniam laikui: asist. P. Šernas — Berlyno universiteto matematikos semestran, labor. L. Čeraška — į Roscoffo Gamtos Tyrimo Stotį (Prancūzijoje, Bretagne), Pr. Jucaitis Miunsterio universiteto chemijos

institutan, St. Jankauskas — Karaliaučiaus universiteto zoologijos laboratorijon. Fakultetas su dideliu dėkingumu turi konstatuoti, kad visose paminėtose mokslo įstaigose Fakulteto komandiruotieji asmenys buvo maloniai priimami, aprūpinami mokslo priemonėmis, patarimais ir t.t. Nepaprastai svetingai buvo priimami ir vyresniojo mokomojo personalo nariai įvairiose užsienio mokslo įstaigose. Taip pav. viso Universiteto vardu komandiruotasis Italijon į Padovos universiteto 700 metų sukaktuves Fakulteto narys prof. Ivanauskas, aplankęs Ravennoje garsųjį jūrų gamtos muzėjų, gavo iš muzėjaus direkcijos savo dispozicijon kelioms dienoms motorinį laivelį, tinklus ir kitus prietaisus jūrų gyviams gaudyti ir keletą žmonių, ir tuo būdu surinko įdomią Adriatikos jūrų zoologinę kolekciją, kurią parsigabenęs Kaunan sunaudojo demonstravimui ir praktikos darbams su studentais, arba papildė Gamtos Tyrimo Stoties zoologinius rinkinius.

Daug laiko ir energijos atimdavo Fakulteto Tarybai įvairūs būtini reikalai, surištieji su Fakulteto administravimu. Taip pav. Fakulteto Taryba: svarsto ir sprendžia kiekvieno stojančio į Fakulteto skyrių studento ar laisvojo klausytojo prašymus; svarsto klausimus del studentų paleidimo nuo mokesnio ir stipendijų jiems suteikimo; sprendžio klausimą del užskaitymo tų ar kitų išklausytų mokslo dalykų ir atliktų darbų; skirsto mokslo dalykus tarp dėstytojų, nustato kiekvieno dėstomo mokslo dalyko kas pusmečiui valandų skaičių, atsižvelgdama į normalius mokslų planus ir susidariusias tam ar kitam pusmety konkrečias sąlygas; svarsto ir sprendžia klausimus apie įvairių Fakulteto įstaigų daromus užsieniuose ir Lietuvoje didesnius užsakymus, jų tikslingumą ir tvirtina atatinkamas sutartis ir sąskaitas, svarsto ir derina atskirų padedamųjų įstaigų sąmatas; sprendžia komandiravimo klausimus, tvirtina jų įvykdymo ir išlaidų apyskaitas.

Labai daug svarstyta 1923 m. Aukštosios Fredos Sodininkystės-Daržininkystės mokyklos reikalai, nes mokykla tų metų pradžioje buvo atiduota Fakulteto žinion kartu su A. Fredos dvaru. Ji buvo gana apleista: mokytojų taryba po pusę metų nesirinko svarstyti svarbių mokyklos gyvenimo reikalų, nesirūpino auklėjimo reikalais, visai netinkamas temas davinėjo egzaminams; mokyklos ūkio tvoros buvo aplūžusios, supuvusios ir negynė sodo ar medelynų nuo gyvulių ar žvėrelių, nekalbant jau apie žmones, neturėjo šviesos, daug triobesių buvo apleistų ir t.t. Todel Fakultetas įdėjo nemažas sumas iš savo sąmatos, padarydamas gražias, geležinio tinklo tvoras, įrengdamas elektros šviesą ir t.t. Paskiau, 1924 metais, Žemės Ūkio Ministerija atsiėmė atgal gerokai aptvarkytą mokyklą kartu su pagrindinai Fakulteto remontuotais triobesiais, negrąžindama Universitetui padarytų išlaidų; mokyklos gi personalas, atsidėkodamas Fakulteti už paminėtą mokyklos aptvarkymą ir nurodytus mokyklos mokyme trūkumus visaip skundė Fakultetą ir jo įstaigas valstybės organams ir net visuomenei — spaudoje.

Žymi Fakulteto Tarybos dalis buvo dirbama įvairiose nuolatinėse ir ad hoc sudarytose komisijose. Nuolatinių komisijų buvo šešios: 4 skyrių komisijos, redakcinė ir reguliamino komisijos. Jos paruošdavo Fakulteto Tarybai medžiagą, tiekdavo rezoliucijų projektus,

motyvus ir t.t. Laikinės komisijos buvo sudaromos tam tikram atskiram reikalui ištikus, pav.: statybos reikalai, sąmatų derinimas, studentų paleidimas nuo mokesnio ir stipendijų davimas, nesusipratimų tarp įstaigų išaiškinimas ir likvidavimas ir t.t.

Dažnai iškylant reikalo derinti įvairių artimų Fakultetų mokslų planus, programas, valandų skaičių, buvo daromi ir tarpfakultetiniai susirinkimai, dalyvaujant Mat.-Gamtos, Medicinos ir Technikos fakultetams. Tokių reikalų iškildavo ypač Fakulteto gyvavimo pradžioje, kuomet buvo nustatomi įvairiems skyriams mokslų planai ir buvo norima kiek galima nesteigti lygiagrečių panašių įstaigų ir vengti lygiagrečių kursų.

Svarstytinus Fakulteto Tarybai ir komisijoms klausimus ir reikiamą medžiagą patiekdavo Fakulteto dekanatas, kuris tiek pat ir vykdydavo padarytuosius nutarimus. Daug reikalų buvo paties dekanato atliekama, neįnešant nei Fakulteto Tarybon, nei komisijosna. Taip antai: buvo peržiūrimos ir tvirtinamos smulkesnės išlaidų apyskaitos ir sąskaitos, kurių labai daug suplaukdavo dekanatan, ir daugelio Fakulteto padedamųjų įstaigų; susirašinėta su valstybės įstaigomis, su vietinėmis ir užsienio mokyklomis ir firmomis; duota mokslo personalui, studentams ir tarnautojams įvairių pažymėjimų, liudymų; teikia Fakulteto bendradarbiams, studentams ir pašaliniams asmenims įvairių informacijų ir t.t.

Pradžioje, Fakultetui ką tik įsikūrus, tas darbas tekdavo beveik vienam dekanui atlikti; dažnai jam tekdavo ne tik parašyti rašto juodraštis, bet ir perrašyti, įregistruoti ir kartais net... nunešti skirtu adresu... Pusei metų praslinkus dekanatui buvo leista kviestis raštvedys, kuris atlikdavo juodąjį darbą. Tačiau ir darbo, ypač organizacinio, tiek padaugėjo, kad dekanas dirbo ištisas dienas dekanate. Jam padėdavo ir Fakulteto sekretorius, kuris rašė Fakulteto Tarybos protokolus ir padėdavo juos vykdyti.

Be paminėtų darbų Universiteto sienose, dekanui tekdavo ginti Fakulteto reikalai įvairiausiose Seimo, Ministerių Kabineto, ir Švietimo Ministerijos komisijose, kur buvo svarstomi Universiteto arba specialiai Matematikos-Gamtos Fakulteto reikalai. Kartais dekaną tuose reikaluose pavaduodavo Fakulteto sekretorius, bet komisijose ir pasitarimuose su Ž. Ū. ir V. T. Ministerija arba dažniausiai Ž. Ū. Departamentu dalyvavo visada dekanas, kartais su kitu kuriuo Fakulteto atstovu; gi tų posėdžių ir pasitarimų su Ž. Ū. Dep-tu buvo bent kelios dešimtys: del Botanikos Sodno, del Fredos dvaro, Sodininkystės-Daržininkystės mokyklos, del dvaro dalies grąžinimo Ž. Ū. Ministerijai, del aukštosios žemės ūkio mokyklos sutvarkymo ar steigimo ir t.t. Ne maža tekdavo turėti reikalų, be Švietimo ir Ž. Ū. ir V. T. Ministerijų, ir su Finansų Ministerija del užsienio užsakymų, su Valstybės Kontrole ir su Krašto Apsaugos Ministerija, kuri buv. Kr. Aps. Ministerio majoro inžin. Sližio asmeny daug yra padėjusi ir palengvinusi Fakultetui vykdyti įvairius svarbius krašto kultūrai kelti sumanymus: pav. davė laisvesnių nuo kariuomenės tiesioginių darbų laiku kariškų arklių ir vežimų su kareiviais padirbėti tvarkant Botanikos Sodui teritoriją, davė iš nenaudojamų fortų geležinės tvoros Sodui aptverti, ko Fakultetas esamomis sąlygomis kitaip nebūtų pajėgęs

padaryti ilgesnį laiką. Vėliau Ministerija padėjo Fakultetui suorganizuoti geologinių tyrinėjimų ekspedicijai susisiekimo priemonėmis, sprogstamąja medžiaga mokančiais su jąja apsieiti žmonėmis, ginklais apsigynimui.

Del šių visų darbų ir rūpesnių, kurie atėmė daug laiko Fakulteto Valdybos nariams (dekanui ir sekretoriui), dekanatas nevisada pajėgdavo prideramu greitumu atlikti visus reikalus; tačiau Fakulteto nariai, prisižiūrėdami dekanato sunkiam organizacinio periodo darbui, maloniai dovanodavo dekanatui visus netobulumus ir trejus metus iš eilės (1922, 23 ir 24) rinko tą patį dekaną (e. prof. Zigmą Žemaitį) ir dvejus metus — e. prof. Antaną Purėną (1924 m. jis tapo išrinktas Universiteto Senato ir Tarybos Sekretorium).

Fakulteto raštinės raštvedžių pareigas ėjo daugiausia pakviestieji studentai. Bet kadangi jos buvo gana sunkios ir sudėtingos, reikalavo daug laiko padėti, dažnai net daugiau ir ilgiau tekdavo dirbti, ne kaip valstybinėse įstaigose kad dirbama, tai trumpu laiku pasikeitė gana daug raštvedžių; ilgiausiai darbavosi dabartinis raštvedys stud. Izidorius Budrys. Naujuose Universiteto etatuose fakulteto raštvedžiai panaikinami ir jų atliekamasai darbas uždedamas bendrai Universiteto raštinei. Tenka labai abejoti, ar Universiteto raštinė, turėdama nedidelį tarnautojų skaičių, pajėgs atlikti dar ir visų dekanatų duodamus darbus, į kuriuos įeis ir sudėtingas Matematikos-Gamtos Fakulteto dekanato darbas.

V. Fakulteto studentai ir laisvieji klausytojai.

Pirmąjį Fakulteto studentų ir laisvųjų klausytojų komplektą sudarė buvę Aukštųjų Kursų atatinkamų skyrių klausytojai. Su jais buvo 1922 m. pavasario pusmety varomas pradėtasis A. Kursuose darbas. Del stokos mokomojo personalo, butų auditorijoms ir padedamosioms įstaigoms, — tą pusmetį nauji klausytojai nebuvo priimami be kandidatų, kurie jau buvo prieš tai mokinęsi, bet kurioje kitoje aukštoje mokykloje. Išimtys buvo padarytos keliems buvusiems kariams: jie buvo priimti laisvaisiais klausytojais į antrus semestrus tąja sąlyga, kad iki 1922 m. rudens semestro išlaikytų egzaminus iš pirmame semestre dėstomų dalykų. Nauji klausytojų komplektai susidarė 1920 ir 23 metų rudeniais. Šios apyskaitos pabaigoje paduotasis sąrašas rodo, kas buvo įsiregistravęs kiekviename pusmety studentu ar laisvuoju klausytoju ir kuriame skyriuje buvo.

Tenka pastebėti, kad į paduodamąjį sąrašą įėjo ne visi klausytojai, kurie Fakulteto Tarybos buvo priimti. Daugelis priimtųjų kandidatų, palankę Unversitetą vieną mėnesį ir galutinai neįsiregistravę — apleisdavo jį del materialių sunkenybių, ypač gi del to, kad negaudavo Kaune butų. Buvo ir tokių, kurie buvo įstoję M.-G. Fakultetan būdami valdininkais ar šiaip turėdami nuolatines tarnybas. Tačiau daugelis jų greitai turėjo išstoti įsitikinę, jog eiti šio Fakulteto mokslus ir valdininkauti nevisiems pakeliama, nes be teorinių paskaitų įvedami buvo beveik visuose mokslo dalykuose praktikos darbai ar bent pratimai, kuriems reikėjo daug laiko padėti ir kuriuos reikėjo sistemingai lankyti. Ne maža Agro-

nomjos-Miškininkystės Skyriaus klausytojų pasitraukė neprieidami specialių mokslų, nes nuolatinės to skyriaus padėties neaiškumas nedavė klausytojams ramiai darbuotis ir siekti studijų galo.

Bendrai tenka sutikti, kad mūsų akademinės jaunuomenės gyvenimo ir savarankaus darbo sąlygos buvo nepakenčiamos daugiausia del gyvenamųjų butų stokos. Daugelis jaunuolių gyvena neturėdami ne tik atskirų kambarių, be net pastovių kertelių, kampininkauja pas gimines, draugus ir pažįstamus, susigrūdę po 4—5 ir daugiau žmones viename kambary! Suprantama todel, kad tokiomis sąlygomis daugumas negali namie ramiai ir giliau pastudijuoti tai, ką yra girdėję Universitete, ar prisiruošti egzaminams. Visgi reikia konstatuoti, kad nežiūrint šių sunkių sąlygų Mat.-Gamtos Fakulteto studentai lankydavo paskaitas beveik visai normaliai, gi praktikos darbus atlikdavo gana gerai. Negalima būtų to pasakyti apie kitų fakultetų klausytojus, kuriems privalu buvo klausyti tų ar kitų Mat.-Gamtos Fakulteto mokslo dalykų: laikydami juos lyg ir antraeiliais, ir būdami daugiausia susirūpinę savo tiesioginės specialybės dalykais, tokie klausytojai nepasižymėjo dideliu uolumu. Egzaminų laikė studentai palyginant nedaug dar ir todel, kad jie ėjo daugiausia pirmųjų keturių semestrų mokslo dalykus, — gi Fakulteto taisyklės reikalauja išlaikyti tam tikrą egzaminų skačių pereinant į penktuosius semestrus; žemesniuose semestruose egzaminai tik rekomenduojami.

Visus privalomuosius mokslo dalykus baigė klausyti tik Matematikos-Fizikos Skyriaus, matematikos ciklo, I-ji grupė, studentai: 1) Paulius Braždžiūnas, 2) Jadvyga Bradauskaitė, 3) Samuelis Kapitas, 4) Juozas Matusevičius, 5) Amelija Mažylytė, 6) Marija Montvilaitė, 7) Paulius Slavėnas, 8) Hieronimas Vyšniauskas ir laisv. klausytojas Juozas Mačernis. Išlaikę likusius egzaminus jie gaus universiteto baigimo liudymus, gi parašę diplominius darbus, gaus diplomus.

VI. Išeinąs iš Universiteto sienų Fakulteto veikimas.

Matematikos-Gamtos Fakultetui nuolatos tekdavo dalyvauti ir platesnės kraštui reikšmės darbe, kuris jau išėjo iš Universiteto sienų, arba ir pačiam organizuoti tokius darbus.

1922 m. vasarą Fakultetas aktingai dalyvavo Švietimo Ministerijos kursuose, skirtuose aukštesniųjų ir vidurinių mokyklų mokytojams pasitobulinti moksluose. Vėliau Fakultetas nemaža pasidarbavo savo Taryboje ir įvairiose komisijose nustatant programas ir taisykles egzaminams aukštesniųjų mokyklų mokytojo teisėms įgyti.

Beveik visi Fakulteto nariai dalyvavo ištisoje eilėje viešųjų Universiteto paskaitų, skaitė paskaitas įvairiuose mokytojų suvažiavimuose; važinėjo paskaitų skaityti į įvairias krašto vietas; keli Fakulteto nariai skaitė liaudies universitete. Be to, nemaža platesnės kraštui ir jo kultūrai reikšmės straipsnių rašė įvairiuose periodiniuose leidiniuose.

Suorganizuota gana daug ekskursijų, kuriose dalyvavo studentai, l. klausytojai, įvairių mokyklų mokytojai ir šiaip gamtos mylėtojai. Ek-

skursijos važinėjo ir vaikščiojo į įvairias Lietuvos vietas su tikslu pažinti jos gyviją, augmeniją, žemės sluoksnius ir jų sudėtį; rinko kolekcijas, parsigabendavo medžiagos praktikos darbams ir t.t.

Gamtos Tyrimo Stotis (Gamtos Muzėjus), įsteigtoji ir visą laiką vedamoji prof. L. Ivanausko spietė aplink save gamtos mylėtojus, kėlė Lietuvos gamtos saugojimo idėją. Suorganizavo 1923 m. plačiu mastu medžių sodinimą įtraukdama į tą darbą įvairių tipų mokyklas. 1924 m. pavasarį G. T. Stoties direktoriui prof. Ivanauskui vadovaujant buvo sudarytas prie stoties tam tikras Komitetas, kuris suorganizavo visoje Lietuvoje Atželdinimo Savaitę (ne Vilniaus medžio sodinimo iškilmės, kurias organizavo Lietuvos Pagražinimo Draugija). Tą savaitę dešimtys tūkstančių moksleivų (viename Kaune dalyvavo 8.000 mokinių) apsodino visoje Lietuvoje didelius miškų masyvus; pav. Kauno apylinkėse pasodinta miško 27. Gamtos Tyrimo Stotį ir jos organizuojamą Gamtos Muzėjų aplankė daugiau kaip 100 ekskursijų, kuriose dalyvavo keli tūkstančiai mokinių su mokytojais iš įvairių Lietuvos vietų.

Fakulteto įsteigtasis 1923 m. Botanikos Sodas pradėjo platų Lietuvos augmenijos tyrimo darbą ir tiek pat pradėjo traukti saviep įvairias ekskursijas 1924 m. pavasario Botanikos Sodas pradėjo platų vaistinių augalų tyrimo ir aklimatizavimo darbą, kuris gali turėti ne tik kultūrinės, bet ir ekonominės mūsų kraštui reikšmės.

Be to Biologijos Skyrius (Zoologijos, Botanikos ir Miškamokslio katedros, Gamtos Tyrimo Stotis), davė sau uždavinį organizuoti ir instruktuoti gamtos pažinimo ir apsaugojimo tikslais mokytojus ir bendrai gamtos mylėtojus vietose. Tuo reikalu buvo korespondiuojama su įvairiais asmenimis, organizacijomis, įstaigomis; buvo duodama įvairių instrukcijų tuo reikalu spaudoje; spausdinta atskiromis brošiūromis instrukcijos vabzdžiams rinkti, augalams pažinti ir rinkti, medžiams sodinti.

Geologijos katedros profesorius d-ras G. Smit-Sibinga surinko daug medžiagos apie Lietuvos žemės plutą ir suplanavo keliems metams geologinius tyrinėjimus su giliais gręžimais. Tuo tikslu buvo kreiptasi į Ministerių Kabinetą, kuris 1924 m. liepos mėn. 2 d. nutarė asignuoti Fakultetui tam reikalui 16.840 litų. Ekspedicija pradėjo savo darbą š. metų liepos mėnesy, ir darbavosi iki spalių mėn. pradžios. Visas tas nelengvas darbas bus atliktas Fakulteto personalo: prof. Smit.-Sibingas vadovaujamoje ekspedicijoje dalyvauja: geologijos asistentas kalnų inžinierius M. Tomašauskas, laborantas J. Ošmianas ir studentas J. Povylaitis. Be to ekspedicija turėjo padedamąjį personalą, susidedantį iš 2 sapierių ir kelių darbininkų. Rastosios medžaigos tyrimas daromas Fakulteto padedamosiose įstaigose.

Žemės darbo katedros doc. M. Kvašninas-Samarinas suplanavo plačius geo-botaninius Lietuvos tyrinėjimus, kurie ketinama pradėti 1925 m. vasarą. Miškamokslio katedros prof. P. Matulionis su laborantu J. Kuprevičium 1924 m. vasarą pasiėmė padaryti didelę ekskursiją Lietuvos miškų medžių geografijai ištirti.

VII. Fakulteto butai, turtas, aukos.

Didžiausių Fakulteto darbui kliūčių sudarė būtų stoka padedamosioms mokslo įstaigoms (kabinetams, laboratorijoms) ir gyvenamųjų butų personalui. Universitetui įsikūrus Fakultetas gavo savo žinion tik 7 kambarius. Pustrečių metų laikotarpy pavyko Fakultetui tiek maža gauti naujų kambarių, kad veikiančioms įstaigoms besiplečiant ir naujoms besikuriant, kai kurios mokslų šakos atsidūrė padėty be išeities, negalėdamos ne tik tinkamai pasinaudoti jau turimomis mokslo priemonėmis, bet neturėdamos vietos nė kur jas padėti! Taip antai, Augalų anatomijos ir fiziologijos kabineto įrankiai, (jų tarpe didelis brangus epidiaskopas), augalų sistematikos kabineto kolekcijos ir ypač turtingi zoologijos rinkiniai negali būti iki šiol sunaudoti del butų stokos; daug jų guli dėžėse, sukrautose Biologijos Skyriaus koridoriuose, genda ir gali visai sunykti, nes gyvenančių tuose pat namuose pašalinių gyventojų tarnaitės nesiliauja stačiusios ant tų dėžių kibirus su vandeniu ir valgius virusios spiritinėmis ar naftinėmis mašinėlėmis... Fakulteto Tarybos ir dekanato dvejus su puse metų daromos pastangos gauti paminėtų Biologijos skyriaus įstaigų reikalams 5 kambarius valstybiniuose namuose, kur yra tas skyrius, — nuėjo niekais. Nepadėjo nė kreipimasis į aukščiausias Valstybės įstaigas ir asmenis.

Visos Fakulteto įstaigos 1924 m. pavasario semestro pabaigoje buvo sukimštos 28 kambariuose: 1) Centriniuose Universiteto rūmuose (Duonelaičio ir Mickevičiaus g-vių kampas) — 11 kamb., 2) buvusiuose Karo Mokyklos rūmuose — 5 kamb., 3) Vilniaus g-vės Nr. 2 (Seimo namai) — 9 kamb. ir 4) Kauno priemiesty — Aukštosios Fredos dvare — 3 kamb. Be to, paskaitoms Fakultetas naudojosi pamainomis su kitais fakultetais Univeristeto sale ir 5 auditorijomis. Padedamųjų įstaigų tarnautojams gyventi Fakultetas turėjo A. Fredos dvare prie Botanikos Sodo — 15 kambarių.

Fakulteto turtas susideda iš: a) mokslo priemonių, b) negyvojo ir gyvojo inventoriaus ir c) nekilnojamojo turto: namų ir žemės.

Mokslo priemonių dalį ir rankandų padedamosioms įstaigoms Fakultetas gavo iš Aukštųjų Kursų, dalis priemonių gauta kaipo aukos, dalis Fakulteto įsigyta iš sąmatose skirtų tiems reikalams lėšų ir dalį yra pagaminęs padedamųjų įstaigų personalas (kolekcijos, preparatai, piešiniai, paveikslai, gyvi augalai). Taip antai Zoologijos kabineto labai brangūs ir dideli iškamšalų ir kitokių preparatų rinkiniai buvo padaryti prof. T. Ivanausko su nuolatiniu preparatorium p. F. Jomantu ir su laborantais: p. L. Čeraška, St. Jankausku ir anksčiau — p-le Z. Bubėnaite. Labai žymią turimų rinkinių dalį sudaro prof. T. Ivanausko padarytieji dar prieš karą ir Fakultetui paaukotieji rinkiniai (žvėrių, paukščių iškamšalai, kailiukai ir įvairių gyvių spiritiniai prieparatai). Didelį ir labai brangintiną Turkestano vabzdžių rinkinį paaukojo Zoologijos kabinetui p. Konstantinas Arris.

Gražią tropikinės jūros gyvijos preparatų-kolekciją paaukojo Zoologijos katedrai Fakulteto kviečiamas tai katedrai Manilos Universiteto (Filipinų salos) profesorius Pranas Šivickis.

Brangi Adriatikos jūrų gyvijos kolekcija buvo 1923 m. pavasary pagaminta deleguoto į Padovos universiteto sukaktuves prof. Ivanausko del nepaprasto malonumo Italijos Palassografijos Instituto vedėjų, kurie aplankiusiam Institutą (Ravenoje) prof. Ivanauskui davė kelioms dienoms motorinį laivą, žuvavimo įrankius ir Instituto tarnautojus pagalbai.

Daug brangių gyvų augalų paaukojo Fakulteto įsteigtam 1923 metais A. Fredoje Lietuvos Botanikos Sodui — Berlyno Universiteto Botanikos Sodas (Dahleme). Gyvų augalų paaukojo ir Karaliaučiaus universiteto Botanikos Sodas, gi sėklų tūkstančius rūšių atsiuntė dovanai, mainais ir išmėginimui ne tik paminėtų universitetų, bet beveik visų pasaulio kraštų botanikos sodai.

Fakulteto inventorių sudaro daugiausia reikalingieji pasedamosioms mokslo įstaigoms baldai, kaip antai: spintos įrankiams, ir kolekcijoms, stalai praktikos darbams, įvairūs statyvai, lentos ir t.t. Botanikos Sodo ir Fredos dvaro ūkis turi ir grynai ūkiškojo pobūdžio negyvojo inventoriaus: vežimų, rogių, plūgų, akėčių ir t.t.; gyvąjį inventorių sudaro 7 arkliai.

Nekilnojamąjį turtą sudaro: 1) Botanikos Sodo teritorija arti 30 ha ploto, gerokai jau sutvarkytoji, dalinai jau aptverta fundamentale tvora; 2) B. Sodo organizacija su centrinio šildymo nameliu ir atatinkamomis mašinomis; 3) A. Fredos dvaro trejų namelių ir gyvenamieji namai ir viena didelė mūrinė daržinė-klojimas.

Iš Fakulteto sąmatų mokslo priemonėms įsigyti buvo išleista: 1922 m. 208914,70 auks. ir 2845,95 litų, 1923 m. 356796,28 litų ir 1924 m. 291052,58 litų, tat viso labo 208914,70 auks. ir 650694,81 litų. Inventoriui įsigyti 1922 m. išleista 4398,30 litų, 1923 m. 279346,27 litų ir 1924 m. 537096,86 litų, tat iš viso 820841,43 litų. Tačiau, kaip jau paminėta, nemaža turto gauta buvo iš Aukštųjų Kursų, daug ir brangaus turto suaukota ir padedamųjų įstaigų pagaminta, todel mokslo priemonių ir inventoriaus turtas faktinai yra bent kelius kartus didesnis ne kaip išleistosios sumos kad rodo. Visas turtas surašytas įstaigų turto knygose, bet tiksliai apskaityti jo vertybę tuo tarpu nesuskubta, nes jį įsigyjant dalis pinigų buvo sumokėta dar auksinais ir labai įvairiais laikais, dalis litais, doleriais, sterlingų svarais, pranc. frankais, vok. aukso markėmis ir kitomis valiutomis. Paaukotojo turto vertė taip pat dar negalutinai nustatyta, nes atatinkamos kainos tuo tarpu labai svyruoja.

Visa tai suglaudus ir priskaitant nekilnojamojo turto vertę, Matematikos-Gamtos Fakulteto turtas sudarys didelę milijoninę vertybę.

Matematikos ir geometrijos katedros.

Lietuvos Universitetui 1922 m. vasario mėnesį pradėjus veikti Kaune, susidarė dvi matematikos klausytojų grupės, kurių viena jau buvo išklausiusi Aukštuosiuose Kursuose tris semestrus, antra gi — vieną semestrą. Analoginės grupės susidarė matematikos klausyti ir iš Technikos Fakulteto studentų. Todel jau 1922 pavasario semestre aukštoji ma-

tematika buvo skaitoma II ir IV semestram ir jos klausė studentai matematikai ir technikai.

Matematikos katedrai Valstybės Prezidento 1922—II—16 dienos įsakymu buvo paskirtas tik vienas asmuo, ekstraord. prof. Z. Žemaitis, kuris ir skaitė tų metų pavasario pusmety II semestro studentams diferencialį skaičiavimą ir IV semestrui — integralio skaičiavimo kursą. Be to, kadangi Matematikos katedra turėjo aprūpinti ir Technikos Fakulteto reikalus ir jo studentams reikėjo skaityti pagrindinis Braižomosios geometrijos kursas su atatinkamais praktikos darbais (neprivalomais studentams matematikams), nutarta buvo pakviesti tam mokslo dalykui dėstyti ir praktikos darbams vesti matematikas inžinierius. Buvo išrinktas tam reikalui docento titulu inžin. Julijonas Graurokas, kuriam buvo pavesta laikinai, iki matematikos katedros personalas visiškai susiformuos, dėstyti abiejų fakultetų studentams ir analizinė geometrija.

1922 m. vasarą paskelbtan Lietuvoje ir užsieniuose konkursan teatsiliepus vienam iš užsienių kandidatui, Miuncheno universiteto privatdocentui matematikos ir inžinerijos daktarui Otto Folkui, šis tapo išrinktas ord. profesorium, numatant jam dėstyti aukštąją algebrą, diferenciales lygtis, funkcijų teoriją. Tačiau del įvairių kliūčių prof. Folk teatvyko 1923 m. rudens semestrui, kuriame ir ėmė dėstyti diferenciales lygtis, funkcijų teoriją, skaičių teoriją ir Fourier eilučių teoriją. Be to, esant reikalo dėstyti ištisą eilę matematikos kursų V-jo semestro studentams matematikams jau 1922 m. rudens pusmety ir skelbtan konkursan kandidatams neatsiliepus buvo pakviestas be konkurso doc. titulu inž. Viktoras Biržiška, kuris ir dėstė Tikimybių (Tikrenybių) teoriją, Skirtumų teoriją, Variacinį skaičiavimą ir vėliau Integralį skaičiavimą. Šiam mokslo personalui padėti išrinktas asistentu P. Šernas. Jam, be asistento pareigų, dar pavesta skaityti aukštosios matematikos elementai studentams chemikams, ir buvo pavesta laikinai dėstyti aukštosios algebros ir diferencialių lygčių kursai. Tuo būdu 1924 m. pavasario semestre Matematikos katedros personalas susidėjo iš 1 ord. 1 ekstraord. profesorių, 2 docentų ir 1 asistento. Ord. prof. O. Folk turėjo tam semestre 10 val. paskaitų ir 3 val. pratybos savaitėje, ekstraord. prof. Z. Žemaitis — 7 val. teorijos ir 3 val. pratybų, doc. J. Graurokas — 8 val. teorijos ir 3 val. prat. ir doc. V. Biržiška 6 val. teorijos ir asist. P. Šernas — 4 val. teorijos ir 8 val. pratybų.

Matematikos katedrai teko pradėti darbas pasitenkinant tik tomis keliomis dešimtimis matematinio turinio knygų, kurios buvo perkeltos iš Aukštųjų Kursų bibliotekos į bendrąją Universiteto biblioteką. Ne daug tegalėjo padėti ir kelios dešimtys kitų knygų, kurios buvo įgytos steigiamam matematikos katedros knygynui, arba nedidelis skaičius kitų matematikos knygų ir žurnalų, išrašytų bendrai universiteto bibliotekai. Esant tokioms sąlygoms ir neturint reikiamo ruimo, nepavyko įrengti tinkamas matematikos seminaras. Šis klausimas dažnai buvo svarstomas Matematikos skyriaus komisijos posėdžiuose, kuriuose nuolatos buvo svarstomi ir kiti liečiantieji matematikos katedrą klausimai (mokslų planai, programos, mokslo dalykų paskirstymas tarp esamojo personalo, valandų skaičiaus nustatymas, egzaminų klausimai etc.). Bet 1924

m. pavasario semestro pabaigoje pavyko įsigyti Matematikos seminarui turtinga Miuncheno universiteto profesoriaus d-ro A. Fosso biblioteka (apie 4.000 vardų), kuri deda tvirtą pamatą pačiam seminarui, nes turėdama svarbiausių matematinių žurnalų pilnus komplektus ir įvairius pagrindinius veikalus ji duoda Matematikos katedrai pradėti rimtesnius mokslo darbus. Iki šiol katedra del išdėstytų priežasčių buvo priversta tenkintis beveik vien tiktai mokymo darbu.

Paskutiniame pusmety specialiai matematiką studiavo II semestro 21 stud., IV sem. — 13 stud. ir VIII sem. — 8 stud. Nežiūrint paminėtų nepalankių Matematikos katedrai organizuotis sąlygų, neatsižvelgiant į tai, kad studentų dauguma gyvenimo verčiami turėjo valdininkauti ar šiaip uždarbiauti, tenka konstatuoti, kad matematikos klausytojai pasižymėjo dideliu uolumu: kai kurių paskaitų nuolatos klausydavo visi studentai, pratybos darbus tiek pat lankydavo gausiai atlikdavo sąžiningai, egzaminus laikė normaliai, pasirodydami daug padėjo triuso. To visa negalima pasakyti apie klausiusius matematikos kursų Technikos Fakulteto studentus, kurie būdami labiau užimti grynai specialiais mokslo dalykais, aukštajai matematikai nedėjo visos tinkamos svarbos. Didesnio savarankumo, specialių ir net savarnkesnių studijų prasme, esamomis sąlygomis studentai dar negavo parodyti. Tik VIII-jo semestro Matematikos didaktikos ir istorijos klausytojai, stud. A. Mažylytė, P. Slavėnas, J. Matusevičius, S. Kapitas ir P. Brazdžiūnas parašė ir paskaitė 5 referatus, daugiausia analizuodami ir kritikuodami lietuvių kalba išleistuosius matematikos vadovėlius.

Fizika ir fizikos kabinetas.

Einant Lietuvos Universiteto statutu fizika apima tris katedras: eksperimentinės fizikos, teorinės fizikos ir geofizikos. Iš tu trijų katedrų kol kas veikia dvi: eksperimentinės fizikos nuo Universiteto įsteigimo dienos, vadinasi nuo 1922 metų vasario 16 dienos ir geofizikos nuo 1923 mteų rudens semestro.

Eksperimentinė fizika dėstoma kaip privalomas dalykas trijų fakultetų studentams: matematikos-gamtos, medicinos ir technikos tuo pačiu laiku ir einant ta pačia programa. Šito kurso uždavinys — padėti pagrindus iš vienos pusės kitų gamtos mokslų studijoms, iš kitos pusės supažindinti klausytojus su tais fizikos principais ir dėsniais ir su tais jos metodais, be kurių negalimas įsigilinimas į svarbias ne tik mokslo srityje, bet ir paprastam gyvenime speciales fizikos šakas, kaip termodinamika, elektrooptika ir radiacija, pastaroji sąryšy su radiaktingų medžiagų ir materijos struktūros pažinimu.

Eksperimentinės fizikos kursą dėsto nuo pat pradžios pirmajam ir antrajam semestrams paminėtų trijų fakultetų ordinarinis profesorius Vincas Čepinskis. Tas kursas apima mechanikos pradus, hydrodinamiką ir aerodinamiką, šilimą su mechanine šilimos teorija ir energijos mokslo pagrindais, garsą, optiką, magnetizmą, elektrostatiką, galvanizmą ir elektromagnetizmą. To kurso dėstymui paskirta keturios valandos savaitėje per du semestrus. Kadangi svarbiausias Universiteto uždavinys

yra įskiepyti studentams moksliško mąstymo gabumą, tai nuo pat pradžios atkreipta reikiamas dėmėsys į studentų darbą laboratorijoje. Studentų pratimams sąryšy su šituo kursų paskirta iš viso 10 valandų per savaitę, būtent: 6 valandos matematikos-gamtos fakulteto studentams (keturios valandos matematikos ir fiziko-chemikams ir dvi valandos biologijos skyriaus studentams) ir po dvi valandas medicinos ir technikos fakultetų studentams. Šitų pratimų uždavinys — supažindinti studentus su paprasčiausiais ir pagrindiniais fizikos metodais įvairioms fizikos konstantoms nustatyti, pripratinti juos prie sistemingos sekimų ir matavimų registracijos, prie tinkamo apsėjimo su fizikos aparatais ir aplamai prie punktualumo ir švarumo, kurių reikalauja darbas laboratorijoje.

Pirmojo ir antrojo semestrų studentams duodami tokie darbai:

iš mechanikos

1. Galilėjaus dėsnių patikrinimas Atwoodo mašina.
2. Youngo modulio nustatymas iš ištempimo Chvolsono aparatu.
3. Youngo modulio suradimas iš sulenkimo.
4. Sukamojo modulio suradimas iš kampinių svyravimų kūno, pakabinto ant užsuktos vielos.
5. Inercijos momento suradimas iš kampinių svyravimų.
6. Žemės greitėjimo g suradimas apverčiama švytuokle.

Iš hydrodinamikos ir aerodinamikos.

7. Lyginamojo svorio skystų ir kietų kūnų nustatymas pyknometru.
8. Tas pats uždavinys Nicholsono aerometru.
9. Tas pats Mohro-Westphalio svarstyklėmis.
10. Kieto kūno tankumo nustatymas atsvėrus jį ir suradus jo tūrį iš storumo, išmatuoto sferometru ir pločio ir ilgio, išmatuotų štangencirkuliu.
11. Kapiliarinės skysčio konstantos suradimas iš pakilimo kapiliariniuose vamzdžiuose ir iš varvėjimo iš kapiliarinės pipetės (švirkšto).
12. Skysčių vidurinio trynimo koeficientų nustatymas Arrheniaus aparatu.
13. Boyle-Mariotto dėsnio patikrinimas Weinholdo aparatu.

Iš šilimos.

14. Pagrindinių termometro taškų patikrinimas ir termometrų kalibravimas komporatorium su dviem mikroskopais, aprūpintais mikrometriniais okuliarais.
15. Kietų kūnų ilginio (linijinio) skėtimosi koeficiento suradimas.
16. Vandens skėtimosi koeficiento suradimas piknometru.
17. Dujų skėtimosi koeficiento suradimas Weinholdo aparatu.
18. Tirpimo ir kietėjimo (stingimo) temperatūrų nustatymas kreivųjų šildymu ir aušymu (peršaldymo metodas).
19. Kietų kūnų lyginamosios šilimos nustatymas Regnault kalorimetru.

20. Skystų kūnų lyginamosios šilimos suradimas kaloriferio metodu.
21. Kietų kūnų lyginamosios šilimos matavimas Favro ir Silbermano kalorimetru.
22. Tas pats Bunzeno kalorimetru.
23. Drėgnumo laipsnio nustatymas Danieliaus higrometru.
24. Tas pats Augusto psychrometru.

Iš garso.

25. Stygų vibracijos dėsnių patikrinimas monochordu.
26. Tono nustatymas (kamertono tono) interferencijos metodu Quinke aparatu.

Iš optikos.

27. Šviesos stiprumo matavimas Bunzeno fotometru.
28. Linzių vyriausiojo (didžiojo) žydinio suradimas.
29. Linijinių spektrų studijavimas spektroskopu, įvertinant spektroskopo skalą su Kirchhoffo-Bunseno skala.

Iš magnetizmo ir elektromagnetizmo srities.

30. Žemės magnetizmo gulsčios komponentos (H) nustatymas Gauso-Weberio metodu.
31. Srovės matavimas tangensgalvanometru.
32. Elektrovaromosios jėgos matavimas Ayrtono galvanometru didelio pasipriešinimo metodu.
33. Elektros varžos matavimas Wheatstono tiltu.
34. Ampermetro patikrinimas vario voltametru.
35. Elektrolytų laidumo matavimas Wheatstono tiltu su induktorium ir telefonu.

Studentai, kurie nori specializuotis matematikoje arba fiziko-chemijoje, turi padaryti per du semestrus 20 nurodytųjų darbų kaipo minimumą, reikalingą semestrui užskaityti. Nuo biologų, medikų ir technikų reikalaujamas minimumas 12 darbų per du semestrus.

Studentams matematikos ir fizikos-chemijos specialybių trečio ir ketvirto semestrų skaitomas dar papildomasai fizikos kursas, po dvi valandas per savaitę (skaito profesorius Čepinskis), kuris apima kinetinę dujų teoriją, unduliacijos teoriją ir radiaciją, sąryšy su materijos struktūra. Šito kurso tikslas — duoti smulkesnių žinių iš tų fizikos sričių, kurios del laiko stokos galima paliesti tik paviršutiniškai skaitant eksperimentinės fizikos kursą ir be kurių negalima eiti pre specialių fizikos šakų studijų.

Studentai matematikai ir fiziko-chemikai trečio ir ketvirto semestrų, lygiai kaip ir aukštesnių semestrų tęsia darbus laboratorijoje šia programa:

1. Garų tankumo ir molekulinio svorio nustatymas Viktoro Meyero aparu.
2. Tas pats Gay Lussaco aparatu.
3. Tas pats Hoffmanno aparatu.

4. Molekulinio svorio suradimas Beckmanno aparatu, nustatant tirpimo temperatūros depresiją.
5. Tas pats Beckmanno aparatu, matuojant virimo temperatūros pakilimą.
6. Dujų tankumo suradimas Bunzeno efuziometru.
7. Slaptos garavimo šilimos nustatymas Brixo kalorimetru.
8. Nustatymas dujoms (orui) santykio Clement ir Desormes metudu.
9. Dulong ir Petit dėsnio patikrinimas Bunzeno kalorimetru.
10. Gyvojo sidabro, elektros ir oro termometrų palyginimas.
11. Šviesos stiprumo matavimas Brodhuno-Lummero fotometru.
12. Persilaužimo koeficiento ir dispersijos nustatymas Reflexgoniometru.
13. Tas pat Kohlrauscho Totalreflektometru.
14. Tas pat Pulfricho refraktometru.
15. Tas pat Abbe refraktometru.
16. Spektrinė analizė spektroskopu su įvairinta skala.
17. Cukraus kiekio ir jo inversijos nustatymas Lippicho poliarimetru.
18. Lipmano kapilario elektrometro paviršiaus įtempimo kreivoji kaipo potencialo funkcija.
19. Elektrovaromosios jėgos matavimas kompensacijos metodu.
20. Elektros kiekio ir tūrio matavimas balistiniu galvanometru.
21. Elektrolytų molekulinio laidumo nustatymas įvairioms koncentracijoms universaliu Wheatstono tiltu.
22. Ampermetrų patikrinimas gyvojo sidabro ir vandenilio voltametrais.
23. Magnetinio lauko stiprumo matavimas Bismuto spyruokliu.
24. Kamertono tono nustatymas Beetzo chronografu.
25. Šviesos bangų ilgio matavimas interferencijos spektroskopu.
26. Darbai su poliarizacijos mikroskopu izotropiniams nuo anizotropinių kūnų ir vienašiniams kristalams nuo dviašinių atskirti.

Kaip privalomas minimumas semestrui užskaityti nurodytų specialybių studentai turi atlikti bent 16 iš tų darbų per du semestrus, dirbdami kas savaitė po keturias valandas, atsimenant, kad šitie darbai privalo ne tik didesnio pasiruošimo iš fizikos, bet ir mokėjimo apseiti su delikačios konstrukcijos precizijos aparatais.

Darbai iš fizikos pirmųjų keturių semestrų studentams matematikos-gamtos fakulteto nustatyti vadovaujantis ta mintimi, kad aukštesnių semestrų studentams, kurie panorės pasirinkti sau fiziką arba fizikochemiją specialybe, galima būtų duoti laboratorijoje tokios rūšies fizikos uždaviniai, kurie turi jau moksliško tyrinėjimo aiškų pobūdį ir reikalauja pakankamo savarankumo. Manoma, kad tie studentai, kurie pasirinks sau fiziką specialybe, galės būti dalyviai įvairių moksliškų tyrinėjimų, kurie bus varomi Lietuvos Universiteto fizikos laboratorijoje.

1922—1923 mokslo metais skaityta iš fizikos paskaitų 114: rudens semestre 54, pavasario semestre 60. 1923—1924 metais skaityta paskaitų 126: rudens semestre 54, pavasario semestre 72.

Pratimų skaičius:

	I ir II semestrų 1922—1923	I ir II semestrų 1923—1924	III ir IV semestrų 1923—1924
Matematikos-gamtos fakulteto . .	51	47	44
Technikos fakulteto	36	59 (2 grupės)	
Medicinos fakulteto	32	40 (2 grupės)	

Pratimai laboratorijoje tęsiasi nuo 2 iki 3 valandų. Studentai dirba grupėmis nuo 24 iki 40.

Pratimus laboratorijoje lankė:

	I ir II semestrų 1922—1923	I ir II semestrų 1923—1924	III ir IV semestrų 1923—1924
Matematikos-gamtos fakulteto studentų	70	76	19
Technikos fakulteto studentų	98	119	—
Medicinos fakulteto studentų	102	103	—

Kaip jau anksčiau pasakyta, paskaitas iš eksperimentinės fizikos skaitė per pirmus dvejus metus fizikos profesorius Vincas Čepinskis. Jis buvo ir fizikos laboratorijos vedėjas.

1922—1923 metais praktikos darbus iš fizikos vedė profesorius V. Čepinskis, padedant fizikos katedros asistentams Mykolui Kaveckiui ir Kaziui Sleževičiui ir tos pačios katedros jaunesniajam laborantui Povilui Brazdžiūnui.

Nuo rudens semestro 1923 metų matematikos-gamtos fakultetas pakvietė fizikos docentu Kazį Sleževičių ir pavedė jam skaityti geofiziką. Tuo pačiu laiku fakultetas suteikė docento titulą Mykolui Kaveckiui, pavedęs jam skaityti kristalografiją ir mineralogiją. Taigi nuo rudens semestro fizikos katedra paliko be asistento ir praktikos darbus su studentais reikėjo padalyti, pavedus vadovavimą pirmojo ir antrojo semestrų trijų fakultetų studentų pratimams docentams Kaveckui ir Sleževičiui, padedant laborantui Brazdžiūnui. Praktikos darbus su trečiojo ir IV semestrų studentais vedė profesorius V. Čepinskis, padedant P. Brazdžiūnui. Be to, demonstratorium paskaitoms ir fizikos laboratorijos mechaniku buvo pakviestas nuo rudens semestro 1923 metų Kostas Dombrauskas.

Termodinamikos kursą matematikos-gamtos fakulteto III ir IV semestro studentams 1922—1923 metais skaitė docentas Keistutis Šliupas. Jam sunkiai susirgus, šitas kursas 1923—1924 metais nebuvo skaitomas matematikos-gamtos fakultete.

Ruimo stoka ypatingai sunkiai atsiliepia fizikos dėstymo darbe. Fizikos katedra disponuoja iš viso 190 kvadratinių metrų ploto: auditorija — 70 kv. metrų ploto, fizikos kabinetas, susidedąs iš dviejų kambarių po 35 kv. metrus ploto ir laboratorija 50 kv. metrų ploto.

Auditorijoj skaitomos paskaitos tik iš papildomo fizikos kurso III ir IV semestrų studentams. Šiaip jau auditorija kartu su laboratorija išnaudojamos studentų praktikos darbams. Paskaitos iš eksperimentinės

fizikos kurso skaitomos Universiteto salėje, nes tas paskaitas lanko arti 400 studentų.

Fizikos katedros turtui įgyti išleista įvairiu laiku 146.719 litų, bet jo tikroji vertė dabartinių laikų kainomis skaitant yra kur kas didesnė. Tas turtas susideda iš:

	kaina
1. Fizikos aparatų	119.381 lit.
2. Stiklų	11.491 „
3. Reagentų	4.338 „
4. Knygų	8.000 „
5. Baldų	3.509 „
Iš viso	146.719 litų.

Fizikos kabinetas ir laboratorija yra gana gerai aprūpinti aparatais, reikalingas studentų praktikos darbams laboratorijoje ir demonstracijoms paskaitų metų.

Aparatų skaičius:

Mechanika	51
Hydro-ir aerodinamika	88
Šilima	130
Garsas	33
Optika	123
Magnetizmas ir elektra	203

Tame skaičiuje yra ir tokių aparatų, kurie reikalingi moksliškiems tyrinėjimams. Bet dabartiniuose Universiteto rūmuose fizika neturi vietos tokiems tyrinėjimams, nes visas fizikos katedros ruimas reikia atiduoti mokymo reikalams. Lietuvos Universiteto fizikai galės pradėti tikrą mokslo darbą, kada bus pastatytas naujas fiziko-chemijos institutas, kuris manoma pradėti statyti šių metų rudenį ir kuriam Ministerių Kabinetas nutarė asignuoti du milijonu litų. Kol kas fizikos profesoriui ir docentams teko rūpintis praktikos darbu su studentų sutvarkymu ir reikalingų vadovėlių paruošimu. Iki šiol išspausdinti trys skyriai profesoriaus Čepinskio fizikos paskaitų: I, Mechanika, 100 puslapių, II, Hydrodinamika ir aerodinamika, 100 puslapių, III, Šilima, 200 puslapių, ir parašytas jau IV skyrius — Unduliacijos teorija. Be to, docentas Šliupas išleido trumpą termodinamikos kursą.

Astronomijos katedra.

Astronomijos Katedra įkurta beveik kartu su Fakultetu. Įkūrimo mintis išdygo del dviejų priežasčių. Pirma, buvo vadovautasi mintimi, kad visi matematikai-gamtininkai turi įsigyti tam tikrų žinių astronomijoje. Antra, astronomijos katedra turi būti tas pagrindas, ant kurio reikia statyti Lietuvos astronominė observatorija.

Aišku, kad observatorijos pastatymas reikalauja nemaža lėšų ir laiko. Todel tuo tarpu pasitenkinta beveik vien tiktai studentų lavinimu.

Kadangi pirma studentų grupė šiais metais baigia studijas del to galima gan išsamiai kalbėti apie teorijos vaisius. Reikia visų pirma pabrėžti, kad astronomjos įvadas nebuvo skaitomas. Tas kursas paprastai esti arba aprašomoji astronomija arba astronomijos istorija. Kiek istoriojs studentams reikėjo, tiek įpinta jos teorijon. Kai aprašomąją astronomiją, tai studentai turėjo eiti gana plačiai gimnazijose ir šiaip aukštesniose mokyklose. Bet kadangi pasirodė trūkumų, del to ypačiai prieš atostogas buvo keletas paskaitų platesnės kosmografijos pasinaudojant diapozityvais ir paveikslais.

Teorijos skaityta: sferinė astronomija, praktinė astronomija ir teorinė astronomija. Del teorijos bendrai tenka pastebėti: Nežiūrėta, kad studentai susipažintų su kuo daugiausia metodų, o tiekta paprastai tiktai du metodu, bet tuodu nuodugniai. Vienas metodas buvo toks, kad jis galima vykdyti menkesniais instrumentais, kuriuos ir mūsų aukštesnės mokyklos gali su laiku įsisteigti. Tikslumo riba čia buvo viena laiko sekunda. Antras gi metodas buvo imamas pats geriausias. Reikia, pabrėžti, kad dėstytojui teko turėti vargo su mokslo knygomis, nes mūsų studentams tuo tarpu prieinamos tik vokiečių kalbos knygos. Bet šios astronomijos knygos yra tokios brangios, kad studentai negali įsigyti jų ir antra vertus, vokiečiai dabar labai mažai spausdina astronomijos knygų ir senesnės laidos jau išparduotos. Pašalinti šiam trūkumui dėstytojas pilninteliai paruošdavo raštu kiekvieną paskaitą tokiu būdu, kad nūnai paruoštas pilnas astronomijos kursas, kaip jis buvo einamas mūsų universitete. Tai yra 300 spausdintų puslapių veikalas. Šios paskaitos buvo duodamos studentams, kad jie galėtų nusirašyti arba padauginti jas kokiu nors būdu.

Sferinės astronomijos kurse kiekvienas teorijos žingsnis buvo iliustruojamas pilninteliai suskaičiuotu pavyzdžiu.

Praktingos astronomijos išeita: universalio instrumento teorija ir praktika ir visi pratimai su universaliu instrumentu.

Kiek astronomijos teorija brandino patenkinamus vaisius, tiek pratyba buvo nepatenkinamoje padėtyje. Taip buvo delto, kad iki 1924 m. pavasario katedra neturėjo nė vieno, kad ir menkiausio savo instrumento ir neturėjo — ir dar dabar neturi — pastovios observuojamos vietos. Čia reikia pareikšti didžiausią padėką Matavimo Departamentui, kuris katedrai skolindavo vieną kitą teodolitą. Be šios pagalbos pratyba visai nebūtų buvusi galima. Šita pagalba nė kiek nėra sumažinama pastabos, kad paskolintieji instrumentai yra padaryti visai kitokiam tikslui ir kad del to pratyba labai nukentėjo. Tačiau buvo galima bent demonstruoti patys metodai. Bet tiesiog neįveikiama kliūtis buvo ir tebėra observuojamosios vietos stoka. Teko obsarvuoti septintame forte po plynu dangumi rudens, žiemos ir pavasario metu, kadangi, žinoma, vasarą instrumentai buvo reikalingi pačiam Matavimo Departamentui. Instrumentai reikėdavo kas kartą nunešti fortan, kadangi vagių buvo mėginta įsilaužti fortan ir pavogti instrumentai. Sunku apsakyti, kiek privargta observuojant. Kitais atžvilgiais nuo 1923 metų padėtis pagėrėjo. Jau tų metų vasarą pavyko įsigyti berods mažas tačiau gana gerai parinktas knygynėlis, kuris susideda iš 307 tomų. Tarp jų be kita ko visos

Berlyno, Potsdamo astrofizikalės, Potsdamo-Neubabelsbergo observatorijų publikacijos; vokiečių astronominio skaičiavimo instituto publikacijos, pilnas komplektas „Astronomische Nachrichten" iki 1923 metų, pilnas komplektas „Berliner Astronomische Jahrbuch" iki 1924 metų ir daugelis kitų svarbių komplektų ir atskirų veikalų. 1924 metų pavasarį pavyko įsitaisyti pirmiausiai Odnero sistemos skaičiuojamoji mašinaitė, geras firmos Fuesso aneroidinis barometras ir Hellmanno termometras, akumuliatorius instrumento iliuminatorium apšviesti. Kiek vėliau atėjo jau 1923 metais užsakytas pirmos klasės bokschronometras. Instrumentas gerai padirbtas ir, kiek tuo tarpu menkomis observavimo sąlygomis galima patikrinti, gerai eina. Chronometro žurnalas negalima paruošti ir laiko tarnyba negalima eiti del nepakenčiamų observuojamųjų sąlygų. Dar kiek vėliau atėjo ir jau 1923 metais firmoje „Zeiss. Jena" užsakytas 110 mm. refraktorius. Berods mažas, bet pilnai paruoštas instrumentas, sunkiai sumontuotas, laikrodis sunkūmų varomas. Jau antras mėnuo, kaip tyrinėjamos jo ypatybės naudojantis Saturnu, Jupiterium ir kada-ne-kada mėnuliu. Tyrinėjimai parodė, kad objektyvas pavyko gerai. Tyrinėjimo daviniai yra Saturno ir Jupiterio žurnaluose. Tiktai graudu, kad instrumentas stovi visai ne vietoje, būtent Universiteto fizikos laboratorijoje ties paprastu langu į pietus. Vadinasi, tenka observuoti Kauno miesto slėnyje pilname visokių dulkių, dūmų, garų, lempų, slėnyje, kuriame nuolatai susimaišo šiltas slėnio oras su šaltesniu oru slėnio viršuje. Be to galima observuoti tiktai tuo laiku, kada žvaigždė matoma pro langą ir bendrai galima observuoti tiktai tie objektai, kurie patenka į langą. Del to reikia sakyti, jog observuojamosios sąlygos kuo blogiausios. Del kalbamųjų sąlygų ir nebuvo galima paskelbti atskira publikacija apie refraktorių. Tai bus galima tiktai tada, kada instrumentas stovės tinkamoje vietoje. Tačiau einama pirmyn pamažėl. Nes prieš trumpą laiką pasisekė užsakyti geriausiose firmose 90 mm. universalis instrumentas, 100 mm. pasažinis instrumentas ir dvi priklausanti miri. Suglaudus viską katedros instrumentariumas susidės iš gana didelio pasažinio instrumento, universalio instrumento, mažo, bet vykusio refrektoriaus, pirmos klasės boks-chronometro ir skaičiuojamosios mašinaitės. Trūksta meridianinio apskritumo ir normalio lakrodžio. Bet juodu kainuoja tiek daug, kad paprastu keliu einant sunku bus greitai įsigyti.

Teoretinėje atstronomijoje išeita orbitų susekimas iš trijų pilnų observacijų, nieko nenusakius apie ekscentricitetą. Stengtasi teorija kiek tiktai galima palengvinti tinkamais brėžiniais, kurių tuo tarpu paruošta 67. Tuo būdu baigią kursą studentai yra paruošti patys toliau studijuoti specialius veikalus, progai įvykus gyvai dalyvauti atatinkamuose astronomijos darbuose ir mokslingu sąmoningumu dėstyti kosmografiją aukštesnėse mokyklose. Tai buvo katedros paskirtas tikslas, daugiau tuo tarpu pasiekti nebuvo nei galima, nei siekiama.

Galų gale reikia pažymėti, kad katedrai pavyko gauti padėjėjas. Tai yra p. Paulius Slavėnas teoretikas, kuris nusisprendė specializuotis teorinėje astronomijoje. Slavėnas savo laiku Maskvoje klausė astronomijos pas garsų astronomą Stratonovą. P. Slavėno dėka katedros darbas eina daug sklandžiau ir sekmingiau.

Nuo katedros įkūrimo iki dabar yra išleista

knygynui	Lt.	1.442,86
baldams	„	990,00
chronometrui	„	2.158,00
refraktoriui	„	11.000,00
pasažiniam instrumentui su dviem mirėm . .	„	21.750,00
universaliam instrumentui	„	21.813,00
kanceliarijos reikalams (observacijų dienynams, žurnalams, katalogams ir t.t.)	„	591,50
Viso labo iki 1924. V. 26 d.	Lt.	59.745,36

Skaičiuojamoji mašinaitė, aneroidinis barometras ir Hellmano termometras gautas iš Švietimo Ministerijos.

Mokslo žurnalų yra vedama: observacijų dienynas, observacijų eskizų knyga, Saturno žurnalas, Jupiterio žurnalas. Kiti žurnalai tuo tarpu negalima vesti, kadangi observuojamoji vieta visai netinka.

Astronomiją faktinai studijavo pirmos grupės 6 studentai (2 paneli ir 4 vyrai); jie baigė šiemet; antros grupės 11 studentų (4 panelės ir 7 vyrai), jie pradėjo pernai. Baigiantieji išėmus p. Slavėną nori pasišvęsti mokyklos darbams.

Matematikos-Gamtos Fakultetas yra gyvai susirūpinęs observacijos pastatymu. Šitas klausimas pradėta judinti jau gana senai. Pradėta rūpintis tuo dar Aukštuosiuose Kursuose.

Įkūrus astronomijos katedrą šis klausimas kilo iš naujo ir šį kartą jau Universitetas energingai ėmėsi šio dalyko. Kadangi observatorija turi tarnauti ne tiktai grynam mokslui bet ir studentams lavinti, del to vieta reikia surasti arti prie pat Kauno miesto. Čia reikia daug atsargumo, kad mūsų observatorijai netektų tas pats likimas, kuris nesenai užkirto Berlyno observatorijai (Am Enckeplatz) gyvybės siūlą, kadangi Berlynui augant ši observatorija atsidūrė tarp namų ir miesto gyvenimo reiškinių. Del tokios pat priežasties reikėjo išsižadėti viso ploto tarp Nemuno ir Neries. Pasiliko tiktai plotas Nemuno pietuose. Del reikalavimo, kad observatorija būtų šiek tiek patogiu budu studentams pasiekiama, reikėjo atsisakyti viso ploto nuo Aleksoto priemiesčio į vakarus. Paliko tiktai Aukštosics Fredos dvaro apylinkės arba pats Botanikos sodnas. Nusakytame plote prie pat plento iš dvaro į Aleksotą yra keletas fortifikacijos sandėlių. Yra nutarta naudotis šiais sandėliais einant tendencija naudotis jau esamais dalykais, nors šita tendencija mažiausiai tinka observatorijai statyti. Tam tikslui pernai vasarą tyrinėta gyvojo sidabro horizonto metodu, ar geležinkelio judėjimas gamina žemės virpėjimą ir kokios yra šios vietos oro savybės. Nepasirodė nieko ypatinga. Šiemet šie tyrinėjimai bus patikrinami žymiai jautresniais instrumentais. Jeigu ir ši kartą nepasirodytų nieko kenksminga, tada galima gana tvirtai sakyti, kad observatorija bus statoma pažymėtoje vietoje jeigu neatsirastų kilnių aukotojų, kurie duotų tiek lėšų, kad būtų galima išsivaduoti nuo kalbamųjų fortifikacijos sandėlių, kurie, žinoma, nelabai tinka observatorijai, būdami sudaryti visiškai

kitokiam tikslui. Bet lėšų gavimas yra toks opus dalykas, kad tuo tarpu sunku sakyti, kada bus galima pradėti statyba.

Geofizikos katedra.

Geofizikos kursas pradėta dėstyti 1923 m. vasario mėn. Kabineto nebuvo ir paskaitos ėjo be demonstracijų. Dėstytojas buvo kviestas lektoriaus teisėmis ir neturėdamas nei lėšų, nei vietos negalėjo pagerinti apystovų. 1923 m. rudens semestre Geofizikos katedrą vesti Fakultetas skiria prof. V. Čepinskį, kuris dėsto geofikos skyrių „Žemės magnetingumas ir atmosferos elektra". Docentui K. Sleževičiui pavedama dėstyti meteorologija ir kitos geofizikos šakos. Išeita: 1) Atmosferos sudėtis; 2) Šiliminiai reiškiniai atmosferoje; 3) Atmosferos dinamika; 4) Oro drėgmė ir kritenos; 5) Atmosferos slėgimas; 6) Atmosferos optika; 7) Okeanografija; 8) Žemės plutos ir vidurių temperatūra; 9) Seismologija; 10) Bendras žemės vaizdas. Praktikos darbai pradėta š. m. vasario mėn. 15 d. ir studentai susipažino su Meteorologijos stočių įtaisymu ir jų veikimu, gamtos reiškinių sekimu, gamtos medžiagos sutvarkymu, sinoptinių žemėlapių brėžimu. Į šiuos dalykus kreipiama ypatingo dėmesio, nes plečiant stočių tinklą, reikia paruošti asmenų, kurie galėtų šį darbą sekmingai varyti toliau. Praktikos darbai ėjo Fizikos laboratorijoje ir Meteorologijos stotyje (7-as fortas). Pratimuose dalyvavo 32 asmenys.

Kadangi ruošiant 1924 m. sąmatą nebuvo Kabineto vedėjo, tai šiais metais atleisti menki kreditai. Išrašyta aparatų už 3.000 litų (34 daiktai) ir numatoma dar įgyti iki 15 aparatų; greta to sudaryta biblioteka iš 73 knygų.

Be to, Lietuvos Metereologijos stočių tinklas ir Centrinė stotis mokslo atžvilgiu veikia kontakte su Matematikos-Gamtos Fakultetu ir tvarkosi jam vadovaujant. Vyriausiai priežiūrai sudaryta Komisija, kurios priešaky stovi prof. Čepinskis, ir nariai yra stoties direktorius St. Olšauskas ir doc. K. Sleževičius. Šios srities darbas eina tokia tvarka: organizuojama Lietuvoje II ir III eilės stotys, ieškomi korespondentai, tvarkoma gautoji medžiaga, tikrinami aparatai. Be to, dedamos visos pastangos įjungti Lietuvos meteorologinių stočių tinklą į pasaulinį meteorologijos tinklą, pirmoje eilėje, — į artimiausių mums Pabaltjūrio valstybių tinklą. Tuo tikslu šių 1924 m. vasarą doc. K. Sleževičius komandiruojamas į Latviją, Estiją ir Suomiją užmegzti ryšių su tėnykščių stočių ir tinklų vadovybėmis, susitarti del darbo subendrinimo, pasidalinimo darbu ir žiniomis ir oro spėjimų srities sutvarkymo.

Geologijos ir mineralogijos katedra.

a) Geologija.

Geologijos kursas Matematikos-Gamtos Fakulteto studentams 1922 metais ir 1923 m. pavasario pusmety buvo laikinai skaitomas Technikos Fakulteto profesoriaus Jodelės, kurio žinioje buvo ir nedidelės mineralų kolekcijos. 1923 m. rudens semestre buvo pakviestas geologijos dėstyti

ir atatinkamoms padedamoms įstaigoms organizuoti Olandijos pilietis Dr. Gerardas Smit-Sibinga, kuris ir ėmėsi to darbo nuo 1923 m. rugsėjo mėn.

Geologijos įstaigoms organizuoti sąlygos buvo labai nepatogios. Padedamasis mokslo personalas susidėjo tuomet tik iš vieno jaun. laboranto, stud. Jok. Ošmiano. Tik 1924 m. pradžioje tapo pakviestas asistentu kalnų inžinierius M. Tomašauskas, daręs prieš karą geologinius tyrinėjimus Kurše (Latvijoje) ir per karą darbavęsis toje srity Mandžiurijoje. Blogiausias dalykas buvo su butu: Fakultetas negalėjo duoti geologijos reikalams nė vieno kambario. Pradėjus rinkti kolekcijas ir įsigyti kitokių mokslo priemonių, nebuvo jos kur deda ir teko kreiptis į Kauno Muzėjaus direkciją, prašant, kad duotų užsiimti ten su studentais praktikos darbais, pasinaudojant esamomis Muzėjuje kad ir nevisai sutvarkytomis mineralų kolekcijomis. Gavus tam Muzėjaus sutikimą, buvo net ir paskaitos pradėta skaityti Muzėjuje ir mokslo priemonės dėti ten pat. Tuo būdu geologijos kabinetas atsirado Kauno Muzėjuje, bet laboratorijos nebuvo galima įrengti.

Svarbiausias katedros rūpesnis buvo nukreiptas į tai, kad įsigytų mokslo priemonių: kolekcijų, knygų žemėlapių, mikroskopų. Bet ir tas darbas ėjo nelengvai del stokos lėšų, skirtų tam reikalui. Surinkta trumpu laiku nemaža literatūros apie Lietuvos žemės plutos tyrinėjimus ir jų rezultatus, sužymėta visa tai tiksliuose žemėlapiuose ir po to, sudarytas platus planas Lietuvos geologiniam tyrinėjimui. Pirmoji ekspedicija organizuojama yra dar 1924 metų vasarą. Tam Ministerių Kabineto asignuota specialė pašalpa Fakultetui sumoje 16.480 litų. Numatyta tos ekspedicijos sudėtis ši: vedėjas — prof. Gr. Smit-Sibinga, jo padėjėjas inž. M. Tomašauskas, laborantas J. Ošmianas, du studentai, karininkas topografas ir darbininkai kasimams, gręžimams ir arklių priežiūrai. Ekspedicijos maršrutas pirmais metais manomas šis: pradedant nuo Kauno vykti Nemuno pakrante iki Dubysos žiočių, Dubysos upe iki Ventos kanalo, tuo kanalu iki Ventos; toliau — Ventos upe iki Papilės, ten ilgiau patyrinėti. Po to iki Latvijos sienos arti Leckavos, Latvijos pasieniu iki jūros, atgal iki Biržų ir Panevėžin. Norima nustatyti vietos, kuriose vėliau reikės pradėti gilūs gręžimai.

1924 m. pavasario semestro pabaigoje padaryta ištisa eilė ekskursijų su studentais į Kauno apylinkes tikslu ištirti paviršinių žemės sluoksnių sudėtį. Vienoje tokių nedidelių ekskursijų upelės Jesės pakrantėje užtiktas rudojo akmeninio anglio plonas sluoksnis (apie 30 cmtr. storio).

1923 m. rudens semestre teorijos buvo skaityta bendroji geologija ir 1924 m. pavas. semestre — vulkanizmas.

b) Mineralogija ir kristalografija.

Univeristetui įsisteigus Geologijos-Mineralogijos katedra vakavo ir todel studentams pasiūlyta buvo klausyti Mineralogijos kursas kartu su stud. technikais.

Padėti Technikos Fakulteto profesoriui rudens semestre 1922 m. buvo paskirtas nuo Gamtos-Matematikos fakulteto vyresnysis asisten-

tas M. Kaveckis lektoriaus teisėmis, kuris ir pradėjo dėstyti gamtininkams papildomą kursą. 1923 m. rudens semestre M. S. Kaveckis išrinktas buvo katedrai docentu ir pradėjo kabineto organizavimą.

Del kambarių stokos Universitete teko tvarkyti tas kabinetas fizikos kabinete. Katedrai iš sąmatos paskirta buvo iš viso 5400 litai, kurie jau visai sunaudoti. Nupirktas mineralų ir reagentų rinkinys studentų darbams.

Mokslo priemonių demonstracijoms paskaitose dar nebuvo įgyta ir laikinai teko naudotis Technikos Fakulteto mineralų kolekcija ir kristalų modeliais. Visa tai sudaro sunkią padėtį. Labai sunku vesti produktyviai kursą, kuris yra labai svarbus gamtininkams ir agronomams, bet ir gana sunkus, kada trūksta tinkamų mokslo priemonių.

Optinės kristolografijos dalies visai negalima dėstyti: nėra net paprasčiausių priemonių. Pavasario semestre 1924 m. praktika iš mineralogijos prasidėjo ir padėti vesti pakviestas buvo asistentas kalnų inžinierius Z. Novickis.

Neorganinės ir analizinės chemijų katedra.

Neorganinės ir Analizinės chemijų katedra Universitetui įsikūrus pradėjo veikti netrukus, nes pirmieji priruošiamieji darbai dalinai jau buvo atlikti dar Aukštiesiems Kursams esant. Būtent, jau tuomet buvo įgyti nors ir labai kukliose ribose reikalingiausieji laboratorijos stiklai, chemikalai ir paprasčiausias inventorius. Be to, šiai katedrai buvo pavesti dabartinių Universiteto rūmų rūsy 6 kambariai bendro ploto arti 200 kvadr. metrų. Šiame ruime šis tas buvo jau pritaikinta prie specialių chemijos laboratorijos reikalavimų: įtaisyta vėdinamosios spintos, vandentraukis, pastatytas aparatas vandeniui destiliuoti. Todel paskyrus šiai katedrai mokslo personalą: e. prof. par. F. Butkevičių, vyr. asist. dr. Valterį Cipserį, asistentę Marę Buividaitę ir vyr. laborantą Juozą Krasauską, jau 1922 m. kovo mėnesį galima buvo atidaryti laboratorija studentų praktiko darbams ir laikyti paskaitos su demonstracijomis. Tačiau medžiaginis katedros aprūpinimas dar buvo tiek silpnas, kad trūkdavo paprasčiausiųjų reagentų, kaip antai: hidroksilamino, kalio pirostibiato ir kitų, ir mokslo personalui reikėjo gaminti juos iš tos medžiagos, kurią galima buvo gauti Kaune. Taip dalykams esant pasisekė visgi duoti 23 studentams pradėti praktikos darbus kokybinio analizio skyriuj, išduodant kiekvienam nuolatinę vietą laboratorijoj su tam tikru stiklų ir aparatų komplektu; paimtoj vietoj praktikantas galėjo dirbti ištisą dieną. Einant programa iš praktikantų medikų reikalaujama buvo sėkmingai išspręsti 8 uždaviniai, iš gamtininkų ir farmaceutų gi — 10, susekant uždaviny iki 45 kationų ir anionų. Taipogi organizuota buvo neorganinės chemijos praktikos darbai — I kurso studentams, kad susipažintų jie su pamatinėmis chemijos elementų ypatybėmis ir reakcijomis praktikoj. Tie darbai vietos ir inventoriaus stokos dėliai buvo vykdomi grupėmis pasinaudojant fizikos auditorija tomis valandomis, kada ji buvo laisva nuo paskaitų ir nuo fizikos praktikos darbų. Dažniausiai reikėjo tiems darbams skirti laikas nuo 6 iki 8 val. ryto, kas vargino ir praktikantus ir personalą. Šiuose darbuose dalyvavo 33 stud., darbus gi baigė 22 st.

Kalbamame pavasario semestre buvo paskaitos su demonstracijomis: neorganinės chemijos Matematikos-Gamtos ir Technikos Fakuletų studentams — 4 val. per savaitę, analizinės chemijos gamtininkams ir farmaceutams — 2 val. per savaitę. Paskaitas laikė e. prof. p. F. Butkevičius.

Drauge buvo vykdomas katedros vystymas. Užsakyta buvo einant tam tikru planu ir mokslo priemonių ir inventoriaus, bet deja, auksino vertei krintant, daugelis užsakymų realizuoti nepavyko. Gerai pasisekė tik su chemikalais, kurių iš firmos C. A. F. Kahlbaum buvo gauta iki 40 dėžių už, palyginant nedidelę sumą — 200.000 auksinų. Toliau įgyta buvo šiek tiek stiklo ir aparatų ir laboratorijos baldų, tame skaičiuje 8 stalai, be to, įstaisyta acetilenu, kaipo degamomis dujomis, naudotis instaliacija.

1922 m. rudens semestre be kokybinio skyriaus pradėjo dar veikti ir kiekybinio analizio skyrius, kuriame pradėjo eiti praktikos darbus tuo tarpu 6 studentai. Plačiau buvo varoma šiame rudens semestre darbai kokybiniame skyriuj, čia praktikantų buvo priimta 72 ir darbus baigė 37. Nepasisekė tik šiame semestre organizuoti praktikos darbų iš neorganinės chemijos I kurso studentams, nes nebuvo galima vesti tuos darbus fizikos auditorijoj, kaip tat buvo daryta praeitam semestre: kenksmingos dujos galėjo smarkiai paveikti esančius dabar jau dideliame skaičiuje brangius fizikos aparatus, kurie padėti buvo fizikos kabinete, tuojau prie tos auditorijos, pagaliau ir pačioj auditorijoj. Be to, auditorija dažniausiai buvo užimta paskaitoms ar fizikos darbams.

1922 m. rudens semestre skaitoma buvo paskaitos neorganinės chemijos Matem.-Gamtos ir Technikos fakultetų studentams — 4 val. per savaitę, analizinės chemijos gamtininkams ir farmaceutams — 2 val. per savaitę. Paskaitas skaitė e. prof. F. Butkevičius.

1923 m. pavasario semestre praktikos darbai vykdomi buvo dar greičiau, todel reikėjo padidinti mokslo personalas, kviečiant vyr. laborantu p. Praną Jucaitį. Kokybiniame skyriuje praktikos darbuose dalyvavo 115 studentų ir darbus baigė 85. Studentų dalis, būtent odontologai, atliko šiame skyriuje suprastintą programą ir darbavosi nenuolatos, bet grupėmis. Veikė taipgi ir kiekybinis skyrius, kuriame darbavosi 13 praktikantų, iš kurių 3 baigė darbus.

Be to, studentams, pasirinkusiems savo specialybe chemiją, buvo leista baigti specialiai sintezio darbai gaminant neorganinius preparatus. Šiems darbams dirbti priimta buvo 6 stud. ir darbus baigė — 4. Šiame semestre buvo paskaitos: neorganinės chemijos Matematikos-Gamtos ir Technikos Fakultetų studentams — 4 val. per savaitę.

Organizacijos darbai šiame semestre ir apskritai 1923 metais buvo žymiai pastūmėti pirmyn, nes einant katedrai paskirta platesne sąmata pastovioj valiutoj galima buvo vykdyti didesni užsakymai. Be to, Neorganinės ir Analizinės chemijos katedrai buvo užleisti 5 kambariai bendro ploto iki 130 kvadr. metrų naujai išremontuotuose b. Karo Mokyklos rūmuose, ir jau ne rūsy, bet II aukšte! Tuo būdu pasidarė galima ir atsirado vietos geresniems aparatams padėti ir vartoti. Vasaros atostogų metu gauta buvo tiek mokslo priemonių ir laboratorijos baldų (iš viso gi jų

1923 m. buvo įgyta sumai 106.000 litų), kad patenkinamas įvairių rūšių praktikantų aprūpinimas buvo lyg ir tikras.

Priaugus tuo būdu mokslo priemonėms ir ruimui Neorganinės ir Analizinės Chemijos katedros mokslo planai 1923 m. rudens semestre buvo vykdomi jau visoj pilnumoj. Prie kokybinio analizio darbų buvo prileisti 94 stud. ir darbus baigė 59 stud., vedant praktikos darbus su medikais grupėmis, kiekybiniame gi skyriuje darbavosi 14 praktikantų ir darbus baigė 7. Suorganizuoti buvo ir Neorganinės chemijos praktikos darbai, kuriuose dalyvavo 62 stud., iš kurių 45 asmenys darbus baigė. Be to, studentams chemikams sudaryta buvo specialis neorganinis sintezinių darbų kursas; šiuose darbuose dalyvavo 13 praktikantų iš kurių 12 asmenų darbus baigė.

1923 m. rudens semestre laikomos buvo paskaitos: ord. prof. P. Juodakio neorganinės chemijos Medicinos I k. studentams — 5 val. per savaitę; e. prof. F. Butkevičiaus neorganinės chemijos Matematikos-Gamtas ir Technikos fakultetų I k. studentams — 4 val. per savaitę ir analizinės chemijos II kurso chemikams, gamtininkams, farmaceutams — 2 val. per savaitę.

Reikia dar pridurti, kad 1923 metais galima buvo jau tiekti studentų praktikos darbams patobulinti metodų, reikalaujančių tam tikros aparatūros, kadangi buvo įgyta visa eilė aparatų komplektų specialiams tikslams, kaip antai: dujų analiziams, elektroliziui, potenciometriniams analiziams ir t.t. Labai didelės vertės taipgi turi šiais 1923 metais nupirktieji 6 svarbiausiųjų mokslo laikraščių vokiečių ir prancūzų kalboj kompletai už 25—30 metų.

1924 metų pavasario semestre tęsiama buvo toliau mokslo ir organizacijos darbas. Neorganinės Chemijos praktikos darbuose dalyvavo 115 studentų, iš kurių baigė ne mažiau kaip 80; kiekybinio analizio skyriuj darbavosi 18 stud. ir darbus baigė 7; kokybinio analizio skyriuj darbavosi 91 praktikantas, iš jų 67 darbus baigė. Tačiau organizacijos ir tolimesnio katedros vystymo darbas 1924 metais buvo žymiai sustabdytas lėšų stokos dėliai, nes reikalingoji katedrai sąmata liko sumažinta beveik 3 kartus, todel net nenumatoma atlikti einamuosius tvarkymo ir remonto darbus; ypatingai apverktinam stovy yra ventiliacija ir grindys kokybinio analizio skyriuj.

Mokslo personalo darbas kalbamame periode pasireiškė daugiausia organizaciojs srity, taipgi skaitant paskaitas, vedant praktikos darbus. Apyskaitą papildant galima dar pridėti šių žinių.

E. prof. F. Butkevičius parašė šapirografu išspausdintą neorganinės chem .praktikos darbų kospektą lentelių pavidale — 30 + 12 puslapių, paruošė spaudai „Kokybinio analizio vadovėlį"; 1923 metų gegužės mėn. buvo komandiruotas į metinį chemikų mokslo draugijos „Deutsche Bunsen-Gesellschaft" susivažiavimą Hannovere; galop drauge su dr. V. Cipserių, katedros vyr. asistentu, tyrinėjo natrio identifikacijos analizio eigoj metodikos klausimą.

Vyr. labor. J. Krasauskas išvertė prof. Bunge „Organinės Chemijos" vadovėlį, priruošė spaudon prof. Noyes „Kokybinio analizio elementai" vertimą.

Vyr. lab. Pr. Jucaitis pagamino kelias humines rūkštis iš šiaudų, supuvusio medžio, lignino, durpių ir chinono, surinko medžiagą huminių rūgščių konstituacijai išaiškinti. Toliau jis atliko prirengiamąją dalį savo toliau tęsiamam darbui apie Aliuminijaus švino hidroksidus ir aliuminijatų ir plumbitų sudėčiai išaiškinti. Darbo procese jo gauta nurodymų apie švino hidroksido „senėjimą" OH-ionų akivaizdoj 1923 m. Vasaros atostogų metu jis buvo mokslo tikslais komandiruotas į Miunsterio universitetą.

Organinės chemijos katedra.

Įsikūrus Universitetui 1922 metų pavasariniame semestre organinės chemijos katedra neturėjo vietos ne tik laboratorijai ir kabinetui organizuoti, bet ir jokio kampelio mokslo priemonėms susidėti. Tik 1922 metų rudenį lapkričio mėnesio pradžioj buvo gautas Universiteto rūmų žemutiniame aukšte (rūšy) organinės chemijos laboratorijai 12 metrų ilgumo, 4 metrų platumo ir 2, 6 metrų aukštumo tamsus drėgnas kambarys, visais atžvilgiais laboratorijai netinkamas. 1922 metų Universiteto sąmatoj organinės chemijos reikalams ir buvo numatyta vos 200.000 vokiečių markių. Bekrintant vokiečių valiutai tos sumos vertė tiek sumažėjo, kad jos nebeužteko užsimokėti už užsakytus laboratorijai baldus. Tais metais maža kas tepavyko padaryti laboratorijos organizavimo reikalu.

Pavasario semestre buvo skaitoma organinės chemijos kurso antroji dalis po 4 valandas teorijos paskaitų biologijos skyriaus ketvirtojo semestro studentams ir atskiras sutrumpintas organinės chemijos kursas studentams medikams po 5 valandas per savaitę.

Rudens semestre buvo skaitoma organinės chemijos kurso pirmoji dalis, fiziko-chemijos. biologijos ir agronomijos-miškininkystės skyrių trečiojo semestro 30 studentų po 4 valandas teorijos paskaitų per savaitę.

1923 metų pavasario ir rudens semestrai prasivertė beorganizuojant organinės chemijos laboratoriją sintezio ir elementario analizo studentų praktikos darbams. Per tuos metus įsigyta pačių reikalingųjų indų, aparatų ir chemikalų, įsitaisyta patys būtinieji laboratorijai baldai ir įvestas laboratorijos ruiman ir sutvarkytas vandens tinklas. Rudens semestro antrojoj pusėj laboratorija jau buvo tiek sutvarkyta, kad joj jau buvo galima pradėti organinio sintezio praktikos darbai.

Ligi 1923 m. lapkričio mėnesio 1 dienos prie organinės chemijos katedros tedirbo vienas katedros vedėjas, neturėdamas nei asistento nei laboranto, nei pagalios sargo. Tik spalių mėnesio gale, katedros vedėjui prašant, fakulteto tarybos nutarimu buvo išrinktas į organinės chemijos asistentus nuo lapkričio mėnesio 1 dienos Mikas Bliūdžius 1913 metais baigęs Petrapilio Universiteto fizikos-matematikos fakulteto chemijos skyrių ir nuo 1914 ligi 1919 metų dirbęs Besarabijoj vynininkystės laboratorijose.

1923 metų pavasariniame semestre buvo skaityta organinės chemijos kurso antroji dalis po 4 teorijos paskaitų valandas per savaitę. Organinės chemijos atskiras kursas medicinos fakulteto antro semestro studentams, taip pat ir atskiras neorganinės chemijos kursas medicinos

fakulteto pirmojo semestro studentams rudens pusmety po 5 valandas per savaitę teorijos paskaitų fakulteto buvo pavesta skaityti ord. prof. P. Juodakiui. Rudens semestre buvo skaitoma organinės chemijos kurso pirmoji dalis fizikos-chemijos, biologijos ir agronomijos-miškininkystės skyrių trečiojo semestro 35 studentams po 4 valandas teorijos paskaitų per savaitę.

1924 metų pavasario semestre praktikos darbus dirbo agronomijos-miškininkystės skyriaus ketvirtojo semestro 16 studentų. Jų 12 padarė po 5 sintezio darbus, 2 po 3 ir 2 — po vieną. Nei fizikos-chemijos, nei biologiojs skyrių studentai laboratorijoj dar nesidarbavo, nes nebuvo baigusių privalomus darbus analizinėj chemijos laboratorijoj. Be paskaitų ir praktikos darbų tvarkymo ir vedimo buvo daroma pastangų, kiek tai galima esamomis sąlygomis, laboratorijai išplėsti. Dabar laboratorijoj kartu tegali dirbti sintezio darbus 6—7, tik jau iš didelės bėdos maksimum 9—10 studentų, ir tik sintezio darbus. Elementario analizio darbams organizuoti dar nėra vietos: svarstyklės nėra kur pastatyti, nėra vietos deginimo krosniai ir kitiems elementario analizio reikmenėms pastatyti. Šių metų semestro pradžioj yra gautas degamosioms dujoms gaminti aparatas, kuris įrengtas aptarnautų organinės chemijos kokybinio analizio ir fizikos laboratorijas, bet del vietos stokos jam pastatyti, tenka verstis laboratorijoj dirbant primityviomis šildymo priemonėmis, kaip antai spirito lempelėmis, primusais ir t.t., kas, žinoma, darbą dar labiau pasunkina. Tiesa, 1923 m. rudens semestro pradžioj gautas organinės chemijos reikalams degimo kambarys. Pavasariniame 1924 m. semestre įgytas 3 m. ilgumo kambariukas servituto teisėmis: tame pačiame kambariuke įtaisytas katilas virintam vandeniui gaminti bendriems Universiteto reikalams. Ligi šiol jis tegalima buvo vartoti tik kaip sandėlis spintoms su stiklais ir stikliniais aparatais pastatyti, bet yra vilties, kad ligi šių metų rudens semestro pradžios pavyks jis gauti vien tiktai organinės chemijos laboratorijos žinion ir ten iš bėdos bus galima įtaisyti elementario analizio reikalamas degimo kambarys. Pavasariniame 1924 metų semestre buvo skaitoma organinės chemijos kurso antroji dalis fizikos-chemijos, biologijos ir agronomijos-miškininkystės skyrių ketvirtojo semestro studentams po keturias valandas teorijos paskaitų savaitėje. Praktikos darbams atlikti agronomijos-miškininkystės skyriaus studentams mokslo planuose buvo numatyta po 2 valandi per savaitę, bet faktinai teko dirbti studentams daug ilgiau. Atskirą sutrumpintą organinės chemijos kursą medicinos fakulteto antrojo semestro studentams skaitė ord. prof. P. Juodakis po 5 valandas teorijos paskaitų savatėje.

Ligi 1924 m. pavasario semestro pabaigos įsigytosios ir dabar artimiausiai ateičiai išrašomosios mokslo priemonės beveik vien tiktai taikomos studentų praktikos darbams. Apie tikslesnių priemonių įsigijimą mokslo tyrinėjimams, taip pat kaip ir apie mokslo darbą mokomajam personalui tuo tarpu tenka tik svajoti; del vietos stokos ne tik nėra galima įsitaisyti nors šioks toks mokslo kabinetas, kur būtų galima daryti mokslo tyrinėjimai, bet nėra vietos opiems precizijos aparatms laikyti, kad nesugestų. Taip pat nėra vietos studentams diplominiams darbams dirbti. Be vietos stokos įstaigoms ir jų ankštumo studentų studijų darbą pasun-

kina dar ir tinkamų vadovėlių stoka lietuvių kalba. Tam trūkumui pašalinti org. chemijos katedros vedėjas yra išvertęs lietuvių kalba profesoriaus Holemano organinės chemijos vadovėlį, kurį apsiėmė išleisti Švietimo Ministerija; be to, jo pagamintas organinės chemijos praktikos darbams vadovėlis, kuris manoma spausdinti 1924 metų rudens semestre.

Botanikos katedra.

a) Augalų Anatomijos ir Fiziologijos kabinetas.

A. Kursams besiorganizuojat kabineto darbas ėjo vien tik mokymo kryptimi. Universitetui paėmus A. Kursų turtą, jo žinion perėjo ir kalbamasis kabinetas. Jo vedėju nuo įkūrimo yra Liudas Vailionis, pirmiau A. Kursų lektorius, paskiau docentas; padedamojo personalo neturi, del žemiau nurodytų preižasčių, visą darbą atlieka kabineto vedėjas.

Kabineto darbas ėjo visą šitą laikotarpį vien tik mokymo kryptimi. Del vietos trūkumo mokslo darbas nebuvo galimas ypatingai augalų fiziologijos srityje. Pastangos dėtos šitoms kliūtims pašalinti liko bergždžios, ir kabinetas turi šiandien savo nuosavam vartojimui vieną kambario kampą, kuriame stovi rašomasis stalas ir keletas priemenėj pastatytų spintų su reikalingiausiomis mokslo priemonėmis, kiti gi Kabineto aparatai, nesant vietos, guli supakuoti dėžėse. Laboratoriją praktikos darbams ir auditoriją kabinetas turi bendrą su kitais kabinetais: zoologijos, augalų sistematikos ir lyginamosios gyvulių anatomijos. Kabineto įrengimas tokiame stovy, kaip kad jis dabar yra, apsėjo apie 20.000 Lt., neskaitant algų. Tarp Kabineto mokslo priemonių yra arti 32 didesnių aparatų, kaip tai: epidiaskopas, didelis mikroskopas, Bavaneckio aparatas, kliustatas ir kiti, kurių kaina arti 13.000 Lt. Kalbamuoju laikotarpiu Kabinete buvo padaryta 110 praktikos darbų su biologais ir agranomais ir miškininkais, ir 40 pr. darbų su farmacininkais. Praktikos darbai buvo daromi tik iš augalų anatomijos, nes fiziologijos darbų del vietos trūkumo nebuvo galima dirbti ir jie turėjo pratimų pobūdžio, tik paskutiniame semestre pradėta biologijos studentus pratinti savarankiškai dirbti. Darbuose dalyvavo iš biologijos ir agronomijos skyrių 1360 stud. ir farmacijos — 493 stud. Į egzaminus stojo 353 studentai, jų tarpe ir Medicinos klausytojai; iš šito skaičiaus teigiamųjų rezultatų įvairių laipsnių buvo 239. Be to, Kabineto vedėjas 5 kartus dalyvavo Švietimo Ministeriojs suruoštuose vasaros metu kursuose mokytojams ir reikalui esant vartojo kabineto mokslo priemones, darydamas su klausytojais pratimus.

Išrašomi 4 mokslo žurnalai ir yra nedidelių (apie 20 egz.) specialių veikalų knygynėlis, šiaip Kabinetas naudojasi bendruoju Botanikos kabineto knygynu.

b) Botanikos Kabinetas.

Botanikos (Augalų sistematikos) kabinetas įsteigtas 1922 m. kovo mėn. Jo vedėjas visą laiką buvo prof. Dr. K. Regelis, jaunesniaisiais labo-

rantais buvo M. Niauronis ir M. Januškaitė. Kabinetui įsigyti išleista arti 45.000 lit., bet imant galvon paaukotus kabinetui daiktus, ypatingai pigiai įgytas auksinais ir 1923 m. litais ir katedros personalo pagamintas priemones, — tikroji kabineto vertė yra kur kas didesnė.

Mokslo priemonių žymesnių turima kabinete šių:

Vienas didelis Leitzo mikroskopas su imersija,
10 kurso mikroskopų,
1 Greenough binokuliaras,
20 preparatinių Leitzo lupų su statyvais,
1 didelė preparat. Leitzo lupa,
1 didelė preparat. Reicherto lupa,
1 mikrotomas,
1 termostatas,
1 sterilizatorius,
1 destiliacijos aparatas,
1 Reicherto stereolupa,
1 piešimo aparatas
1 palyginimo „
1 rodymo „
Reicherto
25 komplektai įrankių praktikos darbams,
Arti 500 piešinių,
44 Brendelio augalų modeliai.

Knygų įgyta arti 1300 Nr. Jų svarbesnės: Englers Pflanzenreich; Index Kewensis: Ledeboar Flora Rossica; Englers Botanische Jahrbücher; Schenek Vegetations bilder; Ascherson und Graebner, Flora von Mitteleuropa Verhandlungen des Botanischen Vereins der Mark Brandenburg — komplektas; Engler Natürliche Pflazenfamilien Beihefte zum Botanischen Zentralblatt, komplektas; Berichte der Deutschen Botanischen Gesellschaft — komplektas; Allgemeine Botanische Zeitung — komplektas; Progressus Rei Botanicae — komplektas: Beiträge zur Biologie der Pfdanzen — komplektas; Zeitschrift für Kaktcenkunde — komplektas; Thomé — Migula Kryptogamenflora — komplektas; Cryptogamenflora der Mark Brandenburg Hallier Flora von Deutschland.

Žurnalų: išrašoma arba gaunama mainais arti 30.

Dovanota knygų: 50 spausdintų iš botanikos instituto Berne Šveicarijoj.

Prie Botanikos kabineto įsteigtas muzėjus, kuris užima 2 kambariu Botanikos Sodno vedėjo bute. Čia yra botanikos kolekcijos demonstracijoms studentams, bet neturint atskiro buto, šis muzėjus pašaliniams yra uždarytas.

Skyriai jau yra arba steigiami: 1) Dendrologijos skyrius, 2) Kultūrinių augalų skyr. a) Javų kolekcija — ryžiai, kukurūza: b) Aliejiniai augalai; c) Gardumyniniai augalai (kava, arbata, kakao); d) Daržovės — pluokštiniai, pašariniai ir ankštiniai augalai. 3) Sistematikos skyrius; 4) Augalų ligos; 5) Augalų geografijos skyrius. Visuose skyriuose turima arti 500 Nr. Nr.

Herbarijus turi arti 1000 augalų ir skyrius: 1) Lietuvos herbarijus; 2) generalinis herbarijus; 3) sporinis herbarijus:

Herbarijų sudaro: Lietuvos herbarijus, gautas iš Gamtos Tyrimo stoties. Vidurinės Europos herbarijus, pirktas iš Oswald Weigelio firmos; Rytų Prūsijos herbarijus, surinktas Brauno; Estijos herbarijus ir kt. augalai surinkti prof. Rėgelio užsieny ir kabineto personalo Lietuvoj.

Mainais gauta herbarijus iš Berlyno Botanikos sodo ir herbarijus, dovanotas Utrehto iš Buitenzorgo (Java).

Naudotis herbarijum dabar negalima, nes neturima atatinkamo buto ir didžioji herbarijaus dalis sudėta į dėžes ir stovi karidoriuj.

Botanikos kabinete praktikos darbus dirbo pavasarį 1924 m. arti 16 studentų gamtininkų, 26 studentai agronomai ir farmaceutai.

Kasmet buvo daromos botanikos ekskursijos, kuriose dalyvavo po 30 studentų.

Darbas trūkdosi del mažo buto, ir įstaigų išmėtymo: nes muzėjus ir laboratorija užima 2 kambariu prie Botanikos Sodo Fredos dvare, o herbarijus ir biblioteka tilpsta viename mažame kambary 15 kv. metr. Vilniaus gtv. Nr. 2, paskaitos gi ir praktikos darbai daromi viename bute kartu su zoologija, histologija, augalų anatomija ir fiziologija. Palyginimui galima nurodyti Miuncheno botanikos institutas, kuris turi daugiau kaip 100 kambarių.

Pradėta studijuoti augmeninė Lietuvos danga, surinktas herbarijus kaip žiedinių, taip ir sporinių augalų.

Kabineto vedėjas pradėjo studijuoti aliuvialių pievų augmeniją Nemuno klonyse, 1923 m. dalyvavo tarptautiniame botan. geografijos kongrese su ekskursija, įvykusiam tuo laiku Šveicarijoj, o 1922 m. apžiūrėjo fakulteto įgaliotas Vokietijos, Čekijos, Austrijos ir Šveicarijos botanikos sodus ir institutus.

Nesant vyresnių semestrų, studentai dar nesuspėjo specializuotis. Vis delto, stud. Sennas užsiima tyrinėjimu durpynų augmenijos Ežerėty, stud. M. Niauronis pradėjo studijuoti grybus.

Vedėjas tikisi, kad pritariant valdžiai, institutas išsivystis ir galės ateity išpildyti savo uždavinius: išmokyti priaugančią jaunuomenę ir išstudijuoti Lietuvos augmeniją.

Prie dabartinių sunkių sąlygų buvo padaryta visa, kas galima.

Zoologijos katedra ir Gamtos Tyrimo stotis.

Zoologijos kabinetas buvo įsteigtas Aukštųjų Kursų 1920 met. sausio mėn. 27 d. Lietuvos Universitetui įsikūrus kabinetas perėjo jo Matematikos-Gamtos Fakulteto žinion.

Vyresnysis ir jaunesnysis mokslo personalas susidėjo iš: katedros vedėjo ir Gamtos Tyrimo Stoties direktoriaus prof. T. Ivanausko, laborantų: L. Čeraškos ir Z. Bubėnaitės, — vėliau St. Jankausko, preparatoriaus F. Jomanto. Be to, šiedvi įstaigi turi tarnaitę.

Zoologijos katedros mokslo darbas kreipiamas į faunos, ypač Lietuvos, tyrimą. Daromi faunos rinkiniai, jie sudaro Gamtos Tyrimo Stoties eksponatų žymiausią dalį. Šiuo atžvilgiu itin kreipiama dėmesio į nyk-

stančius faunos ekzempliorius, ir nežiūrint į katedros gyvavimo trumpą laiką, yra pasisekę įgyti keletas individų, turinčių istorinės reikšmės. Darbas vedamas ta linkme, kad susikurtų Lietuvos Gamtos Muzėjus. Yra padaryta ar įsigyta daug iškamšų, kailių, skeletų ir įvairių preparatų paukščių ir žinduolių. Jų tarpe paskutinis Lietuvos vebras (Castor fiber), elnias (Cervus elaphus).

Yra padaryti Lietuvos rėplių (Reptilia) ir amfibijų (Amphibia) spiritiniai preparatai. Rengiamas Lietuvos vandenų žuvų spiritinių preparatų rinkinys.

Gausus vabzdžių rinkinys del personalo ir buto stokos nėra pilnai sistematizuotas.

Daugiau iškamšų, skeletų, preparatų ir kailių-kailelių yra parengta Zoologijos katedros personalo. Tirti gamtą ir rinkti medžiagą preparatams ir zoologijos praktikos darbams daromos ekskursijos, kuriose dalyvauja ir studentai. Yra nemaža asmenų, aukojusių įvairių dalykų kuriamam Gamtos Muzėjui. Pirmoje eilėje eina prof. T. Ivanausko dovanotas Lietuvos faunos rinkinys. P. p. Aris ir Vaitiekaitis yra dovanoję vabzdžių rinkinį. 1923 met. Manilos Universiteto prof. Šivickas yra atsiuntęs jūros faunos rinkinį. Šiaip įvairi medžiaga preparatams ir zoologijos praktikos darbams gaunama iš užsienio biologijos stočių — Rovigno, Roskoffo, Neapolio ir kitų. Visuomenė Muzėjaus steigimu yra susirūpinusi, ką liudija atskirų asmenų gana dažnos retesnių faunos egzempliorių dovanos. Rinkinių darymo klausimu vedama korespondencija su įvairiais suinteresuotais asmenimis.

Katedros rūmuose zoologijos praktikos darbus dirba Matematikos-Gamtos Fakulteto Biologijos Skyriaus I-o ir II-o kursų studentai ir Agronomijos Miškininkystės Skyriaus I-o kurso studentai.

Ištirta bendra anatomija: Acidiae, Petromyzon Planeri, Acanthias vulgaris, Barlus, Amphioxus lanceolatus, Rana, Cervus cornix, Lepus, Virpa; kraujo indų injekcija: Rana, žuvis, Vipera, žinduolis; žuvies žiaunių injekcija; ištyrinėta nervų sistema, žuvies, varlės, žindolio; išpreparuotas skeletas: Monitor, žalčio paukščio; išpreparuotos žuvies ir paukščio kaukolės.

I-o kurso padirbti šie darbai: ištyrinėta bendroji anatomija: Hydra viridis, Paramaecium aurelia, Eudendrium, Meduza, Ephyrula, Bougenvilla ramosa, Polystomella crispa, Echinus ir Asterias, Distomum lanceolatum, Ascaris megalocephala, Plumatella fungosa, Periplaneta orientalis, Mollusca, Sepia officinalis, Tubifexis, Nereis, Helix pomotia, Anodonta, išpreparuotas Spongilla lacustris skeletas; ištyrinėta bendra morfologija: Echinodermata, pedicellaria, Molluscus, Crustacea, Turbellaria ir Cyclops; išpreparuotas burnos aparatas: Periplaneta orientalis, Bombus; ištyrinėta nervų sistema, Helix pomotia ir galūnės Astacus fluviatilis.

Katedrai tenka dirbti ir mokslo populerinimo darbas. Rinkinių žiūrėti dažnai lankosi įvairos ekskursijos, ypač mokyklos. Joms teikiami paaiškinimai. Nuo Zoologijos katedros įsteigimo iki šių mokslo metų pabaigos yra apsilankiusios arti 100 kartų įvairios mokyklos su keliais tūkstančiais mokinių. Prie Gamtos Tyrimo Stoties suorganizuota 1923 metais komitetas medžiams sodinti, 1924 m. „Lietuvos Atželdinimo ko-

mitetas (ne Vilniaus ar Laisvės medžių sodinimo iškilmių komitetai). Šie komitetai plačiu mastu organizavo miškų masyvų sodinimą, kurian buvo įtraukta beveik visos Lietuvos mokyklos. Kauno apylinkėse pasodinta miško arti 27 ha.

Lietuvos gamtos apsaugojimo reikalais G. T. Stoties direktoriaus rašinėta straipsnių į įvairius laikraščius, leista brošiūrų, susirašinėta su įvairiais asmenimis ir įstaigomis.

Mokslo ir mokymo darbui katedra yra įsigijusi 18 mikroskopų, vieną mikroskopą-binokuliarą, mikrotomą, faunos rinkiniams ir medžiagai 21 spintą. Paskaitoms iliustruoti pasidaryta ar įsigyta 167 sieniniai paveikslai. Organizuojamas katedros knygynas, kuriame tuo tarpu yra 362 pagrindiniai veikalai ir žurnalai, kurių vertė arti 8000 litų. Zoologijos katedra kartu su Gamtos Tyrimo Stoties Zoologijos Skyriumi tilpsta keturiuose kambariuose. Buto stoka neduoda išplėsti veikimo ir tinkamai sutvarkyti ir apsaugoti rinkinių.

Histologijos ir Lyginamosios Anatomijos katedra ir kabinetai.

Gamtos-Mat. Fakulteto Histologijos ir Lyginamosios Anatomijos katedra ir kabinetai pradėjo organizuotis ir veikti nuo 1923 m. kovo mėnesio, bet ligi spalių mėnesio 1923 metų neturėjo buto, todel darbas tuo laiku pasireiškė tik reikalingiausių mokslo priemonių įsigijimu.

Abiem kabinetam 1923 metais buvo asignuota arti 9000 litų. Įsigyta reikalingiausių žurnalų ir knygų. Tuo metu Vokietijoj buvo nupirkta arti 1000 svarbesnių histologijos preparatų, kurie buvo pagrindu praktikos užsiėmimams. Buvo skaityta: 1) Įvadas į Bendrąją Biologiją, 2) Lyginamosios Anatomijos I dalis ir Histologijos I, II dalis.

Praktikos darbuose studentai susipažindavo su histologiniais preparatais ir paišydavo juos.

IV semestro studentai (10 žmonių) histologijos praktikos darbus dirbo per du semestru (1923—1924 m. m.) ir susipažino su svarbesnėmis histologijos dalimis. Antras semestras susidedąs iš 16 žmonių išėjo pusę kurso.

Lyg. Anatomijos, Histologijos ir Biologijos lekcijų iliustravimui įsigyta 170 paveikslų. Be to, Lyg. Anatomijos paskaitoms iliustruoti teko naudotis Zoologijos katedros skeletais ir kitais preparatais.

Spalių m. 1923 m. del nepaprasto Karo Ligoninės Valdybos svetingumo gauta Karo Ligoninės vienas kambarys, kuris užimta Histologijos kabineto reikalams. Ten padėti visi nupirktieji aparatai: du mikrotomai, termostatas, keturi mikroskopai, akvarijai, narveliai pelėms, operacinė lentelė ir, vėliau nupirkti Hist. kab. reikalams stikliniai indai, nemažas kiekis įvairių chemikalų ir dažų. Lapkričio mėnesy buvo pradėta gaminti mikroskopiniai preparatai savo ir dalinai samdomomis jėgomis.

Biblioteka, susidedanti iš 87 kūrinių ir 14 specialių žurnalų, padėta Gamtos Tyrimo stoty. Del šių sąlygų galima buvo pradėti dirbti reikalingas mokslo darbas.

Šiuo metu tyrinėjamos šios temos:

1. Kokybinis ir kiekybinis tarputinių akelių ir sėklinių kanalų testis Rana esculenta tyrinėjimas ir priklausymas nuo jų antrinių lyt. pažymių.
2. Tas pat tyrinėjima pas kuosą (Collener monedula).

1924 metais abiejų kabinetų reikalams asignuota 17.500 litų. Per 1923—1924 m. išleista arti 15.000 litų.

Dviejų kabinetų personalas susideda iš vedėjo prof. Dr. phil. Karolio Vagnerio, laborantės Biologijos skyriaus stud. L. Sirutytės ir laisvai samdomo paišytojo p. Lišino, kurio darbas mokamas iš asistento algos.

Agronomijos-Miškininkystės skyrius.

Lietuva — perdėm žemės ūkio kraštas. Jos gyventojų gerovės kilimas visiškai priklausė ir priklauso nuo žemės ūkio kilimo ir kultūrėjimo. Todel aišku, kad kiekviena valdžia, kuriai pavesta buvo rūpintis Lietuvos kraštais turėjo pirmų pirmaiusia kelti žemės ūkio kultūrą, steigdama įvairių laipsnių žemės ūkio mokyklų. Tačiau šeimininkavusi mūsų krašte ilgą laiką Rusijos valdžia, visaip skriausdama Lietuvą ir planingai trukdydama jos kultūrinį ir ekonominį kilimą, nedavė jai taip reikalingų ir trūkstamų žemės ūkio mokyklų. Tik neilgai prieš karą įsteigė Dotnavoje aukštesniąją („sredneje") žemės ūkio mokyklą. Žemutinių mokyklų nesteigė, bet toje srity šis tas buvo daroma privačios ir visuomeninės iniciatyvos keliu. Apie aukštąją žemės ūkio mokyklą negalima buvo mūsų kraštui nė svajoti Rusijos viešpatavimo laikais. Suprantama, kad ir Vokietijai trejus metus laikiusiai Lietuvą savo kariškoj okupacijoj karo metu, nebuvo nei laiko nei noro susirūpinti tais reikalais.

Naujai susikūrusi Lietuvos valstybė tuojau pajuto žemės ūkio mokyklų trūkumą ir ėmė steigti žemesniąsias ir aukštesniąsias mokyklas. Bet ir tam darbui labai trūko moksliškai pasiruošusių agronomų stoka, nes prieš karą lietuvių moksleivija, pasirinkdama studijuoti aukštųjų mokslų šakas, verčiama buvo atsisakyti nuo agronomijos studijų, žinodama, kad Rusijos valdžia vis tiek neleis lietuviui-agronomui sunaudoti įgytųjų žinių savo krašte; savo gi didesnių ūkių, kuriuose galima būtų buvę pritaikinti agronomijos mokslų nurodymai, lietuviai inteligentai neturėjo.

Visa tai vertė naujai įsikūrusio Kaune Lietuvos Universiteto Matematikos-Gamtos Fakultetą, kuriam agronomijos mokslai yra labai artimi ir giminingi, susirūpinti aukštųjų žemės ūkio mokslų reikalu. Tuojau kilo mintis, kad pasinaudojant jau dalinai suorganizuotomis Universitete, dalinai organizuojamomis fizikos, chemijos biologijos ir kitų artimų gamtos mokslų padedamosiomis įstaigomis ir personalu, sunaudojant tiek pat kai kuriais Technikos, Medicinos ir net Teisių fakultetų įstaigas, personalą ir priemones, suorganizuoti ir Agranomijos-Miškininkystės mokslų skyrių. Šis sumanymas rado gyvo pritarimo Steigiamajam Seime ir buvo aktingai paremtas Seimo komisijose Žemės Ūkio ir Valstybės Turtų Ministerijos atstovų ir paties Ministerio (p. F. Aleksos). Todel Universiteto

statuto buvo Matem.-Gamtos Fakultetui uždėta pareiga suorganizuoti paminėtą skyrių.

Tuo pasiremdamas Fakultetas 1922 m. rudens semestre pradėjo organizuoti Agr.-Miškininkystės skyrių ir leido studentams įsirašyti jan numatant, kad jie keturius semestrus eis bendruosius mokslus dalinai su to paties fakulteto kitų skyrių klausytojais, dalinai gi su kitų fakultetų (Technikos, Medicinos, Teisių) studentais, dalinai jau kai kuriuos specialius dalykus) pačiame skyriuje gi nuo 1924 m. rudens semestro bus jiems dėstomi grynai specialiai mokslai. Paminėtam pusmety buvo Agr.-Miškin. skyriuje 27 studentų ir laisvųjų klausytojų. Toliau jų skaičius augo, 1923 m. rudens pusmety buvo jau 54, bet vėliau, del visokių svyravimų, kurių pasireiškė Vyriausybės nusistatyme del to skyriaus reikalingumo 1924 m. pavasario pusmety buvo 42 stud. ir 1 klaus. (40 lietuvių ir 2 žydai).

Daug darbo Fakultetas padėjo nustatydamas Agr.-Miškininkystės skyriaus mokslų planus. Tuo reikalu dekanas dažnai kvietė visus gyvenančius Kaune agronomus ir miškininkus, kurie svarstė ir išdirbo reikiamų mokslų minimumus, kuriuos paskiau Fakultetas aprobavo kaip taisykles to skyriaus mokslams eiti. Tų pačių agronomų ir miškininkų nuomonės klausta ir del kandidatų, tinkamų Agr.-Miškininkystės skyriaus mokomojo personalo branduoliui sudaryti ir kandidato į Skyriaus vedėjus. Akceptavęs paminėtų susirinkimų pasiūlymus, Fakultetas išrinko Miškamokslo katedrai ord. prof. Paulių Matulionį, Žemdirbystės katedrai docentu Juozą Tonkūną ir e. doc. par. Mikalojų Kvašniną-Samariną, kurie ir pradėjo dėstyti 1924 m. pavasario semestre (prof. Matulionis — 1923 m.).

Susidaręs tuo būdu Agr.-Miškin. skyriaus branduolys (pirmininkas doc. Tonkūnas) dėjo visas pastangas, kad sutvarkytų reikiamas pradžiai padedamąsias mokslo įstaigas ir ypač kad suorganizuotų tolimesniems specialiams semestrams tinkamas mokslui ir žemės ūkio bei miškų praktikai sąlygas. Tuo tikslu ieškota dvaro, kuris būtų arti Kauno ir tinkamas pavyzdingam ūkiui įtaisyti. Buvo apžiūrėta keletas dvarų, tinkamiausias rasta Noreikiškių dvaras (arti 270 ha) ir todel 1924 m. kovo mėnesy buvo kreiptasi į Ž. Ū. ir V. T. Ministerį p. M. Krupavičių, prašant atiduoti tą dvarą Universitetui pavyzdingam ūkiui įrengti, numatant, kad ten galės tilpti ir Ministerijos projektuojamoji Centrinė Agranominių Tyrimų stotis. P. Ministeris principe buvo sutikęs atiduoti Noreikiškių dvarą Universitetui, jei tik Ministerija laimės teisme ir gaus dvarą savo žinion (byla vėliau buvo pralaimėta ir buvę dvaro savininkai pardavė jį privačiams asmenims). Kartu su tuo p. Ministeris pasiūlė pasvarstyti klausimą, ar ne geriau būtų vyresniuosius specialius semestrus įtaisyti Dotnuvoje, pasinaudojant ūkiu, trobesiais ir padedamomis įstaigomis žemės ūkio aukštesniosios mokyklos, Technikumo, kuris Ministerijos nuomone suvaidinęs skirtą jam vaidmenį ir dabar turįs būti likviduotas. Fakulteto ir Agron.-Miškininkystės skyriaus atstovams (dekanui ir doc. Tonkūnui) principe su tuo sutikus, p. Ministerio buvo pasiūlyta sudaryti jungtinė komisija iš Fakulteto ir Technikumo atstovų, kurį patiektų Ministerijai sumanymą, kaip reikėtų organizuoti ir aprūpinti aukštasis žemės ūkio mokslas ir kuriuo būdu reikėtų sunaudoti visa tai, kas jau yra

Dotnuvoje padaryta. Komisijos sumanymą Ministerija ketino dėti pamatan sprendžiant klausimą apie Dotnuvos likimą ir aukštąją žemės ūkio mokyklą.

Komisijon įėjo iš Fakulteto pusės dekanas Z. Žemaitis ir doc. J. Tonkūnas ir iš Technikumo pusės — direktorius A. Rukuiža ir agronomas mokytojas J. Kriščiūnas. Padariusi kelius posėdžius ir apžiūrėjusi Dotnuvos įstaigas ir ūkį, komisija priėjo vienu balsu prie išvadų, kad pasikeitus žemės valdymo sąlygoms Lietuvoje, aukštesnioji žemės ūkio mokykla nustoja svarbos ir turėtų būti suorganizuota aukštoji žemės ūkio mokykla. Esamomis Lietuvoje sąlygomis, kuomet labai trūksta lėšų aukštajai mokyklai tinkamai įrengti ir ganėtinai pasirengusio personalo, komisijos vieno balso nuomone, tegalima esą suorganizuoti tokia aukštoji žemės ūkio ir miškininkystės mokykla, į kurią gali išsivystyti Universiteto Agronomijos-Miškininkystės skyrius, jei tik bus duota jam pasinaudoti specialių, aukštesniųjų semestrų reikalams pamaži likviduojamu Dotnavos Technikumo ūkiu ir įstaigomis, kurie tuo būdu pamaži pereitų Universiteto žinon. Taip dalyką sutvarkius, valstybė būtų apsaugota nuo didelių išlaidų, nes nereikėtų lygiagrečiai ir išnauja įrengti daug padedamųjų mokslo įstaigų (kabinetai ir laboratorijos fizikai, neorganinei, organinei ir analizinei chemijoms, mineralogijai su kristolografija, geologijai; botanikos visoms šakoms, zoologijai, gyvulių anatomijai ir kai kuriems kitiems mokslams). Tiek pat nebūtų reikalo kviesti paminėtiems mokslo dalykams didelio mokomojo ir padedamojo personalo, kadangi studentai tuos dalykus atliktų jau esamose Un-to įstaigose. Antra vertus, studentai, tinkamai pasirengę iš bendrųjų dalykų Universitete per 3—4 semestrus ir nuvykdami 2 vasarom Dotnavon praktikai, galėtų eiti specialius mokslus ganėtinai sąmoningai ir eidami toliau kartu ir praktiką, baigtų tinkamai pasirengusiais praktikos gyveniman.

Tačiau šie dėsniai nebuvo priimti ir Ž. Ū. ir V. T. Ministerija įnešė Ministerių Kabinetan sumanymą steigti Dotnavoje atskirą ištisą aukštąją žemės ūkio mokyklą ir turėdama principinį tam Ministerių Kabineto pritarimą, ketina ginti tą sumanymą Seime ir, jei jis bus Seimo patvirtintas, Agronomijos-Miškininkystės skyrius tuo pačiu turės likviduotis, nes mūsų valstybei būtų nepajėgiama ir netikslinga laikyti dvi aukštosios žemės ūkio mokyklos ir, antra vertus, Skyrius negaudamas reikiamos žemės ir ūkio studentų praktikai, negalėtų savo uždavinių vykdyti.

Labai nepalankias Agr.-Miškininkystės skyriui organizuotis sąlygas sudarė ir tai, kad vadovaujamoji p. J. Aleksos Ž. Ū. ir V. Turtų Ministerija griežtai keitė savo nusistatymą aukštosios Ž. Ū. mokyklos klausimu: tai ji Seime palaikė sumanymą sujungti tokią mokyklą su Universitetu, tai vėl Ministerių Kabinete visai netikėtai (1923 m. birželio m.) buvo gavusi pritarimą savo pakitėjusiam nusistatymui, kad reikia uždaryti Agr.-Miškin. skyrius, kurio organizavimas būk buvęs del daugelio priežasčių per ankstyvas. Vėliau (1923 m. rugsėjo mėn.) Ministerių Kabinetas atmainė paminėtą nutarimą palikdamas skyrių veikti. Dar kartą, ryšy su valstybės tarnautojų etatų mažinimu buvo kilęs 1923 m. gruodžio mėnesy klausimas del reikalingumo uždaryti Agr.-Miškininkystės skyrių,

tačiau ir dar kartą 1924 m. sausio mėn. Min. Kabinetas buvo nutaręs palikti.

Tas nuolatinis svyravimas sudarė labai nervingą studentuose ūpą ir daugelis jų, abejodami ar begalės baigti mokslą pasirinktoje šakoje, persikelė į kitus skyrius, dalis išvyko į užsienius, kiti gi, kad ir skaitės to skyriaus studentais, negalėjo ramiai dirbti. Negeresnė buvo psichologiniu atžvilgiu ir mokomojo personalo padėtis: nežinia buvo, ar reikia organizuoti kabinetai, demonstracijos laukeliai (suplanuota A. Fredoje); jei organizuoti, tai kame? — nuo to žymiai priklausė, kas reikia rengti, įsigyti ir t. t.

Fakultetas dvejus metus beveik kiekviename savo posėdy svarstė įvairius klausimus, liečiančius Agr.-Miškininkystės skyrių; dekanas ištisą eilę straipsnių turėjo rašyti „Lietuvai" gindamas skyriaus reikalingumo klausimą (1923 ir 1924 m. liepos mėnesiai); taip pat darė ir Agr. Miškin. skyriaus branduolio nariai.

Skaityta Agr.-Miškininkystės skyriaus studentams daugiausia bendrieji mokslai su kitų skyrių ir fakultetų studentais. Specialių dalykų skaityta: Dendrologija, Miškamokslis (prof. P. Matulionis), Geognozija, žolių sėjimas ir pievų kultūra (e. doc. par. M. Kvašninas-Samarinas) ir Benrosios žemdirbystės I d. (doc. J. Tonkūnas). Be to, pradėta organizuoti Miškamokslio ir Žemdirbystės kabinetai (išleista tam arti 40.000 litų). Agr.-Miškin. skyriaus personalas parašė ištisą eilę straipsnių įvairiuose periodiniuose leidiniuose Lietuvos žemės ir miškų ūkio klausimais. Pradėta daryti ekskursijos su studentais susipažinimui su lauko dirvų tyrinėjimo metodais. 1924 m. vasarą prof. P. Matulionis su laborantu J. Kuprevičium komandiruotas Lietuvos miškų medžių geografijos tirti.

Botanikos sodas.

Botanikos Sodas įsteigtas balandžio mėnesyje 1923 metais ir viešas sodo pašventinimas dalyvaujant Ponui Respublikos Prezidentui, Švietimo, Žemės Ūkio ir Teisingumo Ministeriams, Žemaičių Vyskupui, ir kitiems aukštiems valstybės vyrams ir šiaip svečiams liepos 8 d. tais pačiais metais. Botanikos sodas užima žemės plotą arti 30 ha. A. Fredos dvare, skaitant kartu parką, fortų pylimus, kūdras (tai yra daug nenaudojamos žemės). Sodo vedėju yra Prof. Dr. Konstantinas Regelis. Vyresniuoju sodininku Pranas Martynaitis.

Išleista 1923—24 metais Sodo įtaisymui ir laikymui arti 110.000 litų, iš kurių mokslo priemonėms arti 50.000 litų skaitant šiltnamio pastatymą. Dabartiniu laiku šiltnamyje yra šie žymesni augalai: Papartinių arti 40 rūšių, Nepenbes — 4 rūšys, Coffea 2 rūšys, Erythroxylon Coca, Piper nigrum, Drosera capensis, Platycerium, Orchidaee — 30 rūšių, Ficus 8 — rūšys, Manihot utilissima, Smilax, Bromelinių — arti 15 rūšių, Palmų — 12 rūšių ir daug kitų augalų. Parke yra žymesni šie augalai: Platanus occidentalis, Acer — 5 rūšys, Tilia — 4 rūšys, Fraxinus — 6 rūšys, Thuya — 6 r., Taxus — 4 rūšys, Picea — 10 rūšių, Larix, Betula — 2 rūšys, Alnus — 2 rūšys, Salix kelios dešimtys rūšių ir iš krūminių yra Crataegus — 12 rūšių, Spiraea — 80 rūšių, Rosa —70 rūšių, ir daug kitų.

Pakviestas buvo iš Vokietijos Sodų Inžinierius p. Rauth, kuris padarė Botanikos sodui planą. Dabar veikia šie skyriai: Kultūrinių augalų skyrius, daromas didelis systematikumas viename sodo plote, Vaistinių augalų skyrius, kuriame, dideliame maste auginamos vaistinės žolės, kurios galėtų augti Lietuvoje.

Parke yra viso medžių ir krūmų arti 300 rūšių, daugmetinių augalų ligi 3.000 rūšių, svogūninių augalų — arti 50 rūšių, vaistinių augalų — arti 130 rūšių. Šiltnamyje yra arti 5.000 puodų augalų, akvarijai su žuvelėmis ir vandeniniais augalais.

Botanikos Sodas gavo paaukotų augalų iš Dahlemo Botanikos Sodo arti 1.000 augalų, Karaliaučiaus Bot. Sodo arti 100 augalų, Inž. Hilzenas Kaune paaukojo akvarijų su vandeniniais augalais. Sėklų gauta pakaitomis už savo sėklas ir paaukotų iš viso 5.000 rūšių. Pasikeista sėklomis su šiais botanikos sodais: Berlyno, Drezdeno, Karaliaučiais, Graz, Würzburgo, Marburg, Montpelier, Grenoble, Pavia, Roma, Napoli, Zürich, Christiania, Stockholm, Edinburg, Praga, Dorpat, Perm, Leningrad, Kiev, Carnauti, Belgrad, Budapest, Bucaresti ir kitų. Sėklų sąrašą Botanikos Sodas išsiuntinėjo į visus žymesniuosius pasaulio Botanikos Sodus. Pavasarį gauta iš Krašto Apsaugos M-jos 1200 metrų geležinės fortų tvoros sodui aptvėrti, gauti buvo 1923 metais naudotis kariški arkliai darbams Sode nuo gegužės ligi liepos mėn. Įsteigtame prie Botanikos Sodo vaistinių augalų skyriuje auginami augalai, kurie buvo išbandyti dar praeitais metais. Kaip parodė bandymai, galima Lietuvoje auginti daug tokių augalų ir patenkinti vietinė vaistų rinka savo augalais ir nusikratyti svetimų, įvežamų iš užsienio. Pradėtas tvarkyti Arboretumas, paruoštas plotas medelynams ir kai kurie augalai jau pasėti; padarytas biologinis skyrius ir vasarinių vienmečių augalų skyrius, padarytos dvi ežios paliai kelią daugmetiniams augalams, išvalytos dvi kudros žiemos metu ir daug atlikta smulkesnių darbų. Pirmoje Sodo gyvavimo pradžioje trūko vietos augalams sodinti, nes daug ploto buvo užėmę topoliai, kuriuos išretinus tiktai tegalima buvo tęsti toliau darbas. Šiais metais pavyko paruošti didelis plotas tiek, kad galima bus sutalpinti daug naujų augalų

Numatyti ateityje šie darbai: šiltnamio paplatinimas (dabar jau nėra vietos daugeliui augalų, kurių priskaitoma ligi 5000 puodų, bet ligi rudens prisidės dar arti 5000 puodų, kada bus išsodinti išvestieji iš sėklų augalai į atskirus puodus), tvoros statymas apie sodą, žemės plantažų darymas parke (be perkasimo sunkioje molio žemėje niekas neauga); dar dviejų kūdrų išvalymas ir viso ploto nusausinimas.

Dabar Sodas jau tiekia dalį medžiagos praktikos darbams Universiteto studentams ir dažnai jį lanko publika iš miesto ir iš provincijos. Sodas gauna tolyn vis didesnės reikšmės, ne siaurai pedagoginės, bet daugiau plačiai lavinančios. Savo medžiais, medelynais, dekoratyviais augalais, rožėmis ir krūmais stengiasi su laiku padėti išsivystyti sodininkystei ir pritaikomajai botanikai Lietuvoje.

Faculty of Mathematics and Natural Sciences.

Abbreviated report on the Faculty's activity in the period 1922—1924.

When the Faculty of Mathematics and Natural Sciences of the Lithuanian University was first formed, its purpose was to unite and continue the work commenced by the sections of Physico-Mathematics and of Natural Sciences of the Superior School organized in Kaunas on January 27-th 1920. The earliest object and task of the Faculty are obvious from the above statement; they were: 1) to organize the instruction and practice of students in pure mathematics and in the other branches of precises science and 2) to make all the arrangements necessary for the organization of the faculties closely connected with these sciences (the faculties of medicine and of the technical knowledge). Later on, when the Faculty had already commenced its work on the ground of the Statute of the Vilna University, a new plan arose of entrusting to its care the organization of instruction in agriculture and forestry. The undertaking was actively supported by the Ministry of Agriculture and State Domains; a special paragraph was inserted by the Seym in the University Statute now in force, according to which a section of Agriculture and Forestry was to be instituted as part of the Faculty of Mathematics and Natural Sciences. In the beginning of its existence the Faculty had organized three sections: the Physico-Mathematical, the Physico-Chemical and the Biological; later on the section of Agriculture and Forestry was added to the afore-named three.

The first body of professors to the Faculty was appointed on February 16-th 1922 by an order of the President of the Republic, according to which prof. Zigmas Žemaitis was charged to organize the chair of Mathematics, Vincas Čepinskis — that of physics, Antanas Purėnas — organic chemistry, Philip Butkevičius — inorganic chemistry, and Thadeus Ivanauskas — that of zoology. Now, toward the end of the spring half-year 1924, after a period of two years and a half, the Faculty's senior body of lecturers numbers 7 professors in ordinary, 4 extraordinary professors, 6 docents and 2 executing the office of docents, whereas the junior body consists of 8 senior assistants, 1 junior assistant, 1 senior manipulator, 8 junior manipulators, 1 executing the office of learned horticulturer, 1 preparator, 1 demonstrator, 1 senior horticulturer and 2 horticulturers. The auxiliary institutions of the Faculty had at their service 1 stoker and 8 janitors.

In the course of the whole period described, the Faculty of Mathematics and Natural Sciences was still in its stage of organization; the achievement of this task was made extremely hard by the lack of duly prepared collaborators and particularly by the lack of premises for the scientific institutions; in such unfavourable conditions the Faculty had to

to labor under great difficulties and instruction could not proceed normally, especially in the begining, when there were hardly any auxiliary premises and arrangements. In 1924, towards the end of the spring half-year, some progress was already attained, and the following institutions were at work or were beginning to work: a physical laboratory, a cabinet of astronomy, chemical laboratories for inorganic and analytic chemistry, cabinets of geophysics and geology, a zoologic laboratory, cabinets of plants, anatomy and physiology, a cabinet of systematic botany, of mineralogy and crystallography, of histology, of comparative anatomy, of geognozy, a cabinet of forestry, and eventually a botanical garden. Besides these, some other establishments necessary for the studies are now being organized and will be opened in the coming autumn half-year, namely: a mathematic seminary, cabinets of agriculture and entomology, and an astronomic observatory. Until now a great many of the institutions above-named, as for instance the cabinets of geophysics, mineralogy and crystallography, geology, astronomy, forestry, anatomy and physiology of plants, and of comparative anatomy having no premises of the own, were obliged to camp in other institutions, where the available space was also very limited. Others, as the cabinets of histology and geology, had rooms specially assigned to them.

It is clear that in such conditions the professors of the Faculty, busy with the organization of the necessary establishments, their time taken up in great measure by the efforts to find a shelter for these establishment, their energies spent on the providing of all the necessaries for adequate studies and on preparing without foreign help a staff of junior assistants — could not very well devote themselves to calm scientific labour. Nevertheless, even in the circumstances described, many members of the Faculty found it possible, as the Faculty organ states, to undertake such work. The first number of the „Works of the Faculty of Mathematics and Natural Sciences“ appeared in the year 1923, the second will appear shortly, and the third is already prepared for print. Besides this, members of the Faculty have been writing or translating into Lithuanian a series of manuals for high schools, of which some have already been published, others are now in print and others are awaiting the opportunity to be printed, — for every publication requires considerable expense, and the means are wanting.

The number of courses announced by the Faculty for each half-year of the period described, and the number of students registered in each case, may be seen from the table under:

Half-year (semester)	Number of courses	Average number of students
Spring half-year 1922	14	58
autumn „ „ „	21	103
spring „ „ „	28	78
autumn „ „ „	33	64
spring „ „ „	34	68

Besides this University work strictly speaking, the Faculty participated in the work for the country's culture in a broader sense. Nearly all the members of the Faculty took part in a series of University lectures, in the Popular University, in various school congresses; they traveled to different parts of the country giving lectures there, etc. A good many excursions to different palces of Lithuania have been organized for students, school-masters and simply lovers of nature for the purpose of acquainting the exsursionists with the country's flora, fauna and with the layers of the soil. Geological and geobotanical investigations of the depths of the soil have been planned for several years. An expedition for the purpose of such investigations, directed by prof. G. Smit-Sibinga, has been organized in the present academical half-year, and the researches in the geologic region are beginning this summer, the necessary means for the enterprise being granted by the Cabinet on July 1-st c. The Station for Natural Scientific Research has become a centre around which all amateurs of nature assemble. In 1923 the Station organized „tree-planting" on a large scale, and in 1924 the Lithuanian Reforestration Committee came to life under the guidance of prof. Ivanauskas director of the Station. By the offorts of this Committee „planting-weeks" were organized all over Lithuania. The Station for Natural Scientific Research and the Museum of Natural History belonging to it were visited by more than 100 excursions, in which several thousand school-pupils and teachers took part.

In 1923 the Botanical Garden, the grounds of which were laid by the Faculty, commenced the work of investigating the flora of Lithuania, and became a point of attraction for numerous excursions. Since 1924 the Botanical Garden undertook the study of medical plants and the labour of their acclimatization on a wide scale. Moreover, the section of Biology, the chairs of Botany and Zoology and the Station for Natural Scientific Research set themselves the task of propagating and assisting in a better knowledge of nature and undertook the local instruction of suitable teachers and amateurs of nature generally.

The greatest impediment the Faculty met with in its work was the lack of quarters for its institutions. Some of the latter are still unable to utilize all the auxiliary means of instruction which they possess and cannot even find where to store them. For instance, the tools of the Cabinet for the anatomy and physiology of plants, the systematic botanical collections and partly even the rich zoological collections remain until now packed in their boxes and cannot be used, as there is no room where they could be placed. All the Faculty's institutions are now lodged in 27 rooms; several more auditories are needed for it in common with other faculties. Besides this, in many cases the students of the Faculty have to hear their lectures and perform their practical work and exercises in the premises of other faculties. The purchese of the apparatus for studies and of the inventory was effected by the Faculty first in ost-marks, then in lits; this often makes the calculation of the expenses borne by the faculty a very complicated business. It is also necessary to add that a great many auxiliaries used for the studies

such as preparations, pictures, collections etc., are prepared by the senior and junior teaching staff themselves, whereby the value of the Faculty's property is often considerably increased. Until now the Faculty has also frequently received donations: various valuable stuffed animals and birds, skins, fish, insects, a collection of preparations (about 1000 specimens were offered by prof. T. Ivanauskas; a considerable selection of Turkestan insects by M. Constantine Arris; prof. F. Sivitzky of the Manilla University in the Philippines, presented a collection of preparations of tropical sea-animals; the Botanical Garden of the Berlin and Königsberg Universities sent several hundreds of live plants to the University's Botanical Garden; several thousand species of seeds were sent by many other botanical gardens.

Besides the possessions enumerated, the Faculty owns in the suburbs of Kaunas about 30 hectars of ground destined for the Botanical garden, and about 40 hectars for the proposed zoological garden, the building of a Biologic institute and of an astronomic observatory, and for the arangement of a demonstrative instruction field.

The Faculty's property just describedbooks, scientific equipment and other inventory makes up a total of considerable value.

Medicinos Fakultetas.

1922. II. 16. — 1924 VI. 1.

1. Medicinos Fakulteto Taryba.

Medicinos Fakulteto Taryba, pradžioj vad. branduolys, susidėjo iš 5 narių: Valstybės Prezidento paskirto Dekano d-ro med. P. Avižonio ir Švietimo Ministerio paskirtų d-ro med. A. Jurgeliūno, farmacijos magistro P. Raudonikio, veterinarijos magistro L. Gogelio ir gyd. Vl. Lašo. Keturi pirmieji branduolio nariai, einant Vilniaus Universiteto Statuto § 7, paskirti profesoriais, o gyd. Lašas docentu (Vilniaus Statute buvo numatyta tiktai du titulu — profesoriai ir docentai).

1922 met. balandžio 22 d., įsiteisėjus Lietuvos Universiteto Statutui, branduolys pradeda veikti kaip Medicinos Fakulteto Taryba, ir jos sudėtin įeina docento titulu Aukštųjų Kursų lektorius doktorantas gyd. J. Žilinskas. Vėliau docentai pakeliami į ekstra-ordinarinius profesorius.

Posėdžiuose daugiausia buvo svarstomi medicinos įstaigų organizavimo ir administravimo klausimai, studentų reikalai, mokslo personalo rinkimai, įstaigų sutalpinimas ir jų įrengimas, įstaigų aprūpinimas lėšomis, mokslo plano nustatymas, mokslo personalo pareigos ir teisės, mokslams eiti taisyklės, egzaminų programos ir t.t. Svarstomi buvo taip pat medicinos vyresniojo personalo praktikos teisių Lietuvoje įstatymo projektas, praktikos ir mokslo titulų nustatymo klausimas ir kt. Sutartims sudaryti ir kitiems svarbiems klausimams referuoti buvo skiriamos komisijos. Tarybos nariai dalyvavo Valstybinės Gydytojų Egzaminuojamosios Komisijos darbuose, tai vadovaudami (Avižonis, Jurgeliūnas, Bagdonas, Karuža), tai egzaminuodami kandidatus į gydytojus. Be to, Taryba atsiliepdavo į įvairias iškilmes, mokslininkų sukaktuves, dargi tautines šventes, tai siųsdama delegatus, tai sveikindama, tai kitokiu būdu pareikšdama savo nusistatymą.

Tarybos narių ir posėdžių skaičius semestrais keitėsi tokiu būdu:

Metai	1921-22		1922-23		1923-24	
Semestrai .	rud.	pav.	rud.	pav.	rud.	pav.
Tarybos nariai . .	—	6	10	13	15	15
Posėdžiai	—	24	20	27	22	29

Posėdžiai prasidėda rugsėjo mėn. pradžioj ir tęsiasi mažne ligi birželio pabaigos su pertraukomis Kalėdų ir Velykų šventėms. Šaukiami

buvo posėdžiai paprastai vieną kartą savaitėje, bet būdavo ir ekstra posėdžių, po 2 kartu, o pradžioj dargi po 3 kartus savaitėje.

2. Medicinos Fakulteto įstaigų organizavimas.

Visų pirma buvo nutarta tęsti Aukštųjų Kursų mokslas toliau, paimti medicinos įstaigos savo žinion ir vaduotis tam tikros komisijos prie Švietimo Ministerijos išdirbtu Fakulteto mokslo planu. Atidaryta medicinos, edontologijos ir farmacijos skyriai su sekančiais semestrais: Medicinos II ir IV, odontologijos II ir farmacijos II ir IV. Veterinarijos skyrius nutarta atidaryti ateinančiame rudens semestre. Tam tikri kreditai buvo asignuoti Medicinos Fakulteto 1922 m. reikalams.

Vyr. mokslo personalui buvo paskirtos katedros valdyti: prof. Avižoniui — Oftamologija, prof. Jurgeliūnui — Higiena su bakteriologija ir sanitarine policija, prof. Raudonikiui — Farmacija su farmakognozija, prof. Gogeliui — Veterinarijos bakteriologija ir epizootologija, doc. V. Lašui — Fiziologija su fiziologine chemija. Anatomija su Histologija pavesta dėstyti doc. J. Žilinskui, Odontologijos protezų technikos laboratorijai vesti nutarta kviesti lektoriaus teisėmis dantų gydytojas Adolfas Petrauskas.

1922 m. kovo mėnesy nustatyta mokslo planai I, II, III, IV semestrams visų trijų skyrių studentams. Kiek vėliau buvo nustatyta ir Tarybos priimta „Lietuvos Universiteto Medicinos Fakulteto mokslams eiti taisyklės“ drauge su mokslo planais. 1922 m. rudens semestre nustatyta „Medicinos Fakulteto jaunesniojo mokslo personalo pareigų ėjimo taisyklės“. Vyresniojo mokslo personalo pareigos, jo veikimo ir kvietimo tvarka, Medicinos Fakulteto ir jo įstaigų organų kompetencija ir darbas, studijų ir egzaminų tvarką ir t.t. suprojektuota Fakulteto regulamine, kurio dalis Tarybos jau priimta.

1923—24 mokslo metais Fakulteto Tarybai nutarus daugelio katedrų vedėjų sustatyta katedrų kursų programos. Mokslo metų pabaigoj organizuota Veterinarijos sekcija, kuri veterinarijos skyriaus klausimus pirma apsvarsto savo tarpe, daro pasiūlymų, kurie įnešami Fakulteto Tarybon svarstyti.

1922 m. pavasario semestre veikė 6 įstaigos:

1. Anatomijos Institutas — doc. J. Žilinskas,
2. Histologijos kabinetas — doc. J. Žilinskas,
3. Fiziologijos kabinetas su fiziologinės chemijos laboratorija — doc. V. Lašas,
4. Bakteriologijos kabinetas — prof. A. Jurgeliūnas,
5. Farmacijos ir farmakognozijos kabinetas — prof. P. Raudonikis,
6. Protezų technikos laboratorija — e. lektor. p. dantų gyd. A. Petrauskas.

Katedrų vedėjams buvo pakviestas reikalingas skaičius jaunesniojo personalo.

1922 m. rudens semestre buvo įkurtos 6 naujos katedros:

1. Įvadas į chirurgiją (Maskvos Un-to prof. J. Dzirne, o nuo 1923 m. rudens sem. pavad. prof. Boit),
2. Bendroji patologija ir patologinė anatomija (pavaduotojas prof. Gogelis),
3. Operacinė chirurgija su topografinė anatomija (Karaliaučiaus Un-to prof. H. Boit),
4. Įvadas į vidaus mediciną (E. ord. prof. J. Bagdonas),
5. Akušerija ir ginekologija (Doc. P. Mažylis),
6. Farmakologija (pavad. prof. Raudonikis).

Kaip sunku buvo pasirinkti katedrai vedėjas, jau pačioj pradžioj teko įsitikinti. Išrinktas Farmakologijos katedrai prof. S. Červinskis del



Gydomasis kambarys akių poliklinikoj.

ligos ilgai negalėjo atvykti ir praslinkus Statuto § 4 numatytam terminui Farmakologijos katedra laikinai buvo pavesta Farmacijos ir Farmakognozijos katedros vedėjui, kuris ilgą laiką yra buvęs Maskvos Un-to Farmakologijos katedros asistentu. Taip pat nepavyko rinkimai Zootomijos katedros vedėjo: vet. gyd. M. Veitas del įvairių priežasčių negalėjo atvykti, ir jo vieton buvo išrinktas e. doc. par. vet. gyd. Z. Mockus. Taip gi ilgai reikėjo laukti išrinktojo prof. Vintelerio. Jam ilgai neatvykstant dėstymas bendrosios patologijos IV semestro studentams pavasario semestre susitrukdė, o 1922 m. rudens semestre tas kursas buvo pavesta dėstyti Veterin. Bakteriologijos katedros vedėjui prof. Gogeliui, Patologinės anatomijos kursas — Karo Ligoninės prozektoriui gyd. Oželiui, sekcijų kursas d-rui med. Mackevičaitei. Prof. Vinteleris atvyko Kaunan ir pradėjo eiti savo pareigas 1923 metų pradžioj.

Taigi 1922 m. rudens semestre pradėjo kurtis 6 naujos katedros, iš kurių 4 turėjo savo vedėjus (įvadas į chirurgiją, įvadas į vidaus mediciną, operacinė chirurgija, akušerija ir ginekologija), o 2 buvo pavaduojamos (bendroji patologija su patologine anatomija ir farmakologija). Gyvulių anatomijos katedra del butų stokos negalėjo įsikurti 1922 m. rudens semestre ir pradėjo veikti tiktai 1923 m. pradžioj.

1923 m. rudens semestre pradėjo veikti 9 naujos katedros:

1. Oftalmologijos (prof. Avižonis);
2. I Terapeutinės klinikos (prof. Buinevičius);
3. Chirurginės klinikos (pavad. prof. Boitas);
4. Odos ir veneros ligų katedra (prof e. o. Karuža);
5. Vaikų ligų (pavad. prof. Buinevičius);



Akių operacija.

6. Vet. patologinės anatomijos su mėsos pažinimu (prof. e. o. Nonevičius);
7. Vet. Bakteriologijos ir epizootologijos (prof. Gogelis);
8. Vet. Vidaus ligų (pavad. prof. e. o. Nonevičius);
9. Vet. Chirurgijos (pavad. prof. Gogelis).

1923 m. pabaigoj užėmė Histologijos su embriologijos katedrą pakviestasai Berno Universiteto prof. E. Landau.

1923 m. rudens semestre išrinktas Stomatologijos ir dentiatrijos katedrai vedėjas d-ras med. Hoenig iš Berlyno. Jam neatvykus ir nesant kitų tinkamų kandidatų, Tarybos nutarta tos katedros vyresnysis asistentas, buv. įvados į chirurgiją katedros asistentas gyd. P. Stančius pasiųsti Vienon specializuotis toje šakoje.

Vaikų ligų katedra pavesta organizuoti prof. Buinevičiui, bet jam siulant, vaikų ligų kursas buvo pavesta dėstyti vyresniajam vaikų ligų katedros asistentui d-rui med. V. Tumėnienei.

1924 m. pavasario semestre Medicinos Fakultetas turi 22 veikiančias katedras, kurių 7 dar neturi nuolatinių savo vedėjų.

1923—24 mokslo metų pabaigoj išrinkti:

1. Teismo ir socialės medicinos katedrai Vienas Universiteto Teismo medicinos Instituto vyresnysis asistentas d-ras med. Werkgartner.
2. Neuropatologijos ir psichiatrijos katedrai doc. J. Blažys Tauragės Psichiatrinės Ligoninės vedėjas.

1924—25 mkslo metų pradžioj numatomi rinkimai dar 2 naujų katedrų vedėjų: Ausių, nosies ir gerklės ligų su klinika ir Zootechnikos, zoohigienos ir eksteriero. Be to, 1924—25 mokslo metų pradžioje turės įvykti rinkimai nuolatinių vedėjų toms katedroms, kurios laikinai yra pavaduojamos: 1) Farmakologijos ir bendrosios terapijos, 2) Vaikų ligų su klinika, 3) Operacinės veterinarijos chirurgijos, chirurginės patologijos ir specialės chirurgijos su klinika, 4) Veterinarijos Diagnostikos, specialės patologijos ir terapijos su klinika. Rinkimai vedėjų Stomatologijos ir dentiatrijos katedros ir 2 Chirurginių katedrų tuo tarpu nenumatomi.

Dar pasiliks laikinai vakuojančios katedros: II Terapeutinė ir II Chirurginė su klinikomis.

3. Medicinos Fakulteto etatai ir išlaidų sąmatos.

Fakulteto Taryba patiekė Universiteto Rektoriui pilną savo įstaigų etatų sumanymą, apimantį vyresnįjį ir jaunesnįjį mokslo ir technikos personalą.

Etatų rūšys ir skaičius Biudžeto Patikrinimo Komisijos buvo labai sumažinti. Labiausia buvo sumažintas technikos personalo skaičius — išbraukta iš viso 170 asmenų, motyvuojant, kad Medicinos Fakultetui nuosavių klinikų steigti nereikėsią. Medicinos Fakulteto Taryba, būdama surišta sutartimis ir numatydama didelį reikalingumą žemesniojo personalo pagalbos prašė Rektoriaus daryti žygių, kad žemesniojo personalo skaičius būtų pakeltas dar bent 18 žmonių. Etatų sumanymas įneštas Seiman ir dar tebesvarstomas.

Nors katedroms vesti numatyta buvo tiktai ordinariai profesoriai, tačiau praktikoje skiriami buvo katedroms organizuoti ir vesti ekstraordinariai profesoriai ir docentai.

1923 m. pabaigoj ir 1924 m. pradžioj katedrų vedėjų tarpe buvo: ordinarių profesorių 7, ekstraordinarių profesorių 6 ir docentų 2.

Vyresniesiems asistentams, turintiems pedagoginio prityrimo ir mokslo darbų leidžiama buvo, išimties keliu, skaityti antraeilės rūšies kursai lektorių teisėmis. Be to, pradžioj dažnai buvo daromos sutartys su pasižymėjusiais gydytojais ir buvo pavedamas jiems dėstyti vienas kitas mokslo dalykas. 1924 m. pavasario semestre buvo: lektorių — dėstytojų 5, gydytojas rentgenologas 1, vyresniųjų asitentų 13, jaunesniųjų asistentų

12, demonstratorių 2, vyresniųjų preparatorių 3, jaunesniųjų odontologijos technikų 2 ir jaunesniųjų preparatorių 1.

Sąmatas metams paruošdavo patys katedrų vedėjai, o iš tų atskirų sąmatų būdavo sustatoma viena bendra fakultetinė, kuri būdavo Fakulteto Tarybos peržiūrima ir patiekiama Senatui.

Iš bendros 1922 m. Universitetui sąmatos 23.305.674 auks. Medicinos Fakultetui buvo paskirta 8.462.636 auks.: algoms (su priedais) 2.399.100 auks., kanceliarijos, ūkio reikalams, inventoriui— 1.591.330 auks., mokslo priemonėms — 2.960.206 auks., remontui — 1.500.000 auks., komandiruotėms — 12.000 auks.

Kylant prekių brangumui Medicinos Fakulteto buvo prašyta papildomojo kredito ir gauta dar 2.070.500 auks.

Lėšų skirta:

Kuriam reikalui	1923 metams		1924 metams	
	Litų	cnt.	Litų	cnt.
Algoms	260.000	—	319.146	—
Kanceliar. ūkio išlaidoms ir inventoriui	150.550	—	117.474	—
Kamandiruotėms	7.500	—	11.650	—
Mokslo priemonėms ir knygoms . . .	377.000	—	372.614	—
Remontui	100.000	—	101.085	—
Statybai	35.000	—	—	—
Iš viso Lt.	936.050	—	921.971	—

4. Fakulteto įstaigų sutalpinimas ir įrengimas.

Bendruoju Universiteto statybos planu Medicinos Fakultetui numatyta statyti Anatomijos, Veterinarijos ir Odontologijos Institutai, bet to plano realizavimas tegalimas tik per 10 metų. Dar Aukštųjų Kursų rūpesniu gauta Anatomijos katedrai namai, Mickevičiaus g-vėj 7 Nr.

Nesant pakankamai kreditų Institutų statymui, tuo tarpu nuspręsta buvo statyti dviejų aukštų mūrinis namas — lavoninė greta Anatomicumo ir gauta tam tikslui 35.000 litų. 1923 m. vasara lavoninė buvo pastatyta, o dabar baigiamas jo įrengimas. Projektuojama dar pastatyti prie Valstybinės Kauno Ligoninės sandėlio 2-jų aukštų mūrinis namelis Patologinės anatomijos ir Teismo medicinos katedrų reikalams, ir tam projektui įvykdyti daromi žygiai. Tam tikslui jau asignuota 60.000 litų.

Atsidarius Universitetui Ministerių Kabineto buvo nutarta pavesti Universitetui buv. Komercijos mokyklos rūmai. Tuose rūmuose be kitų įstaigų buvo laikinai sutalpinta odontologijos protezų technikos laboratorija ir Fiziologijos su fiziologine chemija katedra.

Farmacijos ir farmakognozijos kursas IV sem. studentams pradžioj buvo dėstomas Valstybinėj Analitinėj Laboratorijoj, kurios vedėjas buvo

prof. Raudonikis, bet 1922 m. pabaigoj ta laboratorija, Steig. Seimui išleidus tam tikrą įstatymą, buvo uždaryta, jos turtas atiduotas Centrinės Technikos Chemijos Laboratorijai, o butas užimtas Žemės Ūkio ir Valsybės Turtų Ministerijos. Del to katedros kursas buvo pertrauktas mažne ištisus du semestru, kolei buvo gautas tai katedrai butas buv. Karo Mokyklos rūmuose. Bakteriologijos kursą IV sem. studentams dėstė prof. Jurgeliūnas, kurs buvo valstybinio Higienos instituto vedėjas. Vidaus Reikalų Minitseriui leidus, Higienos Institutas su savo mokslo priemonėmis galėjo tarnauti katedros reikalams. 1923 m. rudenį katedra persikėlė į Fakulteto rūmus. Stomatologijos ir dentiatrijos katedra Universiteto rūmuos tegavo tiktai 1 kambarį. Tame kambaryje buvo įtaisyta protezų technikos laboratorija. III ir IV sem. studentai lankė 2 odontologijos ambulatorijos, iš kurių viena priklausė Kauno Miesto Valdybai, kita gi buvo Karo Ligoninėje. 1923 m. rudens semestre pradėta rūpintis gauti butą V sem. odontologams odontologinei ir protezinei klinikai. Fakultetui 1923 m. pabaigoj vyriausybės pažadėtas butas iš 6 kambarių Laisvės Alėja 12 Nr., ir galima tikėtis, kad tas butas bus užleistas odontologijos skyriui.

1922 m. pabaigoj Ministerių Kabinetui nutarus Universitetui buvo užleisti buv. Karo Mokyklos rūmai, Gedimino g-vė 29 Nr. Padarius remontą į tuos rūmus 1923 m. rudens semestro pradžioj įsikaustė šios katedros: 1) Bendrosios patologijos ir patologinės anatomijos, 2) Higienos su bakteriologija, 3) Fiziologijos ir fiziologinės chemijos, 4) Farmacijos ir farmakognozijos, 5) Farmakologijos ir bendrosios terapijos ir 6) Histologijos. Visos tos katedros užima 16 kambarių, bet ir tos vietos yra maža.

Katedros Įvadas į vidaus mediciną ir operacinė chirurgija su topografine anatomija nuo 1922 m. rudens semestro pradėjo veikti prie Valstybinės Kauno Ligoninės, o Įvadas į chirurgiją Karo Ligoninėj. Karo Ligoninėj buvo projektuojama organizuoti I Chirurginė klinika, bet prof. Dzirnei išėjus iš Fakulteto narių I chirurginės klinikos organizavimas pavestas prof. Boitui Kauno Ligoninėj. Prof. Boitui pavesta taip pat dėstyti Įvado į chirurgiją kursas. Valstybinėj Kauno Ligoninėj susikūrė taip pat I Terapeutinė klinika ir odos ir veneros ligų katedra su klinika. Raudonojo Kryžiaus Ligoninėj susikūrė akušerijos ir ginekologijos ir akių ligų katedros su klinikomis. Su Raudonojo Kryžiaus Valdyba ir Sveikatos Departamentu sudarytos yra sutartys Fakulteto įstaigų sutalpinimo reikalu. Einant sutartim Med. Fak-tas turi mokėti Raud. Kryž. Valdybai po 4150 litų kas mėnuo. Vaikų ligų kursas, del ligoninės stokos Kaune, buvo dėstomas Miesto Valdybos vaikų Ambulatorijoje, Laisvės Alėjos 12 Nr. 1924 m. pavasario semestro pabaigoj atidaryta Sveikatos Departamento Vaikų Ligonė, kurios Direktorius yra draug Fakulteto Vaikų ligų kurso dėstytojas med. d-ras Tumėnienė.

Ateinantiems 1924—25 mokslo metams numatoma visa eilė įstaigų, kurias reikės kur nors sutalpinti. Tos įstaigos yra šios: 1) Teismo ir socialės medicinos katedra, 2) Neuropatologijos ir psichiatrijos katedra su klinika, 3) Ausių, nosies, gerklės ligų katedra su klinika, 4) Prozetoriumas 3 anatominėms katedroms (Teismo ir socialės medicinos, operacinės chirurgijos su topografine anatomija, patologinės anatomijos katedros).

Be to, labai ankšta savo butuose šioms katedroms: 1) Odos ir veneros ligų, 2) Histologijos su embriologija, 3) Farmakologijos, 4) Akių klinikai ir 5) I Terapeutinei klinikai.

Remonto reikalams 1923 m. skirta buvo 100.000 litų. Iš to kredito buvo atliktas remontas buv. Karo Mokyklos rūmų, Anatomikumo ir kt.

1924 m. remonto kreditas (101.085,—) jau mažne išleistas.

Nuo 1922 m. II 16 ligi 1924 m. VI 1 d. inventoriui įsigyti katedrų išleista apie 70.000 litų.

5. Mokslo priemonės. Knygos. Kolekcijos.

Įstaigos mokslo priemonėmis buvo aprūpinamos pačių įstaigų vedėjų. Užsakymai dažniausiai buvo daromi Vokietijoj, Austrijoj, o paskutiniu laiku Prancūzijoj. Pradžioj tie užsakymai ėjo per užsienių atstovybės prekybos skyrių. Maža dalis buvo perkama, arba užsakoma Kaune (piešiniai, prietaisai iš medžio). Žymi mokslo priemonių dalis buvo gaminama laboratorijose savųjų darbininkų (anatominiai makroskopiniai ir mikroskopiniai preparatai).

Demonstravimo tikslams 1923 m. buvo nupirkta iš Vienos firmos C. Reichert 2 epidiaskopu, už kuriuodu užmokėta arti 16.000 l. Vienas epidiaskopas padėtas bendroj Fakulteto auditorijoj, kitas Anatomijos Instituto auditorijoj. Be to, buvo nupirktas iš Karaliaučiaus Universiteto chirurgijos klinikos Rentgeno aparatas giliajai terapijai už 17.000 litų ir pavestas naudotis akušerijos-ginekologiojs klinikai. Laboratorijoms įsigyta mikroskopų 76 (Histologijos 25, Higienos-Bakteriologijos 15, Patologijos anatomijos 12, Anatomijos 8), mikrotomų 6, Gullstrando plyšinė lempa ir kt.

Paaukota: 1) D-ras Bliūdžiutė — 1 mikroskopą, 2) D-ras Kutarga — 1 mikroskopą, 3) D-ras Jonikaitis — 1 mikroskopą, 4) D-ro Bukonto testamento vykdytojai — 99 pavadinimų instrumentų.

Knygos. Kiekviena katedra organizuoja knygyną. Daugiausia knygų turi Oftalmologijos katedra (286), Anatomijos katedra (264). Visuose mokslo kabinetuose yra knygų 1080. Daug medicinos knygų yra bendroje Universiteto Bibliotekoje.

Tos katedros, kurios naudojasi Vidaus Reikalų Ministerijos įstaigomis (Valstybine Kauno Ligonine, Valstybiniu Higienos Institutu) naudojasi taip pat tų įstaigų laboratorijomis, knygomis, todel ir mokslo priemonių yra pirkusios palyginant mažiau, negu kitos katedros.

Dalis knygų Medicinos Fakultetui yra aukota: 1) Leit. Šenbergas yra padovanojęs savo tėvo med. d-ro Šenbergo knygyną, susidedantį iš 109 knygų ir žurnalų, 2) G. Petkevišaitė padovanojo savo tėvo med. d-ro Petkevičiaus knygyną — 324 knygų ir žurnalų. Tų knygų ir žurnalų didesnė dalis atiduota Universiteto knygynui, 3) Sakalauskienė — savo tėvo d-ro Javorovskio 32 knygų ir žurnalų. 4) Amerikos Raudonasis Kryžius, likviduodamas savo įstaigas Kaune dovanojo Jungt. Valst. Armijos išleistas 2 knygas Manual of Surgical Anatomy 61 egz. ir Handbook for the Sanitary Troops Edit. By Ch. Mason — 24 egz.

Kolekcijos.

Katedrų pavadinimas	Preparatų			Piešinių	modelių
	korozioninių	makroskopinių	mikroskopinių		
Bendros patol. ir patol. anat. .	—	269	1300	26	—
Anatomijos	9	742	1086	349	31

6. **Komandiruotės užsienin ir ryšiai su užsienio mokslo įstaigomis.**

Komandiruota užsienin pasitobulinti

1922 m. Prof. Jurgeliūnas — Bakteriologijos srity Vokietijon
„ „ Lašas — Fiziologijos „ „
„ Gyd. Žemgulys — Chirurgijos „ „
1923 m. Prof. Avižonis — Oftalmologijos „ Šveicarijon
„ „ Bagdonas — Vidaus ligų „ Vokietijon
1924 m. Vyr. Asist. gyd. Stančius — Odontologijos Inst. „ Vienon

Medicinos Fakultetas stengiasi užmegzti ir palaikyti ryšius su kitų kraštų mokslo įstaigomis.

1922 m. rugsėjo mėn. Medicinos Fakultetas pasveikino Vokiečių Gamtininkų ir Gydytojų Draugiją, švenčiant jai 100 metų sukaktuves. Tų pat metų gruodžio 13 d. Fakultetas sveikino Dorpato prof. Gutmaną 50 metų sukaktuvių dieną, 1923 m. Fakultetas deleguoja prof. A. Jurgeliūną Paryžiun ir Strassburgan dalyvauti iškilmėse švenčiant 100 metų L Pasteuro sukaktuves, siunčia pasveikinimo telegramas Bernan, Šveicarijon, del Monakovo sukaktuvių ir Dorpatan del Rektoriaus prof. Koppelio sukaktuvių. 1923 m. rudenį buvo deleguotas Ryman II palyg. patologijos kongresan e. o. prof. Bagdonas. 1924 m. pradžioj atvyksta Kaunan Rockfellerio Fundacijos atstovas d-ras Evesole su savo sekretorium, aplanko susikūrusias ir besikūriančias Fakulteto įstaigas ir surenka žinių apie jų įsikūrimą, veikimą irkt.

7. **Mokslo pranešimai ir mokslo darbai.**

Nors besikuriant mokslo įstaigoms daug laiko ir energijos išeina adminictracijos ir órganizacijos darbui, tačiau ir pradžioje Fakulteto mokslo personalo tarpe pastebima yra tendencija užsiimti mokslo tyrinėjimais. Gydytojų mokslo pranešimai, kartais su ligonių demonstracija iki šiol buvo daromi tiktai Kauno Medicinos Draugijoj ir Visuotinuose Gydytojų Susivažiavimuose. Paskutiniu laiku Fakulteto Tarybai nutarus šaukiami mokslo personalo susirinkimai, kuriuose daromi mokslo pranešimai su ligonių ir preparatų demonstracija ir diskusijomis.

Pirmasai Fakultetinis susirinkimas įvyko š. m. kovo 21 d. Akių klinikoj, kame referuojami buvo atsitikimai iš akių ligų srities (rožės komplikacija keralitų ir vėjarauplių komplikacija panophtalmitu) asistentų O. Landsbergienės ir Pralgausko. Prof. Avižonio buvo demonstruota

Gullstrando plyšinė lempa (Spaltlampe) su akių mikroskopu ir Hesse aparatas Coordimeter akių muskulų sutrikimams ir paralyžiams tirti. Antras susirinkimas buvo gegužės 17 d. Kauno Ligoninės auditorijoj ir švarstyta klausimas apie įvairius plačių tuberkuliozo gydymo būdus (immuno biologinė problema, pneumothorax artif. localisatus, extra-pleurale tho raco-plastica, phrenicotemia, rentgenotherapia, empyema gydymas). Referavo prof. Boit, Bagdonas, asistentai Zacharinas, Kuzma, Kanauka ir Rentgeno Kabineto vedėja d-ras Kalvaitytė.

Mokslo darbai:

Prof. H. Boit, Chirurginės klinikos Direktorius.

1. Cholangitis et Cholecystitis atsiradimas, „Medicina“ 1923 m. Nr. 9.
2. Apie aseptiką ir antiseptika, Krischners-Nordmans Handbuch.

Prof. Buinevičius, I Terapeutinės klinikos Direktorius.

1. Apie nephritą ir oedemą.
2. Apie hepatitus ir icterus.
3. Apie simuliacijas

Prof. Jurgeliūnas, Higienos su bakteriologija ir sanitarinė policija katedros vedėjas.

1. Kovos priemonės su maliarija „Medicina“ 1922 m. Nr 2.
2. Apsaugančių nuo pasiutimo Pasteuro skiepų sterilingumo klausimu, „Medicina“ 1923, Nr. 8.
3. Pasteuras profilaktinių skiepų mokslo kūrėjas, Kaunas 1924 m.

Prof. P. Avižonis, Akių klinikos Direktorius.

1. Aufhellung einer Kontusionskatarakt, Zeitchr. f. Augenheilkunde Bd. 50 H. 1—2, 1923. p. 113—114.
2. Lietuvos Universiteto Medicinos Fakultetas jo uždaviniai ir išgalės, „Medicina“ 1923. Nr. 5.
3. Aklųjų globojimas kitur ir Lietuvoje, „Medicina“ 1293 Nr. 11.
4. Kovai su trachoma įstatymo paaiškinamasis raštas, „Medicina“ 1923, Nr. 12.
5. Prof. Vogto plyšinės lempos kursas 1923 m. Ciuriche, „Medicina“ 1924, Nr. 1.
6. Mokslo turinio trumpesni straipsniai: a) Apie vitaminus, b) Apie metilinio alkoholio kenksmingumą, c) Metilinio alkoholio kenksmingumas žmogaus organizmui.

Prof. Vinteleris, Bendrosios patologijos ir patologinės anatomijos katedros vedėjas.

1. Appendixo cystos ir peritoneo pseudomyxomos demonstracija, „Medicina“, 1923, Nr. 5.
2. Patologinės anatomijos reikšmė medicinoje, „Medicina“, 1923, Nr. 5.

Prof. V. Lašas, Fiziologijos ir fiziologinės chemijos katedros vedėjas.

1. Fiziologinės chemijos analizams vadovėlis 1923 m. Kaunas.
2. Naujoji kryptis medicinoje ir fiziologijoje.

Prof. Žilinskas, Anatomijos katedros vedėjas

1. Neurologijos paskaitos 1923 m. Kaunas.
2. Antropologijos vadovėlis (spaudoje).

Prof. J. Bagdonas, Įvado į vidaus mediciną katedros vedėjas.

1. Naturalūs gydomieji vandenys Lietuvoje „Medicina", 1923, Nr. 10.
2. Įvado į vidaus mediciną vadovėlis I dalis paruošta (spaudai).

Prozektorius D-ras K. Oželis (Bendros patolog. ir patolog. anatomijos katedra).

1. Plaučių tuberkuliozas kariuomenės tarpe „Medicina", 1923, Nr. 2.
2. Kaklo lymhosarcomos atsitikimas, „Medicina", 1924, Nr. 4.

Medicinos mokslo personalo mokslo darbai spausdinami Kauno Medicinos Draugijos leidžiamame mėnesiniame laikrašty „Medicina", už ką Medicinos Fakulteto teikiamos laikraščiui subsidijos. Paskutiniu laiku buvo sudaryta su Kauno Medicinos Draugija sutartis, iš kurios „Medicinos" leidėjais nuo š. m. liepos 1 d. yra Medicinos Fakultetas ir Kauno Medicinos Draugija.

Studentų priėmimas. Užskaitos ir egzaminai.

„Lietuvos Universiteto Medicinos Fakulteto mokslams eiti taisyklėse" nurodytos yra studentams ir laisviesiems visų skyrių klausytojams priėmimo, perėjimo į aukštesnius semestrus ir baigimo sąlygos.

Atsižvelgiant į įstaigų mažumą ir neužtektiną jų įrengimą nustatytas priėmimo į I sem. maximumas (numerus clausus): į Medicinos skyrių 100 klausytojų, į odontologijos skyrių — 50.

Į Medicinos ir Veterinarijos skyrių I sem. priimami baigę gimnaziją arba kitą to paties laipsnio mokyklą, į Odontologijos skyrių — baigę 6 klases gimnazijos, į Farmacijos skyrių — baigę gimnaziją ir provizorių padėjėjai, praktikavę 2-jus metus vaistinėje. Medicinos skyriaus mokslo kursas tęsiasi 10 semestrų, Veterinarijos skyriaus 8 sem., Odontologijos sk. 7 sem. ir Farmacijos sk. 6 semestrus.

Prie normalių mokymo sąlygų Farmacijos skyriaus studentai, įstoję į Medicinos Fakulteto 1922 m. pavasario IV semestrą, turėjo baigti 1923 m. pavasario sem. iš tikrųjų gi del nenormalių sąlygų jie baigia vienais metais vėliau. Odontologijos skyriaus studentai, įstoję į Medicinos Fakulteto 1922 m. pavasario IV semestrą, turėtų baigti 1924 m. rudens semestre, bet del butų stokos Kaune ir neturėjimo praktikos iš odontologinės ir protezinės klinikų jų kurso baigimas taip pat turės užtrukti ištisus metus. Veterinarijos skyriaus kurso baigimas del tų pat prie-

žasčių gali taip pat užtrukti. Medicinos skyriaus kurso baigimas numatomas normaliu laiku 1924—25 mokslo metų pabaigoj.

Studentas išklausęs visus privalomuosius dalykus, gavęs užskaitas privalomųjų praktikos darbų ir išlaikęs nustatytus egzaminus turi teisės gauti išleidžiamąjį liūdymą. Išlaikęs Medicinos Fakulteto nustatytus egzaminus gauna atatinkamos profesijos diplomą ir laipsnį — gydytojas, veterinarijos gydytojas, dantų gydytojas ir vaistininkas.

Del sunkių mokymosi sąlygų Medicinos Fakulteto pradžioj buvo daroma palengvinimų ir išimčių, pereinant Medicinos studentams į V semestrą: kai kuriems neišlaikiusiems egzaminų iš įvedamosios grupės dalykų, leista buvo užsirašyti ir klausyti V semestro kursą su sąlyga, kad tie egzaminai būtų atlikti per V semestrą.

Studentų 1922 metais pavasario semestre buvo 190: medicinos 114, odontologijos 51 ir farmacijos 25.

Nr. Nr.	Skyriaus pavadinimas		1922 m. rudens semestras.							1923 m. pavasario semestras.							1923 m. rudens semestras.									1924 m. pavasario semestras.								
			I sem.		III sem.		V sem.		Iš viso	II sem.		IV sem.		VI sem.		Iš viso	I sem.		III sem.		V sem.		VII sem.		Iš viso	II sem.		IV sem.		VI sem.		VIII sem.		Iš viso
			vyrų	mot.	vyrų	mot.	vyrų	mot.		vyrų	mot.	vyrų	mot.	vyrų	mot.		vyrų	mot.	vyrų	mot.	vyrų	mot.	vyrų	mot.		vyrų	mot.	vyrų	mot.	vyrų	mot.	vyrų	mot.	
1	Medicino sk.	Studentų	70	36	28	31	9	17	191	53	22	28	35	8	9	155	54	26	49	35	9	8	10	11	202	62	25	31	33	8	6	10	11	186
2	Veterinar. „	Studentų	28	13	5	—	—	—	46	23	9	5	—	—	—	37	6	—	6	—	3	—	—	—	15	6	—	5	—	3	—	—	—	14
3	Odontolog. sk.	Studentų	11	45	3	37	—	—	96	9	32	2	36	—	—	79	18	35	4	41	—	17	—	—	115	11	41	2	30	1	15	—	—	100
4	Formac. sk.	Studentų	16	4	8	—	14	3	45	11	4	14	—	4	3	36	8	1	9	2	15	—	4	3	42	10	2	14	1	4	—	4	3	38
	Iš viso		125	98	44	68	23	20	378	96	67	49	71	12	12	307	86	62	68	78	27	25	14	14	374	89	68	52	64	16	21	14	14	338
1	Medicinos sk.	Laisv. klausytojų	3	6	11	16	1	—	37	1	6	9	15	1	—	32	4	1	8	15	3	4	1	—	36	5	—	6	15	1	4	1	—	32
2	Veterinar. sk.	Laisv. klausytojų	4	4	1	—	—	—	9	5	3	—	—	—	—	8	1	—	1	—	—	—	—	—	2	1	—	1	—	—	—	—	—	2
3	Odontolog. sk.	Laisv. klausytojų	1	4	1	1	—	—	7	1	2	1	1	—	—	5	2	2	—	2	1	1	—	—	8	1	2	—	1	1	1	1	—	6
4	Formac. sk.	Laisv. klausytojų	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	3	—	—	—	—	—	—	4	1	3	—	—	—	—	—	—	4
	Iš viso		8	14	13	17	1	—	53	7	11	10	16	1	—	45	8	6	9	17	4	5	1	—	50	8	5	7	16	2	5	1	—	44
	Studentų ir laisv. klausytojų kartu		133	112	57	85	24	20	431	103	78	59	87	13	12	352	94	68	77	95	31	30	15	14	424	97	73	59	80	18	26	15	14	382

Alfabetinis Medicinos Fakulteto 1924 m. pavasario semestro studentų sąrašas.

Eil. Nr.	Pavardė ir vardas.	Stud. ar l. kl.	Skyrius.	Semestr.	Pastaba.
1	Andriejūnas Antanas	stud.	medicinos	II	
2	Alperovičius Boruchas	"	"	IV	
3	Aleknavičiutė Sofija	"	"	IV	
4	Abramavičiuitė Chaja	l. kl.	"	IV	
5	Achronas Abromas	stud.	odontologijos	II	
6	Avižienis Antanas	"	"	II	
7	Ambraziūnas Vincas	"	veterinarijos	II	
8	Avižienis Kazys	"	"	II	
9	Avižienis Karolis	"	"	IV	
10	Arane Jodidi	"	farmacijos	IV	
11	Aleksandravičius Juozas	"	"	VIII	
12	Baltramiejūnaitė Bronė	"	medicinos	II	
13	Baronas Vytautas	"	"	II	
14	Barzdžius-Poversas Vincas	"	"	II	
15	Baumšlagas Baruchas	"	"	II	
16	Basytė Judita	"	"	II	
17	Bermanaitė Enta	"	"	II	
18	Binderytė Raša	"	"	II	
19	Bandalinas Moisiejus	"	"	II	
20	Bajoras Jonas	"	"	II	
21	Berkmanaitė Liba	"	"	IV	
22	Buzaitė Nechama	"	"	IV	
23	Beloblockaitė Marė	"	"	IV	
24	Bernatavičiutė Aleksandra	"	"	IV	
25	Brandenburgienė Marė	"	"	IV	
26	Bitytė Elena	"	"	IV	
27	Bliumkinas Šliomas	"	"	IV	
28	Butkevičienė Marė	"	"	VIII	
29	Braudaitė Fruma	"	"	VIII	
30	Butkevičiutė Kazė	"	odontologijos	II	
31	Blochaitė Sara	"	"	IV	
32	Baltrušaitytė Alina	"	"	IV	
33	Baraitė Cilė	"	"	IV	
34	Bucevičaitė Marė	"	"	IV	
35	Blochaite Dveira	"	"	IV	
36	Blochaitė Dveira	"	"	IV	
37	Bakaitė Leja	"	"	VI	

Eil. Nr.	Pavardė ir vardas.	Stud. ar l. kl.	Skyrius.	Semestr.	Pastaba.
38	Balčiūnienė Aleksandra	stud.	odontologijos	IV	
39	Biškaitė Berta	„	„	VI	
40	Brazytė Konstancija	„	„	VI	
41	Bortkevičius Jonas	„	veterinarijos	IV	
42	Bavarskis Petras	„	farmacijos	II	
43	Borisevičius Jonas	„	„	II	
44	Baniulis Antanas	„	„	IV	
45	Bytautas Alfonsas	„	„	IV	
46	Bankauskas Česlovas	„	„	IV	
47	Burakas Giršas	„	„	IV	
48	Beniuševičiutė Sofija	„	„	IV	
49	Bartkaitė Aurelija	„	medicinos	VI	
50	Buzelytė Monika	l. kl.	„	VI	
51	Bučas Julius	stud.	„	VIII	
52	Chodosas Boruchas	„	„	II	
53	Chaikinas Abelis	„	„	IV	
54	Cenaitė Janina	„	odontologijos	IV	
55	Čepytė Marė-Birutė	„	medicinos	II	
56	Čeŝekas Kazys	„	farmacijos	IV	
57	Domaševičiutė Gražina	„	medicinos	II	
58	Dauparas Juozas	„	„	II	
59	Daugela Stasys	„	„	VI	
60	Dumbrys Aleksas	„	„	VIII	
61	Dailydienė Marija	„	„	VIII	
62	Domaševičiutė Stefanija	„	odontologijos	II	
63	Daugulytė Janina	„	„	II	
64	Demskytė Marta-Olga	„	„	II	
65	Elvikis Jonas	„	medicinos	II	
66	Epšteinas Dovidas	„	„	IV	
67	Endelmanaitė Judita	„	„	IV	
68	Elzbergas Anatolijus	„	„	VIII	
69	Epšteinas Jaunas	„	odontologijos	II	
70	Eidimtaitė Stasė	„	„	II	
71	Eisymontas Grigorius	„	farmacijos	IV	
72	Efrosienė Gita	„	„	VIII	
73	Fainbergas Abromas	„	medicinos	II	
74	Firantytė Sofija	„	„	II	
75	Freidas Mejeris	„	„	IV	
76	Farberaitė Marija	l. kl.	„	IV	
77	Finkelšteinaitė Liza	stud.	odontologijos	II	
78	Finkelšteinas Leiba	„	„	IV	
79	Finas Šmerelis	„	farmacijos	IV	
80	Grigelis Antanas	„	medicinos	II	
81	Gudaitis Kristupas	„	„	II	
82	Goniondskis Giršas	„	„	II	

Eil. Nr.	Pavardė ir vardas.	Stud. ar l. kl.	Skyrius.	Semestr.	Pastaba.
83	Gečas Jonas	stud.	medicinos	II	
84	Gauronskis Giršas	„	„	II	
85	Gendleraitė Liza	„	„	II	
86	Gurvičiutė Chaja	„	„	II	
87	Goeldneris Antanas	„	„	II	
88	Gertmanaitė Barbora	„	„	IV	
89	Germanas Jokubas	„	„	IV	
90	Gaidamavičiutė Apolonija	„	„	IV	
91	Garbarskis Abromas	„	„	IV	
92	Gediminaitė Elena	„	„	IV	
93	Glikmanas Izaokas	„	„	IV	
94	Galkytė Antanė	l. kl.	„	IV	
95	Ginaitė Chaja	„	„	IV	
96	Goldbergas Mozes	„	„	IV	
97	Gečas Tadas	stud.	„	VI	
98	Giedraitytė Stasė	l. kl.	„	VI	
99	Grigiškytė Zosė	„	„	VI	
100	Gurvičiutė Lija	stud.	„	VIII	
101	Glikmanaitė Pešė	„	„	VIII	
102	Gildė Ema	„	„	VIII	
103	Gumeniukienė Kotrina	„	odontologijos	II	
104	Gandelmanas Genochas	„	„	II	
105	Giršovičiutė Bliuma	„	„	II	
106	Goldbergaitė Mina	„	„	II	
107	Grinšpanas Izaokas	„	„	II	
108	Gapanovičiutė Berta	„	„	IV	
109	Grilichienė Reveka	„	„	IV	
110	Goldbergaitė Dora	„	„	IV	
111	Garbaliauskaitė Joana	„	„	IV	
112	Gaskelytė Rachilė	„	„	VI	
113	Goldengeimaitė Miriam	„	„	VI	
114	Glezeris Jokubas	l. kl.	veterinarijos	II	
115	Gelažius Pranas	stud.	„	VI	
116	Grabauskas Adomas	„	farmacijos	II	
117	Grinevičius Evaristas	„	„	IV	
118	Habdankaitė Elena	„	„	II	
119	Javnozonas Jokubas	„	medicinos	II	
120	Jochelsonas Avadijus	„	„	II	
121	Juškevičius Juozas	„	„	II	
122	Jusionis Jonas	„	„	II	
123	Jaffė Simonas	„	„	II	
124	Jurgelevičius Julius	l. kl.	„	II	
125	Jaržemskas Juozas	stud.	„	IV	
126	Javaišaitė Liuda	„	„	IV	
127	Jasiukaitis Petras	l. kl.	„	IV	

Eil. Nr.	Pavardė ir vardas.	Stud. ar l. kl.	Skyrius.	Semestr.	Pastaba.
128	Jochelsonaitė Muša	stud.	medicinos	VI	
129	Jakūbenaitė Eugenija	„	„	VIII	
130	Jackevičiutė Adelė	„	odontologijos	II	
131	Jankelzonaitė Taubė	„	„	II	
132	Jakševičiutė Antanė	„	„	IV	
133	Iecchakinaitė Nechama	„	„	IV	
134	Jurošūnaitė Anelė	„	„	IV	
135	Izrailštamaitė Tanė	„	„	VI	
136	Jofaitė Chasė	„	„	VI	
137	Jansonas Fricas	l. kl.	„	VI	
138	Jarošekas Vaclovas	stud.	farmacijos	II	
139	Kuklenskis Izaokas	„	medicinos	II	
140	Kurickis Mejeris	„	„	II	
141	Kibarskis Kackelis	„	„	II	
142	Kamarauskas Antanas	„	„	II	
143	Kusa Polikronas	„	„	II	
144	Kriščiukaitytė Elena	„	„	II	
145	Kotleraitė Sara	„	„	II	
146	Kairiūnaitytė Birutė	„	„	II	
147	Konkulevičiutė Kostė	„	„	II	
148	Kovalskytė Magdė	„	„	II	
149	Kuodis Jonas	„	„	II	
150	Kaufmanas Jokūbas	„	„	II	
151	Kopeliovičius Jankelis	„	„	II	
152	Kauza Vincas	„	„	IV	
153	Kaunas Izidorius	„	„	IV	
154	Klibanskis Aronas	„	„	IV	
155	Kanteraitė Brocha	„	„	IV	
156	Klazaitė Leja	„	„	IV	
157	Kacas Samuilas	„	„	IV	
158	Kaplanaitė Rivka	„	„	IV	
159	Kronikaitė Ida	„	„	IV	
160	Kaganaitė Šeina	l. kl.	„	IV	
161	Karnauskaitė Taubė	„	„	IV	
162	Kantoraitė Beilia	„	„	IV	
163	Kesiūnaitė Dominika	„	„	IV	
164	Kuševičius Izraelis	„	„	IV	
165	Kaupelytė Aleksandra	stud.	„	VI	
166	Kaganovičienė Malka	„	„	VIII	
167	Kuklenskaitė Ronė	„	odontologijos	II	
168	Kaunaitė Petronė	„	„	II	
169	Kondrotaitė Marė	„	„	II	
170	Kapuleraitė Esfira	„	„	IV	
171	Kiršaitė Rachilė	„	„	IV	
172	Kregždienė Marė	„	„	IV	

Eil. Nr.	Pavardė ir vardas.	Stud. ar l. kl.	Skyrius.	Semestr.	Pastaba.
173	Kapilovičiutė Chana	stud.	odontologijos	IV	
174	Kiaunienė Zosė	"	"	VI	
175	Kybartaitė Marė	"	"	VI	
176	Kirsnenskis Naumas	"	veterinarijos	II	
177	Kacas Salomonas	"	farmacijos	II	
178	Kerys Pranas	"	"	VI	
179	Kuklenskis Saulius	"	"	VIII	
180	Lacas Jokūbas	"	medicinos	II	
181	Livšicas Judelis	"	"	IV	
182	Legeckaitė Marė	"	"	IV	
183	Levnerytė Basia	"	"	IV	
184	Legeckis Povilas	"	"	VI	
185	Liutkaitė Petronė	"	odontologijos	II	
186	Levšteinaitė Gesė	"	"	II	
187	Levinaitė Cilė	"	"	II	
188	Lurje Moisejus	"	"	IV	
189	Levinaitė Estera	"	"	IV	
190	Lipovskaitė Zuzana	"	"	IV	
191	Lipmanovičiutė Roza	"	"	IV	
192	Leibovičiutė Šera	"	"	IV	
193	Lopatinskas Pranas	"	veterinarijos	II	
194	Levinzonas Josifas	"	farmacijos	II	
195	Leizerovičius Simonas	"	"	II	
196	Liepa Jonas	"	"	II	
197	Leibovičius Joselis	"	"	II	
198	Lukoševičiutė Marė	"	"	VIII	
199	Liutkevičius Jonas	"	"	IV	
200	Markovičius Šliomas	"	medicinos	II	
201	Mekys Edvardas	"	"	II	
202	Matusevičius Šajus	"	"	II	
203	Menkinaitė Zlata	"	"	II	
204	Malachas Mauša	"	"	II	
205	Mitalas Antanas	"	"	II	
206	Markaitė Sara	"	"	II	
207	Mitkaitė Marė	"	"	II	
208	Molys Stasys	l. kl.	"	II	
209	Melleris Mendelis	stud.	"	IV	
210	Mačys Juozas	"	"	IV	
211	Margolis Juozas	"	"	IV	
212	Maisleraitė Basia	"	"	IV	
213	Morkūnas Jonas	l. kl.	"	IV	
214	Mariampolskaitė Jochveda	stud.	"	VI	
215	Marcinkevičius Mikas	"	"	VI	
216	Musteikis Petras	"	"	VIII	
217	Mikalauskas Felicijonas	"	odontologijos	II	

Eil. Nr.	Pavardė ir vardas.	Stud. ar l. kl.	Skyrius.	Semestr.	Pastaba.
218	Meciūnaitė Anelė	stud.	odontologijos	II	
219	Muleraitė Chaja	„	„	II	
220	Maksimavičius Mikas	„	„	II	
221	Malkaitė Estera	„	„	II	
222	Milašis Jonas	„	„	II	
223	Mažeikaitė Antanė	„	„	II	
224	Manasevičiutė Ella	„	„	II	
225	Mockaitė Antanė	„	„	II	
226	Macaitė Šeina	„	„	IV	
227	Markūnienė Stasė	„	„	VI	
228	Markovičiutė Chana	„	„	VI	
229	Meškis Ignas	„	„	VI	
230	Mockus Antanas	„	veterinarijos	II	
231	Možeika Vincas	„	„	IV	
232	Matulevičius Pranas	„	farmacijos	VIII	
233	Mirkes Samuilas-Dovidas	„	„	VIII	
234	Norkus Paulius	„	medicinos	II	
235	Neviažskis Moze	„	„	II	
236	Naftalinaitė Basia	„	„	IV	
237	Neniškytė Bronė	„	„	IV	
238	Norbutaitė Eugenija	l. kl.	„	IV	
239	Nekvedavičius Kostas	„	„	VI	
240	Narunskaitė Taubė	stud.	„	VIII	
241	Norimberčikaitė Goldė	„	odontologijos	II	
242	Narunskis Giršas	„	veterinarijos	VI	
243	Ožalas Vincas	„	medicinos	II	
244	Opitzaitė Margarita	l. kl.	„	VI	
245	Orintienė Koirina	stud.	odontologijos	IV	
246	Oševičiutė Rachilė	l. kl.	farmacijos	II	
247	Plečkauskas Viktoras	stud.	medicinos	II	
248	Prantkelevičius Stasys	„	„	II	
249	Purtokaitė Onė	„	„	II	
250	Pankevičius Aleksas	l. kl.	„	II	
251	Petkūnas Jonas	„	„	II	
252	Pogirskis Izaokas	stud.	„	IV	
253	Preiskelytė Berta	„	„	IV	
254	Pipinaitė Kotrina	„	„	IV	
255	Purtokas Juozas	„	„	IV	
256	Paliukas Julius	l. kl.	„	IV	
257	Paliulionaitė Eleonora	„	„	IV	
258	Pariskis Giršas	stud.	„	VI	
259	Ptašinskas Juozas	„	odontologijos	II	
260	Paurytė Rožė	„	„	II	
261	Petkevičiutė Jadvyga	l. kl.	„	II	
262	Petrauskas Ričardas	„	„	II	

Eil. Nr.	Pavardė ir vardas.	Stud. ar l. kl.	Skyrius.	Semestr.	Pastaba.
263	Petrauskas Kostas	stud.	veterinarijos	II	
264	Pavlovas Borisas	„	„	IV	
265	Puodžiūnas Leonas	„	farmacijos	II	
266	Pocius Jurgis	l. kl.	„	II	
267	Purtokas Adolfas	stud.	„	IV	
268	Pikas Jokūbas	„	„	VI	
269	Paškevičiute Elena	„	„	VIII	
270	Račiūnas Juozas	„	medicinos	II	
271	Roseinas Jokūbas	„	„	II	
272	Rapoportas Leiba	„	„	II	
273	Rozencveigas. Aronas	„	„	II	
274	Raudonskaitė Enta	„	„	IV	
275	Ruškytė Izabelė	„	„	IV	
276	Rabinzonas Mendelis	„	„	IV	
277	Račkauskaitė Marė	„	odontologijos	II	
278	Rapoportaitė Sara	„	„	II	
279	Rufaitė Fania	„	„	II	
280	Rabinovičiutė Estera	„	„	II	
281	Rozenblatas Simonas	„	„	II	
282	Ramanauskienė Marė	l. kl.	„	II	
283	Ryklaitė Gana	stud.	„	IV	
284	Rabinovičienė Sofija	„	„	IV	
285	Radauskaitė Ona	„	„	IV	
286	Rusteikaitė Vanda	„	„	VI	
287	Rudaickytė Niuta	„	farmacijos	II	
288	Remezas Jonas	„	„	VI	
289	Rudnikas Morduchas	„	„	VI	
290	Sirunovičiutė Regina	„	medicinos	II	
291	Smilgevičius Ignas	„	„	II	
292	Sabataitis Zigmas	„	„	II	
293	Stuogys Jurgis	„	„	II	
294	Solominas Chaimas	„	„	II	
295	Stancevičiutė Janina	„	„	II	
296	Salemonaitė Polė	„	„	IV	
297	Slonimskaitė Rachilė	„	„	IV	
298	Starkus Antanas	„	„	IV	
299	Svetavičius Antanas	„	„	IV	
300	Stukas Bronius	„	„	IV	
301	Stanaitienė Lidija	l. kl.	„	IV	
302	Slavinskaitė Ona	„	„	IV	
303	Statkevičius Jonas	stud.	„	VI	
304	Smolinskis Leonas	„	„	VI	
305	Stacinskaitė Bronė	„	„	VI	
306	Savickas Aleksas	„	„	VIII	
307	Steponavičiutė Pranė	„	odontologijos	II	

Eil. Nr.	Pavardė ir vardas.	Stud. ar l. kl.	Skyrius.	Semestr.	Pastaba.
308	Stonkaitė Aniceta	stud.	odontologijos	II	
309	Senkiutė Magdė	"	"	II	
310	Stankūnaitė Bronė	"	"	II	
311	Strelicaitė Rachilė	"	"	II	
312	Svilienė Elžbieta	"	"	IV	
313	Sudarskaitė Feiga	"	"	VI	
314	Segalis Mauša	"	veterinarijos	VI	
315	Stašenis Julius	"	farmacijos	IV	
316	Šapiraitė Reveka	"	medicinos	II	
317	Šapiraitė Pera	"	"	II	
318	Šaparaitė Valė	"	"	II	
319	Šarauskas Vincas	"	"	II	
320	Šalkauskas Ignas	"	"	II	
321	Šteinas Šolimas	"	"	II	
322	Struopus Antanas	"	"	II	
323	Šeras Abromas	"	"	IV	
324	Šukevičius Donatas	"	"	IV	
325	Šapiro Ausiejus	"	"	IV	
326	Šermanas Izaokas	"	"	IV	
327	Šernienė Eugenija	"	"	IV	
328	Šteinaitė Tiša	l. kl.	"	IV	
329	Šifmanavičius Zelmanas	stud.	"	VIII	
330	Šeraitė Sonia	"	odontologijos	II	
331	Štokaitė Ona	"	"	IV	
332	Šilianskis Samuilas	l. kl.	veterinarijos	IV	
333	Trapidas Jevelis	stud.	medicinos	II	
334	Tubinaitė Reveka	"	"	II	
335	Turecas Dovidas	"	"	II	
336	Tokeris Chaimas	"	"	IV	
337	Tubinaitė Mnucha	"	"	IV	
338	Tiškus Vaclovas	"	"	VIII	
339	Trusfusaitė Riva	"	"	VIII	
340	Trumpakojytė Riva	l. kl.	odontologijos	IV	
341	Toliušis Juozas	stud.	veterinarijos	IV	
342	Uksas Vacys	"	medicinos	II	
343	Urbanavičiutė Jadvyga	"	"	IV	
344	Udrėnaitė Elzė	l: kl.	"	IV	
345	Urbanavičiutė Stasė	stud.	odontologijos	II	
346	Veinzbergas Moisejus	"	medicinos	II	
347	Volovickis Elijas	"	"	II	
348	Vinikas Josifas	"	"	II	
349	Valterytė Bronė	"	"	II	
350	Vaitkus Kostas	"	"	II	
351	Vaišvila Kazys	"	"	II	
352	Valaitis Jonas	l. kl.	"	II	

Eil. Nr.	Pavardė ir vardas.	Stud. ar l. kl.	Skyrius.	Semestr.	Pastaba.
353	Vyšniauskas Stasys	stud.	medicinos	IV	
354	Vilūnas Julius	l. kl.	„	IV	
355	Veblauskas Petras	stud.	„	VIII	
356	Velbutas Vytautas	„	„	VIII	
357	Vileišis Juozas	„	„	VIII	
358	Virkutis Simas	l. kl.	„	VIII	
359	Veleraitė Rachilė	stud.	odontologijos	II	
360	Vainikas Leiba	„	„	II	
361	Verejesaitė Pera	„	„	II	
362	Vasilauskaitė Marė	„	„	II	
363	Verblauskaitė Šeina	„	„	II	
364	Velavičius Leonas	„	farmacijos	IV	
365	Zlobinas Povilas	„	medicinos	II	
366	Zlotaitė Chaja	„	„	IV	
367	Zakas Salomonas	„	„	IV	
368	Zalcbergaitė Leja	„	„	IV	
369	Zakas Simonas	„	„	IV	
370	Zelbavičiutė Dina	l. kl.	„	IV	
371	Zubkus Juozas	stud.	„	VI	
372	Zubrytė Matilda	„	„	VIII	
373	Zilbermanaitė Nechma	„	odontologijos	II	
374	Zaičikaitė Fanė	„	„	IV	
375	Zaksaitė Chava	l. kl.	farmacijos	II	
376	Zeigarnikas Aronas	stud.	„	IV	
377	Žukas Rapolas	„	medicinos	II	
378	Železnikaitė Šeina	„	„	IV	
379	Žakovičiutė Jadvyga	„	„	VI	
380	Žukauskienė Zofija	„	odontologijos	VI	
381	Žilinskienė Ksavera	l. kl.	„	VI	
382	Župovičiutė Beilė	„	farmacijos	II	

Šaltiniai: 1) Vilniaus Universiteto Statutas (Vyriausybės Žinios 1 Nr.). 2) Lietuvos Universitetas (The University of Lithuanie) Kaunas 1923 m. 8 p. p. 118. 3) Doc. Vl. Lašas Medicinos Fakulteto 1922 m. pavasario semestro trumpa apyskaita (Medicina 1922 m. 6—7 Nr. p. 337). 4) Dr. Vl. Lašas Medicinos Fakulteto darbų apyskaita 1922—1923 mokslo metai Kaunas 1923 m. 8 p. p. 8. 5) Doc. P. Mažylis Medicinos Fakulteto darbų apyskaita 1923—24 mokslo metų (rankrašty). 6) Lietuvos Universiteto Medicinos Fakulteto mokslams eiti taisyklės Kaunas 1922 m. 16 p. p. 8 ir 4 mokslo planų lentelės. 7) Medicinos Fakulteto jaunesniojo mokslo personalo pareigų ėjimo taisyklės (Medicina 1923 m. 2 Nr.) 8) Prof. Avižonis Lietuvos Universiteto Medicinos Fakultetas jo uždaviniai ir išgalės — The Fakulty of Medicine of the University of Lithuania, Kaunas 1923 m. 8 p. p. 19. 9) Prof. J. Bagdonas Medicinos Fakulteto įstaigų atidarymo reikalu, Medicina 1924 m. 5 Nr. p.p. 411—413. 10) 1924 m. pavasario semestro paskaitų apžvalga. 11) 1924 m. rudens semestro paskaitų apžvalga (rankrašty).

Anatomijos katedra.

1922.—II.—16 d. — 1924.—VI.—1 d.

1. Anatomijos Institutas, Mickevičiaus g-vė 7 Nr., tel. 646 Nr.
   Vedėjas e. o. prof. Žilinskis Jurgis, kalbamos valandos kiekvienai paskaitai pasibaigus.
   E. p. vyresnysis asistentas GRALIS Voldemaras
   E. p. jaunesnysis „ Savickas Aleksandras
   Preparatorius (vacat)
   Sargas Kneitas Mikolas
   „ Demenčius Jokubas.

Anatomijos Instituto įsikūrimas prasidėjo dar prieš Universiteto atidengimą. Aukštiesiems Kursams beveikiant pradžioj katedrai buvo leista prisiglausti prie Valstybinės gimnazijos paskui gautas dabartinis A. I. namas Mickevičiaus g. 7. A. Katedra buvo įsteigta Aukštųjų Medicinos Skyriaus Kursų pastangomis. Kursų laikais katedra negalėjo tinkamai išsivystyti. Ši katedra del vietos ir inventoriaus stokos, neturėjo kur sudėti mokslo priemonių — medžiagos. Bet A. I. vedėjo rūpesniu buvo įgytas šioks toks inventorius, indai, aparatūra, knygos ir t. t. Visas A. I. inventorius susidėjo iš aukotų ir pirktų daiktų. Didžiausią kėblumą sudarė įsigijimas lavonų. Lavonus gauti, kaip ir šiandieną buvo labai sunku. Nors įsikūrus universitetui ir buvo išdirbtas įstatymo projektas apie lavonų gavimą, tačiau šis įstatymas iki šiol nepriimtas. A. I, kaip įstaiga, turinti reikalo su žmonių kūnais ir jų dalimis, buvo nepageidaujama mieste ir todel atsirado asmenų, kurie stengėsi A. I. iškelti iš miesto, arba visai jį uždaryti. Kad to neįvyktų, buvo dėta A. I. pastangų tinkamai tas priekabas atremti.

Pačioj pradžioj A. I. buvo šiek tiek remontuotas. Įsikūrus Universitetui, Medic. Fakultetas rūpinosi padaryti didesnį remontą, bet valiūtos kritimas neleido numatytą remontą padaryti. Tik 1923 m. atleidus 15.000 lit. pavyko padaryti didesnį remontą. Tuo būdu liko įtaisytos cementinės grindys, nudažytos sienos, įvestas vandentraukis, ventiliatorius ir t.t. Iki 1923 m. grindys buvo medinės, supuvusios, su skylėmis, nebuvo vandentraukio, šulinio ir ventiliacijos. O tame pačiame bute gulėjo apie 100 lavonų skardinėse dėžėse. Dėta pastangų, kad mokslo medžiagai — lavonams būtų įrengta tinkama lavoninė, ir A. I. vedėjo buvo siūloma, kad lavoninė būtų įrengta tame pačiame name — rūsyje. Bet Medic. Fakulteto, ypatingai Universiteto Ūkio Globos Tarybos rūpesčiu buvo pastatyti atskiri namai, kur lavonai sudėti rūsyje.

1923 m. geguž. mėn. pradėta statyti lavoninė. Bet iš asignuotos sumos 35.000 lit. įrengti A. I. lavoninę nebuvo galima, nes iš sąmatos ir vietos kainų pastatyti iš priimto plano namą, reikėjo ne mažiau kaip 90.000 litų. A. I. vedėjas dėjo pastangų praplėsti A. I. ir bū-

damas Statybos Komisijos pirmininku uoliausiai prisidėjo prie statybos darbo. Rugsėjo mėn. jau galima buvo naudotis naujame name kai kuriais kambariai: buvo padėti lavonai baseinuose, sutvarkytas maceracijos kambarys, koplyčia ir sandėlis; įrengta skalbykla, preparatoriaus darbo laboratorija, butas sargui. 1924 m. buvo pastatytas ir II-as aukštas, kur manoma sutalpinti Direktoriaus kabinetas, Laboratorija, Knygynas ir Asistento Laboratoriją.

Asignuotos sumos 1924 m. neleido daryti specialų lavoninės remontą, kuris kainuoja arti 20.000 lit. A. I. taipgi ir šiai metais reikalauja didelio remonto. Reikia visų pirma padengti stogas skarda, įveeti dar vandens laidai kai kuriuose kambariuose, sutvarkyti grindys, elektros tinklas — šviesa, klozetas, asenizacijos duobė, šulinys ir t.t.

Kad ir padidintas A. I. plotas, tačiau tokiam dideliam studentų skaičiui pasirodo neužtenkamas. Trūksta šviesos, patogios sekcinės salės trūksta auditorijos.

1921 m. pradėta organizuoti ir Histologijos katedra. H. katedra pirmais metais neturėjo savo kredito ir buvo aprūpinama A. I. lėšomis, H. katedros vedėju buvo paskirtas A. I. vedėjas. Organizuojant šią katedrą daug A. I. turto sunaudota. Praktikos darbus A. I. vedėjas dirbo mažomis grupėmis.

1923 m. pabaigoj buvo išrinktas nuolatinis H. k. vedėjas. A. I. perdavė Histologijos katedrai visą tinkamą inventorių (4 mikroskopus, dažų, indų) ir visą medžiagą, kuri buvo įgyta už šiai katedrai skirtus pinigus.

A. Institute organizavosi katedros: Neorganinė Chemija, Zoologija ir Botanika. A. I. aprūpina Gamtos-Matematikos Fakulteto Biologijos skyrių (Anatomija) ir Medicinos Fakulteto Farmacijos skyrių ir Odontologijos skyrų (Anatomija ir Fiziologija farmaceutams, specialė Anatomija — odontologams.

Per tą visą savo egzistavimo laiką A. I., kiek galėjo ir kiek leisdavo aplinkybės, įsigijo įvairių instrumentų, aparatų, modelių, biblioteką ir savo jėgomis paruošė nemaža preparatų. Suskirsčius Instituto mokslo inventorių skyriais galima tik dalis jų esančių Institute išvardyti:

I. **Instrumentai:** beveik pilnas chirurgijos rinkinys, būtinai reikalingas A. I. manipuliacijoms, špricai formalino, celoidino, vaško ir t.t. injekcijoms.

II.**Aparatai:** 1 epidiaskopas, 2 didesni mikroskopai, 6 mikroskopai demonstravimams, Antropometriniai instrumentai, termostatai sausiems konservuotiems preparatams paruošti, nutaukinimo aparatas (Entfettungsaparat), parafino pečius korozioniniems preparatams gaminti ir kiti.

III. Modeliai: liemuo, galva, galūnės, raiščiai, letenos ir pėdos, vyrų ir moterų lyties organų preparatai, iš viso 31.

IV. **Biblioteka** susidarė iš mokslo vedovėlių ir periodinių leidinių. Knygų yra lietuvių, prancūzų, rusų, anglų ir vokiečių kalbomis, iš viso 264 egz. Periodiniai leidiniai gaunami iš užsienio: Anatomischer Anzeiger, Archivf. Mikroskopische Anatomie, Zeitschrift f. d. Gesamte Anatomie, Archiw f. Entwicklungsmechanik d. Organismen, ir t.t. Iš vietinių turime žurnalų „Medicina". Bibliotekoje yra didelio formato „Anatomijos Atlasas", iš viso 349 piešinių.

V. **Preparatai:** didelis skeleto rinkinys ir šiaip jau dalys, kurios duodamos naudotis studentams, studijuojant osteologiją; daug kaukuolių, surinktų iš įvairių Lietuvos vietų; džiovinti ir konservuoti organų preparatai, demonstravimui paskaitų metu ir vartojami praktikos darbų metu; išpreparuotas liemuo su viršutinėmis galūnėmis ir visas lavonas su raumenimis, indais, nervais ir organais; korozioniniai preparatai ir t.t. Pagaminta preparatų: korozioninių — 9, mikroskopinių — 1086, (sausų įvairių organų) — 28, arterijų — 22, smagenų — 33, vidurių — 189, sausgįslių — 18, skeletų — 16, kaukuolių — 107, kaulų — 113 ir žandikaulių — 16.

Metinis paskaitų suskirstymo planas: I-me semestre dėstoma: bendroji anatomija, osteologija, syndesmologija ir myologija; II-me sem. splanchnologija, angiologija nervų sistema, smagenys ir jutimo organai.

Studentams — medikams ir odontologams paskaitų esti 6 val. teorijos savaitėje, praktikos oficialiai 6 val. savaitėje, faktinai gi studentai darbuojasi kas dieną po 3 val. su viršum; studentams — odontologams dėstoma dar specialė ir topografinė galvos anatomija pavasario sem. po 2 val. savaitėje, studentams — biologams po 2 val. teor. ir 2 val. praktikos **savaitėje.**

Kiekvieną dieną po paskaitos, studentai dirba praktikos darbus su katedros vedėju ir asistentais. A. I. atidarytas nuo 8 val. iki 20 val., o studentų praktikos darbų valandos 17—18 val. I sem. studentai — medikai mokosi osteologijos ir dirba praktikos darbus iš syndesmologijos; II-me sem. mokosi myologijos ir splanchnologijos; III-me sem. angiologiojs, neurologijos, smagenų ir jutimo organų anatomijos I sem. stud. — odontologai atidirba syndesmologiją, o II sem. — myologiją, angiologiją, neurologiją ir smagenų anatomiją. Kiekvienas studentas privalo atidirbti visą lavoną dalimis. Kiekvieną lavono dalį preparuoja 2 studentai.

Tik praktikos darbus atlikę, studentai gauna semestro užskaitą, kuri įtraukiama į tam tikrą A. I. knygą, į studentų užskaitų knygeles ir į praktikos darbų lapus, kuriuos turi kiekvienas studentas. Egzaminai priimami tik padirbus visus praktikos darbus ir gavus visas reikalingas užskaitas. Kvotimai atliekami kiekvieno semestro pradžioje ir pabaigoje.

A. I. personalą sudaro: profesorius, vyresn. asistentas, jaunesn. asistentas, preparatorius (vakat), preparatoriaus padėjėjas ir 2 tarnu.

A. I. Direktorius savo lėšomis išleido „Neurologijos paskaitas", spausdinamas antropologijos vadovėlis.

Prie A. I. asistentais buvo gyd. Čeponis ir Bubėnaitė. Jie tarnavo A. Institute prie Aukštųjų Kursų gana ilgą laiką. Išstojus Čeponiui ir Bubėnaitei pastaroji išrinkta Histologijos katedros asistente. Paskui asistentų ilgą laiką nebuvo. Paskirta asistentė Jaroškienė tarnavo tik 5—6 dienas ir del nesveikatos pasišalino.

Nuo 1923 m. balandžio mėn. 10 d. paskirtas e. p. jaun. asistento stud. A. Savickas, kuris ligi šio laiko tarnauja. Nuo I/II 1924 m. paskirtas antras asistentas — dr. med. V. Gralis.

Asistentai ir preparatorius ruošia iš lavonų preparatus, kuriais papildomi sunaikinti preparatai, o dalis jų skiriama muziejui.

Preparatoriaus padėjas privalo paruošti I semestro studentams kaulų preparatus, o taipogi rišti skeletus.

Anatomijos Institutui mažai skiriama lėšų mokslo ir ūkio reikalams. Anatomjos Instituto namai yra skyrium nuo Universiteto ir Fakulteto, todel jo ūkio išlaidos yra didesnės, negu kitų katedrų.

1922 m.	išl. mokslo priemon.	3.050 lt.	ūkio reik. 981 lt. ct.
1923 m.	„ „ „	15.461 lt. 22 ct.	„ „ 2.458 lt. 09 ct.
Pirm. ½ 1924 m.	„ „ „	3.989 lt. 70 ct.	„ „ 3.189 lt. 73 ct.
		22.500 lt. 92 ct.	6.628 lt. 82 ct.

Histologijos katedra.

(1922. II. 16 — 1924. VI. 1).

2. Histelogijos ir embriologijos laboratorija, Gedimino g-vė 29 Nr. Vedėjas prof. Landau Eberas, kalbamos valandos kiekvienai paskaitai pasibaigus. Vyresnysis asistentas gydytoja Bubėnaitė Juzė. Tarnaitė Stonkaitė Ona.

Histologijos katedrą suorganizavo dar prie Aukštųjų Kursų Anatomijos Instituto vedėjas, prof. dr. J. Žilinskas ir pirma Histologijos paskaita buvo rudens semestre 1921 metais.

Įsisteigus vasario mėn. 16 d. 1922 m. Universitetui ta katedra teko Med. Fakulteto žinion. Medicinos Fakulteto nutarimu iš rugsėjo mėn. 25 d. 1923 m. aš buvau išrinktas Histologiojs ir Embryologijos katedros ordinariu profesorium ir gruodžio mėn. atvykau Kaunan ir pradėjau eiti savo pareigas.

Dabar be smulkesnių indų ir instrumentų Histologijos katedroj yra: 25 mikroskopai: iš jų 20 pirkti, 4 perduoti iš Anatomijos Instituto ir 1 dov. dr. Bliūdžiutės.

2 mikrotomai,

1 smagenims piauti mikrotomas

1 mikrofotografijos aparatas,

1 termostatas,

15 knygų ir

1 periodinis leidinys.

Histologijos dėstymui yra paskirtos 4 val. savaitėj teorijai ir 4 val. praktikos darbams. Per praktikos darbus studentams išduodami yra preparatai, kuriuos jie turi nudažyti, padėti į balzamą ir nupiešti.. Iš viso studentams išduodama yra arti 80 preparatų. Kiekvieno semestro gale padariusiems praktikos darbus studentams semestras yra užskaitomas. Egzaminą studentai gali laikyti tik išklausę pilną Histologijos kursą:

Histologijos katedroj įgyta:

Metai	Mokslo priemonių	Ukio priemonių
1922 metais	už 1150 litų	—
1923 „	„ 9277 „	2129 litų
1924 „	„ 8398 „	1003 „
Iš viso . .	už 18825 litų	3132 litų

Fiziologijos ir Fiziologinės chemijos katedra.

1922. II. 16 — 1924. VI. 1).

3. Fiziologijos ir fiziologinės chemijos laboratorija, Gedimino g-vė 29 Nr. Vedėjas prof. Lašas Vladas, kalbamos valandos kiekvienai paskaitai pasibaigus.
Vyresnysis asistentas gydytojas Sapečinskaitė-Lazersonienė Regina.
E. p. jaunesnysis asistentas Tiškus Vaclovas.
Preparatorius (vacant).
Sargas Povilaitis Jonas.

Fiziologijos ir Fiziologinės Chemijos Katedros gyvenimo pradžia yra ankštai surišta su Aukštųjų Kursų gyvavimu.

Dar prieš Lietuvos Universiteto atidarymą 1921 metais Aukštųjų Kursų Medicinos Skyriuje rudenyje pradėjo veikti III semestras, kuriame jau buvo dėstoma Fiziologija ir Fiziologinė Chemija (6 val. savaitėje) ir dirbami praktikos darbai iš to dalyko (2 val. fiziologijos ir 4 val. fiziologinės chemijos savaitėje). Iš pradžių Fiziologijos ir Fiziologinės Chemijos katedra buvo prisiglaudusi prie Anatomijos Instituto, bet vėliau dar tame pat pusmetyje gavo dabartiniuose Universiteto rūmuose du kambariu, kurių viename eidavo paskaitos, o antrame praktikos darbai.

Fiziologijos ir Fiziologinės Chemijos katedrai lėšų buvo Aukštųjų Kursų sąmatoje numatyta tiek maža, kad reikalingiausių daiktų, ypatingai praktikos darbų reikalams, įsigijimas buvo apsunkintas. Be Aukštųjų Kursų lėšų katedra gaudavo šiek tiek ir aukų — visa tai tos katedros vedėjui leido įsigyti tuos paprasčiausius įrankius, kurie tuo metu buvo reikalingi kukliems praktikos darbams. Kai kuriuos aparatus katedros vedėjas skolindavo iš kitų įstaigų, pav. Eksperimentinės Psichologijos laboratorijos.

Tokiai padėčiai esant, buvo atidarytas Universitetas ir pasitaikius taip, kad katedros vedėjas liko tas pats, katedros organizavimas tęsėsi toliau ta pačia tvarka. Paskaitos taipogi galima sakyti, kad visai nebuvo nutrūkę. 1922—1923 mokslo metais katedros laboratorija paliko tuose pačiuose kambariuose.

1923 metų birželio mėn. Fiziologijos ir Fiziologinės Chemijos katedra persikėlė į buv. Karo mokyklos namus, kame gavo tris kambarius (140,8 kv. metrų), kur ji ir dabar tebėra.

Paskaitų iš Fiziologijos skaičiaus savaitėje 1922 metų pavasario semestre buvo 6 valandos ir praktikos darbų 2 val. savaitėje; iš Fiziologinės Chemijos praktikos darbų 4 val. savaitėje. Vėliau, pradedant nuo 1922 m. rudens semestro Medicinos Fakultetas, atsižvelgdamas į ypatingą svarbą tokio eksperimentinio dalyko, kaip Fiziologija, praktikos darbų, nutarė teorijos valandų skaičių sumažinti iki 5 val. savaitėje ir praktikos darbų valandų skaičių padidinti iki 4 val. savaitėje.

Toks skaičius teorijos ir praktikos valandų tebėra ir dabar.

Praktikos darbus dirbo Fiziologijos ir Fiziologinės Chemijos laboratorijoje Medicinos, Odontologijos, Farmaciojs, Veterinarijos ir Biologijos skyrių studentai.

Studentų	1922 m. Pavasar. semestre	1922 m. Rudens semestre	1923 m. Pavasar. semestre	1923 m. Rudens semestre	1924 m. Pavasar. semestre	Iš viso per laboratorija perėjo studentų
Medicinos skyriaus. .	54	61	55	64	59	168
Veterinarijos	—	4	4	7	7	11
Odontologijos . . .	—	40	39	32	32	71
Farmacijos	—	7	—	12	—	19
Biologijos ir Agronom.	—	—	—	12	12	12
Iš viso.	54	112	98	127	110	281

Kadangi Fiziologijos ir Fiziologinės Chemijos laboratorijoje tekdavo dirbti dideliam studentų skaičiui, todel studentai būdavo suskirstomi į grupes po 20—25 žmonės.

Praktikos darbus iš Fiziologijos dirba visi studentai, išskyrus farmacininkus, kurie praktikos darbų iš fiziologijos nedirba. Biologijos ir agronomijos skyriaus studentai praktikos darbų fiziologinės chemijos laboratorijoj visai nedirba, odontologijos ir farmacijos skyriaus studentai dirba iš fiziologinės chemijos tik I dalį, būtent, kokybinį analizį.

Studentų lankymasis į praktikos darbus kontroliuojamas. Gal del kontrolės, gal del susidomėjimo praktikos darbais lankymosi nuošimtis buvo didelis, siekdavo 90 su viršum nuošimčių. Daug sykių praleidę praktikos darbus studentai negauna užskaitų.

Paskutiniai 1923—1924 mokslo metais per praktikos darbus iš fiziologijos padarė iš viso 50 uždavinių, kurių buvo

iš kraujo apytakos . . . . 18 uždavinių
„ kvėpavimo . . . . 4 „
„ raumenų, nervų srities . . . . 13 „
„ centrinės nervų sistemos ir jausmo organų srities . . 15 „

Virškinimo sritis įėjo daugiausia į fiziologinės chemijos darbų sritį.

Iš Fiziologijos Chemijos paskutinių mokslo metų per praktikos darbus buvo padirbta iš viso 29 uždaviniai:

Kokybinio analizo 14 uždavinių
Kiekybinio „ 15 „

Pirmasiais mokslo metais uždavinių buvo padirbta šiek tiek mažiau. Be praktikos darbų buvo daromos ir demonstracijos, pavyzdžiui, demonstruota skilvio fistula, skilvio fistula su stemplės fistula, seilių fistula, mažojo izoliuotojo skilvelio (Pavlovo metodu) operacija, būdas žuvusio gyvulio (katės) širdį atgaivinti ir daugelis kitų mažiau komplikuotų.

Paskaitų metu demonstruojami paveikslai, kurių katedra turi 115.

Paskutiniu laiku Medicinos Fakultetui įsigijus epidioskopą su jo paskaitos dar daugiau įvairinamos demonstruojant įvairius piešinius, diapozytyvus ir t. t. Praktikos darbams ir demonstracijoms reikalingi įvairūs aparatai, instrumentai, prietaisai ir t. t. Jų kiek leidė Fiziologijos ir Fiziologinės Chemijos katedros lėšos, buvo vis naujų įsigyjama; kai kurie mažiau komplikuoti aparatai čie pat vietoje dirbami. Mokslo priemonės buvo įsigijamos užsienyje, daugiausia Vokietijoje. Jei neminėti smulkesni ųdaiktų, kaip mėgintėliai, štatyvai, bonkos, biuretės, pipetės, lėkštelės, skalpelia, pincetai ir kiti panašūs, laborotorija jau turi 304 aparatus bei instrumentus (rūšių 156). Šis aparatų skaičius, žinoma, toli gražu nėra pakankamas, nes toks mokslas, kaip Fiziologija, kuris yra pagrįstas ekesperimentais ir bandymais jų reikalauja labai daug. Ypatingai sunku vesti praktikos darbai, kuriuose turi kiekvienas dirbti kiek galėdamas savarankiškai, kada nėra pakankamo aparatų komplektų skaičiaus, čia arba labai daug sugaišta laiko, arba jei laiką branginsi, tai praktikos darbas prisiartina prie demonstracijų mažoms grupėms, kada studentai gali tik geriau prisižiūrėti, bet negali išmeginti savo rankomis, savo pirštais, kaip tatai turi būti per praktikos darbus daroma.

Aparatams ir instrumentams išleista . . . . . 33.263,76 lt.
Knygoms ir žurnalams išleista . . . . 4.074,96 lt.
Medžiagai, reagentams, chemikalijai išleista . . 6.443,27 lt.
Baldams ir šiaip ūkio reikalams išleista . . . 8.425,70 lt.

Studentų, išlaikiusių egzaminus iš Fiziologijos yra 67 ir iš Fiziologinės Chemijos 71.

Iki šio laiko Fiziologijos ir Fizioginės Chemijos katedra kada visa taisoma, rengiama, užsakoma, dirbama, galima sakyti, gyvena organizacijos periodą.

Kada katedra neturėjo prietaisų negalėjo būti kalbos apie katedros mokslo personalo ir šiaip laboratorijos sienose mokslo darbus. Jei mokymo uždaviniai katedrai sekėsi įveikti, nes mūsų studentai daromų uždavinių skaičiumi galėtų sulyginti su daugelio Europos universitetų studentais, tai mokslo darbais kolei kas katedra pasigirti negalėtų. Iš laboratorijos yra išėjęs katedros vedėjo parašytas Fiziologinės Chemijos analiziams vadovėlis, katedros vedėjo skaitytas II-ame gydytojų suvažiavime pranešimas tema: Naujoji kryptis medicinoje ir fiziologijoje.

Bendrosios patologijos ir patologinės anatomijos katedra.

(1922. II. 16. — 1924. 4. VI. 1.).

4. Bendrosios patologijos ir patologinės anatomijos laboratorija, Gedimino g-vė 29 Nr.
 Vedėjas prof. Vinteleris Emilis, kalbamos valandos kiekvienai paskaitai pasibaigus.
 Prozektorius (vacant).
 Vyresnysis asistentas gyd. Mančkevičaitė-Lašienė Janina.
 preparatorius (laisv. samdoma) gyd. Kalvaitytė Paulina.
 Sargas Skersys Juozas.
 „ (vacat).

Pradžioje iki prof. Vintelerio atvažiavimui (1923 m. sausio m.) bendrosios patologijos paskaitas skaitė prof. Gogelis, o patologinės anatomijos — katedros prorektorius dr. Oželis. Patologinės histologijos pratimus vedė vyresnioji asitentė med. dr. Maskevičaitė. Nuo 1923 m. pavasario semestro pradžios iš visų dalykų paskaitas skaitė prof. E. Vinteleris.

Iki rudens 1923 m. darbai buvo dirbami laikiname bute: Karo ir Kauno Ligoninėse ir Anatomijos Institute. 1923 m. rudenį katedra buvo perkelta į naujai atremontuotus buv. Karo Mokyklos rūmus. Čia trijuose kambariuose įrengta: patologinės histologijos laboratorija, muziejus ir laboratorija makroskopiškiems preparatams rengai. Bet butas ankštas ir todel reikėjo 1) naudotis patologinės histologijos pratimams normalės histologijos sale, 2) patologo-anatominės lavonų sekcijos reikėjo daryti Karo ir Kauno Ligoninių sekcinėse, kur jos buvo ir daromos. Darbo vedimo patogumo atžvilgiu ateityje fakultetas savo 1924. V. 7. posėdyje paskyrė 60.000 litų patologinės anatomijos institutui statyti (prie Kauno Ligoninės). Instituto statymas, jei pavyks atlikti visi formalumai, bus pradėtas dar 1924 m. vasarą.

Dabar katedra turi šiuos apartus bei įrankius (svarbiausius): 12 mikroskopų, 2 mikrotomu, polarizacijos aparatą, „tamsaus lauko“ aparatą, dvigubą okularą su rodykle, palyginamąjį okularą, stereo-priedą prie mikroskopo, okularinį mikrometrą, objektinį mikrometrą, 3 lupas, instrumentų rinkinį mikroskopavimui, 65 sekcinių instrumentų. Aparatai bei įrankiai yra nupirkti įvairiose užsienių firmose.

Makroskopinių preparatų iš viso yra 260; didesnė jų dalis pirengta pačių asistentų, dalis gi gauta iš įvairių Kauno ligoninių. Mikroskopiškų preparatų iš viso yra apie 1300; dalinai jie prirengti preparatorės d-rės Kalvaitytės, dalinai paaukoti (p.p. d-rų L. Švarco, K. Nasvyčio, K. Oželio, J. Mackevičaitės ir prof. E. Vintelerio), dalinai gi išrašyti iš užsienio. Piešinių iš patologinės anatomijos srities, nupieštų dailininko B. Lišino yra 26. Knygų iš bendrosios patologijos ir patologinės anatomijos srities — 40. Specialė periodinė literatūra susideda iš šių leidinių: 1) Zentralblatt f. allg. Pathologie u. Patholog. Anatomie — visas komplektas. 2) Virchow's Archiv, pradedant nuo 240 Bd. (ind.).

3) Frankfurter Zeitschrift f. Pathologie prad. 23 Bd. 4) Beiträge zur allg. pathhologie u. pathologischen Anatomie — nuo 71 Bd. (ind.) 5) Zeitschrift f. krebsforschung prad. 19 Bd. „Medicina" — komplektas ir kit. Knygos ir žurnalai išrašomi katedros lėšomis.

Paskaitos iš bendrosios patologijos yra skaitomos IV ir V semestrui po 4 val. savaitėje, o iš patologinės anatomijos VI semestrui taip pat 4 val. savait. Beveik visose paskaitose yra demonstruojami makroskopiniai šviežių ir konservuotų organų preparatai ir taip pat mikroskopiniai preparatai bei piešiniai.

Sekcinės technikos pratimai buvo vedami šiuo būdu: demonstracinių sekcijų metu profesorius parodydavo studentų grupėms lavonų srodimo būdus, aiškindamas juos, o paskui stuedntai, prozektoriui prižiūrint, patys darydavo sekcijas. Gaila tik, kad pastaruoju metu nebuvo pakankamai tinkamų lavonų ir sekcijos galėjo būti daromos tik 4-tam ir 5-tam semestrui.

Patologinės histologijos pratimų metu (5 ir 6-am semestrui po 4 val. per savaitę) studentai buvo supažindami su preparatų prirengimu ir be to jiestudijavo makro — ir mikroskopinius prepartus ir aprašinėjo juos. Mikroskopinių preparatų iš įvairių patologijos sričių 1922—23 mokslo metais studentų buvo išstudijuota 58, 1923—24 m. m. — 78.

Egzaminai buvo praktiško pobūdžio. Reikalauta mokėti lavonų skrodimo būdas, pažinti ir išaiškinti makro — ir mikroskopinius preparatus. Be to, buvo užduodami ir teoriniai klausimai iš bendrosios patologijos ir patologinės anatomijos srities.

Mokslo darbai. —

Prof. E. Vinteleris:	Appendix'o cystos ir peritoneo pseudomyxomos demonstracija „Medicina",, 1923 m. 5 Nr.
„	Patologinės anatomijos reikšmė medicinoje „Medicina", 1923 m. 5 Nr.
Prorekt. dr. K. Oželis:	Plaučių tuberkuliozas kariuomenės tarpe. „Medicina" 1923 m. 2 Nr.
„	Kaklo limfosarkomos atsitikimas „Medicina" 1924 m. 4 Nr.

Pirkti įvairiom mokslo priemonėm kalbamu laikotarpiu išleista 14.000 litų, ūkio reikalams 4.500 litų.

Bendrosios chirurgijos katedra

1922. IX. — 1924. VI. 1.

5. Bendrosios Chirurgijos kabinetas, V. Kauno ligoninė Gardino g-tvė Nr. 29. Laik. vedėjas prof. H. Boitas.

Bendros chirurgijos paskaitos pradėtos profesoriaus Dzirnės Karo Ligoninėje 1922 m. rugsėjo mėn. pabaigoje, Pofesorius Dzirnė būdamas Karo Ligoninės konsultantu naudojosi tos ligoninės chirurgijos skyriaus prietaisais ir ligonimis, kuriuos demontruodavo studentams. Profeso-

riui Dzirnei išvažiavus 1923 m. lapkričio mėn. pradžioje, paskaitos buvo pavestos man, kurias ir skaičiau Kauno Ligoninėje, naudodamas čia įrengtos chirurginės klinikos įvairius prietaisus ir medžiagą. Visos prof. Dzirnės įgytos mokslo priemonės buvo priimtos iš jo asistento d-ro Stančius sulig 1923. XI. 26 d. akto. Tų mokslo priemonių buvo: 12 įvairių chirurgijos vadovėlių ir vienas Getzo sistemos fotografijos aparatas. Bendrosios chirurgijos paskaitų buvo po 2 val. per savaitę.

Praktikos darbų iš bendrosios chirurgijos nebuvo.

Semestrus užskaitant vaduotasi rezultatais mokslinio pasikalbėjimo su studentais ir jų lankymosi į paskaitas.

Operacinės chirurgijos ir tapografinės anatomijos katedra

1922. X. — 1924. VI. 1.

6. Operacinės chirurgijos kabinetas, Valst. Kauno ligoninė, Gardino g. Tel. 100
Vedėjas prof. Boit'as Hans.
Vyresnysis asistentas gydytojas Kuzma Vladas.
Sargas Matiošaitis Juozas.

Operacinės chirurgijos ir topografinės anatomijos paskaitos ir praktikos darbai pradėti 1922 m. spalių m. pabaigoje. Teorinės paskaitos ir ir eksperimentų chirurgija atlikta Valstybinėje Kauno Ligoninėje, praktikos gi darbai su lavonais — Anatomijos Institute. Teorijos paskaitoms ir eksperimentų chirurgijai 1922 m. naudotasi Ligoninėje esančiomis mokslo priemonėmis, būtent: instrumentais, preparatais ir knygomis. Tik eksperimentų chirurgijai reikalingi šunys buvo nupirkti Universiteto lėšomis. 1923 m. pavasaro semestre perimta iš Anatomijos Instituto aktu 10 Nr. 46 knygos, nupirkta „Medicinos" laikraščio 1920—1923 m. komplektai, gauta aukų per Medicinos Fakultetą 10 knygų „Manual of chirurgical Anatomie Med. Dep. U.S.A. 1918". Taip pat nupirkti ir gauti aukoti per Medicinos Fakultetą operacinei chirurgijai reikalingi instrumentai. 1923 m. rudens semestre padaryta 14 topografinės anatomijos piešinių. 1924 m. pavasario semestre nupirkta du nauju vadovėliu.

1922 m. rudens semestre ir 1923 m. pavasario semestre paskaitos buvo skaitytos tuo planu: per savaitę 3 val. teorijos paskaitų, 2 val. studentų praktikos darbų su lavonais ir 1 val. eksperimentų chirurgijos (su gyvuliais).

1923 metų rudens semestre ir 1924 metų pavasario semestre paskaitos ir praktikos darbai padaryti tuo planu: per savaitę 2 val. teoretinių paskaitų ir 2 val. studentų praktikos darbų su lavonais ir su gyvuliais.

Semestrai užskaitomi atsižvelgiant į studentų lankymąsi paskaitose ir jų praktikos darbus.

Prof. Boito mokslo darbai: 1923 m. „Medicinos“ 9 Nr. „Apie cholangito ir cholecysito atsiradimą“ ir dabar spausdinamo vokiečių kalboje Kirschero — Normanno vadovėlyje; „Apie aseptiką ir antiseptiką“. Be to, demonstruoti ligonys Kauno Medicinos Draugijos posėdžiuose (žiūr. Kauno Med. D-jos protokolus išspausdintus „Medicinoje“).

Operacinės chirurgijos katedra padarė 1923—1924 m. sekančias išlaidas:

a) mokslo priemonėms įgyti . . . . . 1.144 lt.
ir b) ūkio reikalams . . . . 571 lt. 50 ct.

Higienos su bakteriologija ir sanitarine policija katedra.

1922 m. II. 16 d. — 1924 m. VI. 1 d.

7. Higienos ir bakteriologijos laboratorija, Gedimino g-vė 29 Nr.
Vedėjas prof. Jurgeliūnas Antanas, kalbamos valandos kiekvienai paskaitai pasibaigus.
E. p. vyresnysis asistentas Ginalskis Stasys.
Jaunesnysis asistentas Madeikis Jonas.
Preparatorius Petronis Kazys.
Sargas Bertašius Antanas.

Lietuvos Universitetą atidarius (1922 m. vasario 16 d.) tuojau pradėjo veikti Medicinos fakulteto šie skyriai: medicinos, odontologijos ir farmacijos. Medicinos skyriaus higienos su bakteriologija ir sanitarinė policija katedra turėjo pradėti savo veikimą daug vėliau, nes buvo numatomas bakteriologijos dėstymas minėtų trijų skyrių studentams IV semestre, o higienos dėstymas farmacijos skyriaus studentams V semestre, medicinos ir odontologijos skyrių studentams — VII sem. Bet Aukštųjų Kursų klausytojai buvo imatrikuliuoti studentais į atatinkamus skyrius ir semestrus ir tuo būdu jau 1922 m. pavasario semestre susidarė farmacijos skyriaus IV sem. Minėto skyriaus ir semestro studentams skaičiuje 16 žm. ir buvo pradėtas bakteriologijos dėstymas. Faktinai tai buvo tolimesnis tęsimas paskaitų, pradėtų jiems sausio m. dar funkcionuojant Aukštiesiems Kursams. Paskaitos iš bakteriologijos ir praktikos darbai buvo dirbami V-bės Higienos-Bakteriologijos Institute, nes Medicinos fakultetas neturėjo dar tam reikalui nei busto nei mokslo priemonių. Institutas gi yra aprūpintas gana didele aparatūra: turi 6 mikroskopus, 30 įvairių gyvų daugiausia patogeninių bakterijų kultūrų ir laboratorinių gyvulių. Ir todel buvo galima tinkamai demonstruoti paskaitas. Paskaitos buvo vakarinėmis valandomis du kartu per savaitę po 1 val.

Perskaitytas kiek sutrumpinta programa bakteriologijos bendrasis ir specialis kursas, nes iš pradžių buvo manoma, kad bakteriologija bus skaitoma farmacijos studentams tiktai vieną semestrą. Kiekvienai

paskaitai pasibaigus buvo praktikos darbai, kuriems paskirta irgi 2 val. per savaitę. Studentų lankymasis į praktikos darbus kontroliuojamas.

Praktikos darbuose studentai susipažino su maitinamųjų medžiagų gaminimu, su bakterioskopiniu ir bakteriologiniu tyrinėjimo metodais ir su įvairios infekcinės medžiagos tyrinėjimo būdais. Be to, atliktos kai kurios serodiagnostinės reakcijos. Studentų praktikos darbams vadovavo patsai katedros vedėjas, nes šitame semestre šios katedros personalas tesusidėjo iš dviejų asmenų: katedros vedėjo ir preparatoriaus (laisvai samdomo). Naujiems mokslo metams prasidėjus, Medicinos Fakulteto Tarybos apsvarstytais etatais katedros personalas padidintas jaunesniuoju asistentu, kurio pareigas eiti buvo išrinktas gydytojas J. Madeikis. Paskaitų planui sustatyti semestre reikėjo vadovautis jau išdirbtomis Medicinos fakultete mokslams eiti taisyklėmis, einant kuriomis farmacijos skyriaus studentai privalėjo klausyti bakteriologiją per 2 semestru. Bet, kadangi jiems per pirmąjį (pavasario) semestrą bakteriologinis teorijos kursas buvo pabaigtas, tai antrajame (rudeniniame) semestre papildymui žinių iš šio dalyko iš naujo buvo dirbami praktikos darbai, tik platesne programa.

Tuo pačiu laiku jiems pradėtas higienos su dezinfekcija dėstymas. Paskaitoms buvo paskirtos 2 val. per savaitę.

Taip pat šitame semestre buvo pradėtos bakteriologijos paskaitos 5-jo semestro studentams medikams — 24 žmonėms, kursas pabaigtas 1923 m. pavasario semestre. Jiems buvo paskirtas paskaitoms ir praktikos darbams toks pat skaičius valandų, kaip ir studentams farmacininikams, bet šitas kursas buvo skaitomas platesnę programa, negu pastariesiems. Kai kurių susirgimų teorinės žinios papildytos praktikos pobūdžio žiniomis.

Prie Instituto yra Pasteuro stotis ir raupų limfos gaminimo skyrius.

Taigi medikai susipažino su skiepų nuo pasiutimo gaminimo būdu ir jų vartojimo metodais.

Paskui jie susipažino su raupų limfos gaminimo būdu, su jos laikymu ir vartojimu, ir apskritai, su visa darbų eiga šiuose skyriuose.

Medikai dirbdami savo darbus, buvo paskirstyti į dvi grupes del mažo skaičiaus mikroskopų.

Pavasario semestre 1923 m. buvo pradėtos paskaitos iš bakteriologijos 4 semestro medikams, odontologams ir farmacininkams.

Klausytojų skaičius lab aipadidėjo, iš viso buvo arti 130 žmonių. Institutas neturėjo auditorijai tinkamo kambario.

Todel paskaitos būdavo Universiteto rūmuose, auditorijoje N. 17, o praktikos darbai buvo kaip ir seniau, Institute. Klausytojai, dirbdami praktikos darbus, paskirstyti į 6 grupes.

Rugpiūčio m. katedra persikėlė į buv. karo mokyklos rūmus.

Medicinos Fakultetas pavedė katedrai šituose namuose tris kambarius (140,0 kv. metrų). Vienas kambarys buvo skiriamas bakteriologijos laboratorijai, kitas higienos laboratorijai ir trečias — katedros vedėjo kabinetui, taip pat jo asistentams.

Taigi medikams ir farmacininkams iš bakteriologijos praktikos darbai buvo pabaigti jau naujoje, dalinai įrengtoje laboratorijoje. Maitinamosios medžiagos ir gyvos kultūros buvo gaminamos, kaip ir seniaus, V-bės Higienos Institute. Paskaitos jiems buvo skaitomos Medicinos Fakulteto auditorijoje.

(Odontologai gi turėjo klausyti iš bakteriologijos paskaitas tik vieną semestrą).

Taip pat šiame semestre buvo pradėtos paskaitos iš higienos medikams VII sem. ir farmacininkams V sem. Paskaitoms paskirta 2 val per savaitę, o praktikos darbams 4 val. per savaitę.

Kadangi higienos laboratorijos įrengimui buvo gauti reikalingos chemikalijos ir užsakytos aparatūros dalys tik spalių m., tai ir praktikos darbai prasidėjo nuo šio laiko. Nuo rudens semestro darbui prasidėjus katedros personalas padidėjo vyr. asistentu, kurio pareigas eiti išrinktas techno-chemikas S. Ginalskis, o laisvai samdomo preparatoriaus vietoje paskirtas vyr. preparatorium K. Petronis.

Pavasario semestre higienos paskaitos ir praktikos darbai pasibaigė. Buvo pabaigtas bendras higienos kursas ir be to buvo skaitomi svarbesnieji atskiros higienos skyriai ir dalinai socialinė higiena.

Praktikos darbai susidėjo iš angliarūkštės suradimo gyvenamajame buste, iš vandens ir pieno tyrinėjimo. 1924 m. pavasario semestre buvo pradėtos paskaitos iš bakteriologijos kitiems perėjusiems į 4 semestrą medikams, odontologams ir farmacininkams, kurių skaičius siekė ligi 130 žmonių.

Praktikos darbai buvo daromi su medikais ir farmacininkais, kurie suskirstomi į grupes po 20—22 žmones. Odontologams praktikos darbai atidėti ligi VII sem. Semestro užskaitos buvo daromos kiekvieno semestro pabaigoje, remiantis padarytais praktikos darbais. Farmacininkai buvo egzaminuojami iš bakteriologijos ir higienos su dezinfekcija, pasibaigus kursui, o medikai ir odontologai buvo egzaminuojami tik iš bakteriologijos ta tvarka, kuri yra nustatyta medicinos fakulteto taisyklėmis mokslams eiti.

Laboratorijos įrengimui reikalingi pabūklai buvo užsakyti Vokietijoje. Iš ten yra gautos reikalingos chemikalijos. Šiuo laiku, be visokių laboratorijos stiklinių indų ir smulkių prietaisų, turima jau 15 mikroskopų, sausasis ir garinis sterilizatorius termostatas ir kai kurie kiti aparatai.

Be to nusipirkta 30 knygų ir išrašoma 4 žurnalai.

Išleista laboratorijų įrengimui:

mokslo priemonėms	32.446 lt. 40 ct.
ūkio reikalams	5.516 lt.

Šiame laiktorpyje yra išspausdinti katedros vedėjo šie darbai:
darbai:

1. Kovos su maliarija priemonės. „Medicina“, 1922, Nr. 2.
2. Nuo pasiutimo apsaugančių Pasteuro skiepų sterlingumo klausimu. „Medicina“, 1923, Nr. 8.
3. Pasteuras — profilaktinių skiepų mokslo kūrėjas. Kaunas 1924. „Varpo“ B-vės spaustuvė.

Farmakologijos ir bendrosios terapijos katedra.

1922. II. 16. — 1924. VI. 1.

8. Farmakologijos laboratorija, Gedimino g-vė 29 Nr.
Laikinas vedėjas prof. Raudonikis Petras.

Einant Medicinos Fakulteto nustatytais mokslo planais Farmakologijos ir bendrosios Terapijos katedra turėjo pradėti veikti nuo rudens semestro 1922 m. Jau prieš tai, iš anksto, Fakulteto buvo pasirūpinta, kad tos katedros vedėju taptų mokslininkas — žinovas: buvo nutarta tai katedrai užimti kviesti iš Maskvos Universiteto užsitarnavęs ordinaris profesorius Čirvinskis, Lietuvos aborigentas. Nuo 1922 m. pradžios buvo pradėta daryti reikalingi žygiai per Užsienio Reikalų Ministeriją kad suteiktų visus galimus palengvinimus prof. Červinskiui parvykti Lietuvon; ėjo susirašinėjimas su prof. Čirvinskiu, buvo tikėtasi greitu laiku jo sulaukti. Tad kai prasidėjo 1922 m. rudens semestras, Fakultetas buvo įsitikinęs, kad po vienos — kitos savaitės prof. Čirvinskis parvyks Kaunan ir galės pradėti savo paskaitas iš pavedamosios jam katedros kurso. Prof. Čirvinskiui pasivėlavus atvykti Lietuvon, Fakultetas susirūpino delei nesamų kol kas privalomų pamokų ir nutarė, kad laikinai, iki kol neatvyks prof. Čirvinskis privalomąjį iš kalbamosios katedros kursą turėtų dėstyti kitų, artimesnių katedrų vedėjai, būtent: 3 savaitines valandas paskaitoms iš Farmakologijos pavesti atlikti Farmacijos katedros vedėjui prof. Raudonikiui, o 2 savaitines valandas iš Bendrosios Terapijos pavesti atlikti Įvados į vidaus Mediciną katedros vedėjui prof. Bagdonui. Be to prof. Raudonikiui buvo pavesta tvarkyti katedros einamieji materialiai reikalai.

Einant tokiu Fakulteto nutarimu Farmakologijos ir Bendrosios Terapijos katedra pradėjo veikti provizoriškai. Tačiau tokia provizoriška padėtis truko iki rudens semestro pabaigos. Kilo abejojimų sulaukti atvykstant prof. Čirvinskio. Norėdamas padaryti galą tai neaiškiai situacijai su kalbamąja katedra, Fakultetas nutarė paskelbti konkursą tai Katedrai užimti. Gi privalomojo iš tos katedros kurso dėstymą Fakultetas nutarė vykdyti toliau, t. y. pavasario 1923 m. semestre, ta pat tvarka, kuri jau buvo taikoma aname rudens semestre.

Konkurso terminui pasibaigus gegužės m. 1 d. 1923 m., Fakulteto nutarimu buvo paskirtas prof. Raudonikis referentu ir prof. Lašas koreferentu del įvertinimo kandidatų, pareiškusių norą užimti vakantinę Farmakologijos Katedrą. Reikalaujamas referatas buvo patiektas Fakultetui raštu ir, kadangi tada jau priėjo vasaros atostogų metas, tai Farma-

kolegijos katedrai profesoriaus rinkimai buvo atidėti iki rudens semestro ir jau to semestro pradžioje įvyko rinkimai. Pareiškimai buvo atsiųsti trijų kandidatų būtent: 1) Berlyno Un-to med. d-ro Vaičiuškos — Lietuvos pil., 2) gyd. K. Nasvyčio — Lietuvos pil., Berno Un-to med. d-ro Abelino — Rusijos piliečio. Fakulteto Taryba apsvarsčius kandidatūras nepasitenkino nė vienu tų kandidatų ir nutarė, kad Farmakologijos katedros mokymo reikalai būtų daromi toje pat tvarkoje; kaip praeitais mokslo metais, o tuo tarpu paskelbti, kad konkursas Farmakologijos katedrai užimti pratęsiamas. Prie tos progos buvo apsistota prie minties, bene tiktų gyd. Nasvytis užimti asistento vietą prie minėtosios katedros. Tokioje padėtyje, t. y. nebūdama aprūpinta atatinkamu vedėju, Farmakologijos katedra funkcijavo per visus 1923—1924 mokslo metus. Pasibaigus pratęstojo konkurso terminui š. m. pavasaryje, vėl buvo pavesta prof. Raudonikiui ir prof. Lašui referuoti apie reflektuojančių kandidatų tinkamumą. Tą sykį kandidatas atsirado vienui — vienas, būtent: med., d-ras, ir filos. d-ras W. Lipschitz, Frankfurto a/M Un-to privatdocentas. Referatas apie kalbamojo kandidato privalumus jau yra paruoštas ir patiekiamas raštu Medicinos Fakultetui. Reikia manyti, kad netrūkus, dar prieš vasaros atostogas, Farmakologijos katedrai bus pagaliau išrinktas nuolatinis profesorius ir vedėjas. Prie taip susidėjusių aplinkybių, Farmakologijos katedrai asistento rinkimai buvo atidėliojami iki katedra susilauks savo tikro šeimininko, nes visai nenuoseklu būtų rinkti asistentas nesamam profesoriui.

Čia pravartu pastebėti, kad jeigu jau per vieną sykį įvykusius rinkimus nebuvo iš trijų kandidatų išrinktas vakantinei katedrai profesorius ir jeigu Farmakologijos ir Bendrosios Terapijos katedros pamokos buvo paskirstytos tarp 2 Fakulteto profesorių, tai visgi apie neva materialį tų pastarųjų susidomėjimą del neišrinkto profesoriaus kalbėti netenka, nes minėtos katedros profesoriaus alga per tuos dvejus metus liko pilnai Valstybės Iždui sutaupyta, o ne padalyta tarp esamųjų profesorių, kaip kad manoma bet kieno tai įtarti.

Tuo būdu, iki šiam laikui, prie Farmakologijos ir Bendrosios Terapijos katedros atsakomingo mokslo personalo — profesoriaus ir asistentų dar vis nėra, todel savaime nyksta klausimas apie atliktus tos katedros mokslo darbus.

Medicinos Skyriaus studentams pamokų iš Farmakologijos ir Bendrosios Terapijos, einant priimtu mokslams planu, numatyta 5 val. savaitėje 2 semestru. Tos valandos, tiek rudens, tiek pavasario semestru, buvo paskirstytos šiuo būdu: 3 val. paskaitoms iš Farmakologijos — paskaitas skaitė prof. Raudonikis, ir 2 val. paskaitoms iš Bendrosios Terapijos — paskaitas skaitė prof. Bagdonas.

Odontologijos skyriaus studentams plane mokslams eiti yra numatyta iš Farmakologijos 2 val. savaitėje vieną rudens semestrą. Tasai kursas Odontologijos skyriuje pirmąsyk prasidėjo rudens semestre 1923 m. ir buvo skaitytas prof. Raudonikio.

Be to, į Farmakologijos katedros uždavinį įeina trumpas farmakologijos kursas Farmacijos skyriaus studentams, būtent: 3 val. savai-

tėje vieną rudens semestrą. Prof. Raudonikiui pasiūlius, Fakulteto Taryba sutiko šį kursą sujungti su platesniuoju, studentų medikų Farmakologijos kursu, kad tuo būdu kuo mažiausiai atimtų laiko nuo prof. Raudonikio, kuris be to turėjo nemaža paskaitų ir pratybos darbų savo katedroje. Ir taip, prof. Raudonikio paskaitose iš Farmakologijos rudens semestre 1922 m. ir rudens semestre 1923 m., lankėsi studentai farmacininkai, gavo užskaitas ir laikė egzaminą.

Pratybos darbų su studentais prie Farmakologijos ir Bendrosios Terapijos katedros nebuvo, kadangi tokie darbai Fakulteto priimtuoju mokslo planu nėra visai numatyta.

Studentams semestrų užskaitymas ir egzaminai visą laiką ėjo normaliai priimta bendra tvarka, pažymint apie tai studijų knygelėse. Tai buvo daroma prof. Raudonikio ir prof. Bagdono, kuriems tasai dalykas buvo Fakulteto pavestas.

Kai mokslo priemonių įgyti, žymias išlaidas pirkti stambiems farmakologiniams eksperimentams reikalingoms priemonėms ir įrankiams, taip pat reikalinga mokslo knygoms racionaliai ir tinkamai gali daryti tiktai nuolatinis katedros vedėjas. Kadangi Farmakologijos Katedroje tokio asmens nebuvo, tai, kad nebūtų kitąsyk nereikalingų ar netinkamų išlaidų, buvo kiek galima susilaikyta nuo leistos katedrai sąmatos leidimo. Del to katedra šiuo metu turi dar visai menką laboratorinę aparatūrą, nedaug mokslo priemonių ir kukliausią knygyną ir inventorių. Iš viso Farmakologijos katedros reikalams buvo išleista, pradėjus Katedrai veikti iki šiam laikui:

mokslo priemonėms . . . . 1.333,10 litų
ūkio reikalams . . . . . . 158,— „

Katedros inventorius buvo pagamintas Kaune, knygos ir gi buvo beveik visos nupirktos Kaune, gi mokslo priemonės buvo gauta iš Vokietijos. Per tą laiką katedrai buvo p. Petkevičiaus paaukota 6 knygos ir šiandien katedros knygyną sudaro 10 tomų.

Farmakologijos ir Bendrosios Terapijos katedra šiuo laiku tilpsta viename kambaryje, kurį gavo gegužės m. 1923 m. buvusios Karo Mokyklos name, o prieš tai, per ištisus veikimo metus savo pastogės neturėjo ir, prof. Lašui sutikus, glaudėsi Fiziologijos Kabinete.

Įvadas į vidaus mediciną katedra

1922—1924 mokslo metai.

9. Įvado į vidaus medicinos katedrą, Valstybinė Kauno Ligoninė, Gardino g-vė Tel. 100 Nr.

Vedėjas prof. Bagdonas Juozas, kalbamos valandos kiekvienai paskaitai pasibaigus.

Vyresnysis asistentas gydytojas Petrikas Alioizas.

E. p. jaunesnysis asistentas gydytojas Laurinavičius Sergijus.

1922 m. rugsėjo mėn. 18 d. Medicinos Fak. Tarybos aš buvau išrinktas ekstraordinariu profesorium, ir man buvo pavesta organizuoti

ir valdyti katedra „Įvadas į vidaus mediciną" (diagnostika, atskiroji patologija ir terapija). Tuo metu aš ėjau V. R. M. Sveikatos Departamento Direktoriaus pareigas. Spalių 1 d., Vid. Reik. Ministeriui sutikus, aš užėmiau Kauno Ligoninės vidaus ligų skyriaus ordinatoriaus vietą, kurią buvo apleidęs d-ras Kabakeris. Man paprašius Vidaus Reik. Ministeris leido naudotis mokymo tikslais V. Kauno Ligonine katedrom „Įvada į vidaus mediciną" ir „Operacinė chirurgija su topografine anotomija". Tų katedrų vedėjai buvo padraug V. R. Ministerio tvirtinti V. Kauno Ligoninės skyrių ordinatoriais, vienas vidaus ligų, kitas — chirurgijos. 1923 m. sausio 1 d. aš formaliai išstojau iš Sveikatos D-to.

Ištisus tris semestrus tos katedros dirbo Kauno Ligoninėj be ypatingos sutarties, naudodamos esamąją Ligoninėje gausią medžiagą ir sutikdamos visuomet Ligoninės direktoriaus palankumą ir pagalbą. Tam tikros komisijos buvo parinkta vieta auditorijai (barake), padarytas remontas operacinės chirurgijos katedros lėšomis, pasamdytas sutarties keliu tarnas auditorijai. Formalė sutartis buvo surašyta tarp Med. Fakulteto ir Sveikatos Deprtamento tik 1924 metų pradžioj, persikėlus ton pat Ligoninėn I Terpeutinei Klinikai ir organizavus ten pat Į Chirurginę kliniką. Barakas buvo pavestas kadedrai „Įvadas į vidaus mediciną", o auditorija buvo perkelta ligoninės korpusan, greta I Terapeutinės klinikos. Paskaitos prasidėjo pirmose spalių mėn. dienose dėstyti kursas „Bendroji terapija" 2 val. savaitėje, o 1923 metų rudens įžengiamosios viešosios paskaitos „Gamta ir Medicina", o spalių 10 d. buvo paskaita studentams. Kol nebuvo įrengta auditorija, paskaitos ėjo L. Raudonojo Kryž. auditorijoj, o tik nuo spalių 20 d. Kauno Ligoninėj. Be paskaitų iš kurso „Įvadas į vidaus mediciną" man buvo dar pavesta semestre reikėjo dėstyti kursai „Bendroji diagnostika" ir „Spec., patologija ir terapija" V semestro odontologams po 2 val. savaitėje.

Mokymo sąlygos pradžioj buvo gana sunkios. Katedrai nebuvo dar parinktas asistentas, ir man reikėjo vienam vesti vidaus ligų skyrius su 56 lovomis, priiminėti ambulatoriniai ligonys ir draug dėstyti kursai studentams. Be to, pradžioj nebuvo nei reikalingų mokslo priemonių, nei vadovėlių. Knygų gauta pasiskolinti iš K. Ligoninės knygyno, ant greitųjų padirbdintas kirtometras, prietaisas ūgiui matuoti, duota nupiešti keli piešiniai ir kt. Asistentas d-ras A. Petrikas tapo išrinktas ir pradėjo eiti savo pareigas nuo gruodžio 1 d. 1922 m.; taigi semestro pabaigoj. Antras asistentas d-ras Laurinavičius buvo išrinktas 1924 metų pradžioj ir pradėjo eiti savo pareigas kovo 1 d. Persikėlus Kauno Ligoninėn I Terapeutinei klinikai, „Įvadai į vidaus mediciną" katedrai buvo pavestas barakas su 26 lovomis, o ambulatoriniai ligonys priimami buvo kiekvieno katedros vedėjo asistentų pradieniui.

Pradžiai išrašyta iš Vokietijos reikalingiausi prietaisai (haemometras, kamera Thoma-Zeiss, saccharimetras ir kt.). Mokslo priemonių įgijimas del vokiečių markės nepastovumo buvo gana keblus. Antrųjų metų rudens semestre gautas iš Vokietijos didesnis instrumentų transportas, išrašytas Med. Fakulteto bendrai visoms katedroms, knygų įsigyta ligi 1924 m. VI 1 d. 62 tomų, laikraščių išrašoma 4.

Be tinkamų sąlygų kursui dėstyti svarbu ir pačiam dėstytojui susipažinti su mokymo tvarka ir dėstymo metodais užsieny, ypač Vokietijoj. Rugsėjo mėn. pradžioj aš ištisas 2 savaites lankiau Karaliaučiaus Universiteto „Medicinos kliniką" ir susipažinau su kurso „Įvadas į vidaus mediciną" dėstymu, jo metodais ir mokslo priemonėmis. Spalių mėn. nuo 3 ligi 19 dienos Med. Fak. Tarybos buvau kamandiruotas II sulygin. patologinės anatomijos kongresan Ryman, kame tarp kitko susipažinau su Medicinos Fakulteto įstaigomis, ypač su tomis, kurios liečia bendrosios diagnostikos ir bendrosios terapijos kursą. Minėtų komandiruočių apyskaitos buvo patiektos Med. Fak. Tarybai ir nusiųstos Švietimo Ministerijai.

Paskaitos iš kurso „Įvadas į vidaus mediciną" buvo 2 kartu per savaitę po 2 valandas, iš kurių 1 val. teorijos buvo pakeista 2 praktikos valandomis. Paskaitos iš kurso „Bendroji terapija" buvo 1 kartą savaitėje 2 val. Apie studentų skaičių ir jų paskaitų lankymą galima spręsti iš šios lentelės.

Metai	Semestrai	Paskaitų lankymas	Studentų skaičius
1922-1923	rudens	66%	26
1922-1923	pavasario	72%	17
1923-1924	rudens	80%	23
1924-1924	pavasario	90%	31

Studentų lankymasis į paskaitas buvo mažesnis pirmaisiais metais ir antrųjų metų rudens semestre del to, kad del įvairių priežasčių Med. Fak. Tarybos buvo leista įsiregistruoti į 3-jo kurso studentus dargi tokiems, kurie nebuvo išlaikę puskursinių egzaminų, ir studentai turėjo gaišti del ruošimos prie egzaminų ir jų lankymo. Del to ir įvykdavo studentų sumažėjimas, ypač pirmųjų metų antrame semestre.

Praktikos darbai su studentais buvo auditorijoj, ambulatorijoj, vidaus ligų skyriuje ir laboratorijoj grupėmis po 4—6 žmones. Užsiėmimai laboratorijoj būdavo antrame mokslo metų semestre. Praktikos darbai iš perkusijos ir auskultacijos buvo tyrinėjant ligonį ir ženklinant ant krūtinės ląstos piešiniu (štempeliu) radinius tam tikrais ženklais arba raštu. Cheminiai ir mikroskopiniai tyrinėjimai pirma rodomi auditorijoj, o paskui pakartojami laboratorijoj, pradedant asistentui ir prižiūrint katedros vedėjui. Pirmame semestre demonstruojami buvo ligonys su krūtinės ląstos ligomis (ypač plaučių ir širdies), o antrame su pilvo organų ligomis (skrandžio, žarnų, jaknų, blužnies, inkstų šlapinimos takų), kraujo medžiagos apykaitos, limpamųjų judėjimo organų (kaulų, raumenų, sąnarių). Praktikos darbo metu studentai turėjo progos susipažinti su 4—6 ligomis. Pirmaisiais mokslo metais ir antrųjų mokslo metų rudens semestre lengviau būdavo parinkti tinkama medžiaga demonstracijai, nes mano žinioje buvo daugiau stacionarių ligonių.

Kiekvieno semestro pabaigoj būna colloquium ir pakartojamas semestro kursas. Po repeticijų paskiriami uždaviniai iš perkusijos, auskul-

tacijos, cheminių ir mikroskopinių tyrinėjimų. Nemokantiems duodama dar pasimokyti ir kiek vėliau užsiskaityti praeitąjį kursą.

Mokslo darbų tikra to žodžio prasmę „Įvado į vidaus mediciną" katedra nėra padariusi. Pradžioj visiškai nebuvo laisvo laiko (I sem.), vėliau, prisidėjus prie darbo vienam asistentui, darbas tegalima buvo tiktai pasidalyti į 2 dali (po 28 ligonis). Be to, 1923 metais buvo ir pačios Fakulteto Tarybos uždedamo darbo: referavimas apie kandidatus į katedras, sąmatų sustatymas savo ir kitoms katedroms (Terapentinei Vaikų klinikai), gydytojų egzaminavimas, sutarčių sudarymas ir kt. Intensyviau tegalima buvo vesti darbas tik nuo kovo mėn. 1924 m.

Pirmiausiais mokslo metais mano buvo parašyta „Naturalūs gydomieji vandenys Lietuvoje" (Medicina 1923 m. Nr. 10), o atostogų metu paruošta spaudai kurso dalis, apimanti inspekciją, palpaciją, perkusiją ir auskultaciją. Perkusijos ir auskultacijos kursą studentai jau yra persirašę ir naudojasi.

Susidomėjimas mokslo darbais mokslo personalo tarpe yra, tik dar trūksta katedrai mokslo priemonių tinkamai įtaisytos laboratorijos ir vietos sudėti gyvuliams eksperimentams.

Išleista: a) ūkio reikalams . . . . 270 l. 20 c.
b) mokslo priemonėms . . . . . . 2.653 l. 89 c.

Aukų katedros reikalams gauta iš p. Stancevičienės 200 litų, iš d-ro Petkevičiaus 16 knygų, iš Amerikos Raud. Kryž. 4, iš d-ro S. Sauchato 1.

Akušerijos-ginekologijos katedra su klinika.

1922. X — 1924. VI. 1.

10. Akušerijos ir ginekologijos klinika su poliklinika, Raudonojo Kryžiaus Ligoninėj Laisvės Alėja 7 Nr. Tel. 101 N.
Direktorius docentas Mažylis Pranas, kalbamos valandos kiekvienai paskaitai pasibagus.
Jaunesnysis asistentas gydytoja Bliudžiutė Emilija.
E. p. jaunesn. „ „ Šliūpaitė Aldona.
E. p. „ „ gydytojas Baktys Motiejus.
Vyresnioji gailestingoji sesuo Stanišauskaitė Stefa.
Jaunesnioji „ „ Tulytė Maja.
Tarnaitė Vaičiunaitė Marė.

Fakulteto organizavimo pradžioje buvo paskelbtas konkursas akušerijos-ginekologijos katedrai su klinika užimti. 1922 metais rugsėjo mėn. 18 d. katedra valdyti ir organizuoti pavesta Med. Dr. Mažyliui suteikiant jam docento titulą. Su tos katedros organizavimu Medicinos fakultetui ypatingų sunkumų nebuvo. Jau pačioje darbo pradžioje buvo aišku, kad katedra turi įsikurti Raudonojo Kryžiaus Ligoninėj, kur jau 1920 metais buvo įrengtas nemažas skyrius moterų ligoms ir gimdymams. Čia dar Aukštųjų Kursų laikais akušerijos-ginekologijos paskaitų klausė ir lavinosi toj šakoj aukštesniųjų semestrų studentai, vadovaujant tam

pačiam asmeniui. Valstybiniai akušerijos kursai (įsteigti 1920 metais vasario mėn.), čia pat turi savo būklę. Ligoninėje buvo įrengta įvairioms paskaitoms salė, tiesa nedidelė, bet pradžiai pakankama. Akušerių kursams jau buvo įgytas šioks toks mokslo inventorius: akušerinis fantomas, lėlės, atvaizdai. Taipogi iš pat pradžios buvo renkami ir konservuojami įvairūs gemtalių moters organų preparatai, kurie sudarė akušerijos-ginekologijos katedrai patologinių preparatų muzėjaus užuomazgą. Paskaitos III kursui buvo pradėtos 1922 m. spalių 21 d. vieša įžengiamaja paskaita: Akušėrijos mokslo istorija Europoj ir Lietuvoj.

Mūsų krašte, kur gimdančios moterys susilaukia pagalbos paprastai iš bobučių, kur del tos priežasties įvyksta moterų organizme tiek daug komplikacijų, į paruošimą gydytojų, gerai nusimanančių pagalbos teikime gimdančioms ir moterų ligų gydyme, turi būti atkreiptas ypatingas dėmesys. Tvarkant paskaitas buvo kreipiamas ypatingas dėmesys į praktiškąjį būsimųjų gydytojų lavinimą. Akušerijos-ginekologijos paskaitoms skiriama 3 metai — III, IV, ir V kursuose. Trečiam kursui dėstomas teorijos kursas — įvadas į akušeriją (akušerijos propedeutikai); paskaitoms skiriamos 3 valandos per savaitę.

Paskaitų planas: Moters lyties organų specialė anatomija ir fiziologija. Žmogaus vaisiaus augimas. Neštumo reiškiniai moters kūne. Vaisiaus padėtis moters yščioje. Neščių ir gimdančių tyrimas. Gimdymas, jo mechanika ir klinika pakaušinėj padėty. Laikotarpis po gimdymo. Dvyniai. Gimdymo mechanika kitose išilginėse padėtyse: viršugalvio, kaktos, veido, dubens. Skersoji vaisiaus padėtis. Naujagimio anatomija ir fiziologija. Kūdikio igiena ir priežiūra. Kūdikio maitinimas moters krūtimi. Dirbtinis maitinimas.

Teorijos paskaitos stengiamasi iliustruoti atvaizdais, makroskopinių ir mikroskopinių preparatų ir modelių demonstravimu ir t. t.

Ketvirtam kursui (VII ir VIII semestr.) dėstoma akušerijos ir ginekologijos klinika (6 val. per savaitę): nėščių ir gimdančių tyrimas, ginekologijos tyrinėjimas. Sistematingos teorijos paskaitos iš patologinės akušerijos. Teorijos paskaitos iš atskirų ginekologijos šakų. Ginekologinių ligonių demonstracija su studentais klinikoj matytų gimdymų, tyrinėtų ligonių ir matytų operacijų nagrinėjimas.

Ketvirtojo kurso studentai be paskaitų lankymo turi dežuruoti klinikoj; dežuruojama grupėmis po du kas 11 para. Dežuravimas trunka visą parą; dežuravimo metu studentai paprastai iš klinikos neišeina. Dežuruojantiems studentams yra kambarys ir lovos. Dežuruojančiam tenka pirmoj eilėj observuoti gimdymus, pratintis tyrinėti nėščias ir gimdančias, antrame gi pusmety studentai patys kartais priima gimdymus, kartais susiuva įvykusį plyšimą prižiūrint asistentui, asistuoja prie operacijų gimdančioms. Be to, studentai lanko ginekologijos skyrių, tyrinėja ligonis, observuoja ginikologines operacijas, o metų pabaigoj kai kuriems studentams net teko asistuoti prie didesnių ginekologinių operacijų.

Užuot atskiras ligos istorijas rašę studentai veda dežuravimo dienyną, kuriame aprašo dežuravimo metu matytus įdomesnius ligonis ir operacijas. Dienynus kas savaitė peržiūri vyresnysis klinikos asisten-

tas. Kiekvienas studentas vidutiniškai observavo 20 gimdymų; kai kuriems teko matyti net iki 40 gimdymų.

Dalis studentų pareiškė norą vasaros atostogas sunaudoti praktikai akušerijos-ginekologijos klinikoje. Nesant galima sutalpinti Universiteto klinikoj visų norinčių vasaros atostogų metu praktikuoti, buvo tartasi su Žydų Ligoninės ir Sančių Gimdymo Prieglaudos Vedėjais; pastarųjų sutikimas leisti tenai studentams darbuotis jau gautas. Akušerijos-ginekologijos klinikoj šią vasarą darbuosis 4 studentai.

Studentai labai stropiai lankė paskaitas. Ketvirtame kurse nuolatinis paskaitų lankymas lygus 90%, trečiame kurse rūdens semestro metu lankymas kiek mažesnis, apie 70%, o pavasario pasiekė 90%.

Penktam kursui numatomas darbas poliklinikoje. Be to, bus stengiamasi suteikti studentams daugiau praktikos akušerijos srity. Tuo tikslu manoma organizuoti pagalbos teikimas neturtingoms gimdančioms namuose, kad tuo būdu pripratintų studentus, klinikos asistentui prižiūrint, prie darbo paprastose gyvenimo apystovose.

Paaiškėjus, kad Universiteto akušerijos-ginekologijos klinika įsikurs Raudonojo Kryžiaus ligoninėj, Raudonojo Kryžiaus Valdybos rūpesčiu ir lėšomis buvo pastatytas ir įrengtas III aukštas klinikos praplėtimo tikslu. Tame aukšte sutalpintas gimdymo skyrius — 33 lovos su dviem kambariais gimdymams bei operacijoms ir su vienu kambariu naujagimiams. 1923 metų gruodžio mėnesio pradžioje gimdymo skyrius persikėlė į naują būtą. Antrame ligoninės aukšte (38 lovos) pasiliko tiktai moterų ligų skyrius su operacinėmis salėmis, gydymo kabinetais ir t.t. Be to, pirmame aukšte yra izoliacijos (16 lovų) skyrius, kur guldomos visos karščiuojančios ir pūliuojančios ligonės, kad geriau jas atskyrus nuo kitų ligonių. Visas Raudonojo Kryžiaus Ligoninės gimdymo ir moterų ligų skyrius (85 lovos) yra klinikos direktoriaus žinioje. Vietos ligoniams sutalpinti ir kitiems klinikos reikalams tuo tarpu pakanka.

Per devynius klinikos veikimo mėnesius (1923 m. IX. 1 d. iki 1924 m. V. 31 d.) klinika turėjo apyvartoje 1.109 ligonis; gan žymus neturtingų ligonių (ypač gimdančių) nuošimtis buvo gydomas be užmokesnio. Tame laikotarpyje gimdymų buvo 498. Tuo pat laiku padaryta ginekologinių operacijų 300, operacijų gi gimdančioms 43.

Esant tokiam ligonių skaičiui klinikos direktoriaus žinioje studentai turėjo pakankamai progos prisižiūrėti tiek gimdymams, tiek operacijoms.

Poliklinikoje per devynius mėnesius apsilankė pirmą kart 1.268, pakartotinai 2.047 moterys, iš viso 3.315 ligonių.

Klinikos laboratorija, neskaitant šlapimo analizių, kurios daromos kiekvienai ligonei, pagamino 65 preparatus histologiškiems tyrimams. Bakteriologiškiems tyrimams klinika dar neturi įtaisymų.

Užskaitos ir egzaminai. Kiekvienam pusmečiui pasibaigus su studentais daroma colloquium, studentai, išlaikę patenkinamai colloquium'ą ir atlikę privalomuosius klinikos darbus, gauna semestro užskaitą.

Be studentų mokymo klinika turi tikslo duoti ir baigusiems gydytojams pasitobulinti. Kalbamajame laikotarpy trumpesnį ar ilgesnį laiką darbavosi klinikoj šie gydytojai — laisvanoriai: Petraitis, Tercijonas, Juškys, Ivickaitė. Norinčių pasitobulinti akušeri-

jos srity gydytojų — laisvanorių yra gana daug, tik beveik visi turi kitas tarnybas ir daug laiko klinikos darbui kasdien pašvęsti negali, ko dėliai jie negali būti labai naudingti klinikai.

Mokslo priemonės, chirurginiai instrumentai. Klinika turi teisės naudotis visais Raudonojo Kryžiaus Ligoninės instrumentais ir aparatais. Universiteto lėšomis yra įsigyta tiktai instrumentų, kurių trūko, ir šios mokslo bei mokymo ir ligonių gydymo priemonės: Ultraviolėtų spindulių aparatas („Ultra Sonne" Landeker), diatermijos aparatas (firmos Koch ū Stergel), mikroskopas, rektoskopas, cistoskopas ir kiti smulkesni daiktai. Mokslo priemonėms ir knygoms išleista 38.614 lit. 51 cn. Klinikos knygų rinkinys dar nėra didelis: įgyta žurnalo „Zeitschrift für Geburtsmilfe ū Gynäkologie" 1—84 serija; gaunama periodinių leidinių: 4 vokiečių kalba, 1 prancūzų kalba, 1 lietuvių kalba, be periodinių yra pirkta 74 tomų specialės literatūros.

Klinika turi šiek tiek nuosavo ūkio inventoriaus ir turi teisės naudotis Raudonojo Kryžiaus Ligoninės inventoriumi. Ūkio reikalams išleista 3.349 lit 99 cn. Iš akušerijos-ginekologijos ir kitų katedrų lėšų Fakultetas išmoka Raudonojo Kryžiaus Valdybai kas mėnuo subsidijos keturius tūkstančius su viršum litų. Už tai Raudonasis Kryžius pasižadėjo nemokamai laikyti 15 lovų, perleidė Fakulteto žinion poliklinikos akių ir moterų ligų gydymo skyrius, leidžia naudotis paskaitų sale ir visais ligoninės įrengimais mokymo ir mokslo tikslams.

Priimdama neturtingus ligonis veltui gydyti ir suteikdama jiems tinkamą priežiūrą, duodama veltui gydytojo specialisto patarimus ambulatoriniams ligonims, klinika dirba be studentų mokymo dar naudinga ir svarbų visuomenės labdarybės atžvilgiu darbą; nėsant tokios įstaigos reikėtų ar valdžiai, ar savivaldybėms pasirūpinti biednuomenei suteikti specialų gydymą.

Rentgeno kabinetas. Rentgeno kabinetas yra prisiglaudęs Raudonojo Kryžiaus Ligoninėj ir yra akušerijos-ginekologijos klinikos direktoriaus globoj. Rentgeno kabinetas pradėjo veikti 1923 m. gruodžio 1 d. Laikinąja R. kabineto vedėja-instruktore buvo pakviesta gydytoja K a l v a i t y t ė. Vėliau nuo balandžio 1 d. R. kabineto vedėju tapo išrinktas gyd. J. C i p l i j a u s k a s. Rentogeno kabinete tuo tarpu tiktai gydomi ligonys daugiausia iš akušerijos-ginekologijos klinikos ir poliklinikos. Už švitinimą imamas mokestis. Nepasiturį, akušerijos-ginekologiojs klinikos direktoriui sutinkant, nuo mokesčio paleidžiami.

Iki birželio 1 dienos buvo švitinta 30 ligonių, padaryta 119 švitinimo laukų per 106 švitinimo valandas.

Einant išdirbtomis R. kabineto taisyklėmis. R. kabineto personalas laisvomis nuo darbo valandomis darbuojasi akušerijos-ginekologijos klinikoj.

Rentgeno kabineto personalas: Kabineto Vedėjas-gydytojas J. C i p l i j a u s k a s, vyresnioji gail. sesuo — K. D u n č e n k a i t ė, tarnaitė sanitarė — O. B i l i n s k a i t ė.

I Terapeutinė klinika.

1923 — 1924 mokslo metais.

11. Terapeutinė Klinika su poliklinika, Valstybinė Kauno Ligoninė, Gardino g-vė Tel. 100 Nr.
Direktorius prof. Buinevičius Kazys, kalbamos valandos kiekvienai paskatai pasibaigus.
E. p. vyresnysis asistentas gyd. Kairiukštis Vladas.
E. p. jaunesnysis „ gydytoja Steponaitienė Agnė.

I. Terapeutinei klinikai 1923 m. rudens semestrui Karo Sanitarijos skyrius pavedė savo terapeutinį skyrių. Tam tikslui centriniuose namuose davė naudotis 96 lovomis (6 palatos po 16 lovų) draug su laboratorija ir dviejų aukštų fligelyje, vadinamam IIc, išskyrė 60 lovų (4 palatos po 12 lovų ir 3 palat. po 4 lovas) kartu su esama vieta auditorijai. Šiuose rūmuose klinikos Vedėjui buvo skiriama patalpinti iki 40 lovų civiliniams ligoniams, o likusios vietos — kariams. Be to, civiliams ligoniams buvo pavesta ambulatorija, susidedanti iš 3 kambarių su atskiru išėjimu į Karmelitų aikštę.

Klinika tapo atidaryta spalių mėn. 1923 m. ir lekcijos tęsėsi iki 19 gruodžio tų pat metų. Kas savaitė buvo po 3 lekcijas po 2 val. Klinikos lekcijose buvo demonstruojami ir nagrinėjami stacionariai ligonys ir dalis ambulatorinių.

Klinikoje studentai dirba ir praktikos darbus: kūravo ligonis. dalyvavo ambulatoriniuose priėmimuose ir darė laboratorinius tyrinėjimus asistentų prižiūrimi. Pavasario semestre Med. Fakulteto nutarimu I Terapeutinė klinika tapo perkelta Val. Kauno Ligoninėn. Čia klinikai pavesta terapeutinio skyriaus 4 palatos po 14 lovų kiekvienoje, — iš viso 56 lovos ir vienas kambarys ambulatorijai.

Palatose buvo paskirta kiekvienam studentui po 3 ligonis (5 studentai palatoje), ir visą semestrą studentai turėjo kūruoti savus ligonis asistentų prižiūrimi, o per vizitacijas apie ligonių stovė pranešdavo profesoriui.

Semestro užskaita studentams susidėjo iš pristatytų ligų istorijų ir colloquium'o auditorijoj. Rudens semestre klinikoj darbavos 1 asistentas gyd. Vl. Kairiūkštis. Be to, asistentų pareigas ėjo, be atlyginimo gyd. Bendaravičius, Matulionis ir Bermanas. Pavasario semestre dirbo 2 asistentai gyd. Vl. Kairiukštis ir gyd. Ambraziejutė-Steponaitienė, asistento pareigas ėjo taip pat ligoninės gydytojas d-ras Finkelšteinas.

Mokslo darbai:

Prof. Buinevičius lietuvių kalboje išspausdino klinikos lekcijas „Medicinoje: 1. Apie nephritą ir oedemą.
2. Apie simuliacijas.
3. Apie hepatitus ir geltligę.

Rusų kalboje išleista: Lekcij po klimato i bolneomepatiji.

Nupirkta knygų 31, laboratorinių prietaisų, kurių skaičiuje 5 mikroskopai, poliarizacijos aparatas, šviesos, šilimos ir elektros gydymui prietaisai ir kt.

Išleista: a) Ūkio reikalams . . . . 3.292 lit. 25 cnt.
b) Mokslo priemonėms . . . . 6.711 „ 46 cnt.

Chirurginė klinika.

1923—1924 mokslo metais.

12. Chirurginė klinika su poliklinika, Valst. Kauno Ligoninė, Gardino g-vė Tel. 100.
Laikinas Direktorius prof. Boit'as Hans, kalbamos valandos kiekvienai paskaitai pasibaigus.
E. p. vyresnysis asistentas gydytojas Zacharinas Benjaminas.
E. p. jaunesnysis „ „ Kanauka Vincas.
E. p. „ „ „ Čeponis Jonas.
Sargas Matlcšaitis Juozas.

Chirurginė Klinika organizavosi V. Kauno Ligoninėje Chirurgijos skyriuje ir veikia nuo 1923 m. rugsėjo mėn. Savo ūkio ir inventoriaus ligonims išlaikyti ir operuoti Klinika neturi, visi instrumentai, lovos, skalbiniai ir t. t. priklauso Ligoninei. Paskaitos prasidėjo rugsėjo 25 d. 1923 m.

Iš mokslo priemonių Klinika įgijo 20 piešinių svarbesnėms operacijoms demonstruoti, šlapinimo pūslės fantomą, stemplės fantomą, išrašo 9 įvairius chirurginius laikraščius. Piešiniai užsakyti Kaune, fantomai gauti iš firmos Windler, Berlin.

Klinikos paskaitose rūpinamasi išdėstyti studentams symptomatologiją, diagnozę, patologinę anatomiją, klinikos vaizdą ir eigą, tam tikros ligos gydymą ir prognozę, kuriam tikslui yra demonstruojama ad hoc didelis ligonių skaičius, su rentgenogramomis, mikroskopiniais preparatais, temperatūros kreivosiomis ir t. t. Be to, demonstruojamos svarbesnės operacijos (kaip antai: punkcijos, injekcijos, herniotomijos, apendektomijos, amputatio, esteonecrotomia, šonkaulių rezekcija ir t. t.), kuriose studentai dalyvauja iš eilės kaip asistentai. Per ligonių ištyrimą studentai akyvai dalyvauja ir duoda patikrinti savo žinias ir subrendimą per klausimą-atsakymą.

Rudens semestre 1923 m. paskaituose buvo demonstruota 104 ligonys. Pavasario semestre 1924 m. 164 ligonys.

Praktikos darbai eina klinikoje kasdieną, vakarais nuo 5 iki 7 val. Studentai su asistentais tiria ligonis, daro tvarsčius, be to, vaikščioja į ambulatoriją grupėmis po 3, kur dalyvauja ligonių priėmime, darant mažas operacijas asitentams prižiūrint. Vienam iš asistentų pavestas praktikos užsiėmimas iš fraktūrų ir liuksacijų, kitam iš mažos chirurgijos.

Studentams, kurie tvarkingai dirba savo praktikos darbą, dalyvauja ambulatorijos veikime ir lanko paskaitas, semestras užskaitomas.

Pinigų išleista: a) mokslo priemonėms . . 1.298 lt. 61 ct.
b) ūkio reikalams . . . . 927 lt. 15 ct.

Oftalmologijos katedra su klinika.

1923—1924 mokslo metais

13. Akių klinika su poliklinika, Raudonojo Kryžiaus Ligoninė, Laisvės Alėja 7 Nr. Tel. 101 ir 1330.

Direktorius prof. Avižonis Petras, kalbamos valandos kiekvienai paskaitai pasigaikus.
Vyresnysis asistentas gydytojas Landsbergienė Ona.
E. p. jaunesnysis asistentas gydytojas Pralgauskas Jurgis.
E. p. „ „ „ Buividaitė-Kutorgienė Elena.
Vyresnioji gailestingoji sesuo Rimkevičaitė Eugenija.
Tarnaitė Butautaitė Stasė.

Universiteto akių klinikos organizavimo pradžia siekia pirmuosius Aukšt. Kursų gyvavimo metus. Man bedėstant Aukšt. Kursų Medicinos Skyriaus vyresniųjų semestrų studentams akių ligų kursą paaiškėjo, kad Karo Ligoninės akių skyrius, kurio vedėju aš tuomet buvau, nors ir didelis ligonių skaičiumi, bet labai vienodas ligų atžvilgiu, neduoda pakankamos medžiagos, kokios reikia kliniškajam akių ligų kursui dėstyti. Todel pasiryžau įsteigti kur nors akių ligoms civilę, bent ambulatorija pritraukti įvairesnei ligonių sudėčiai ir amžiumi ir patologiškais atsitikimasi ir tuo būdu suteikti studentams įvairesnės medžiagos demonstravimams. Tuo pačiu metu buvo prasidėjęs Raudonojo Kryžiaus Ligoninės reorganizavimas iš kariškos į civilę ir Raudonojo Kryžiaus Valdybos sutikimu buvo įsteigtas 1920 m. spalio 1 d. toje ligoninėje akių skyrius su 15 lovų. Aukštųjų Kursų Tarybai pritarus, buvo įsteigta kartu prie tos ligoninės poliklinika, kurioje buvo, be akių skyriaus, dar kitokių ligų skyriai. Šių skyrių įrengimą patiekė Raudonojo Kryžiaus Valdyba, gi vyresnįjį personalą samdė ir jam algą mokėjo Aukštieji Kursai. Kai vyresniųjų semestrų kursas buvo pabaigtas, Aukštieji Kursai nustojo laikyti poliklinikai gydytojų personalą ir nuo 1921 m. rugsėjo 1 d. jo laikymą pasiėmė Raudonojo Kryžiaus Valdyba.

Raudonojo Kryžiaus Ligoninės ir poliklinikos akių skyrius gana sparčiai plėtėsi. Jau 1921 met. pavasarį Raudonojo Kryžiaus Valdybos buvo nutarta paieškoti man padėjėjo poliklinikai, ir tų pačių metų rugsėjo 15 d. buvo pasamdyta gydytoja O. Jablonskytė-Liandsbergienė. Padaugėjus darbui, man pasidarė persunku vesti kartu ir Karo Ligoninės ir Raudonojo Kryžiaus Ligoninės akių skyrius ir todel nuo 1921 m. gruodžio 1 d. aš atsisakiau nuo pareigų Karo Ligoninėje.

Patekęs 16 d. vasario 1922 m., Valstybės Prezidento paskyrimu, Medicinos Fakulteto branduolio sudėtin. Universiteto Tarybai pasiulius buvau Švietimo Ministerio paskirtas oftalmologijos katedros profesorium.

tai katedrai organizuoti ir valdyti. Fakultetui negalint del lėšų ir buto stokos įsisteigti nuosavias klinikas, Fakulteto Tarybos buvo nutarta pasistengti susitarti del klinikų su esamomis Kaune Ligoninėmis. Akių klinikos reikalu buvo vedamos derybos su Raudonojo Kryžiaus Valdyba ir sutartis su ja buvo Fakulteto Tarybos patvirtinta 1923 m. birželio mėn. 13 dieną. Einant ta sutartimi Raudonojo Kryžiaus Ligoninės akių skyrius tampa Universiteto akių klinika, ūkio atžvilgiu pasilikęs Raudonojo Kryžiaus Valdybos žinioje. Už teisę naudotis to skyriaus ligoniais studentų mokymo tikslams, taip pat ir už teisę naudotis auditorija, laboratorija, operacinėmis salėmis ir poliklinika, einant sutartimi, mokama iš Fakulteto kreditų tam tikra suma pinigų, kuri kartu ir už tolygias Fakulteto teises ginekologijos-akušerijos skyriui sudaro mėnesiui su viršum keturius tūkstančius litų. Be to, Fakulteto pareiga yra samdytis visą vyresnįjį tiems skyriams medicinos personalą ir dalį jaunesniojo.

Šitokiu būdu Fakultetas įgijo akių kliniką jau visiškai suorganizuotą, gerai įrengtą ūkio atžvilgiu, pusėtinai aprūpintą chirurginiu instrumentarijumi ir pilną ligonių, tik, deja, labai nedidelę pavestųjų jos dispozicijai lovų skaičiumi (tik 15 lovų). Už tai polikliniką lankančių ligonių skaičius buvo nemažas, — jie vis beveik kas mėnuo didėjo ir tiekė įvairios ir gausios medžiagos demonstravimams paskaitose. Didėjant darbui klinikoje sąryšyje su besilankančių ligonių skaičiaus augimu ir su kliniškosios medžiagos prirengimu paskaitoms, Fakulteto Taryba 1923 m. rugsėjo 21 d. išrinko akių klinikai antrąjį asistentą gydytoją Jurgį Pralgauską, kuris, išstojęs iš kariuomenės, pradėjo tas pareigas eiti 1923 met. lapkr. 26 d., ir 1924 m. gegužės 14 d. išrinko trečią asistentą gydytoją E. Buividaitę-Kutorgienę. Pirmuoju asistentu tapo pirmiau minėtoji gydydtoja O. Jablonskytė-Liandsbergienė (II. 4. 1923 m.), kurią 1924 m. geužės 7 d. Fakulteto Taryba pakėlė į vyresniuosius asistentus.

Akių klinikos darbo apibūdinimui galima paminėti keletas skaitmenų. 1923 m. klinikoje gulėjo 258 ligonys iš viso 5524 dienas. Poliklinikoje priimta 2053 ligonys, kurie besigydydami lankėsi 12150 kartų. Operacijų padaryta iš viso 561, tame skaičiuje didesniųjų operacijų 233.

Klinikai pritaikyti mokymo tikslams reikėjo įrengti poliklinikoje salė, kur būtų galima vesti studentų pratimai oftalmoskopavimu ir ligonių tyrimu. Ta salė laisvuoju nuo praktikos darbų metu buvo skiriama ligonims žiūrėti. Salę atremontavo Raudonojo Kryžiaus Valdyba, gi visas įrengimas ir aparatūra, kuri buvo reikalinga studentams mokyti, buvo įgyta iš Fakulteto lėšų. Taip pat iš Fakulteto lėšų papildyta klinikos chirurgiškasis instrumentarius ir įgyta naujų aparatų ir priemonių ligonims tirti. Naujai įgytųjų aparatų skaičiuje reikia paminėti du mikroskopu, Gullstrando oftalmoskopas, Gullstrando plyšinė lempa, akims mikroskopas ir didysis elektromagnitas. Pagaliau, Raudonojo Kryžiaus Ligoninės administracijai pasiūlius buvo atpirkta iš jos Fakulteto nuosavybėn visas buvęs akių skyriaus instrumentarijus.

Pasinaudojus Tübingeno prof. Schleicho pasiūlymu, tarpininkaujant Pietzckero knygynui, įgyta iš jo keletas ištisų ir palyginant su antikvarijatų pasiūlymais nebrangių serijų oftalmologiškųjų žurnalų (Zeitschrift

für Augenheilkunde, Zentralblatt für praktische Augenheilkunde, Klinische Monatsblätter für Augenheilkunde, Jahresberichte über die gesamte Ophthalmologie). Be to, pasistengta įgyti visa eilė vadovų (Lehrbücher) ir šiaip jau knygų iš oftalmologijos ir vienas kitas atlasas ir sieniniai paveikslai. Klinika yra gavusi taip pat keletą dovanų knygomis ir instrumentais, kurių tarpe reikia pažymėti buvusiojo Prekybos Departamento Direktoriaus p. Baltuškos dar Aukštiesiems Kursams padovanotasis didelis bandomųjų stiklų rinkinys (iš Amerikoniškųjų prekių), d-ro D. Bukonto testamento vykdytojų padovanotasis jo instrumentų rinkinys ir leitenanto Šenbergo padovanotasis jo mirusiojo tėvo okulisto med. d-ro Vilhelmo Schoenbergo knygynas, kurio žymią dalį sudaro eile Graefeo Archivo tomų. Be to, Klinikai yra davę dovanų knygomis dar šie asmenys: P. Avižonis (13 egz.), Baronas per prof. Čepinskį (1 egz.), gyd. Buividaitė-Kutargienė (1 egz.), G. Petkevičaitė (4 egz.) ir med. Dr. P. Radzvickis (5 egz.).

Iki šiol iš viso įgyta oftalmologijos katedros akių klinikai šitiek pastovaus turto, skaitant litais:

I. Ūkio inventoriaus:		
Baldų ir kitokio ūkio inventoriaus	Lt.	2.674,77
II. Mokslo priemonių:		
1) Knygų ir žurnalų: a) dovanota	„	1.991,30
„ „ „ b) pirkta	„	15.783,74
2) Instrumentų ir aparatų: a) dovanota .	„	1.275,—
„ „ „ b) pirkta . .	„	22.482,43
Viso labo:	Lt.	44.207,24

Einant Fakulteto Tarybos nustatytuoju mokslo planu, akių ligų kursas turi būti dėstomas 4-me ir 5-me kurse, būtent ketvirtojo kurso (7—8 sem.) studentams turi būti dėstomas įvadas į oftalmologiją ir penktojo kurso (9—10 sem.) studentams oftalmologinė klinika. Šiais mokslo metais pradėjo veikti ketvirtasis kursas, todel 1923 m. rudens semestre, einant šituo planu, akių klinikoje pradėta dėstyti teorinis kursas įvado į oftalmologiją (2 valandos savaitėje), ir, be to, Fakulteto Tarybos nutarimu, buvo dar dėstoma oftalmoskopavimo kursas su pratimais (1 valanda savaitėje). Gi 1924 m. pavasario semestre, be pirmiau minėtųjų kursų, Fakulteto Tarybos nutarimu, buvo dar įvesta studentams pratimai poliklinikoje, 2 valandos savaitėje (iš tikrųjų pratimai būdavo kasdien nedidelėmis grupėmis del poliklinikos buto ankštumo).

Teorentiniam kursui iliustruoti kiek galint parenkami atatinkami tos dienos paskaitai ligonys, rodomi mikroskopiški preparatai arba, tinkamų ligonių nėsant, naudojamasi vadovėlių ir atlasų paveikslais. Be to, paskaitai pasibaigus, rodomi rinktiniai ligonys jau pirmiau papasakotiems susirgimams prisiminti. — Ofaltmoskopavimo kurse teorinėje jo dalyje aiškinami obiektingieji akių tyrimo būdai ir oftalmoskopiškai matomųjų akies dugno susirgimų diferencialės diagnostikos charakteringieji bruožai. Oftalmoskopavimo pratimuose iš pradžios buvo tiekiama normaliai akių dugnų vaizdai, vėliau gi įvairūs atsitinkantieji klinikoje akių dugno susirgimai. Stingant ligonių, duodami akių fantomai. Šitame

kurse studentai yra pratinami tirti akis fokalėje šviesoje, peršviesti akį oftalmoskopu, oftalmoskopuoti ir skiaskopuoti. — Pratimuose poliklinikoje studentams duodama patiems tirti paprastesnieji atsitikimai, o visų kitų atsitikimų aiškinama etiologija, simptomatologija ir terapija. — Operacijų metu studentai dalyvauja grupėmis po 2—3; čia jiems aiškinama indikacija operacijai ir tikslingesnieji operavimo būdai. — Stacionariame klinikos skyriuje, vizituojant ligonis, dalyvauja ir studentai (grupėmis), kuriems rodoma gijimo eiga po operacijos ir aiškinami klinikoje vartojamieji gydymo metodai. — Užskaitant 8-jo semestro kursą bus žiūrima, kad studentai būtų pakankamai susipažinę su paprasčiausiais akių tyrimo metodais ir mokėtų oftalmoskopuoti. Apie mokėjimą oftalmoskopuoti bus sprendžiama iš piešinėlio, kurį kiekvienas studentas turės nupiešti iš duotojo jam oftalmoskopuoti atsitikimo.

Be klinikos ir poliklinikos ligonių žiūrėjimo, jų gydymo ir operavimo, be teikiamos studentams pagalbos jiems besimokant, klinikos vyresniojo personalo buvo rūpinamasi pačiam tobulintis mokslo ir miklintis mokslo darbe. Tuo tikslu, Fakulteto Tarybai komandiravus, 1923 m. rugsėjo mėnesyje buvau nuvykęs į prof. A. Vogto (Ciuriche) plyšinės lempos kursą, kur gavau progos praktiškai susipažinti su taip svarbaus aparato vartojimu oftalmologijoje. Nuo 1923 m. vasario 16 d. iki šiam laikui yra išspausdinti šie mano mokslo darbai: 1) Aufhellung einer Kontusionskatarakt. — Zeitschrift fur Augenheilkunde. Bd. 50, H. 1—2. 1923, p. 113—114; 2) Lietuvos Universiteto Medicinos Fakultetas, jo uždaviniai ir išgalės. — Medicina, 1923, Nr. 5, p. 249—257; 3) Aklųjų globojimas kitur ir Lietuvoje. — Medicina, 1923, Nr. 11, p. 604—615; 4) Kovai su trachoma įstatymo sumanymo paaiškinamasis raštas. — Medicina, 1923, Nr. 12, p. 723—729; 5) Prof. Vogto plyšinės lempos kursas 1923 m. Ciuriche. — Medicina, 1924, Nr. 1, p. 47—56. — Mokslo turinio trumpesni straipsniai: 1) Metilinio alkoholio kenksmingumas žmogaus organizmui. — „Lietuva", 1923, Nr. 282; 2) Apie metilinio alkoholio kenksmingumą. — Medicina, 1923, Nr. 12, p. 700—702; 3) Apie vitaminus. — „Kultūra", 1924, Nr. 1 p. 17—20.

1924 m. kovo 21 d. įvyko akių klinikoje moksliškasis Medicinos Fakulteto posėdis, kuriame buvo daromi klinikos personalo pranešimai su demonstravimais, būtent: mano buvo demonstruotas prof. Hesso aparatas (Coordimeter) akių muskulų pusiausviros sutrikimams ir paralyžiams tirti ir Gullstrand'o plyšinė lempa („Spaltlampe") su mikroskopu akims. Asistentė gydytoja O. Landsbergienė padarė pranešimą „Rožės komplikacijos keratitu atsitikimas" su ligonies demonstravimu. Asistentas gydytojas J. Pralgauskas padarė pranešimą „Vėjaraupų komplikacijos panoftalmitu atsitikimas" su demonstravimu mikroskopiško enukleuotosios akies preparato.

Be tiesioginių pareigų ėjimo klinikoje, jos personalas nesuinteresuotas dedasi prie sanitarinės krašto padėties ištyrimo. Tuo tikslu, Švietimo Ministerijai sutikus, asistentas gydytojas Pralgauskas pasiryžo apžiūrėti vietoje visų Kauno ir jo priemiesčių liaudies mokyklų vaikų akis, norėdamas ištirti trachomos išsiplatinimą. Šis darbas, atimąs ne mažą laiko, dar nėra pabaigtas.

Kliniškosioms katedroms viena svarbiausiųjų mokslo priemonių yra ligonys. Juo kuri klinika turi daugiau ligonių ir juo ji turi įvairesnių atsitikimų, juo ji yra vertesnė mokymo tikslams. Todel tai kiekvienas klinicistas stengiasi sudaryti iš savo klinikos kuo didžiausią atrakciją ligonims. Tam jie ne tik privalo būti savo specialybės mokslo aukštumoje, bet taip pat turi galėti reikalinguosius kliniškojo gydymo ligonis talpinti savo klinikoje. Kadangi Universiteto akių klinika su tokiu lovų skaičiumi, kiek jų užleido Raudonojo Kryžiaus Valdyba, negali plėstis, kadangi daug reikalingų kliniško gydymo ligonių nepatenka klinikon del vietos stokos ir pasilieka be gydymo arba iškeliauja užsienin, kadangi visoje Lietuvoje su daugybe trachomos ir kitokių akių susirgimų nėra nė vienos akių ligoms nei visuomenės, nei valstybinės ligoninės (neskaitant Raudonojo Kryžiaus ir Karo Ligoninių akių skyrių), tai vienu svarbiųjų Medicinos Fakulteto ir Universiteto uždavinių turėtų būti rūpintis, kad būtų įsteigta atskira akių ligoms klinika bent su 80 lovų. Šitokia klinika galėtų būti ne tik Universiteto uždaviniams, bet ir visam kraštui labai naudinga.

Vaiku ligų katedra su klinika.

1923—1924 mokslo metais.

14. Vaikų ligų klinika, Valstybinė Vaikų Ligoninė, Maironio g-vė Tel. 560.
Laikinas vedėjas prof. Buinevičius Kazys.
Vyresnysis asistentas Dr. med. Tumėnienė Vanda.

Vaikų ligų kursas su klinika skiriamas VII—VIII sem. studentams. Tas kursas organizuoti ir vesti pavesta prof. Buinevičiui nuo spalių 1 d. Jam pasiūlius vaikų ligų kursą dėstyti buvo pavesta lektoriaus teisėmis vyr. vaikų ligų katedros asistentei med. dakt. Tumėnienei, kuri pradėjo dėstyti kursą nuo lapkričio 1 d. po 4 val. savaitėje. Nesant Kaune ligoninės prisiėjo organizuoti paskaitos su ligonių demonstravimu ambulatorijoj. Miesto Valdyba leido naudotis vaikų ambulatorija (Sveikatos centru) Laisvės Al. 12 Nr. 1924 m. gegužės mėnesy ambulatorija buvo perkelta į Sveikatos Departamento įkurtą Vaikų Ligoninę, Maironio11, kurios Direktorium paskirta dr. med. Tumėnienė. Medicinos Fakultetas daro pastangų padaryti su Sveikatos Departamentų sutartį, kad sutalpintų Vaikų ligų katedrą su klinika naujai įrengtoj vaikų Ligoninėj. Iš didesnių mokslo priemonių įsigyta ultraviolėtų spindulių lempa (Künstliche Höhensonne). Išsirašyta laikraščių 1) Archives de Medicine des Enfents, 2) Le Mourrisson, 3) Montshrift füs Kinderheilkunde, 4) Jahrbuch für Kindefheilkunde und Physikale Erziehung. Katedra yra organizavimosi stadijoj.

Išleista: a) inventoriui . . . . 666 l. 65 c.
b) mokslo priemonėms . . . . 203 l. 14 c.

Veneros ir odos ligų katedra su klinika.

1923—1924 mokslo metais.

15. Odos ir veneros ligų klinika, Valst. Kauno Ligoninė, Gardino g-vė Tel. 100. Direktorius prof. Karuža Jurgis, kalbamos valandos kiekvienai paskaitai pasibaigus.
E. p. jaunesnysis asistentas gydytojas Eichelbergeris Alfredas.

Veneros ir Odos ligų katedra pirmą kart buvo suorganizuota Kaune, Karo Ligoninėje, prie veneros ir odos ligų skyriaus, atsidarius 1920 m. sausio mėnesyje Aukštiesiems Kursams.

Man buvo pavesta dėstyti veneros ir odos ligos paskutinių trijų semestrų studentams, kurie del revoliucijos Rusijoje negalėjo baigti mokslo. Minėtų studentų susirinko 24 (20 studentų ir 4 studentės), kuriems iki 1921 m. pabaigai vedžiau teorijos ir praktikos darbus, tik dalinai naudodamasis paskaitoms Karo ligoninės medžiaga, nes pastaroji ten buvo perdaug vienoda, neatsižvelgiant į tai, kad tuo metu ligonių-kareivių veneros ir odos ligų skyriuj buvo daugiau kaip šimtas. Reikėjo surasti paskaitoms įvairesnės medžiagos, kas atlikti buvo gana sunku, nes tuo metu Kaune jokių ambulatorijų nebuvo. Mokslo tikslams aš labai plačiai sunaudojau savo privačią praktiką, kviesdamas ligonis į auditoriją, dažnai jiems už tai mokėdamas. Pabaigus kursą su minėtais studentais, Veneros ir Odos ligų katedra nustojo savo egzistencijos 1921 m. pabaigoje, nes naujų klausytojų nebuvo.

Atsidarius Lietuvos Universitetui 1922 m. vasario 16 d. visi klausytojai perėjo į Universitetą. Tuo metu Veneros ir Odos ligų katedra buvo dar nereikalinga ir tik 1923 m. liepos 1 d. Medicinos Fakulteto man buvo pavesta rūpintis Veieros ir Odos ligų klinikos steigimu. Šiuo tikslu aš kreipiausi į gyd. J. Staugaitį Valstybinės Kauno Ligoninės Direktorių, kuris pavestoje jam ligoninėje buvo jau priglaudęs dviejų katedrų klinikas: 1-os chirurginės ir Įvados į vidaus mediciną. Gyd. J. Staugaitis su didžiausiu pasitenkinimu sutiko pareikštą jam mintį — pavestoje jam ligoninėje įsteigti Veneros ir Odos ligų kliniką, atidavus tam tikslui moterų Veneros skyrių nors ir laikinai, nes tuo mėtu plačiai jau buvo kalbama apie neatidėliotiną reikalą steigti atskirą ligoninę Moterų Veneros -ligoms. 1923 m. spalio 17 d. buvo pasirašyta sutartis — iš vienos pusės — Sveikatos Departamento Direktoriaus, iš kitos — Medicinos fakulteto Dekano, kad Valstybinės Kauno ligoninės Veneros skyrius pereina mokymo tikslams Veneros ir Odos ligų katedrai. Tą pat dieną pradėjau dėstyti VII semestro studentams Veneros ir Odos ligų kursą. Reikia pripažinti, kad paimtas Veneros ligų skyrius mažai panašus į kliniką, nes kai kurie jam priklausą kambariai pusiautamsi, ankšti, nepatogūs, nekalbant apie ligonių kontingentą — prostitutės, kurios turi būti priimamos ir gydomos. Ir čia skyriaus medžiaga dėstymui nepakankama ir mažai įdomi, bet dėstymas ėjo nuosekliai ir sėkmingai del ambulatorijos prie Valstybinės Kauno ligoninės, kuri suteikė demonstracijoms pakankamai medžiagos.

VII semestro eigoje prieš Kalėdas šiais 1923 m. paskaitos apie sifilį buvo pabaigtos ir 1924 m. pradžioje sausio mėn. padaryta „colloquium" ir semestro užskaitos. VIII semestro metu ėjo paskaitos apie triperį, minkštąjį šankerį ir odos ligas. Birželio mėn. pradžioje š. m. iš minėtų dalykų bus „colloquium" ir VIII semestro užskaitos.

Katedros mokymo reikalams trūksta dar muzėjaus, kur studentai galėtų mokytis iš muliažų. Šiam tikslui jau padaryti žingsniai — Valstybės meno mokyklos dėstytojai pradėjo gaminti muliažus. Tokiu būdu netolimoje ateity muliažais katedra bus aprūpinta, tik reikės surasti jiems vieta. Užtai laukiama geresnių laikų, kada bus įsteigta atskira ligoninė „Moterų Veneros ir Odos ligų", tada Veneros ir Odos ligų katedra galės laisvai vystytis.

Mokslo priemonėms įgyti (iš § 3 str. 4) išleista 112 litų.

Zootomijos katedra.

1923, II. 10 — 1924. VI. 1.

16. Zootomijos Institutas, Gedimino g-vė 29 Nr. (kieme).
Vedėjas docentas Mockus Zigmas, kalbamos valandos kiekvienai paskaitai pasibaigus.
Preparatorius (laisv. samd.) Starostinas Vladas.
Sargas Kulickas Antanas.

Prie Medicinos Fakulteto, kuriam tapo pavesta ir Veterinarijos skyrius organizuoti, buvo Valdžios sudarytas Branduolys iš 5 asmenų, tarp kurių dalyvavo vienas Veterinarijos specialybės atstovas prof. Gogelis.

Medicinos Fakulteto Branduolio pastangomis tapo nustatytos visų Medicinos Fakulteto skyrių mokslams eiti taisyklės su mokslo planais.

Atlikus įžengiamuosius darbus 1922 m. rudenį buvo atidarytas Medicinos Fakulteto Veterinarijos skyrius, į kurį įstojo 54 studentai, baigę gimnazijas, dvasines katalikų seminarijas ar kitą kurią to paties laipsnio mokyklą.

Veterinarijos Skyriaus studentai I, II, IIII ir IV semestrų klauso paskaitų iš įžengiamosios grupės drauge su Matematikos-Gamtos Fak. ir Medicinos skyriaus studentais, tik 3 pirmuosius semestrus klauso specialio gyvulių anatomijos kurso. Neatvykus Med. Fak. Tarybos išrinktajam dėstytojui Zootomijos kursas rudens semestre nebuvo skaitomas.

Zootomijos katedra pradėjo veikti tik pavasario semestre 1923 metais vasario mėnesio 10 d. Savo trobesio neturėdama katedra prisiglaudė prie Karo Veterinarijos Ligoninės Šančiuose, kur buvo dėstoma osteologija ir atlikti pratybos darbai iš myologijos ir splanchnologijos. Kitame rudens semestre 1923 m. teko papildyti splanchnologiją. Be to, rudens semestre 1923 metais buvo pabaigta angiologija, neurologija ir padaryti egzaminai iš visos palyginamosios zootomijos apie Kalėdas III semestro ir V semestro studentams (nes ir V semestro studentai turėjo zootomijos klausyti kartu su II sem.).

Pradžioje neturint savųjų mokslo priemonių anatomijos dėstymuî teko pasinaudoti Karo Veterinarijos Ligoninės lavonais ir kaulynais. Rudenį 1932 mė katedra pasisamdė preparatorių, kuris ir priruošė jai įvairių skeletų be tų, kurie buvo tuo pačiu laiku įgyti už 125 dolerius iš Vokietijos (Halle).

Paskaitos pastaraisiais laikais nusistatė šiaip:

a) rudens semestre — I osteologija 6 + 0, II — angiol., neural. 0 + 6. V — topograf. anat. 2 + 2.

b) pavasario sem. II — myologija ir splanchnologija 6+6.

Pratybos darbai su studentais buvo dirbami anksčiau nurodytomis valandomis. Antrame (II) semestre studentams duodama arklio, šuns kojų, stuomens ir atskirų smulkių organų raumenų preparuoti. Kiekvienas preparatas yra 2—3 studentų ruošiamas, ir paskui su jais daromas colloquium.

Del kreditų stokos katedrai teko atsisakyti (laikinai) nuo prozektoriaus, kurs privalėtų pratimo darbus vesti. Taigi katedros vedėjas doc. Z. Mockus dėsto teoriją ir partybos darbus veda. Etatais katedros reikalams yra numatytas ir asistentas, bet del butų stokos Kaune niekas iš Veterinarijos gydytojų nesisiūlo asistento pareigų eiti.

Zootomijos semestro kursas užskaitomas studentui tada, kai jis per semestrą yra išklausęs teorines paskaitas ir atlikęs iš jų colloquiumą arba kai bus atidirbęs pratybos darbus ir atlikęs colloquiumą iš dėstomųjų dalykų:

a) osteologijos — I sem. arklio, raguočio, kiaulės, šuns;

b) myologijos ir splanchnologijos — II sem. — minėtų gyvulių;

c) angiologijos ir neurologijos lavonų dalių.

Be to, iš zootomijos II semestrui praslinkus arba jo pabaigoje klausytojas turi išlaikyti egzaminus iš visos palyginamosios Zootomijos.

1923 metais rudens semestre gyvulių anatomijos katedra atsikraustė iš Šančių į Duonelaičio g. 11, kur kieme gavo mūro namelį, kuris remontuotas katedros reikalams.

Išlieista:

a) mokslo priemonėms įgyti . . . . 3.583 l. 70 c.

b) ūkio reikalams ypač baldams . . . . . . 2.559 l. 65 c.

Veterinarijos Patalog. Anatomijos katedra.

1923 — 1924 mokslo metais.

17. Patologinės anatomijos su mėsos pažinimu kabinetas, organizuojamas. Laikinai telpa Zootomijos Institute.

Vedėjas e. o. prof. Nonevičius Elijošius, kalbamos valandos kiekvienai paskaitai pasibaigus.

E. p. vyresnysis asistentas gydytojas Butkevičius Juozas.

Gydytojas turi gauti mokykloje kuo daugiausia žinių objektingai ligą pažinti ir, sulig šito reikalavimo, turi būti sutvarkyta visa sistema dėstomų dalykų.

Prie pamatinių disciplinų priklauso be abejo patologinė anatomija, iš kurios kasmet vystosi naujos, beveik atskiros disciplinos, kaip iki šiol jau išsivystė : bakteriologiją, objektyvioji diagnostika, teismo veterinarija ir kit. Del to atkreipta kuo daugiausia dėmesio į šitą discipliną, kad ji būtų dėstoma kuo plačiausiai.

Yra siekiama, kad patologinės anatomijos dėstymas būtų pildomas betarpiškai pratimo darbu (praktika); lavonų skrodimais ir pratimo tyrinėjimais gyvulių, papiautų mėsai. Tam tikslui reikalinga katedrai histo-patologijos ir bakteriologijos laboratorija vietoje, o antra — skerdykloje; atatinkamai įtaisyta skrodimams salė ir nemažiau reikalingas knygų ir atlasų rinkinys, o taip pat ir šios dienos literatūra.

Numatyti katedros etatai yra: profesorius-Vedėjas, prozektorius, vyresn. asistentas, 1 sargas; be to, reikalingas nedidelis pinigų kreditas.

Aš priėmiau katedrą tik rudenį 1923 metais semestrui prasidedant. Del butų stokos, katedra iki šiol neturi savo vietos ir prisiglaudė laikinai Zootomikume.

Katedrai yra paskirta nuo 1923 m. spalių mėn. 15 d. vyresn. asistentas J. Butkevičius.

Iš pradžios buvo nupirkta šiek tiek reikalingiausių knygų ir piešinių, įrankių 2 mikroskopu, o 1924 m. įgytas dar vienas mikroskopas ir reikalingiausi baldai. Be to išgautas nuo Miesto Burmistro leidimas naudotis skerdyklos medžiaga ir pradėta rinkti medžiaga muzejui; suorganizuotas lavonų ir aplamai visos negyvos medžiagos gavimas. bet tik iš miesto, kadangi Karo Veterin. Ligoninė iki šiol yra mažai Universitetui prieinama.

Mokslo priemonių įgyta: knygų ir brošiūrų 52, paveikslų 20, mikroskopų 3, mikrotomas su prietaisais; dažų ir chemikalių pirkta iš Vokietijos ir Kaune.

Baldai: 3 spintos, 2 stalu — nupirkti Kaune.

1923 m. rudens semestre dėstyta V sem. student. patalog. anatomijos I dalis su demonstracija ir praktikos darbais. teor. 2 val. + prakt. 4 val.

1924 m. pavasario semestre dėstyta VI sem. student.

a) patalog. anatomijos bendr. dalies tęsinys ir special. patologijos anatomija su praktikos darbais ter. 2 val. + prakt. 4 val.

Paskaitų valandų skaičius pasirodo per mažas del milžiniško gyv. patalog. anatomijos išsivystimo paskutiniais metais.

b) gyv. lavonų skrodimas teor. 0 + prakt. 6 v.

c) Mėsos pažinimas teor. 1 + pr. 1.

5. Semestrų užskaitymai: visiems V sem. studentams užskaityta. Egzaminų nebuvo.

6. Katedros personalo mokslo darbai. Katedros vedėjo prof. Nonevičiaus parašyta „Arklių įnosių (įplautimo-malleus) gydymo klausimu“ (t. y. galutinas ligos gydymo klausimo išsprendimas, žiūr. „Medicina“ 1924 m. 2 Nr.).

7. Katedros išlaidos:

a) mokslo priemonms . . . . 8.249 l. 12 c.

b) ūkio reikalams . . . . 2.925 lit.

Veterin. Spec. patal. ir terapijos su diagnostikos katedra.

1923—1924 mokslo metais.

18. Laikinas vedėjas e. o. prof. Nonevičius.

Iki VI sem. pradžios nebuvo išrinktas vet. spec. patal. ir terapijos su diagnostika katedrai vedėjas, todel Med. Fak. Tarybos bnvo pavesta ši katedra vesti man 1923 metų rudens semestre.

Knygos, įrankiai pirkti Vokietijoj.

Paskaitų planas ir praktikos darbai su VI sem. studentais 1924 m.

a) Spec. patal. ir terapija teor. 3 v. + pr. 0.
b) Diaknostika teor. 2 + pr. 2.
c) Klinika teor. 0 + pr. 12 v.

Katedros išlaidos.

Mokslo priemonėms išleista . . . . . . 1.180 l. 90 c.

Veterinarijos bakteriologijos ir epizootologijos katedra.

1923—1924 mokslo metais.

19. Veterinarijos bakteriologijos kabinetas organizuojamas.
Vedėjas prof. Gogelis Leonas, kalbamos valandos kiekvienai paskaitai pasibaigus.

Katedra pradėjo veikti 1923 m. rudens semestre ord. prof. L. Gogelio vedama. Neturėdama atskiros vietos, turėjo naudotis bakteriologijos laboratorija Ž. Ū. ir V. T. M-jos Marvos dvare, kur ir buvo vedami praktikos darbai su V ir VI semestro studentais; teorija gi — zootomikume, arba Medicinos Fakulteto auditorijoje.

Pradėta dėstyti 1923 m. rugsėjo 20 dieną. Paskaitų planas ir jų skaičius iš bakteriologijos atlikti iš programos su V ir VI semestro studentais:

3 valandų teorijos + 3 valandų prakt. (V sem.).
3 „ „ + 3 „ „ (VI sem.).

Katedros personalo mokslo darbai:

Prof. L. Gogelio: 1) „Mikrofilariozas", 2) „Karbunkulas Lietuvoje".

Katedros išlaidos:

a) mokslo priemonėms . . . . 3.600 L.
b) ūkio reikalams . . . . 410 L.

Chirurginės patologijos, specialinės chirurgijos, operacinės chirurgijos, arklių kaustymo su akušerija katedra.

20. Laikinas vedėjas prof. Gogelis.

Katedra pradėjo veikti 1923 m. rudens semestre laikinai paskirtojo vedėjo ord. prof. L. Gogelio globoje, bendradarbiaujant doc. Mockui, lektoriui v. g. Kancleriui-Drapui ir demonstratoriui v. g. Kvedarui.

Paskaitos dėstomos zootomikume, arba Medicinos Fakulteto auditorijoje, o praktikos darbai klinikose Karo Veter. Ligoninėje Šančiuose su V ir VI semestro studentais.

Paskaitų planas ir jų skaičius su V ir VI sem. studentais:

a) iš chirurginės patologijos:
  3 valandos teorijos + 6 val. praktikos (V sem. stud.).
  3 „ „ + 6 „ „ (stud. VI sem.).

b) iš operacinės chirurgijos:
  2 val. teorijos + 2 val. prakt. (VI sem. stud.).
  2 „ „ + 2 „ „ (stud. VI sem.).

c) iš arklių kaustymo:
  2 val. teorijos + 0 val. prakt. (stud. V sem.).
  2 „ „ + 2 „ „ (stud. VI sem.).

Praktikos darbai iš chirurgijos ir arklių kaustymo dirbami klinikose Karo Veter. Ligoninėje Šančiuose, iš operac. chirurgijos gi—zootomikume.

Katedros išlaidos:

a) mokslo priemonėms . . . . 3.150 L.
b) ūkio reikalams . . . . 500 L.

Odontologijos skyriaus.

21. Protezų technikos laboratorija, Universiteto rumai.
  Vedėja dantų gydytoja Mikuckaitė Ona.
  Jaunesnysis technikas Lecas Pranas.
  „ „ Čepėnas Bronius.
  Sargas Poška Jurgis.

Odontologijos skyrius pradėjo organizuotis 1921 m. dar aukštųjų kursų laikais, kada darbuotis tekdavo labai blogose ir sunkiose aplinkybėse. Studentų į pirmą kursą Įstojo 75.

Nuo rudens 1921 m. iki 16. II. 1922 m. skyriaus srityje darbuotis su studentais reikėdavo Anatomijos Institute, kame del vietos stokos dirbo grupėmis ir ištisą dieną. Del ko tuo laiku už skirtą mažoką atlyginimą specialisto — lektoriaus negalima buvo pakviesti. Tiktai Medicinos Fakulteto rūpesniu pasisekė surasti laboratorijos vedėjas, dantų gydytojas A . Petrauskas, kuris apsiėmė eiti vedėjo pareigas ir paėmė

savo rankosna Odontologijos skyriaus organizacinį darbą. Skyriaus vedėjo pastangomis buvo renkamos aukos įsigyti bent reikalingiausiems įrankiams ir medžiagai. Tokiose sąlygose pradėjo kurtis Odontologijos skyrius.

Universitetui įsikūrus šiek tiek pagerėjo sąlygos ir Odontologijos skyriui. Nuo 16—II. 1922 m. skyrius gavo vieną kambarį Universiteto rūmuose, kuriame ir sudėjo reikalingiausius įrankius ir medžiagą, bet ir tame kambaryje del stokos vietos studentai dirbo grupėmis. Skyriaus vedėjas negaudamas atatinkamų padėjėjų, vienas visą darbą vedė ir prižiūrėjo studentų praktikos darbus. Nors ir gaudavo, kaip lektorius, palyginant mažą atlyginimą, bet dėjo visas pastangas, kad nustatyti ir neatliktieji 1921 m. I-ojo sem. studentų praktikos darbai būtų atlikti 1922 m. pavasario II-me sem., kas ir pavyko įvykdyti. Be to, daug laiko trukdė lėšų stoka ir organizacinis darbas, nes kiekvienam menkniekiui įgyti reikėjo kviesti komisija pinigų asignavimui, o kol pastaroji galėdavo susirinkti, įgyjamojo turto ar medžiagos kaina pakildavo dvigubai ir pirkimo darbas reikėjo pradėti iš pradžios. Baigdamas II semestrą, atlikęs visus nustatytus darbus ir visą laiką dirbdamas be padėjėjų, skyriaus vedėjas tiek išleido savo energijos ir sveikatos, kad egzaminams pasibaigus sunkiai susirgo ir prie savo pareigų grįžo tiktai rudens sem. gale 1922 m. Tuo laiku Medicinos Fakultetui jau pavyko pakviesti skyriuj darbuotis demonstratorių — dantų gydytoją ir 2 technikus odontologijos laboratorijai ir 2 demonstratorius — dantų gydytojus odontologijos klinikai. III sem. studentams nebuvo kur odontologijos klinika įrengti; tiktai susitarimo keliu pasisekė išgauti leidimas darbuotis dviejuose odontologijos kabinetuose, iš kurių vienas priklausė Miesto valdybai, antras gi — Karo Ligoninėqe. Darbai pradėjo eiti daug sparčiau ir, tiktai del atatinkamo buto stokos, skyriaus darbas negalėjo galutinai išsiplėsti.

Paskaitoms ir protezų — technikos darbams buvo paskirta po 26 val. per savaitę, bet faktinai dirbama buvo po 36 ir net 48 val. savaitėje. Ilgainiui buvo įgyjami reikalingi įrankiai ir medžiaga. 1923 m. pavasario sem. ėjo patys svarbiausieji praktikos darbai, kuriems reikalinga buvo klinika, kur I ir II kurso studentai odontologai galėtų pradėti praktikos darbus su ligonimis, bet buto stoka neleido išvystyti darbo. Tik Odontologijos skyriaus mokslo personalo pastangomis visi darbai buvo pabaigti ir visi studentai perėjo į kitą kursą.

Skyriaus vedėjas, dirbdamas labai intensyviai, pavasario semestrui pasibaigus, sunkiai susirgo ir mirė. Skyriaus darbų vedimą Fakultetas pavedė dantų gydytojui, odontologijos laboratorijos demonstratoriui. Gavus sąmatos keliu odontologijos skyriui reikalingas lėšas buvo įgyti įrankiai, baldai ir medžiaga odontologijos klinikos tinkamam įrengimui ir protezų-technikos laboratorijos patobulinimui, bet vėl, del vietos stokos, visi pirktieji daiktai tapo sukrauti Universiteto koridoriuje ir išstovėjo ten visą 1923—24 m. žiemą ir pavasarį.

Nežiūrint į tai, kad odontologijos skyrius gavo orderį butui užimti 1923 m. pabaigoje ir būtų galėjęs tinkamai įrengti Odontologijos skyrių, deja, tą butą iki šiam laikui išgauti iš krašto Ap-gos Min-jos nepasisekė, ir IIII kurso studentai neturėjo klinikos, kur galėtų ligonis priimti, II-as

gi kursas darbavosi tiktai viename (Kauno Miesto Valdybos) kabinete, kur dežuruoti galėjo tiktai 2—3 studentai kasdien, taigi kiekvienas vos per 15—20 dieną po 3 val., vieton privalomų 4 valandų kiekvienam studentui kas antra dieną, (Karo Ligoninės kabinetas buvo uždarytas ir dantų gydytojas-demonstratorius paleistas).

1922 m. rudens semestre Odontologijos skyriuje buvo 113 studentų, iš kurių 52 — III-me sem. ir 61 — I-me sem. 1923 m. rudens semestre Odontologijos skyriuje buvo iš viso 132 studentai, iš jų I-me sem. — 54, III-me sem. — 48 ir V sem. — 20.

1921—22 mokslo metais įgyta buvo mokslo įrankių už 4398 auks. ir medžiagos už 633 auksinus.

1922 m. įgyta mokslo priemonių už 285 litų ir ūkio reikalams išleista 98 litai.

1923 metais įgyta buvo mokslo priemonių už 14.969 litų 88 c. ir išleista ūkio reikalams 7.826 litų.

Farmacijos ir Farmakognozijôs katedra.

1922. II. 16 — 1924. VI. 1.

22. Farmacijos ir farmakognozijos laboratorija, Gedimino g-vė 29 Nr.
Vedėjas prof. Raudonikis Petras, kalbamos valandos kiekvienai paskaitai pasibaigus.
Vyresnysis asistentas provizorius Šiaulis Benediktas.
Tarnaitė Garbaliauskaitė Antanina.

Farmacijos Katedros organizavimasis bei įsikūrimas prasidėjo dar prieš Universiteto atidengimą Aukštiesiems Kursams tebeveikiant, ir tada kai Katedrai buvo leista prisiglausti prie Valstybės Analytinės Laboratorijos. Toji laboratorija buvo įsteigta Sveikatos Dep-to Farmacijos Skyriaus pastangomis. Laboratorija be kitko buvo taikinama prie Farmacijos mokslo uždavinių ir, besikuriant mūsų Valstybei, davė kreipti pakankamai dėmesio į farmacininkų-moksleivių mokslo reikalus. Nors siauru mastu, kiek tada leido vieta ir lėšos, joje ėjo pratybos darbai ir buvo skaitomos paskaitos. Buvo šioks toks, nors labai kuklus mokslo inventorius, kaip antai, indai, aparatūra, knygynas. Prie visų trūkumų ir nepatogumų buvo tenkinamasi, nes buvo vilties, kad greitu laiku katedros padėtis pagėrės, kad netrukus bus atidengta Alma Mater — mūsų Universitetas, po kurio sparnu Katedra galės sistemingai ir pilnai išsisystyti. Be abejo, Katedrai ir būtų pasisekę laimingai tą sunkų, pereinamąjį laiką pergyventi, jei nebūtų kilęs nelaimingas sumanymas Valstybinę Analytinę Laboratoriją likviduoti ir jos vietoje įsteigti panašią laboratoriją, bet prie kitos vadybos būtent prie Finansų ir Prekybos Ministerijos. Nepaisant to, kad tai naujai rengiamai laboratorijai buvo suteikiama milijoninės sumos aprūpinti visais patogumais, likviduojamos Sveikatos Dep-to laboratorijos kuklus inventorius, aparatūra, knygos ir net baldai — buvo nutarta perduoti Finansų Ministerijos laboratorijai, o butas buvo įsakyta Vidaus Reikalų Ministerijos užleisti Žemės Ūkio

Dep-tui. Visos pastangos daromos atatinkamose įstaigose, kad nedidelis, kalbamasai inventorius ir mokslo p riemonės būtų atiduoti Lietuvos Universiteto Medicinos Fakulteto žinion — nuėjo niekais; Farmacijos Katedros pradėtasai organizavimo darbas buvo iš šaknų nutrauktas. Vos tik besikuriančiame Lietuvos Universitete del vietos stokos nebuvo galima visos katedros sutalpinti ir Farmacijos Katedra Universiteto atidengimo momentu atsidūrė blogesnėje padėtyje, negu kitos visai nepradėtos steigti katedros; tai atsitiko todel, kad kitų steigiamųjų katedrų reikalai buvo numatomi, gi apie Farmacijos Katedrą buvo manyta, kad ji gaus Analytinės Laboratorijos inventorių ir butą ir pradžiai jau yra pakankamai aprūpinta. Tuo būdu studentams farmacininkams buvo suduotas sunkus smūgis: per du semestru Farmacijos Katedra negalėjo atsistoti ant kojų ir tie du semestrai studentams klausytojams iš Farmacijos Skyriaus žlugo. Prie tokių aplinkybių, nepaisant jokių nemalonumų, buvo pradėta kūrimo darbas iš naujo. Svarbiausias ir sunkiausias dalykas buvo gauti kokia nors, bent laikina prieglauda, kad būtų galima tęsti pratybos darbus. Tuo tikslu buvo kreiptasi kur tik įmanoma. Pastebėjus, kad per keletą mėnesių Žemės Ūkio Departamentas į rekvizuotą jam Laboratorijos butą neįsikrausto, buvo prašyta per Dekanatą, kad iš gan didelio skaičiaus to buto kambarių nors vieną palikus Farmacijos Katedrai; buvo daromos pastangos išgauti Amerikos Raudonojo Kryžiaus apleidžiamą butą — bet viskas veltui. Teko kantriai laukti, kol Universitetui buvo atiduotas buvusios Karo Mokyklos namas, į kurį sumanyta buvo vasas Medicinos Fakultetas su talpinti. Tačiau ir šito laimingo įvykio vaisių teko ilgai laukti. Namas tapo laisvas tik besibaigiant 1922 metų rudens semestrui. Prasidėjo kapitalis namo remontas, prasidėjo to namo dalybos tarp kelių fakultetų, prasidėjo ir 1923 metų pavasario semestras. Iš pradžios buvo žadėta remontas baigti sausio mėn., paskui remonto baigimas buvo atidėtas iki Velykų, pagaliau vos tik birželio mėn. namas buvo nuo remonto liekanų išvalytas ir šiek tiek įsikraustymui prirengtas.

Gegužės mėn. 9 d. įvyko Fakulteto Tarybos nutarimas del kambarių paskirstymo tarp įvairių Fakulteto Katedrų ir tada tiktai, galų gale, Farmacijos ir Farmakognozijos Katedra gavo sau butą iš dviejų kambarių. o kiek vėliau ir paskirtus jai baldus. Tada jau buvo galima kiek aiškiau orientuotis ir mokslo priemonių sutvarkyme.

1922 vasaros atostogų metu, man prašant, Medicinos Fakulteto Ta-Taryba sutiko komandiruoti Vokietijon įgyti reikalingo Katedrai mokslo inventoriaus, o taipgi susipažinti su Farmacijos Katedros organizacija Vokietijoje. Iki rudens semestro pradžios laiko buvo nedaug ir todel reikėjo stengtis visomis išgalėmis kuo greičiausiai įgyti laboratorinis inventorius ir mokslo knygos. Ragino prie to ir katastrofinga tuo laiku vokiečių markės padėtis. Pirkimams sąmata buvo labai kukliai sustatyta, tada kai buvo dar vilties Valstybinės Anal. Laboratorijos inventorį paveldėti. Reikėjo skubėti tiksliai sunaudoti ta nedidelė suma, kad del valiutos nepastovumo jos vertė nesumažėtų. Tačiau išvengti to nepasisekė del veikusios tuo laiku pirkimų tvarkos. Vykdant pirkimus per Atstovybės Prekybos Skyrių, iš privalomos tada ofertų sistemos, derybos ir susirašinėjimas žymiai užtruko ir to viso vaisiai buvo tokie, kad

markės vertei nukritus, už asigtuotus pinigus buvo galima įgyti tiktai dalis to, kas buvo sąmatoje numatyta. Nupirktosios gavimas per Prekybos Skyrių medžiagos sudarė nemaža vargo: buvo susirašinėjama ir raginama, kad medžiaga būtų siunčiama greičiau, medžiaga gi buvo siunčiama dalimis ir del silpnos dar tais laikais Vokiečių apie Lietuvą ir jos geografiją nuovakos — mėnesiais klajojo kelyje, taip antai knygos parėjo tiktai per devynius mėnesius po užsakymo ir parėjo Kaunan iš Leipzigo pavieniui. Gavus siuntinius Kaunan, del anksčiau minėtų priežasčių, jiems vieta buvo galima gauti vos tik Universiteto koridoriuje ir tai neilgam laikui. nes dėžių sandėlis tokioje neatatinkamoje vietoje labai tvarką gadino. Prie tokių tai sąlygų Laboratorijos įrengimo darbas buvo vykdomas iki praėjusių 1923 metų vasaros, t. y. iki to laiko, kada leista buvo naudotis naujai paskirtu butu buv. Karo Mokyklos name. Nuo to laiko Katedra faktinai pradėjo veikti. Buvo pargabentas knygynas, 50 tomų skaičiuje nupirktas firmoje E. Bayer Leipzige. Birželio 28 d. buvo priimta atsiųstoji dalis aparatūros, užsakytos mano komandiruotėj 1922 metųvasarą formoj Hugershoff Leipzige. Pasinaudojant ta aparatūros dalimi, buvo pradėtas 1923 metų rudens semestras. Darbo sąlygos tiek studentams, tiek ir mokslo personalui del aparatūros stokos ir laboratorinio įrengimo trūkumų buvo sunkios. Grupėmis po 3—4 asmenis studentai buvo priversti naudotis vienu indų komplektu, daug ko prisipirkinėdami dar ir savo lėšomis. Dar blogiau buvo su specialiais aparatais — tų buvo visai maža, tik retkarčiais pavykdavo pasinaudoti iš šalies skolinta privačia nuosavybe mokymo tikslams. Padėtis kiek pagerėjo gavus 1923 m. spalių mėn. užsakytos anksčiau aparatūros dalį, o š. m. kovo mėn. papildomai užsakytąją partiją indų ir smulkios aparatūros. Didesnė knygų dalis, kaip minėta, buvo gauta iš Leipzigo; vėliau jų buvo keletas nupirkta vietoje ir išrašyta iš Vokietijos. Su paaukotomis Katedrai devyniomis knygomis jų skaičius siekia dabar 67 tomų; prie to dar išrašomi yra 4 periodiniai leidiniai. Didelis reikalas jaučiasi dabar tik optikos priemonių, kurios del lėšų stokos ir aukštos savo kainos anksčiau negalėjo būti įgytos; bet ir apie tai jau pasirūpinta: Jenoje Zeisso firmoje užsakytas mikroskopas mokslo darbams, refraktomentas ir spektroskopas; Vienoje Reicherto firmoje — polarimetras ir mikroskopas studentų pratybos darbams. Galima turėti vilties, kad kitais metais papildžius Katedros mokslo inventorių dar kai kuriais dalykais Katedra bus tuo atžvilgiu jau šiek ties aprūpinta.

Kai del specialio kurso dėstymo, tai einant Fakulteto Tarybos nutarimu prisilikoma šio paskaitų plano: ketvirto ir penkto semestro studentams yra dėstoma Farmacija ir Farmakognozija po 6 val. savaitėje. Šešto semestro studentams po 2 val. savaitėje yra dėstoma vaistų ir maisto dalykų tyrimų, teisminių ir technikos analizių metodika.

Pratybos darbams su šešto semestro studentais yra pavedamas visas laisvas nuo paskaitų laikas, nes jie kaip baigiantieji mokslo kursą daugiausia privalo domėtis ir lavintis šioje kryptyje. Iš plano pratybos darbams skiriama 12 val. per savaitę, bet faktinai studentas dirba kur kas daugiau laiko. Ketvirtame semestre yra skirta 4 val. ir penktame semestre 8 val. per savaitę pratybos darbams, tačiau darbas buvo kliudomas

mikroskopų stokos; kadangi yra vilties iki šių metų rudens tuos mokslo įrankius gauti, tai kitais mokslo metais ir tas trūkumas bus pašalintas. Studentų darbai yra tiksliai kontroliuojami: kiekvienas studentas veda dienyną savo pratybos darbams ir tas dienynas, studentui kursą pabaigus, lieka Katedros archyve.

Semestrai užskaitomi yra, prisilaikant bendros tvarkos, darant pažymėjimą studentų knygelėse, tiems studentams, kurie lanko pamokas ir dalyvauja pratybos darbuose.

Atiduodant daug laiko ir vargo Katedros organizavimui, antra vertus, kada tiek 2 semestrų studentai su savo pratybos darbais, tiek mokslo personalas sukimšti į 2 tuos pačius kambarius ir nesant reikalingų mokslo priemonių, Katedros mokslo personalas negalėjo prie tų sąlygų bet kurį mokslo darbą atlikti, juoba, kad tasai mokslo personalas, Fakulteto nurodymais, turėjo be to, dar rūpintis ir svetimos, būtent Farmakologijos, katedros reikalais: nesant tai katedrai vedėjo turėjo atlikti paskaitas iš Farmakologijos ir tvarkyti einamuosius katedros reikalus.

Katedros aprūpinimas mokslo priemonėmis yra surištas su Katedros išlaidomis, kurios visą laiką buvo skaudžiu Katedros klausimu. Turint galvoje sunkią Valstybės finansinę padėtį, sąmatos, kad ir labai kukliai sustatomos, iki galutino tvirtinimo būdavo gerokai apkarpomos. Farmacijos ir Farmakognozijos Katedra nuo pradžios veikimo iki š. m. gegužės 20 d. turėjo išlaidų:

Mokslo priemonėms	13.633,89 litų
Ūkio reikalams	4.622,28 „

Per tą laiką Katedra gavo aukų: 1) nuo Aptiekų Savininkų Draugijos 12.000 ostmarkių, už kurias nupirkta buvo mokslo knygos; 2) D-ro Petkevičiaus 9 veikalai knygų.

Studentų farmacininkų skaičius: ketvirtame š. m. semestre — 15 asmenų ir šeštame š. m. semestre — 11 asmenų.

Vienas iš svarbiausių eilinių uždavinių, Katedrą organizuojant, buvo išdirbti smulkią paskaitų ir pratybos darbų programą. Tokia pragrama paskaitoms iš Farmacijos ir Farmakognozijos ir pratybos darbams iš tų dalykų, o taipogi programa paskaitoms ir pratybos darbams iš maisto dalykų ir teisminių analizų metodikos jau yra paruošta ir patiekta Fakulteto Tarybai patvirtinti.

Abbreviated report on the origin and activity of the Faculty of Medicine.

Origine and organization of the Faculty of Medicine.

Before the University of Lithuania came to life, the country's demand for higher tuition was answered by the „Superior School" („Advanced Courses") organized in Kaunas and including sections of medicine, odontology and pharmacy. The Faculty of Medicine was the further natural development of these sections and their institutions. In the spring of 1922, the University opened the II and IV half-year of the medical and pharmaceutical sections, the II half-year of the odontologic section, and arranged the opening of the veterinary section for the autumn of the same year.

In 1922, the „Regulations relating to the studies at the Medical Faculty of the University of Lithuania" were drawn up and adopted by the Faculty Council together with the plans of studies of the „Regulations on the duties of the Medical Faculty's junior teaching staff". The duties of the senior professors' body, the rules on their activity and their recruitment, the competence and work of the Faculty of Medicine and of the organs instituted by it, the order of the studies and examinations, etc., were exposed in the Regulations of the Faculty, partly adopted before by the Council.

In the course of the academic year 1923—1924, programms of the different courses of science were drawn up by most of the professors directing the various branches, and laid before the Council for approval Towards the end of the same academic year, a veterinary committee of 4 members was formed for the initial examination of all questions concerning the of veterinary section; the results arrived at by the committee were the submitted to the Faculty Council.

The distribution of chairs at the Faculty of Medicine according to the established plan of studies was as follows:

Section	1922		1923		1924	
	spring	autumn	spring	autumn	spring	autumn
Medicine	4	10	10	15	15	—
Veterinary	—	—	1	5	5	—
Odontology	1	1	1	1	1	—
Pharmaceutics	1	1	1	1	1	—
Total 4 sections	6	12	13	22	22	—

For various reasons, it has not been possible to elect permanent directors for all the chairs. S. Červinskis, Professor of the Moscow University, elected in spring 1922 to occupy the chair of Pharmacology, was prevented from coming by a serious illness and the direction of the said chair was temporarily entrusted to prof. Raudonikis, who had for a long time occupied the posts of assistant-professor of farmacology and professor of Pharmaceutics and pharmacognosy at the university of Moscow. This chair still remains vacant. The chair of histology has been since spring 1922 under the direction of prof. J. Žilinskas, who occupies the chair of anatomy, and it is only since December 1923 that it was taken over by prof. E. Landau of the University of Bern. The chair of sediatries, organized in the autumn half-year of 1923, is temporarily supervised by prof. Buinevičius, director of the I theurapeutic clinic. The chair of general surgery and the I surgery clinic are under the temporary guidance of prof. Boit, who holds the chair of operative surgery.

The veterinary section was opened in the autumn half-year of 1922, but the chair of zootomy could not be started before spring 1923 of the Institute of Forensic Medicine at the Viena university, and the autumn semester of the same year, for the same reason. Of the other 4 chairs, that of veterinary surgery was directed by prof. Gogelis and that of veterinary internal diseases — by e. o. prof. Nonevičius.

In the end of the academic year 1923—24 the chair of Forensic and Social medicine was assigned to dr. med. Werkgartner, head assistant of tehe Institute of Forensic Medicine at the Vienna university, and the chair of psychiatry — to doc. J. Blažys. The election of specialists for the chairs of diseases of the ear, nose and throat with a clinic, and of zootechnics, zoohygiene and external diseases are planned for the beginning of the academic year 1924—25. Four new chairs are thus to be opened in the autumn half-year of 1924, besides the 22 chairs already in action. The proposed II theurapeutic and II surgery chairs with clinics are not to be established for the present.

Staff and estimate of expenditure of the Faculty of Medicine.

The engagement of the personal staff is effected according to the needs of the moment and to the proposed plan of instruction. Although it is supposed that only professors in ordinary are qualified to stand at the head of each chair ,it happens in practice that the task of organizing and directing a chair is entrusted to extraordinary professors or docents. In the end of 1923 and in the beginning of 1924 among the persons holding the difeferent chairs there were 7 professors in ordinary, 6 extraordinary professors and 2 docents.

Senior assistant possessing pedagogic experience and having produced scientific works were allowed, by way of exception, to lecture on branches of secondary importance with the rights of lecturers. Bisides this, the Faculty often organized conferences in concurrence with

physicians of renown who were also authorized to elucidate to the students some scientific point or other. The number of such lecturers or commentators was 5 in the spring half-year of 1924 and is expected to be 7 in the autumn half-year.

The annual estimates were drawn up by the directors of the chairs themselves: the general estimate for the faculty was then made up of these separate estimates, revised by the Faculty Council and confirmed by the University Senate.

In 1922 the total estimate of the University's outlay amounted to 23.305.674 auksins; of these, 8.462.636 auks. were assigned to the Faculty of Medicine: salaries (with supplements) — 2.399.100 auks.; stationery and chancery expenses, house-keeping, inventory — 1.591.350 auks.; books and other school-accessories — 2.960.206 auks.; repairs — 1.500.000 auks.; travelling expenses for members despatched abroad — 12.000 auks.

In consideration of the high cost of living, the faculty of medicine petitioned for supplementary credits and obtained 2.070.500 auks.

Separate branches of expenditure:

Branches of expenditure	Year 1923	Year 1924
	In lits	
Salaries	260.000	319.146
Chancery, household expenses, inventory	150.550	117.474
Travelling expenses	7.500	11.650
Books ane other accessories of study	375.000	372.614
Repairs	100.000	101.085
Building	35.000	—
Total lits	928.050	921.979

Premises of the Faculty and distribution of the Faculty's establishments.

One of the most serious impediments to the organization and development of the Medical Faculty's institutions was the great lodging crisis in Kaunas. The Cabinet's intervention alone allowed to find some kind of premises for the most important establishments of the Faculty in which their work could be organized and commenced. In 1922, the building of the former Commercial School (corner of the Mickevičiaus and Duonelaičio str.) was made over to the University; the sections of physiology and physiological chemistry and the technical laboratory for prothesis found their temporary abode there. Moreover, the Faculty of Medicine received for its needs 16 rooms in the building formerly occupied by the Military School (Gedimino street 29), in which were established 6 of the most important chairs: those of general pathology and pathologic anatomy, histology hygiene with bacteriology, physiologic and physiogenic chemistry, pharmaceutics with pharmacognozy, and

pharmacology with general therapeutics. The chairs of surgery (I surgical clinic, operative surgery and introduction into surgery) and of internal diseases (I theurapeutic clinic and introduction to internal medicine), as well as those of skin and veneral diseases are established in the Kaunas Public Hospital. The chairs particularly affected by the want of room were those of stomatology, dentistry and pharmaceutics with pharmacognezy. A clinic of odontology and prothesis was to be opened in the autumn quarter of 1923 for the students of odontology who had attained their V-th half-year and were to practice in it for the half-years V-th, VI-th and VII-th. But the lack of quarters prevented the organization of the chair of stomatology, and the students were delayed in their work for a whole academic year.

Accessories of the teaching. Books. Collections.

In 1923, 2 epidiascopes were bought from the Vienna firm C. Reichert for the purposes of demonstration; their cost amounted to about 16.000 lits. One of these was placed in an auditory common to all the Faculty, the other in an auditory of the Institute of Anatomy. Moreover, the Faculty acquired from the Surgery clinic of the Königsberg University a Röntgen apparatus for deep therapeutics at the cost of 17.000 lits, utilizing it for the needs of the gynecologic clinic. 76 microscopes (25 for histology, 15 for hygiene-bacteriology, 12 for pathologic anatomy, 8 for anatomy, etc), 6 microtomes, a Gullstrand slit lamp and other apparatus were provided for the various laboratories.

Some of the chairs have organized their own librairies. The largest number of books are in the possession of the Ophthalmologic section (268) and the section of anatomy (264). The total number of books in all the cabinets is 1080. Many books on medical questions are also to be found in the general library of the University. The numbei of periodicals to which the Faculty subscribes is 52.

Some of the books and other accessories have been received as donations.

Collections:

Designation of the section		Macroscopic	Microskopic	Drawings	Models
General pathology and pathologic anatomy	—	260	1300	26	—
Anatomy	9	742	1086	349	31

From February 16-th 1922 to June 1-st 1924 the expense of the sections on books, apparatus and other accessories of teaching amounted to 261.128 lits.

Members dispatched to foreign countries and intercourse with foreign universities.

Were commissioned abroad for the purpose of perfectionment in their specialities:

Year	Person dispatched	Speciality	Country of destination
1922	prof. Jurgeliūnas . . .	bacteriology	Germany
"	" Lašas	physiology	"
"	d-r Žemgulys . . .	surgery	"
1923	prof. Avižonis	ophthalmology	Switzerland
"	" Bagdonas . . .	internal diseanse	Germany
1924	senior assistant - prof. dr. Stančius	odontology institute	Vienna

Efforts were made by the Faculty of Medicine to enter into communication with educational and scientific institutions of foreign countries and to keep up such communication.

In August 1922, the Faculty of Medicine congratulated the german Union of Naturalists and Physicians on the celebration of their centenary. On the 13-th of December of the same year the Faculty greeted prof. Gutman of the Dorpat university on the occasion of the 50-th anniversary of his professorship; in 1923 prof A. Jurgeliūnas was delegated to Paris and Strasburg to take part in the festivities in honour of L. Pasteur's centenary; telegrams of congratulation and greeting have been sent by the Faculty to Switzerland on the Monakov celebration and to Dorpat on the occasion of the Rector, prof. Koppel's, anniversary; in autumn 1923, prof. J. Bagdonas travelled to Rome as delegate of the Faculty at the II Congress of comparative pathologic anatomy. In the beginning of 1924, Kaunas had the visit of dr. Eversole, representative of the Rockfeller Foundation, who visited the Faculty's establishments, both those already in action and those still in the process of organization.

Scientific communications and scientific works.

Although a great amount of labour and time was required from the members of the Faculty by the task of organization and administration of the scientific establishments, nevertheless, a tendency to start scientific investigations was observed among the personal staff of the Faculty from the beginning of its existence. Reports on medical questions, sometimes accompanied by the demonstration of patients, have taken place in the Medical Union of Kaunas and at the General Congresses of Physicians. Lately, meetings of the teaching staff have been called together by order of the Faculty Council for the purpose of hearing scientific reports with demonstration of patients and preparations, and discussions on the questions approached.

Scientifics works:

Prof. H. Boit, director of the Surgery Clinic:

1. Symptoms of cholangitis and cholocystitis. („Medicina“ 1923, Nr. 9).
2. On aseptics and antiseptics (Kirschner-Nördmann's Handbuch).

Prof. Buinevičius, director of the I theurapeutic Clinic:

1. On nephiritis and oedoma.
2. On hepatitis and icterus.
3. On simulation.

Prof. Jurgeliūnas, head of the chair of hygiene and bacteriology:

1. Methods of struggle against malaria („Medicina“, 1922, Nr. 2).
2. On the sterilization of preventive Pasteur inoculations against hydrophobia („Medicina“, 1923, Nr. 8).
3. Pasteur as creator of the sciene of profilactic inoculations. — Kaunas, 1924.

Prof. Avižonis, director of the ophthalmic hospital:

1. Clearing up of a contusion-cataract. — Zeitschrift f. Augenheilkunde, Bd. 50 H., 1—2, 1923, p. 113.
2. The Faculty of Medicine of the Lithuanian University, its tasks and forces. — „Medicina“, 1923, Nr. 5.
3. Care of the blind in Lithuania and elsewhere. — „Medicina“, 1923, Nr. 11.
4. Explanatory note to the regulations relating to the struggle against trachoma. — „Medicina“, 1923, Nr. 12.
5. Prof. Vogt's course on slit — lamps. Zurich, 1923 — „Medicina“, 1924, Nr. 1.
6. Short scientific articles: a) On vitaminus; b) On the perniciousness of metyl-alcohol; c) The pernicious effects of metyl-alcohol on the human organism.

Prof. e. o. Vinteleris, head of the chair of general pathology and pathologic anatomy:

1. Demonstration of appendix cystas and peritonite-pseudomyxomis. — „Medicina“, 1923, Nr. 5.
2. Importance of pathologic anathomy in medicine. — „Medicina“, 1923, Nr. 5.

Prof. e. o. Lašas, head of the chair of physiology and physiologic chemistry:

1. Manual of physiologic-chemical analysis. — 1923. Kaunas.
2. New tendencies in medicine and physiology.

Prof. Žilinskas, head of the chair of anatomy:

1. Lectures on neurology. — 1923, Kaunas.
2. **Manual of anthropology** (in print).

Prof. e. o. J. Bagdonas, directing the chair of introduction to internal medicine:

1. Natural medical waters in Lithuania. — „Medicina", 1923, Nr. 10.
2. Introduction to internal medicine, manual, 1 part (ready for print).

Prosector, dr. K. Oželis (chair of general pathology and pathologic anatomy:

1. Tuberculosis of the lungs among the soldiers. — „Medicina", 1923, Nr. 2.
2. A case of lymphosarcoma of the neck. — „Medicina", 1924, Nr. 4.

The scientific works of the medical teaching body are printed by the Kaunas Medical Society in the monthly magazine published by that Society the „Medicina"; since July 1-st 1924 this paper is published by the Faculty of Medicine and by the Kaunas Medical Society jointly, according to an agreement between the two.

Admission of students. — and examinaitions.

The „Regulations on the order of studies at the Medical Faculty of the University of Lithuania", establish the conditions under which students and foreign-hearers of all sections are admitted, passed on the higher half-years and terminate their studies.

In consideration of the exiguity of the establishments and insufficiency of the arrangements, it was decided to admit to the 1-st half-year as maximum (numerus clausus): 100 hearers to the section of Medicine and 50 to the section of odontology.

Admitted to the sections of Medicine and veterinary: aspirants who have terminated a gymnasium or another school of the same degree; to the Odontology section — those who have passed no less than 6 classes of a gymnasium; to that of pharmaceutics — those who have terminated the complete course of a gymnasium, also assistant-dispensers with 2-years' practice in a pharmacy. The course of studies at the section of Medicine comprises 10 half-years, at the Veterinary section 8 half-years, at the Odontologic — 7, and at the Pharmaceutis — 6 half-years.

Students who heard all the due courses, having been attested on the performance of the due exercises, and having passed the established examinations at the Faculty of medicine receive a corresponding professional diploma and rank: physician, veterinary-surgeon, dentist and apothecary.

The number of hearers at the Faculty of Medicine:

Denomination of the section.	1922		1922		1924	
	Spring	Autumn	Spring	Autumn	Spring	Autumn
Section of Medicine . .	114	228	187	238	218	—
„ „ Veterinary .	—	55	45	17	16	—
„ „ Odontology .	51	103	84	123	106	—
„ „ Pharmaceut. .	25	45	36	46	42	—
Total. .	190	413	352	424	382	—

Technikos fakultetas.

I. Fakulteto administracija.

1. Dekanas: Ordinarinis profesorius Jodelė Pranas.
2. Sekretorius: Ekstraordin. prof. par. ein. Vasiliauskas Kazys.

II. Fakulteto mokomasasi personalas.

Ordinariniai profesoriai:

1. Čechavičius Povilas (vandens keliai, vandenteikiai ir kanalizacija).
2. Jankauskas Platonas (Mechanika, hidrauliniai varykliai ir dirbamosios mašinos).
3. Jodelė Pranas (Statybos medžiagų technologija ir geologija su mineralogija).
4. Šimkus Jonas (Technologija vandens ir kuro, organinė technologija).

Ekstraordinar. profes. pareig. einantieji:

1. Mošinskis Vytautas (Metalų technologija).
2. Songaila Mikolas (Architektūra).
3. Šimoliūnas Jonas (statyba, gruntiniai keliai ir plentai).
4. Vasiliauskas Kazys (Medžiagos atsparumas, statybos statika).

Docentai:

1. Aglinskas Vladas (Garo katilai ir mašinos).
2. Dirmantas Stasys. (Geodezija).
3. Grinkevičius Silvestras. (Tiltai ir fermos).
4. Kolupaila Steponas. (Hidrologija ir hidrometrija su melioracija).
5. Šliogeris Jeronimas (Elektrotechnika).

Docentų pareigas einantieji:

1. Gorodeckas Vasaras (Technikinė termodinamika ir vidujinio degimo varykliai).

Privat-docentai:

1. Graurogkas Antanas (Medžio technologija).
2. Jankevičius Juozas (Gelžkeliai).
3. Markūnas Pranas (Geležbetonis).
4. Mašiotas Jonas (Buhalterija).

Asistentai:

1. Čiurlys Jurgis (Prie dirbamųjų mašinų katedros).
2. Glodenis Adolfas (Prie statybos medžiagų technologijos).
3. Lange Arturas (Prie elektrotechnikos).

Asistentų par. einantieji.

1. Olendzkis Stepas (Prie statybos).
2. Spiridavičius Mečislovas (Prie mechanikos).

Grafinių darbų vedėjai:

1. Verbickas Velerijonas (Paišyba).

Jaunesniųjų laborantų par. einantieji:

1. Indriūnas Juozas, studentas, (prie mechaninės laboratorijos).
2. Vidmantas Jurgis, studentas, (prie organinės technologijos labor.).

III. Fakulteto veikimo apyskaita už laikotarpį 1922 m. vasario 16 d. iki 1924 m. birželio 15 d.

Technikos fakultetas išsivystė iš Aukštųjų kursų jam atatinkamo skyriaus. Fakulteto įkūrimo diena sutampa su 1922 m. vasario 16-ta d., kuomet Lietuvos Vyriausybė paskelbė Universitetą pradėjusį veikti.

Technikos fakultetui organizuoti Vyraiusybės buvo paskirtas branduolys iš šių profesorių:

1. Jodelės Prano (dekano), Kievo politechnikos institute ėjusio profesoriaus pareigas ir turinčio spausdintų mokslo darbų iš statybos medžiagų technologijos, mineralinės technologijos ir geologijos sričių.
2. Jankausko Platono, Petrapilio kelių — susisiekimo instituto ordin. profesorius, turinčio spausdintų mokslo darbų.
3. Šimkaus Jono, Maskvos universiteto docento ir Ivano Voznesensko Politechnikos profesoriaus, turinčio spausdintų mokslo darbų.
4. Šimoliūno Jono, buvusio Aukštųjų Kursų technikos skyriaus vedėjo ir dėstytojo.
5. Vasiliausko Kazio, buvusio Aukštųjų kursų technikos skyriaus dėstytojo ir sekretoriaus, Vilniaus technikos ir Kazanės politechnikos mokyklų dėstytojo.

A. Fakulteto branduolio veikimas.

Fakulteto branduolys veikė nuo paskyrimo dienos iki 1922 m. balandžio 24-tos d., kuomet, vaduodamasis Steigiamojo Seimo kovo 24 d. priimtu ir balandžio 22 d. paskelbtu Universiteto statutu, jisai pasikeitė rinktine Fakulteto taryba.

Branduolio veikimas pasireiškė vidujinio organizavimosi darbais, laikinojo studijų plano nustatymu pirmiems keturiems semestrams, konsta-

tavimu, koksai minimalis rūmų plotas reikalingas išsivystyti fakultetui. Jo veikimo laikotarpy fakultetan pritraukti šie nauji mokomojo personalo asmenys:

1. Songaila Mikolas, Petrapilio aukštųjų technikos mokyklų profesorius, architektūrai dėstyti ir architektūros katedrai tvarkyti ir organizuoti.
2. Dirmantas Stasys, Karo mokyklos dėstytojas, inžinierius topogarfas, geodezijai dėstyti ir geodezijos katedrai su jos kabinetu organizuoti ir tvarkyti.
3. Čiurlys Jurgis, inžinierius Geležinkelių dirbtuvių vedėjas, technikos braižybai vesti, organizuoti ir tvarkyti braižyklai.
4. Verbickas Valerijonas, inžinierius architektorius, paišybai vesti rūpintis paišybos salės organizavimu ir tvarkymu.

Vidaus tvarkymo srityje branduolio padaryti šie žymesni darbai: 1. Išrinktas fakulteto sekretorius Inž. Vasiliauskas Kazys. 2. Per Universiteto tarybą pervedant nustatyti mokomojo personalo titulai. 3. Priimti studentai dalinai iš buvusių Aukštųjų kursų klausytojų, dalinai iš užsienio aukštųjų technikos mokyklų studentų. 4. Iš buvusių Aukštųjų kursų technikos skyriaus priimtas turtas ir perimti užsakymai. 5. Sustatytas sąrašas technikos žurnalų, kuriuos fakultetas turėtų prenumeruoti.

Branduolio nustatyti ir pradėti šie technikos pobūdžio dalykai*):

Eil. Nr.	Dalykai.	Dėstytojai.
1 2	Geologija ir mineralogija Statybos medžiagų technologija	Prof. Jodelė Pranas.
3 4	Mechanika Mašinų elementai	Prof. Jankauskas Platonas.
5	Technologija kuro ir vandens	Prof. Šimkus Jonas.
6	Statybos mechanika	Vasiliauskas Kazys, inž.
7 8	Statyba Trobėsių dalių projektavim.	Šimoliūnas Jonas, inž.
9	Architektūra	Prof. Songaila Mikolas.
10 11	Geodezija Situacinė braižyba	Dirmantas Stasys, inž.
12	Technikinė braižyba	Čiurlys Jurgis, inžin.
13	Paišyba	Verbickas Valerijonas, inžin.

*) Matematika, fizika ir chemija dėstomi Matematikos gamtos fakulteto profesorių.

Branduolys padarė iš viso 8 posėdžius, kuriuose dalyvavo be branduolio narių ir pakviestieji dėstyti, o dalinai ir kitų fakultetų profesoriai, kurie dėstė technikos fakulteto studentams privalomus dalykus.

B. Fakulteto tarybos veikimas.

Fakulteto taryba, išsivysčius iš branduolio, pradėjo veikti nuo 1922 m. balandžio 24 d. Toji taryba išsirinko administraciją: Ordinarinį prof. Jodelę Praną — dekanu ir ekstraordinarin. prof. par. e. Vasiliauską Kazį — sekretorium. Tas pats dekanas ir sekretorius fakulteto tarybos perrinkti 1923—24 ir 1924—25 mokslo metams.

Fakulteto taryba iki 1924 m. birželio 15 dienos yra padariusi 84 posėdžiaus, kuriuose buvo nagrinėjami ir sprendžiami įvairūs mokslo ir mokymo klausimai daugiausia iš šių sričių: fakulteto vidujinio susitvarkymo, mokomojo personalo komandiruočių užsienin, dalyvavimo komisijose ir viešose paskaitose, mokslo darbų ir spausdinių.

1. Vidujinis fakulteto tvarkymasis.

Fakulteto tvarkymasis, pradėtas tuoj po universiteto įsikūrimo, tęsiamas visą laiką. Toje srityje atsiskaitomu laiku fakulteto padaryta:

a) Išdirbti technikos fakulteto mokslų planai ir mokslams eiti taisyklės. Tose taisyklėse nurodytos studentų priėmimo sąlygos, fakulteto skyriai (statybos, mechanikos, elektrotechnikos ir chemijos), studijuojami dalykai. egzaminų taisyklės ir tvarka.

b) Per atsiskaitomą laiką fakultetas išplėstas tik statybos ir mechanikos skyriais. Tiems skyriams fakulteto tarybos įvesti nauji dalykai ir jiems dėstyti pakviesti dėstytojai:

Eil. Nr.	Dalykai.	Dėstytojai.
1	Garo katilai	Docentas Vladas Aglinskas, buvęs technikos mokyklų dėstytojas ir vedėjas.
2	Garo mašinos	
3	Elektrotechnika	Docentas Šliogeris Jeronimas, inžin., žymus praktikas, elektros stoties inžinierius.
4	Hidrologija ir hidrometrija su melioracija	Docentas Kolupaila Steponas, buvęs Rusijos aukšt. techn. mok. profesorius.
5	Vandens keliai	Ordinar. prof. Čechavičius Povilas, buvęs Kievo politechn. Instituto profesorius.
6	Vandenteikiai ir kanalizacija	
7	Tiltai ir fermos	Docentas Grinkevičius Silvestras, inžin., žymus praktikas ir buvęs pedagogas.
8	Sauskeliai (gruntiniai keliai ir plentai)	Ekstra ordin. prof. p. e. Šimoliūnas Jonas, inž., žymus praktikas, buvęs Aukštųjų kursų technikos skyriaus vedėjas ir dėstytojas.

Eil. Nr.	Dalykai.	Dėstytojai.
9	Geležinkeliai	Privatdocentas Jankevičius Juozas, inžin., su praktika, technikos mokyklos dėstytojas.
10	Gelžbetonis	Privatdocentas Markūnas Pranas, inž., žymus praktikas.
11 12	Termodinamika Vidujinio degimo varikliai	Docento p. e. Gorodeckas Vasaras, inžin., žymus praktikas ir konstruktorius.
13	Technologija medžio	Privatdocentas Graurogkas Antanas, inžin., žymus praktikas, mech. dirbtuvių vedėjas.
14	Technologija metalų	Ekstra ordin., prof. p. e. Mošinskis Vytautas, buvęs aukšt. techn. mokyklų profesorius Rusijoje.
15 16	Pramonės įstaigų organizacija Organinė technologija	Ordinar. prof. Šimkus Jonas, profesoriavęs aukštosiose technikos mokyklose.
17	Buhalterija ir technikinė atskaitomybė.	Privatdocentas Mašiotas Jonas, inžin., Vilniaus techn. mokyklos dėstytojas.

c) Fakultete veikiančioms katedroms pakviesti asistentai:

1. Čiurlys Jurgis vyresniuoju asitentu prie dirbamųjų mašinų katedros dirbti pas prof. Jankauską, vesti technikinę braižybą ir organizuoti braižyklą.
2. Glodenis Adolfas — vyresniuoju asistentų prie statybos medžiagų technologijos darbuotis pas prof. Jodelę.
3. Lange Arturas — vyriesniuoju asistentu prie elektrotechnikos katedros.
4. Olendzkis Stepas vyresniojo asistento pareigas eiti prie statybos katedros.
5. Spiridavičius Mečislovas jaunesniojo asistento pareigas eiti prie mechanikos katedros.

d) Įsteigtos šios fakulteto įstaigos:

Eil. Nr.	Įstaigos.	Įstaigų vedėjai ir vieta.
1	Mechaninė medžiagos atsparumo laboratorija	Vedėjas: Ekstra ordin. prof. p. e. Vasiliauskas Kazys. Veikimo vieta: II Universiteto rūmai.
2	Statybos medžiagų technologinė laboratorija	Vedėjas: Ordinar. prof. Jodelė Pranas. Veikimo vieta: II Universiieto rūmai.

Eil. Nr.	Įstaigos.	Įstaigų vedėjai ir vieta.
3	Organinės technologijos laboratorija	Vedėjas: Ordinar. prof. Šimkus Jonas. Veikimo vieta: I Universiteto rūmai.
4	Elektrotechnikos laboratorija	Vedėjas: Docentas Šliogeris Jeronimas. Veikimo vieta: II Universiteto rūmai.
5	Geodezijos kabinetas	Vedėjas: Docentas Dirmantas Stasys. Veikimo vieta: II Universiteto rūmai.
6	Braižykla	Vedėjas: Asistentas Čiurlys Jurgis. Veikimo vieta: I Universiteto rūmai.
7	Paišybos salė	Vedejas: Paišybos darbų vedėjas Verbickas. Veikimo vieta: I Universiteto rūmai.
8	Fakulteto knygynas	Vedėjas: Ordinar. prof. Jankauskas Platonas. Veikimo vieta: I Universiteto rūmai.

e) Priimti laborantai:

1. Studentas Indriūnas Juozas eiti jaunesniojo laboranto pareigas mechaninėje medžiagos atsparumo laboratorijoje.
2. Studentas Vidmantas Jurgis eiti jaunesniojo laboranto pareigas organinės technologijos laboratorijoje.

f) Profesorių išdirbtos ir fakulteto tarybai praneštos šių mokslų programos:

1. Architektūros — prof. Songailos Mikolo.
2. Garo katilų } Doc. Aglinsko Vlado.
3. Garo mašinų } Doc. Aglinsko Vlado.
4. Geodezijos — doc. Dirmanto Stasio.
5. Hidrotechnikos — prof. Čechavičiaus Povilo.
6. Elektrotechnikos — doc. Šliogerio Jeronimo.
7. Kuro ir vandens technologijos — prof. Šimkaus Jono.
8. Medžiagos atsparumo — prof. p. e. Vasiliausko Kazio.
9. Mineralogijos ir bendrosios geologijos — prof. Jodelės Prano.
10. Paišybos — paišybos darbų vedėjo Verbicko Velerijono.
11. Sauskelių — prof. p. e. Šimoliūno Jono.
12. Statikos — prof. Jankausko Platono.
13. Statybos — prof. p. e. Šimoliūno Jono.
14. Statybos medžiagą technologijos — prof. Jodelės Prano.
15. Statybos statikos — prof. p. e. Vasiliausko Kazio.
16. Technikinės braižybos — inž. Čiurlio Jurgio.

g) Nustatyti etatai, reikalingi pilnam fakulteto išsivystymui. Šiais etatais fakultetui reikalingas šis vyresnis ir jaunesnis mokslo personalas:

Eilės Nr.	Katedros ir dalykai.	Vyresnysis mokslo personalas.			Jaunesnysis mokslo personalas.				
		Ordinar. profes.	Ekstra ordin. profes.	Docentai.	Grafinių darbų vedėjai.	Vyresnieji asistentai.	Jaunesnieji asistentai.	Vyresnieji laborantai.	Jaunesnieji laborantai.
1	Mechanika su hidraulika	1	1	1	—	2	1	—	—
2	Mechanizmai ir dirbamosios mašinos								
3	Statyba ir statybos medžiagų technologija	1	—	1	—	2	—	1	—
4	Architektūra (bendroji, specialė ir paišyba)	1	—	1	1	1	—	—	—
5	Geodezija	1	—	—	—	1	—	—	—
6	Statybos mechanika	1	—	1	—	—	1	1	—
7	Hidrotechnika (hidrologija ir hidrometrija su melioracija, vandens keliai, vendenteikiai ir kanalizacija)	1	1	1	—	1	—	—	—
8	Keliai (gruntiniai, plentai ir geležinkeliai)	1	—	2	—	1	—	—	—
9	Varykliai (termodinamika ir vidujinio degimo var., garo katilai ir mašinos, vandens varykliai)	1	—	2	—	1	1	—	—
10	Mechaninės technologijos (medžio, metalų, malūnai, ūkio mašinos)	1	—	1	—	—	1	—	—
11	Tiltai	1	—	1	—	1	—	—	—
12	Elektrotechnika	1	2	1	—	1	2	1	1
13	Elektromechanika								
14	Telegrafija, telefonija ir radiotelegrafija								
15	Organinė technologija	1	2	2	—	1	2	2	1
16	Neorganinė technologija								
17	Pritaikomoji fizinė chemija								
	Iš viso . .	12	6	14	1	12	8	5	2

h) Organizacijos laikotarpy fakultetas ypač rūpinąsi išspręsti daug kartų fakultete keltą klausimą, kiek reikia vietos jo **minimaliam** išsivystymui. Svarstant šį klausimą fakulteto taryba negalėdavo atsisakyti nuo pirmose savo gyvavimo dienose pareikšto šio nustatymo: Minimaliam, mūsų krašto mastui atatinkančiam, technikos fakulteto išsivystimui reikia turėti vien tik technikos pobūdžio dalykams vietos tiek:

Eilės Nr.	Kuriam tikslui.	Reikalingas minimalis: Kambarių skaičius.	Plotas kv. m.
1	Auditorijoms: bendriems fakulteto dalykams, ypač su pirmųjų semestrų studentais	1	120
2	Auditorijoms: specialiams dalykams	6	360
3	Braižykloms: braižomajai geometrijai, technikinei braižybai ir situacinei braižybai	2	192
4	Braižykloms: specialių dalykų pratimams (trobėsių dalių, architektūros ir inžinerijos projektavimams, medžiagos atsparumo ir statybinės statikos grafiniams pratimams, mašinų elementų, keliamųjų mašinų, garo katilų ir mašinų, vidujinio degimo ir vandens variklių projektavimams, hidrotechnikos įtvarų ir kelių projektuotei ir diplominiams darbams)	5	480
5	Paišybos salėms, — darbui atskiromis studentų grupėmis	1	96
6	Mechaninei laboratorijai	3	200
7	Statybos medžiagos laboratorijai	3	152
8	Elektrotechnikos laboratorijai	4	224
9	Neorganinės (mineralinės) technologijos laboratorijai . .	3	144
10	Organinės ir kuro technologijos laboratorijai	4	168
11	Geodezijos kabinetui	1	48
12	Hidraulikos kabinetui	1	32
13	Statybos ir architektūros kabinetui	1	72
14	Praktikinės mechanikos kabinetui	1	48
15	Mechaninės technologijos kabinetui	1	48
16	Fakulteto knygynui	1	96
17	Fakulteto raštinei ir tarybos posėdžiams	1	48
	Koridoriams, vestibuliams, klozetams, sienoms ir t. t. apie 50% ploto		1272
	Iš viso kv. m. .		3800

Fakultetui labai opus rūmų stokos klausimas (iki šiol teigiamai neišspręstas) labai kliudo jam išsivystyti.

2. Komandiravimai užsienin ir ekskursijos.

Profesorių ir docentų komandiravimai užsienin buvo duodami šiais tikslais: 1. ruoštis profesūrai, 2. pasitobulinti atatinkamuose moksluose ir susipažinti, kaip tie mokslai užsienio mokyklose einami, 3. susipažinti su darbų eiga ir laboratorijų apstatymu, 4. sekti technikos pažangą iš parodų eksponatų ir 5. sutvarkyti ir pagreitinti pristatymą užsienyje užsakytų medžiagų ir prietaisų, reikalingų fakulteto įstaigoms. Šiems tikslams buvo komandiruojami šie asmenys:

1. Ordinaris profesorius Jankauskas Platonas Vokietijon ir Suomijon susipažinti su dėstymo organizavimu ir technikos institutų aprūpinimu vieta ir antrąsyk Vokietijon susipažinti su hidraulikos kabineto įrengimu.
2. Ordinaris profesorius Šimkus Jonas Vokietijon susipažinti su eksponatais, ypač durpių gamybos ir žemės ūkio produktų perdirbimo srityse.
3. Ekstraordin. profes. p. e. Vasiliauskas Kazys Berlinan susipažinti su mechaninės medžiagos atsparumo laboratorijų įrengimu ir darbo tvarka.
4. Docentas Kolupaila Steponas Petrapilin į hidrologų kongresą daryti mokslo pranešimų ir susipažinti su pažanga hidrologijos srityje.
5. Prof. Songaila Mikolas ir docentas Grinkevičius Silvetras Čechoslovakijon į inžinierių kongresą susipažinti su technikos pažanga.

Visi minėti profesoriai ir docentai jiems skirtus komandiravimus atliko ir padarė apie kelionių rezultatus pranešimus fakulteto taryboje. Be tų komandiravimų, fakulteto buvo duotos ir kitos, iki šiol neatliktos arba neatsiskaitytos, šiems asmenims:

6. Inžinieriui Kairiui Steponui pasiruošti profesūrai iš vandenteikių ir kanalizacijos.*
7. Docentui Dirmantui Stasiui Berlinan pasižinti su geodezijos kabinetų įrengimu ir kartografija.
8. Ordinariniam prof. Jankauskui Platonui Vokietijon pasižinti su mechanikos ir hidraulikos Dancigo ir Leipcigo laboratorijomis.
9. Ordinariniam profesoriui Šimkui Jonui Čecho-Slovakijon dalyvauti rengiamame „Masaryko darbo akademijos" tarptautiniame „mokslo darbo paskirstymo" kongrese ir pasižinti ten su aukštųjų technikos mokyklų organizacija.

Ekskursijų srityje fakulteto taryba per savo vykdomąjį organą darė pastangų palengvinti kelionę į Klaipėdą Nemunu ekskursijai, veda-

---

*) Šis komandiravimas atliktas, tik apie jos rezultatus pranešimas fakulteto taryboje neišklausytas.

mai prof. Čechavičiaus supažindinti dalyvis su Nemuno vandens keliu ir su Klaipėdos uostu. Be to, Kaune daug kartų darytos ekskursijos su studentais į vietines dirbtuves ir fabrikas.

3. Komisijose ir viešose paskaitose dalyvavimas.

Technikos fakultetas per savo atstovus dalyvavo ir kai kuriose komisijose, išeinančiose iš fakulteto veikimo ribų. Tų komisijų svarbiausios buvo šios:

1. Intelektualio tautų bendradarbiavimo komisija. Joje nuo technikos fakulteto dalyvavo pradžioje ekstraordin. prof. p. e. Vasiliauskas Kazys, o po jo docentas Kolupaila Steponas.
2. Universiteto Reguliamino Komisija. Joje dalyvavo nuo technikos fakulteto ordinar. prof. Jankauskas Platonas.
3. Universiteto Ūkio Globos Taryba. Joje dalyvavo Ordinaris prof. Jankauskas Platonas ir Songaila Mikolas.
4. Universiteto teismas. Nuo technikos fakulteto mokomojo personalo dalyvavo docentas Dirmantas Stasys.
5. Švietimo ministerijos komisija mokytojų programoms išdirbti. Jon atstovu fakulteto skirtas docentas Dirmantas Stasys.
6. Vidaus reikalų atstatymo Komisariato komisija nustatymui programų egzaminams statybos techniko teisėms gauti. Ton komisijon fakulteto skirti atstovai prof. Songaila Mikolas ir Šimoliūnas Jonas.
8. Universiteto Bibliotekos komisija. Dalyvavo fakulteto astovas prof. Jankauskas.
9. Universiteto bibliografijos institutas. Nuo technikos fakulteto dalyvauti skirtas prof. p. e. Vasiliauskas Kazys .

Technikos fakulteto mokamasai personalas per atskaitomą laiką dalyvavo viešose paskaitose šiomis svarbesnėmis tėmomis:

Kaune:

1. Ordinaris prof. Šimkus J.: „Pasaulinė kuro gamyba ir aikvojimas. Kuro medžiaga Lietuvoje“.
2. Ordinaris prof. Šimkus J. „Kokia pramonė gali vystytis Lietuvoje“.
3. Ordonaris prof. Jodelė P. „Molis, jo kilmė, ypatybės ir suvartojimas. Molis kaip statybos medžiaga. Keramika“.
4. Ordinaris prof. Šimkus J. iškilmingame Pasteurui pagerbti Universiteto posėdyje: „Pasteuro darbai kristalografijos ir fermentacijos srityse“.
5. Docentas Dirmantas Stasys: „Žemės dydžio ir formos matavimo eiga“.
6. Docentas Šliogeris Jer.: „Mokslas apie elektros jėgą istorijos bėgy“.
7. Prof. par. e. Šimoliūnas: „Naujas žvejų uostas Šventosios upės žiotyse“.
8. Tas pat profesorius: „Nauji gelžbetoniniai tiltai Lietuvoje“.

9. Docentas Kolupaila St. — „Lietuvos upių tyrinėjimai, jų istorija ir dabartiniai metodai".
10. Tas pat docentas: „Nemuno kilpos hidraulinės energijos naudojimas".

Klaipėdoje:

11. Ordinaris prof. Šimkus J. „Pramonės įstaigų organizaciojs pamatiniai dėsniai. Pramonės padėtis Lietuvoje".
12. Ordinaris prof. Jodelė Pr. „Molis ir jo dirbiniai kaip svarbiausia statybos medžiaga Lietuvoje".
13. Docentas Kolupaila: „Upių tyrinėjimai Lietuvoje".

4. Mokslo darbai ir spaudiniai.

Iš technikos fakulteto mokomojo personalo mokslo darbų pažymėtini šie rezultatai:

1. Ekstra ordin. prof. p. e. Vasiliausko mokslo originalaus turinio straipsnis, spausdinamas fakulteto organe „Technika", — „Bicentrinės stūmoklio eigesių diagramos". Šiuo straipsniu stumoklio išeitam keliui vaizduoti Brikso būdas žymiai išplėstas ir pritaikintas prie greičių ir greitėjimų diagramų sudarymo.
2. To pat profesoriaus veikalas, spausdinamas ten pat — „Apskritimo būdas statybos statikoje".

   Šis būdas, atskirais atvejais palengvinąs statybos padarų skaičiavimą, imtas vartoti statybos mechanikos katedroje greta Varinjono virvinio daugiakampio.
3. Docento Kolupailos Stepono veikalas, spausdinamas fakulteto organe „Technika", — „Lietuvos hidrologija. I dalis. Lietuvos upių baseinai".
4. To pat docento ten pat spausdinamas mokslo straipsnis: „Debito kreivųjų vartojime apsunkinimai".

Per atsiskaitomą laiką Technikos fakultetas yra išspausdinęs ir išleidęs šiuos veikalus ir vadovėlius:

1. „Lietuvos Universiteto Technikos fakultete mokslams eiti taisyklės" su priedu: „Technikos fakulteto mokslų planai".
2. Ordinaris prof. Jodelė: „Statybos medžiagų technologija"*).
3. Ordinaris prof. Šimkus: „Cheminė technologija I dalis Vanduo ir kuras".
4. Fakulteto organo „Technika" Nr. 1 yra spaudoje ir greitu laiku bus paleistas viešumon (red. Pr. Jodelė).

---

*) To paties autoriaus švietimo ministerijos knygų leidimo komisijos lėšomis išleistas veikalas: „Geologiniai tyrinėjimai technikos žvilgsniu".

Atsiskaitomu metu fakultetas yra davinėjęs pašalpų leisti (hektografu arba apolografu) konspektams iš šių fakultete dėstomų kursų:

1. Prof. Jankausko:
   a) Statika.
   b) Kinematika ir dinamikos pagrindai.
   c) Hidraulika.
2. Docento Šliogerio: Elektrotechnika.
3. Docento Šliupo: Termodinamika.

5. Einamieji reikalai.

Be aukščiau minėtų palyginant įžymių, fakultetas yra atlikęs ir daug paprastų nuolatinių darbų, būtent:

1. Statytos ir svarstytos fakulteto metinės sąmatos ir joms gauti kreditai išdalyti tarp atskirų fakulteto pozicijų.
2. Nustatyti didumai avansų, kuriuos gali laikyti įstaigų ir katedrų vedėjai.
3. Sustatyti sąrašai studentų, atleistinų nuo mokesnio už mokslą, ir studentų, vertų stipendijų.
4. Priiminėta fakultetan studentai ir laisvieji klausytojai.
5. Klausyta dėstytojų pranešimų del išeitų kursų.
6. Sudarinėta tvarkraščiai paskaitoms, pratimams ir laboratoriniams darbams.
7. Daryta žygių del fakulteto dėstytojų paleidimo nuo kitų tarnysčių.
8. Daryta pastangų aprūpinti studentus vasarine praktika.
9. Spręsta klausimai del mokslo kvalifikacijos asmenų, išėjusių aukštąsias technikos mokyklas svetur, ypač Rusijoj.
10. Spręsta klausimai del tvarkos palaikymo įstaigose, del naudojimos bendrais universiteto prietaisais (epidioskopu), del žurnalų prenumeratos ir stambesnių užsakymų.

IY. Profesorių veikimo apyskaita.

1. Teorinės ir Pritaikomosios Mechanikos Katedra.

Vedėjas — Ord. prof. P. Jankauskas.
Asist. inž. M. Spiridavičius.

I. (Rudens) **semestras,** paskaitų 4 v., pratimų su dviem studentų grupėm 4 val. per savaitę. **Statika.** Dėstymas mokslo apie jėgų, pridėtų prie materialių taškų ir kūnų, pusiausvirą. Klausimo apie jėgų pusiausvirą tyrinėjimas dvejopu keliu: analitiniu ir grafiniu. Grafinės statikos pagrindai.

Pratimuose buvo sprendžiami uždaviniai, iliustruoją jėgų pusiausviros teoriją. Buvo išeiti aštuoni uždavinių tipai, kam kiekvienas studentas gavo atskirus davinius skaičiais.

II. (Pavasario) **semestras,** paskaitų 4 val., pratimų su dviem studentų grupėm 4 val. **Kinematika.** Taško ir kieto kūno judėsių teorija, nežiūrint į priežastis, iššaukiančias šiuos judėsius. Judėsiai slenkamieji ir sukamieji, paprasti ir sudėtiniai, absoliutiniai ir reliatyviniai. Šių judėsių greičiai ir greitėjimai. Momentaliai centrai ir ašys, poloidos ir aksoidos. Sraigtinė ašis.

Pratimuose išeita 10 uždavinių tipų iš kinematikos, kam kiekvienas studentas gaudavo atskirą uždavinį.

III. (Rudens) **semestras,** paskaitų 2 val. pratimų 2 val. per savaitę. **Taško ir kieto kūno dinamika.** Sąryšis tarp jėgų ir taškų ir kūnų judesių, kuriuos jos žadina. Dažniausiai sutinkamų judesių dėsnių nagrinėjimas, pavyzdžiui: harmoninio, centrinio, sunkaus kūno, mesto tuštumoje ir kliudančioje medžiagoje, matematinės ir fizinės švytuoklės švytavimų.

Pratimuose studentai sprendė pavyzdžius skaičiais tokių judesių elementams surasti.

IV. (Pavasario) **semestras,** paskaitų 2 val. ir pratimų 2 val. per savaitę. **Hidraulika ir hidrauliniai varikliai** (Technikos fakulteto klausytojams). Hidraulika ir hidrodinamika (pagrindai). Vandens bėgimas iš indų prie pastovaus ir kintamojo lygio. Srovės energija ir jos transformavimai. Hidraulikos dėsnių pritaikymas prie apskaičiavimo vandens bėgimo kanaluose, upėse ir vamzdžiuose. Vagos, vandens nuotakos, vandenteikio apskaičiavimas.

Pratimuose buvo sprendžiami uždaviniai bėgimo greičiams kanaluose surasti ir vandentekiui apskaičiuoti.

Hidraulinės mašinos, vartojamos vandens energijos leidimui (varikliai) ir šios energijos taupymui (siurbliai). Turbinų ir išcentrinių siurblių bendra teorija; didžiausio naudingumo veikimo ir virtimo vienų kitais sąlygos. Dažniausiai vartojamų hidraulinių turbinų ir siurblių tipai ir įtaisymas.

Pratimuose su paprasčiausiais prietaisais buvo surastas bėgimo vamzdeliais vidutinis greitis ir vandens vidurinės trinties koeficientas.

V. (rudens) **semestras,** paskaitų 2 val. ir pratimų 2 val. per savaitę (Technikos fakulteto klausytojams). **Mašinų bendra teorija ir elementai.** Mechanizmų kinematika. Nenaudingų trukdytojų mašinose apskaičiavimas. Mašinų ir pavarų atskirų dalių apskaičiavimas.

Pratimuose studentai skaičiavo ir braižė šias mašinų ir pavarų dalis: 1) sraigtinį sujungimą; 2) garo mašinos pagrindinį veleną su pakaklėmis, skriejuku, skriemuliu ir diržo arba lynos pavara; 3) įvairių tipų nitų sujungimus; 4) straigtinę pavarą (begalinį straigtą ir straigtinį ratą); 5) suktuvą (lebiodka) (schemiškai).

VI. (pavasario) **semestras,** paskaitų 2 val. ir pratimų 2 val. per savaitę (Technikos fakulteto klausytojams). **Darbo mašinos.** Šių darbo mašinų įtaisymas ir apskaičiavimo būdai: 1) keliamųjų kranų, 2) siurblių, 3) žemei semti mašinų ir ekskavatorių, 4) biramųjų kūnų eliavatorių.

Pratimuose studentai darė darbo mašinų svarbiausių dydžių apskaičiavimus.

1922—23 m. prof. P. Jankausko buvo išleisti (rusų kalba) šie kursai (litogr.) 1) Statika; 2) Kinematika ir Dinamikos Pagrindai; 3) Hidraulika.

Prof. P. Jankauskas dalyvavo nariu: 1) Universiteto Ūkio Globos Taryboje; 2) Universiteto Regulamino Komisijoje ir 3) Universiteto Bibliotekos Komisijoje. Be to, prof. P. Jankauskas vedė Technikos fakulteto biblioteką, kuriai 1923 m. buvo nupirkta 237 veikalai ir buvo išrašinėjama 20 technikos žurnalų (lietuvių, vokiečių ir anglų kalbomis).

2. Statybinės mechanikos katedra.

Vedėjas e. ekstraord. prof. p. inž. Kazys Vasiliauskas.

Jisai dėsto medžiagos atsparumą ir statybinę statiką ir veda fakulteto mechaninę medžiagų atsparumo laboratoriją, kurioje jaunesniojo laboranto pareigas eina Juozas Indriūnas.

Medžiagos atsparumo ir statybinės statikos kursai buvo einami šiaiš skyriais:

Medžiagos atsparumas. Statybinių medžiagų apibūdinimas deformacijų ir įtempimų atžvilgiais. Vietos ir stovio sąlygų įtaka medžiagų atsparumui. Sąryšys tarp normalių ir tangencialių įtempimų ir jiems atatinkamų modelių. Tempimo ir gniūžimo atsparumas. Atsparumas šlitei. Atsparumas lenkimams. Atsparumas sukimams. Statiškai nesprendžiamų sistemų apibūdinimas ir jų skaičiavimas Moro, Maksvelio, Klaiperono ir Kastilliano būdais. Išilginis lenkimas. Sudėtinieji atsparumai.

Statybos statika. Inžinerijos padaro apibūdinimas ir jo dalys; strypinių padarų sudarymo būdai. Ištisasienių sijų teorija; įtakinės ir kritiškieji apsloginimai. Strypinių fermų skaičiavimas Riterio, Kulmano, Moro ir Hennebergo būdais. Trijų šarnirų arkos; plytinių medžiagų skliautų skaičiavimas. Žemės slėgimų teorijos ir jų taikymas prie atraminių sienų skaičiavimo. Statiškai nesprendžiamų sistemų skaičiavimas elastinių svorių ir Vilio diagramų būdais.

Abiem minėtiem dalykam buvo daromi pratimai. Kiekvienas studentas gaunamas pratimams tėmas turėjo atlikti analitiniu ir, kur buvo reikalo, grafiniu būdais.

Iš medžiagos atsparumo pratimų tėmomis buvo uždaviniai iš tempimų, gniužimų, kirpimų, sukimų ir lenkimų. Kiekvienas studentas, baigdamas medžiagos atsparumą, turėjo padaryti pilną grafinį ir analitinį skaičiavimą dar šių uždavinių: 1) Duodamam skerspiūviui sudaryti Moro inercijų apskritimą. 2) Apskaičiuoti įvairiais apsloginimais gembinę siją ir sudaryti jai tamprines. 3) Apskaičiuoti įvairiai apslogintą siją dviem atramom ir sudaryti jai tamprines. 4) Apskaičiuoti gembinę paremtu galų siją. 5) Apskaičiuoti siją abiem įtvirtintais galais. 6) Apskaičiuoti daugelio atramų nekarpytąją siją. 7) Apskaičiuoti sudėtinę siją.

Iš statybos statikos pratimų temos buvo: 1) Geležinės kniedytos sijos skaičiavimas. 2) Stogo fermų skaičiavimas. 3) Tiltinės lygiagretėmis juostomis strypinės fermos skaičiavimas. 4) Tilitinės išlenktomis juostomis strypinės fermos skaičiavimas. 5) Fermos, sudarytos išeinant iš pagrindinio

daugiakampio, skaičiavimas Hennebergo ir Moro būdais. 6) Trims Šarnirais strypinės fermos skaičiavimas. 7) Plytinių medžiagų skliautų skaičiavimas. 8) Atraminės sienos arba užtvankos stotrumo patikrinimas. 9) Dirbtuvių kamino stotrumo patikrinimas. 10) Vieną kartą statiškai neišsprendžiamos strypinės fermos skaičiavimas.

Statybos katedros žinioje esanti mechaninė medžiagų atsparumo laboratorija pradėjo veikti nuo 1923—24 akad. metų pradžios. Pirmais metais joje buvo daromi daugiausia demonstratyvaus pobūdžio darbai su Moro ir Federhafo traukimo mašina. Be to, toje laboratorijoje padaryti atsparumo bandymai su pavyzdžiais, patiektais pašalinių įstaigų (Akc. Lietuvos Statybos Bendrovė). Mechaninės laboratorijos tekinamosios staklės buvo visą laiką užimtos bandymo pavyzdžių gaminimu, papildymu ir pritaikymu laboratorijos tyrimo mašinos, — pasigaminta kitiems metams prietaisų lenkimo, gniūžimo ir kirpimo bandymams daryti.

Katedros vedėjas e. ekstraord. prof. p. Kazys Vasiliauskas per išeitus akademinius metus padarė šiuos originalius mokslo darbus, spausdinamus Fakulteto organe „Technika":

1. Bicentrinės stumoklio eigesių diagramos.
2. Apskritimo būdas statybos statikoje. Šiame pastarame veikale išvestasai statybos konstrukcijų skaičiavimo būdas, apeinąs virvinį daugiakampį, šiais mokslo metais pradėtas dėstyti medžiagos atsparumo kurse. Prof. par. ein. K. Vasiliauskas atsiskaitomu laiku buvo fakulteto sekretorium. Be to, jisai dalyvavo Universiteto intelektualio tautų bendradarbiavimo komisijoje ir išrinktas dalyvauti universiteto bibliografijos institute.

3. Statybos medžiagų technologijos katedra.

Vedėjas — ord. prof. Pr. Jodelė.
Vyresn. asistent. Inž. A. Glodenis.

Prof. Pr. Jodelė nuo 1922 m. vasario 16 d. paskirtas profesorium ir dekanu, o vėliau susiorganizavus Technikos fakulteto tarybai jis tapo išrinktas ordinariniu profesorium ir dekanu 1922—23 ir perrinktas kitiems 1923—24 mokslo metams.

1. Dėsto studentams III ir IV sem. Statybos medžiagų technologiją. Šis kursas susidaro iš šių svarbesnių skyrių: a) naturalūs (gamtos) statybos akmenys — jų apdirbimas, pritaikinimas ir bandymo būdai; b) kalkės, gipsas ir k. sausumos statybos skiediniai; c) portland cementas ir kitos hydraulinės rišamosios medžiagos — jųjų gamyba, vartojimas ir bandymo metodai bei normos; d) betonas, jo dirbiniai ir įvairios nedegtos plytos (ir kalkių smėlio plytos); e) degtos plytos ir k. molio dirbiniai; f) medis, kaipo statybos medžiaga; g) geležis ir kiti metalai; h) stiklas, dažai, asfaltas, tolis ir k. padedamos statybos medžiagos; nedegamų trobesių statyba.
2. Vadovauja III, IV ir V sem. studentų pratimų darbuose iš statybos medžiagų technologijos. Duodamos bandyti šios medžiagos: a) naturalūs akmenys — pažinti jų rūšis, surasti jų tvirtumas ir patvaru-

mas, b) bandyti kalkes, gipsą ir k., c) portland-cementas, jo bandymo sąlygos ir normos; pagaminti iš cemento skiedinio pavyzdžius ir juos išbandyti; d) plytų, čerpių, dudų ir kitų dirbinių bandymai; e) apskaičiavimai ir schematinių projektų braižymas — plytų dirbtuvių, kalkių, cemento fabrikų ir panašių.

3. Dėsto I ir II sem. studentams Mineralogiją (su kristalogija), petrografiją, bendrosios geologijos pradus, Lietuvos geologiją ir geologinius tyrinėjimus. Vadovauja pratimų darbais iš mineralogijos ir petrografijos.

4. Suorganizavo ir įrengė mineralogijos — petrografijos kabinetą ir Statybos medžiagų technologijos laboratoriją. Mineralogijos bei petrografijos kabinetas susidaro iš kristalų modelių kolekcijos, kolekcijos įvairių mineralų ir uolų; kolekcijos mineralų ir uolų, vartojamų statyboje ir pramonėj; įrankių ir priemonių, vartojamų mineralų bandymui ir geologiniams tyrinėjimams. Statybos medžiagų technologijos laboratorija turi kolekcijų įvairių medižagų, aparatų ir priemonių medžiagoms tyrinėti ir bandyti bei analizuoti; turi aparatus cementui ir k. rišamoms medžiagoms bandyti, laboratorijos krosnį gipsui, kalkėms ir molio dirbiniams degti.

5. Parašė ir išspausdino šiuos veikalus:

a) Geologiniai tyrinėjimai technikos žvilgsniu. Švietimo Ministerijos Knygų Leidimo Komisijos leidinys 1922 m.

b) Statybos Medžiagų Technologija. L. Universiteto Technikos fakulteto leidinys 1923 m.

c) Redaguoja Technikos fakulteto žūrnalą „Technika" ir parašė jame šiuos straipsnius: 1) Kaip projektuojami ir statomi fabrikai, 2) Del plytų gamybos, 3) kritikai ir bibliografijai keletą straipsnių. Be to, buvo rašyta „Lietuvoje", „Švietimo Darbuose", „Mūsų Žemėje", „Kultūroje", „Lietuvos Ūkyje" ir k.

6. 1923 m. rudens semestre Universiteto salėje laikytos 3 viešos paskaitos tema: Molis, jo kilmė, ypatybės ir suvartojimas. Molis kaip Statybos medžiaga. Keramika.

1924 m. kovo mėn. Klaipėdoje skaityta vieša paskaita tema: Molis ir jo dirbiniai kaip svarbiausia statybos medžiaga Lietuvoje.

7. Dalyvavo Valstybinėje gydytojų Egzaminuojamoje Komisijoje — egzaminatorium iš Mineralogijos; dalyvavo komisijoje Kauno miesto vandens aprūpinimo klausimu ir k.

8. Kaipo fakulteto Dekanas be kitų bendrų Universiteto ir Fakulteto reikalų padarė šiuos svarbesnius darbus: sudarė Technikos Fakultete mokslams eiti taisyklių projektą (fakulteto Tarybos priimtas ir išspaudintas), studijių eigos pažymėjimus ir k. Pirmininkaujant Fakulteto Taryboje teko imti iniciatyva ir didelė dalis viso fakulteto organizavimo darbų.

9. Laboratorijoje padarė daug įvairių statybos medžiagų tyrinėjimų ir bandymų reikalaujant Valstybinėms ir privačioms įstaigoms (Susisiekimo Ministerijos, Krašto Ausaugos Ministerijos — butų skyriaus ir k. Finansų Prekybos ir Pramonės M-jos ir k.). Dalyvavo ekspertu Parodos komitete, Kauno miesto planavime, fundamento grunto elevatoriaus nustatyme ir k.

Pirmininkauja Lietuvos Inžinierių-technikų Draugijoje ir padarė jos posėdžiuose keletą pranešimų.

Inžin. A. Glodenis nuo 1923 m. rudens semestro pakviestas vyresniuoju asitentu prie statybos medžiagų technologijos katedros. Jis padeda organizuoti ir tvarkyti laboratoriją, duoda nurodymų studentams pratimų darbuose ir imasi tyrinėti kai kurias Lietuvos medžiagas (pradėtas Lietuvos molių bandymas).

4. Statybos katedra.

Vedėjas ekstraord. prof. p. e. inž. J. Šimoliūnas.
Asistento p. e. St. Olendzkis.

Kursas 1922—23—24 mokslo metais buvo vedamas teoriškai ir pratimais. Vasaros metu studentai turi praktikuotis prie statybos darbų, duodami apyskaitą iš savo turėtos praktikos. Teorija ir pratimai išeinami III ir IV semestruose. Teorijai turėta po 2 savaitines valandas, praktikai skirta po 3 valandas.

Teorijos kursą sudaro:

I. Statybinių medžiagų trumpa apžvalga.

II. Žemės darbai: gruntų rūšys; darbų įrankiai, gruntų kasimas, sėmimas, sprogdinimas, transportacija; planavimas; gruntų tyrimas.

III. Fundamentai (pamatai): fundamento tikslas, jo guolis; grunto privalumai; gruntų atsparumo tyrimas įvairiais būdais; fundamentų įvairenybės sulig grunto; fundamentų izoliacijos būdai.

IV. Sienos. Bendras supratimas: sienų tikslas, klasifikacija, išorinių sienų tipinės dalys. Mūrinės sienos iš plytų: plytų mūrymo būdai — ilgainiais, trumpainiais ir jų kombinacijomis — paprastasai būdas, kryžinis, gotinis, olandų; sienos su ortarpiais; arkos. Mūrinės sienos iš gamtinių akmenų ir kombinuotos iš plytų ir akmenų. Medinės sienos — rąstinės, lentinės, pertvaros. Medžio-mūrinės sienos. Plūktinės sienos — molinės, kalkinės, cementinės. Sienos specialių konstrukcijų iš ortarpinių betoninių akmenų, kablinių akmenų, geležbetonio be ortarpių ir su ortarpiais ir t.t.

V. Stogai. Tikslas ir forma, konstrukcija — šiaudinių stogų, medinių, tolinių, čerpinių, geležinių.

VI. Lubos. (perdengimai) ir grindys. Skliautai — forma, konstrukcija; lubos ir grindys medinės; ant geležbalkių iš medžio, betono, gelžbetonio; šulai (kolonos) iš medžio, plytų, gelžbetonio ir metalo.

VII. Laiptai. Bendras supratimas; konstrukcija — medinių, mūrinių, akmeninių, betoninių ir gelžbetoninių, metalinių.

VIII. Durys ir langai. Durys paprastos — dailydžių darbo; durys dailios — stalių darbo; langų įvairios konstrukcijos.

IX. Apšildymas ir ventiliacija. Būstų šildymas krosnimis; būstų ventiliacija ištraukomis (blogam orui) ir įlaidomis (grynam orui).

X. Tinkavimas, dažymas ir stiklinimas.

XI. Vonios ir išeinamosios vietos.

Pratimai iš trobesių detalių turi tikslą, kad studentai tobulintūs statybos braižyboje, sustiprintų savo teorines žinias ir pasirengtų prie

statybos projektų darymo. Todel, rišant įvairius trobesių detalių klausimus per pratimus braižykloje, reikalaujama padaryti braižiniai pirma pieštuku tam tikrame maste, paskui išbraižyti tušu ir išdažyti įvairią medžiagą žyminčiais dažais sulig pavyzdinių braižinių.

Trobesių detalių brėžiniai brėžiami:

1. Iš fundamentų (Paprastieji fundamentai — plytų, akmenų, betono, grįstiniai, poliniai).
2. Iš sienų (Mūrai plytų, gamtinių ir gaminamųjų akmenų; medžio — mūrinės konstrukcijos; medžio sienos; medžio įvairių konstrukcijų detalės).
3. Iš grindų ir lubų.
4. Iš stogų.
5. Iš laiptų.
6. Iš durų ir langų.

Iš vasarinės praktikos darbų apyskaita reikalaujama raštu ir paskui apginti žodžiu.

Statybos kurso išleidimui rengiama medžiaga.

Be to, prof. Šimolūno buvo daromi vieši pranešimai Lietuvos technikų draugijoje šiomis temomis:

1. Naujas žvejų uostas Šventosios upės žiotyse.
2. Nauji gelžbetoniniai tiltai Lietuvoje (1) Rudziškių per Šventąją ant Ukmergės-Utenos plento, 2) Mickūnų per Šventęją ant Anykščių-Svėdasų trakto, 3) Jezno per Verknę ant Rumšiškio-Alytaus plento ir 4) Buchtos per Šešupę ant Turgalaukio-Krosnos plento).

5. Architektūros katedra.

Vedėjas prof. Songaila.

1921 m. pradėjęs skaityti Architektūros formų kursą Aukštuosiuose Kursuose, tęsiau jį ir Universitete. 1922—23 m., be kurso architektūros formų perskaičiau 6 ir 7 semestrams Statybos meno kursą. Be aukščiau paminėtų 1923 m. pradėjau skaityti 7ir 8 semestrams šildymo ir vėdinimo kursą. Architektūros formų kursas yra taip sustatytas, kad klausytojai, aplamai susipažindami su Architektūros istorija nuo seniausiųjų iki šių dienų — sykiu suspažindavo su formų elementais ir jų sustatymo būdais. Klausytojai braižė Graikų ir Romėnų stilių orderius. Statybos skyriaus klausytojai be scheminio orderių masių ir nuolūžų išbraižymo turėjo padaryti vieną ištisą orderį, nupiešdami visus ornamento pagražinimus, šešėlius ir apdengdami šešėlius spalva.

Istorinė Architektūros pusė visuomet buvo demonstruojama ekrane geriausiais visų epokų ir stilių paminklais. Išklausę teorinį Statybos meno kursą, klausytojai turėjo išbraižyti visokios rūšies konstrukcijų smulkmenas ir įvairių darbų vykdymo būdus (kiekvienas klausytojas viso turėjo padaryti 11 lapų). Skaitydamas kursą aš dažnai kviesdavau klausytojus apžiūrėti statomus trobėsius, kur jiems davinėjau nurodymų ir paaiškinimų apie vykdomus darbus. Šildymo ir vėdinimo kurse, kuriame buvo dėstomi įvairūs centralinio šildymo būdai (šildymas

krosnimis buvo negrinėjamas bendrame Statybos meno kurse), šalia teorijos buvo daromi praktikos pratimai, kurių metu kiekvienas klausytojas turėjo atlikti kiekvienos sistemos apskaičiavimą. Architektūros Enciklopedijos kurso, kurį sudaro įvairios rūšies civilės statybos normų ir tipų pažinimas, aš dar nepradėjau, nes nebuvo klausytojų, kurie yra išlaikę bendrą statybos meno kursą, be kurio yra nelengva skaityti Architektūros Enciklopediją. Lygiai yra man pavesta Architektūros projektavimas, bet projektuojančių studentų yra kol kas nedaug, nes mažai kas iš jų gavo pažymius iš Architektūros ir Statybos meno, be jų gi projektuoti nėra galima.

Studentai jau gauna pažymėjimus ir vyresniuose semestruose (7 ir 8). Architektūros formų pažymėjimus gavo apie 40% studentų. Visi kursai skaitomi ir einami Fakulteto patvirtintomis programomis.

Nuo 1922 m. esu Ūkio Globos Tarybos narys, nuolat dalyvauju įvairios rūšies Komisijose, kurios sprendžia statybos klausimus. Padariau esamiems Universiteto Rūmams padidinti projektą ir sustačiau davinius ir sąlygas Fizikos-Chemijos Institutui statyti.

6. Organinės technologijos katedra.

Vedėjas Ordin. prof. J. Šimkus.
Jaun. laboranto p. e. J. Vidmantas.

Organinės technologijos katedra įkurta Technikos fakulteto Tarybos nutarimu 1922 m. pavasario semestre. 1923 m. pavasario semestrui pasibaigus organinės technologijos laboratorijai organizuoti Universiteto rūmuose buvo pavesti du kambariai; 1-me aukšte kambarys 30 kv. metrų ploto ir rūsyje — 14 kv. metrų ploto. Pirmais 1922 m. buvo dėstomas teorijos kursas; vanduo, gamtos vanduo, vandens tiekimas, vandens valymas, vandens analizas, šilima, kuras, malkos, durpės, rusvas anglys, akmeninės anglys, koksas, žemės alyva, dujų kuras, kuro degimas, kuro analizas, anglies hydratai, alus, spiritas, augalų alyvos, dervos gyvulių produktai. Laboratoriją sutvarkius 1924 m. pavasario semestre prasidėjo iš vandens technologijos pratimai. Laboratorijos pratimuose dalyvavo 8 grupės, kiekvienoje grupėje po šešius studentus. Buvo tyrinėjamas Nemuno, Neries, viešojo naudojimo ir privačių Kauno, Žaliojo Kalno, Šančių, Aleksoto šulinių vanduo. Pratimai buvo daromi nuo 9—14 ir 15—19 valandos penkius kartus per savaitę. Vietos didelės stokos dėliai kuro, dujų, žibalo, benzino ir tepalų tyrinėjimas teko nukelti į 1924 m. rudens semestrą. 1923 m. gruodžio mėn. išleistas vadovėlis; „Cheminė technologija, I dalis. Vanduo ir kuras“. 212 pusl.

1923 m. gegužės mėn. sąryšy su Pasteuro gimimo dienos šimtamečiu jubilėjum viešame Universiteto posėdy padarytas pranešimas apie Pasteuro atliktus darbus kristalografijos ir fermentacijos srityse.

1923 m. rudens semsetre Univeristeto salėje paskaitytos 4-ios viešos paskaitos tema: „Pasaulinė kuro gamyba ir aikvojimas. Kuro medžiaga Lietuvoje“.

1924 m. kovo mėn. Klaipėdoje skaityta vieša lekcija tema: „Pramonės įstaigų organizacijos pamatiniai dėsniai. Pramonės padėtis Lietuvoje“.

Technikos Fakulteto Tarybos nutarimu man buvo pavesta, pradedant nuo 1923 m. rudens semestro, dėstyti pramonės įstaigų organizacijos kursas. Rudens ir pavasario semestrais buvo dėstyta politinės ekonomijos, pramonės politikos ir pramonės įstaigų organizacijos pamatiniai dėsniai: gamta ir ūkio, tautos ūkio, organizacija, kapitalistinis ūkis, gamyba, suvartojimas, paskirstymas, pasikeitimas, pramonės įstaigų įrengimo pamatiniai sumanymai, vietos parinkimas, įrengimo plano sudarymas, finansinis planas, technikinis planas, administracinė ir technikinė organizacija, užsakymų priėmimas ir vykdymas, dirbinių savo kainos nustatymas, darbininkų atlyginimo sistemos, kontrolės organizacija.

Nuo Lietuvos Universiteto įsikūrimo 1922 m. vasario 16 d. ligi 1923 m. rugpiūčio 31 d., be išdėstyto, pildžiau Universito rektoriaus pareigas.

7. Termodinamikos ir vidujinio degimo variklių katedra.

Vedėjas Docento p. e. V. Gorodeckis.

Iš abiejų dalykų Fakulteto paskirta po 2 val. per savaitę. Skaitant termodinamikos kursą didesnės domės buvo kreipiama į klausimus, turinčius pritaikomosios reikšmės.

Vidujinio degimo varykliai buvo dėstomi formoje svarbiausia supažindinimo su esamomis kontrukcijomis, o ne konstruavimu.

Nesant krašte naftos ir akmeninių anglių, o esant daugybei durpių, reikėjo atkreipti didelis dėmesys į peržiūrėjimą įvairių prietaisų dujoms gaminti iš durpių ir medžio atmatų.

Vis dedesnis ir didesnis automobilių ir traktorių plėtimasis krašte iššaukė reikalą šale bendro vidujinio degimo varyklių eiti ir aprašomąjį automobilių kursą.

Praktikoj pasižinti studentams su vidujinio degimo varykliais ir automobiliais padėtas pamatas muzėjui, kur pateko modeliai iš Karo Aviacijos skyriaus ir iš Karo dirbtuvių, ir buvo padaryta 8 ekskursijos į vietines dirbtuves ir į elektros stotį.

Elektrotechnikos katedra.

Vedėjas: docentas Inž. Šliogeris.
Vyr. asistentas: Inž. A. Lange.

Inž. J. Šliogeris Technikos Fakulteto Tarybos nutarimu iš 28. 6. 1922 m. išrinktas privatdocentu prie elektrotechnikos katedros. Jam pavesta dėstyti privalomas bendros elektrotechnikos kursas, pradedant nuo rudens semestro 1923 m. Nuo 1923 m. liepos 1 d. to pat fakulteto Tarybos nutarimu išrinktas docentu ir elektrotechnikos katedros vedėju.

1. Dėsto V ir VI semetro studentams bendros elektrotechnikos kursą. Šis kursas susidaro iš šių skyrių:

a) Fiziniai elektrotechnikos pagrindai: magnetinis laukas, judantis laidininkas magnetiniame lauke, laidininko su srove magnetinis laukas,

magnetiniame lauke laidininkas su srove, elektrinis laukas, kintamosios srovės grandinė.

b) Elektros srovės dydžio, įtempimo, galios ir darbo matamimo aparatai.

c) Nuolatinės srovės technika: generatoriai (dinamo-mašinos) ir varykliai, jų konstrukcija ir darbas.

d) Akkumuliatoriai ir jų pritaikinimas elektros gamyklų sksploatacijoje.

e) Elektros energijos siuntimas, paskirstymas ir kanalizacija: nuogi ir izoliuoti laidai, kabeliai, izoliatoriai; izoliacijos priklausomybė nuo įtempimo srovės; laidų apskaičiavimas.

f) Elektros šviesa, įkaitinimo ir lankinės lempos, srovės įtempimo rolė elektrinėse lempose.

g) Kintamosios srovės technika: kintamosios srovės tranformatoriai, alternatoriai ir varykliai, jų principas ir konstrukcija; sukantieji transformatoriai (umformeriai, motorgeneratoriai).

h) Elektros trauka.

k) Radio-telegrafija ir telefonija.

2. Dėsto Mechanikos Skyriaus VII semestro studentams specialų elektrotechnikos kursą. Šis kursas susideda iš šių svarbesnių skyrių:

a) Kintamosios srovės generatoriai.

b) Transformatoriai.

c) Sinchroniniai, asinchroniniai ir komutatoriniai varykliai.

d) Elektros gamyklų eksploatacija.

3. Vadovauja V, VI ir VII semestro studentų pratimų darbams iš elektrotechnikos. Duodami daryti šie darbai:

a) Matavimo aparatų graduiravimas.

b) Lempų, apsukų mašinų ir aparatų pasipriešinimo matavimai.

c) Suradimas H ir B.

d) Nuėmimas charakteristikų dinamo-mašinos ir varyklių nuolatinės srovės.

e) Suradimas naudingo darbo koeficiento akkumuliatorių.

f) Paralėlis darbas dviejų dinamo-mašinų nuolatinės srovės.

Ant kintamosios srovės šiemet galima buvo pastatyti darbus tiktai su transformatorais ir vienafaziu umformeriu, nes kitokių mašinų laboratorijoje dar nėra.

Be darbų su mašinomis ir aparatais, studentams duodami spręsti įvairūs uždaviniai iš paskaityto kurso ir be to, kiekvienas studentas privalo padaryti laidų apskaičiavimą ir šviesos paskirstymą tam tikrame name.

4. Suorganizavo ir įrengė elektro-technikos laboratoriją. Joje yra: aparatai elektros srovės dydžio, įtempimo, galios ir darbo matavimui; dinamomašinos 2 št. ir 2 varykliai nuolatinės srovės su visais reikalingais įtaisymais jų darbui; vienas umformeris perdirbti nuolatinei srovei į kintamąją; aparatas geležies bandymui; akumuliatorinė baterija; 3 stacionariai vienafaziniai transformatoriai ir auto-transformatoriai; pavyzdžiai laidų ir izoliatorių.

Laboratorijos įrengimas dar tęsiasi, jos pilnam įrengimui trūksta dar daugelio aparatų ir mašinų.

Inž. A. Lange nuo rudens semestro 1923 m. pakviestas vyr. asistentu prie elektrotechnikos katedros. Jis padeda organizuoti ir tvarkyti laboratoriją ir duoda nurodymų studentams pratimų darbuose.

9. Hidrotechnikos katedra.

Vedėjas prof. P. Čechavičius.
Docentas inž. St. Kalupaila.

Prof. Čechavičiaus perskaitytas bendras hidrotechnikos kursas VII ir VIII semetro studentams šia programa:

Vanduo, pagrindiniai dėsniai, vandens ratas gamtoje.

Versmės, upeliai, upės, balos, tyrai; versmių taisymas, balų apdirbimas. Tvenkiniai ir vandens rezervuarai; tvenkiniai keliamieji ir nekeliamieji.

Hidrotechnikos įtaisai jėgai gauti.

Upės vidutinės dalys ir žiotys.

Krantų apsaugojimas nuo potvynių ir išplovimo.

Prieplaukos ir krantinės.

Jūra ir jos ypatybės. Krantų apsaugojimas ir kopų sustiprinimas. Prieplaukų išoriniai įtaisymai.

Vidaus ir jūrų laivininkystė.

Kanalai ir šliuzai. Perspėjimo ženklai.

Prieplaukų eksploatacija.

Vandens teikimas miestuose. Spaudžiamieji bokštai ir reguliatoriai.

Nusistovėjimo baseinai ir filtrai. Miesto tinklo skaičiavimas.

Miestų asinizacija ir valymas; jų įvairios sistemos. Kolektoriai.

Irrigacijos laukai, Biologiniai filtrai. Miesto kanalizacijos skaičiavimas.

Irrigacija. Vandens reikalingumas.

Kanalai ir akvadukai. Sifonai ir dinkerai. Irrigacijos sistemos.

Nusausinimas. Inžinierių darbai dideliuose nusausinimuose. Vandens išsiurbimas.

Vietų sanitarija.

Praktikos užsiėmimai. Pasikalbėjimai iš išeito kurso. Pratimai iš bendrų skyrių.

Docentas Steponas Kolupaila dėsto Technikos Fakultete kursą hidrologijos ir hidrometrijos studentams V semestro ir melioracijos kursą VI semestro studentams, kartu su pratimais iš šių dalykų. Hidrologijos ir hidrometrijos kursas susideda iš šių svarbesnių dalių: nuotakio teorija, upės vagos mechanizmas, geometriniai ir hidrauliniai elementai ir jų svyravimai, debito matavimas, debito kreivoji, vandens horizonto matavimų sunaudojimas metinio debito suradimui.

Į melioracijų kursą įeina: pelkių nusausinimas, laukų nusausinimas — drenžas, irrigacija.

Pratimai iš pirmojo kurso buvo daromi šie: vandens horizonto matavimų už I hidrologinius metus skaičiavimas visokiais būdais,

debito kreivosios vedimas ir jos lygčių suradimas, metinio nuotakio suradimas, vandens debito matavimo skaičiavimas.

Pratimams iš melioracijos buvo duodamas vienas nedidelis projektas iš nusausinimo (atvirais grioviais arba drenažu).

Be to, buvo organizuojami lauko darbai iš hidrometrijos: vandens debito matavimas žiemos metu (nuo ledo Kaune ant Nemuno) ir vasarą iš pontono arba valties (ant Nemuno, žemiau Neries).

Šių metų gegužės mėn. 4—12 d. dalyvavau, kaip Technikos Fakulteto delegatas, pirmame hidrologų kongrese Petrapily; skaičiau ten šiuos pranešimus:

1) apie Lietuvos Hidrometrinės partijos veikimą,
) apie naują malūnėlį Otto V tipo,
3) apie „tipingus‘ malūnėlio koeficientus,
4) diskusija apie pulsacijos vandens tekėjimo tyrinėjimą upėse.

Žiemą 1924 m. esu skaitęs Universitete 3 viešas paskaitas: Lietuvos upių tyrinėjimai (1) jų istorija, 2) dabartiniai metodai), Nemuno kilpos hidraulinės energijos naudojimas.

Vieną paskaitą esu skaitęs Klaipėdoje („Aukuro“ draugijos pakvietimu tema: upių tyrinėjimai Lietuvoje.

Iš mano darbų išspausdinti šie:

1. Lietuvos hidrografinis vaizdas (Visa Lietuva 1922 m.).
2. Daviniai iš Lietuvos klimatologijos (Visa Lietuva 1923 m.).
3. Trumpas Lietuvos hidrografijos aprašymas (Visa Lietuva 1923 m.).
4. Medžiaga Lietuvos klimatologijai: Nemuno užšalimas ir ledo ėjimas dregmenų ir kitų meteorologinių elementų vidujiniai ir kraštutiniai daviniai (Kosmos, 1923 m. 7 Nr.).
5. Medžiaga Lietuvos hidrografijai: Lietuvos hidrografijos literatūros sąrašas (Kosmos, 1922—3 m. 2 Nr.).
6. Lietuvos upių baseinai (Kosmos, 1922—23 m. 3 Nr.).
7. Iš Lietuvos upių tyrinėjimo istorijos (Kosmos, 1923—24 m. 1 Nr.).
8. Žinios apie Nemuno horizontus ties Kaunu (Kosmos, 1923—24 m. 1 Nr.).
9. Lietuvos meteorologijos ir hidrografijos tyrinėjimo reikalu (Kultūra, 1924 m. 1 Nr.).
10. Lietuvos hidrologija. I dalis. Lietuvos upių baseinai. (Technika, Technikos fakulteto leidinys, 1924 m.).
11. Debito kreivųjų vartojimo apsunkinimai (ten pat).
12. Nemuno kilpa (Atspindžiai, 1923 m. 1 Nr.).
13. Prostoi metod obrabotki izsledovanij pulsacii v rečnom potoke (Izvestia Rosijskavo Gidrologičeskavo Instituta, Nr. 7 1923 g.).

Iš išspausdintų laikraščiuose straipsnių žymesnieji:

14. Mūsų baltieji angliai (Lietuva, 1922 m. 202 Nr.).
15. Hidrometrinė partija (Lietuva, 1923 m. 252 Nr.).
16. Nemuno Kilpos tyrinėjimai (Lietuva, 1923 m. 264 Nr.).
17. Upių tyrinėjimai (Klaipėdos Žinios, 1924 m. 39 ir 40 Nr.).
18. Erforschung der Lithauischen Flüsse (Memel-Zeitung, 1924 m. vasario m.).

19. Tyrinėkime savo upes ir ežerus (Lietuva, 1923 m. 293 Nr.).
20. Potvynio belaukiant (Lietuva, 1924 m.).
Ruošiamas spaudai hidrometrijos kursas.

10. Tiltų ir fermų katedra.

Vedėjas docentas inžinierius S. Grinkevičius.

Tiltų ir geležinkelių konstrukcijų kursas dėstomas šešto semestro studentams nuo 1923 m. sausio mėnesio pradžios. Supažindinus klausytojus su medinių, akmeninių ir geležinių tiltų tobulinimų istorija, pereita prie medinių tiltų konstrukcijų ir skaičiuotės, prisilaikant šios eilės: apie išorines jėgas, iššaukančias tam tikras jėgas atskirose geležinkelių ir plentų fermų dalyse; apie leidžiamus tiltams medžiagos įtempimus; skaičiavimas ir konstrukcijos paprastųjų sijinių tiltų, ramstinių, trapecoidalinių-ramstinių, trikampinių-ramstinių, rigelinių (sąsparinių) ramštinių, kombinuotų-ramstinių, skliautinių (arkinių), kabančių ir spragotinių-sijinių tiltų; apie medinių (polinių ir reminių) tilto atramų ir lytlaužių konstrukcijas.

Smulkiau klausytojai buvo supažindinti su Lietuvos esamais mediniais tiltais — geležinkelių — per Vaką ties Landvarava, statomus ruože Kazlų Ruda-Šeštokai ir kit. ir plentu Aleksoto, per Dubysą, buvusio vokiečių okupacijos metu ir kit., demonstruojant brėžinius ir fotografijas. Dalis studentų atliko medinių tiltų pratimus: projektus sijinio, ir ramstinio arba kabančio tiltų.

Septinto semestro studentams 1923 m. buvo dėstoma geležies konstrukcijų ir geležinkelių tiltų kursas, kaip antai: apvalaus, paplokščio, kampinio ir kitų profilių geležies pailginimas-pridūrimas, sujungimas, prijungimas, persikirtimas; tos pačios konstrukcijos su profilinėmis ištisinėmis ir sietinėmis kniedytomis sijomis; špižinių ir geležinių kolonų, jų atraminių dalių, gegnių ir tilto fermų konstrukcijos; sijinės (su ištisomis sienelėmis), ramstinės ir sietinės geležinkelių ir plentų tiltų fermos. Čia taip gi buvo rodomi pavyzdingų tiltų brėžiniai ir fotografijos ir jų statybos darbas. Dalis studentų padarė geležinių gegnų ir tilto fermų pratimus.

P a s t a b a: kita tiltų kurso dalis, kaip antai: vietos daviniai tilto projektui sudaryti, tilto spragos nustatymas, akmeninės, mūrinės ir metalinės tilto atramos, akmeniniai, betoniniai ir geležbetoniniai tiltai pavesti kitiems profesoriams dėstyti.

1924 m. šešto semestro studentams buvo dėstoma, prisilaikant tos pačios kurso programos, kaip ir 1923 m. su kai kuriais papildymais.

11. Geležinkelių katedra.

Vedėjas Pr. — docentas Inž. Juozas Jankevičius.

Fakulteto Tarybos nutarimu (raštas Technikos Fakulteto Dekano 1923 m. gruodžio 19 d.) pavesta skaityti geležinkelių statymo kursas nuo 1924 m. sausio mėnesio. Kursas pradėtas skaityti VI ir VII semestro studentams, įžanginė paskaita š. m. sausio 31 d. Geležinkelių statymo

kursas, einant pateikta Technikos fakultetui programa apima šias dalis: bendroji žemės sankasa, viršaus statinys, iešmai ir rąstai, stotys, tyrinėjimai, signalizacija, kelio laikymas ir remontas. Kursas dėstomas du semestru. Antrame dėstymo semestre numatoma be paskaitų dargi specialės valandos pratimų darbams — geležinkelių projektavimo srityje.

12. Mechaninės technologijos katedra.

Vedėjas: Ekstraordinar. prof. p. e. Mošinskis Vytautas.
Privat. docentas Graurogkas Antanas.

Katedros vedėjas prof. p. e. Mošinskis turėjo 1924 m. pavasario semestre po 4 savaitines valandas paskaitų. Jis dėstė įvadą į metalurgiją, bendras metalų ypatybes ir liejimą.

Privatdocentas Graurogkas Antanas iki prof. Mošinskio paskyrimo dėstė metalų technologiją V ir VI semestrams, su kuriais tas kursas išeitas. 1924 m. pavasario semestre docentui Graurogkui A. pavesta dėstyti ir jis dėstė medžio technologiją.

13. Techninės braižybos darbų apžvalga.

Vedėjas Inž. J. Čiurlys.

Technikinė braižyba yra Technikos Fakulteto I ir II sem. mokslo dalykas. Ją bendrai išeina statybininkai, elektrotechnikai ir mechanikai.

Per du semestru studentai atlieka 5 braižinių lapus formato maždaug 500 × 700 mm. Pirmutinį lapą sudaro geometrinė braižyba (kreivosios) braižymo technikai pažinti, kitus 4 lapus užpildo mašinų detalių braižymas iš paties studento padarytų iš noturos eskizų. Pradedama nesudėtomis detalėmis ir baigiama sudėtais pakakliais, ar panašaus sudėtumo kitomis detalėmis. Čion studentai supažindinami su techniško braižinio reikalavimais. Paskutinis braižymų lapas nuimamas ant kalkės.

Projekcijų išdėstymo būdas priimats vartojamas Europoje.

Braižybos darbams vadovauja inž. technologas J. Čiurlyys.

14. Paišybos darbų apžvalga.

Vedėjas Inž. V. Verbickis.

Einant nustatyta tvarka paišybai paskirta I semestre 4 valandos ir II semestre 2 val. per savaitę. Per tą laiką Fakulteto Tarybos nustatyta padaryti penki darbai, kaip seka:

a) plokščių ornamentų iš prigimties (augalai) ir gipso piešimas (paprastos struktūros) . . . . 2 darbu;

b) įvairūs paprasti daiktai perspektyvoje: indai, baldai ir t. p.; daiktai iš gipso, metalo, stiklo ir molio . 2 darbu;

c) įvairūs ornamentai, orderių elementai ir kitoki statybos fragmentai: bareliefai, gzimsai, kronšteinai, bazės, kapiteliai . . . . 1 darbas.

Iš viso 5 darbai.

Kadangi studentų pirmų dviejų semestrų skaičius sudaro daugiau kaip 100 žmonių, tai praktikos darbų atžvilgiu studentai suskirstyti į dvi grupes; kiekvienoje grupėje darbas vedamas skyrium tuo būdu, kad aukščiau valandų kiekis didėja dvigubai. Reikia pažymėti, kad ypatingas dėmesys kreipiamas į daiktų vaizdavimą perspektyvoje. Be piešinio pieštuku statybos skyriaus studentus pratina prie vienaspalvės akvarelės, nes turima galvoje jų tikslas lavintis statybos srityje.

Paišybos salės reikalus aptarnauja paišybos modeliai ir pavyzdžiai. Be plokščių ornamentų salėje yra statybos fragmentai, orderių kapiteliai, vazos, galvos ir t.t.

Jau 1920 m. pavasarį paišybos salė buvo arūpinta baldais, įrengta, ir gauti pirmieji nuosavi modeliai.

Geodezijos katedra.

Vedėjas: Doc. S. Dirmantas.

Geodezijos katedros įsteigimas sutampa su L. Universiteto įsteigimu, kur ji yra viena pagrindinių Technikos Fakulteto Katedrų.

Kaip dalis Universiteto Geodezijos Katedra yra draug mokslo ir mokymo įstaiga.

Grynai moksliniai tyrinėjimai žemės formai ir dydžiui ir jų kitimui galutinai nustatyti apima:

a) Pirmos eilės trianguliacijos darbus, kurie kartu yra ir visų kiek rimtesnių geodezinių utilitario pobūdžio darbu pagrindas;

b) astronomiškai geodeziškai geografinius darbus;

c) svarumo jėgos įtempimo ir vertikalių nukrypimų tyrimas.

d) pagrindinės lygmės aukščiams matuoti nustatymas.

e) magnetiniai ir seismologiniai tyrinėjimai.

Kaip mokymo įstaiga geodezijos katedra turi tobūlinti ir teikti tautai, o ypač Lietuvos Universiteto klausytojams, geodezinių matavimų technikos žinių, kuriam reikalui turi stropiai sekti praktiškų darbų metodų ir instrumentų vystimąsi.

Be to, kas pasakyta, nesant mūsų Valstybėje, kito tinkamo organo, geodezijos katedra turėtų būti centras, kuris vadovautų ir koordinuotų visus platesnio masto geodezijos darbus, kurie lig šiol vykdomi be bendro plano įvairių valdžios įstaigų, savivaldybių ir visuomenės organų (Žemės Ūkio, Užsienių Reikalų, Krašto Apsaugos, Susisiekimo, Teisingumo, Vidaus Reikalų, Finansų Ministerijos, Miestų Valdybų, Akcinės Bendrovės ir t.t.).

Rašančiam šiuos žodžius be vedimo geodezijos katedros tenka kol kas eiti atsakomingos pareigos daugiausia mokymo srityje ir Krašto Apsaugos Ministerijoje, be to, dėstyti geodeziją ir topografiją ir kitose mokyklose ir kadangi Technikos Fakultete to dalyko kursas turi grynai utilitarį pobūdį tai del minėtų priežasčių lig šiol yra varomas beveik vien tik eilinis mokymo darbas, kuriam tikslui yra įsteigtas „Geodezijos Kabinetas“, užimąs buv. Karo Mokyklos rūmuose vieną kambarėlį 28 metr. grindų ploto. Šios įstaigos paskirtis — duoti progą kaip Technikos taip ir Matematikos Gamtos Fakulteto Agronomijos Miškininkyst. Sky-

riaus studentams jau žiemos metu pasižinti su geodezijos instrumentu konstrukcija, jų detalėmis, įprasti apseiti su jais; taip jau gauti išskaičiavimo ir braižymo darbų pavyzdžius. Tam tikslui pasiekti Kabinetas jau turi:

a) Geodezijos instrumentų orizontalei taip ir vertikalei nuotraukai rinkinį, susidedantį iš maždaug 100 Nr.;

b) rinkinį lentelių ir prietaisų skaičiavimui ir braižymui;

c) situacinės braižybos pavyzdžių rinkinį;

d) Lietuvos žemėlapių rinkinį.

Žiemos privalomus pratimus 1922—23 metais lankė apie 90 studentų, 1923—24 m. 88 studentai. Be to, studentai statybininkai turi atlikti vasaros metu vieno mėnesio, kitų gi skyrių dviejų savaičių laikotarpy pratimus lauke, o argonomai ir miškininkai taip gi savo specialybėje. Tokie vasaros pratimai įvyko 1922 m. — 10 studentų, 1923 m. — 27 studentai, kurie buvo suvesti į 5 grupes; del didelio grupių skaičiaus buvo kviestas padėti Dotnavos Technikumo ir Aukštesn. Technikos Mokyklos lektorius inžinierius Gimbutas.

Be privalomų žiemos ir vasaros pratimų visa eilė klausytojų turėjo dar progos pasidarbuoti geodezijos srityje prie geležinkelių tyrinėjimo, upių reguliavimo, Kauno miesto matavimo ir kitur.

Šiemet vasaros pratimai prasidės tik liepos mėnesyje, nes birželio pabaigoje turiu vykti Pabaltės Kraštų Geodezinėn Konferencijon Helsinkyje susitarti ir išdirbti programos sudaryti bandram I-os eilės astronominiai-geodezinio trianguliacijos tinklui, apimančiam Baltijos jūrą.

Parašytas ir išspausdintas „Topografijos" vadovėlis. Be to, Universiteto rūmuose skaityta viešoji paskaita tema „Žemės dydžio ir formos nustatymo eiga".

V. Sąrašas studentų, įstojusių į technikos fakultetą per apskaitomą laiką.

1922 m. pavasario priėmimo:

1. Aizibundas Lazaras
2. Barzda-Bradauskas Juozas
3. Blinstrubas Stasys
4. Budrevičius Kazys
5. Dineris Nochimas
6. Drevinskas Valerijonas
7. Fleišeris Mardukas
8. Galpernas Berkas
9. Grudzinskis Kajetonas
10. Gurvičius Solomas
11. Indriūnas Juozas
12. Indurskis Borisas
13. Jovarauskas Kleopas
14. Juškys Jonas
15. Juzikis Izidorius
16. Kaplanas Maksas
17. Kmieliauskas Antanas
18. Kolodnas Aronas
19. Kriščiukaitis Jonas
20. Kriščiukaitis Kazys
21. Kurkauskas Vladas
22. Landsbergas Vytautas
23. Levinas Abromas
24. Masiliūnas Jonas
25. Mitkauskaitė Sara
26. Pėras Jokūbas
27. Pileika Juozas
28. Reibmanas Elijas
29. Rozengolcaitė Liuba
30. Stankūnaitis Jonas
31. Staugaitis Albinas
32. Stoklickas Faivelis
33. Stonis Mikalojus

34. Strašūnas Aleksandras
35. Sušinskas Antanas
36. Šalkauskas Julijonas
37. Šaulys Dominikas
38. Šimulionis Jurgis
39. Šteinas Borisas
40. Šiukšta Tadas
41. Trusfusaitė Eta-Lėja
42. Vadapalas Kazys
43. Varšauskis Berelis
44. Vausis Rapolas
45. Zeigarnikas Albertas
46. Žiuras Juozas.

1922 m. rudens priėmimo:

47. Abramavičius Dovidas
48. Abramskis Lazaris
49. Ajola Chononas
50. Aukštuolis Rapolas
51. Babilius Antanas
52. Bagdonas Stasys
53. Banėnas Antanas
54. Bernšteinas Jakovas-Hirša
55. Bernšteinas Jochelis-Ruvinas
56. Bernšteinas Volfas
57. Biliūnas Antanas
58. Bistrickas Antanas
59. Bliumas Mikelis
60. Brauda Borisas
61. Braudaitė Slava
62. Cvikas Isakas
63. Čemarka Vytautas
64. Čirickis Andrius
65. Domaševičius Jurgis
66. Dekteriovas Petras
67. Dineris Meieris
68. Dobkevičius Jurgis
69. Eliaševas Josefas
70. Feigelmanaitė Šeina
71. Finkelšteinaitė Judesa
72. Fledermauzas Leiba
73. Gabrys Juozas
74. Gavorskis Edvardas
75. Geimanas Jochelis-Leiba
76. Gerdvilis Stepas
77. Germanas Aleksandras-Zusmanas
78. Germanas Kazys
79. Gocas Samuelis
80. Gordonaitė Dora
81. Gorfinkelis Aleksandras
82. Gorfinkelis Isakas
83. Grigulevičius Rapolas
84. Grinkevičius Juozas
85. Grodzenskis Ickus
86. Gurvičius Izraelis
87. Gurvičius Moisėjus
88. Gustaitis Antanas
89. Hiksa Pranas
90. Jankauskas Juozas
91. Jarudas Zigmas
92. Juodenis Jonas
93. Kagantonas Germanas
94. Kalkas Zalkindas
95. Kapeliušnikas Šliomas
96. Kaplanas Joselis
97. Kaplanas Lazaris
98. Kaplanas Samuelis
99. Karnauskas Chononas
100. Kaulakis Leonas
101. Kiseniškis Hirša
102. Kiseniškis Ickus
103. Klavanskis Šemche-Bėras
104. Kliumelis Zelmanas
105. Kmitas Dominikas
106. Kondratas Kazys
107. Kopelevičiutė Taubė-Beilė
108. Koroliovas Jurgis
109. Kožukauskas Bronius
110. Kraucevičius Eugenijus
111. Kusmanas Juozas
112. Labenskas Isakas
113. Laichteris Chononas
114. Laichteris Elija
115. Lamdauskas Pinchus
116. Lepoladskis Efroimas-Mendelis
117. Levinas Chaimas
118. Levitanas Ovsėjus
119. Libermanas Kopelis
120. Lingė Jonas
121. Lopertas Efroimas
122. Losinskis Juozas
123. Lurie Samuilas
124. Mamaitis Arnoldas
125. Margolytė Marė

126. Maželis Pranas
127. Meklenburgas Hiršas-Leiba
128. Michlės Nosenel-Iser
129. Miniotas Stasys
130. Mitkovskis Nosenas
131. Neviažskis Zorochas
132. Noskovas Nikalojus
133. Oleiskis Jokūbas
134. Pacevičius Ignas
135. Palecas Dovidas
136. Percikovičius Aizikas
137. Poliakas Abromas
138. Polovinskas Dominikas
139. Popelis Aronas
140. Puneris Nochimas
141. Račiukaitis Antanas Vytautas
142. Radzivanavičius Juozas
143. Ramytė Frida
144. Rapoportas Moisėjus
145. Raščius Jonas
146. Rišmanas Mikas
147. Rogovis Juozas
148. Rozentalis Geršonas
149. Rupeika Zigmas
150. Rutšteinas Ovsėjus
151. Salamonas Leizeris Dovidas
152. Sapira Maušius
153. Syrunavičiutė Marija
154. Sieroslavskis Kazys
155. Sliesoraitis Algirdas
156. Sluckis Joselis
157. Solominas Icikas
158. Soročkinas Gliebas
159. Sorskis Danielius
160. Statkus Vytautas
161. Stoklickis Judelis
162. Subockis Izidorius
163. Šapiraitė Chana-Bliuma
164. Šapira Leizeris
165. Šenbergas Vsevolodas
166. Šilanskis Zelmanas
167. Šmuškovičius Kaimas-Bėras
168. Šochotas Solomas
169. Šperlingas Leiba
170. Tuskenis Leonas
171. Vagneris Gustavas Oskaras
172. Valteris Vytautas
173. Vazbuckis Mejeris Hirša
174. Vidmanas Jurgis
175. Vidokleris Chaimas
176. Vindzbergas Boruchas Solomas
177. Vindzbergas Lazaris
178. Zaksas Aizikas
179. Zimanas Dovidas Leiba
180. Žvynis Jaronimas.

1923 m. rudens priėmimo:

181. Achronas Isakas
182. Adamavičius Vladas
183. Aleksandravičius Bronius Vincas
184. Babarskis Bronius
185. Bitis Vladas
186. Brauda Isakas
187. Braunšteinas Borisas
188. Bredikis Zenonas
189. Bulvičius Albinas
190. Burakas Lazaris
191. Chenkinas Dovidas
192. Černius (Černiauskas) Jonas
193. Čirinskis Emanuelis
194. Davidavičius Geršonas
195. Dembo Jokūbas
196. Demidavičius Vladas
197. Dobrevičius Balys
198. Dobžanskis Abromas
199. Dragašius Juozas
200. Feterauskas Voldemaras Peliksas
201. Funkas Abromas Jokūbas
202. Garalevičius Adolis
203. Gotleras Michelis
204. Graužinis Juozas
205. Gražulis Juožas
206. Hiksa Kazys
207. Ivanauskas Bronius
208. Jochelzonas Izraelis
209. Jaugelis Romanas
210. Jurgutis Stasys
211. Juškėnas Jonas
212. Kacas Dovidas
213. Kaganas Mikelis
214. Karuža Jurgis
215. Katilius Bronius
216. Kolevzonas Judelis

217. Kondratas Jonas
218. Kovalevskis Tamošius
219. Kovaliauskas Vladas
220. Kruvelis Stasys
221. Leonas Algirdas
222. Markeliūnas Petras
223. Martinkus Antanas
224. Mataitis Vaclovas
225. Mažeika Jaronimas
226. Mėlys Jonas
227. Milkovičius Šliomas
228. Molkas Dovidas
229. Navasaitis Jonas
230. Navickas Ignas
231. Pabedinskas Kazys
232. Pupius Petras
233. Radzvilavičius Benediktas
234. Reimontas Viktoras
235. Rimkevičius Stasys
236. Ritenbergas Samuelis
237. Romanauskas Albinas
238. Sabaliauskas Juozas
239. Sapkauskas Mikas
240. Saudargas Ignas
241. Slaboševičius Antanas
242. Slavinskas Stasys
243. Steikūnas Petras
244. Stulpinas Napoleonas
245. Šatienė Stanislava
246. Šimkevičius Vaclovas
247. Unichovskis Mikolas
248. Uogintas Petras
249. Vaitkevičius Henius
250. Vaitkevičius Leopoldas
251. Veineris Meneše
252. Vilkomirskis Ezdra
253. Vindzbergas Lazaris
254. Virkutis Petras
255. Vitenšteinas Aronas
256. Vokietaitis Vytautas
257. Vrubliauskas Leonas
258. Zaksas Jokūbas
259. Zeigarnikas Samuelis
260. Zelbavičius Abromas
261. Zimanas Maušius
262. Zlotoravičius Večislovas
263. Zubavičius Eduardas
264. Žimkus Jonas
265. Žukas Petras

1924 m. pavasario priėmimo:

266. Anforavičius Vaclovas
267. Reško Anatolius
268. Snarskis Viktoras.

VI. Sąrašas asmenų, apskaitomu laiku priimtų technikos fakultetan laisvais klausytojais.

1. Arkusas Juozas
2. Gaidys Albertas
3. Gerdvilis Mečislovas
4. Glodenis Aleksas
5. Gugis Romualdas
6. Daudzvardas Vincas
7. Indriūnas Pranas
8. Jasiukaitis Jonas
9. Kaplanas Isaakas
10. Karlovas Nikalojus
11. Karosas Albinas
12. Kozlovas Andrius
13. Leval-Ježevskis Aleksandras
14. Miškinis Antanas
15. Purtokas Kazys
16. Rapoportaitė Miriama
17. Šitikovas Jonas
18. Šteinas Mendelis
19. Valkūnas Leonas
20. Verba Juozas
21. Vilkė Teodoras
22. Vitė Stepas
23. Zaliaznikas Juozas.

Report on the work of the Technical Faculty.

(Abstract)

The inauguration day of the Technical Faculty fell upon the 16-th of February 1922, when the Lithuanian Government declared the University opened. The initial group of professors appointed to direct and organize the Faculty consisted of the following 5 professors:

1. **Jcdelė,** Pranas —dean of the Faculty, formerly extraordinary professor of the Kieff Polytechnic Institute, author of published scientific works on the Technology of Building Materials, on the Technology of Minerals and on geological questions.

2. **Jankauskas,** Platonas — formerly professor in ordinary of the Petersburg Institute of Communications, who has published scientific works on various questions relative to mechanics and to construction.

3. **Šimkus,** Jonas — formerly docent of the Moscow University and professor of the Ivanovosnesensk Polytechnicum, author of published works on chemistry and chemical technology.

4. **Šimoliūnas,** Jonas — engineer, director and lecturer of the technical section of the Superior School (Advanced Courses) in Kaunas.

5. **Vasiliauskas,** Kazys — engineer, formerly lecturer of the Vilna Technical School and of the Kazan Polytechnical School, secretary and lecturer of the Superior School in Kaunas.

This initial group acted until April 24-th 1922, when, in obedience to the University Statute passed by the Constitutive Assembly on March 24-th and published on April 22-d, they yielded their post to the elected Faculty Council. Their activity consisted in organization work, in establishing the plan of studies for the 4 first half-years (semesters), arranging and distributing the Faculty's rooms, planning quarters for the further development of the Faculty; the complection of the necessary teaching staff was the object of particular care; the following persons ivere invited in the coure of that period:

1. **Sangaila,** Mikolas, formerly professor of the Petersburg Superior Technical School — to preside over the section of architecture and to organize the chair of architecture.

2. **Dirmantas,** Stasys — engineer-topographer, lecturer of the Military School, to lecture on geodesy and to organize the chair of geodesy.

3. **Čiurlys,** Jurgis — engineer, Chief of the Railway Workshops — to organize and direct instruction in technical drawing.

4. **Verbickas,** Valerijonas, civil engineer — to organize and direct instruction in drawing.

Besides the activities above-mentioned, the initial group had to acquit themselves of the following important tasks:

a) to receive from the authorities of the former Technical Section of the Superior Courses the property of the latter (quarters, furniture, implements of instruction), and to have the orders made by it for its uses transferred to the Faculty;

b) to admit as students the hearers of the said Courses and students of foreign High Schools;

c) to establish the titles of the teaching staff and to submit the list of such titles to the University Council for confirmation;

d) to distribute the instruction in different branches between the professors and docents, to fix the number of hours for each of the subjects lectured upon, etc. The initial group had 8 meetings, attended also by some of the already invited lecturers, and partly by professors of other faculties lecturing on subjects related to the program of studies of the Technical Faculty's students.

The Technical Faculty's Council entered upon its activity on April 24-th 1922 and up to June 15-th 1924 had 84 meetings at which all the most important business of the Faculty was examined and resolved upon. The Council elected its executive organ: the professor in ordinary Pr. **Jodelė** to act as dean of the Faculty, and the extraordinary professor **Vasiliauskas** — as secretary. The same dean and secretary have been re-elected by the Faculty Council for the academic years 1923—24 and 1924—25. The plans of teaching of the Technical Faculty and the regulations of the studies have been worked out and published within the same period. These regulations establish the conditions of the students' admission, the Faculty's division into sections (construction, mechanics, electrotechnics and chemistry), the subjects of study, the rules and ordering of the examinations.

assistant-professor, then promoted to the grade of docent — has been invited by the Faculty to give instruction on the following branches of science:

1. **Engineer Aglinskas,** Vladas, chief of the great Railway Workshops, also lecturer and director of a technical school in Russia, at first assistent-professor, then promoted to the grade of docent — has been invited to lecture on **steam-boilers and steam-machines.**

2. **Engineer Šliogeris,** Jeronimas, sub-professor, later advanced to the grade of docent — has been invited to read a course on **electrotechnics** and to organize a **laboratory.**

3. The course of **Hydrology and Hydrometry** — wiht melioration has been entrusted to sub-professor, later docent, **Mr. Kolupaila** Steponas, formerly professor of a high school in Russia.

4. **Water-communications, water-courses and canalization** — professor in ordinary **Čechavičius** Povilas, formerly professor in ordinary of the Kieff Polytechnic Institute.

5. **Bridges and girders** — docent engineer **Grinkevičius** Silvestras, renouned practitioner and formerly technical school lecturer.

6. **Railways** — sub-professor **Jankevičius** Juozas — lecturer of the Kaunas Superior Courses.

7. **Iron-concrete constructions and plans of construction** — sub-professor engineer **Morkūnas** Pranas, renowned practitioner in the said special branch.

8. **Thermodynamics and internal combustion engines** — docent **Gorodeckis** Vasaras, well-known practical constructor and formerly lecturer in High Schools in Russia.

9. **Technology of wood** — sub-professor engineer **Graurogkas** Antanas, renowned practitioner , director of mechanic workshops (also entrusted with a course on the construction of flourmills and draughting of such).

10. **Technology of metals** — extraordinary professor p. e. **Mošinskas** Vytautas, formerly professor of the Kharkow Technologic Institute.

11. **Book-keeping** and **technical calculation** — sub-professor engineer **Mašiotas** Jonas.

Besides the above branches, a course of technical organization and organization of industrial establishments has been entrusted to the professor in ordinary J. Šimkus, a course of roads (common roads and roadways) to the extraordinary professor J. Šimoliūnas, draughting of machinery elements — to engineer J. Čiurlys, and draughting of architectural forms — to engineer V. Verbickis.

All the neųly invited lecturers have held (inaugural lectures) attended by the Faculty Council or by special committees appointed for the purpose, with the participation of professors and students.

The necessary junior teaching staff, namely assistants and manipulators, have also been selected and invited by the Faculty Council; all their names are cited in the list of the teaching personal.

The following educational institutions have been organized and are now working:

1. A mechanical laboratory for resistance of materials.
2. A laboratory for the technology of building materials with a cabinet of petrography.
3. A laboratory of organic technology.
4. An electrotechnical laboratory.
5. A cabinet of geodesy.
6. A room for draughtsmen.
7. A room for drawing.
8. The Faculty library.

The programs of all the branches studied at the sections of construction and mechanics have been worked out by the professors jointly with docents, and adopted by the Facultỷ Council.

Conformably to the University Statute, the list of the Technical Fakulty's staff was adopted by the Council. According to this list, the Faculty's staff is to be composed of:

12 professors in ordinary, 6 extraordinary professors, 14 docents, 1 director of graphic works, 12 senior assistants, 8 junior manipulators.

The question of appropriate quarters for the Faculty has been the object of repeated discussion as one of the greatest importance for the Faculty's work, the want of room being acutely felt at present.

In the period here examined the following professors have been commissioned abroad for scientific purposes: prof: **P. Jankauskas,** prof. **J. Šimkus,** extraordinary prof. **K. Vasilaiuskas, M. Sangaila** and **S. Kolupaila.** Moreover, engineer **S. Kairis** was sent abroad to qualify for a professorship. Several excursions have been organized for the students, some of them abroad, some to the local manufacturies and works.

The further enumerated scientific essays and texte-books have been written within the same period by members of the Technical Faculty's teaching staff and published:

1. Prof. **P. Jodelė** „Geologic investigations".
2. „ „ „Technology of building materials".
3. Prof. **J. Šimkus,** „Chemical Technology, part I „Water and fuel".
4. Prof. **P. Jankauskas** a) First principles of Statics, **Kinematics** and Dynamics", b) „Hydraulics".
5. Doc. **J. Šliogeris,** „Electrotechnics".
6. Doc. **K. Šliupas,** „Thermodynamics".
7. Prof. **K. Vasiliauskas,** „Diagrams of the motion of the bicentric piston (journ. „Technika").
9. Doc. **S. Kolupaila,** „Lithuania's River-systems".
10. A journal under the name of „Technika" is being published by the Faculty with the collaboration of the Faculty professors who insert in it various scientific articles. The Faculty has also published the „Regulations and plans of teaching of the Technical Faculty of the University of Lithuania".

Scientific articles have also been published by some of the professors in various periodicals. The Professors **P. Jodelė, J. Šimkus** and the docents **Kolupaila, Dirmantas** and **Šliogeris** have taken part in public conferences held in the University rooms. Professors **P. Jodelė, J. Šimkus** and **S. Kolupaila** have also held public lectures in Klaipėda (Memel).

TURINYS

Pusl.

Pusl.

Pastbėtų stambių klaidų atitaisymas.

3 pusl. įsakyme Nr. 18 išspausdinta „prof. D-rą Petrą Avižonį“, o turi būti „D-rą Petrą Avižonį“.

17 pusl. priešpaskutinėj eilutėj išspausdinta „Statutą kartą pristatė“, o turi būti „Statutą dar kartą pristatė“...